

UNIVERSITAT DE BARCELONA

Joan Brossa a l'aula: de la creació a la reflexió

Jordi Clopés Garrell

ADVERTIMENT. La consulta d'aquesta tesi queda condicionada a l'acceptació de les següents condicions d'ús: La difusió d'aquesta tesi per mitjà del servei TDX (www.tdx.cat) i a través del Dipòsit Digital de la UB (diposit.ub.edu) ha estat autoritzada pels titulars dels drets de propietat intel·lectual únicament per a usos privats emmarcats en activitats d'investigació i docència. No s'autoritza la seva reproducció amb finalitats de lucre ni la seva difusió i posada a disposició des d'un lloc aliè al servei TDX ni al Dipòsit Digital de la UB. No s'autoritza la presentació del seu contingut en una finestra o marc aliè a TDX o al Dipòsit Digital de la UB (framing). Aquesta reserva de drets afecta tant al resum de presentació de la tesi com als seus continguts. En la utilització o cita de parts de la tesi és obligat indicar el nom de la persona autora.

ADVERTENCIA. La consulta de esta tesis queda condicionada a la aceptación de las siguientes condiciones de uso: La difusión de esta tesis por medio del servicio TDR (www.tdx.cat) y a través del Repositorio Digital de la UB (diposit.ub.edu) ha sido autorizada por los titulares de los derechos de propiedad intelectual únicamente para usos privados enmarcados en actividades de investigación y docencia. No se autoriza su reproducción con finalidades de lucro ni su difusión y puesta a disposición desde un sitio ajeno al servicio TDR o al Repositorio Digital de la UB. No se autoriza la presentación de su contenido en una ventana o marco ajeno a TDR o al Repositorio Digital de la UB (framing). Esta reserva de derechos afecta tanto al resumen de presentación de la tesis como a sus contenidos. En la utilización o cita de partes de la tesis es obligado indicar el nombre de la persona autora.

WARNING. On having consulted this thesis you're accepting the following use conditions: Spreading this thesis by the TDX (www.tdx.cat) service and by the UB Digital Repository (diposit.ub.edu) has been authorized by the titular of the intellectual property rights only for private uses placed in investigation and teaching activities. Reproduction with lucrative aims is not authorized nor its spreading and availability from a site foreign to the TDX service or to the UB Digital Repository. Introducing its content in a window or frame foreign to the TDX service or to the UB Digital Repository is not authorized (framing). Those rights affect to the presentation summary of the thesis as well as to its contents. In the using or citation of parts of the thesis it's obliged to indicate the name of the author.

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

TESI DOCTORAL

Joan Brossa a l'aula: de la creació a la reflexió

(Annexos)

Jordi Clopés Garrell

Universitat de Barcelona

2020

ÍNDIX

Annex 3. Diaris dels professors	378
3.1. Diari del professor investigador al primer institut	378
3.2. Diari de la professora col·laboradora al segon institut	392
3.3. Diari del professor investigador al segon institut	397
Annex 4. Respostes dels alumnes a les seqüències didàctiques INS Pere Ribot	412
Annex 5. Anàlisi general de les seqüències didàctiques INS Pere Ribot	559
Annex 6. Respostes dels alumnes de l'INS Pere Ribot als qüestionaris inicials	599
Annex 7. Respostes dels alumnes de l'INS Pere Ribot als qüestionaris finals	616
Annex 8. Respostes dels alumnes a les seqüències didàctiques INS Euclides	656
Annex 9. Anàlisi general de les seqüències didàctiques INS Euclides	767
Annex 10. Respostes dels alumnes de l'INS Euclides als qüestionaris inicials	818
Annex 11. Respostes dels alumnes de l'INS Euclides als qüestionaris finals	832
Annex 12. Programació didàctica	867

Annex 3. Diaris dels professors

A continuació presentem els diaris dels professors que han participat a la investigació tal com van ser escrits. És a dir, que s'ha respectat el format i l'ortografia originals. Tanmateix s'ha canviat el nom dels alumnes per tal de mantenir-ne l'anonimat.

3.1. Diari del professor investigador al primer institut

DIARI D'UNA INVESTIGACIÓ

Dimecres 4 de març del 2015

Envio per correu electrònic el qüestionari inicial als alumnes de 1r de batxillerat. L'obren i l'omplen a classe, a l'aula d'informàtica. Han faltat tres alumnes. En general, el grup treballa força bé i no tenen cap problema d'interpretació de les preguntes. Tanmateix, un parell d'alumnes em pregunten què vol dir amenitat. Els ho explico i els dic a tots que han de respondre sense tenir en consideració les classes que han fet fins ara amb mi. L'activitat ens ocupa poc menys de mitja hora. Me n'adono que a la pregunta 3 apartat b caldria buscar uns temes més habituals en poesia. També penso que a la pregunta 5 caldria fer una graella perquè a alguns se'ls ha modificat el format quan han obert el document. Observo bona predisposició per part dels alumnes.

Divendres 27 de març del 2015

Explico Joan Brossa. Context històric. Biografia i obra. Em centro en la poesia visual, objecte i urbana. Percebo que hi ha poemes que agraden especialment als alumnes. Els explico també que va ser un dels fundadors de la revista Dau al Set. I que per això he decidit fer 7 itineraris de propostes didàctiques. Els parlo de l'atzar i la màgia. Són 22 alumnes i tocarà fer 7 grups de 3 persones i un alumne més en un dels grups. Han entrat en l'univers brossià i, seguint el joc, volen que sigui la sort qui determini la composició de cadascun dels equips de treball. Abans de fer el sorteig, una alumna ens fa adonar que avui és 27 i que una altra alumna de les presents fa avui 17 anys. I és el mes 3. Fent notar la presència del 7, dels set grups i del 3, tres persones per conjunt. Fem papers i una mà innocent determina els agrupaments. Curiosament, l'atzar vol que l'última a sortir sigui l'alumna que avui celebra l'aniversari. Els noto motivats per iniciar les activitats. Passat festes començarem. Ara toca descansar.

Dilluns 6 d'abril del 2015

Rebo un correu de la directora de l'Institut on faré la investigació. Li havia enviat les seqüències didàctiques que treballaran els alumnes de 1r de batxillerat i de 4t d'ESO. I aquesta és la seva resposta:

Hola Jordi,

Ara m'ho acabo de mirar. Està entre interessant, motivador i transgressor. La veritat és que trobo que fan pensar molt i poden generar un debat interessant.

Espero que amb la primera ningú es molesti o la de l'amor, ningú ho vegi com una provocació.

Fins demà!

Marta

Dimarts 7 d'abril del 2015

Començo amb els alumnes de 1r de batxillerat la realització de les seqüències didàctiques. Es distribueixen per grups i els reparteixo les activitats de la temàtica que els havia tocat. Treballen bé en grup. Dialoguen, contrasten opinions i cerquen en diccionaris o a internet allò que no saben. Jo em vaig movent per l'aula supervisant la feina que fan. No tenen dubtes destacables. Entenen les activitats i les van fent. Hi ha un moment que m'acosto a un grup i els pregunto com va. Una alumna bufa i exclama:

- Estem pensant!

Més tard, passo el qüestionari inicial revisat als alumnes de 4t A i de 4t B. Anem a l'aula d'informàtica i l'omplen. No tenen dubtes. Són autònoms. No tenim ordinadors per tothom i cal fer torns. Observo bona predisposició per part de tots.

Dimecres 8 d'abril del 2015

Avui tinc dues hores de classe amb els alumnes de batxillerat. Les dedicarem totes dues a seguir amb les seqüències didàctiques sobre Brossa. Ahir havien tingut temps de fer les qüestions relacionades amb la poesia visual i alguns dels primers poemes textuais. A l'inici de la sessió els pregunto quan de temps creuen que necessitaran per acabar totes les activitats. Negociem el temps. Una setmana? Com ho veieu? Un alumne diu:

- Necessitem temps, això és de pensar.

Mentre ells treballen, em vaig movent per l'aula, els observo i escolto allò que diuen. Els del grup de la temàtica EXISTÈNCIA sento que es pregunten què som nosaltres? Per què existim? Les noies del tema del PODER em criden i m'expliquen contentes que han fet una associació d'idees mentre llegien el poema "Final!" Anàvem llegint i pensàvem en Franco i quan hem arribat al final i hem vist la data ho hem vist clar. Els de les CIUTATS tenen problemes amb la comprensió del poema "No és igual el camí". Torno al grup de l'EXISTÈNCIA i em comenten que és difícil perquè no hi ha respostes correctes. Tot és possible. Estan acostumats que els exercicis siguin de resposta tancada i que algú els digui què està bé i què està malament. La resta de grups van treballant bé. A vegades algun dubte en alguna pregunta, alguna qüestió de lèxic. Res destacable. Sona el timbre. Els dic que seguirem després. Un alumne em diu jo vull seguir ara.

La segona hora del dia amb ells comença amb una alumna que diu una altra vegada a filosofar. Els del grup del PODER ja han arribat a la part de les sentències i em manifesten que les troben més difícils que els poemes. Tenen alguna dificultat per entendre-les.

Els del grup de LLENGUA em comenten que no entenen la pregunta “Quina llengua s’hi parla als Països Catalans?” Penso que potser caldria redactar-la millor. M’ho anoto. Els del grup de CIUTATS tornen a tenir problemes amb la comprensió d’un poema. El del quisso que acaba entrant al poema. Crec que ells amb la meva ajuda també hi acaben entrant.

Els dos grups que ja van per les sentències són els d’EXISTÈNCIA I PODER. Curiosament, són els grups que avui només estan formats per dues persones ja que hi ha dues alumnes que han faltat. Segurament, l’intercanvi d’opinions és més ràpid. El grup que són quatre són els qui van més endarrerits. De totes maneres, caldrà revisar que les seqüències siguin equilibrades i que tots els grups acabin treballant el mateix.

Passejant per la classe, sento del grup de CONSUM com una alumna diu ell pensa com tu! I del grup d’EDUCACIÓ, ja al final de la classe, un alumne exclama quin fart de pensar avui!

A l’hora següent, tinc classe amb 4t C. Els passo el qüestionari inicial revisat. Anem a l’aula d’informàtica i l’omplen. No tenen dubtes. Són autònoms. No tenim ordinadors per tothom i cal fer torns. Observo bona predisposició per part de tots. Talment com ahir amb els altres dos grups de quart.

Dijous 9 d’abril del 2015

Faig la sessió d’explicar qui era Joan Brossa amb els alumnes de 4t A i de 4t C. Noto cara de sorpresa davant d’alguns dels seus poemes visuals. Sembla que els ha trencat esquemes, com si les idees que tenen preconcebudes sobre què és poesia no encaixessin amb allò que veuen. Després fem els grups de treball. Alguns no volien que fos l’atzar qui decidís els equips. En general, accepten la seva sort. Ja veurem com funciona.

Divendres 10 d’abril del 2015

Tinc classe les dues últimes hores del dia amb els alumnes de batxillerat. Anem a l’aula d’informàtica i comencen a passar les respostes a l’ordinador. Treballen amb el google Drive. Alguns fan les tasques que havien de fer individualment. La sessió va bé. Tanmateix, es nota que estan cansats perquè són les dues últimes classes de la setmana.

Dilluns 13 d’abril del 2015

Avui pràcticament tots els grups de 1r de batxillerat han acabat les activitats de les seqüències didàctiques. Només a un parell de grups els falta fer l’activitat de síntesi final. Han treballat bé, però més relaxadament. Ara només els falta passar-ho a ordinador i fer l’exposició oral d’allò treballat davant dels companys.

Avui també he explicat als alumnes de 4t B qui era Joan Brossa i els he mostrat algunes de les seves obres. Són el grup de quart que ha mostrat més interès. Hem tingut un problema informàtic i això ha fet que no tinguéssim temps de fer el sorteig dels grups. Ho hem deixat per demà.

Dimarts 14 d'abril del 2015

Avui, d'una banda, hem anat a l'aula d'informàtica amb els alumnes de batxillerat. Han acabat de passar a l'ordinador les activitats realitzades. Allò que els quedi pendent ja ho faran a casa. El treball està pràcticament acabat.

De l'altra, hem fet el sorteig amb els alumnes de 4t B i en general s'han mostrat contents amb el grup i el tema que els havia tocat. Penso que aquesta manera de fer els grups genera expectació i cert interès per saber de què anirà la seqüència que els ha estat assignada ja que només en saben el títol.

Divendres 24 d'abril del 2015

Hem començat la realització de les seqüències didàctiques amb el grup de 4t B. Ha costat engrescar-los. Venien cansats del Projecte de Recerca que els ha ocupat les últimes setmanes i de la festa d'ahir de Sant Jordi. Malgrat tot, han anat treballant. He anat voltant per la classe observant què feien i escoltant què deien. El grup de la temàtica EXISTÈNCIA han rondinat un parell de vegades dient que les activitats eren difícils perquè hi havia moltes interpretacions possibles de resposta. Estan acostumats a fer exercicis amb solucions tancades on el professor és qui determina si la resposta és adequada o no. El mateix ha passat amb el grup del tema EDUCACIÓ que quedaven bloquejats cada vegada que l'enunciat de l'exercici començava per *Què creus sobre...* I el mateix amb els de l'AMOR que esperaven respostes oficials o absolutes davant de les preguntes que demanaven opinió. Hi ha hagut un moment, mentre voltava per l'aula, que he pogut escoltar una alumna que li deia a la resta dels seus companys del grup EXISTÈNCIA: Jo també ho penso.

Dilluns 27 d'abril del 2015

Avui hem començat les seqüències didàctiques amb els de 4t C. Es situen per grups i van treballant. Algú de l'itinerari EXISTÈNCIA em pregunta: això és per filosofar, oi? Somric. Tots els grups deliberen, comenten i parlen entre ells bé. A vegades, mentre volto per la classe, prefereixo no acostar-me massa a segons quin grup perquè aleshores deixen d'interactuar, com si la meua presència els cohibís. Això també em passa amb les altres classes. Els qui treballen la temàtica del PODER només són dos membres perquè la resta del grup no ha vingut. Sento com els del grup de l'AMOR es qüestionen sobre un poema si els seus protagonistes han de ser un noi i una noia. Algú diu que podrien ser dos nois o dues noies. Un altre del mateix grup exclama: És complicat això! Fent referència a les possibles respostes obertes que planteja l'activitat.

També fem la primera sessió amb 4t A. En aquest cas és el grup de LENGUA que només són dues persones. Aquí també van treballant bé. Els de CIUTATS em pregunten què han de respondre a la pregunta: quina opinió et mereix aquesta proposta artística? Esperen una resposta tancada i queden desconcertats davant del fet que se'ls demani l'opinió. Observo que tampoc s'havien plantejat mai el fet que les vies del tren passin per davant la costa del seu poble. Del grup EXISTÈNCIA em crida l'atenció la bona predisposició i

voluntat d'intentar entendre els poemes, de desxifrar-ne el contingut. Sento que comenten un vers i algú diu jo ho entenc. Una alumna d'aquest grup em diu quina pregunta és aquesta: quin sentit creus que té la vida? Com recriminant que hagués gosat fer-los aquesta pregunta. Més tard, però, ella mateixa em diu: aquestes preguntes són més útils que tota la classe d'Ètica. Finalment, els de l'AMOR em diuen que això sembla Cinquanta ombres de Grey. I que en un exercici han donat respostes directes sense justificar-les per no trencar el ritme del poema. Marxo content de la feina feta.

Els de 1r de batxillerat comencen les seves exposicions orals. Les gravem amb els mòbils. Jo actuo d'observador i no intervinc en cap moment. Els de LLENGUA han portat un powerpoint amb els poemes i els han anat comentant sense les propostes didàctiques. Han acabat provocant un debat on han saltat xispes. He trobat a faltar que el centressin més amb el tema de la llengua i no pas en el de la independència. Crec que podrien haver aprofundit més allò que han treballat. Els del CONSUM crec que han fet una molt bona exposició oral. Hi ha hagut un moment que han comentat que Brossa feia uns poemes molt de pensar, de donar-hi voltes. Demostren que han reflexionat. Al final provoquen un debat amb un cartell publicitari que havien d'analitzar de tasca final. Després de cada exposició, per grups omplen les rúbriques d'avaluació. Cada exposició ha durat 30 minuts, però podríem haver estat més temps.

Dimarts 28 d'abril del 2015

Amb els de 1r de batxillerat continuem les exposicions orals. Seguim gravant les intervencions de cada grup. Han començat els de l'itinerari PODER. S'han qüestionat les normes existents i han plantejat un debat sobre l'avortament. També han criticat el paper de l'alcalde del seu poble en relació a algunes actuacions fetes durant aquest mandat. Hi ha hagut un moment en el debat que una alumna ha dit: es podria fer una reflexió del poema que he llegit abans... Crec que en aquest grup hi ha gent que ha treballat més que d'altra. L'alumna que més ha treballat penso que ho ha fet molt bé.

El grup d'EDUCACIÓ també han anat presentant diferents poemes i a partir del titulat Generacions d'egoistes s'ha generat un intercanvi d'opinions entre diferents alumnes de la classe. Han fet unes bones reflexions a partir de les sentències treballades, però no han comentat l'activitat de síntesi que se'ls havia plantejat. He trobat a faltar que aprofundissin més en el tema de com ells plantejarien l'educació. S'han centrat a reflexionar sobre l'escola actual en relació a l'escola d'abans. Els dos grups han generat un debat al final de la seva exposició. Crec que ha anat molt bé.

A penúltima hora, hem fet la segona sessió amb els alumnes de 4t A. Els noto cansats i poc frescos, tanmateix han anat treballant. Els qui m'han semblat més entusiasmats eren els del grup de l'EXISTÈNCIA. Una alumna s'ha aixecat a mostrar un exercici a un membre d'un altre grup. Aquest li ha comentat que això era molt filosòfic i que a ells els havia tocat quelcom més polític. Ell era del grup EDUCACIÓ. D'altra banda, els d'aquest mateix grup, es qüestionen el poema Clown trist, com si no estiguessin d'acord amb allò escrit per Brossa. Observo que els grups que van més avançats són els de LLENGUA i CIUTATS. Suposo que menys alumnes, menys debat. Més velocitat.

A última hora, segona sessió amb 4t B. Aquí els qui van més avançats també són els de LLENGUA i CIUTATS, curiosament també són els qui tenen menys alumnes. Avui els de CIUTATS eren només dos membres. Els d'EDUCACIÓ, curiosament, també es qüestionen el poema Clown trist. Sento que un dels membres de l'EXISTÈNCIA diu a la resta: penseu el que vulgueu. I una altra d'aquest grup em diu: ens estem menjant el coco. Aquí també noto que estan cansats, però també han anat treballant.

Dimecres 29 d'abril del 2015

A 1r de batxillerat fan l'exposició la resta de grups pendents. Els de l'AMOR presenten els poemes treballats i van comentant-los. També donen la seva opinió. De les sentències en fan una tria. Fan una reflexió sobre l'activitat de síntesi que consistia en realitzar un decàleg de com hauria de ser l'amor feliç. Finalment, proposen un debat a partir de dues qüestions. D'una banda, pregunten si un amor de dependència és un amor de veritat. De l'altra, pregunten a la resta de companys si estan d'acord amb el decàleg que ells han plantejat. Es genera reflexió i relacionen el debat amb el poema Estudiada Festa, anteriorment explicat.

El grup de la temàtica EXISTÈNCIA comenten a la seva introducció que el treball els ha fet qüestionar-se aspectes vitals. Presenten el poema visual inicial amb les propostes didàctiques. En el poema Blanc sobre blanc intervenen alumnes que no són del grup. Reflexionen també sobre les coincidències i l'atzar de la vida. De les sentències destaquen que davant la vida no hi ha cap fórmula. I presenten l'activitat de síntesi consistent a reflexionar sobre algun episodi autobiogràfic i l'existència. Expliquen els seus orígens i reflexionen sobre el canvi de vida que comporta el fet de canviar de país. Plantegen un debat i pregunten als companys com interpreten la vida. Es fa un silenci. La classe queda pensativa. Després algú diu com un joc, algú altre com un camí... També pregunten a la resta de companys què és allò que més recorden del seu passat i algú respon que recordes allò que més t'ha marcat. Finalment, plantegen la següent pregunta a la resta de la classe: Com us imagineu d'aquí a deu anys? Enrenou, rebombori, tothom parla amb els del voltant... Una alumna alça la veu i diu que estudiant, formant-se... I acaba així l'exposició d'aquest grup.

L'últim grup és el de CIUTATS. Presenten els poemes i expliquen les seves interpretacions. Fan una selecció d'algunes sentències i també les posen en comú amb la resta de la classe. Acaben amb un debat sobre paisatges i comoditats. No parlen de la seva activitat de síntesi. Trobo que podrien haver aprofundit més amb el tema de l'especulació urbanística. Presenten un powerpoint amb faltes d'ortografia. Potser són el grup més fluix.

Amb els de 4t C tinc classe a última hora i això es nota. Cansament. Observo i passejo per l'aula. Noto que a vegades callen quan veuen que escolto allò que diuen mentre es deixen anar intentant interpretacions o donant opinions dels poemes treballats, com si tinguessin vergonya. Però, en general, treballen bé. El grup de PODER s'ha dividit la feina de cercar informació. Els de l'AMOR tenen problemes d'interpretació amb el poema Ombres. Els de CIUTATS problemes amb el poema No és el mateix... Els de

l'EDUCACIÓ no entenen la sentència dels llibres que es deixen llegir i els llibres que hi has d'anar. No saben com interpretar-ho. Intento donar-los pistes per facilitar-ne la comprensió. A la classe hi ha un ambient de debat, treball i conversa interessant.

Dijous 30 d'abril del 2015

Tinc classe a primera hora amb 4t A. Avui és la tercera sessió. Treballen bé. Alguns han portat l'ordinador portàtil per tal d'anar passant les respostes a net. Fent una passada per cada grup podria destacar el següent:

AMOR: tenen problemes de comprensió amb el fragment de només del matrimoni entre l'home invisible i la dona transparent en surt un matrimoni mai vist.

EDUCACIÓ: es genera debat i dubtes d'interpretació entre els membres del grup amb el poema Generació d'egoistes. M'acaben demanant l'opinió.

EXISTÈNCIA: un dels membres del grup té problemes d'interpretació amb el poema Aquest sol i aquesta lluna...

LLENGUA: passen a ordinador les respostes de les activitats i individualment escriuen les seves històries de vida lingüística.

PODER: problemes de comprensió amb la sentència "Ningú no es treu la serp de la corona".

CONSUM: van fent i van entenent els poemes. No em demanen que els ajudi.

CIUTATS: es dediquen a passar a l'ordinador les respostes.

En general, han treballat molt bé. Es nota que és primera hora.

A segona hora, tinc classe amb 4t C. També és la seva tercera sessió. Destaco que hi ha un moment que pregunto als del grup AMOR com va i em contesten que estant pensant. Després en un altre moment, quan m'apropro per veure com van, fan el silenci i em diuen que ja ho llegiré després. Els del PODER tenen problemes de comprensió amb la sentència "Ningú no es treu la serp de la corona". Els d'EDUCACIÓ em diuen que la sentència "No puc amb una espelma ensenyar el vent" és molt interessant. I la sentència "voler-ho saber tot és perseguir l'horitzó" genera reflexió entre els seus membres. Observo com els del grup de LLENGUA van a preguntar al grup del seu costat com interpretarien la sentència: "M'aguanta la paraula que forjo a martellades". En general, també treballen molt bé. Crec que necessitaran una sessió més i prou. Després ja podrem passar a les exposicions orals.

Dimarts 5 de maig del 2015

Tinc classe les dues últimes hores del dia amb 4t A i 4t B respectivament. La majoria de grups ja van per les sentències i l'activitat de síntesi. Els comento que hauran de fer una exposició oral d'uns vint minuts. Els grups treballen bé. Alguns han portat l'ordinador

portàtil per anar passant les activitats a net. Acordem una sessió més de treball conjunt a l'aula. Alguns ja no la necessitarien, però em vull assegurar que tothom ho tinc tot fet.

Dimecres 6 de maig del 2015

Avui els alumnes de batxillerat han respost el qüestionari final a l'aula d'informàtica. No hi ha hagut cap incidència remarcable. A última hora he tingut la quarta sessió amb 4t C. Han anat treballant bé. El grup de CIUTATS m'ha fet adonar que cal revisar algunes preguntes de l'activitat de síntesi ja que estan repetides. Demà serà l'última hora de classe que hi dediquem.

Dijous 7 de maig del 2015

Avui hem tingut l'última sessió amb els alumnes de 4t A i 4t C. La majoria de grups ja havien acabat la feina i han estat estudiant Socials o passant les respostes a l'ordinador. Crec que aquesta cinquena sessió a l'aula no era necessària. Ara ja només queden les exposicions orals.

Divendres 8 de maig del 2015

Última sessió amb 4t B, amb aquest grup només n'haurem fet quatre a l'aula. Tots els grups van acabant el treball. L'equip de la temàtica d'EDUCACIÓ em pregunten pel text de l'activitat de síntesi. Els costa entendre'l. Els de LLENGUA també estan fent l'activitat de síntesi, escriuen la seva història de vida lingüística. Els de PODER els queda mirar la pel·lícula de Salvador Puig Antich. Els de l'AMOR van pensant el decàleg de l'amor feliç. Penso que potser hagués estat millor que tots els grups haguessin tingut una activitat final tipus el decàleg. Ho deixo anotat per rumiar-hi. La sensació que tinc és que ha anat bé, però que potser caldria reduir una mica el volum de feina. També crec que hagués estat millor treballar-ho tot més seguit durant una mateixa setmana, però per qüestions de calendari no s'ha pogut. En resum, buidar activitats o poemes i fer una activitat de síntesi tipus decàleg tots els grups per tal que la dedicació a l'aula sigui continuada, per exemple, durant una setmana, tres o quatre sessions. Vull mencionar també que he pogut observar que depèn del número d'alumnes de cada grup que vagin més ràpids o més lents. Quan són més a parlar, dialogar o debatre van més lents que no pas quan els grups han quedat reduïts per l'absència d'algun alumne. Per acabar, la sensació final és positiva. Ara bé, caldrà veure les respostes i les exposicions orals.

Dilluns 18 maig del 2015

Els primers a iniciar les exposicions orals són els de 4t C. Comença el grup de LLENGUA. L'Alexandra s'explica molt bé i fa una bona reflexió sobre el cartell. La Nora explica algunes de les màximes. Reflexiona sobre el tema de la llengua i la identitat. També comenta "Ens hem fet la pregunta què té més força el silenci o la paraula? En Bruno arriba tard i explica alguna de les màximes. L'Èric fa alguna reflexió interessant. Fa servir algun barbarisme en la seva exposició. Fan una exposició breu.

El segon grup a exposar són els de CONSUM. Comencen l'exposició explicant qui era Joan Brossa. Es refereixen al poema Selva Auditiva com "aquest poema reflexiu...". No acaben d'explicar bé la crítica que es desprèn del text Poema. En el poema la Xocolata del lloro fan una reflexió sobre el fet que per passar-ho bé no cal gastar gaire diners. També reflexionen sobre la seva conducta a partir del poema Voleu llegir una estona?

No parlen de les sentències en la seva exposició. Finalment, acaben fent una valoració personal de com han vist el treball cadascú d'ells. La Maria comenta que ha après a extreure idees i utilitzar les seves pròpies. Es queixa de com s'han fet els grups. No li agrada que hagi estat per sorteig. En Guim comenta que hi ha preguntes molt reflexives i diu que arribes a treure conclusions que mai t'havies plantejat.

A 4t A també comencem pel tema LENGUA. Es dediquen a explicar què se'ls demanava, però entren molt poc a comentar allò que han fet ells. La Bruna en les seves intervencions fa una mica de reflexió a partir d'allò que han treballat. Exposició molt breu i bastant fluixa.

Després fan la seva exposició els del grup CIUTATS ja que han demanat ser els segons. Expliquen Record d'un Malson i Aigua de foc. Anoto algunes de les frases que diuen: "Brossa ens fa reflexionar en aquest poema: Per a construir... "Ens vam estar molta estona pensant i meditant per entendre el poema Cubell. Ens ha fet reflexionar molt". La sentència *Els paisatges són estat d'ànim* l'entenen del revés. Fan una bona reflexió amb la sentència *Tothom es trepitja*. Acaben exposant la seva activitat de síntesi.

A 4t B comencen amb el tema LENGUA. Entenen en general força bé els poemes. Manifesten que per sort ara poden parlar en català. Fan una reflexió a partir de les sentències entre llengua i identitat. I comenten que per ells el silenci té més força que la paraula perquè pot representar més coses.

El segon grup a exposar és el del CONSUM. No entenen gaire bé el text Poema. En canvi, entenen bé el poema Gran Nocturn com una crítica a la religió catòlica i al món capitalista. Els tres últims poemes de la seqüència didàctica: TV, Selva Auditiva i Voleu llegir una estona serveixen per generar debat amb la resta de la classe. Hi veuen una crítica a la televisió i a la gent que no llegeix. Durant el debat reflexionen sobre aquest tema. De fet, el tanquen amb un "esperem que hagueu reflexionat sobre el tema." Pel que fa a les sentències destaca una bona reflexió sobre *Els enemics de la humanitat es fan publicistes*. Finalment, analitzen molt bé un anunci d'AXE. Demostren sentit crític.

Dimarts 19 de maig del 2015

En primer lloc, a 4t A toca l'exposició del tema CONSUM. Expliquen molt bé el cartell inicial de la seqüència didàctica. Els poemes Més la crisi i Xocolata del lloro els expliquen què volen dir sense entrar gaire en exposar les possibles reflexions que es desprenen de la seva lectura. Amb el poema Gran Nocturn fan una reflexió sobre el fet de recaptar diners. Sembla que no han entès les dues primeres sentències o no les han acabat de saber

explicar a la resta de companys. Acaben l'exposició amb l'anàlisi d'un anunci de la Coca-cola. Demostren capacitat de reflexió i sentit crític.

En segon lloc, toca al grup de PODER. Fan una bona interpretació del poema Viatjava en un vagó de primera... En canvi, el poema Coberta sembla que no l'hagin entès. Depèn molt en cada cas de l'alumne que exposa el text. Els poemes Elegia i Final! Els expliquen molt bé. Demostren capacitat crítica i fan unes reflexions molt interessants. Trien tres sentències: *El pedestal són les sabates, Ah noi els santuaris són negocis, A la terra els déus estan en males mans*. Amb les dues últimes veuen una crítica a la religió i ho relacionen amb el Gihadisme. Obren el debat amb la resta de la classe. Es reflexiona sobre Déu i la religió. Volen parlar tots de cop i hi ha certa manca d'ordre. Fins i tot, quan sona el timbre per anar al pati, encara segueixen parlant del tema. Un dels alumnes manifesta en les seves conclusions que li ha semblat un treball molt interessant que l'ha fet reflexionar sobre el poder i com el fa servir la gent que el té. La resta d'alumnes que els escoltaven es queixen perquè tenen problemes a l'hora d'omplir la rúbrica d'avaluació ja que consideren que hi ha hagut dos membres que ho han fet molt bé i uns altres dos que no.

A 4t B, comencen els de PODER. Es reparteixen els poemes i les sentències i cadascú n'explica un. El poema Diagrama l'exposen molt bé i fan una crítica al capitalisme. El poema Mentrestant... sembla que no l'acabin d'entendre. Hi ha un parell de poemes que expliquen molt superficialment, així com també les sentències. On es llueixen és amb l'activitat de síntesi. Havien de visualitzar el film Salvador i un dels alumnes explica una curiositat familiar. La Montse Plaza és la germana del seu tiet. Suposo que aquest fet els ha motivat més a informar-se, a reflexionar i a ser més crítics amb els fets que exposen. Valoren que va ser una injustícia social el final tràgic de Salvador. Finalment, recomanen la pel·lícula a la resta de la classe perquè l'han trobat molt interessant. Quan acaben, una de les alumnes que els escoltava s'aixeca i diu que hi ha temes que donen més per parlar que d'altres. Troba que el de l'AMOR no dóna per tant.

El segon grup que exposa és el d'EDUCACIÓ. Comencen explicant el poema corpori Homenatge al llibre de manera molt clara i entenedora. Fan la reflexió que "llegint podem arribar a tenir criteri propi, a ser independents." Quan exposen el poema Clown deixen anar "nosaltres vam pensar..." Després amb el poema Manténir-se escèptic comenten que és important qüestionar-se les coses. Generen un debat amb la resta de la classe a partir del poema Generacions d'egoistes. Bàsicament, debaten sobre l'egoisme i el materialisme. Expliquen molt bé el sentit de les sentències. I no exposen l'activitat de síntesi. En general, demostren que han reflexionat i que tenen esperit crític.

Dimecres 20 de maig del 2015

En primer lloc a 4t C toca l'exposició del grup PODER. Comencen explicant el poema Prohibit el pas. En el powerpoint que acompanya la seva exposició hi ha comentaris explicatius. Segons ells, el significat d'aquest poema seria: no a algunes prohibicions, no a algunes lleis. En el poema Diagrama hi veuen una crítica social. En el poema Mentrestant hi veuen el control del govern sobre el poble, les falses promeses del polítics

i la innocència de la gent. En el poema *Un home reparteix...* hi veuen una distinció de classes entre rics i pobres. També una crítica a la societat. Quan expliquen les sentències comencen per un “nosaltres creiem que...”. Expliquen la història de Salvador. Fan també una valoració individual del treball que inclouen en el powerpoint:

- Juan: En el treball hi han hagut dificultats per entendre algunes sentències, però et fa reflexionar de com els poderosos exerceixen el seu poder. La part positiva del treball, en la meua opinió, ha sigut l'informar-me més per qui era Salvador Puig, mitjançant la pel·lícula i el treball de fer una crítica cinematogràfica.

- Judit: A mi m'ha agradat fer aquest treball en grup encara que no m'ha agradat com s'ha fet la tria, també he trobat que hi han hagut sentències que costaven d'entendre.

- Andrea: A mi el treball m'ha agradat perquè era un tema que entenem i fàcil però l'activitat de síntesi no m'ha agradat.

Després proposen un debat a partir d'aquesta qüestió: Ens controla el poder de la llei i els mandataris, o som lliures de fer el que vulguem, nosaltres decidim.

Durant el debat relacionen poder i llibertat amb l'educació. Es generen unes reflexions molt interessants. La gent està motivada i participa. Fins i tot, el debat s'allarga per sobre del temps previst.

En segon lloc, toca al grup EDUCACIÓ expliquen molt bé el poema corpori *Homenatge al llibre*. Després fan una bona reflexió a partir del poema *Clown trist*. A partir del poema *Cep* reflexionen sobre el fet de competir amb els companys per qui treu millors notes. Consideren que la selectivitat fomenta la competitivitat. Amb el poema *Generacions d'egoistes* diuen “que et fa reflexionar sobre l'àmbit de l'educació si es fomenta l'esperit crític i també et fa pensar que a l'escola hi ha poques preguntes de resposta oberta.” Pregunten a la resta de companys: “vosaltres creieu que es fomenta l'esperit crític en l'educació?” La resposta general és que no. Un alumne diu que és millor no fer-se preguntes per no tenir problemes. Una sentència que els ha agradat molt és *la pobresa més degradant és la falta d'imaginació*. Després fan una valoració personal sobre què els ha semblat el treball:

- Marçal: cal millorar coses a l'àmbit de l'educació.

- Óscar: he après a analitzar textos i a treure-li el sentit figurat.

- Pol: en general m'ha agradat, algunes sentències les he trobat complicades, cada cop m'era més fàcil entendre els poemes a partir de conèixer més l'autor.

- Laura: el tema m'ha agradat, però no com es van fer els grups.

Finalment, proposen un debat a partir de la pregunta: Què creieu que ha millorat en l'educació respecte a fa 50 anys? Comenten que els professors ja no peguen, que hi ha hagut la immersió lingüística, s'han millorat les ràtios d'alumne per aula. Pensen que és més important formar persones que no pas fer negocis. Un alumne parla dels problemes

informàtics que encara hi ha a les aules i diu que per aprendre no es necessita un projector ni la millor tecnologia ja que diu que els seus pares van poder aprendre sense tot això. Aleshores sona el timbre i el debat segueix. En general pensen que cal seguir millorant el sistema educatiu del país.

Dijous 21 de maig del 2015

En primer lloc, a 4t A comença el grup que té el tema EDUCACIÓ. L'explicació que fan del poema corpori Homenatge al llibre es podria millorar. En canvi, expliquen molt bé el poema A cada nova que arriba... Fan la reflexió que si tens un poble ignorant, serà més fàcil controlar-lo. Critiquen el franquisme. Expliquen bé els poemes Clown i Mantenir-se escèptic. Del poema Cep només seleccionen uns versos i els comenten. Amb el poema Generacions d'egoistes diuen que no creuen que a l'escola hagin fomentat el seu esperit crític i que només a socials i català els deixen preguntes amb respostes obertes. Això els agrada perquè poden expressar allò que ells pensen. Fan una selecció de les sentències i les expliquen i de l'activitat de síntesi presenten una selecció de frases que els han semblat inspiradores de la lectura del text La sordesa del laberint. Les comenten i reflexionen sobre elles. Després plantegen un debat a partir de tres qüestions: - Creieu que com va dir el ministre Wert el castellà a Catalunya és perseguit com el català durant el franquisme? - Creieu que cal estudiar religió a l'escola? - Creieu que a l'escola s'haurien de fomentar els valors morals? A la primera qüestió un alumne en la seva argumentació aporta la resposta que va donar el diputat Tardà al ministre. A la segona qüestió un alumne fa la reflexió que estudiar història o cultura de les religions pot ser interessant si no serveix per adoctrinar. En relació a la tercera qüestió, diuen que teòricament ho fan a les assignatures d'ètica i tutoria. Un alumne diu que alguns valors morals no s'aprenen en un llibre, cal aprendre'ls vivint-los. El debat s'allarga i el total de l'exposició acaba durant trenta minuts.

En segon lloc, toca al grup de l'AMOR. Comencen explicant què és l'amor i després passen al comentari i explicació dels diferents poemes. El poema Ruptura sembla que l'han entès bé, però no els poemes Ombres i Vesul. Fan una reflexió sobre qui ha de prendre la decisió final a l'hora de triar una parella. Després proposen una pregunta a la resta de companys: "creieu que existeix l'amor per sempre?" Es genera debat i reflexió. Intervenien bastants alumnes. Funciona molt bé. Sona el timbre. Ens ha faltat temps i l'exposició queda a mitges. Seguirem el proper dia.

A 4t C toca primer el tema de l'AMOR. Comencen amb una introducció on expliquen qui era Brossa. Després exposen el poema visual Coit. Es qüestionen si les lletres simbolitzen homes, dones o una parella mixta. Consideren que és un poema d'amor. Expliquen bé, encara que de manera massa ràpida, el poema Estudiada festa. En el poema Vesul fan una reflexió de com és cada dona de les que apareixen en el text. Diuen que les tasques del poema Ruptura els han fet reflexionar sobre el fet d'odiar i estimar. Després exposen el seu decàleg sobre l'amor feliç. Expliquen i justifiquen cadascun dels punts que han seleccionat. A continuació fan una valoració personal de què els ha semblat el treball:

- Laura: m'ha agradat, però la poesia no se'm dona bé.

- Jordi: m'ha agradat, però veiem l'amor diferent les tres noies del grup i jo.
- Berta: hem après a interpretar, deixaria més temps.
- Vinyet: he après a interpretar poemes des de diferents punts de vista.

Finalment, proposen un debat sobre la fidelitat. Hi ha diferents opinions i reflexions. Conclouen que la base d'una bona relació és la confiança. I tanquen amb una cançó del grup Lax'nBusto: T'estimo molt.

A continuació toca al grup EXISTÈNCIA fer la seva exposició. Comencen amb una reflexió sobre què és l'existència. A mitja explicació del poema visual Kembo la directora interromp la classe per donar una informació. Tanmateix, després es reprèn l'exposició de manera satisfactòria. A partir del poema Blanc sobre blanc es plantegen quin sentit té la vida. Del poema Aquest sol i aquesta lluna en treuen la reflexió que tot allò desconegut fa por. No demostren haver interpretat gaire bé el poema Nocturn. Tot seguit, expliquen i comenten les sentències. Fan una reflexió sobre el sentit de les mateixes. Han triat aquelles que més els han agradat: *Fa més por que la mort haver perdut el temps. Davant la vida no hi ha cap fórmula. Per ser feliç, mortal, camina i oblida. La mort equilibra la humanitat.* Després donen la seva opinió personal sobre la realització del treball:

Andrea: ens ha tocat un tema difícil, havíem d'interpretar de la nostra manera les diferents qüestions. He trobat els poemes interessants i ens han fet reflexionar.

Clara: interessant, però difícil. M'ha agradat el sorteig per fer els grups.

Jurek: no m'ha agradat...

Albert: tema difícil, profund, però hem treballat bé amb els companys de grup. M'ha agradat.

Finalment proposen un debat a partir d'aquesta qüestió: Creieu que el destí està escrit?

Cadascú dona diferents opinions. En general tothom intervé. Una alumna diu que el destí te'l crees tu mateix. I després qui moderava el debat diu alguna reflexió més? I d'aquesta manera es tanca el tema.

Divendres 22 de maig del 2015

Avui només tinc 4t B i comencen els del tema de l'AMOR. Fan una introducció explicant qui era Joan Brossa. A continuació exposen molt bé els diferents poemes. Se'ls han repartit entre els diferents membres del grup. Després un dels alumnes del grup explica totes les sentències. Reflexionen sobre cadascuna de les màximes. No presenten el powerpoint amb el decàleg de com seria per ells l'amor feliç. En general, podríem dir que és una exposició de notable.

En segon lloc, toca exposar als del grup EXISTÈNCIA. A partir del poema Kembo diuen que cadascú interpreta el temps de manera diferent. Expliquen també els diferents poemes, però podrien aprofundir més en les seves reflexions. Comenten molt bé algunes

de les sentències i de l'activitat de síntesi només una alumna explica la seva part. Fa una reflexió vital a partir dels fets que ha anat vivint en el transcurs de la seva vida. Tanquen la seva exposició amb "aquestes són les nostres reflexions."

Dimecres 27 de maig del 2015

Avui acabem amb 4t C les exposicions orals. Toca el tema de CIUTATS. Comencen explicant Record d'un Malson. Després comenten el poema Aigua de foc. En el poema Per a construir... fan una bona reflexió, però l'alumna a qui li toca exposar-lo es posa molt nerviosa i no pot acabar la seva intervenció. Fan molt bones reflexions també amb les sentències que han decidit explicar. A continuació fan una valoració final del treball:

- Marta: m'ha agradat.
- Anna: he après a interpretar poemes.
- Xavier: no m'agrada la poesia, però he après a analitzar poemes.
- Víctor: m'ha semblat entretingut, he après a analitzar poemes.

Finalment, proposen un debat a partir de la qüestió següent: Si haguéssiu de decidir un lloc per viure, què escolliríeu camp o ciutat? Intervenien poques persones. Tanmateix argumenten les seves opinions i reflexionen sobre el tema. El debat dura poc. Ha estat molt breu.

Divendres 29 de maig del 2015

Avui acabem les exposicions amb el grup de 4t B. Toca el tema CIUTATS. Es divideixen l'explicació dels poemes entre els diferents alumnes del grup. En general, fan una explicació força fluixa de cadascun d'ells. Només fan una bona interpretació i reflexió del poema Per a construir. En relació a les sentències passa el mateix. La majoria no les han acabat d'entendre bé. I, finalment, a l'activitat de síntesi expliquen la construcció de la Sagrada Família que no era allò que se'ls demanava ja que no és cap monument de la seva ciutat. Espero que el dossier amb les activitats estigui millor i que tot plegat hagi estat cosa dels nervis.

Dilluns 1 de juny del 2015

Avui acabem les exposicions amb 4t A. Comencem amb el grup AMOR ja que l'últim dia ens havíem quedat a mitges. Reprenen la seva exposició amb el poema Coit. Generen una reflexió sobre si cal que hi hagi amor o no per practicar-lo. A partir del poema Estudiada festa reflexionen sobre l'amor possessiu. A l'activitat de síntesi presenten el seu decàleg de com hauria de ser l'amor feliç. Justifiquen la seva tria de les característiques que hauria de tenir. Fan una conclusió final on donen la seva opinió personal sobre el treball: "Ens ha fet reflexionar sobre moltes coses de l'amor. Ens ha agradat i ens ha semblat interessant." Després passen a un debat a partir de la qüestió: Cada vegada que estimes algú estàs més a prop d'odiar-lo? Generen reflexió entre les relacions entre persones, els tipus d'amor, l'amor i l'odi. Participen poques persones.

Després toca al grup EXISTÈNCIA. Comencen amb una reflexió filosòfica i diuen que és un tema complicat. Citen Albert Camus: estem aquí per no fer res, només existim. En el poema Kembo interpreten que cada agulla simbolitza un moment, una etapa. Després reflexionen sobre el poema Blanc sobre blanc. Del poema Amb l'espelma a l'orella diuen que troben el poema complicat. En canvi, troben senzill el poema Aquest sol i aquesta lluna. Fan la reflexió que el temps és temps i s'ha d'aprofitar sempre a partir del poema Nocturn. Trien les sentències que més els han agradat, les expliquen i reflexionen sobre elles. Citen Sartre: l'home és un projecte de vida. A l'activitat de síntesi diuen que es tractava que reflexionessin sobre la seva vida i el pas del temps. Una alumna explica tres fets de la seva vida i els relaciona amb el fer-se gran, el progrés i la responsabilitat. També relaciona la seva explicació amb un dels poemes que han hagut de llegir i amb una sentència. Finalment, proposen un debat a partir de dues qüestions: - Considereu que la realitat, per tant l'existència, és immòbil? – Creieu que la realitat supera la ficció? Hi ha intercanvi d'idees, d'opinions, de reflexions només entre quatre alumnes de la classe. La resta callen i escolten. Per acabar, d'aquest grup cal destacar que una alumna s'ha documentat més enllà dels poemes amb informació sobre diferents filòsofs ja que, segons ha manifestat, és un tema que li agrada molt. I així, filosofant sobre l'existència és com l'atzar ha volgut que acabessin les exposicions orals de les seqüències didàctiques sobre Joan Brossa.

3.2. Diari de la professora col·laborada al segon institut

DIARI D'AULA_ PROJECTE BROSSA

18/12/2016

Sessió presentació + enquestes inicials

12/01/2016

Primer dia: introducció amb el document base que he extret del document del Jordi. Per entendre poesia experimental he fet una línia cronològica perquè entenguessin "l'experiment": cada corrent o moviment té les seves "regles", i han d'entendre que les avantguardes justament trenquen aquestes regles, i Brossa més que ningú representa aquest trencament.

No puc posar power perquè pc no va del tot bé, i prefereixo fer bona introducció del document que m'ha passat el Jordi.

Els sorprèn que en Brossa sigui tan "punk", que surti de l'estàndard en la majoria de coses.

13/01/2016

Avui presento powerpoint.

Dia següent

Faig grups (a l'atzar, tirant dos daus) i reparteixo dossiers. Se'ls explica l'estructura i se'ls avisa que hi ha una activitat de síntesi que inclou una presentació oral.

19/01/2016

1r dia treball a l'aula

Dubtes apareguts durant el procés de treball

Grup PODER

- No entenen el senyal de trànsit. Els dic què indica en el codi estàndard de circulació, i reflexionem sobre les fletxes. A poc a poc es veuen en cor de fer-se una opinió al respecte. Prohibit prohibir?
- Els costa entendre el concepte d'"estructura de poder". Reflexionant amb ells sobre com dibuixar els "pocs" que viuen gràcies a "molts" els surt una piràmide, i els ajuda a entendre el concepte. Més endavant, comentaran que sempre, a cada reflexió, acaben a petar a la piràmide.
- Els costa entendre significat i connotació de "papers clandestins". Parlem de les lleis repressives, i fins i tot del cas de l'Èric Bertran.
- Pregunten per la llei electoral.

Grup EDUCACIÓ

- Problemes per dividir-se la feina: l'Ayoub insisteix si ho pot fer sol, que no vol treballar en grup.
- Confonen el significat de saltamartí, i busquen una relació entre la imatge i l'animal. Quan els explico el joc (figura que mai cau), ja veuen com seguir el fil de la reflexió.
- Li costa reflexionar sobre a qui van dirigides les paraules del poema. Qui és el que mana?
- Jandro, Saül.
- Els costa interpretar el saltamartí encara. Alhora, no entenen massa l'homenatge a un objecte.
- Pregunten sobre què vol dir escèptic.
- Els costa reflexionar sobre invents tecnològics que no serveixin. Els costa entendre si, per exemple, un lavabo és un invent d'aquests, o una rentadora, o si s'han de centrar en tecnologies més modernes (mòbils, usb, etc.).

Grup AMOR

- Pensen en la joia com a complement, i no saben com avançar. Obrim la reflexió veient que, a banda de ser un complement, és un objecte valuós i que millora l'estètica.
- Els costa reflexionar sobre l'amor "entre iguals".
- Sempre els costa detectar la ironia.
- Les sentències 3, 6 i 7 els fan ballar la padrina.

Grup CONSUM

- Es bloquegen. No acaben d'associar Carnaval amb transgressió, sinó que es queden amb la visió que és una festa més, com podria ser la festa major.
- La R girada els fa rumiar molt.
- Treballen molt bé la definició de màrqueting, distingint l'originària de l'actual. Els introdueixo la distinció entre informar i persuadir, i se'ls acuden més idees.

Grup CIUTAT

- No entenen el concepte d'"especulació urbanística".
- Quan l'entenen, els costa veure la relació amb l'alcalde Porcioles i l'escultura.
- No veuen què deu voler dir l'obra. Els costa. Quan comencen a llegir el text concentrats, buscant informació a l'ordinador, els comencen a venir les idees.

Grup LLENGUA

- No saben buscar què passa a la Guerra Civil.
- Els costa buscar i trobar què passa amb la llengua a la postguerra.
- Els costa veure la reivindicació de l'eslògan inicial (!?).

Grup EXISTÈNCIA

- Quina hora marquen les agulles del rellotge?
- L'"acte" del poema, a què es refereix? Què és? La vida? L'etapa? Diferents vides?
- Fan poques preguntes i sempre les mateixes, i s'encallen sovint.
- Sovint és la primera vegada que es plantegen certes preguntes, i no saben massa per on tirar.
- Finalment, agafen la rutina d'opinar per separat i per escrit i després posar-ho en comú.

24/02/2016

1r dia d'exposicions

(Exposen G2 i G3, ja que G1 té un membre malalt, i ha passat al final)

Avui hem començat les exposicions i ha estat un èxit.

G2

Com que han estat el primer grup, estaven molt nerviosos, però se n'han sortit molt bé, i l'aplaudiment final els ha calmat els ànims.

Han seguit bastant la pauta del dossier exposant les sentències i com han anat interpretant-les. Han treballat molt per interpretar i entendre el dossier, i l'exposició els ha quedat una mica densa i ràpida. En general, han llegit bastant, tot i que es notava la feina feta.

Finalment, el decàleg estava molt ben trobat i ben redactat. Han aconseguit atreure la classe sobretot al final, que anaven afirmant (movent el cap) els punts del decàleg.

G3

Han començat molt hàbilment: han ensenyat una imatge (a mode de poema visual resum) i han preguntat què els venia al cap si els deien “poder” i els l'ensenyaven. Es tracta d'una piràmide dins d'un cercle, amb una línia horitzontal que travessa la meitat del cercle i divideix el triangle per construir una A. La veritat és que les poques intervencions que hi hagut han estat molt encertades, i de seguida han entès la connotació de la piràmide. El cercle i la línia han costat més... Han avisat l'auditori que, al final, tornarien a posar la imatge i els farien la mateixa pregunta, de manera que l'han tingut atent durant tota l'exposició.

No han seguit sentència a sentència el dossier, sinó que les han seleccionat.

-han explicat les sentències molt convençuts, molt interioritzat

-les han relacionat totes amb una imatge que han creat ells per visualitzar la idea

-han afegit informació: tot pel poble però sense el poble.

-s'han explicat prou bé

-abans del decàleg, han preguntat a la classe què ha de tenir un bon governant. N'han dit algunes que després coincidien amb les triades per ells, però han generat molt bé un ambient de concentració i la intriga.

-al final, han tornat a la imatge i l'han explicada bé (símbol anarquia).

En general, han sabut explicar-se molt bé, es complementaven les explicacions i, fins i tot, creaven una petita conversa entre ells. Això, juntament amb la demanda de intervencions dels alumnes ha generat un ambient atent però alhora distès semblant a un debat, fomentant la intervenció espontània dels alumnes afegint informació, intervenció de seguida aprofitada per algun dels del grup per continuar amb el fil argumental.

Han fet molta bona feina, i han reconegut que els ha costat però que tenen la sensació d'haver après molt.

26/02/2016

2n dia d'exposicions

(Exposen G5 i G4, ja que G4 té un membre expulsat que només ha pogut venir a fer l'exposició, però no n'havia vist fer cap; em demanen el canvi i tant el grup 5 com jo acceptem)

G5

Han treballat molt dur el dossier, i potser la presentació no ha fet justícia a tota la feina feta. Això sí: màxima desimboltura amb els continguts, que els sabien perfectament, i mà esquerra: han sabut ajudar i que no es notés (massa!) un dels companys que estava molt i molt nerviós, de manera que sempre han seguit el fil. A més, afegien continguts que veien que l'altre es deixava o que, simplement, volien matisar. Han creat una imatge molt original com a resum del poema, jugant amb els símbols femení i masculí i els anells de matrimoni.

Comencen amb imatge amb les manilles, i fan intervenir i preguntar alguna de les sentències al públic. Al final, després d'un primer tall i respectiu aplaudiment, tot flueix molt més, i el decàleg, treballat, els queda ben lluit. Acaben amb una conclusió final sobre l'amor i la llibertat i una imatge per explicar-ho: es veu un cor fet de roses (un amor on tot són floretes) amb els anells nupcials al centre. Del cor surt una cadena que lliga a una persona que es veu difuminada a l'horitzó.

G4

Vist el procés feixuc de treball que han seguit, ha estat un èxit rotund.

Un dels membres ha treballat per separat des del primer dia, tot i simular que ho feien en grup. Ara bé, havien treballat molt per fer l'exposició i tots han sabut perfectament el seu torn i què havien de dir. Alhora, tots sabien del continguts dels altres.

Potser el power era poc lluit, però el decàleg és molt encertat i atrevit, tenint en compte que ho deien amb una professora davant.

El tema els ha resultat difícil però es nota que al final els ha engrescat i se l'han fet seu. Sobretot el decàleg, l'expliquen amb molta vehemència i convicció.

Comencem amb la imatge del llibre fet saltamartí i pregunten què suggereix a l'auditori. A partir d'aquí, van mostrant les sentències i les seves reflexions per arribar al decàleg.

Un dels membres del grup no acostuma a destacar ni amb notes ni amb expressió escrita, però ha mostrat una capacitat d'oratòria i d'articular un bon discurs. Ha fet de pal de paller del grup, i ha estat tota una descoberta per mi.

01/03/2016

3r dia d'exposicions

(Exposen G6, G7 i G1; G1 hauria d'haver exposat el dia següent, però un membre del grup marxa fora i no hi serà. Aprofitem que és última hora i allarguem una miqueta el final de classe)

G6

Ambienten la presentació amb música relaxant sense lletra, de manera que guanyen l'atenció i el silenci de l'auditori de seguida i el mantenen fins al final.

No expliquen totes les sentències, cosa que agilitza la presentació, i trien prou bé quines fer per aconseguir que l'auditori segueixi el fil del tema, que no és fàcil. A mig fer, quan de parlar del valor que donem a les petites coses, porten un pot de vidre. Fan dir a la classes coses importants de la seva vida, i per cada una col·loquen una pedra dins del pot. Quan és mig ple, l'aixequen i els fan veure que el pot no és ple. Allò que fa s'ompli del tot és la sorra que hi llancen després, que, aquesta sí, va omplint tots els raconets del pot. Així mateix funcionen les petites coses, els petits moments.

G7

Són els penúltims. Hi ha pressa per intentar que exposi tothom. Han treballat molt bé el dossier i la presentació, però el decàleg els queda una mica flux i poc relacionat amb el tema. Fan petita introducció amb biografia del poeta, tot i que no hi pinta gaire. Ho fa l'Iker i ho explica bé. Comencem amb el primer poema visual que comença el dossier: crítica constructiva.

Van posant sentències: la del quisso l'expliquen molt bé i amb fotos, perquè els ha agradat molt. Comparen Bcn del 1900 i la d'ara, per veure el festival de pisos i gent. El decàleg està ben treballat, tot i que en algun punt potser no quadren massa amb les sentències que han analitzat.

G1

Comencem amb primera imatge i va analitzant les sentències. Comencem a explicar el problema que algú no et deixi parlar amb la teva llengua. 1a sentència. El decàleg és la part més treballada. Els ha costat molt el procés de fer el dossier, són les últimes i estan atabalades, però els surt prou bé. Poc treball però ben aprofitat. Potser és el treball que fa més la sensació que les alumnes no se l'hagin acabat de creure.

3.3. Diari del professor investigador al segon institut

DIARI D'UNA INVESTIGACIÓ

Dilluns 14 de desembre del 2015

Anem a l'aula d'informàtica amb els alumnes de 4t d'ESO B. No han assistit tots. Responen els qüestionaris inicials. No hi ha cap problema. Només un parell d'alumnes em pregunten què vol dir amenitat. Mostren bona predisposició a col·laborar.

Dimecres 16 de desembre del 2015

Avui anem a l'aula d'informàtica amb els alumnes de 4t d'ESO C. També en falten alguns. Responen els qüestionaris inicials sense problemes, però un alumne també pregunta què vol dir amenitat. I també mostren bona predisposició a col·laborar.

Dilluns 11 de gener del 2016

Avui he explicat qui era Brossa i he mostrat alguns dels seus poemes visuals. També els he passat el vídeo de l'acció Fi. Han mostrat sorpresa i en general els ha semblat una provocació. Sembla que els ha agradat. Hem fet també el sorteig dels grups. Un parell s'han queixat i han mostrat cert rebuig en relació al grup que els ha tocat. Finalment, ho

han acceptat. Potser hauran après que l'atzar i la fortuna formen part de les nostres vides. Espero que amb les cartes i el joc que els ha tocat facin la millor partida possible. Veurem com se'n surten. Dimecres amb 4t C i dijous amb 4t B comencem les seqüències didàctiques.

Dimecres 13 de gener del 2016

Avui hem començat les seqüències didàctiques amb el grup de 4t C. En general, tots els grups han anat treballant concentrats pràcticament tota l'estona. Cal dir, que era a primera hora del matí la classe. Tanmateix, durant la realització de les activitats han anat sorgint dubtes. Els del grup EXISTÈNCIA m'han comentat que es saltaven els primers exercicis del poema visual perquè el trobaven difícil. Els del grup de l'AMOR m'han demanat que els aclarís quins objectes apareixien en el poema visual. I més endavant, me'ls he quedat mirant perquè no comentaven res entre ells ni escrivien. Llavors, un alumne ha saltat i m'ha dit: "estem pensant". Els del grup CONSUM tenien dubtes amb la significació de la lletra "R" que apareix del revés al cartell carnaval. Els del grup PODER i els del de CIUTATS m'han dit que anaven bé, que havien avançat bastant. També observo que els alumnes de tots els grups a vegades es parlen en castellà. De fet, és la llengua materna de la majoria d'ells. De sobte, els del grup CIUTAT em diuen que paren un moment per descansar. I de què esteu cansats? Els pregunto. Estem cansats de pensar. Diu un alumne. Els d'EXISTÈNCIA es mostren insegurs davant de la interpretació que fan del poema. Tenen por d'equivocar-se. No estan acostumats a respostes obertes. Tenen por que la seva opinió estigui malament. Quan ja acabàvem, un dels alumnes del grup PODER em diu: les meves companyes no pensen, només ho faig jo. I, finalment, sona el timbre. Recullen, però els del grup de l'AMOR segueixen discutint sobre el poema que treballaven. Me'n vaig amb la sensació que la classe ha funcionat bé.

Dijous 14 de gener del 2016

Tinc classe amb 4t B a primera hora del dia. En general treballen, però tenen dificultat per entendre alguna pregunta. Són casos puntuals. Els del grup EXISTÈNCIA tenen molta dificultat per respondre les qüestions sobre el poema visual Kembo. No estan acostumats a preguntes obertes. Tenen por d'equivocar-se. Tinc la sensació que tots els grups treballen de manera molt lenta. Estan molta estona per a realitzar l'activitat inicial, però van fent. Els del grup PODER hi ha un moment que paren i em diuen: ens hem cansat de pensar molt. Ens reservem per després.

A 4t C tinc classe just abans del pati. Ja saben què han de fer. Avui és la segona sessió en què treballem les seqüències didàctiques. Van treballant bé. Observo problemes de comprensió d'alguns mots. Per exemple, abocador d'escombraries i quisso. Els del grup EXISTÈNCIA em diuen que no és difícil, és de lògica. Cal pensar. Un membre del grup PODER demana opinió als del grup CONSUM. Intercanvien possibles interpretacions. Noto una mica el cansament i les ganes de sortir al pati en l'ambient de la classe. Tanmateix, alguns grups han avançat bastant. Me'n vaig content.

Divendres 15 de gener del 2016

Avui és la segona sessió amb el grup de 4t B. És just abans del pati. Quan arribo ja estan disposats per grups. Treballen bé. Comenten entre ells les respostes. Dialoguen. Intercanvien opinions. Pensen. Reflexionen. Els del grup EXISTÈNCIA diuen que el seu tema és molt difícil, que mai s'havien plantejat aquestes preguntes. No saben com interpretar la vida i li pregunten al grup del costat. Els del grup CIUTATS no es posen d'acord sobre si Pineda de Mar té espais en mal estat. Els del grup LENGUA no saben com interpretar l'expressió "mots intrusos". Els del grup EDUCACIÓ em pregunten com es pot mantenir la gent en la ignorància. Els del grup PODER no saben què són fulls clandestins. Els dels grups CONSUM i AMOR no em pregunten res. Treballen, avancen. Tots participen. Fa goig l'aula.

Dilluns 18 de gener del 2016

Avui he explicat com organitzarem les classes d'aquesta setmana i les exposicions orals de la que ve. A segona hora he tingut classe amb 4t B. Han treballat bé. Una alumna del grup CIUTATS m'ha dit: que jo treballi és molt estrany i estic treballant. Els del grup PODER m'han preguntat què vol dir la paraula *adeptes* i la sentència "El pedestal són les sabates." Els del grup LENGUA han tingut dubtes amb la interpretació de la sentència "M'aguanta la paraula que forjo a martellades". Els del grup AMOR m'han preguntat què és un decàleg i han debatut sobre què és l'amor feliç. Han consultat a gent d'altres grups. Els del grup CIUTATS han reflexionat sobre la màxima "Els paisatges són estats d'ànim". El del grup CONSUM dubtaven sobre què és el comerç de proximitat. Els del grup EXISTÈNCIA han reflexionat sobre el sentit de la vida. I, finalment, els del grup EDUCACIÓ m'han preguntat què vol dir el mot *escèptic*. En general, la classe ha funcionat molt bé. Han treballat de manera autònoma, han col·laborat entre ells i han intercanviat opinions i punts de vista.

Més tard, a primera hora després del pati, he tingut el grup de 4t C. Els del grup PODER m'han preguntat què són els fulls clandestins. Una alumna del grup CIUTATS m'ha dit: ets l'únic professor que ens fa fer treballs diferents i que no segueix el llibre. Primer ens vas fer allò de les rutes literàries i ara això de Brossa. Un altre alumne del mateix grup li ha contestat: jo ho prefereixo. Els del grup LENGUA m'han preguntat què vol dir "versos reivindicatius" i la sentència "M'aguanta la paraula que forjo a martellades". Els del grup CONSUM reflexionaven sobre el màrqueting. Els del grup CIUTATS em deien que les respostes obertes els feien pensar més. Els del grup EDUCACIÓ reflexionaven sobre la felicitat i els diners a partir d'una qüestió sobre quins llibres consideraven que calia anar-los a buscar i quins llibres es deixaven llegir. Els del grup PODER em demanaven ajuda en la interpretació de les sentències "El pedestal són les sabates" i "Ningú es treu la serp de la corona". Finalment, els del grup EXISTÈNCIA reflexionaven sobre la màxima "Cal acceptar que la vida no té sentit i alhora n'està plena". I així, com en l'altre grup, han treballat també de manera autònoma, han col·laborat entre ells i han intercanviat opinions i punts de vista. Curiosament, alguns dels dubtes que apareixen són els mateixos en ambdós grups.

Dimecres 20 de gener del 2016

Avui hem tingut classe amb els de 4t C a primera hora. Tots els grups han estat fent les activitats de les màximes o ja l'activitat final de síntesi. Van acabant la feina. Alguns han dut l'ordinador portàtil i han començat a passar el treball a net. Treballen tots, des de l'alumne a qui li costa més fins a l'alumne que acostuma a treure les millors notes. Tots participen i aporten la seva opinió. Gairebé no m'han preguntat res. Només els del grup EXISTÈNCIA m'han demanat ajuda amb la realització del decàleg sobre l'existència feliç. Deien que pots ser feliç de moltes maneres. I d'això es tractava, de posar-les en comú. No sé què hauran acabat escrivint. Els del grup AMOR m'han preguntat què volia dir la sentència "cal que a l'impuls del cor, el seny hi entri." De feina a l'aula, ja només els queda un dia i les exposicions orals.

Dijous 21 de gener del 2016

A primera hora del dia, el grup de 4t B. Tots els grups treballen de manera autònoma. Tanmateix, sorgeixen alguns dubtes que intento resoldre. Els del grup EDUCACIÓ em pregunten què vol dir dogmàtica. Els de LENGUA no saben què és un decàleg. Els del AMOR tenen dificultat per trobar deu característiques d'allò que ells entendrien per amor feliç. Els del grup EXISTÈNCIA em diuen que estan cansats de pensar. Els del grup CONSUM van passant a net la feina feta. Els del grup PODER em diuen que ja han acabat totes les activitats i que ara només els falta passar-ho a net. Els del grup CIUTATS estan fent el decàleg de l'activitat de síntesi. Segueixen treballant molt bé.

A tercera hora del dia, tinc classe amb el grup de 4t C. Avui farem l'última sessió presencial sobre les seqüències didàctiques. La setmana vinent ja començaran amb les exposicions orals de la feina feta. Els dels grups CIUTATS i EXISTÈNCIA ja han acabat i només ho han de passar a net. Els del grup AMOR estan encallats amb el decàleg. Els del grup EDUCACIÓ i els del grup CONSUM passen la feina a net. S'estan dedicant a passar a ordinador els treballs. Penso que segurament aquesta sessió no hagués calgut.

Divendres 22 de gener del 2016

Última sessió amb el grup de 4t B. Classe a tercera hora, just abans del pati. Tots els grups van acabant. Els del grup EXISTÈNCIA tenen dubtes en la interpretació d'algunes sentències. Els del grup CIUTATS tenen dificultats per justificar les seves tries en l'elaboració del decàleg de l'activitat de síntesi. Són els primers d'acabar el treball i passar-lo a net. Decideixen enviar-me'l ja per correu electrònic. Els del grup CONSUM tenen dubtes en la interpretació d'una pregunta sobre programes televisius. Em consulten i acaben adonant-se que la seva primera interpretació era la bona. Una alumna que no acostuma a treballar se la veu molt implicada en aquest treball. Els del grup LENGUA tenen dificultats per arribar a trobar els deu punts del decàleg. Els del grup EDUCACIÓ també. Els dels grups AMOR i PODER aprofiten l'hora per passar el treball a net i preparar l'exposició oral. Finalment, pregunto a una alumna del grup EDUCACIÓ si la classe d'avui ens la podríem haver estalviat. Em respon que no, que ja ha anat bé. Així no hauran de quedar més dies fora de l'institut. La setmana vinent exposicions orals.

Dilluns 25 de gener del 2016

Avui comencem les exposicions orals. A segona hora, 4t B. Són els primers de presentar el seu treball els alumnes del grup LLENGUA. L'Abril explica el cartell de "Volem viure plenament en català" i es refereix als catalans fent ús de la tercera persona del plural. L'Alberto comenta el poema "Després de la guerra civil" i obren un debat amb la resta de la classe. En general, consideren que la diversitat lingüística és una font de riquesa. Amb el poema "L'esponja dels cors" fan el mateix. Debaten sobre l'evolució de les llengües i reflexionen sobre la incorporació de mots forans. L'Aitor presenta el poema "Calc" i fa que la resta de la classe identifiqui en el poema les paraules que no són pròpies del català. Reprenen el debat que havia sorgit arran del poema anterior. En relació a allò que havien comentat anteriorment, ara al fet d'incorporar paraules d'una altra llengua ho veuen més com un empobriment. A partir del poema "Mutació" es qüestionen els usos lingüístics del català. Afirmen que són els catalans els qui davant d'un interlocutor de parla castellana canvien de llengua. Alguns alumnes diuen que només canvien si l'interlocutor no sap la llengua. Una alumna afirma que no veu cap problema en mantenir una conversa amb algú que parli en castellà mentre ella parla en català. A més, diu que és el que acostuma a fer i que no passa res. A continuació, passen a comentar les sentències. Fan una bona interpretació de la primera. De la segona, acaben expressant "que la llengua pot representar la identitat de la persona, la teva llengua representa els teus orígens i el teu passat i val la pena conservar." Les sentències tres i quatre presenten certa dificultat a l'hora d'entendre-les. La cinquena màxima diu "Crits no. Paraules." I diuen: "nosaltres pensem que són millor les paraules que els crits. Amb les paraules pots arribar a acords." Les tres últimes sentències serveixen per generar una reflexió sobre el silenci. Diuen que el silenci no es pot escoltar, però sempre diu alguna cosa. I plantegen un debat a partir de la pregunta Què té més força el silenci o la paraula? Algú contesta que depèn de la situació. Els del grup LLENGUA diuen: "nosaltres creiem i pensem que la paraula té més força. Ho hem mirat des del punt de vista d'una conversa." Finalment, presenten un powerpoint amb l'activitat final de síntesi. Algunes de les seves tries les justifiquen, però no totes. La seva exposició ha durat uns 25 minuts. Més temps del previst.

Després ha estat el torn del grup CONSUM. Han començat malament ja que no han presentat el tema que havien treballat ni el grup. També s'han saltat el poema visual inicial i han anat al primer poema textual que tenien. Han plantejat la pregunta Què creieu que vendre és satisfer o crear necessitats? Després han llegit un altre poema i han plantejat una reflexió sobre si al món hi ha moltes diferències. I quina era l'última conseqüència del consum. A continuació, han llegit Poema i han comentat que el món està molt globalitzat. Han explicat que han tingut dubtes en la interpretació dels dos últims versos i això els ha provocat molts debats a nivell intern del grup. Aleshores, diferents alumnes dels grups que estaven escoltant han donat la seva interpretació. M'ha semblat molt interessant cadascuna de les diferents aportacions. Un alumne ha comentat que Joan Brossa els havia escrit per descol·locar. Quan anaven a explicar el poema "La selva auditiva" ha sonat el timbre i hem hagut de parar. Seguirem dijous.

Després del pati, ha tocat el torn de 4t C. El primer grup, el de LLENGUA, no han pogut exposar perquè m'han dit que s'han deixat el llapis de memòria. Llavors, hem començat pel grup CONSUM. Han començat per explicar el cartell "Carnaval". N'han fet una bona interpretació. Després han passat al poema "Més la crisi". Han intentat generar debat a partir de la pregunta: Què és indispensable per viure? Alguns alumnes han donat la seva opinió. Després han anat llegint i explicant els diferents poemes i he pogut anotar els següents comentaris: "Nosaltres pensem que les empreses només pensem en els seus beneficis." "Es desprèn del poema que per alguns el més important és fer negoci." "El poema critica la globalització." En el powerpoint que han presentat hi podem trobar la interpretació dels diferents poemes. A partir del poema "Selva Auditiva" intenten generar un debat sobre què pensem la resta d'alumnes dels mitjans de comunicació. Sempre són els mateixos el qui donen la seva opinió. Després comenten les sentències. Arran d'una, pregunten als companys si necessiten rebre elogis quan fan alguna cosa bé. Alguns alumnes diuen que els agrada perquè els motiva. Després de llegir les últimes sentències, donen la seva opinió i sempre comencen la frase amb "Pensem que...". Finalment, acaben amb el decàleg. No justifiquen les seves tries ni fan powerpoint amb imatges. Tanmateix, m'han dit que ho rectificaran. Crec que podrien haver-ho fet millor. No sé com els hauran valorat els seus companys amb les rúbriques.

Tot seguit, ha tocat als del grup PODER presentar el seu tema. Comencen exposant el poema objecte "Prohibit el pas". En fan una interpretació diria que no del tot correcte. Després passen al poema "Diagrama". Diuen que el text critica que la gent vol obtenir més beneficis sense tenir en compte la resta de persones. Expliquen molt ràpid. Tinc la sensació que volen acabar aviat. Això es veu quan amb el poema "Un home reparteix..." no el llegeixen tot ni l'acaben d'explicar bé. Amb les sentències passa el mateix. Només n'expliquen quatre de les vuit. No acaben d'argumentar ni explicar bé la majoria de poemes ni màximes. Finalment, presenten l'activitat de síntesi de com hauria de ser un bon governant. Posen imatges i justifiquen les seves tries. En alguns casos aquestes justificacions no són coherents. Tanmateix, a partir de cada punt es genera un debat interessant sobre les qualitats que hauria de tenir un bon polític. Es qüestionen el fet de vestir bé en relació a governar. Una alumna diu: "No té res a veure vestir bé amb governar bé. Curiosament, moltes de les intervencions dels alumnes són en castellà i he de recordar-los que estem a classe de català. També es qüestionen si un polític ha de ser intel·ligent o ha d'estar preparat. Gairebé totes les rèpliques i intervencions del grup les fa el mateix alumne. Com ja he dit, es genera un debat interessant a partir del decàleg. Espero que el treball escrit estigui millor que la manera com l'han exposat. Dimecres seguirem amb la resta de grups.

Dimecres 27 de gener del 2016

Avui classe a primera hora amb 4t C. Alguns alumnes arriben tard. Avui el grup LLENGUA tampoc fa la seva presentació oral perquè un alumne del grup està malalt i no ha vingut. Comencen els del grup EDUCACIÓ. Comencen explicant les activitats del poema corpori inicial. Van pregunta per pregunta. És a dir, llegeixen els poemes i responen les preguntes. No expliquen res de nou. Es limiten a llegir el powerpoint.

Justifiquen algunes de les seves respostes. Tot allò que expliquen ja es troba en el treball escrit. A mitja exposició me n'adono que no hem posat a gravar. Miro la classe i me n'adono que l'alumna responsable de fer-ho tampoc ha vingut. A l'hora d'explicar les sentències fan el mateix que amb els poemes. Només al final, quan exposen el decàleg justifiquen oralment les seves tries. Tanmateix, no generen debat amb la resta de la classe.

Després tocaria l'exposició del grup AMOR, però tampoc la fan perquè falta una alumna. Així, doncs, seguim al grup EXISTÈNCIA. En el powerpoint tenen les explicacions d'allò que exposen. Es dediquen a llegir el powerpoint en el qual hi ha algunes faltes d'ortografia. Justifiquen les seves respostes, però tampoc generen debat. Sembla que tinguin ganes de plegar aviat.

Penso que els dos grups podien haver tret més suc de la feina feta. A l'hora d'exposar els seus treballs pràcticament només s'han limitat a llegir els powerpoints. Els ho comento en veu alta i demano que tornin a sortir a la pissarra. Faig que tornin a posar el powerpoint i que vagin més a poc a poc. Tornen a projectar els poemes i els ajudo a comentar-los davant la resta de la classe. Intento fomentar la reflexió i la participació dels alumnes de la resta de la classe. Bé, i del mateix grup a qui li toca exposar. Sona el timbre i ens quedem a mitges. Espero que demà vagin millor les exposicions que falten.

Dijous 28 de gener del 2016

A primera hora, classe amb 4t B. Comencem amb el grup CONSUM que segueixen l'exposició que havien deixat a mitges l'últim dia. Llegeixen els poemes i n'expliquen la seva interpretació. A partir del poema "Selva auditiva" pregunten als companys: Què deu criticar el poema i per què? En aquest moment em recorden que hem de gravar la veu. Segueixen amb l'explicació de les sentències. Les llegeixen i interpel·len els companys perquè aquests en donin la seva opinió. Hi ha una alumna que és qui més intervé. Després els alumnes del grup donen la seva opinió, expliquen allò que han pensat de la lectura del poema a partir de les activitats proposades. *Dels comentaris de les diferents màximes he anotat algunes reflexions dels alumnes. Reconforta que t'elogin. T'ajuda a no sentir-te menyspreat. A tothom li agrada que li diguin que ho ha fet bé. La gent hauria de tenir criteri propi.* Després de la sentència "Disposa la bellesa de mil armes" una alumna de les que treu bones notes diu: "jo no l'entenc, si no diria alguna cosa. Un altre alumne diu que en els anuncis sempre hi apareixen dones boniques. Per últim, comenten que la publicitat no té res a veure amb allò que vals. Després passen a l'activitat de síntesi. Han d'escriure un codi ètic de la publicitat. Expliquen les seves tries i les justifiquen. Ho fan molt bé, però algunes diapositives no tenen imatges.

A continuació, exposen els del grup PODER. Comença una alumna que llegeix el poema Diagrama i n'explica la seva interpretació. Després la mateixa alumna salta a les sentències 5 i 6. També les llegeix i les explica. I quan acaba, torna al poema Diagrama i proposa dues preguntes a la resta de companys. Es genera debat. Ho ha fet prou bé, però em sorprèn l'ordre en què han decidit exposar. Sembla que s'han dividit el treball en tres parts. Segueix un altre alumne del grup amb el poema Mentrestant... Llegeix el poema i n'explica la seva interpretació. Salta a la sentència 4. S'obre un debat i diferents reflexions

sobre si els diners fan la felicitat. També es generen diferents reflexions sobre qui té el poder en aquesta societat i sobre si caldria que hi hagués govern. Em sorprèn que una alumna digui que hi ha moltes opinions diferents i que millor tancar el debat perquè ens podríem allargar massa. Sembla que no estan habituats a parlar i que tenen por del debat per no generar conflictes. Jo comento que no es preocupin del temps i que endavant el debat. Aleshores el debat segueix sobre els polítics i qui forma el govern. Els dic que els futurs polítics podrien ser ells. Una alumna diu: sí, jo! En un moment del debat, un altre alumne diu: jo què sé què és la CUP! Penso que potser es parla poc de l'actualitat a l'aula. Mentrestant una alumna treu un raspall i es pentina. D'aquí a quatre dies tots ja podran votar. Segueixen amb la sentència: "Conec la utilitat de la inutilitat. / I tinc la riquesa de no voler ser ric." Aquesta màxima també genera reflexió sobre allò que és important. Després segueix l'últim membre del grup que encara no havia presentat cap poema. Llegeix i explica el poema Un home reparteix fulls clandestins... Segueix amb la sentència "Tothom es trepitja". L'explica i fa tres preguntes a la resta d'alumnes. Una de les quals és si hi ha diferents categories de persones. A partir d'aquí s'obre un altre debat. Tinc la sensació que podríem allargar-nos molt més amb tots aquests poemes i amb totes aquestes sentències. Finalment, acaben amb l'activitat de síntesi. Deu característiques que hauria de tenir un bon governant. Les expliquen i les justifiquen. També les acompanyen amb imatges com se'ls havia demanat. Pregunten als companys si estan d'acord amb les seves tries. Si hi afegirien alguna cosa més. La gent diu que ja està bé. Acaben comentant que és impossible que hi hagi uns governants així, però que seria ideal. Llavors, sona el timbre. Una alumna, quan ja recollien, em diu que el debat podria donar per més, podria allargar-se. Hi estic d'acord. Me'n vaig content. Bones exposicions, interessants reflexions.

A tercera hora, classe amb 4t C. Toca el grup de LLENGUA i fan l'exposició tot i que els falta un membre del grup. Comencem explicant el cartell Volem viure plenament en català. Plantegen preguntes a la resta de companys. Després segueixen amb els textos. En primer lloc, el poema "Després de la guerra civil" el llegeix un alumne que acaba d'arribar d'Equador i no parla català. Se'n surt amb dificultat. En llegeix també la interpretació. En aquest moment interromp la classe una alumna de 4t B, l'alumna que abans m'havia dit que es podria haver allargat el debat. Li dic en broma que si vol es pot quedar, a veure si d'aquesta manera anima a la resta al debat perquè en aquest grup sembla que costa més que participin. Ella els diu: participeu públic que és molt guay. Tanca la porta i se'n va. Seguim. En general, valoren positivament la diversitat lingüística perquè diuen que aporta cultura. Passen al poema "L'esponja dels cors". Pregunto a la resta del grup sobre de quines llengües acostumen a fer servir mots en el seu parlar habitual. Del castellà i de l'anglès responen alguns dels alumnes de la resta dels grups. Del poema Calc pensen que és una exageració. Saben corregir els mots que no són propis del català. A partir del poema Mutació es genera una reflexió sobre el perquè s'acostuma a canviar al castellà quan dues persones estan parlant i una de les dues parla en català i l'altre en castellà. Es percep que no li donen importància al canvi de llengua. Per ells, l'important és comunicar-se. Aquí introdueixo alguns aspectes de sociolingüística. Els parlo de la substitució lingüística i penso que podríem aprofundir molt més en aquest camp. Tanmateix, l'exposició oral

avança. Passen a les sentències. Les llegeixen i les expliquen. Els ajudo a fer les reflexions. Intervenien pocs alumnes, gairebé sempre els mateixos. Acaben amb l'activitat de síntesi. Deu idees per tal de fomentar l'ús del català. Exposen i justifiquen les seves tries. Es generen diferents debats i reflexions. El primer sobre en quina llengua haurien d'estar els cartells. Després sobre la llengua dels videojocs. Creuen que no fan versions en català perquè hi ha pocs parlants, és a dir per motius econòmics. També comenten que hi hauria d'haver més mitjans de comunicació en català, s'hauria de fer més difusió de la música en català i doblar les pel·lícules en català, proposen ajudes per als autors que escriuen en llengua catalana i que les joguines també s'etiquetin en català. Aquí torna a sortir el tema dels diners. Llavors sona el timbre. Passen l'última diapositiva del powerpoint i llegeixo: I vosaltres què faríeu per fomentar l'ús del català? Però aquest debat ja no s'ha pogut obrir perquè ja tocava pati. Entrepanes i jocs. Hem passat tota l'hora només amb l'exposició d'aquest grup. I encara tinc la sensació que hem quedat curts. El meu últim pensament és que aquestes seqüències didàctiques podrien donar per tot un curs.

Divendres 29 de gener del 2016

Tinc classe a tercera hora amb els de 4t B. Arribo cinc minuts tard a l'aula perquè venia de fer guàrdia. Em sorprèn trobar-me'ls tots a punt per començar la classe. L'ordinador engegat i el grup EDUCACIÓ a la pissarra a punt de començar. La resta d'alumnes asseguts per grups i amb les rúbriques d'avaluació de les exposicions orals sobre la taula. Penso que tenen ganes de continuar amb allò que estem fent. Avui només exposen dos alumnes perquè el tercer no ha vingut. Acostuma a faltar perquè té problemes d'estómac i no li troben el remei. Comencen exposant el Poema Corpori del llibre. Pregunten a la resta de companys com interpreten el poema. Hi ha diferents opinions. L'alumna que exposa acaba fent una reflexió sobre la importància de la lectura i comenta la quantitat d'analfabetisme que hi ha al món. Després segueixen amb el poema "A cada nova que arriba". Pregunten a la resta de la classe a qui creuen que va dirigit el poema. Tothom veu que és una crítica als polítics. Diuen que els interessa tenir la gent submissa en la ignorància perquè així no pensin. També ho relacionen amb els preus cars de la universitat, amb treure la filosofia de batxillerat i amb les retallades en educació. Pensen que fan més ignorant la gent que no té recursos econòmics per poder-se pagar uns bons estudis. A més, pensen que molts programes de la televisió són entretinguts perquè la gent no s'adoni dels problemes reals que hi ha a la societat. Algú també comenta que l'objectiu final és acabar suprimint l'educació pública. A partir del poema "Cep" pregunten a la resta de la classe si creuen que és un sistema vigent el que es planteja al poema, si creuen que l'educació actual bloqueja la personalitat dels alumnes, i si hi ha classes on se senten més còmodes o més reprimits. Hi ha diferents opinions. L'alumne que plantejava aquestes preguntes després expressa el seu punt de vista. Acaba dient que a català ens deixen expressar-nos més. Faig broma i li dic que ho repeteixi cridant més perquè quedi gravat. Després pregunta si creuen que per educar s'hauria de pegar. Un alumne diu que a vegades no estaria malament donar un clatellot en algun alumne i aquí es dispara el debat. Una alumna diu que ensenyar a base d'hòsties no. Si et peguen, deixes de fer les

coses per por no pas perquè les hagi après. Sorgeix un debat molt interessant i reeixit amb la majoria d'alumnes de la classe. La resta d'opinions són en la línia de no fer servir la violència ni els càstigs per educar. Prefereixen millorar les conductes mitjançant el diàleg. Després passen al poema "Mantenir-se escèptic..." Pregunten: Qui d'aquesta classe es fa preguntes? És important fer-se preguntes? És important qüestionar-se el món? Per què és important? La majoria diuen que sí. Una alumna diu que hi ha força ignorància en el tema de la reflexió ja que no tothom reflexiona gaire. Afegeix que molta gent no s'ha preguntat mai res. Després passen a l'últim poema, "Generacions d'egoistes". Reflexionen sobre l'egoisme i diuen que vivim en una societat d'egoistes i que aquest és un dels problemes més importants de la nostra societat. Una alumna comenta que a l'educació actual a l'institut a l'hora de parlar d'orientació de cara al futur només s'exposen opcions acadèmiques i no de maneres de viure. Un altre alumne comenta que la gent dels països rics és més egoista que no pas la dels països pobres. Diuen que a la nostra societat no se'ns ensenya a compartir i que això no crea un bon ambient. Una alumna posa un exemple de com mengen a l'Àfrica, que tots comparteixen el menjar del mateix plat. I un alumne afegeix que aquesta seria la metàfora per anar millor: Menjar tots del mateix plat. Un altra alumna diu que sempre hi ha hagut egoisme. Després passen a les sentències. Expliquen la seva interpretació de les màximes i després en fan les seves reflexions. Sobre la primera, "hi ha uns llibres que es deixen llegir i uns altres que hi has d'anar", comenten que depèn de cada persona l'interès que pot tenir un llibre o no. Sobre la segona, la del deix de llegir en el parlar, comenten que es nota en la manera de parlar d'algú si li agrada llegir o ha llegit molt. Els del grup que exposen diuen: nosaltres hem pensat que quan llegeixes enriqueixes el teu vocabulari i les teves idees. També et fa créixer com a persona llegir. La sentència tres, "El domador no ha d'imposar càstigs sinó donar premis." Retornen a allò que havien dit abans. No imposar càstigs, però sí que els actes mal fets tinguin conseqüències en el sentit de veure que les coses errònies tenen perjudicis per qui les comet. També comenten que els càstigs causen rebuig i que mai un càstig et farà veure una cosa d'una altra manera. No castigar. Parlar i explicar perquè l'altra persona entengui què ha fet malament. No castigar i explicar les conseqüències. Totes aquestes són opinions que es van sentint de diferents alumnes. En general, tothom aixeca el dit i participa. De la sentència, "De tots els camins en podem treure allisonament". Hi estan d'acord i la comenten i relacionen amb l'anterior. L'alumna que està exposant diu: queden deu minuts i no acabarem. Em fa pensar que sempre estem pendents del temps. I en aquests moments el diàleg que ha sorgit és interessant i estem tots patint perquè sonarà el timbre i s'acabarà la classe. Tanmateix, seguim. Una alumna fa la següent reflexió: no tindràs sempre uns pares a la vida que et posin un càstig, tindràs la vida que et posarà càstigs si t'equivoques. I de tot el que fas, en pots aprendre. A partir de la sentència cinc, també es genera debat i diferents reflexions sobre si avui l'educació és un instrument per afavorir els privilegis d'uns quants. A part de les diferències entre rics i pobres, també comenten que en aquest sistema educatiu els llestos sempre surten afavorits. Llavors, també es reflexiona sobre qui són els llestos. Arriben a les tres últimes sentències que també les llegeixen, les comenten i les reflexionen, però ja de manera més ràpida perquè s'està acabant l'hora de classe. I, finalment, passen a l'activitat de síntesi. Són el primer grup que expliquen i justifiquen totes i cadascuna de les seves tries

acompanyant-les d'imatges i de música. Ho fan molt bé, però van ràpid perquè només queden cinc minuts per anar al pati. Sona el timbre i acaben just. L'exposició dura tota l'hora. Jo els havia dit que les exposicions havien de durar de quinze a vint minuts, però veient que la classe funciona decideixo que es poden allargar. Tot i això, encara penso que es podrien allargar més. Penso que aquestes set seqüències didàctiques podrien durar tot un curs escolar. A partir dels comentaris, de les reflexions que fan i dels conceptes nous que apareixen es podria allargar moltíssim tot. És a dir, crec que encara podríem treure més suc a tots aquests materials. Me'n vaig content i després ho comento amb la companya que fa el mateix amb l'altre grup de quart. Ella comparteix les meves opinions. Diu que n'està molt contenta d'aquesta manera de treballar i també pensa que hi podríem dedicar moltes més hores. Li dic que ho anoti al seu diari de classe.

Dilluns 1 de febrer del 2016

A segona hora toca classe amb 4t B. Avui toca exposar als del grup EXISTÈNCIA. És un grup que ha tingut moltes dificultats per tirar endavant el seu treball. L'atzar va voler que anessin junts alumnes que no acostumen a treure bones notes. De fet, dos dels tres alumnes tenen suspès el primer trimestre de català. A més, una de les alumnes del grup gairebé no ha vingut a cap classe mentre anàvem treballant les seqüències didàctiques a l'aula. Just quan entro a l'aula se m'acosten, m'entreguen el treball escrit i em diuen que no fan l'exposició oral. Parlo amb ells i dos mantenen la seva decisió de no exposar. L'altre alumne decideix fer-la sol. Comença amb el poema visual Kembo. Tota la classe en fa la seva interpretació. Reflexionen sobre el pas del temps. Alguns diuen que el rellotge té més agulles per simbolitzar que el temps passa molt ràpid; altres comenten perquè que simbolitzen diferents etapes de temps. Després passa al poema "Blanc sobre blanc". Llegeix el poema i pregunta a la resta de la classe si pensen que una persona pot ser feliç si sap que arribarà un dia que es morirà. El qui participen diuen que sí. Se senten diferents opinions. Per exemple, una alumna diu que des del primer dia de vida ens estem morint. Un altre alumne, li diu que des del primer dia de vida que estem vivint. Una altra afegeix que la mort forma part de la vida, que és un cicle. Passa després al poema "Amb l'espelma a l'orella". Fa la reflexió que cal viure el present, que el temps passa ràpid. També comenta que el passat i el futur condicionen el present. Ho relaciona amb el poema següent "Interior". Finalment, llegeix el poema "Rapsòdia". Pregunta a la resta d'alumnes què n'opinen del poema. Reflexionen sobre les coincidències i l'atzar. També comenten que la imaginació té uns límits que la vida real els supera. Tot seguit, passen a les sentències. N'han posat tres perquè així era com se les havien repartit en un principi. "Cal acceptar que la vida no té sentit i alhora n'està plena". "Fa més por que la mort, haver perdut el temps." "Entenc la vida com una aventura". De les dues últimes, la majoria de la classe diu estar-hi d'acord. I a partir de la primera en fan una interpretació plena de sentit. Demostren que les han entès. I reflexionen sobre com viure la vida. Per acabar, passa a l'activitat de síntesi. Deu punts de com viure una vida feliç. Reflexionen sobre la felicitat. Justifiquen les tries fetes. Cal dir que alguns punts no van acompanyats d'imatge. En general, considero que ha estat una exposició fluixa. Sort que la resta de la classe ha anat participant i hem anat avançant. Ara bé, es podria haver aprofundit més amb cadascun

dels poemes. Tanmateix, almenys han exposat els poemes i la resta de la classe els ha pogut llegir i veure.

Després ha tocat el torn del grup CIUTATS. Han començat amb el poema corpori “Record d’un malson”. Considero que no l’han acabat d’explicar prou bé. Després han passat al poema “Aigua de foc”. Han fet una reflexió sobre què malmet les obres d’art. Arriben a la conclusió que l’art és història, que cal preservar-lo i que no s’hauria de destrossar. Plantegen la pregunta què cal fer amb els incívics. Alguns diuen multes, d’altres càmeres i d’altres diuen que no s’hi pot fer res. Justifiquen les seves respostes amb arguments. A continuació, passen al poema “Un centenar de persones s’han manifestat...” Pregunten als companys on ubicarien un abocador d’escombraries i un espai verd a la seva ciutat. Les preguntes donen per poc. L’abocador diuen que fora cap a la muntanya i els espais verds al centre. Només responen un parell d’alumnes. Hi ha poca reflexió. Després passen al poema “Lluna minvant”. Tenen diferents punts de vista sobre el significat que un quisso es negui a entrar al poema. També reflexionen sobre quina part del seu poble és la millor i quina és la pitjor. Del pitjor lloc diuen que hi ha un carrer on hi ha gent que es droga i demana diners. Una alumna també diu que el pitjor lloc és un dels instituts perquè estan en barraques i no té les millors condicions per a poder estudiar-hi. Demuestra sentit crític en relació al projecte del nou institut inacabat. Passen a les sentències. Llegeixen i comenten cadascuna d’elles. Fan que la resta de companys també participin. Reflexionen sobre edificis i construccions del seu poble. Critiquen la construcció d’un gran supermercat i pensen que perjudicarà el petit comerç de tota la vida del poble. L’alumna que exposava, mentre discutien i argumentaven diferents opinions, aixeca el to de veu i diu: tanquem el debat perquè no tenim gaire temps. Vol passar a l’activitat de síntesi, però en aquell moment sona el timbre i quedem que continuaran el proper dia. Crec que també ha anat bé la classe d’avui.

Després del pati, classe amb 4t C. Toca al grup de l’AMOR. Un dels alumnes del grup no hi és, però els altres dos fan l’exposició igualment. Comencen amb el poema visual NUPCIAL. Interpreten el poema com si el matrimoni fos una pèrdua de llibertat. Segueixen amb el poema “Estudiada festa”. Fan la reflexió que les persones no són de ningú i que la parella no ha de ser vista com una possessió. També diuen que les decisions s’han de compartir i no pas que un membre de la parella obeeixi l’altre. La resta de la classe hi està d’acord. Segueixen amb el poema “Vesul”. Conclouen que cadascú ha de fer el que senti i no pas el que li diguin els altres, ja siguin amics o família. Després llegeixen el poema “Ruptura”. Comenten que cada cop que estimes algú, estàs més a prop d’odiar-lo ja que quan més t’importa una persona, més mal et pot fer. Tothom hi està d’acord. L’últim dels poemes és “Conjugal”. Comenten que totes les relacions tenen problemes i que es pot estimar més a una persona si aquesta és més amable amb tu. També algú diu que has d’estimar una persona per com és i no pas per com voldries que fos. La resta de la classe s’ha anat deixant anar i ara participen més. Hi ha més intercanvi d’opinions. A vegades són en petit grup i cal posar ordre perquè ens entenguem. Demano que parlin d’un en un i que aixequin el dit per demanar el torn de paraula. Passen a les sentències. Obren un debat a partir de “quan se n’ha anat, la confiança ja no torna més.”

Hi ha diferents reflexions de la resta d'alumnes de la classe. A partir de la sentència "Hi ha dues maneres de destruir: violència i indiferència" diuen: pensem que la violència no porta a enlloc i que fa més la indiferència que no pas la violència. Amb les tres últimes sentències també s'obre un debat. Havien de triar quina els agradava més i explicar el perquè. Hi ha diferents opinions i punts de vista. És interessant el diàleg que s'obre. Finalment, passen a l'activitat de síntesi. Decàleg de l'amor feliç. Justifiquen i argumenten cadascuna de les seves tries. Es genera debat a partir de donar i rebre en una relació. Reflexionen sobre on rau l'equilibri en una relació. També es genera debat quan diuen que hi ha d'haver fidelitat perquè hi hagi un amor feliç. En general, entenen l'amor feliç en parella. Tota la classe participa. Avui, com deia abans, he tingut la sensació que aquest grup es deixava anar més i participaven més tots els alumnes. Hem estat tota l'hora amb el tema de l'amor. Dimecres acabarem les exposicions orals amb el tema CIUTATS. A veure com va. Avui força bé.

Dimecres 3 de febrer del 2016

A primera hora tinc classe amb 4t C. Avui toca al grup CIUTATS. Comencen amb el poema corpori Record d'un malson. Considero que no l'acaben d'explicar bé. Llavors, decideixo intervenir i explico jo la rocambolesca història d'aquesta obra. Després passen al poema "Aigua de foc". Llegeixen el poema i n'expliquen la seva interpretació. Després exposen les activitats que se'ls demanen i les responen. Van pregunta a pregunta. Diuen que posarien multes i sancions als incívics. Després passen al poema "Per a construir" i l'exposen de la mateixa manera que l'altre. Prioritzen els beneficis econòmics més que no pas el paisatge. No s'obre debat ni reflexió amb la resta de la classe. Segueixen amb el poema "Un centenar de persones s'han manifestat. Es dediquen a llegir les respostes del powerpoint més que no pas a exposar. Pràcticament no justifiquen les seves respostes. Passen a l'últim poema, "Lluna minvant". Aquí primer expliquen la interpretació que han fet del poema, però segueixen llegint les respostes de les activitats proposades del powerpoint. A continuació passen a les sentències. Llegeixen les vuit màximes i les expliquen. En fan les seves interpretacions i no entren a comentar les activitats que se'ls demanaven. Considero interessant remarcar que comencen els seus comentaris amb fórmules com les següents: "Nosaltres pensem que..." i "Aquesta sentència es queixa que..." Finalment presenten l'activitat de síntesi. Deu característiques de com seria per a ells la seva ciutat ideal. No els acompanyen d'imatges. Llegeixen els deu punts i improvisen amb diferent grau d'encert la justificació de cadascun d'ells. En cap moment fan participar la resta de companys. Trobo que ho podrien haver fet millor. Aquesta era l'última exposició oral. Tots els grups acaben d'omplir les rúbriques d'avaluació i me les entreguen.

A cinquena hora torno a tenir classe amb aquest grup. Ensenyaments alternatius. Anem a l'aula d'informàtica i omplim els qüestionaris finals. Cada alumne es posa en un ordinador i va responent les qüestions que se'ls planteja. Tornen a preguntar què vol dir la paraula "amena" i alguns tenen dubtes en relació a quins textos es refereixen en una pregunta. Els aclareixo els dubtes i segueixen sense cap problema. No em fixo en les seves respostes. Ja en faré el buidatge aquest estiu.

Dijous 4 de febrer del 2016

A primera hora tinc classe amb 4t B. Comencen les exposicions els del grup CIUTATS que els quedava acabar la seva. Segueixen des d'allà on s'havien quedat, l'activitat de síntesi. Expliquen quines deu característiques hauria de tenir la seva ciutat ideal. Les acompanyen d'imatges i de música. Justifiquen cadascuna de les seves tries. Ho fan bé, però només intervenen ells. La resta de companys no diuen res.

Després toca exposar als alumnes del grup AMOR. Comencen amb el poema visual Nupcial. En fan diferents interpretacions. Reflexionen sobre el matrimoni i els casaments. A part del membres del grup, intervenen també altres alumnes. Segueixen amb el poema "Ruptura". Pensen que cada cop que s'estima a algú s'està més a prop d'odiar-lo. També diuen que les parelles es poden trencar de manera cordial. Ningú els interromp ni els contradia. En canvi, quan parlen sobre si els sentiments es poden controlar, hi ha diferents opinions entre l'alumnat de la classe. Alguns diuen que no es poden controlar els sentiments. D'altres, diuen que es poden controlar, però que requereix d'un treball personal. Tot seguit, passen al poema "Conjugal". Conclouen que donar i rebre és igual d'important en una relació. Remarquen que hi ha d'haver equilibri entre aquestes dues accions ja que en cas contrari una parella s'acabaria trencant. Només exposen tres poemes i després passen a les sentències que les llegeixen i les expliquen. Comenten que la seva sentència preferida és la que exposa la idea següent: si et veiés en qualsevol lloc, sempre et triaria a tu. Finalment, acaben amb l'activitat de síntesi. El decàleg de l'amor feliç. Posen text i imatges. Les justificacions les fan oralment. Comencen amb els punts següents: 1. Confiança; 2. Atracció física; 3. Que t'agradi la personalitat. Aquí una alumna els interromp i els pregunta per què només posen fotos de parelles on apareixen un noi i una noia. Li diuen que s'espera i segueixen. 4. Interessos comuns; 5. Sinceritat; 6. Comprensió; 7. Fidelitat; 8. Comoditat; 9. Que et faci feliç i 10. Respects. En aquests dos últims punts posen imatges de gent del mateix sexe. Com ja he dit, justifiquen les seves respostes, però trobo a faltar que la gent que els escolta participi. Avui no hi ha hagut gaire intercanvi d'opinions. I així, amb l'amor, acabem les exposicions orals. Ara només ens quedarà omplir el qüestionari final. Acaben d'omplir les rúbriques i me les entreguen. M'agradarà llegir les seves respostes. També els comento que acabarem fent una activitat final que lligarà el treball de rutes literàries que havíem fet anteriorment i aquest de Brossa. A l'abril farem la Ruta literària de Joan Brossa per les Rambles de Barcelona. Les reaccions són d'alegria. Es mostren contents. Sona el timbre i s'acaba la classe. En general, crec que amb aquest grup ha funcionat tot més bé.

Dijous 11 de febrer del 2016

Avui a primera hora anem a l'aula d'informàtica amb els alumnes de 4t B. Han d'omplir els qüestionaris finals. La sessió funciona bastant bé. Només una alumna té problemes tècnics, però els acaba resolent. Cadascú ha anat treballant al seu ritme i només ha sorgit algun dubte puntual. Una alumna m'ha preguntat què vol dir la paraula "amena". I alguns alumnes deien que no recordaven quin era el poema que més els havia agradat. Potser el més destacable és que han faltat cinc alumnes. Quan faltava poc per acabar, una alumna

m'ha preguntat si Brossa s'havia mort arran d'haver caigut per les escales de casa seva. M'ha dit que li havia explicat un amic seu que està estudiant Filologia Catalana. Aleshores ha sonat el timbre i s'ha acabat l'experimentació brossiana.

Annex 4. Respostes dels alumnes de l'Institut Pere Ribot a les seqüències didàctiques

Cal aclarir que s'ha mantingut l'ortografia i redacció originals. Hem canviat els noms dels alumnes per mantenir-ne l'anonimat.

1. LLENGUA

1.1 CARTELL

VOLEM VIURE PLENAMENT EN CATALÀ

Brossa, J. (1997): "Volem viure plenament en català" Campanya a iniciativa de la Plataforma per la Llengua.

Propostes didàctiques:

- Quins colors predominen en el cartell? Creus que tenen alguna intenció? Quina? I la disposició de les paraules té algun significat o és aleatòria?

4A. - El fons groc i les lletres vermelles. Si tenen alguna intenció, la independència. La disposició creiem que significa la bandera, les 4 ratlles vermelles de sang i el fons groc de paper o paret.

4B. - En el cartell predominen el vermell i el groc. Si, simbolitzen els colors de la senyera. La disposició de les paraules representa les quatre barres de la senyera.

4C. - Groc i vermell. Sí. Són els colors de la senyera i de Catalunya. La disposició de les paraules representen les 4 barres de la bandera catalana.

- Quin és l'eslògan que s'hi pot llegir? Què reivindica?

4A.- Volem viure plenament en català.

4B.- “Volem viure plenament en català”. Reivindica que es pugui viure parlant en català amb plena llibertat i que no es discrimini a ningú per fer-ho.

4C.- VOLEM VIURE PLENAMENT EN CATALÀ. Reivindica la llibertat de parlar català quan vulguem.

- Et sembla lògic o et sorprèn el seu missatge? Per què?

4A. - Lògic, perquè volen i desitgen la independència per Catalunya.

4B. - Em sembla lògic, perquè el català ha estat molt discriminat i perseguit durant molt de temps, i no, no em sorprèn, ja que ja fa temps que es lluita per la llibertat d'aquest.

4C. - Ens sembla lògic perquè és la nostra llengua i la parlem cada dia.

- Quan va ser escrit? Creus que encara podria ser vigent?

4A. - L'any 1950. Sí, perquè encara és vol la independència.

4B. - Va ser escrit durant la campanya del 1997 a iniciativa de la plataforma per la llengua. El poema és totalment vigent en l'actualitat.

4C. -Va ser escrit durant el període posterior a la guerra Civil Espanyola. Sí, perquè encara hi ha alguns àmbits en els quals encara no ens podem expressar plenament en català.

- Explica alguna situació de la teva vida quotidiana on no pots viure plenament en català.

4A. - Gerard: Jo també puc viure plenament el català. Abel: A casa, ja que la família no és catalana. Bruna: Sempre puc viure plenament en català. Judith: Jo sempre puc viure plenament el català.

4B. - Leine: Al parlar amb el meu pare, perquè l'entén escassament. Júlia: Quan vaig al supermercat i les dependents no parlen català. Pau: Quan em comunico amb persones que no parlen català.

4C. - Mirant la televisió, perquè hi ha molt pocs canals en català.

- Digues altres àmbits on també s'esdevingui aquest fet.

4A. -Quan d'alguna empresa et truquen per telèfon i únicament et parlen en castellà i no entenen el català.

4B. - Als jutjats, al tribunal constitucional, a la classe de castellà...

4C. - A pàgines d'Internet, revistes o anuncis.

- Creus que una reivindicació d'aquest tipus és comuna en la majoria de llengües?

4A. -Sí, en altres països quan vas de viatge.

4B. -No, ja que el català ha estat més criticat que qualsevol altre llengua.

4C. -En algunes de molt petites sí però la majoria no perquè és molt normal parlar la teua llengua en el teu propi país.

- T'havies plantejat mai aquesta qüestió?

4A. -Sí, majoritàriament sí, volen la llengua en la qual parlen des de tota la vida. Bruna: Sí perquè vull viure i poder viure plenament en Català, sempre a tots llocs i que ningú m'ho prohibeixi. Abel: M'és igual parlar en català com en castellà.

4B. - No, mai me l'havia plantejat. Però crec que es una qüestió que pot ser molt discutida.

4C. - Sí, perquè actualment hi ha polítics que encara intenten acabar amb el català a l'escola.

1.2. TEXTOS

DESPRÉS DE LA GUERRA CIVIL...

Després de la guerra civil el català ha estat bandejat del carrer i de les escoles, però

enraonem i pensem en català i hem de fer un gran esforç per a expressar-nos en castellà: parlar-lo ens ve a repèl i gairebé preferim d'inhibir-nos de les converses.

Els entra-i-surts del poeta, 1973, [Brossa, 1986:176]

Propostes didàctiques:

- Què va passar després de la Guerra civil a l'Estat espanyol?

4A. - Després de la Guerra civil a l'Estat espanyol, el català va estar bandejat del carrer i de les escoles, tot i que la gent continuava parlant i pensant en català.

4B. - Després de la Guerra civil, el català va ser suprimit a les escoles i al carrer, i tot aquell que parlava el català era castigat.

4C. - El bàndol Franquista, quan va guanyar la guerra, va prohibir el català al carrer i a les escoles.

- Per quin motiu creus que el català va ser bandejat de les escoles?

4A. -Per aprendre més idiomes i saber-ne més.

4B. - Perquè la gent no l'aprengué i així extingir-lo a la societat.

4C. - Perquè el volien fer desaparèixer i si no l'aprenien, s'acabaria extingint-se.

- En quina llengua enraones i penses habitualment?

4A.- Abel: Parlo català i castellà. Penso en català i en castellà. Bruna: Català sempre.

4B.- En català.

4C.- L'Alexandra, l'Eric i la Nora parlem i pensem habitualment en català cada dia, però el Bruno pensa en castellà i normalment parla castellà.

- Et costa expressar-te en castellà? I en altres llengües?

4A.- Abel: No, perquè el parlo a casa des de petit. Altres llengües em costen més perquè no en sé prou. Bruna: Si, perquè no em sé expressar massa bé parlant en castellà, ja que estic acostumada a parlar gairebé sempre en català i alhora de parlar en castellà se'm fa molt estrany. I altres llengües tampoc se'm dóna massa bé perquè no en sé prou.

4B.- No, però al Pau si. En altres llengües si.

4C.- No ens costa parlar castellà, perquè l'hem viscut tota la vida. En altres llengües ens podem expressar, però no és tan fluid.

- Quines llengües domines?

4A.- Abel: Castellà, Català i una mica de Gallec. Bruna: Català, Castellà i una mica d'Anglès.

4B.- El català, castellà i anglès.

4C.- Tots dominem català, castellà i anglès una mica menys.

- Has hagut d'inhibir-te mai d'una conversa perquè no en sabies l'idioma dominant? Com t'has sentit?

4A.- Abel i Bruna, sí, en Anglès i Italià. Ens hem sentit inútils sense saber que dir ni com expressar-nos.

4B.- Si, en algun cas en països estrangers on es parla un altre idioma, i m'he sentit amb inferioritat de condicions, no integrat i desplaçat.

4C.- Sí, però ens ha passat a l'estranger. Sabia greu perquè no podia entendre ni expressar-me.

- Consideres que la diversitat lingüística és una font de riquesa o de problemes? Justifica la teva resposta. Pots organitzar un debat amb la resta de companys.

4A. -Riquesa, com més idiomes saps més ric ets en la lingüística. Et pots relacionar amb més gent d'altres llocs, solucionar problemes amb persones també d'altres llocs alhora de d'idioma, cultures...

4B. - La diversitat lingüística és una font de riquesa, perquè et dona cultura.

4C. -Tot seria molt més fàcil parlar un sol idioma, però ara ja no es podria fer. Però saber molts idiomes és cultura. Són part de la història.

EL MILLOR POEMA

Mentre el meu amor vigila les cantonades,
pinto amb un esprai vermell en una paret:
Visquen els Països Catalans!

Pomes públics, 1974-1975, [Brossa, 1987:344]

Propostes didàctiques:

- Quina acció es descriu en el poema?

4A.- L'acció descriu la pintada en una paret del carrer.

4B.- Una acció vandàlica, una pintada a la paret.

4C.- L'acció que descriu és una persona pintant a la paret amb un esprai vermell.

- Quins territoris conformen els Països Catalans?

4A.- Catalunya, País Valencià, Illes Balears i Pitüses, Principat d'Andorra i per últim Franja de Ponent.

4B.- Catalunya, València, les Illes Balears i Aragó.

4C.- Catalunya, Andorra, el País Valencià, les Balears, Catalunya nord (França) i Algué (Itàlia).

- Quina llengua s'hi parla? I quins dialectes?

4A.- La llengua propia és el català, com a secundaris també es parlen el valencià, l'occità, castellà. Com a dialectes, están dividits en dos grups, l'occidental i l'oriental.

En l'occidental, el Ribagorçà, el Benasquès, Pallarès, Valencià de transició o tortosí, Matarranyec, Castellonenc, Apitxat, Valencià meridional, Alcantí i Valencià murcià,

En l'oriental, el Capcinès, Septientrional de transició, el Salat de la Costa Brava, Barceloní, Tarragoní, Mallorquí, Eivissenc i Alguerès.

4B.- Català, i dialectes d'aquest, Valencià, Aragonès, Mallorquí, Eivissenc, Menorquí.

4C.- Català, valencià i mallorquí.

- Què més tenen en comú?

4A.- La majoria provenen del Llatí.

4B.- La senyera.

4C.- La història i les tradicions.

- Creus que és un text reivindicatiu? Justifica la resposta.

4A. - Sí, ja que “Visquin els Països Catalans”, volen la llibertat i que ningú els hi prohibeixi el fet de parlar o pensar en català.

4B. - Sí, perquè reivindica que s’estima els països catalans.

4C. - Sí, perquè està fent un acte de vandalisme per reivindicar els països catalans.

L’ESPONJA DELS CORS

-S’entretenen a transposar paraules angleses a les regles ortogràfiques catalanes; la inserció d’uns mots procedents d’un lèxic diferent al de la resta del text és una manera d’introduir l’insòlit en una frase.

La memòria encesa, 1977-1992, [Brossa, 1998:301]

Propostes didàctiques:

- Com se’n diu del fet d’incorporar paraules d’altres llengües?

4A.- Manlleus i Calcs. Castellanismes, Estrangerismes.

4B.- Importacions lingüístiques.

4C.- Se’n diuen préstecs lingüístics.

- Fes una llista de paraules angleses que utilitzis habitualment.

4A.- -ski –esquí, -football –futbol, -corner – corner, -marketing- màrqueting, -tour – tur, -pack – pac, -yate – yat, -cúter –cúter, -souvenir –souvenir, -zum – zum, -zoo –zoo, -show – espectacle, -photofinish – fotografia d’arribada.

4B.- Mouse, hall, stop, OK, WC, parking, gol, set (del tennis), etc.

4C.- Futbol, sandvitx, bar, club, esprai, esport...

- De quines altres llengües acostumes a fer servir mots o expressions en lloc dels de la teva pròpia? Citen alguns. Com s’anomenen?

4A.- D’altres llengües que acostumem a utilitzar mots o expressions com el Francès, Anglès, Italià... Alguns com: souvenir, pizza, sky, graxemile... S’anomenen estrangerismes.

4B.- Si, del llatí, del Italià, Francès. Com per exemple *carpe diem, praxis, ad hoc, sine quanon, tutti pleni, merci...*

4C.- De l'anglès, i s'anomenen anglicismes, de l'italià, i s'anomenen italianismes, del castellà els castellanismes i de l'àrab, arabinismes. També n'hi ha del gallec (gal·licismes) i de les llengües germàniques (germanismes).

- De quin corpus lèxic rep més mots intrusos el català?

4A. -Del corpus lèxic que el Català rep de mots intrusos és del Castellà.

4B. - Del castellà.

4C. - Del castellà, ja que és una llengua que s'assembla bastant a la nostra, la tenim al nostre país, i Catalunya és un lloc bilingüe.

- Per quin tipus de qüestions es produeix aquesta situació?

4A. -Aquesta situació és produïda a causa de barrejar llengües i fer-ne mal ús d'elles.

4B. -Perquè vivim en un país de parla espanyola.

4C. -Perquè són paraules noves que no existeixen en el nostre idioma, i els mitjans de comunicació els introdueixen. Algunes també són més fàcils de fer servir que les que tenim.

CALC

Va sentar-se al mostrador de la botiga i va dir que no li agradava gens el tocino, però que havia d'ahorrar per comprar un terreny. El dueño era molt ample d'hombros i estava enterat de tot.

Sumari astral i altres poemes, 1997, [Brossa, 1999:41]

Propostes didàctiques:

- Identifica les paraules que no són pròpies del català.

4A.- Les paraules que no són pròpies del Català: Sentar-se, Tocino, Ahorrar, Terreno, Dueño, Hombros, Enterat.

4B.- Mostrador, ahorrar, terreno, dueño, hombros, tocino, sentar-se.

4C.- Sentar-se, tocino, ahorrar, terreno, dueño i hombros.

- Reescriu el text en un català normatiu.

4A.- Va asseure a l'aparador de la botiga i va dir

que no li agradava gens la carn salada, però que havia

d'estalviar per comprar un terreny. El propietari era

molt ample d'espatlles i estava assabentat de tot.

4B.- Va asseure's a l'aparador de la botiga i va dir que no li agradava gens el porc, però que havia d'estalviar per comprar un terreny. L'amo era molt ample d'espatlles i estava assabentat de tot.

4C.- Asseure, porc, estalviar, terreny, amo i espatlles.

- És habitual aquest ús incorrecte del lèxic o és una exageració del poema?

4A. -És una exageració del poema, però hi ha gent que en la parla en fa molt mal ús del lèxic.

4B. - És una exageració del poema, però molts dels errors mostrats anteriorment són habituals.

4C. -És una clara exageració del poema, tot i que les paraules com “dueño” són comunes al català parlat.

- Què creus que pot portar la progressiva incorporació de mots forans?

4A. -A portar res de bo, ja que al final es parlaran moltes llengües barrejades menys l'oficial, en aquest cas el Català.

4B. – Una mostra d'incultura.

4C. - Es poden perdre mots originals del català, ja que és substituiran per altres barbarismes.

MUTACIÓ

Enraonen en català, però a la més mínima ocasió lo dejan delante de un interlocutor de habla castellana.

Passat festes, 1993-1995, [Brossa, 2000:30]

Propostes didàctiques:

- Quina situació descriu el poema? L'has viscuda algun cop?

4A. -El poema descriu gent que parla en Català, però en moltes ocasions es parla en Castellà. Si, quan truquen a casa d'alguna empresa com Movistar o Telefònica, i només entenen el Castellà

4B.- La situació que descriu el poema és quan en un grup de gent de parla catalana, s'incorpora algú que no entén aquesta llengua, principalment espanyola. Si, l'he viscuda.

4C. - Que una persona de parla catalana, quan parla amb una persona de parla castellana, la persona canvia d'idioma. Sí que ens ha passat a tots algun cop i és una situació que passa bastant sovint, i que no passa res perquè coneixem els dos idiomes.

- En quin moment es produeix la substitució lingüística en el text? Creus que sempre és a la més mínima ocasió?

4A.- Al segon vers. No, només en aquesta ocasió i altres vegades.

4B.- A la paraula “mínima”, s’aprofita que és correcte amb les dues llengües i fa un canvi de llengua. Sí, a la mínima expressió.

4C.- Quan diu a paraula “mínima”, ja que és igual en els dos idiomes. Sí que ens passa però de tant en tant parlant amb alguna persona amb la que parles els dos idiomes.

- Com decideixen els parlants en quin codi es comuniquen quan tots dos podrien expressar-se en català o castellà?

4A. - Simplement no és res que es decideix, normalment respons a la persona amb d’idioma que et parla.

4B. - És una decisió involuntària on l’entorn hi juga un paper important.

4C. - Amb el que estan més còmodes, amb el que comencen a parlar o depenent d'on estiguis.

- Quina llengua acostuma a imposar-se en els casos que coneixes? Per què?

4A. -En català, perquè és la llengua de Catalunya i portem parlant el català des de petits.

4B. -Català, perquè estem a Catalunya i s’acostuma a viure envoltat de diaris, llibres, etc, escrits en català. On pel carrer sentes parlar català.

4C. -El català, perquè estem acostumats a parlar en català amb la gent que veiem dia a dia.

1.3 SENTÈNCIES

Sentència 1:

[...]Poble, treu-te aquest gep. Alça't i salva't

De la saliva d’una llengua estrangera. [...]

Els entrebanys de l’univers, 1956, [Brossa, 1991:149]

Propostes didàctiques:

- La sentència es presenta com una asseveració, com una exhortació o com una exclamació? Justifica la teva resposta.

4A.- Exhortació, perquè ho diu amb forma d'ordre.

4B.- Com una exhortació. Perquè està intentant fer que el poble es desperti i es reveli.

4C.- Exhortació.

- A quin poble van dirigides les seves paraules?

4A.- A Catalunya

4B.- Al poble català.

4C.- Al poble català.

- A què fa referència el gep del primer vers?

4A.- El gep és un pes metafòric que portem a sobre.

4B.- Al dur passat on van haver de deixar el català de banda per obligació.

4C.- A la resta d'Espanya.

- Quina seria la llengua estrangera? Per què la considera d'aquesta manera?

4A. -Les llengües, estranyes són: el Francès, Anglès, Àrab ...

4B. - El castellà, perquè és la llengua que ens ha pressionat durant molt de temps.

4C. - Al català, ja que és una llengua que es parla en minoria comparat amb la resta d'Espanya.

- Què significaria *alçar-se* i *salvar-se*?

4A. -Alçar-se: Que el poble es faci veure. Salvar-se: Que no ens deixen influenciar i no agafem paraules d'altres llengües per tal de conservar l'idioma català.

4B. - Es refereix a lluitar per la nostra llengua, i per la llibertat.

4C. - Significaria la independència de la resta d'Espanya.

Sentència 2:

[...]M'aguanta la paraula que forjo a martellades. [...]

El tràngol, 1952, [Brossa, 1990:130]

Proposta didàctica:

- Transforma aquesta sentència “M'aguanta la paraula que forjo a martellades” en un text argumentatiu sobre el tema de la llengua i la identitat.

4A. - La llengua que parlem és part de nosaltres, la portem parlant des que som petits. Si ens la treuen, ens traurien una part de nostre cor, no seríem els mateixos. Faríem tot el possible perquè la nostra llengua segueixi perdurant al llarg de la història. El poble

català no es rendirà mai i ens deixarem la pell, criarem els nostres fills en català i cap persona ens impedirà parlar el català.

4B. - Es refereix a la identitat com a la paraula que es forjada per la llengua, que a la vegada l'ajuda a seguir amb la seva ideologia. Parla de la única cosa que el fa seguir endavant, per el que lluita i el que vol. Moltes vegades aquesta és la força més gran de totes. La seva identitat l'aguanta i l'impulsa a continuar. Ja què com més creus en la teva ideologia, més gran es fa i més gran la veus.

4C. - Aquesta frase és una metàfora que parla sobre els ideals i com defensar-los. La llengua i la identitat tenen molt a veure, ja que defensem els ideals d'una llengua lliure, aquesta llengua defensa la nostra identitat catalana.

Sentències 3 i 4:

No voldria transformar res en expressar-ho. [...]

Poemes públics, 1974-1975, [Brossa, 1987:30]

[...] Sota cada paraula del llenguatge

Sonen trampes i trompes. [...]

Interluni, 1955, [Brossa, 1991:77]

Propostes didàctiques:

- Compara les dues sentències. Creus que són contradictòries?

4A.- Sí, són contradictòries, perquè expressa idees totalment contradictòries.

4B.- Si.

4C.- Sí, ja que a la primera es diu que no vol que res del que es digui s'entengui diferent i la segona paraula dels segons significats de les coses que diu la gent.

- Consideres que es pot dir el mateix amb diferents paraules? Posa'n exemples.

4A. -No, perquè canvia la forma de dir-ho, i ens poden manipular molt fàcilment amb les paraules. No és el mateix dir "calla nena" que dir "Bruna, podries fer el favor de callar, sisplau".

4B. - Si, " No volia amagar res al dir-ho"

4C. - Si pot dependre de l'objectivitat o subjectivitat i de la intenció l' emissor. Com fan a les notícies quan diferents cadenes toquen de maneres diferents el mateix fet.

- Creus que l'ús del llenguatge pot determinar la creació de diferents realitats?

4A. -Sí, perquè la forma de dir les coses influeix en la forma d'actuar de les persones.

4B. - Expressen coses amb doble sentit i/o coses que no són verídiques.

4C. - Si perquè depèn de com t'expressis i de quin vocabulari utilitzis pots fer que el receptor entengui una cosa o un altre completament diferent.

- Quin seria el poder de la paraula?

4A. -La paraula té el poder en moltes coses, pot arribar a decidir a la gent.

4B. - Què pot camuflar les veritats o donar-les a conèixer.

4C. - El poder de la paraula és la capacitat d'expressar-se utilitzant un llenguatge amb el qual cada paraula és única i utilitza amb un significat concret.

Sentència 5:

[...] Crits no. Paraules. [...]

Vint-i-una odes, uns goigs, una dansa i un sonet, 1958, [Brossa, 1991:177]

Proposta didàctica:

- Descriu una situació on introdueixis d'una manera adient aquesta màxima.

4A. -Estem en un debat en el qual no es respecta el torn de paraula, la mediadora ha d'imposar ordre i diu "Crits no, paraules" no per cridar més se t'entendrà més.

4B. - En un debat que es comença a animar i la gent comença a donar la seva opinió sense respectar els torns de paraula per l'emoció del moment, on s'arriba al cas on tothom vol parlar i es comença a parlar cada cop més i més alt perquè et sentin. Crits no, paraules. Per donar ordre i poder continuar amb respecte.

4C. - Hi ha una mare i una filla que estan discutint perquè mai ordena l'habitació. La mare comença a cridar molt, i la nena li diu: Crits no, amb paraules arribarem a un acord.

Sentències 6, 7 i 8:

[...] I amb el silenci la paraula topa.

Vint-i-una odes, uns goigs, una dansa i un sonet, 1958, [Brossa, 1991:205]

Escolteu aquest silenci.

El Saltamartí, 1963, [Brossa,1984:27]

[...] El silenci és l'original,
les paraules són la còpia.

Passat festes, 1993-1995, [Brossa, 2000:215]

Propostes didàctiques:

- Tria la màxima que més t'hagi agradat, explica'n el seu sentit i el motiu pel qual l'has escollit.

4A. -“Escolteu aquest silenci” vivim en una societat on la gent no calla, a vegades estaria bé escoltar el silenci, val més el soroll. Hem escollit aquesta màxima perquè creiem que és molt significatiu i defineix molt bé el silenci.

4B. - “I amb el silenci la paraula topa”. El seu significat és que en el silenci no hi ha sons ni paraules. Perquè era molt poètica i m'ha transmès un significat d'aquesta molt clar, no deixa de ser una contradicció on hi busca que el lector la vegi i l'entengui, es un joc agradable de jugar.

4C. - La 3a. El sentit és que el silenci estava abans i les paraules van venir després. L'hem escollit perquè ens ha agradat molt i perquè fa una comparació adversa: silenci-paraules i original-còpia.

- En quina situació un silenci pot resultar incòmode? I agradable?

4A. -El silenci pot resultar incòmode quan quedes amb la persona que t'agrada i ningú dels dos diu res. I resulta agradable quan estàs reflexionant, intentant dormir, i quan intentes escoltar els ocells.

4B. - Incòmode: Quan estàs amb una persona que desconeixes o que t'agrada, i no saps que dir-li. Agradable: Quan tens tanta confiança amb una persona que ni el silenci destorba ni les paraules calen.

4C. - Situació incòmode: Pujant per l'ascensor amb un veí, i no tens res a parlar amb ell. Situació agradable: El silenci quan estàs abraçat amb algú que estimes.

- Què té més força, el silenci o la paraula?

4A. -Clarament el silenci té més força que la paraula (Obra de Jordi Clopés)

4B. – El silenci.

4C. -Té més força el silenci, ja que pot expressar molt més que les paraules, a la majoria de les situacions.

1.4 ACTIVITAT DE SÍNTESI

La relació de cadascú amb les llengües que l'envolten és molt variada. Redacta un text en què expliquis les llengües que parles i que escrius, on i quan les has après, el nivell que tens en cada cas, l'ús que en fas en la teva vida diària i la importància que dones a cadascuna d'elles. Pots organitzar tota aquesta informació com vulguis i posar els exemples que et semblin oportuns. Serà la teva història de vida lingüística.

4A. - Bruna:

La meua història de la vida lingüística, des de ben petita m'han ensenyat a parlar en català i a escriure en català, tant a casa com a l'escola.

Quan tenia 6 anys amb de les úniques persones amb les quals parlava en castellà era el meu besavi, ja que era gallec i no parlava gairebé mai en català. També de petita tenia relació amb el castellà quan mirava pel·lícules.

De més gran quan vaig començar a viatjar, intentava parlar segons la llengua corresponent al lloc, crec que viatjar és molt important, haver viatjat a lloc son més o menys en se algú d'aquella llengua com a França, Madrid, Itàlia, Londres... Considero que és molt important viatjar, que et pot aportar moltes coses bones.

També en algunes situacions quan algú em parla en castellà li responc en castellà, però alguna vegada que truquen a casa d'alguna empresa que són molt pesats, els hi parlo en català expressament perquè no ho entenen i així m'acaben penjant i no truquen més.

Des de petita com a extraescolars faig anglès a l'acadèmia, ja que els meus pares pensen que és una llengua molt important, tant com pel meu futur com per saber-ne una llengua més.

La importància que li dons a les llengües és molt important, com més llengües saps, més cultura tens.

Finalment, a casa sempre parlo en català amb tots els familiars, i a l'escola i amb els amics també, crec que hi ha poques situacions en el meu dia en què hagi d'eliminar el català i parlar alguna altra llengua.

4A. -Judith:

Des de ben petita he après a parlar en català i en castellà, a l'escola la majoria de classes eren en català, però he viscut de forma molt propera el castellà, ja que l'escoltava molt per la televisió, per tant crec que tinc el mateix nivell, sóc capaç de pensar i parlar amb la mateixa fàcilment l'idioma i la llengua.

Al meu dia a dia a casa parlo en català i en castellà, depèn amb qui parli i quan. L'anglès és també una llengua que toca aprop, en el sentit de què fem 3 hores a la setmana i escolto moltíssima música en anglès.

A l'institut de matèries optatives faig llatí i grec, així que els treballo una mica, sobretot el llatí.

Normalment viatjo molt per Espanya i òbviament parlo en castellà. I per acabar, m'agradaria ressaltar que com la meua àvia va viure anys a Alemanya quan jo era petita m'ensenyava a cantar i a dir coses no molt complexes en Alemany.

4A. -Gerard:

La meua relació amb el llenguatge que m'envolta, sempre ha sigut, des de ben petit, el català. En el col·legi ens feien parlar en català i quasi mai en una altra llengua, en excepció d'anglès quan tocava a classe.

El meu nivell de català és mig bo a l'hora d'estudiar i bo parlant-ho. El castellà també l'he parlat però només amb professors o professores de la matèria, amb els amics i familiars sempre amb català. L'anglès no l'he parlat mai amb públic, només en exposicions a classe i tampoc mai amb la família.

També vaig anar a Itàlia i vaig tindre relació amb aquest idioma, quan entraves a una botiga, anaves a menjar, quan et comunicaves amb les persones, etc.

Amb el castellà, quan sortia de Catalunya, a les vacances d'estiu o Setmana Santa, vaig a Teruel i allà es parlava el castellà. Si a Teruel parlaves el català, semblava com si el món se't tirés a sobre i haguessis dit una cosa molt dolenta.

4A. -Abel:

Des de ben petit em van ensenyar a parlar castellà ja que la meua família, d'origen gallec i extremeny, sempre parla castellà a casa. Per tant, vaig aprendre a parlar el castellà a casa i, més endavant, a l'escola. El castellà, doncs, és la meua llengua materna i és per això que el domino més que la meua segona llengua: el català.

La meua primera experiència amb el català va ser a l'escola, on vaig començar a parlar català amb els amics i professors. Quan vaig començar a aprendre, el vaig començar a parlar amb el meu pare per practicar. A mesura que passaven els anys vaig aprendre a parlar-lo millor.

Diuen que quan un català parla el català fora de Catalunya, els espanyols el miren malament però quan jo vaig a Galícia a l'estiu i parlo català ningú es molesta si el parlo.

4B. - Pau

Parlo català, anglès i castellà. Principalment català, però algunes vegades em dirigeixo a alguna persona amb castellà, encara que ell/a també sapiga parlar català.

Des de sempre, a casa meua s'ha parlat català, i per això és la meua llengua materna. La primera paraula que vaig dir va ser "tena", referint-me a "teva", que es el que em deia el meu tiet quan em passava la pilota. Més endavant vaig aprendre el castellà, no sé molt bé com, però durant una temporada vaig acabar parlant castellà a tot arreu perquè em semblava curiós. I des dels 5, que vaig començar el meu vocabulari anglès i l'he anat ampliant fins ara, que ja m'hi puc defensar tranquilament. De fet, hi ha vegades que em sento més còmode parlant anglès que parlant castellà, ja que tinc certs recursos que m'aproximen més a gent de parla anglesa i més d'una vegada me'ls he trobat en persona i he pogut practicar més les meves habilitats amb aquesta llengua.

Encara que alguna més i alguna menys, controlo bastant bé les tres llengües. D'acord que en el català i castellà tinc més problemes en l'escriptura, però tinc més pràctica parlant-los que l'anglès, ja que encara em falta treballar més la pronunciació.

4B. - Júlia

A la vida, principalment jo he parlat tres idiomes, el que més, ha sigut el Català ja que a l'escola des de ben petita he parlat aquesta llengua i amb els meus germans i la meva família materna també. En canvi, amb la meva família paterna, parlo amb Castellà, ja que són de València, i també la domino des de ben petita. Això a la vida m'ha anat molt bé perquè tinc més facilitat a l'hora de parlar amb castellà. Les dues llengües, les sé parlar i escriure casi a la perfecció. Trobo que en un país en el qual es parlen dues llengües, saber les dos et dona moltíssima cultura i que cap de les dos llengües s'ha de deixar de parlar.

També sé parlar el anglès, però ja no el domino tant com les altres llengües. Aquest idioma el parlo des de que tenia 6 anys, i m'han anat ensenyant a l'escola, és a dir, no el parlo des de que vaig néixer i això fa que costi més de aprendre. Estic convençuda de que a poc a poc aniré aprenent més, o això espero, perquè el anglès és una llengua internacional, que serveix per entendre't amb la gent allà on vagis És un idioma molt important que jo crec que tothom hauria de saber, i que crec que seria un gran avanç que a les escoles públiques fessin les classes en anglès des de ben petits, per tenir més facilitat alhora d'aprendre i de viatjar pel món.

Mes ho menys sé escriure i parlar l'anglès però tot i això encara em queda molt per aprendre.

Cada dia utilitzo el català, el castellà, i l'anglès a les classes, i no vull perdre mai cap d'aquestes tres llengües perquè segons la meva opinió, et donen molta cultura. Trobo que quan més llengües saps, més facilitat tens per poder viatjar i et serveixen per adquirir coneixements.

4.B. - Leine

Jo parlo el català, el castellà i l'anglès. Se escriure el català i el castellà amb bastanta facilitat. També tinc petits coneixements del Portuguès ja que el meu pare es d'allà i quan era petita sempre el sentia parlar.

Parlo el català amb gairebé tota la gent que conec i escassament parlo el castellà. M'agrada molt el català, tant parlar com escriure'l, prefereixo llegir i escriure en català que en castellà.

L'anglès el parlo durant les vacances, on sempre escollim països de parla anglesa per poder practicar i aprendre.

Algun cop he anat a Portugal i entenia perfectament el que parlaven, però mai he arribat a aprendre'l així que no sabia mantenir un diàleg.

Vaig fer Alemany durant un any al Institut però ja se'm ha oblidat gairebé tot el que vaig aprendre.

M'encanta l'Italià i m'encantaria saber parlar aquest idioma, trobo que es un idioma molt dolç, però malauradament no l'he après mai, vaig gaudir molt durant el viatge de final de curs 2015 ja que vam anar a Itàlia.

4.C. - Alexandra:

Jo parlo i escric perfectament català, castellà i anglès. També parlo, però de forma no tan fluïda alemany i danès.

Català es la llengua que parlo diàriament a tot arreu: a casa, amb la família, a l'escola, i amb tothom que conec. La parlo desde que vaig néixer. El castellà també el parlo desde petita, ja que a tot arreu es pot sentir parlar castellà: a la televisió, a la ràdio, al cinema... L'anglès el vaig començar a aprendre a l'escola quan era més gran. Més tard, amb uns nou anys, vaig començar a mirar sèries i pel·lícules en versió original, i això em va ajudar molt a aprendre vocabulari.

Ara, l'anglès forma part de la meva vida diària, perquè cada dia miro vídeos en anglès i els entenc. L'any passat vaig començar a estudiar alemany a l'institut. Encara l'estic estudiant, i encara que no pugui parlar de forma totalment fluïda, penso que he après molt i puc tenir una conversació senzilla.

El danès l'he tingut present tota la meva vida ja que la meitat de la meva família es de dinamarca i viuen allà, i només parlen aquesta llengua. En el meu dia a dia la tinc present ja que a casa meva fem servir paraules o expressions en danès diàriament, com quan diem coses com "mama", "menjador", o quan diem "gràcies".

També tinc una part petita de la família que viu a Holanda, i quan ells venen aquí o jo vaig allà, intento escoltar quan parlen la seva llengua. Per exemple, hi ha paraules que en les dos llengües s'escriuen i es pronuncien igual i sempre intento aprendre. En holandès i en català t'entendran igual si dius "oli" o si dius "blau", perquè tenen el mateix significat. També he après a dir altres paraules que m'agraden o bàsiques per passar uns dies allà com hola, adéu, gràcies, i sí i no.

En general, m'agrada aprendre diferents llengües o paraules dels màxims idiomes possibles, però el català es la meva llengua i la que utilitzo.

4.C. - Eric:

La meva relació amb les llengües del meu entorn, com diu la pregunta, és molt variada. Per mi la llengua és una cosa molt important perquè és amb el que em comunico amb la gent. Parlo principalment el català, el castellà una mica menys i l'anglès encara menys.

El català l'utilitzo tant a nivell parlat cada dia i escrit per xatejar amb els meus amics per internet i a classe per treballar les diferents matèries. El castellà a Vilassar de Mar el parlo relativament poc. Principalment el parlo a Barcelona, quan vaig a casa del meu pare i

parlo amb ell i amb els amics que tinc allà, ja que viu en un barri en el qual el català es parla molt poc. Amb la meva família de part de mare parlo català i amb la meva família de part de pare parlo en castellà. L'anglès principalment l'escric, ja que quan em connecto en algun joc en línia la majoria de gent parla només anglès i t'has d'adaptar. A nivell parlat és només amb un parell d'amics que tinc anglesos amb els quals parlo per skype amb ells i a vegades per practicar parlo amb el meu pare en anglès, ja que m'agrada parlar-lo encara que no en sàpiga molt.

El català i el castellà els porto aprenent des de ben petit, vaig començar a aprendre'ls a P3 i l'anglès des de segon de primària, per tant, crec que tinc un bon nivell de català i castellà i un nivell d'anglès acceptable per poder defensar-me en una conversació utilitzant frases senzilles.

Com a cloenda vull dir, que estic content de parlar tots aquests idiomes, ja que enriqueixen el meu coneixement.

4.C. -Nora:

La meua llengua és el català, parlo català, escric català i penso en català. El vaig aprendre des de ven petita, escoltant-ho parlar en el meu entorn i també anant a l'escola. Des de ven petits a l'escola es comença aprendre a escriure, cantar, llegir.

A part d'aprendre català també ens han involucrat el castellà, ja que a tot Espanya és la llengua principal. També l'he après de la meua família de part del meu pare. El nivell de català que tinc es alt i el de castellà també, però el que em costa més del català es l'escrit.

Jo considero que el català és una llengua molt important, arrel de que hagin intentat voler extingir-la. Considero que aprendre llengües es molt necessari hi molt interessant, però com em costant bastant em costa molt més aprendre de noves.

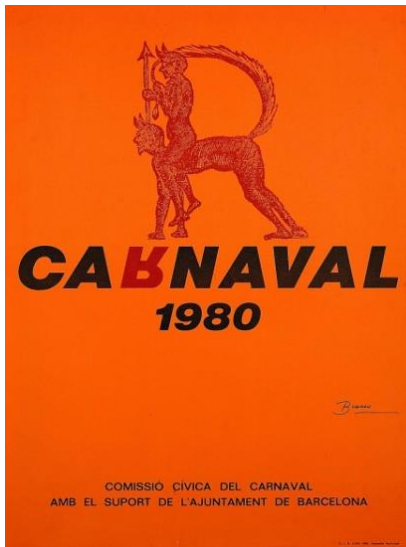
Utilitzo al català cada dia, tan per parlar per al telèfon, com per parlar cara a cara.

4.C. - Bruno:

La meua història lingüística és molt variada. Fins els viut anys només parlava català, i després, quan vaug arribar a Catalunya, vaig començar amb el català. A casa meua sempre s'ha parlat el castellà, i depenent amb quins amics estic parlo català o castellà. Domino amb el mateix nivell tant el català com el català, i només escolto música en anglès. Tot i així tinc amics amb els que parlo castellà ja que ens sentim més còmodes i ens podem expressar millor i d'altres amb els que em passa el mateix però en català.

2. CONSUM

2.1. CARTELL

Brossa, J. (1980): “Carnaval” Comissió cívica del Carnaval amb el suport de l’Ajuntament de Barcelona.

Propostes didàctiques:

- Quins elements formen part del cartell? N’hi ha prou per atreure l’atenció del receptor?

4A. -Text i un dibuix. N’hi ha prou per atreure al receptor, el text central té la lletra R del revés, fent efecte provocador, per tal de dirigir la mirada del receptor. També el dibuix, dos dimonis pretén també provocar.

4B. - Hi ha una paraula, un nombre i una imatge en forme de “R”. No n’hi ha prou per atreure l’atenció del receptor.

4C. - Dos dimonis que formen una “R” gran al cartell i la paraula “carnaval” amb la “R” girada al revés.

- Quin efecte et sembla que vol provocar en el receptor la disposició de la lletra R del mot carnaval?

4A. -Vol centrar l’atenció, provocar el participar a la festa.

4B. -La lletra “R” al estar capgirada dona la sensació de que aquest carnaval serà diferent als altres.

4C. - Desconcertació, diferencia i molt rebuscadament bogeria.

- Quin color predomina en el cartell? Amb quina intenció?

4A. -El color taronja predomina al cartell, amb la intenció de cridar t'atenció, és llampanant i té efecte provocador.

4B. -Hi predomina el color taronja, perquè al ser un color viu atrau més l'atenció.

4C. - El color taronja, amb la intenció de cridar l'atenció ja que es un color viu.

- Quin any es va celebrar el primer carnaval després de Franco?

4A. – (Resposta en blanc)

4B. – El primer carnaval després de Franco es va celebrar l'any 1980.

4C. – El primer carnaval després de Franco va ser al 1980, l'any del cartell.

- Creus que el cartell és coherent amb el tipus de festa que anuncia? Justifica la teva resposta.

4A. -Si. Carnaval és una festa divertida, representa la bogeria, el tot val perquè es celebra abans de la quaresma. El cartell convida a la gent a participar-hi.

4B. -Aqui hi ha dues opinions: uns pensen que no es coherent, ja que al cartell hauria de tenir colors més variats i vius. Els altres pensen que sí que és coherent, ja que posa carnaval i es refereix a carnaval i perquè hi ha dos dimonis i es pot entendre com que és un carnaval amb molta gresca.

4C. - Si, ja que carnaval és una festa de descontrol i de disfressa, i això està simbolitzat amb la lletra "R" al revés (descontrol) i els dos diables (disfresses).

- El cartell pretén informar o persuadir? Per què?

4A. -Més aviat persuadir, perquè juga amb elements que conviden a participar en la festa. Té intenció clara d'animar al receptor a celebrar el carnaval.

4B. -El cartell intenta persuadir, perquè la intenció del cartell és que la gent participi en el carnaval.

4C. - Informar, perquè no té intenció de persuadir de res, només informar que s'acosta carnaval.

2.2. TEXTOS

MÉS LA CRISI

Z – El màrqueting és una acció creativa de l'empresa que estudia tècnicament per al consumidor les seves necessitats per tal de satisfer-les a fi d'obtenir

un mutu benefici.

Y – Vendre és satisfer una necessitat que no tens i que, una vegada satisfeta, en crea la necessitat.

Z – Bah! No t'esforcis per ser notícia!

Passat festes, 1993-1995, [Brossa, 2000:88]

Propostes didàctiques:

- Busca en un diccionari la definició de màrqueting.

4A. - Conjunt de tècniques programades, coherents i dinàmiques, orientades a perfeccionar el procés de comercialització millorant l'eficiència en la producció, la distribució i la venda de productes o de serveis.

4B. -Conjunt de tècniques destinades a planificar un procés de comercialització, per tal de millorar la distribució , la venda de productes i de serveis.

4C. – Segons la web diccionari.cat màrqueting és:

Conjunt de tècniques programades, coherents i dinàmiques, orientades a perfeccionar el procés de comercialització millorant l'eficiència en la producció, la distribució i la venda de productes o de serveis.

- Quina de les dues opinions del poema s'hi apropa més?

4A. -La primera opinió és més propera a la definició de la paraula.

4B. -Y/ Vendre és satisfer una necessitat que no tens i que ,una vegada satisfeta,es crea la necessitat.

4C. - La Y (la segona), tot i que la Z sembla més una definició, la correcte és la Y, ja que defineix correctament el que realment és el màrqueting, crear necessitats al consumidor perquè compri un producte.

- Les empreses pensen en les necessitats dels consumidors o en els seus beneficis econòmics?

4A. -Pensen en les dues opcions. En les necessitats del consumidor perquè el consumidor compri i amb això esperen treure beneficis econòmics.

4B. - Les empreses pensen en els seus beneficis principalment, ja que volen vendre qualsevol producte amb més preu del que val.

4C. - Pensen en els seus beneficis econòmics, però per millorar aquests beneficis han de pensar en les necessitats del consumidor.

- Vendre és satisfer necessitats o crear-ne?

4A. -Vendre es satisfer necessitats

4B. - Vendre és satisfer necessitats i a la vegada crear-ne, ja que si no hi hagués molts dels productes que hi ha ara, no hi hauria necessitat de comprar-ho i no caldria satisfer aquesta necessitat inexistent.

4C. - Satisfer-ne, però al satisfer-les crees noves necessitats, com per exemple hi ha una gran varietat de pastes de dents (blanquejants, sensibilitzadora, etc.).

- L'última intervenció de Z es podria considerar irònica? Per què?

4A. - Si, perquè el que interessa en el màrqueting és ser notícia.

4B. - No és irònic però té doble sentit, ja que el que realment vol dir és que la Y no vagi dient tot el que diu perquè sinó no comprarien res de la Z.

4C. - Si, perquè no s'ha d'esforçar a ser notícia perquè si es mereix ser-ho ja ho serà.

- De quins productes que consumeixes o utilitzes en podries prescindir? I quins creus que et són indispensables? Justifica la teva resposta.

4A. - Podria prescindir de productes com la bicicleta o el patinet, ja que puc anar a qualsevol lloc caminant, i d'altra banda, podria prescindir de menjar com les llaminadures perquè és un menjar innecessari i dolent per a la salut.

4B. - Es podria prescindir de tot el que tenim, menys del menjar, de la roba i de la casa. Si no haguessin fet res més que les coses bàsiques per a viure, no hi hauria necessitat de tenir res del que tenim i ens podríem prescindir. Encara que ara mateix ens costaria viure sense el que ja tenim.

4C.

- Prescindibles:

- Maria: Laminadures
- Guim: Cera pel cabell
- Alex: Sabó de marca.
- Sara: Espuma pel cabell, ja que puc trobar molts substituïts a aquests productes

-Imprescindibles:

- Maria: Raspall del cabell
- Guim: Desodorant
- Alex: Mòbil
- Sara: Sabó pel cabell, ja que no m'agrada portar el cabell brut.

LA XOCOLATA DEL LLORO

Última conseqüència del consum:
donar feina als més possible perquè
puguin gaudir els pocs de sempre.

El dia a dia, 1988-1992, [Brossa, 2007:99]

Propostes didàctiques:

- Busca en un diccionari de frases fetes què vol dir la xocolata del lloro.

4A. - Al s.17 la gent rica donava xocolata al seu lloro per semblar mes rics tot i que no tinguessin prou diners per altres coses més importants.

4B. - Ser una cosa molt poc important o molt secundària.

4C. - Ser la xocolata del lloro: Ser una cosa poc important o molt secundària.

- Relaciona el títol amb el contingut del poema.

4A. - El poema es diu així perquè explica que la gent adinerada donava xocolata als seus lloros.

4B. -La xocolata del lloro fa referència a la gent que treballa perquè els més grans segueixin gaudint.

4C. - Els que treballen al poema són com la xocolata del lloro, poc importants i secundaris per a la societat rica, anomenats els “pocs de sempre”.

- Qui són els pocs de sempre? I la resta?

4A. -Els pocs de sempre són els rics que treuen diners de la gent que esta treballant, que simbolitzen la resta de la població.

4B. -Els propietaris de grans empreses i els treballadors d'aquests.

4C. - Els pocs de sempre són la societat rica. La resta són els treballadors.

- Creus que les desigualtats entre uns i altres són molt grans?

4A. -Sí, i sempre han sigut així.

4B. - Sí ,la majoria dels casos és molt gran, ja que molts dels empresaris s'aprofiten dels treballadors.

4C. - Sí, ja que els pocs de sempre aconsegueixen sempre el màxim benefici amb el mínim esforç, i per contrabanda els altres sempre s'han d'esforçar al màxim per aconseguir viure mínimament.

- Fes una llista d'activitats on es gaudeixi sense haver de consumir.

4A. -Anar a donar una volta amb els amics, jugar a bàsquet, treure al gos.

4B. - Jugar amb els amics, estar amb ells i fer esports...

4C. - Passejar per el passeig, anar a la platja, sortir amb els amics, mirar les estrelles, sortir de festa major, fer auto-stop i perdre't pel món, estar en família, pujar al Burriac caminant, fer una acampada.

POEMA

Els avions han de ser
nord-americans.

Els cotxes,
alemanys.

Les màquines d'escriure,
italianes.

El televisor,
japonès.

La màquina d'afaitar,
holandesa.

Etcètera.

- Aquí tens una carta urgent.

- L'obriré demà, que encara serà més urgent.

Ventall de poemes urbans, 1988, [Brossa, 1988:39]

Propostes didàctiques:

- Busca informació sobre la globalització i relaciona-la amb el poema.

4A. - La globalització o canvi global és el conjunt de variacions o alteracions en els sistemes socials o naturals.

4B. - És un procés econòmic, tecnològic, social i cultural a escala planetària que consisteix en la creixent comunicació i interdependència entre els diferents països del món unint els seus mercats, societats i cultures a través d'una sèrie de transformacions socials, econòmiques i polítiques que donen un caràcter global. La relació de la

globalització amb el poema és el mercat, ja que cada lloc és especialista en una cosa que, les fa ell i les ven a tota la resta del món.

4C. - El poema tracta de les suposades procedències dels productes, cosa que és completament alterna a la idea de crear una globalització dels mercats.

- Consideres que els mitjans de comunicació han ajudat a construir un mercat global?

4A. - Sí, perquè amb tota la comunicació s'ha establert un nou mercat que genera molts beneficis.

4B. - Òbviament sí, sobretot en els anuncis publicitaris ja que tots o la majoria són per vendre algun producte.

4C. - Sense cap mena de dubte, ja que sinó hagues estat impossible una posada en comú de com confeccionar els diferents productes.

- Creus que la gent acostuma a valorar més els productes de fora abans que els locals? Justifica la teva resposta i posa exemples.

4A. -No, la gent es preocupa de la qualitat del producte i no del seu origen.

4B. - Depèn del producte, ja que hi ha moltes coses que les prefereixes de fora ,però d'altres en vols de la teva localitat.

4C. - Nosaltres creiem que sí, ja que, es tracta, per exemple de la carn Argentina, a tots ens torna boig, però, en canvi, ens parlen d'unes taronges de 3 cèntims que venen de la Xina, ens fan bastant de fàstic.

- Saps què és el comerç de proximitat? Quins avantatges o inconvenients pot tenir? El practiques?

4A. -És aquell comerç en el qual compres les coses que tens més a l' abast tot i que siguin més cares o de menys qualitat que una que estigui més lluny. Els avantatges són que si sabem que el producte ha estat fabricat a Espanya es menys possible que estigui en mal estat, per exemple si es tracta de menjar, El practiques? No

4B. - Productes agroalimentaris resultants d'un procés d'elaboració o transformació a favor del consumidor. Són molt més frescos, són més barats. Alguns sí i d'altres no.

4C. - Sí, és el comerç que es practica en botigues de tota la vida.

- Amplia la llista del poema amb els productes que tu utilitzis d'origen estranger.

4A. – Pasta- Italiana, PC- EUA.

4B. – -Les alfombres del marroc, -Les joguines de Xina, -La xocolata de Suïssa.

4C. – La carn, d'Argentina. El xampú, de Portugal. Els croissants, Francesos. Els mòbils, Xinesos.

- Els dos últims versos què critiquen?

4A. - Que avegades ho deixem tot per l'últim moment

4B. -Critica que la gent no és preocupa per res.

4C. - Critiquen una societat que només sap viure amb pressa i no pot gaudir dels petits moments i detalls que té la vida.

- El progrés és immediatesa i globalització? Hi estàs d'acord? T'agrada? Justifica la teva resposta.

4A. - Si

4B. -No, perquè el progrés significa la millora de la qualitat de vida de tothom i no només d'alguns.

4C. - Si, hi estem totalment d'acord ja que si es fa una posada en comú dels millors productes i això ens permetés aconseguir-los amb immediatesa seria perfecte.

GRAN NOCTURN

- ... I tot ha estat possible gràcies al finançament de la televisió japonesa, que hi ha contribuït amb més de 220 milions de pessetes i ha obtingut fins ara en contrapartida 510 milions per drets d'imatge. El Vaticà ha desembossat uns 935 milions.

- Davant l'augment de les xifres de parats, davant la quantitat de bosses de misèria, tot això servirà per a ajudar els desheretats de la Terra?

- No senyor: serveix per a la restauració d'un fresc de la Capella Sixtina.

Música *in crescendo*.

Passat festes, 1993-1995, [Brossa, 2000:152]

Propostes didàctiques:

- Quants diners es destinen en total per a la restauració d'un fresc de la Capella Sixtina?

4A. - En total es van destinar 1645 milions de pessetes en fer una restauració d'un fresc de la capella sixtina.

4B. -Es destinen 1.155 milions de pessetes.

4C. - $220+935= 1.155$ milions de pessetes.

- Qui els paga?

4A. - Un dels contribuents que aporta més diners a l'església és la televisió japonesa.

4B. - El Vaticà i la televisió japonesa.

4C. – La televisió japonesa i el vaticà.

- Qui són els desheretats de la Terra? Quants d'aquests diners els pertoqueu?

4A. - Són aquells que per alguna raó han sigut apartats de la societat i que ara ja no poden fer res per recuperar la seva posició en el món. Els pertoqueu els mateixos diners que a qualsevol persona ja que tenen els mateixos drets.

4B. - Els pobres i desgraciats, res.

4C. - Són els més pobres, la gent del tercer món que passa gana. No els pertoca res d'aquets diners.

- Què pretén denunciar el poeta?

4A. - Vol denunciar que donen molts diners per l'església i per a coses inútils quan podrien ser utilitzats per ajudar a la població que ho està passant malament., Però no en donen pels pobres.

4B. -Que es gastan molts diners per fer coses poc importants mentres falten diners per d'altres importants, i també és una crítica cap a l'església, perquè te molts diners i molt de poder, i que ells parlen d'ajudar als pobres pero no ajuden a ningú.

4C. - La injustícia d'aquesta situació.Vivim en una societat que es dedica a arreglar frescos els qual no fan cap funció amb uns diners que podrien ajudar a alimentar a un país sencer.

- Digues altres casos actuals que es podrien criticar.

4A. - El govern, la corrupció, l'església...

4B. -Els futbolistes, per exemple.

4C. - 1.Catalunya és una de les regions d'Espanya que més diners aporta, i per voluntat dels espanyols també de la que menys diners en rep. 2.Paguem una burrada d'impostos que, generalment, sempre acaben a la butxaca d'algun polític. 3.Com estem en època d'eleccions municipals l'Alcalde es gasta molts diners en campanyes electorals, fer totes les obres que no ha fet en 4 anys i comença a preocupar-se per alguns indrets del poble, mentrestant a classe som 30 alumnes i comencem a semblar una llauna de sardines.

- A què voldries que es dediquessin els teus impostos?

4A. - Dedicaria una part dels meus impostos a aportar ajudes a obres benèfiques, a millorar la sanitat, l'educació pública...

4B. -A la millora del sistema del país i després per els pobres de tot arreu.

4C. - A promoure la investigació, a beques universitàries, en general a coses productives que aportin més intel·lectualitat al país i no a l'exèrcit.

TV

Cabres i folls triomfen a la vida.
Honra i profit estan a la figuera.
Veig dos senyors que, quan l'un té
el barret posat, l'altre l'ha de tenir tret
i que, quan l'un està dret, l'altre s'asseu.
Xerren pels descosits i trobo estrany
que no s'equivoquin.
Error amb error paga.
Ara s'han equivocat!

Passat festes, 1993-1995, [Brossa, 2000:126]

SELVA AUDITIVA

Tanca la televisió!
Abaixa la ràdio!
La contaminació del soroll
em trastorna!

Passat festes, 1993-1995, [Brossa, 2000:194]

VOLEU LLEGIR UNA ESTONA?

Voleu llegir una estona?

No, no.

Voleu que fem una estona de conversa?

No; poseu la televisió, si us plau.

Cau de poemes, 1960, [Brossa, 1977:281]

Propostes didàctiques:

- Llegeix els tres poemes i digues quins aspectes de la televisió i de la societat critiquen.

4A. - Critiquen que a la televisió posen coses molt poc importants

4B. -El primer poema critica la societat en la qual les coses poc importants com la televisió triomfa i, d'altres coses més importants, ja no es tenen en compte. Critica que la gent mai està d'acord, i es faci el que es faci, sempre estarà malament per a algú. Els altres dos poemes parlen de la televisió, critica que ara tothom està obsessionat amb la televisió, que es passa massa estona mirant-la i que ja no fa les coses que abans es feien.

4C. - Critiquen la poca capacitat de la societat per a entretenir-se sense aparells electrònics.

- Comparteixes l'opinió del poeta?

4A. -Si

4B. -Aquí hi ha diferents opinions entre nosaltres:

Dos de nosaltres sí que comparteixen la opinió del poeta, creuen que és cert que ja només mirem la televisió i ens passem tot el dia davant d'ella.

Però els altres dos pensem que no és del tot correcta la opinió del poeta, ja que pensem que és cert que gastem temps en veure-la, però tampoc tant com el poeta diu, creiem que ho exagera una mica això de que només mirem la televisió i deixem de part altres coses de més importants.

4C. - Si, tot i també ser-ne víctima, penso que és un cas força greu.

- Consideres que els mitjans de comunicació han contribuït a potenciar la societat de consum? De quina manera?

4A. - Si, gràcies als mitjans de comunicació, és més fàcil comprar a algún altre lloc del món.

4B. -Sí, bàsicament és la font principal del nostre consum. Gràcies a això ara volem consumir molt. Si ningú ens digues els productes nous que hi ha al mercat, molt probablement no els compraríem.

4C. - Si, sempre que es fa publicitat i oferta dels nous aparells que s'exporten al mercat.

- Quin tipus de persones tenen més protagonisme mediàtic? Predominen els programes de tipus culte o els de l'anomenada teleporqueria?

4A. – Els famosos i els rics. La teleporqueria.

4B. -Gent famosa de mitjana edat que participen en pel·lícules, en sèries, en tertúlies o en programes moderns i que mostren un tipus d'intriga o humor al públic. Ara mateix, predominen els programes de tipus teleporqueria.

4C. - A Espanya, segons la meua opinió, hi ha un 80% de teleporqueria (entre els quals, programes de dibuixos animats, que no ho son del tot, ocuparien un 20% d'aquesta) per tant, un 60% de programes que no fa més que dir bajanades, inventar coses, i fer debats sense sentit, predominen per majoria absoluta els nostres televisors.

- El so dels mitjans de comunicació et molesta? T'has trobat en la situació d'haver de renunciar a una conversa perquè era més interessant allò que es deia a la televisió? Què n'opines?

4A. – Algunes vegades. Si. Crec que és una gran falta de respecte, i també que s'hauria de tancar quan tens una conversa amb algú altre.

4B. -Només quan hi ha soroll d'aquest en excés o quan ens intentem concentrar en alguna cosa. Moltes vegades hem renunciat a una conversa perquè estem mirant la televisió. Opinem que, per una part, la conversa pot esperar i el programa no, però per altra part, és bastant penós que aquesta màquina t'aparti de converses que hauries de tenir.

4C. - Si, ja que majoritàriament, per a les tonteries que diuen, es com si es tractés del sò de la pluja caure. De fet, la pluja quan cau és molt més agradable que, a vegades, escoltar alguns mitjans de comunicació. Si, a casa els meus avis, molts cops el meu germà ens fa callar perquè vol veure la televisió, i li importa ben poc el que ens vulguin explicar els nostres avis.

- Què prefereixes llegir o mirar la televisió?

4A. – Mirar la televisió.

4B. -Tots quatre preferim mirar la televisió.

4C. - Llegir, ja que et permet imaginar la teua “televisió personal i única” dins la teua memòria i transmetre't sensacions molt més profundes que les que et pot proporcionar mirar la televisió. Una bona pel·lícula et pot marcar, un bon llibre et pot canviar la manera de veure i viure la vida.

2.3 SENTÈNCIES

Sentència 1:

[...] La publicitat no té res a veure amb el que vals. [...]

La memòria encesa, 1977-1992, [Brossa, 1998:311]

Proposta didàctica:

- Explica el significat de la sentència.

4A. - (Resposta en blanc.)

4B. - Significa que la informació que et dona la publicitat no és sempre certa.

4C. - La publicitat és enganyosa, et ven productes per fer-te creure que seràs més valorat si els tens quan a la realitat no és així.

- Reescriu la setència des del punt de vista contrari.

4A. - La publicitat afecta al que vals

4B. - La publicitat té molt a veure amb el que vals.

4C. - La publicitat és exactament el teu reflex personal.

Sentència 2:

[...] Els enemics de la humanitat
es fan publicistes! [...]

La memòria encesa, 1977-1992, [Brossa, 1998:311]

Proposta didàctica:

- Escribe cinc arguments a favor i en contra d'aquesta opinió.

4A. - L'avenç tecnològic a sigut molt positiu. Gràcies a nous avenços, podem disposar de molta informació fàcilment. Aprenem més coses amb tecnologies que sense, ja que amb tecnologies, podem disposar d'informació sobre notícies actuals. Els nous avenços ens han ajudat a fer-nos algunes feines més fàcils Sense els ordinadors o sense els mòbils, no podríem disposar de missatgeria instantània.

4B. - A favor: Els publicistes fan que comprem el que no volem. Els publicistes fan explotar el consumisme. Els publicistes només volen guanyar diners, nosaltres no els importem. En contra: Els publicistes només ens volen ajudar a conèixer productes. Els publicistes el que volen és acomodar la vida de la gent.

4C. - A favor: Els publicistes només et venen ideals irrealistes. La publicitat és sexista.

La publicitat crea falses esperances als compradors. Promouen productes els quals només pagues la marca i no la qualitat. Els publicistes són causants de molts trastorns de personalitat. En contra: No és ètic criticar una professió, cadascú viu del que pot.

Els publicistes promouen el comerç. No tots els anuncis són dolents, n'hi ha alguns molt bons a nivell intel·lectual. Fer publicitat i màrqueting és crear nous llocs de treball. La publicitat ens crea il·lusions i esperances, que no sempre han de ser dolentes.

Sentència 3:

[...] Allò que és bo i els qui fan coses bones no necessiten elogis. [...]

La memòria encesa, 1977-1992, [Brossa, 1998:312]

Propostes didàctiques:

- Explica el sentit de la sentència. Hi estàs d'acord?

4A. – Si, Els que fan coses bones no necessiten que ningú els recompensi, ho fan per pròpia voluntat

4B. -Que quan les coses són bones de veritat, no cal que ningú t'ho digui. Sí que hi estem d'acord.

4C. - La sentència vol dir que les coses bones de la vida, les bones persones i els bons moments no necessiten que ningú els hi remarqui o els hi doni la enhorabona, simplement es té prou amb la satisfacció personal.

- T'agrada rebre elogis quan fas alguna cosa bona?

4A. - Si, sempre et sents bé i recompensat

4B. -Sí, a tots nosaltres ens agrada.

4C. - **SARA:** Depèn del meu estat d'ànim. **GUIM:** No m'agrada sentir-me com un dofí quan aconseguix passar per l'aro i li donen un peixet de recompensa. Simplement, m'agrada sentir-me bé amb mi mateix, i que la resta de la gent, reconegui el meu esforç (si n'hi ha), el respecti i el valori. **ÀLEX:** Si. M'agrada sentir-me elogiat. **MARIA:** No, ja que quan jo se que he fet bé alguna cosa i tinc una satisfacció amb mi mateixa i amb el treball que he realitzat no hi ha cap elogi que ho pugui igualar.

- Creus que el millor elogi és la satisfacció personal de la feina ben feta?

4A. - Saber que has fet alguna cosa bé és un bon elogi, però sempre et poses content quan t'elogien.

4B. -Sí, ja que si la gent t'elogia però tú no creus haver fet alló bé, no ets sents bé amb tu mateix i no ets sents satisfet.

4C. - Sí, ja que és una mena de satisfacció que només la pots sentir tu quan fas una cosa ben feta i estàs orgullós.

Sentència 4:

[...] La gent hauria de tenir criteri propi i no pas ser víctima d'una manipulació publicitària. [...]

El dia a dia, 1988-1992, [Brossa, 2007:48]

Proposta didàctica:

- Escriu un text argumentatiu a partir de la sentència anterior.

4A. -La gent d'avui dia, es deixa guiar pels estereotips de les empreses i fan que tinguem la necessitat o el desig de comprar aquell producte que ens ha semblat atractiu.

4B. -Últimament la publicitat ens ha manipulat de forma que ens fa comprar alló que no necessitem. Abans de que aparegués la publicitat, no hi havia tantes necessitats, però per un clar motiu econòmic, les empreses van començar a influir sobre les persones mitjançant la publicitat, creant així necessitats innecessàries.

4C. - Durant els últims anys la publicitat ha condicionat la nostre vida i els nostres criteris. Si no portes determinades marques o no vas vestit “a la moda” ets una persona estranya i fora de l’habitual, cosa que no agrada a la gent i hauria de ser al revés, cadascú hauria de ser únic i no semblar una fàbrica de persones.

Sentències 5, 6, 7:

Som responsables de les nostres idees? [...]

Passat festes, 1993-1995, [Brossa, 2000:81]

[...] La tele ocupa el lloc del pensament. [...]

Passat festes, 1993-1995, [Brossa, 2000:64]

[...] Procura que no et prenguin la cartera. [...]

El tràngol, 1952, [Brossa, 1990:119]

Propostes didàctiques:

- Creus que les tres sentències podrien relacionar-se en una seqüència lògica? Quina correspondria al plantejament, quina a l’argumentació i quina a la conclusió?

4A. - (Resposta en blanc.)

4B. - Sí, “Som responsables de les nostres idees?” és el plantejament, “Procura que no et prenguin la cartera” és l’argumentació, i “La tele ocupa lloc del pensament”, la conclusió.

4C. - Si, ja que estem inculcats amb els ideals que es donen per els diferents mitjans de comunicació, com la televisió, que ocupa gran part dels pensaments, però que també s’ha d’anar amb compte de no ser enganyats per les publicitats.

- Escriu un breu text on exemplifiquis i justifiquis el sentit d'aquestes sentències.

4A. – (Resposta en blanc).

4B. -Des de que existeix la publicitat les empreses, mitjançant el televisor, ens han volgut inculcar idees que no tenim, així que: ¿Som responsables de les nostres idees? L'únic que volen és treure'ns els diners, fent veure que ens volen ajudar a complir les nostres necessitats.

4C. - Comenta que la publicitat ens ocupa gran part dels pensaments, en part generats per la emesa per televisió. La segona frase ho textualitza molt literalment, a la tercera parla més aviat de que no et marxi de les mans i et portin a comprar un nombre tan elevat de productes innecessaris que sigui el gast tan gran com un robatori, i la primera ens fa pensar simplement en si realment tenim clar el que volem i necessitem o no.

Sentència 8:

[...]Disposa la bellesa de mil armes. [...]

Poemes de París, 1956, [Brossa, 1991:118]

Propostes didàctiques:

- Creus que la publicitat fa ús de la bellesa? Justifica la teva resposta.

4A. - Si, als anuncis posen a gent atractiva a qui el producte anunciat li queda bé.

4B. -Sí. La majoria dels anuncis usen la bellesa principalment per incitar el públic. Per exemple, per anunciar una colònia, apareixen noies amb poca roba per atreure als homes, i comprar-los per a les dones.

4C. - Si, ja que això atrau molt més a la clientela, incita molt més a la compra i amés crida la atenció.

- Quina figura retòrica es fa servir en aquesta sentència?

4A. – (Resposta en blanc).

4B. – La metàfora.

4C. – S'anomena Hipérbole o bé exageració (dit col·loquialment).

- Busca cinc anuncis on s'utilitzi de manera innecessària la bellesa humana per tal de publicitar un producte.

4A. – (Resposta en blanc).

4B. – Axe, Dolce Gabbana, Invictus, Nenuco, Reduction every night elay multiple using effects monday girl sexy.

4C. –

-Eau de Rochas (Perfums en general)-Ús de la silueta femenina per a atraure la clientela.

-Carolina Herrera (Perfum i roba)- En aquest cas amb la silueta d'un home jove i fort.

-Dormidina (Pastilles per a dormir)-Un anunci de pastilles per a dormir on dissimuladament et colen una dona de silueta perfecte i maca a la vista en roba interior.

-Hollister (Marca de roba)-Dones exageradament perfectes facialment que criden l'atenció.

-Calvin Klein (Marca de Roba interior)- Al ser roba interior, no acaba de ser innecessari però si exagerat, ja que fan servir els/les models més coneguts/des per tothom i més atractius/ves.

2.4. ACTIVITAT DE SÍNTESE

Analitza de manera crítica un anunci. Fixa't en els recursos que usen per tal de fer-lo atractiu i vendre el producte. Pots seguir aquestes pautes d'anàlisi:

- a) Quina propietat del producte es destaca?**
- b) Quina estratègia s'usa per persuadir el receptor?**
- c) Els fets i l'ordre en què apareixen permeten captar el contingut de l'anunci?**
- d) L'escenari i el decorat de les seqüències són escaients?**
- e) El registre lingüístic és l'apropiat?**
- f) L'eslògan és impactant i fàcil de recordar?**
- g) L'entonació, la intensitat i el ritme de les veus són adequats?**
- h) Els gestos i l'expressivitat dels actors s'adiuen amb el producte?**
- i) La presència de persones, animals o objectes a l'anunci està justificada?**
- j) L'enquadrament i enfocament de les imatges, la posició de la càmera, els moviments de la càmera i la llum aconsegueixen fer atractiva l'element publicitat?**
- k) Què impacta més de l'anunci? Què en recordes?**
- l) Consideres que l'anunci et marca una pauta de comportament?**
- m) Et crea una necessitat o et soluciona una mancança?**
- n) T'has sentit persuadit per l'anunci?**

4A. – Analitzen un anunci de la Coca-Cola.

<https://www.youtube.com/watch?v=HcjCzRCfnUs>

Quina propietat del producte es destaca? Que en moments d'alegria o importants la coca-cola els acompanya

Quina estratègia s'usa per persuadir el receptor? Mentre el pare i el nen parlen, van bevent coca-cola

Els fets i l'ordre en què apareixen permeten captar el contingut de l'anunci? Si, perquè el nen li dona una coca-cola per ajuntar una cosa dolenta amb una bona.

L'escenari i el decorat de les seqüències són adequats? Si, estan en un parc parlant pare i fill i van a donar una volta per un lloc tranquil, perquè el nen vol parlar seriosament amb el seu pare

El registre lingüístic es l'apropiat? Si

L'eslògan és impactant i fàcil de recordar? L'eslògan no es mostra com a part principal del anunci, però es fàcil de recordar ja que és molt conegut

L'entonació, la intensitat i el ritme de les veus són adequats? Si

Els gestos i l'expressivitat dels actors s'adiuen amb el producte? Si, beuen coca-cola en els moments més crítics de la conversació

La presentació de persones, animals o objectes a l'anunci està justificada? Si

L'enquadrament i enfocament de les imatges, la posició de la càmera, els moviments de la càmera i la llum aconsegueixen fer atractiva l'element publicitari? Si, estan en un lloc clar

Què impacta més de l'anunci? Què en recordes? Que el noi es fa d'un altre equip perquè la seva amiga es d'aquell equip, i semblava que quan volia parlar amb el pare era de alguna cosa més important

Consideres que l'anunci et marca una pauta de comportament? No

Et crea una necessitat o et soluciona una mancança? Si, pendre coca-cola en els moments difícils

T'has sentit persuadit per l'anunci? No

4B. – Analitzen un anunci d'Axe.

AXE 2012: L'últim Axe

a) Quina propietat del producte es destaca?

-L'olor que atrau a les pubilles.

b) Quina estratègia s'usa per persuadir el receptor?

-La bellesa de les mosses ben hermoses en roba interior.

c) Els fets i l'ordre en què apareixen permeten captar el contingut de l'anunci?

-Sí, és bastant fàcil entendre-ho.

d) L'escenari i el decorat de les seqüències són escaients?

-Algunes part sí, i algunes parts no.

e) El registre lingüístic és l'apropiat?

-No hi ha registre lingüístic.

f) L'eslògan és impactant i fàcil de recordar?

-Sí, està molt ben pensat.

g) L'entonació, la intensitat i el ritme de les veus són adequats?

-Sí, són bastant sensuals, que és el que vol transmetre l'anunci.

h) Els gestos i l'expressivitat dels actors s'adiuen amb el producte?

-Bastant, ja que la intenció de l'anunci és aquesta.

i) La presència de persones, animals o objectes a l'anunci està justificada?

-La dels animals no, les altres sí.

j) L'enquadrament i enfocament de les imatges, la posició de la càmera, els moviments de la càmera i la llum aconseguen fer atractiva l'element publicitat?

-Sí, és tot molt correcte.

k) Què impacta més de l'anunci? Què en recordes?

-Les xaïes que busquen el pastor que ha usat el desodorant, és la part que més m'impacta i per tant, la que recordo.

l) Consideres que l'anunci et marca una pauta de comportament?

-No gaire, però deu haver gent que sí.

m) Et crea una necessitat o et soluciona una mancaça?

-Sí, però no és imprescindible.

n) T'has sentit persuadit per l'anunci?

-Sí, ja que les noies m'atrauen.

4C. – Analitzen un anunci de Trojan.

a) Quina propietat del producte es destaca?

La seva capacitat per unir parelles.

b) Quina estratègia s'usa per persuadir el receptor?

Captar l'atenció d'un producte de l'àmbit pornogràfic.

c) Els fets i l'ordre en què apareixen permeten captar el contingut de l'anunci?

No es mou.

d) L'escenari i el decorat de les seqüències són escaients?

Si, ja que només destaca el producte principal.

e) El registre lingüístic és l'apropiat?

Si, perquè l'eslògan es simple i apropiat.

f) L'eslògan és impactant i fàcil de recordar?

Si, perquè destaca un producte que la societat que no està acostumat a veure publicitada.

g) L'entonació, la intensitat i el ritme de les veus són adequats?

No hi ha àudio.

h) Els gestos i l'expressivitat dels actors s'adiuen amb el producte?

No hi ha vídeo.

i) La presència de persones, animals o objectes a l'anunci està justificada?

Està justificat el fet de que no apareguin persones ni animals a l'anunci ja que en te mes que suficient amb el simple objecte.

j) L'enquadrament i enfocament de les imatges, la posició de la càmera, els moviments de la càmera i la llum aconsegueixen fer atractiva l'element publicitat?

No hi ha vídeo.

k) Què impacta més de l'anunci? Què en recordes?

El que mes impacta es l'anell dins d'una caixa d'anells de matrimoni.

l) Consideres que l'anunci et marca una pauta de comportament?

Si, ja que pretén dir que el sexe uneix a les parelles.

m) Et crea una necessitat o et soluciona una mancança?

Et soluciona una mancança.

n) T'has sentit persuadit per l'anunci?

Maria: Si

Alex: No

Guim: No

Sara: No

Redactat:

Com a tasca final i culminant del treball, ens va ser proposat escollir un anunci amb un missatge irònic plasmat en un paper, i, tot buscant-ne, el que més ens va cridar l'atenció va ser aquest.

Per a guiar-nos a través del redactat, se'ns van facilitar una sèrie de preguntes i punts a respondre per tal de fer una explicació força completa.

L'anunci destaca la capacitat del producte per unir les parelles, i per a persuadir-nos i cridar-nos l'atenció, es fa servir el fet de que el producte es trobi en el camp semàntic del sexe. També podem destacar que tot l'anunci es basa en el producte, ja que no hi ha decorat per la resta del pòster. Per a fer-nos recordar el producte, fa servir la poca publicació en anuncis que solen tenir aquests tipus de productes. No hi ha cap presència externa ni de persones ni d'animals ja que el significat es veu prou clar.

Per acabar, cal dir que el que pensem que es el que més impacta es el fet de posar-nos un anell vibrador dins d'una caixa d'anells de matrimoni, i és on hi trobem la metàfora (el sexe uneix a les parelles).

Les pautes ens marquen que finalment hem de respondre si ens soluciona una mancança o ens crea una necessitat, i en aquesta ocasió, creiem que soluciona la mancança d'unió d'una parella.

I finalment, ja com a anècdota, també a causa de les pautes a seguir, ha estat que, per a respondre la pregunta de si ens ha persuadit, la única que s'hi ha vist convençuda ha estat la Maria.

3. EL PODER

3.1. POEMA OBJECTE

Prohibit el pas

Brossa, J. (1988): “Prohibit el pas”. Mosel & Tschechow Galerie. Foto Wilfried Petzi.

Propostes didàctiques:

- Quins elements apareixen a la imatge? Com estan disposats?

4A.- Un senyal (prohibit el pas) de trànsit amb unes fletxes clavades.

4B.- A la imatge apareixen una senyal de transit i unes fletxes. Hi ha una senyal en el centre de la imatge, i les fletxes clavades en ella.

4C.- Una senyal de no passar i unes fletxes.

- Quin significat creus que poden tenir?

4A. - Té un significat metafòric, ja que ens intenta explicar que si passes pot tenir conseqüències // Significa que si t'atures i obeeixes al poder, aquest t'acabarà matant, per tant, has de decidir per tu mateix i superar els obstacles que et posen els poderosos.

4B. - Aquesta imatge significa que, la gent no acostumava a obeir les prohibicions.

4C. - Hi ha un atac a la prohibició per tal de dir que no es poden prohibir algunes coses, per exemple, no es pot prohibir el progrés d'una llengua, d'un negoci, d'un país... I que no sempre s'han de complir totes les normes.

- Qui crea les normes? A qui li pertoca canviar-les?

4A. - Les normes les crea el poder i la gent que l'ostenta, els poderosos. A la societat, al poble humil.

4B. - Les normes les creen el govern. A la ciutadania els hi pertoca canviar-les.

4C. - Avui dia, el govern escollit democràticament per ciutadans. La societat en general, l'oposició que no està d'acord amb les normes.

- En tots els llocs i èpoques hi ha hagut sempre les mateixes normes?

4A. - No, perquè els poderosos i la societat van canviant en cada generació, cada cop, el poble és més conscient de quan és utilitzat i cada cop està més conscienciat de que ha de lluitar per poder ostentar el poder que li pertoca.

4B. - No, les normes varien depenent de l'època i el context històric, i també depèn del sistema polític vigent en un país.

4C. - Avui dia, el govern escollit democràticament per ciutadans. La societat en general, l'oposició que no està d'acord amb les normes.

- Quines prohibicions actuals aboliries? Justifica la teva resposta.

4A. - La prohibició a l'eutanàsia, perquè cadascú és lliure de decidir com i quan vol viure, ningú té dret a decidir com ha de ser la vida d'una altra persona en contra de la seva voluntat. - La prohibició de parlar en unes altres llengües que no siguin el castellà en determinats òrgans polítics i judicials d'Espanya. Perquè cada Poble i Nació és lliure d'expressar-se en la pròpia llengua en les Corts i jutjats del país que en aquell moment formen part. - La prohibició d'una Nació d'expressar la seva voluntat en una votació. Perquè en una democràcia no hi ha res més democràtic que votar.

4B. - Aboliria la llei que prohibeix portar els gossos per la platja, perquè els gossos amb la supervisió humana, poden ser lliures. També aboliríem la prohibició de practicar kitesurfing a l'estiu, perquè no pots practicar-ho durant la millor època del any.

4C. - En general, aboliríem la llei que diu que una regió no es pot independitzar. Perquè una societat té dret a expressar-se i a no ser retinguda per una nació al declarar-se la independència.

- Què prohibiries? Per què?

4A. - Prohibiríem tot el que el poble trobés injust i que s'hagués de prohibir, com per exemple el maltractament animal, els peatges o l'abús dels bancs. Perquè les prohibicions no les ha de decidir una sola persona, les ha de decidir el conjunt de la societat, ja que és ella qui en patirà les conseqüències o els beneficis.

4B. - Aboliríem la monarquia ja hi paguem un sou molt alt, i no donen una bona imatge del país. Prohibiríem també els peatges a Catalunya perquè a la resta d'Espanya no paguen la mateixa quantitat.

4C. - Una de les coses que prohibiríem l'impost de successió, perquè no és just que una part de l'herència rebuda pels teus familiars te la tregui l'Estat.

- Creus que és necessari que hi hagi prohibicions? Raona la teva resposta.

4A. - Sí, perquè són necessàries per poder viure correctament com ha societat. Si no es marquen uns límits predominaria la Llei del més Fort i no podríem viure en pau i tranquil·litat.

4B. - Creiem que sí que és necessari que hi hagin prohibicions però no en excés, perquè sinó seria tot un caos.

4C. - Sí, perquè s'ha de mantenir un ordre a la societat, i que la gent pensi abans de fer una acció.

3. 2. TEXTOS

DIAGRAMA

El fet és que
milers d'homes adinerats
determinen el destí del món,
i en fer-ho s'orienten per un
principi fonamental:
augmentar els beneficis.

(I fins quan durarà aquesta estructura?)

El Saltamartí, 1963, [Brossa, 1984:165]

Propostes didàctiques:

- Qui són segons el poeta els que determinen el destí del món? A quina gent creus que es refereix?

4A. - Als homes amb molts diners. A la gent rica propietària de gran empreses, multinacionals, bancs, etc.

4B. - Els que determinen el destí del món són les persones riques. Creiem que es refereix a la gent que guanya una gran quantitat de diners.

4C. - Els milers d'homes adinerats. Els propietaris de les grans empreses que influeixen a tota la població.

- Creus que la prioritat d'aquests homes és la d'augmentar els seus beneficis econòmics? O, en canvi, pretenen millorar el benestar general de tota la població?

4A. - La prioritat d'aquest homes és augmentar únicament els seus beneficis, ja que encara que tinguin molt diners en volen tenir molts més i molt més poder.

4B. - Creiem que la prioritat d'aquesta gent és augmentar els seus beneficis. Perquè volen tenir més diners dels que ja tenen.

4C. - Aquests homes volen augmentar els seus beneficis a canvi d'oferir un producte o un servei a la població.

- En què consisteix l'estructura a la qual fa referència en el poema?

4A. - A una estructura capitalista, on les polítiques que es duen a terme és pensant en els beneficis d'aquests homes i no del conjunt de la població.

4B. - Podem observar que l'estructura en la qual fa referència el poema, és una estructura capitalista.

4C. - Consisteix en una piràmide en que la part superior estan els adinerats i a baix els treballadors. Com més amunt estàs més determines el futur del món perquè tens més poder.

- Quines altres estructures d'organització econòmica de la societat coneixes?

4A.- L'economia feudal, l'economia planificada per l'Estat (comunista) i l'economia col·lectivista (anarquista).

4B.- També coneixem el comunisme, capitalisme, absolutisme, feudalisme, anarquisme...

4C.- L'estructura empresarial on hi ha diferents nivells i l'estructura de les ONGs on moltes persones estan al mateix esglaió.

- Què es critica en aquest poema? Hi estàs d'acord? Justifica la teva resposta.

4A. - Es critica el poder que tenen uns poc sobre la majoria de la societat per l'únic fet de tenir molts diners. Sí, perquè actualment també succeeix i nosaltres estem patint les conseqüències.

4B. - És critica el sistema econòmic capitalista. D'una banda si, perquè el capitalisme es el sistema que s'ha demostrat que funciona millor, i és el que tenim actual. Però d'altra banda, hi ha sistemes que estan millor plantejats però mai s'han portat bé.

4C. - Que només les persones que busquen beneficis, els adinerats, mouen el món, en canvi, els que s'esforcen per millorar el benestar de la població, no poden. Sí, perquè sempre se'ls hi dóna importància a les figures riques de la societat, en canvi, les ONGs poques vegades són reconegudes.

MENTRESTANT...

Mentrestant

el cap de l'Estat diu que ha cedit
a la petició del poble. Ara bé:
el poble està integrat al municipi,
el municipi depèn del poder central
a través del ministeri de la governació,
el ministeri de la governació forma part
del govern, el govern ha de decidir
amb el consell de ministres,
i el consell de ministres és regit
pel cap de l'Estat.

Els ulls i les orelles del poeta, 1961, [Brossa, 1977:551]

Propostes didàctiques:

- Escriu com s'organitza jeràrquicament el poder de l'Estat.

4A.- S'organitza en forma de piràmide. A dalt de tot es troba el Cap d'Estat, per sota d'ell el Ministeri de Governació, per sota el Municipi i en l'últim esglaó es troba el poble.

4B.- Cap d'Estat, consell de ministres, govern, ministre de governació, municipi, poble.

4C.- La població està al municipi, el municipi depèn del poder central del ministeri de governació, aquest forma part del Govern, establert per un consell de ministres i aquest dirigit pel Cap de l'Estat.

- Qui té el poder? El cap de l'Estat o el poble?

4A.- El cap d'Estat, perquè les peticions del poble no es duen a terme sense la seva autorització, és a dir, no es fa res que el Cap d'Estat no vulgui.

4B.- El poder el té el cap del govern, però, teòricament, el té el poble perquè estem a un govern monàrquic.

4C.- El Cap de l'Estat perquè tot i que ha estat escollit per la població, ell és el que decideix si s'aprova o no les lleis, ect.

- Què vol criticar el poeta amb aquest text?

4A. - Vol criticar el poder excessiu del Cap d'Estat i la tardança d'aquest en fer cas a les peticions del poble.

4B. - El poeta vol criticar el sistema polític de l'estat.

4C. - Que tot i que cedeixi a la petició del poble, finalment, ell pren totes les decisions a favor de tots els ciutadans o només d'alguns.

- Quin significat creus que pot tenir el títol del poema?

4A. - El temps que ha d'esperar el poble entre que fa la seva la petició fins que s'executa.

4B. - Creiem que el significat del títol, significa que mentre porten una petició fins al cap de l'Estat, poden passar moltes coses i poden prendre una decisió massa tard.

4C. - Mentres nosaltres creiem que el Cap de l'Estat no ens controla, la piràmide política fa que ens controli tots els dies.

- A quin tipus de societat pot fer referència el poema?

4A.- A una societat dividida en classes socials o estaments.

4B.- Pot fer referència a la administració política espanyola.

4C.- A qualsevol societat d'Europa i quasi del món.

UN HOME REPARTEIX...

La plaça, tant pels edificis com
per l'animació que hi donen els veïns,
és un dels centres de la ciutat.

Un home reparteix fulls clandestins.

Al Parc hi ha una Muntanya suïssa,
un Laberint, un Pavelló xinès i un Temple grec.

Un home reparteix fulls clandestins.

El carrer és tortuós i estret,
té un teatre, dos cabarets i trenta cafès.

Un home reparteix fulls clandestins.

Aquest edifici està destinat
a les oficines de la fàbrica
amb magatzem i taller.

Un home reparteix fulls clandestins.

Hi ha obrers i estudiants tancats
i abandonats en un calabós.

Un home reparteix fulls clandestins.

Per a anar a veure els Ministres, Caps
d'Administració i persones de categoria i distinció
cal demanar-los per escrit una audiència.

Un home reparteix fulls clandestins.

L'església, malgrat no tenir torre,
sobresurt dels edificis del carrer.

Un home reparteix fulls clandestins.

Entren els criats per anunciar
que el banquet està servit.

Un home reparteix fulls clandestins.

Gent sense casa ni sabates
viuen en coves, als suburbis.

Un home reparteix fulls clandestins.

En una comissaria un senyor amb
abric i barret denuncia que

un home reparteix fulls clandestins.

Poemes entre el zero i la terra, 1951, [Brossa, 1982:243-244]

Propostes didàctiques:

- Què són fulls clandestins?

4A.- Fulls amb idees o escrits no acceptats, o prohibits, per la societat o pel poder.

4B.- Són fulls que critiquen el poder de manera anònima.

4C.- Escrits en que es critica la societat i els que exerceixen el poder per intentar influir a qui ho llegeixi.

- Ara se'n reparteixen? Quin seria el seu equivalent actual? Quines maneres hi ha de criticar el poder vigent?

4A. - Sí. El seu equivalent actual serien determinats llocs web, per exemple WikiLeaks. Hi ha diverses maneres, mitjançant manifestacions, publicitat, cançons...

4B. - Ara no se'n reparteixen. El equivalent seria Internet. Es pot criticar amb poesia, la música, les novel·les.

4C. - No. Algunes pancartes i pamflets a favor d'alguna revolució. Mitjançant una vaga i/o manifestació en un lloc emblemàtic.

- Classifica la gent que apareix al poema en dos bàndols. Quin criteri has seguit?

4A. -

Veïns,	Ministres,
Home que reparteix fulls clandestins,	Caps d'Administració,
Obrers,	Persones de categoria i distinció,
Estudiants	Senyor amb Abric i barret
Criats	

- Hem seguit el criteri de separar a les persones en gent rica, per tan poderosa, i gent humil, per tant sense poder.

4B. - No ho podem classificar perquè passi el que passi sempre hi ha un home repartint fulls clandestins.

4C. - Els menys poderosos i adinerats: Veïns, treballadors, cabarets, mecànics, obrers, estudiants i criats.

Els més poderosos i adinerats: Actors, empresaris, policia, ministres, cap d'administració i església.

Segons el seu poder i/o diners.

- Creus que hi ha persones de categoria i distinció i d'altres que no?

4A. - Jo no ho crec, però malauradament, una gran part de la societat sí que ho creu.

4B. - Tots (menys el Sàgar) creiem que històricament hi ha persones més importants que altres, però com a persona som tots iguals. Sagar: Crec que tots som iguals i que com a persona importants i que no hi ha persones més importants que altres.

4C. - Sí. Els que tenen un treball que té més poder adquisitiu i responsabilitat, i els que no tenen tant poder adquisitiu ni tanta responsabilitat.

- Pot tenir vigència aquest text en l'actualitat? Justifica la teva resposta.

4A. - Sí. Perquè aquest poder segueix existint i hem de continuar desemmascarar-lo i lluitar per defensar el nostres drets.

4B. - No ja que el context històric/polític en el que en va escriure, és diferent a l'actual.

4C. - Sí, avui en dia així és part de la nostra societat, en bàndols, rics, treballadors i pobres.

LA COBERTA...

La coberta és la part exterior del sostre.
Els únics edificis que no mereixerien
tenir teulada són les casernes,
les esglésies i els bancs.

Els entra-i-surts del poeta, 1973, [Brossa, 1986:68]

Propostes didàctiques:

- Quins nuclis de poder es critiquen en aquest poema?

4A. - Es critica el nucli Eclesiàstic, el nucli militar i el nucli dels diners i les finances.

4B. - Privilegiats (clero y rics) i no privilegiats (poble).

4C. - Critica l'església, els bancs i les casernes.

- Per què creus que les casernes, les esglésies i els bancs no mereixerien tenir teulada?

4A. - Perquè aquests tres tipus de poder són els que controlen a la societat injustament mitjançant la violència, amenaces o enganys. Per tant, no es mereixen tenir coberta com la resta de ciutadans humils i honrats.

4B. - Perquè segon l'autor, aclareix que guanyen diners de forma poc honesta.

4C. - Perquè són grups corruptes.

- Comparteixes l'opinió del poeta?

4A. - Sí, completament. Perquè aquests tres factors continuen tenint massa poder actualment.

4B. - Sí, tot i que els banquers poden guanyar diners de forma honesta.

4C. - Si, però no tots són corruptes.

- Quins altres edificis creus que tampoc mereixerien tenir teulada? Justifica la teva resposta.

4A. - La Palau de la família Reial, els Palaus Presidencials...

4B. - Els edificis de polítics, ja que, hi ha molts casos on executen accions il·legals aprofitant-se de fons públics.

4C. - Els palaus, perquè els reis tenen més privilegis, les cases dels polítics, perquè tots sabem que són corruptes.

VIATJAVA EN UN VAGÓ...

Viatjava en un vagó de primera i era amic de la bona taula, però, quan el tren entrava en una estació, es traslladava en un vagó de tercera, es descordava el coll de la camisa, prenia un entrepà de truita i sortia a l'andana per donar una imatge adequada als seus adeptes.

Tarannà, 1975, [Brossa, 1988:46]

Propostes didàctiques:

- Qui podria ser el subjecte que viatja en el vagó?

4A.- Un polític o un President d'algun país.

4B.- Un home ric que va perdre tota la seva fortuna i poder.

4C.- Un polític, perquè cara al públic es mostra com si fos un més del poble, però en realitat viu amb luxes.

- Qui podrien ser els seus adeptes? Es podrien sentir enganyats?

4A.- Els seus simpatitzants i votants. Es podrien sentir enganyats i menyspreats.

4B.- Els seus adapten, poder ser els habitants, amics, companys...

4C.- Els ciutadans. Sí, perquè els hi estan donant una imatge diferent de com és aquella persona.

- Quina conducta se li critica? Per què?

4A. - Se li critica que no digui la veritat i que utilitzi l'engany per aconseguir el poder corresponent. Perquè es canvia de vagó i la manera de portar la vestimenta quan els seus votants el poden veure en alguna estació.

4B. - La de donar una imatge falsa imatge i enganyar els seus adapten.

4C. - L'engany dels polítics, perquè no es mostren tal com és.

- Quina lliçó se'n desprèn del poema?

4A. - La majoria de polítics no mostren mai la seva veritable cara i sovint enganyen al poble en benefici propi.

4B. - S'ha d'afrontar la realitat, i no enganyar-se a un mateix.

4C. - Que no confiïis en els demés, si no saps com són realment.

- Coneixes algun cas igual o similar al descrit en el text? Explica'l.

4A. - Sí, quan els candidats a qualsevol càrrec polític es presenten a les eleccions amb un programa electoral i després quan governen fan tot el contrari del que havien promès.

4B. - Coneixem el cas que ja estat explicat, però no coneixem a cap persona (dels nostres cercles), que li hagi passat.

4C. - Polítics que diuen el que entenen el que pensa la gent i que resoldrà els problemes, però que després no fa res per ajudar-los.

FINAL!

-Havies d'haver fet una altra fi;
et mereixies, hipòcrita, un mur a
un altre clos. La teva dictadura,
la teva puta vida d'assassí,

quin incendi de sang! Podrit botxí,
prou t'havia d'haver estovat la dura
fosca dels pobles, donat a tortura,
penjat d'un arbre al fons d'algun camí.

Rata de la més mala delinqüència,
t'esqueia una altra mort amb violència,
la fi de tants des d'aquell juliol.

Però l'has feta de tirà espanyol,
sol i hivernat, gargall de la ciència
i amb tuf de sang i merda, Sa Excremència!-

Glòria del bunyol,
ha mort el dictador més vell d'Europa.
Una abraçada, amor, i alcem la copa!

20 de novembre de 1975

Antologia de poemes de revolta, 1975, [Brossa, 2001:130]

Propostes didàctiques:

- A qui va dedicat aquest poema?

4A.- El poema va dedicat a Francisco Franco, dictador espanyol mort l'any 1975.

4B.- Fa referència al General i dictador Franco.

4C.- Al General Francisco Franco.

- Amb quines metàfores és anomenat el dictador? Quina connotació tenen?

4A.- Podrit Botxí, Rata de la més mala delinqüència, Sa Excremència. Tenen una connotació molt negativa.

4B.- El dictador més vell d'Europa. Es l'únic que va morir de forma natural.

4C.- Rata de la més mala delinqüència. Que fan fàstic tots els actes malignes que va fer.

- Quina mort va tenir? Quina li hagués agradat que hagués tingut al poeta?

4A.- Va tenir una mort plàcida i tranquil·la en el seu llit. A Brossa li hagués agradat que hagués tingut una mort amb violència, com la que ell havia fet tenir a molta gent innocent.

4B.- Va morir de vell, tot i que l'autor volia que fos executat.

4C.- S'ha mort per vell. Torturat, penjat d'un arbre, una mort amb més violència.

- En què consisteix una dictadura? Creus que és una bona manera d'organitzar-se?

4A. - En establir un règim totalitari on tot el poder recau en una sola persona, que està per sobre de la resta de ciutadans i persones. No es una bona manera d'organitzar-se, ja que es totalment antidemocràtica, opressora i injusta.

4B. Consisteix en un règim militar totalitari. No, ja que no hi ha participació del poble. A demés, hi ha diferència polítiques.

4C. - Una persona mana a un gran conjunt de persones. No, perquè no hi ha democràcia ni igualtat.

- Coneixes algun país on encara tinguin aquesta forma de govern? Què en penses?

4A. - Sí, Xina, Corea del Nord... Penso que és una vergonya que en ple segle XXI encara pugui existir aquest tipus d'organització.

4B. - Xina i Corea del Nord es comunista encara que s'actua com una dictadura. Pensem que hi ha millors formes de govern que es poden aplicar actualment.

4C. - Molts països Africans i Àrabs. Que s'hauria de canviar.

- Quines altres formes de govern existeixen?

4A.- República Parlamentària, República Presidencialista, República Semi-presidencialista, Monarquia Constitucional, Monarquia Absoluta, etc.

4B.- República, imperialisme, monarquia, dictadura...

4C.- La República, la monarquia, la democràcia i el comunisme.

- Quines consideres que és la millor? Raona la teva resposta.

4A.- Una República on es respecti la veu i la voluntat del poble.

4B.- República i Monarquia, ja que són les més comunes, i les que millor es poden aplicar, en especial República.

4C.- La democràcia, perquè ets lliure de fer moltes coses, tothom pot votar, hi ha igualtat, ect.

3.3. SENTÈNCIES

Sentència 1:

El pedestal són les sabates

El pedestal són les sabates, 1955, [Brossa, 1991:5]

Proposta didàctica:

- Explica aquesta màxima. Hi estàs d'acord?

4A. - Les sabates haurien de ser el màxim pedestal (poder) que hauria de tenir una persona. Per tant, totes estariem al mateix nivell i no hi hauria ningú amb més poders que un altre. Sí que hi estic d'acord, perquè crec que tots som iguals i hem de tenir el mateixos drets i llibertats.

4B. Significa que tothom és igual, no hi ha gent superior ni inferior. Si que hi estem d'acord, perquè pensem el mateix que l'autor.

4C. - Qui té més poder o diners es pot permetre sabates més cares, en canvi, qui no té diners, només es pot permetre sabates senzilles o anar descalç. El pedestal representa el poder o el nivell social i les sabates representen la imatge que dona una persona. No, perquè hi ha gent que aparenta tenir més del que té, per així tenir més nivell social.

Sentència 2:

[...] Ningú no es treu la serp de la corona. [...]

Els entrebancs de l'univers, 1956, [Brossa, 1991:143]

Proposta didàctica:

- Escribeu arguments a favor o en contra d'aquesta opinió.

4A. - En contra: Tanta maldat et pot fer perdre el poder, la credibilitat i el suport obtingut.

4B. - La majoria de gent que arriba al poder, sempre acaba fent trampes per tenir més poder o augmentar la seva fortuna.

4C. - Arguments en contra: Amb aquesta malícia enganyen a la gent amb el que volen per tenir més poder.

Sentència 3:

[...] Procura que no et prenguin la cartera. [...]

El tràngol, 1952, [Brossa, 1990:119]

Proposta didàctica:

- Descriu diferents situacions on introdueixis d'una manera adient aquesta recomanació.

4A. - Quan el banc et ven un producte del qual no obtindràs beneficis, en canvi ell si; en qualsevol estafa; quan vas caminant pel metro i hi ha molta gent; quan alguna persona t'intenta enganyar per obtenir algun benefici en detriment teu a canvi de la teva bona fe i innocència.

4B. - Quan t'ofereixen una oferta dient que és millor i que et sortirà millor de preu, i al final acaba sent igual o més car. Quan compres una cosa per internet i la pagues abans de tenir-la i no és una pàgina segura.

4C. - Quan escolten un polític on fa moltes promeses i la meitat no les farà.

Sentències 4 i 5:

[...] Ah, noi, els santuaris són negoci! [...]

El dia a dia, 1988-1992, [Brossa, 2007:101]

[...] A la terra els déus estan en males mans.

El dia a dia, 1988-1992, [Brossa, 2007:101]

Propostes didàctiques:

- Relaciona les dues sentències anteriors.

4A. - La religió s'aprofita de la fe cega dels seus fidels en benefici propi.

4B. - Que les dos estan ambientades en un àmbit religiós i critiquen el poder que tenia antigament la església.

4C. - La temàtica de les dos sentències són la religió i l'església.

- Consideres encertades aquestes afirmacions? Justifica la teva resposta amb exemples.

4A. - Sí. Perquè les institucions eclesiàstiques aprofiten la més mínima oportunitat per treure diners d'allà on puguin i d'obtenir poder a canvi d'alguns favors.

4B. - Sí, tots quatre considerem encertades aquestes afirmacions, ja que l'església fa negoci amb la ignorància de la gent, i a sobre "explotava" a la gent de camp.

4C. - Sí, perquè a la primera sentència, tot i que rep molts diners de donacions, són corruptes, i a la segona sentència, els capellans els hi passa el mateix.

Sentència 6:

[...] Conec la utilitat de la inutilitat.
I tinc la riquesa de no voler ser ric.

La memòria encesa, 1977-1992, [Brossa, 1998:383]

Proposta didàctica:

Transforma la sentència anterior en un text argumentatiu sobre el tema del poder econòmic i la felicitat.

4A. - Els diners porten més problemes que felicitat, ja que com més diners tens, més enemics i enveges et surten. La felicitat no sempre està lligada als diners, ja que tu pots ser feliç cantant, ballant, parlant amb la família... en canvi, tu pots ser ric i no poder cantar, ballar i no tenir familiars. Per tant, els diners et poden aportar felicitat, però serà falsa i esporàdica, en canvi, si pots ser feliç amb pocs diners ho serà per tota la vida i eternament.

4B. - (sense resposta)

4C. - Nosaltres creiem que els diners no donen la felicitat perquè molta gent, sense tindre molts diners, es sent realitzada, i sentir-se realitzada, el porta a la felicitat. En canvi, tot i que es diu que els diners ajuden a tindre felicitat, hi ha gent rica però, que al no sentir-se útil, no estar amb la família, els amics, no tindre bona salut, ect., no està feliç. Depèn de les persones el diner els portarà la felicitat o no, però hi ha altres que el diner es simplement un mitjà per trobar-la, per exemple, una senyora que li agrada ajudar als altres vol donar a alguna ONG, i això li farà feliç, però per poder fer la donació necessita diner, es quan els diners no donen la felicitat directament, sinó que amb ells, invertint-los, trobes la felicitat.

Sentències 7, 8, 9, 10 i 11:

[...]Tothom es trepitja. [...]

Sumari astral, 1997, [Brossa, 1999:9]

[...] L'or és innecessari. Enterrem roba. [...]

Interluni, 1955, [Brossa, 1991:71]

-[...] Ai, esclavatge, fórmula salvatge! [...]

Els entrebancs de l'univers, 1956, [Brossa, 1991:171]

[...] Perquè els assumptes marxin els diners són les armes. [...]

Vint-i-una odes, uns goigs, una dansa i un sonet, 1958, [Brossa, 1991:199]

[...]La febre abat el lleó

I un mosquit espatlla un orgue. [...]

Avanç i escampall, 1957-1959, [Brossa, 1991:239]

Proposta didàctica:

- Tria la sentència que més t'hagi agradat, explica el seu sentit i el motiu pel qual l'has triat.

4A. - He triat la sentència número 11 “La febre abat el lleó, I un mosquit espatlla un orgue.” Significa que fins i tot la persona més poderosa i forta, la dictadura més potent, les armes indestructibles, etc. per molt poderosos, forts, potents o indestructibles que siguin sempre es poden vèncer. Perquè res és indestructible, perquè en realitat, la cosa més insignificant, els pot fer caure. L'he triada perquè m'ha agradat molt i perquè crec que és una gran sentència on t'anima no rendir-te mai i a perseguir fins al final el que tu creguis i defensis, perquè si és just sempre ho acabaràs aconseguint.

4B. – “L'or es innecessari. Enterrem roba”. El sentit d'aquesta frase es que els diners poden arribar a no vendre res i que la roba no varia el seu valor.Hem triat aquesta sentència perquè es la que més entenem.

4C. – Dedueixo que han triat “Perquè els assumptes marxin els diners són les armes.” Tots els negocis, els esports, els viatges, el menjar, totes les accions que fem cada dia necessiten diner, agafar el tren, mirar una pel·lícula, veure la televisió, fins i tot les necessitats bàsiques menjar, beure, tindre un sostre, per poder-les realitzar, necessitem els diners. L'hem triat perquè és impactant que totes les accions que fem dia rere dia, estan controlades per el factor més simple, el diner.

3.4. ACTIVITAT DE SÍNTESI

ELEGIA

Salvador, per a tu no hi ha Amnistia;
cap joc de queixes no té res a fer;
però el teu pensament, gall guerriller,
recosirà la llum en el nou dia.

M'empeny el seny, i aquesta ofrena té
afany de lluita que el fullam canvia;
el teu exemple, vora d'alegria,
darà salut a qui no perd carrer.

La Llibertat, columna de la fruita,
fa clara la diada de la lluita,
que a poc a poc va esdevenint filó.

Rellotge sempre de la gent que lluita,
obres la gàbia a muntanyes. No
has caigut pas! Puig Antich, Salvador!

2 de març de 1976

Antologia de poemes de revolta, 1976, [Brossa, 2001:131]

Propostes didàctiques:

- **Expliqueu el significat del poema.**

- **Visualitzeu el film “Salvador” i escriviu-ne una crítica cinematogràfica. Podeu seguir aquests sis punts:**

1. **Contextualització:** determineu el gènere de la pel·lícula i busqueu informació en manuals d'història i a Internet sobre la figura de Salvador Puig Antich. Condenseu en quatre línies la informació que n'heu obtingut.

2. **Detalls sobre l'autor:** busqueu informació sobre l'obra del director i seleccioneu detalls de la producció relacionats directament amb la pel·lícula. Condenseu en quatre línies la informació que n'heu obtingut.

3. **Resum de l'argument:** situeu històricament els fets de la pel·lícula i expliqueu a grans trets les accions que s'hi desenvolupen i els espais on tenen lloc. Condenseu en vuit línies el resum del film.

4. **Tema principal i temes secundaris més rellevants:** el tema principal s'ha d'enunciar i explicar de manera precisa, acompanyat amb una citació breu del film en què es posi de manifest. Quant els temes secundaris més rellevants, n'hi ha prou d'enunciar-los. Condenseu en deu línies l'exposició del tema principal i dels secundaris de la pel·lícula.

5. **Aportació de judicis de valor:** heu d'enunciar de manera breu i concisa els detalls sobre l'estructura narrativa, punt de vista narratiu, personatges, estil, etc., i exposar raonadament la valoració de com han estat utilitzats. En aquest apartat, també heu d'exposar raonadament les sensacions i impressions que us ha provocat el film. Condenseu en deu línies l'aportació de judicis de valor sobre el film.

6. **Valoració:** expliciteu-hi la valoració, positiva o negativa, de la pel·lícula recurrent a una modalització asseverativa que persuadeixi el lector. Condenseu en quatre línies la valoració de la pel·lícula.

Sense posar-hi subtítols, enllaceu els sis apartats de manera que n'obtingueu un sol escrit d'unes quaranta línies. Encapçaleu l'escrit amb un títol d'un màxim de deu paraules, i, entre el títol i el començament de la crítica, escriviu-hi les referències de la pel·lícula.

4A.-

Sense posar-hi subtítols, enllaceu els sis apartats de manera que n'obtingueu un sol escrit d'unes quaranta línies. Encapçaleu l'escrit amb un títol d'un màxim de deu paraules, i, entre el títol i el començament de la crítica, escriviu-hi les referències de la pel·lícula.

Salvador és una pel·lícula biogràfica que es basa en la vida de Salvador Puig Antich, un anarquista i antifeixista català, durant els anys 60 i a començaments dels 70. Salvador Puig Antich va formar part del MIL, Moviment Ibèric d'Alliberament, un grup polític armat d'ideologia anarquista que realitzava accions armades i saquejos als bancs. Aquest grup estava destinat a fomentar la lluita obrera.

La pel·lícula va ser dirigida per Manuel Hueriga i es va estrenar el setembre de 2006. Està basada en la novel·la «Compte enrere: la història de Salvador Puig Antich», escrita l'any 2001 pel periodista català Francesc Escribano.

És una pel·lícula ambientada en l'època de la dictadura franquista i s'intenta reflectir les condicions en que vivia la societat catalana durant els anys 60 i 70. Aquesta dictadura va prohibir l'ús del català, fet que es formessin molts grups contraris a la dictadura. Durant aquest període també es va produir un atemptat del grup terrorista ETA, un altre fet molt important que marcà un punt d'inflexió en la història actual i posterior d'Espanya.

A la pel·lícula es pot observar com es duen a terme els diferents atracaments anarquistes als bancs, entre aquest bancs s'hi troba un de Mataró.

El tema principal del film, és la vida de Salvador Puig Antich com anarquista, persona, vida familiar i tot el que l'envolta. Es poden veure tots els atracaments i altres accions que va realitzar al llarg de la seva vida, abans de ser assassinat.

D'altra banda, els temes secundaris que es tracten en el llargmetratge, són la col·laboració i la implicació dels familiars i amics de Salvador Puig Antich per aconseguir alliberar-lo de la presó on es troba pres. En aquesta presó, al llarg dels dies i a mesura que va passant el temps, es fa molt amic del guàrdia de seguretat.

El film utilitza una estructura narrativa adequada: respecte els personatges trobo que són adequats, ja que tenen moltes similituds amb les persones reals. L'estil de la pel·lícula m'ha agradat molt i m'ha cridat l'atenció els diferents actes realitzats per la policia envers els ciutadans, trobo que es reflecteixen molt bé les diferents actitud d'aquella època.

Jo crec que és una molt bona pel·lícula, ja que els temes que tracta estan molt ben reflectits i la història que es narra és molt interessant. Que la pel·lícula estigui basada en fets reals encara la fa molt més interessant. És un film que recomanaria a tothom, ja que et permet, d'una manera molt encertada, fer-te una idea de com era la vida dels ciutadans de Catalunya durant l'època de la dictadura franquista.

4B. –

1. **Contextualització:** determineu el gènere de la pel·lícula i busqueu informació en manuals d'història i a Internet sobre la figura de Salvador Puig Antich. Condenseu en quatre línies la informació que n'heu obtingut.

Es una pel·lícula dramàtica, que narra l'història d'un anarquista anti-franquista dels anys 70. Va ser un dels membres del Moviment Ibèric d'Allibreament, o MIL, junt amb quatre amics més. El jove Salvador va començar estudiant al col·legi La Salle Bonanova fins que en fou expulsat per indisciplina. Més endavant va entrar al col·legi dels Salesians de Mataró, on va acabar el batxillerat de lletres i on conegué el pare Manero.

2. **Detalls sobre l'autor:** busqueu informació sobre l'obra del director i seleccioneu detalls de la producció relacionats directament amb la pel·lícula. Condenseu en quatre línies la informació que n'heu obtingut.

L'actor que representa a Salvador Puig Antich, és un actor catalano-alemany anomenat Daniel César Martín Brühl González Domingo, més conegut com Daniel Brühl. La pel·lícula va ser dirigida per Manuel Huerca el 2006. La distribuïdora de la filmació, va ser Warner Bros Pictures” i “20th Century Fox”

3. **Resum de l'argument:** situeu històricament els fets de la pel·lícula i expliqueu a grans trets les accions que s'hi desenvolupen i els espais on tenen lloc. Condenseu en vuit línies el resum del film.

La pel·lícula, narra l'història d'un jove revolucionari en contra de la dictadura franquista, anomenat Salvador Puig Antich. Aquest jove, va ser detingut per la policia, en defensa pròpia, el va disparar. Van portar a Salvador a l'hospital, ja que tenia dos trets, i el cap obert. Un cop recuperat, el van portar a la presó. Allà va parlar amb un advocat, i a partir d'aquell moment, es narra tota la seva història, i com a arribat a la situació actual. A la presó, comença una amistat amb un dels guàrdies, tot i que al principi no es porten bé, acaben sent molt amics. La pel·lícula, finalitza amb la mort de Salvador, ja que no es va poder arribar a demostrar que no era culpable.

4. **Tema principal i temes secundaris més rellevants:** el tema principal s'ha d'enunciar i explicar de manera precisa, acompanyat amb una citació breu del film en què es posi de manifest. Quant els temes secundaris més rellevants, n'hi ha prou d'enunciar-los. Condenseu en deu línies l'exposició del tema principal i dels secundaris de la pel·lícula.

El tema principal de la pel·lícula, es donar a saber, les injustícies del règim franquista, i com vivia un revolucionari de l'època. Salvador, desde que era jove, lluitar en contra del

régim del seu país, però, malauradament, com molt altres revolucionaris, va acabar empresonat, i executat. Tot i que Salvador, era estimat per moltes persones, i va ser recordat en l'història i en els cors de tots els revolucionaris, amics i familiars.

Un altre tema del film, és l'injustícia social que rebien els civils, que no els hi agrada el régim vigent, ja que els judicis, eren impartits pels militars, en comptes de persones preparades, i això provocava una clara decantació per les persones que accepten aquest régim totalitari.

Per acabar, un altre tema de la producció de M. Huerga, és la violència que rebien els presoners quan estaven arrestats, també s'impartien amb violència els interrogatoris.

5. Aportació de judicis de valor: heu d'enunciar de manera breu i concisa els detalls sobre l'estructura narrativa, punt de vista narratiu, personatges, estil, etc., i exposar raonadament la valoració de com han estat utilitzats. En aquest apartat, també heu d'exposar raonadament les sensacions i impressions que us ha provocat el film. Condenseu en deu línies l'aportació de judicis de valor sobre la novel·la.

El punt de vista de la pel·lícula, es Salvador. Hi ha diferents personatges, com per exemple: Salvador Puig (el protagonista), Jesús Irurre (un policia de la presó), Montse Plaza (novia de Salvador de quan va ser detingut), Oriol, Santi, Ignasi, Jordi i Felip Solé (són germans, i tots són companys del MIL), Paco (el policia assassinat accidentalment per Salvador).

L'estil del film, és de caràcter realista, ja que narra detalladament l'història real d'una persona, encara que segurament hi ha coses alterades, però es bastant fidel als fets reals, ja que a l'hora de realitzar la grabació, van rebre assessorament dels familiars i coneguts de Salvador.

Eduard Oñate: Quan Salvador va ser empresonat, la germana del meu tiet, era la seva novia. La seva germana va assessorar al director sobre com es sentia aquells dies, com anava vestida, etc. També, el meu tiet va ser interrogat per la policia, ja que com era amic de Salvador.

6. Valoració: expliciteu-hi la valoració, positiva o negativa, de la pel·lícula recurrent a una modalització asseverativa que persuadeixi el lector. Condenseu en quatre línies la valoració de la pel·lícula.

Tots coincidim en que pensàvem que la pel·lícula, seria molt aburrida, ja que es tractava de la biografia d'una persona, i una mica antiga. Però, ens ha sobtat, ja que ens ha resultat un film bastant curiós, ja que demostra detalladament, la vida de les persones que anàvem en contra del régim franquista, i que havien de fer per poder combatre contra ell de forma mínimament efectiva. També t'ensenya les conseqüències que té viure com un revolucionari de l'època, ja que molts d'ells acabaven amb la pena de mort.

Nosaltres recomanem la pel·lícula, ja que ens ha resultat entretinguda, i apte per un públic major de 14 anys.

4C. –

El gènere de la pel·lícula és drama, narra la història de la mort als 25 anys de Salvador Puig Antich a Barcelona. Salvador, va ser un activista autònom durant els anys 60 i començaments del 70. Va ser acusat de la mort de Francisco Arguas Bargón durant un tiroteig. Salvador va militar a molts grups anarquistes que atracaven bancs espanyols i feien accions contra el règim franquista. El seu judici va ser reconegut internacionalment, es va intentar evitar la pena de mort a canvi de cadena perpètua, però com dies abans de l'acta final va haver-hi un atemptat dels terroristes d'ETA a un alt mandatari franquista se'l va condemnar a mort per garrote vil com a represàlia envers a tots els antifranquistes.

La pel·lícula va ser dirigida per Manuel Hueriga i produïda per Jaume Roures. Va ser estrenada al setembre de 2006. Durant el rodatge es van produir moltes anècdotes, però les més destacades són, que l'actriu Ingrid Rubio es va desplaçar a Mallorca per tal de conèixer a Margalida, el personatge que interpreta, i, a una de les escenes, apareix Pau Riba cantant la cançó Noia de Porcellana. L'escena podria haver tingut lloc en el moment dels fets, però l'actor que fa de Pau Riba és ell mateix trenta anys més vell, un clar anacronisme.

Els fets de la pel·lícula es desenvolupen a Barcelona, als anys 70, quan Espanya encara estava sota la dictadura franquista. Salvador Puich i Antich és un jove que s'endinsa en el món de l'anarquisme amb uns amics seus i formen el Moviment Ibèric d'Alliberament. El grup atracava bancs per fer servir aquests diners per ajudar a la gent obrera. El grup s'exilia a Toulouse, després de que la policia els descobrís a Barcelona. Necessiten tornar a Espanya per aconseguir més diners, però la policia agafa a un dels integrants. Puich Antich i un company van a Barcelona, els policies preparen un parany i esdevingué un tiroteig, en el qual Salvador és ferit i un policia mor. Salvador es detingut i empresonat, més tard fou jutjat i condemnat a mort.

El tema principal de la pel·lícula és la detenció, empresonament i condemna de Salvador Puich i Antich, els temes secundaris van tots lligats i expliquen com va arribar Salvador a entrar en el grup antifranquista, les accions que feien i quina era la seva posició quan les realitzaven. També expliquen les relacions que tenia amb la seva família, els seus amics i companys del grup i amb dues noies que va estimar, la Cuca i més tard la Margalida. Quan és empresonat es veu com viu a la presó i com fa una mena d'amistat amb el seu carceller. El seu amic Oriol esdevingué el seu advocat i amb l'ajuda de les germanes de Salvador i els altres companys de la MIL intenten salvar la seva vida. Després de molts intents fallits i plans per salvar-lo, Salvador mor amb garrot vil el 2 de març de 1974.

L'estructura narrativa la dividim en 4 punts: L' introducció, on es veu com detenen a Salvador i el tiroteig, el nus, on Salvador explica com arriba a la presó i com viu allà, la culminació que és quan el sentencien a mort i els seus amics l'intenten ajudar i el

desenllaç, on es veu les últimes hores de vida de Salvador, la seva mort i enterrament. El punt de vista narratiu és Salvador, per tant, és narrador-protagonista. La pel·lícula és d'estil dramàtic. Aquesta pel·lícula em va provocar sentiments de preocupació, perquè et poses en la pell del protagonista i la seva família i pots veure i sentir tot el que pateixen. A mi la pel·lícula m'ha semblat interessant, la història de com el protagonista arriba a la presó m'ha agradat perquè era entretinguda i havia drama i acció, però quan el sentencien a mort es fa avorrida, ja que és tota l'estona el mateix fins que el maten.

La pel·lícula és entretinguda, els fets que van donar lloc a ser detingut, el fet de que moltes autoritats demanessin clemència pel Salvador, que fossi executat nomès per a represària dels antifranquistes. En general està bé, i li donem una nota mitja de 8.

4. EDUCACIÓ

4.1. POEMA CORPORI

Homenatge al llibre

- Brossa, J. (1994): "Homenatge al llibre", encàrrec del Gremi de Llibreters de Vell.

Propostes didàctiques:

- Per què creus que el Gremi de llibreters de Vell va encarregar l'any 1994 un poema objecte d'homenatge al llibre per col·locar-lo a la cruïlla del passeig de Gràcia amb la Gran Via de Barcelona?

4A. -Perquè al passeig de Gràcia és precisament on es despleguen anualment els estants de la Fira del Llibre d'Ocasíó antic i modern.

4B. - Perquè va ser el primer a fer-ho i va semblar original a la gent.

4C. - Perquè al passeig de Gràcia és on normalment un cop l'any, estan els estands de la fira del llibre d'Ocasíó Antic i Modern, organitzada pel Gremi de Llibretes de Vell.

- Per què són importants els llibres?

4A. -Els llibres són el camí cap al coneixement, la vivència i la saviesa de la vida en tots els aspectes i temps. Són el saber més ampli que poden tenir els éssers humans, per desenvolupar-se en la seva existència sense dependre de ningú.

4B. - Gràcies a la invenció de l'escriptura fa milions d'anys ens ha permès evolucionar i a transmetre la història de les cultures. Els llibres han servit per recollir totes aquestes informacions al llarg dels anys i ara, gràcies això podem aprendre, a fer volar la imaginació, descobrir sentiments...

4C. - Perquè és una font d'informació i cultura per tothom que no té recursos i on és pot guardar moltíssima informació que pot ser interessant i mol útil.

- Fixa't que la base sobre la qual s'aguanta el llibre és com la d'un saltamartí. Què pot voler transmetre el poeta amb aquest detall?

4A. -El que vol transmetre és que els coneixements que ens aporten els llibres són una arma a la que no se la pot tombar ni fer front exactament com un saltamartí que per molt que el tombis mai caurà i sempre tornarà a la seva posició inicial.

4B. - Que la lectura de llibres sempre hi serà, i mai s'extingirà per més que inventin noves tecnologies que substitueixin els llibres, que és una cosa que ha perdurat segles i perdurarà en el futur.

4C. - Nosaltres creiem que vol transmetre que sempre t'has de mantindre dret (en aquest cas, el llibre), encara que de vegades hakis de passar per circumstàncies difícils durant moments de la teva vida.

- Consideres que tothom hauria de saber llegir? Justifica la teva resposta.

4A. -Si, ja que el llibre és la base del coneixement, sense ell et poden utilitzar i enganyar fàcilment.

4B. - Tothom hauria de saber llegir, perquè llegint, una persona pot aprendre a tenir el seu propi criteri davant de les coses i ens permet ser independents. Un altre motiu és que tothom mereix poder-se perdre en la lectura i saber disrutar dels llibres deixant que se t'endugui la imaginació.

4C. - Tots estem d'acord en que tothom hauria de saber llegir, ja que avui en dia és casi bè imprescindible per qualsvol necessitat, i així evitar que la gent sigui analfabètica.

- Quin ha de ser el perfil d'un bon lector?

4A. -Aquell que sap que el coneixement no ocupa lloc i gaudeix llegint.

4B. - Ha de saber llegir ràpid i bé, entendre el que llegeix i després ser capaç de fer una prova i aprovar-la amb la màxima puntuació.

4C. - Aquesta pregunta és molt realativa, perquè poden haver-hi diferents perfils d'un lector que poden ser bons amb diferents característiques.

Però, per nosaltres un bon lector es aquella persona que li agrada llegir (per aprendre i ser més culte i tenir més cultura en alguns aspectes), que llegeix llibres que aporten algo bo per ell mateix, i per últim que aprecia el que llegeix.

- Busca informació sobre l'índex d'analfabetisme al món. Quines conclusions treus dels resultats observats? Com es podria solucionar aquest problema?

4A. -El 10,81% de la població mundial és analfabeta. En conclusió sabem que el 89,19% de persones sap llegir. L'índex d'analfabetisme ha baixat des dels segles anteriors però segueix sent alt respecte al que hauria de ser. Una solució seria ajudar els països més analfabets posant-hi escoles o zones culturals.

4B. - El índex d'analfabetisme més alt es troba a Africà i això ens indica que els països pobres hi ha una alta quantitat de gent analfabeta i que poques organitzacions estan canviant-ho cap a millor. Nosaltres hem pensat que la millor manera per ajudar als països pobres és obligant a posar escoles gratuïtes i assequibles per a tothom.

4C. - Hem tret com a conclusions que a l'Àfrica i algunes terres asiàtiques com l'Índia hi ha molta gent analfabeta, a causa de la pobresa i males condicions que aquest països viuen dia a dia, encara que el nombre d'analfabets s'ha reduït en els últims anys.

I, aquest problema és podria solucionar fent campanyes d'educació, fent veure a la societat que aquest es un problema greu, i s'ha de fer algo per solucionar-ho.

- Quins altres objectes creus que mereixerien un homenatge? Raona la teva tria.

4A. - La nova tecnologia ja que ens ha facilitat molt la vida quotidiana i ens ha fet gaudir d'ella.

4B. -

Berta- Pinzell perquè permet expressar-te lliurement.

Jaume- Mòbil perquè ens permet comunicar-nos amb tot el món.

Sergi- Xeringa perquè salva moltes vides durant la història.

Laia- La paperera perquè d'aquesta manera podem ser nets i tenim un lloc on deixar la brutícia a mà.

4C. - Creiem que també mereixerien un homenatge objectes com: el llibre, els quadres de pintos importants i de no tant coneguts, les pel·lícules, el grafiti. Perquè és un altre tipus de cultura expressada en matèries diferents que no estan tant valorades avui en dia.

4. 2. TEXTOS

A CADA NOVA QUE ARRIBA...

A cada nova que arriba sóc més feliç;
cada vegada el seu mite va més per terra. No
ha fet res pel seu poble ni per ningú; només
ha sabut tenir la gent sumida en la ignorància.
Em plauria de veure'l desposseït de tot, convertit
en un d'aquests desgraciats que ell diu
que s'estima tant.

Poemes públics, 1974-1975, [Brossa, 1987:111]

Propostes didàctiques:

- A qui podrien anar dirigits aquests versos?

4A.- Podrien anar dirigits al general Franco.

4B.- Als seus lectors, vol que prestin atenció al que pensa.

4C.- Podrien anar dirigits a Franco, ja que esta escrit per Brossa i estava reprimat per la situació actual de l'època causada per Franco.

- Què es critica en aquest poema?

4A. -Es critica el feixisme totalitari que va patir Espanya i sobretot Catalunya durant casi 40 anys de dictadura.

4B. - Es critica a algú amb poder (dirigent), que no fa res ni cuida als que estan per sota seu i utilitza la ignorància per sotmetre a la població.

4C. - La mala actuació de un dictador que ha arribat al poder mitjançant la força i que ha governat amb la violència.

- A qui li pot interessar tenir la gent sumida en la ignorància? Per què?

4A. -A qui té el poder, ja que un poble inculte és un poble inofensiu i més fàcil de manipolar.

4B. - A algú què els vol controlar i els manté en la ignorància perquè no coneguin la veritat o no es revelin contra ell.

4C. - A la gent que està al poder, ja que com menys sàpiga la gent menys dubtes es plantejaran i menys es queixaran.

- Com es pot aconseguir que la gent visqui en la ignorància? Escriu una llista d'accions que podrien afavorir-la.

4A. -Es pot aconseguir sense formació obligatòria.

- ser tú qui divulgui la informació.

- distorsionar les notícies i la informació.

- eliminar informació que no interessa a la seva contra.

4B. - Mentint-los, que no coneguin els seus drets, amagant notícies que haurien de saber, amagant les seves possibilitats.

4C. -Prohibir els llibres

-controlar els mitjans de comunicació (ràdio, diaris, televisió, telèfon)

-Amb la implantació de la religió obligatòria

-Fen creure les idees que ells volen que creiem.

- Creus que actualment la majoria de la població viu en el desconeixement? Justifica la teva resposta amb exemples.

4A. -Si, ja que molta de la informació que rebem ha estat manipulada pels mitjans de comunicació i cadascú manipula segons li convé.

4B. - Jaume i Sergi- Si perquè moltes coses que passen al món només les sap la gent important ex: el cas de l'àrea 51 o com el primer viatge a la lluna, que ara es va descobrir que tot va ser una farsa. O com la corrupció que està molt amagada.

Laia i Berta- Nosaltres estem d'acord a mitges perquè gràcies a Internet i els diaris no vivim en ignorància però hi ha moltes coses que si que ens amaguen.

4C. - **Pol, Laura, Òscar:** Si, perquè hi ha molts mitjans de comunicació però realment ens expliquen allò que els hi interessa als que manen.

Marçal: Jo crec que no, però si que és veritat que sempre modificant les notícies de la manera que més el hi interessa, i això fa ràbia ja que avui en dia hi ha molt poc periodisme de qualitat.

- Estàs d'acord que la informació és poder? Raona la resposta.

4A. -Si, ja que la informació et dona la veritat i això dona pas a la raó.

4B. - Si perquè si tens informació pots fer-la servir com a arma i beneficiar-te, anticiparte als demès a les accions i tindràs més poder perquè actuaràs abans que l'altre gent.

4C. - (Sense resposta)

CLOWN TRIST

-Jo sempre faig el mateix número.
¿Per què cal aprendre coses noves
si avui ningú no ve mai al circ dues
vegades seguides?

A Jordi Jané

La memòria encesa, 1977-1992, [Brossa, 1998:289]

Propostes didàctiques:

- Per què creus que està trist el pallasso?

4A.- Perquè ningú mai el va a veure dos cops seguits.

4B.- Perquè s'avorreix de fer sempre el mateix truc i vol mostrar-li a la mateixa persona més habilitats que no pot mostrar.

4C.- Perquè sempre fa el mateix número i ell vol aprendre coses noves.

- Quines qualitats associaries a un clown?

4A.- L'associaria a les qualitats següents: divertit, graciós, alegre, content, simpàtic...

4B.- Fer riure o por, divertir, aportar felicitat, actor, màgic.

4C.- Divertit, feliç, alegre i expert en despertar il·lusions als nens.

- Per què cal aprendre coses noves encara que ningú les vegi?

4A. -Per l'orgull, la satisfacció personal, tenir més coneixements i per servir alguna cosa a la vida.

4B. - Per poder avançar en el teu aprenentatge, perquè sinó et quedes aturat, per superar-te a tu mateix i millorar. (Laia, Jaume, Sergi)

Pràcticament no et servirà però si és per interès propi sí. (Berta)

4C. - S'han d'aprendre coses noves ja que s'ha d'anar progressant i millorant per un mateix i no pels altres.

- Aprens pel teu propi gaudi o per fer feliç als teus pares i professors?

4A. -Depèn de l'assignatura o del tema que estudiï, si són coses que m'interessen pel propi gaudir.

4B. - Perquè no tenim opció, es obligatori. No ho fem pels pares, sinó perquè en un futur aquest estudis ens faran feliços (si tenim sort).

4C. - **Òscar, Laura, Pol:** Per mi mateix, perquè m'agrada aprendre coses noves.

Marçal: Hi ha coses que les aprenc per mi mateix i per gaudir, però hi ha altres coses que simplement les aprenc per obligació o per anar passant de curs.

- Què li aconsellaries al clown per tal de canviar el seu estat d'ànim?

4A. - Que aprengué coses noves per innovar el seu número i així vingués més gent. Això el faria més feliç, el sol fet d'aprendre coses noves ja transmet emocions positives.

4B. - Que provi de pensar en el seu progrés personal i interior que evolucioni i aprengui. (Berta, Laia). Que deixi el treball i es dediqui a una altra cosa. (Sergi). Que ho faci per ser feliç i si no es troba feliç que es canvi de feina per una que li faci feliç. (Jaume).

4C. - Progressar per ell mateix independentment de que ningú vegi els seus progressos, ja que ell es sentirà molt millor amb ell mateix.

CEP

- És un sistema d'ensenyament que bloqueja la personalitat profunda. No es tracta de ser tu mateix, sinó de ser més que els altres. Jo crec que un mestre ens ha d'alliberar i tornar-nos a la realitat de nosaltres mateixos. Aquest sistema opressiu era tot el contrari.

A més, pegaven.

La memòria encesa, 1977-1992, [Brossa, 1998:31]

Propostes didàctiques:

- Per què porta aquest títol el poema?

4A. - Perquè anar a l'escola no és lliure, hi has d'anar obligat ja que la llei ho diu. No et motiven i l'únic objectiu és aprendre més i ser millor que els altres ja que constantment ens comparent amb diferents proves com les PISA, o les competències bàsiques. El cep és com una metàfora, l'ensenyament et té agafat pels braços i les cames.

4B. - Perquè relaciona el sistema d'ensenyament d'abans amb un cep i el compara amb l'actual.

4C. - Perquè un CEP és un mecanisme que immobilitza el cotxe i no el deixa avançar.

- A quin sistema d'ensenyament fa referència?

4A.- El sistema de fa 40-50 anys, quan els nostres avis i alguns pares anaven a l'escola.

4B.- A l'ensenyament primari del segle XX.

4C.- Al de les escoles de l'època del franquisme.

- Creus que en alguns aspectes encara és vigent?

4A. - Sí, ja que ara també es ve a l'escola a aprovar, no es busca motivar els alumnes amb allò que els agrada i a que aprenguin sinó a aprovar i a ser millors que els altres.

4B. - Sí perquè s'estan aplicant lleis que ens oprimeixen com la llei L'OMCE. I tampoc respecten les idees dels estudiants.

4C. - Sí, quan t'imposen un càstig ja que no s'ensenya castigant, hi ha formes molt millors de fer-ho.

- Durant els teus estudis, has tingut mai la sensació d'estar competint amb la resta de companys de classe? Si la resposta és afirmativa, digues en quina situació?

4A. - Si a vegades em sento bloquejada amb la meva personalitat, principalment en els exàmens, quan donen les notes sempre les comparem entre nosaltres. Si, en qualsevol examen i per passar de curs. L'objectiu és aprendre ràpid per aprovar i no motivar a fer el que t'agrada.

4B. - Això depèn de la persona perquè si ets competitiu ho faràs i sinó no: En les notes dels exàmens hi ha gent que presumeix de les notes i competeix amb el que també treu bones notes.

4C. - Sí, quan et donen els exàmens o quan diuen les notes de final de trimestre.

- A l'institut sents que ets tu mateix o, en canvi, sents bloquejada la teva personalitat? Sempre o depèn de la situació? Explica-ho amb exemples.

4A. - Sí, depèn de la situació, per exemple a l'institut sóc més tranquil que a casa.

4B. - Laia i Jaume: Si que sóc jo mateix. Sempre dic el que penso.(Ara més que abans, Jaume). Sergi: Jo no sóc jo mateix. Perquè penso que em criticaran i em reprimeixo. Berta: Jo sóc jo mateixa però depèn de la situació, a la classe sóc diferent que amb els amics.

4C. - **Òscar, Laura, Pol**: no ets tu mateix, però depèn de la situació

Marçal: Normalment sempre sóc jo mateix però a vegades no estic d'acord amb alguna opinió d'algun professor i no ho dic. Per tant, depèn de la situació.

- Quines funcions creu que ha de tenir un mestre? Quines altres hi afegiries?

4A. - La d'ensenyar principalment, però també ha de tenir altres funcions com per exemple si un alumne té algun problema ajudar-lo amb el que es pugui.

4B. - Ensenyar bé, fer-te entendre els conceptes ser divertit i enrotllat.

4C. - Ensenyar i educar als alumnes, hi afegiríem la implantació de bons valors.

- Consideres que pegar és educatiu? Justifica la teva resposta.

4A. -No perquè incita a més violència, però si pegues o amenaces et tenen por i et respecten més, encara que aquesta manera d'ensenyar no és gens correcte. Hi ha moltes altres maneres d'ensenyar sense la violència ja que no motives, et tenen por i no treuen tot el seu potencial ni creativitat.

4B. - No perquè sinó després aquesta farà el mateix que li fan. Apendrà que pegant s'ensenyava i pegarà per qualsevol cosa.

4C. - No, ja que estàs donant als alumnes una idea de que la societat s'ha d'educar a base de violència i com la dita diu "se predica con el ejemplo" i si aquest és l'exemple que donen als nens i nenes, de grans faran el mateix i ens convertirem en una societat violenta.

- Quines característiques t'agradaria que tingués el sistema d'ensenyament?

4A. - Que l'objectiu sigui ensenyar i no aprovar i passar de curs, on es pogués motivar i millorar la creativitat dels alumnes.

4B. - Laia, *Jaume, Sergi: Que fos més pràctic i no tant teòric i fer més treballs en grup.

Berta: Que et deixessin provar i triar més endavant el que vols fer. *Jaume: fer més excursions.

4C. - Que es treballés més en projectes i no tant en exàmens.

MANTENIR-SE ESCÈPTIC...

Mantenir-se escèptic forma part d'un sentiment d'orgull, perquè, malgrat els avanços tècnics, quan ens referim al coneixement com a tal, succeeix que ignorem moltes coses més que no pas sabem.

Tarannà, 1975, [Brossa, 1988:122]

Propostes didàctiques:

- Què vol dir mantenir-se escèptic?

4A.- Persona que qüestiona i dubta de tot abans de creure-ho.

4B.- Sempre tenir dubtes, dubtar constantment de les coses.

4C.- Mantenir-se orgullós malgrat que ignorem coses que no sabem.

- Quins avanços tècnics consideres més importants? Per què?

4A. -El foc, la roda, internet, la vela, l'electricitat ja que tots aquets han produït una gran millora en les nostres vides.

4B. - Jaume: Mòbil perquè permet comunicar a les persones a grans distància d'es d'on vulguis. Laia: La roda perquè va permeté l'inici de la construcció dels transports. Berta: Els avions per viatjar ràpid a grans distàncies. Sergi: Una xeringa, perquè permet salvar moltes vides al món.

4C. - Internet, el transport, electricitat, comunicació, electrodomèstics, perquè ens han ajudat a avançar molt tecnològicament.

- Estàs d'acord que en referència al coneixement ignorem moltes coses més que no pas sabem?

4A. -Si, perquè el coneixement sempre dona pas a noves qüestions.

4B. - Si perquè hi ha moltes coses a la vida que ignorem o no ens n'adonem de que ho fem.

4C. - Si, perquè ens pensem que sabem molt però en realitat ignorem moltes coses.

- Consideres que cal plantejar-se dubtes, fer-se preguntes, qüestionar-se el món?

4A. -Si, perquè si mai et preguntes el perquè de les coses del món, mai podràs arribar a entendre i potser controlar-les.

4B. - Sí, perquè ho sinó viuríem en la ignorància i no resoldríem els problemes, o faríem les coses sense pensar. No evolucionaríem.

4C. - Si ja que creiem que si no et plantes coses et creus tot el que et diuen i així l'únic que fas es viure enganyat.

- Els avanços tècnics han ajudat a respondre les grans incògnites vitals?

4A. -Si, almenys una majoria, ja que han creat molts avenços per respondre les grans incògnites vitals.

4B. - Algunes cosses sí que la ciència (gracies als avenços tècnics) les han resolt però la majoria segueixen sense estar resolts perquè l'esser humà no es capaç de conèixer-les mortalment ni psicològicament el perquè.

4C. - Sí, ja que molts avenços tècnics han ajudat a descobrir altres coses del món que no sabíem, per exemple, quan van arribar a Mart amb un coet i van descobrir que hi havia aigua.

ÉS CLAR QUE S'HAN CREAT GENERACIONS EGOISTES!

És clar que s'han creat generacions egoistes!
En comptes d'educar la gent amb esperit crític,
els presenten una teòrica societat perfecta sense
possibles opcions, dogmàtica, no pas plantejant

els problemes, sinó donant solucions prefabricades.

El més cepat va treure un paquet de cigarrets
i en va agafar dos: l'un, se'l va posar darrera
l'orella i va encendre l'altre.

Tarannà, 1975, [Brossa, 1988:211]

Propostes didàctiques

- Consideres que la teva és una generació d'egoistes? Per què?

4A. - Si, perquè vivim en un món adaptat al consumisme sense tenir en compte el tercer món, oblidat per la nostre societat.

4B. - Si però en el sentit del poema perquè estem obligats a tenir unes pautes i a estudiar de manera teòrica. No tenim més opció hem de estudiar i punt.

4C. - Si, ja que la gent d'avui en dia només pensa en ella mateixa, la nostra educació esta prefabricada i no ens deixen explotar la nostra imaginació.

- En la teva educació han fomentat el teu esperit crític? Qui?

4A. - Si, a casa, ja que a l'escola mai han fomentat la crítica, sinó han volgut que acceptés el món tal i com ells volen que creiem que és.

4B. - Sí , gràcies als pares que són els primers que ens ajuden a decidir les coses quan som bebès.

4C. - Si, sobretot els pares i els professors.

- Què vol dir una societat perfecta sense possibles opcions, dogmàtica?

4A. -Vol dir que és una societat sense esperit crític i dominant per les creences irracionals i sense una explicació lògica.

4B. - Que es una societat que et dicta el que has de fer i has de pensar, que no et deixa opcions i ens fa persones dogmàtiques perquè seguim aquestes pautes.

4C. - Que tot el que ens ensenyen està bé i nosaltres no hem de canviar res.

- En quines assignatures et plantegen activitats de resposta oberta?

4A. - Cap, com a molt a socials algun cop i hem fet algun debat a català.

4B. - A ètica i a l'hora de interpretar poemes a català o castellà.

4C. - A Ètica ja que podem donar la nostra opinió amb tota la llibertat que vulguem.

- En quines assignatures et plantegen activitats de solució tancada?

4A. -Totes excepte socials i alguna vegada a català.

4B. - Totes les altres.

4C. - Totes menys Ètica, Socials, Mates, Castellà, Català, Biologia, Física i Química, Tecnologia, Informàtica, etc.

- Quines t'agraden més? En quines et sents més còmode? Justifica les teves respostes.

4A. -Les que em deixen una resposta oberta lliure pensar, ja que és així com desenvolupem una opinió crítica sobre el món. També em sento més còmode en aquestes ja que no estic obligat de respondre un mecanisme sense pensar.

4B. - Les tancades perquè són més fàcils de portar i perquè és millor seguir una pauta.

4C. - Ens agraden més les de resposta oberta ja que podem donar molt més lliurement la nostra opinió.

4. 3. SENTÈNCIES

Sentència 1:

[...] Hi ha uns llibres que es deixen llegir
i uns altres que hi has d'anar.

Sumari astral i altres poemes, 1997, [Brossa, 1999:25]

Proposta didàctica:

- Fes una llista dels llibres que més t'hagin agradat. Els classificaries en el grup dels que es deixen llegir o en el grup dels que hi has hagut d'anar? Justifica la teva resposta.

4A. -

La pell freda- es deixa llegir però a trossos l'has de buscar

L'ombra del vent- l'has de buscar

L'ocell de la revolta- es deixa llegir però s'ha de pensar

Els jocs de la fam- es deixa llegir

La comunitat del anell- s'ha d'estar atent

Sky land- es deixa llegir, és fàcil

Un món feliç- s'ha d'anar a buscar ja que et fa pensar molt perquè parla de sentiments.

4B. –

Jaume: Harry Potter. Es deixa llegir. - Són fàcils i enganxen.

Berta: La selecció. Es deixa llegir. - Fàcil d'entendre i distret

Laia: Wonder. Es deixa llegir. - Mai m'havia apassionat tant la seva història

Sergi: Joc de Trons. Es deixa llegir. - Em sembla molt emocionant.

4C. –

-Esquisofrènia. Dels que s'hi ha d'anar.

-El prodigi. És dels que es deixen llegir

-El mecanoscrit del segon origen. És dels que es deixen llegir.

-Llibres de Quim Monzó. És dels que es deixen llegir.

Sentència 2:

[...] Algú enraonava amb un deix

que demostra que li agrada de llegir.

El dia a dia, 1988-1992, [Brossa, 2007:94]

Proposta didàctica:

- Quines característiques podem trobar en el parlar d'algú a qui li agrada de llegir?

4A. - Que tindrà un vocabulari més ampli i extens, més culte i amb més capacitat de comunicació.

4B. - Que li posa emoció al explicar la història d'un llibre, i a la seva parla se li nota experiència i un vocabulari culte i extens.

4C. - Què és culte, té coneixements, li agrada llegir...etc.

Sentència 3:

La pobresa més degradant és la falta d'imaginació. [...]

Anafil 3, 1995, [Brossa, 2013:730]

Proposta didàctica:

- En quin moment citaries aquesta màxima. Explica'n el context.

4A. - Quant a una persona no li agrada llegir i prefereix mirar la pel·lícula.

4B. - En no ser capaç d'escriure una redacció o dibuixar, no somiar amb els teus desitjos

4C. - La citaria al final d'un discurs amb gent culta per finalitzar-lo.

Sentències 4 i 5:

[...] (El domador no ha d'imposar càstigs / sinó donar premis.) [...]

El dia a dia, 1988-1992, [Brossa, 2007:64]

[...] De tots els camins en podem treure / alliçonament. [...]

El dia a dia, 1988-1992, [Brossa, 2007:123]

Proposta didàctica:

- Explica aquestes dues sentències. Hi estàs d'acord?

4A. - Si motives algú amb una recompensa treballarà millor que si li imposen un càstig o l'amenacen. - De totes les situacions de la vida en pots treure alguna cosa ja sigui bona o dolenta. Si, hi estic d'acord.

4B. - Sí que hi estem d'acord. En la sentència 4 el que està aprenent hi posarà més entusiasme amb premis que no amb càstigs. Amb càstigs aprens amb por, en canvi si et donen un premi (ja sigui suport o material) reconeixeràs el teu esforç. En la sentència 5 diu que encara que t'equivoquis aprendràs alguna cosa que et farà canviar de pensament a veure el que realment està bé.

4C. - El domador podria ser un simil del professor i ha d'ensenyar donant reconeixements i no amb castigs i crits. - De tot el que t'ensenyin en pots treure profit. Estem d'acord amb les dues sentències.

Sentència 6:

[...] Avui l'educació és un instrument per a afavorir els privilegis d'uns quants.

Tarannà, 1975, [Brossa, 1988:84]

Propostes didàctiques:

- Escribeu arguments a favor i en contra d'aquesta opinió.

4A. - Aprenem el que volen que pensem. Així creen una societat acrítica. Actualment tothom pot estudiar el mateix. Tota la informació la pots trobar.

4B. - L'educació és gratuïta fins que arribes a la Universitat, per tant, en aquell moment l'educació és de privilegiats perquè s'han de pagar molts diners. Això provoca que molta gent no pugui pagar els estudis i en conseqüència no puguin estudiar.

4C. – A favor: Només qui té diners es pot permetre una bona educació. - Per tenir una bona feina es necessiten molt elevats i com més elevats més costosos són.

En contra: -Hi ha educació pública gratuïta. A les escoles públiques es tracta a tothom igual.

Sentències 7, 8, 9, 10 i 11:

[...] Encara ruc i ruca són on eren [...]

El pedestal són les sabates, 1955, [Brossa, 1991:33]

[...] No pot perquè no creu poder i malpensa [...]

El pedestal són les sabates, 1955, [Brossa, 1991:13]

[...] Voler-ho saber tot sembla talment perseguir l'horitzó.

Passat festes, 1993-1995, [Brossa, 2000:11]

[...] Un coneixement deixa de tenir validesa si no va acompanyat d'una formació humana. [...]

Passat festes, 1993-1995, [Brossa, 2000:64]

[...] No puc amb una espelma ensenyar el vent. [...]

Avanç i escampall, 1957-1959, [Brossa, 1991:249]

Proposta didàctica:

- Tria la sentència que més t'hagi agradat, explica el seu sentit i el motiu pel qual l'has triat.

4A. - Un coneixement deixa de tenir validesa si no va acompanyat d'una formació humana. (passat festes). Que el més important és tenir valors morals i respecte envers aquells que t'envolten sense això el coneixement no és important.

4B. - Jaume: (9) - Perquè s'identifica amb la frase. Hi ha tantes coses per saber al món que és impossible saber-les totes. Sergi: (10) - L'he escollit perquè crec que una persona, per més intel·ligent que sigui, si una persona que no és educada ni és persona en si, no anirà enlloc i ningú l'acceptarà. Berta: (11) - M'ha agradat perquè m'ha cridat l'atenció la facilitat amb la que ha expressat la tossuderia o les ganes d'aprendre relacionant-ho amb una vela i el vent. Laia: (8) - L'he escollida perquè moltes vegades em passa que no puc fer-ho i ja d'entrada no confio en mi. Crec que és una cosa que li passa a molta gent i es sentiria reflexada en aquesta sentència.

4C. - “Voler-ho saber tot sembla talment perseguir l’horitzó.” Explicació: Encara que ho vulgis saber-ho tot ,es impossible, de la mateixa manera que és impossible perseguir l’horitzó.

“- No puc amb una espelma ensenyar el vent.” Explicació: Com no es pot “ensenyar el vent amb una espelma “perque s’apaga es necessita una cosa més avançada això es podria comparar amb el fet de que amb poques eines i recursos no es poden ensenyar els coneixements necessaris als alumnes.

4.4. ACTIVITAT DE SÍNTESE

1. Llegeix aquest text i contesta les preguntes que hi ha a continuació.

DE LA SORDESA DEL LABERINT

Les coses importants s’aprenen però no s’ensenyen. Podem aprendre de tenir bona lletra, però la naturalesa última de la realitat s’escapa al llenguatge. Situo la ciència pedagògica entre les peces del vestir, com una manera de buidar les butxaques de l’esperit per caure, si badem, en una mena de positivisme esterilitzant. A la vida les coses importants són senyals que un tintorer no pot fer desaparèixer. Podem convertir la pedagogia, això sí, en un paraigua digne, capaç de combinar-se d’allò més bé amb altres peces, per exemple un abric o un barret. Moltes plagues són conseqüència directa de l’ensenyança a l’ús, que, naturalment, serveix per a llevar-se a l’hora oficial en qualsevol racó del món. Però, la resposta vàlida, la dóna el qui duu el fanal. Vull dir que a la vida hi ha els qui fan les coses i els qui en parlen. De vegades es juxtaposen i la seguretat de fer un inventari serveix per a administrar l’experiència, perquè, al contrari de la riquesa, el talent no admet una justa distribució. Però passa que els carrers són plens de perills mentre el pedanterisme no té altre horitzó que la clau dels seus autòmats. I així és com es van embrollant les cordes entre munts de palla. Ens fan posar ulleres de sol quan el cel és fosc i sovint manipulen els mestretites els qui volen que les coses es parin. Els pedagogs es difressen amb lletres, però en massa casos predomina una erudició negativa que dissimula una evident manca de fons, fins i tot en mentalitats ben equilibrades. Sí, aprenem a fer bona lletra, però ¿de què serveix el saber si no porta afegida la dimensió de l’èsser? De ben poc. Es cau en la pura metodologia que subministra, per una banda, obrers aburgesats i, per l’altra, intel·lectuals fràgils (neonoucentistes!) que van d’acadèmics per la vida. Gent que es mor de vella i encara no ha après de viure el Gran Joc. Russell deia que els anys escolars van interrompre la seva educació.

Jo he treballat sempre procurant que l’alforja no em parés el rellotge perquè crec que a la vida de cada home hi ha moments de naixença. M’he esforçat per fugir de la sordesa dels laberints (encara que en algun moment, pocs, hagi malmès la collita amb afanys de perfeccionisme). L’erudició és com un mirall: si t’hi mires gaire t’hi pots perdre. No he cregut mai en la sort de cap mètode, convençut que els coneixements deixen de tenir valor si no hi ha una aportació humana creadora. Un títol no és més que un títol. Els gepes, cal escombrar-los. Informació o saviesa? Qui té coneixements menysprea la saviesa de l’arrel. No calen grans fanals per a aprofitar els diumenges o per a posar la moneda sobre

uns límits. Quan fa fred i els museus cauen i perds les ganes de discutir, els homenatges destorben, pel que tenen de propensió a degenerar, i l'activitat pedagògica no serveix més que per a fer durar la monotonia del capvespre. Qui se la creu amb tots els ets i uts, esdevé un d'aquells set-ciències a qui interessa tot i no importa res. I així es van allargant els dies a còpia d'anècdotes. No em plauen les fórmules per a evitar que el rovell s'esqueixi; m'agrada d'expressar el misteri sense violar-ne el secret. Hem de saber treure'ns les sabates i ficar el nas al foc, perquè, les ganyotes de les lletres, les pugui veure tothom. Molts intel·lectuals acaben que, en lloc de fixar-se en l'actitud dels arbres, posen botigues i prefereixen de sentir el vent del llit estant. Per aquí no he sabut trobar mai el meu camí predilecte.

Em dol, sóc dels qui creuen que les actituds i les decisions humanes es compren amb penyores d'il·lusió i vida; per això una educació únicament dirigida a obtenir coneixements abocats a solucions tècniques és perniciososa, perquè un home tarat i saberut resulta doblement perillós. I, al món, li calen homes honestos (una cosa important que s'ensenya però no s'aprèn...)

Anafil 2, 1987, [Brossa, 2013:628-629]

1. Quin és el tema del text?

4A. - És una crítica a l'educació, ja que es basa molt en el coneixement i manca de valors morals, tot i que també esmenta alguna altra temàtica menys rellevant.

4B. - Les diferents maneres d'ensenyar als nens.

4C. - El tema del text, és la crítica de la educació tradicional de la època(1990), i la proposta d'una educació que milloraria a la societat.

2. Escriu les idees que exposen com hauria de ser l'educació segons Brossa.

4A. -Hauria de ser una font de formació humana i no tant centrada en els coneixements.

4B. - Haurien d'ensenyar més com ser educat i bona persona i digne, saber comportar-se, etc. I no formar a persones com si fóssim robots.

4C. --L'educació tindria què ser una pedagogia del descobriment.

-Les coses importats no es tenen que ensenyar, sinó què cadascú les aprengui al seu pas.

-I què els alumnes poguessin tenir les seves opinions, en comptes de què les coses estiguin escrites en els llibres i no es puguin canviar.

3. Fes una llista amb els aspectes que critica.

4A. –

Critica la indiferència del positivisme esterilitzant.

Critica la gent que intenta fer les coses només amb paraules i sense fets.

També critica l'egoisme i la cobdícia.

Critica el talent.

Critica el malbaratament d'oportunitats que et dóna la vida.

Es critica ell mateix.

Critica els pocs coneixements que l'ésser humà pot arribar a processar.

Critica els pocs valors humans que té l'home.

Critica les persones que viuen en la ignorància tot i el seu actuat interès.

Critica la poca transparència i el poc sacrifici humà.

4B. - Critica l'educació dels nens: primer de tot critica la manera d'ensenyar que imposa l'estat i es queixa pel fet de no poder canviar res, creu que no s'educa als nens com cal i que no tenen llibertat d'expressió.

4C. –

-La manera d'ensenyar imposada pels professors

-La saviesa de la gent que no la fan servir per res.

-La manipulació dels "importants" sobre els ignorants.

4. Destria les màximes que més t'hagin cridat l'atenció.

4A. -

-Les coses importants s'aprenen però no s'ensenyen.

-Les coses importants són les senyals que un tintorer no pot fer desaparèixer.

-Ens fan posar ulleres de sol quan el cel es fosc.

-De què serveix el saber si no porta afegida la dimensió de l'ésser?

-Gent que es mor de vella i encara no ha après a jugar al gran joc.

-Informació o saviesa?

-Els coneixement deixen de tenir valor si no hi ha una aportació humana creadora.

4B. –

- Podem convertir la pedagogia, això sí, en un paraigua digne, capaç de combinar-se d'allò més bé amb altres peces, per exemple un abric o un barret.

- Quan fa fred i els museus cauen i perds les ganes de discutir, els homenatges destorben, per que tenen de propensió a degenerar, i l'activitat pedagògica no serveix més que per a fer durar la monotonia del capvespre.

- Hem de saber treure'ns les sabates i ficar el nas al foc, perquè, les ganyotes de les lletres, les pugui veure tothom.

4C. –

-La resposta la dona qui duu el fanal

-Les coses importants s'aprenen, no s'ensenyen.

-Ens fan posar ulleres de sol quan el cel és fosc.

5. Redacta un text assagístic sobre com hauria de ser per tu l'educació en els seus aspectes més rellevants. Per exemple, pots tractar sobre els punts següents: Què s'hauria d'ensenyar/aprendre a l'escola? Quins continguts s'haurien de prioritzar? Quin paper haurien de tenir mestres i alumnes? Com s'haurien d'organitzar les classes i les activitats? Etc. Pots organitzar el teu escrit com vulguis i posar els exemples que et semblin més oportuns.

4A. - L'educació s'hauria de basar més en altres aspecte com podrien ser el treball col·lectiu que deixaria pas a les idees dels altres alumnes i seria una font d'enriquiment. Motivar i incentivar els alumnes en l'aprenentatge seria una bona manera que els alumnes mostressin interès. Una manera de motivar-los seria fer de l'educació una activitat divertida i engrescadora. Basar-se més en coses pràctiques també seria una manera de fer de l'educació una cosa més entretinguda i no tan monòtona. També es podrien treure hores d'assignatures no útils com pot ésser l'aprenentatge i l'adoctrinament religiós. Finalment com diu Brossa, l'educació podria basar-se no només en el coneixement, si no també en els valors ètics i morals.

4B. –

LAIA:

Per començar, a l'escola s'hauria d'ensenyar a ser persona i educat a part dels conceptes bàsics per tenir un mínim de cultura perquè aquest valor no s'inculca en els nens i penso que no aniria malament per la societat en la que vivim.

Respecte els mestres, crec que haurien d'aprendre a donar classes abans de començar a treballar perquè , a vegades, depèn de com es faci la classe l'assignatura t'atrau més o menys, i això es nota molt a algunes classes. Haurien de saber com connectar amb l'alumne i poder fer que s'interessi per la matèria de classe.

Per part dels alumnes, també hem de posar de la nostra part a la classe perquè al professor li sigui més fàcil donar-la. Però per fer aquest esforç d'escoltar als professors (ja sé que

es la nostra obligació) podrien fer la classe de manera que s'entenguin les coses i que no fes falta memoritzar tant el temari.

Per acabar al meva crítica, penso que si féssim les classes més dinàmiques i pràctiques els alumnes hi posarien més interès i ganes a la classe, com per exemple, fer activitats en les que hi treballis el tema o per les quals necessitessis aprendre part del tema i que fossin divertides.

En conclusió, crec que en aquest sistema educatiu se li ha de fer molts canvis per que millori i espero que algun dia ho aconseguim, mica en mica!

JAUME:

Doncs bé en l'educació jo crec que lo mes important es l'ensenyament de les teves maneres, és a dir, respecte, honestat i disciplina. S'haurien de realitzar les matèries bàsiques (català, castellà, mates, angles). Els continguts a prioritzar serien els basics per aprovar el ESO. Els mestres haurien de tindre la funció de ensenyar però també de comprendre a l'estudiant i si no entén algú concepte explicar-li més a fons perquè se li quedi i pugui realitzar el examen sense dificultats. L'alumne hauria de portar-se bé a classe, fer els deures regularment i estar atent a les explicacions del seu professo. Conclusió els professors estiguessin més atents als alumnes amb dificultats, però els alumnes que fessin més deures i més disciplina que la que hi ha ara mateix a 4t.

BERTA:

L'educació és una part de la nostra vida que comença només néixer. Més tard, aprens a l'escola, on tens educació gratuïta. Però crec que hi ha moltes coses a millorar.

Primer de tot, no estic gaire d'acord amb el temari que ens ensenyen. Per exemple, hi ha coses, com aprendre a fer "malabars", que trobo que és una pèrdua de temps innecessària, que ho podrien substituir com classe de saber coses sobre el país i l'actualitat. És cert que hi ha la matèria de ciutadania. Però es centra més en ser bons ciutadans que de saber que passa al món, ja que amb una hora a la setmana no es pot fer molt. També crec que es dóna molta importància al saber més que a ser persona. Respecte als mestres, penso que la nota que demanen, (no gaire alta), hauria de ser molt alta, ja que, com pretenen que algú que no es sap la meitat d'un examen pretengui ensenyar als alumnes. A part d'això, també s'hauria d'ensenyar a saber transmetre coneixements.

A més a més, no haurien de privatitzar l'educació. Nosaltres som el futur d'aquest país. Privatitzant universitats i donat tanta importància als màsters en un país on hi domina la crisis no arribarem enlloc. L'educació és molt important i si van canviant i retallant-la el que aconseguiran serà un país on domini la ignorància i que els que tinguin estudis sigui per tenir la butxaca plena més que ser intel·ligents o treballadors.

Reconec que amb el temps, l'educació ha millorat, però encara li falta molt camí.

SERGI:

L'educació és la part més important de la formació d'una persona. Sense l'educació no seriem ningú. Al llarg de la història la educació ha anat canviant cap a pitjor o a millor. S'ha experimentat moltes formes de educació que ha fet que cada persona de cada època tingui una formació diferent.

Des del meu punt de vista, crec que a l'escola s'hauria d'ensenyar alguna cosa més de bases morals. Respecte, educació, lleialtat, generositat i altres temes com seria el racisme, la violència, etc. Un tractament d'aquests temes mai està de més.

Els continguts prioritaris, òbviament, des de el meu punt de vista serien els següents:

-Idiomes: Català, Castellà, Anglès i Alemany. Ja que actualment és una part molt important a l'hora de entrar al món laboral.

-Activitats en grup. Treballar en grup és tan important com treballar sol.

-Activitats pràctiques: Moltes vegades els alumnes no entenen la teoria fins que no ho apliquen en activitats pràctiques.

-Arts obligatòries: Aquesta part és una mica estranya però per la meva part, jo ensenyaria arts bàsiques ja que és part de la cultura general.

En l'educació cadascú té el seu paper. Pares, mares, alumnes, professors...

Els professors no només tenen que explicar i ensenyar sinó que també tenen que fer que l'alumne entengui els continguts. Moltes dels alumnes fan l'examen i poques hores després no se'n recorden del que havien estudiat. Motivació és el que necessiten els alumnes.

Majoritàriament als alumnes no els agrada estudiar però estudien per obligació.

Activitats pràctiques en grup i amb un petit examen milloraria el rendiment escolar d'alguns alumnes.

Pares i mares tenen el paper més important. L'educació moral. Pots tenir moltes carreres i màsters, estudis i notes increïbles però les bases morals són el que de veritat et servirà en la major part del teu futur.

Paper que hauria de ser prioritari per l'educació.

Una bona organització dels horaris podria millorar el rendiment. Començament del horari més tard, com podria ser a les 9 o més tard. Acabar a migdia a les 2:40 i 2 hores 30 minuts per la tarda.

Repartir les franges en activitats teòriques, activitats pràctiques, assignatures obligatòries i poques hores d'optatives.

Una modificació de l'educació milloraria no només el futur dels alumnes sinó també la seva organització de la seva vida.

4C. –

Què s'hauria d'ensenyar/aprendre a l'escola? Quins continguts s'haurien de prioritzar? Quin paper haurien de tenir mestres i alumnes? Com s'haurien d'organitzar les classes i les activitats? Etc. Pots organitzar el teu escrit com vulguis i posar els exemples que et semblin més oportuns.

Creiem que l'educació ja està bé com està, tret de quatre coses que es podrien canviar, com la importància de algunes assignatures, que els professors actuessin diferent o fer activitats més lúdiques.

El que s'hauria de aprendre a l'escola, a part de coneixements bàsics de coses materials com les mates, història o tecnologia, també s'haurien d'aprendre els valors de la vida.

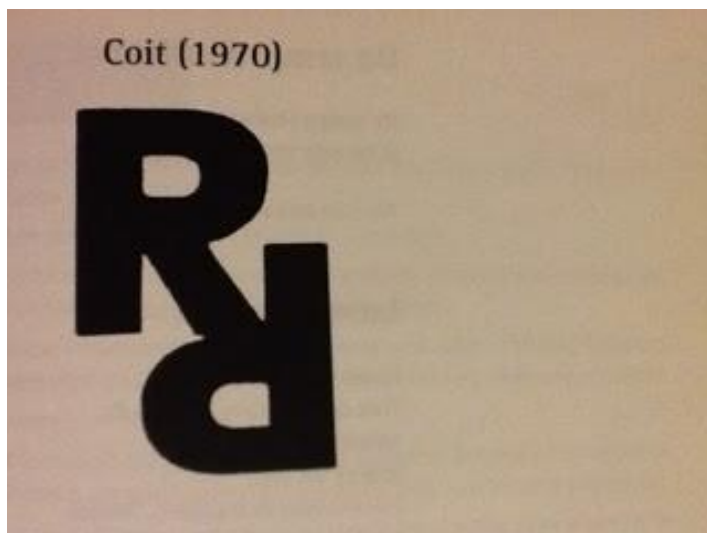
Els mestres tindrien que ensenyar 70% i educar 30%, ja que ser persones és el més important, perquè pots tenir 3 màsters i 2 carreres, però si no ets persona no et serveix de res.

Per exemple: Preferiríem que l'escull d'optatives fos més ampli, ja que voleibol o jardineria no servirien de molt en el futur, en canvi podrien agafar unes optatives que ens preparin per batxillerat.

5. AMOR

5.1. POEMA VISUAL

COIT

Brossa, J. (1970): "Poema visual"

Propostes didàctiques:

- Quins elements apareixen en el poema visual?

4A.- En aquest poema visual, apareixen dues consonants: la R i la P, i a la part superior del poema, s'hi troba escrit la paraula " Coit (1970).

4B.- Apareixen dues lletres, la P i la R.

4C.- Hi apareixen dues lletres, la R i la P.

- Com estan disposats? Què suggereixen?

4A.- Les consonants R i P estan col·locades una sobre l'altre, és a dir que estan en contacte. Suggereixen una imatge on és representa l'acte sexual.

4B.- Estan disposats de manera horitzontal i verticalment. Suggereix que les lletres estan mantenint relacions sexuals.

4C.- La lletra està a dalt i la lletra P està a baix i del revés. Suggereixen el un coit entre dues lletres.

- El títol en facilita la comprensió?

4A. - Si que facilita la comprensió, perquè amb el títol podem arribar a una conclusió concreta, del contrari, tindríem diverses possibilitats de representació del poema visual.

4B. - Si, perquè sinó no s'entendria, donaria lloc a altres interpretacions molt diverses segons cada lector.

4C. - Doncs si, i molt, ja que gràcies al títol podem descobrir realment el sentit del poema, el significat que tenen les dues lletres per estar disposades d'aquesta manera, el que realment Brossa volia transmetre.

- De quina manera es produeix l'acoblament en el poema?

4A.- En el poema es produeix l'acoblament gràcies a la lletra R, ja que aquesta està disposada de manera que contacta amb l'altre.

4B.- El pal diagonal de la R simbolitza un penis erecte que està penetrant la P.

4C.- La lletra R insereix la pota torçada dins la lletra P, d'aquesta manera la pota representa el membre viril d'un home que és inserit dins de la vagina d'una dona. La lletra R representa un home i la lletra P una dona.

- Creus que és un poema d'amor? Justifica la teva resposta.

4A. - Depèn, perquè el coit pot estar relacionat amb l'amor, o simplement amb interessos sexuals.

4B. - No, perquè el fet que dues persones estiguin mantenint relacions sexuals no significa que s'estimin.

4C. -Si, ja que l'acte que duen a terme és l'acte sexual, també conegut com l'acte de l'amor, perquè el duen a terme persones que estan enamorades per a reflectir l'amor recíproc entre elles.

- Descriu amb les teves paraules la imatge.

4A.- Descripció: Aquesta imatge consta de dues consonants, la R i la P, les quals estan situades a la part esquerra i estan unides, és a dir, amb contacte directe. Representen l'acte sexual entre dues persones.

4B.- El pene erecte de l'home (la R) està penetrant a la dona (la P). El color negre de les lletres i el fons gris lilós simbolitzen la intimitat en la que estan. Per tant, podem concloure que están mantenint relacions sexuals.

4C.- Com ja hem dit abans, aquesta imatge es pot representar molt fàcilment gràcies al títol "Coit". Hi podem veure dues lletres, la P i la R, que estan oposades l'una amb l'altre i poden representar tres coses:

- Una parella heterosexual (un home, la lletra R, i una dona, la lletra P) fent l'acte sexual.

- Dos homes els quals seria veure la imatge com si les lletres fossin dues lletra P, i el pal que hi ha enmig que uneix les dues lletres serien els dos membres virils, que estan un sobre de l'altre, per tant, l'acció que aquests dos homes farien també seria l'acte sexual.

- L'última manera de representar el poema, és que les dues lletres serien un altre cop la lletra P, però aquestes encarnarien enlloc de dos homes, a dues dones les quals també estarien fent l'amor, amb l'ajuda d'un consolador, i aquest seria el pal que uneix les dues lletres.

5. 2. TEXTOS

ESTUDIADA FESTA

Em somies gaire?

Ets feliç amb mi?

Creus que els meus defectes són generals en tothom?

T'agrada l'acció de decidir?

¿Les satisfaccions et compensen les preocupacions
que et dono?

Et sacrificaries per complaure'm?

A les persones conegudes ¿hi descobreixes trets
que em recordin?

De qui ets?

Vida meva per què m'ho preguntes?

Immensament feliç

Com tu no hi ha al món ningú més

T'obeeixo
Oh sí, moltíssim!
Res d'això
I tant que no!
Amor meu! Sóc ben teva.

Model de fruita, 1957, [Brossa, 1984:32]

Propostes didàctiques:

- Reescriu el poema de manera que preguntes i respostes quedin aparellades.

4A.-

Em somies gaire? - Vida meva per què m'ho preguntes?

Ets feliç amb mi? - Immensament feliç

Creus que els meus defectes són generals en tothom? - Com tu no hi ha al món ningú més

T'agrada l'acció de decidir? -T'obeeixo

¿Les satisfaccions et compensen les preocupacions que et dono? - Oh sí, moltíssim!

Et sacrificaries per complaure'm? - Res d'això

A les persones conegudes ¿hi descobreixes trets que em recordin?-I tant que no!

De qui ets?- Amor meu! Sóc teva.

4B.-

Em somies gaire? Vida meva per què m'ho preguntes?

Ets feliç amb mi? Immensament feliç

Creus que els meus defectes són generals en tothom? Com tu no hi ha al món ningú més

T'agrada l'acció de decidir? T'obeeixo

¿Les satisfaccions et compensen les preocupacions que et dono? Oh sí, moltíssim!

Et sacrificaries per complaure'm? Res d'això

A les persones conegudes ¿hi descobreixes trets que em recordin? I tant que no!

De qui ets? Amor meu! Sóc ben teva.

4C.-

Em somies gaire? Vida meva per què m'ho preguntes?

Ets feliç amb mi? Immensament feliç

Creus que els meus defectes són generals en tothom? Com tu no hi ha al món ningú més

T'agrada l'acció de decidir? T'obeeixo

¿Les satisfaccions et compensen les preocupacions que et dono? Oh sí, moltíssim!

Et sacrificaries per complaure'm? Res d'això

A les persones conegudes ¿hi descobreixes trets que em recordin? I tant que no!

De qui ets? Amor meu! Sóc ben teva.

- Quins interlocutors imagines que emeten aquest diàleg?

4A.- Aquest diàleg és portat a terme per dues persones enamorades entre si.

4B.- Són dos enamorats: un home i una dona.

4C.- Una parella d'amants heterossexuals (un home i una dona).

- Creus que és una relació entre iguals? Justifica la teva resposta.

4A. - Creiem que és una relació entre iguals ja que les dues persones demostren estimar-se molt.

4B. - Si que és una relació entre iguals perquè tot i que el poema ens explica que la dona l'obeeix o que ella és del seu marit, també ens diu que no es sacrificarà per ell i, per tant, la relació és entre iguals.

4C. - No, a mesura que anem llegint el poema podem donar-nos compte de que no es una relació entre iguals, ja que ens adonem que l'home té el control de la parella i que la dona l'ha de satisfer. Això ho podem apreciar per exemple quan ell li pregunta a ella: "t'agrada l'acció de decidir?", i ella respon "t'obeeixo".

- En quins versos es manifesta l'amor entès com una possessió?

4A.- L'amor entès com una possessió es manifesten en els versos 4,8,12 i 16.

4B.- Es manifesta en els versos:

(4) T'agrada l'acció de decidir?

(8) De qui ets?

(12) T'obeeixo

(16) Amor meu! Sóc ben teva.

4C.- En el vers que més es manifesta l'amor com una possessió es en l'últim, quan l'home pregunta "De qui ets" i ella respon "Amor meu! Sóc ben teva".

- Consideres adequada aquesta manera de viure l'amor? Raona la teva resposta.

4A. - Considerem que hi ha diferents maneres de viure l'amor, i que en aquest cas doncs depèn molt de la relació entre les dues persones, però a la noia se la veu massa a la disposició del noi.

4B. - No, perquè l'home tracta a la dona com un objecte sexual i la tracta d'inferior.

4C. - No, l'amor és una manera d'expressar uns sentiments bons cap a una persona a la qual estimes, però per sobre de l'amor sempre hi ha d'haver uns mínims d'igualtat entre els dos membres, i en aquest poema aquests mínims són inexistents. Per tant no ens sembla adequada viure l'amor així, perquè es com no viure'l.

- Imagina't que les preguntes van dirigides a tu per part de la persona a qui estimes. Com les contestaries? Escribeu les teves respostes.

4A.-

BARBARA:

1. Qui sap...	5. Clar que sí!
2. Sí amor meu!	6. Sóc la teva sumissa.
3. Ets únic.	7. No hi ha ningú com tu.
4. Sí.	8. T'estimo.

ÓSCAR:

1. Sempre.	5. Sí, moltíssim.
2. Moltíssim.	6. Depèn.
3. Tu no tens defectes.	7. No.
4. Sí.	8. Jo sóc meu.

MARC:

1. De tant en tant.	5. Al moment.
2. A vegades.	6. No.
3. Ningú és perfecte.	7. Pot ésser.
4. Prefereixo prendre decisions conjuntament.	8. De la meua mare.

MARIA:

1. Alguna vegada	5. Una miqueta
2. Sí, molt.	6. Depenent de la situació
3. Tothom té defectes, i diferents.	7. Podria ser...
4. Sí.	8. Jo?, jo sóc meva.

4B.-

Em somies gaire? Si, sempre ho faig

Ets feliç amb mi? Es clar que si!

Creus que els meus defectes són generals en tothom? Quins defectes?

T'agrada l'acció de decidir? M'encanta

¿Les satisfaccions et compensen les preocupacions que et dono? Naturalment

Et sacrificaries per complaure'm? No

A les persones conegudes ¿hi descobreixes trets que em recordin? No, ets únic/a

De qui ets? De ningú, sóc independent

4C.-

Em somies gaire? Quasi cada nit.

Ets feliç amb mi? Moltíssim

Creus que els meus defectes són generals en tothom? Per res del món, ets única!

T'agrada l'acció de decidir? No gaire, però quan ho he de fer ho faig.

¿Les satisfaccions et compensen les preocupacions

que et dono? Es clar vida meva.

Et sacrificaries per complaure'm?

A les persones conegudes ¿hi descobreixes trets

que em recordin? Això mai!

De qui ets? Jo... sóc meva i només meva.

VESUL

1. Creu-me: casa-t'hi.
2. Si ets atrevit, pren-la per muller.
3. Aquesta, si per cas, pren-la com a penitència.
4. Tot i el perill, arrisca-t'hi!
5. Quant a aquesta, fes el que et sembli.
6. Ideal per a casar-s'hi.
7. No et vull aconsellar res.
8. Aquesta em sembla força bé: pren-la.
9. Procura de ser el primer marit
i no pas el segon.
10. Aquesta em sembla igual que qualsevol
altra.
11. L'elecció és difícil; fes el que et sembli.
12. Aquesta, la pren per sempre!

Poemes públics, 1974-1975, [Brossa, 1987:33]

Propostes didàctiques:

- Des de quin punt de vista està escrit el poema? A qui va dirigit?

4A.- Aquest poema està escrit mitjançant els consells que una persona dirigeix a una que s'ha de casar. El que fa l'emissor és intentar aconsellar al receptor.

4B.- Des del punt de vista d'un amic/ga i va dirigit a un home que no es decideix amb qui casar-se.

4C.- Des de el punt de vista d'una persona, ja pot ésser home o dona, que aconsella a un home sobre unes dones.

- Es podria reescriure el poema canviant el gènere dels interlocutors? Tindria el mateix sentit?

4A.- Si que es podria reescriure el poema canviant el gènere dels interlocutors ja que les dones també es poden aconsellar. No canviaria el sentit del poema perquè el gènere no implica la diferència.

4B.- Si, es podria canviar “si ets atrevida, pren-lo per home”. No tindria el mateix sentit perquè podria ser que fossin homosexuals.

4C.- Si que es podria reescriure, però no tindria el mateix sentit.

- Consideres que cal escoltar els consells d'algú a l'hora de triar parella? Justifica la teva resposta.

4A. - Considerem que sempre va bé escoltar consells de les persones properes, encara que les decisions les pren un mateix.

4B. - Depèn de quina persona t'aconselli i si t'importen molt les decisions dels altres. Si ets una persona que t'afecten molt, seria perjudicial ja que la persona no podria decidir per si mateixa; es basaria en les opinions dels altres completament. En canvi, si podria ser beneficiari per aquelles persones que les valorin i les tinguin en compte perquè et poden fer veure altres punts de vista diferents. També s'ha de tenir en compte la persona que t'aconsella.

4C. - Resposta Vinyet, Berta i Laura: nosaltres creiem que a l'hora de triar parella no has de preguntar-li a ningú sobre això. Creiem que cadascú té la capacitat de saber si estima a aquella persona o no per estar amb ella. Per l'altre banda està bé prendre consells de la gent i que aquesta et digui que si es una persona bona o dolenta per estar-hi junts. Resposta Jordi: jo penso que a l'hora d'escollir parella si cal demanar-li consell a un altre persona perquè així t'aclareix els teus sentiments.

- Quines característiques imagines que tenen les candidates dels diferents punts?

4A.-

Candidata 1: Una dona segura i dura.(Color rosa)

Candidata 2: Una dona molt insegura i sense experiència.(Color blau-verd)

Candidata 3: Una dona amb molt poder adquisitiu.(Color groc)

Candidata 4: Una dona molt oberta als homes. (Color lila)

Candidata 5: Una dona qualsevol i avorrida. (Color Verd)

Candidata 6: La dona perfecte. (Color blau)

Les diferents candidates estan assenyalades al text amb el color que els i pertoca.

4B.-

1a Dona: a primera vista sembla una bona xicota.

2a Dona: té molt de geni.

3a Dona: Com a última opció si estas desesperat.

4a Dona: moltes possibilitats de fracassar però si surt bé perfecte.

5a Dona: indiferència.

6a Dona: de costums, bona reputació.

7a Dona: bastant bona, possible candidata.

8a Dona: No destaca en res.

9a Dona: la ideal, la definitiva.

4C.-

Dona 1: és la dona ideal per casar-s'hi.

Dona 2: és una dona amb molta personalitat i caràcter, que no se sent controlada per l'home.

Dona 3: seria una dona no molt agraciada.

Dona 4: una dona amb la personalitat oposada de l'home.

Dona 5: una dona qualsevol, tant seria una com l'altre.

Dona 6: una dona molt treballadora i amb ganes de formar una família.

Dona 7: una dona de la qual no te'n pots confiar.

Dona 8: una dona guapa i amb qualitats.

Dona 9: una dona molt promiscua.

Dona 10: una dona normal, com qualsevol altra.

Dona 11: una dona com la resta.

Dona 12: la millor dona que un home podria tenir.

- Compara les teves respostes amb les dels teus companys de classe. Coincideixen? Com ho justificaries?

4A.- Si, totes les respostes coincideixen. Em creat una opinió conjunta i a mida em anat imaginant com podrien ser les candidates.

4B.- Si, perquè les descripcions que fa en Joan Brossa s'interpreten fàcilment, i per tant, tots hem coincidit en elles.

4C.- (Sense resposta)

- Creus que existeix l'amor per sempre?

4A. - Creiem que l'amor per sempre si que existeix perquè quan estimes a algú de veritat i estàs enamorat, no hi ha res que trenqui el camí del amor.

4B. - Si, tot i que hi hagi entrebancs en el camí de l'amor és possible.

4C. - Si, perquè ho ha molta gent que s'estima des de que es coneixen fins al fi de les seves vides, la mort, la qual els separa eternament. Però que existeixi no significa que s'hagi de complir sempre, és a dir, que no a totes les parelles hi esta present l'amor fins que es moren els membre d'aquesta, hi ha moltes que es separen abans de la mort.

OMBRES

Al fons, les finestres d'una casa il·luminada: veiem
clarament una família que vetlla al voltant
d'una taula.

Ara s'aixequen dos joves. Tornen a seure.

La mare entra i surt.

De fora estant veiem ben bé una vella que dorm.

El pare fa amb el cap un signe d'afirmació.

Després tots s'aixequen bruscament.

Què deuen dir?

La memòria encesa, 1977-1992, [Brossa, 1998:313]

Propostes didàctiques:

- Consideres que aquest poema podria ser la descripció d'una escena quotidiana d'una família qualsevol? Justifica la resposta.

4A. - Sí, ja que descriu el moment de quan una família està reunida per a menjar, en aquest cas suposem que és el sopar.

4B. - Depèn de l'època en la que es refereixi aquest poema. Actualment no és una escena quotidiana ja que els avis no es moren tots els dies i tampoc la gent no es mor tots els dies. Però si que podria ser una escena quotidiana el fet que els avis o àvies es posin malalts.

4C. - Si, ja que el poema descriu una escena que, desgraciadament, passa a totes les famílies alguna vegada, la mort d'algun membre de la família.

- Quin significat li dones al títol?

4A. - El significat del títol pot tenir molts significats imaginatius però nosaltres creiem que el significat principal és que no s'ha d'estar present a una situació per viure-la, és a dir, que de vegades un mateix sent com si estiguessis vivint el que veu.

4B. - Es titula ombres perquè és de nit i des de fora es veuen les ombres de les persones mentre parlen, s'asseuen o caminen.

4C. - Doncs que les persones mortes es poden representar de moltes maneres, i el títol en diu una, les ombres.

- Per què creus que s'aixequen bruscament?

4A. - Creiem que s'aixequen bruscament per anar a recollir a la vella que dorm fora al carrer.

4B. - Perquè definitivament l'àvia s'ha mort.

4C. - Perquè tots ells estan neguitosos a causa de la situació en la que es troben.

- Què deuen dir? ESCRIU EL POSSIBLE DIÀLEG QUE MANTENEN.

4A.-

Hi ha una família reunida a casa. Estan sopant. De cop els dos joves de la casa s'aixequen i veuen a una vella dormint al terra del carrer.

Jove1: -Què fa aquella vella?

Jove2: -Pobre dona, crec que està dormint.

Jove1: -Avisem a la mare?

Jove2: -Sisi, però està a la cuina. Esperem a que vingui.

La mare entra al menjador amb els postres i d'immediat el Jove1 li diu:

Jove1: -Mare, fora hi ha una velleta dormint!

Mare: -Que dius!! De veritat? Vaig a mirar-ho bé des de la cuina que es veu millor.

Jove1: -D'acord

La mare surt i s' envà a la cuina.

Des de fora, podem veure que tots els membre estan assentats a la taula del menjador i que miren a la vella.

Jove1: -Pare, podríem acollir a la vella?

Jove2: -Ja, pobreta. Està al carrer sola.

El pare afirma amb el cap. Tots s'aixequen bruscament i marxen.

4B.-

- S'ha mort l'àvia - diu el pare - que en pau descansi ...

- Com a mínim ja no pateix - diu la mare

(es senten plors)

4C.-

Nosaltres no creiem que ara es ficarien a parlar així com així, ja que se'ls acaba de morir la vella. Però si es fiquessin a parlar doncs es donarien el condol mútuament.

- Quin tipus d'amor et suggereix aquest poema?

4A. - El poema ens suggereix un amor familiar i un amor cap a les persones que ens envolten.

4B. - Es un amor de família; cap als éssers familiars.

4C. - Aquest poema, no es un poema d'amor entre una parella que s'estima, és bastant diferent, però segueix sent un poema d'amor. Ho és perquè s'expressa l'amor entre una família que s'estima. Podríem dir que el tipus d'amor es un amor fraternal.

RUPTURA

Ningú no t'obliga a odiar
l'ésser que estimes.
I tampoc no estàs obligat a estimar
l'ésser que odies.
En canvi, cada cop que estimes algú
estàs més a prop d'odiar-lo.

Passat festes, 1993-1995, [Brossa, 2000:179]

Propostes didàctiques:

- Estàs d'acord amb l'afirmació “cada cop que estimes algú estàs més a prop d'odiar-lo”? Per què?

4A. - Marc: Si perquè crec que estimar molt a una persona fa que a la mínima decepció es produeixi un odi. Óscar: No tinc res a comentar sobre aquesta afirmació. Com més estimes algú, més l'estimes. Res més. Barbara: Sí, perquè cada cop el coneixes més i qualsevol cosa que no t'agradi que a fet ell, el teu cap pensarà que l'odia però veritablement, és amor. De l'amor neix l'odi. Maria: Sí, ja que com més estimes a una persona més odi produeix quan comet el mínim error.

4B. - Si, perquè cada cop que coneixes més i per tant, estàs més temps amb la persona que estimes, tens més raons per odiar-lo/a.

4C. - Doncs sí, ja que cada vegada que coneixes com és una persona, i aquesta t'agrada, et fa estimar-la. Però també hi ha coses que no t'han d'agradar i llavors la pots començar a odiar.

- Consideres que l'amor i l'odi són dues cares de la mateixa moneda?

4A. - Si que considerem que l'odi i l'amor són dues cares de la mateixa moneda perquè s'oposen però a la vegada estan unides. Dues cares s'oposen però estan unides.

4B. - Si, són dues de les emocions més fortes i van intimament lligades perquè no pots estimar a una persona sense que l'odiis en algun aspecte. Tot i que són oposades tenen una relació de semblança; en els dos casos estàs donant importància a una determinada persona. Per això, com diu metafòricament la pregunta, són dues cares de la mateixa moneda.

4C. - Sí, perquè cada cop que estimes a alguna persona estàs més a prop d'odiar-la ja que la coneixes més profundament.

- Creus que odiar a algú serveix d'alguna cosa? I estimar?

4A. - Pensem que si hi havia amor anteriorment a l'odi possiblement serveixi per a guardar rancor, del contrari és pur odi, és a dir pur fastig cap a la persona. L'odi no serveix de res però a vegades és té necessitat de tenir-ne.

4B. - Odiar a algú no serveix per res, bàsicament perquè et fa fer coses que no vols i acostumen a no ser bones. En canvi, estimar a algú si, perquè et fa ser feliç i sentir-te bé amb tu mateix/a.

4C. - Odiar no, ja que en aquest món som prou pacífics per saber conviure amb tothom. Per l'altre banda, estimar si, ja que així dones amor a una persona o a un grup de persones i els demostres que t'importen.

- Què et genera més benestar, estimar o odiar?

4A. - Estimar, ja que és una sensació mil vegades més agradable que l'odi.

4B. - Estimar, ja que et fa ser feliç i viure la vida amb ganes.

4C. - Estimar, perquè et fa estar en un estat d'ànim còmode i agradable, acompanyat de persones que estimes o bé et cauen bé.

- Creus que en una ruptura sempre hi ha conflicte? O, en canvi, creus que es pot produir de manera cordial?

4A. - Sempre hi ha conflicte perquè una ruptura provoca malestar psicològic.

4B. - Sempre acostuma a haver-hi un conflicte ja que per arribar a la ruptura cal que hi hagi un conflicte tot i que es pot resoldre de manera cordial.

4C. - Creiem que en una ruptura no sempre hi ha d'haver un conflicte. Això depèn en com de pacífiques siguin els membres de la parella i per suposat quina sigui la raó per donar per acabada la relació.

- Quina et sembla la millor manera d'acabar una relació?

4A. - Barbara: Jo opino que la millor manera d'acabar una relació és per distància, la que separa a dos individus d'una banda a l'altre del món. Saps que en la ruptura encara hi ha amor. Maria: Personalment crec que la millor manera d'acabar una relació és parlar-ho amb l'altre persona i dir-li que s'ha creat un fredor entre els dos i que quan l'amor s'acaba, s'acaba. Marc: La millor manera d'acabar una relació és posant-se d'acord en que ja no hi ha amor i que s'acabi bé la ruptura. Óscar: La millor manera d'acabar una relació és odiant a l'altre persona perquè així no l'has de tornar a veure mai més.

4B. - De forma cordial i amb respecte a la integritat moral de l'altra persona.

4C. - La millor manera d'acabar una relació és que els dos membres estiguin mínimament contents amb el final.

- Penses que es poden controlar els sentiments?

4A. - No, ja que els sentiments són incontrolables i això provoca algunes reaccions inesperades de l'ésser humà.

4B. - No, es pot controlar la manera d'expressar-los però no el sentiment.

4C. - És molt difícil saber controlar els teus sentiments, ja que els sentiments són les emocions i estats d'ànim que tens durant cada moment del dia i aquests s'han d'expressar.

CONJUGAL

- Si m'estimaves més, jo fóra més amable.

- Si fossis més amable, jo t'estimaria més.

(Només del casament de l'Home invisible amb una dona transparent en resulta un matrimoni mai no vist.)

Passat festes, 1993-1995, [Brossa, 2000:205]

Propostes didàctiques:

- Què n'opines de les condicions dels dos primers versos? Hi estàs d'acord?

4A. - Opinem que en pocs versos es poden expressar intensos sentiments.

4B. - No, perquè no fa falta que algú sigui més amable perquè tu l'estimis, tot i que ajuda molt.

4C. - Tots hi estem d'acord amb el que expressen els dos primers versos ja que el procés d'enamorar-se i estimar algú és com un engranatge, que si rodes la primera roda la segona també roda, però que si rodes la segona, la primera també roda.

- Què és més important, donar o rebre?

4A. - Les dues coses són fonamentals per poder mantenir una relació estable. Donar i rebre, tenen el mateix pes.

4B. - Donar, perquè en la majoria dels casos acabaràs rebent.

4C. - Les dues coses són molt importants, perquè quan dones demostres que l'altre persona t'importa, però si reps, l'altre persona t'ho demostra, i això et fomenta les ganes de donar-li.

- Com interpretes els versos que hi ha entre parèntesis?

4A. - Interpretem que els versos entre parèntesi volen expressar que en un matrimoni sempre hi ha petits problemes i que no existeix aquell matrimoni perfecte que sempre ens han fet imaginar...

4B. - Doncs que no existeix el matrimoni perfecte ja que tots tenen petits conflictes.

4C. - Creiem que és una comparació, la qual compara un home i una dona que són molt tímids i per tant no són coneguts per la resta. Però que ells junts s'han unit per formar un matrimoni i aquest es un matrimoni mai vist, és a dir, que passa desapercbut perquè els dos membre són tímids.

- Què et suggereix aquest poema en relació a la vida en parella?

4A. - Ens suggereix que a la vida en parella sempre hi ha alts i baixos.

4B. - Això significa que sempre hi haurà conflictes en una parella. L'home invisible i la dona transparent representen una dona i un home perfectes, per això diu que el matrimoni entre aquests dos mai no s'ha vist, aquell què és perfecte.

4C. - Que la vida en parella es caracteritza per estimar-se, i aquesta característica apareix quan entre els dos membres de la parella hi ha uns mínims d'amor i respecte, tot i que en aquest poema es parla de l'amabilitat, la qual es un punt dins el respecte.

- Creus que la vida conjugal és la millor opció de convivència entre les persones?

4A. - Sí, ja que dos estimats conviuen junts i tenen opció de formar-se com a família, conèixer-se profundament.

4B. - No necessàriament perquè causa la majoria de conflictes, les persones es senten, moltes vegades, obligades a mantenir la relació ja que estan casades. Si la parella no es sent obligada, casar-se o no, no és transcendent.

4C. - Sí, perquè així coneixes a la persona o grup de persones com són realment, amb les seves manies i característiques.

5.3. SENTÈNCIES

Sentències 1 i 2:

[...] Quan se n'ha anat,
la confiança ja no torna més.

Passat festes, 1993-1995, [Brossa, 2000:69]

[...] M'ompló de tu. T'omplés de mi. [...]

Festa, 1955, [Brossa, 1990:224]

Proposta didàctica:

Posa títol a les sentències anteriors.

4A.- Sentència 1: El que ja no torna. Sentència 2: Ganes de tu.

4B.- Confiança. Valors.

4C.- Sentència 1: Confiança. Sentència 2: Complets.

Sentència 3:

[...] Avui no és amor tot el que porta aquest nom. [...]

Passat festes, 1993-1995, [Brossa, 2000:148]

Proposta didàctica:

- En quin moment citaríeu aquesta afirmació. Expliqueu el context.

4A. - Quan discuteixes amb la teva parella.

4B. - La parella està en una fase de ruptura després d'haver estat durant un temps enamorats. Les relacions tòxiques, al final, no són amor.

4C. - Nosaltres citaríem aquesta oració avui en dia, sobre tot a la joventut. Ho faríem perquè actualment tothom va dient que esta enamorat d'aquella persona amb la que esta sortint des de fa un mes, que aquella persona es la seva vida, que ho donaria tot per estar amb ella, que és la millor. I totes aquestes coses no solen ser certes, ja que, en el cas de la majoria dels joves, dintre de dos mesos deixaran d'estar junts i la relació s'haurà acabat i per tant podrem comprovar que totes aquelles coses que havia dit prèviament eren mentida.

Sentència 4:

[...] Hi ha dues maneres de destruir:

violència i indiferència. [...]

Passat festes, 1993-1995, [Brossa, 2000:207]

Proposta didàctica:

En cas de ruptura amorosa, quina de les dues maneres de destruir et sembla més intel·ligent i eficaç? Justifica la teva resposta.

4A. - Amb indiferència perquè amb violència mai s'ha d'actuar.

4B. - La indiferència ja que no comporta pensaments negatius, el que significa es que aquella persona ja no l'estima, no significa que l'odii. En canvi, la violència provoca un dany físic i moral per a la persona.

4C. - Sense dubte la indiferència. Per començar perquè considerem que la violència ni seria l'últim recurs que utilitzaríem per destruir una relació, ja que creiem que és un recurs molt menyspreable per utilitzar amb una persona a la que teòricament has estimat. I per acabar perquè creiem que és la millor manera per demostrar que ja no l'estimes perquè expresses que no t'importa, que ja no és res per a tu i que et dona igual com se sent.

Sentències 5, 6 i 7:

[...]A l'odi oposo amor. [...]

El pedestal són les sabates, 1955, [Brossa, 1991:15]

[...] Certament, tot el que ens lliga de debò és invisible.

Passat festes, 1993-1995, [Brossa, 2000:106]

[...] Les mans donen confiança [...]

Poemes de París, 1956, [Brossa, 1991:85]

Proposta didàctica:

Explica el significat d'aquestes sentències. Hi estàs d'acord?

4A. - Sentència 5: Aquesta sentència fa referència a l'oposició de l'odi i l'amor. Sí, estem d'acord perquè l'amor i l'odi són dos sentiments oposats. Sentència 6: El significat d'aquesta sentència és que tot el que ens lliga a altres persones és invisible, és a dir que les persones estem lligades per sentiments i connexions, i aquests no es veuen. Sí que estem d'acord perquè pensem que els sentiments són invisibles. Sentència 7: El significat de la sentència “ les mans donen confiança ” és que mitjançant contacte a través de les

mans podem percebre diferents sentiments, un d'ells, la confiança. Sí, estem d'acord perquè el contacte de mans entre persones dona seguretat i confiança.

4B. – Sentència 5. Significa que l'odi s'arregla amb l'amor. Si, estem d'acord. Sentència 6. Significa que l'amor és un sentiment, en qualsevol moment pot desaparèixer. Si, estem d'acord. Sentència 7. Significa que un simple copet a l'esquena d'algú que coneixem ens pot donar confiança amb l'altre persona. No estem totalment d'acord ja que depèn del gest amb les mans pot tenir significats variats, pot donar confiança, seguretat... però també pot donar desconfiança o estranyesa com per exemple si ens toca l'esquena algú desconegut.

4C. - Sentència 5: significa que l'odi i l'amor són dos pols oposats. Sentència 6: significa que el que realment impedeix a les persones a fer o dir les coses que vol, són els sentiments i la por de no ser acceptat per la resta de la gent. Sentència 7: significa que el gest de donar la mà a una persona representa que estàs aquí per ajudar-la en tot el que necessiti i més.

Sentència 8:

[...] Cal que, a l'impuls del cor, el seny hi entri. [...]

Odes rurals, 1951, [Brossa, 1990:82]

Proposta didàctica:

Escriu arguments a favor i en contra d'aquesta opinió.

4A. - Arguments a favor: -Sempre s'ha de pensar amb el cap. -S'ha d'estimar sabent els prejudicis. Arguments en contra: -T'has de guiar pel cor. -Has de deixar que els sentiments flueixin.

4B. - A favor: que està bé pensar abans d'actuar. En contra: pensar massa no et deixa ser lliure, t'has de deixar guiar pel cor.

4C. - Argument a favor: que si has de prendre una decisió important, el seny l'has d'incloure per a poder prendre la decisió més correcta. Argument en contra: molts cops si inclou el seny per a escollir la decisió més correcta, la decisió segurament no serà la que realment tu vols escollir, sinó la més correcta però no la que el cor vol i desitja.

Sentència 9, 10, 11, 12 i 13:

[...] Els ulls són brases. [...]

El tràngol, 1952, [Brossa, 1990:112]

[...] Són els teus ulls llegenda d'altres astres. [...]

Cant, 1954, [Brossa, 1990:184]

[...] Si et veia en qualsevol indret, t'assenyalaria a tu. [...]

Cant, 1954, [Brossa, 1990:202]

[...] No veure't fóra sal llançada en l'aire. [...]

Cant, 1954, [Brossa, 1990:195]

[...] Aquesta amor té fils a la mirada [...]

Els entrebancs de l'univers, 1956, [Brossa, 1991:159]

Proposta didàctica:

- Tria la sentència que més t'hagi agradat, explica el seu sentit i el motiu pel qual l'has triat.

4A. - Hem triat la sentència 11: « Si et veia en qualsevol indret, t'assenyalaria a tu. » Aquesta sentència expressa que passi el que passi entre les dues persones, sempre s'escollirien. Em triat aquesta sentència ja que és molt emotiva i intensa.

4B. - Hem escollit la sentència 11: « Si et veia en qualsevol indret, t'assenyalaria a tu. » Significa que si sempre un enamorat pogués veure a la seva enamorada o viceversa l'assenyalaria amb els ulls, l'estaria mirant continuament. L'hem triada perquè ens sembla molt bonica ; tot i que no estigués amb la persona a qui estimes en cada moment, si l'estimes de veritat, mai t'oblides d'ella.

4C. - Sentència 9: "Els ulls són brases". Significa que els ulls d'una persona molts són el que et fa enamorar-te d'una persona, perquè els ulls expressen el que realment són ja que no poden dir mentides ni res. Poden representar un punt molt important de la passió d'una parella. Hem escollit la sentència 9 perquè era la més fàcil per a nosaltres, a més que les altres no les enteníem i per tant no les sabríem explicar.

Sentències 14, 15,16 i 17:

[...] Ni tu mateixa sabies que em buscaves.

Festa, 1955, [Brossa, 1990:224]

[...] Crema'm d'amor. [...]

El tràngol, 1952, [Brossa, 1990:112]

[...] Ningú no t'havia preguntat mai qui eres.

Ningú al món, abans que jo, no t'havia vist cara a cara. [...]

Festa, 1955, [Brossa, 1990:211]

[...] La teva presència em sembla la forma més plaent de la mateixa harmonia. [...]

Cant, 1954, [Brossa, 1990:202]

Proposta didàctica:

Escriu diferents situacions on introdueixis de manera adient aquestes sentències.

4A. - Sentència 14: Quan dues persones conegudes, sense saber-ho cap de les dues, es troben en el mateix destí. Sentència 15: Abans de fer el coit. Sentència 16: Dues persones que es coneixen profundament, és a dir enamorades. Sentència 17: Quan una persona troba la perfecció a una altre.

4B. – Sentència 14. Situació en que dues persones s'han conegut per sort o per atzar. Sentència 15. Algú que esta extremadament enamorat. Sentència 16. La la relació seria. Sentència 17. Parella que està molt enamorada per igual.

4C. - Sentencia 14: un noi estima a una noia. La noia es pensa que ella no correspon al noi, ja que ella creu que el noi no és el tipus de noi que ella vol, però en veritat ho és. El noi cansat d'anar darrere d'una noia la qual no el fa cas, es busca una altra. De sobte la noia s'adona que aquell noi, si que la corresponia. Sentencia 15: oració que un home li podria dir a una dona, o una dona a un home, per expressar-li que vol tenir un amor apassionat. Sentencia 16: el diàleg entre un noi i una noia (ho pot dir el noi o bé la noia). Un dels dos, és una persona tímida, per tant no coneguda per molta gent. Un dia, una persona popular ha de fer un treball amb ella, i durant el temps que dura el treball, es coneixen, i el popular s'adona que la persona tímida és una gran persona, amb grans facetes que apassionarien a qualsevol. I el popular s'enamora i li diu la aquesta sentencia. Sentencia 17: el diàleg entre una parella. Un membre d'aquesta li diu a l'altre la sentència, ja que l'altre membre és una persona molt tranquil·la, amb la qual estàs sempre molt agust.

5.4. ACTIVITAT DE SÍNTESE

Escriu un decàleg dels elements que hauria de tenir per tu *l'amor feliç*. Pots adjuntar-hi imatges i fer-ne una presentació en powerpoint. Procura posar-hi també música de fons. Raona cadascuna de les teves tries.

4A. -1-Estimar sent estimat, 2-Respecte mutu, 3-Estimar sense ferir, 4-Saber perdonar les petites coses, 5-Accions, però mai amb violència, 6-Tenir un suport per al llarg del camí de la vida, 7-Sentir-se protegit passi el que passi, 8-Estimar tan per dins com per fora, 9-Saber que pots comptar amb algú per tota situació, 10-El plaer del coit.

4B.

- Compromís sense obligació: pots comprometre't amb una persona en una sèrie de coses però això no significa que hakis d'estar amb aquella persona tota la vida.

- Coit: mantenir relacions sexuals.
- Mostres d'amor constants: perquè l'altra persona no pensi que ets indiferent davant la relació amorosa.
- Donar i rebre per igual: significa compartir el que fagi falta sense envair l'espai personal i sense abusar de la bondat d'un membre de la parella.
- Afrontar amb el diàleg tant les situacions difícils com les fàcils.
- Ningú és superior a l'altre: ha de ser una relació entre iguals.
- Fidelitat: és la base de les relacions, amb l'infidelitat una relació amorosa no es pot consolidar.
- Dir les coses amb delicadesa, sense ofendre.
- Sinceritat: mai s'ha de mentir si es vol que la relació duri, sinó, la relació es consolidara en base a les mentides.
- Disfrutar del present però també fer plans de futur.

4C. - La sinceritat, és la manera d'expressar-se dient la veritat a una persona, igualment que aquesta sigui dolorosa per la teva parella, ella ho haurà d'entendre i acceptar-la.

- La fidelitat, que significa no mentir a una persona, el que has de fer per ser-li fidel és ajudar-la en qualsevol moment que ho necessiti, sempre estar allà ajudant-la. Podríem confondre la fidelitat amb la sinceritat, però la diferència que tenen aquestes dues és que la sinceritat es refereix més a no dir mentides a l'altre, en canvi, la fidelitat es refereix a estar allà per ella, sempre ajudant-la i intentant que mai caigui.

- La passió és la capacitat que et fa sentir uns sentiments molt forts, que desitges molt. Diríem que una parella té passió, quan no tenen mai prou per estar junts, quan esperen neguitosament el moment per retrobar-se.

- La felicitat i l'amistat. La primera és un estat d'ànim que el pateixen persones que estan satisfetes per gaudir d'alguna cosa desitjada que fa sentir-te alegre i content. D'altra banda, la segona és la relació d'afecte que s'estableix entre dues persones quan entre elles hi ha una certa simpatia i confiança. Podríem dir que aquests dos elements van lligats, ja que ben bé són el mateix.

- La comprensió i empatia són la capacitat d'entendre a l'altre persona i ficar-te a la seva pell en qualsevol circumstància, amb la finalitat de saber com se sent.

- La paciència és la capacitat de tolerar els pensaments, les accions, les paraules, respectuoses que té l'altre persona, ja siguin per a tu molestes o no.

- La seguretat, és un element molt important, ja que aquesta et fa sentir una sensació de total confiança amb l'altre persona, una sensació molt plaent que et fa allunyar-te del perill i/o el risc.

- La intimitat i l'espai vital, consisteixen en respectar l'espai de cada individu, és a dir, cada membre de la parella necessita un espai propi on l'altre no hi intervingui, un espai que sigui seu.

- El respecte. Aquest és imprescindible per que una parella funcioni. Sense el respecte dels membres de la parella, aquesta no pot seguir endavant. El respecte podríem dir que és la consideració de l'altre com a persona, si tens respecte per algú, significa que consideres que és una persona digne i que ha de ser tolerada pels demès.

- Estimar-se mútuament, no és ben bé un element, per si que és el més important per a que una parella funcioni. Creiem que per estimar a una persona, has de complir tots i cadascun dels requisits dits anteriorment, si els compleixes i la parella funciona i els dos membres se senten bé, representa que aquest és un amor feliç.

6. L'EXISTÈNCIA

6.1 POEMA VISUAL

KEMBO

Brossa, J. (1988): "Kembo".

Propostes didàctiques:

- Quins elements apareixen en el poema?

4A.- Un rellotge i les agulles del rellotge.

4B.- Un rellotge amb tres agulles que marquen l'hora, i tres més que marquen els minuts.

4C.- En el poema apareixen: un rellotge amb els seus respectius nombres i sis agulles (tres d'hores i tres de minuts). El rellotge també porta la marca KEMBO, que és casualment el nom del poema.

- Per què creus que manté l'ordre numèric d'un rellotge?

4A. - Perque simbolitza el pas del temps.

4B. - Perquè el temps és continu ja que després de la una van les dues i així successivament.

4C. - Per mantenir el sentit i que no hi hagi tant de surrealisme.

- Quina interpretació li dónes a les agulles?

4A. - Cada parell d'agulles, simbolitza un moment de la teva vida. Depen de com estiguis el temps, passa més ràpid o més lent, segons el teu estat anímic. No sempre es medeixen els moments en minuts i segons, tot depen de com et prenguis tu el temps.

4B. - Cadascuna marca un temps o moment diferent. Et situis a l'hora que sigui sempre tens un passat i un futur.

4C. - Interpretem que les agulles representen el pas del temps, i que les hores passen sense adonar-nos. També manifesta la necessitat de tenir més hores ja que 24 hores al dia, per a molts, no són suficients.

- Quina hora creus que marquen les agulles d'aquest rellotge?

4A.- Creiem que no marca cap hora, simplement marca el pas del temps.

4B.- Marca l'hora en la que cadascun de nosaltres ens trobem.

4C.- Poden marcar hores diferents, segons com tu ho interpretis, ja que no marca cap hora exacta.

- Quan consideres que el temps passa ràpidament? I lentament?

4A. -Quan estas feliç el temps passa més ràpid, i quan estas trist pasa més lent.

4B. - Passa ràpidament en els moments feliços o en els quals to passes bé i lentament en els moments tristos o avorrits.

4C. - El temps passa ràpidament quan t'ho passes bé i també quan ja ets més gran, i potser te n'adones de les coses que t'has deixat de fer. I el temps passa lentament quan t'aburreixes, quan no gaudeixes de la situació i vols que passi el que estigui succeïnt s'acabi ja.

- On acostumes a viure? En el moment present, en els records del passat o en la imaginació del futur?

4A. -Normalment vivim en el present i pensem en el futur.

4B. - Arnau: Al present, vivint el dia a dia i en futur més proper. Inés: Al present, passat i futur. Eric: Present. Hajar: Al present amb el record del passar i el pensament en el futur.

4C. - Jurek: En la imaginació del futur. Albert: Intento viure en el present, però sempre acabo pensant en el futur. Andrea: Jo visc al present, però en alguns moments puntuals penso en el que em depararà el futur. Clara: intento viure el present tant com pugui, però sincerament sempre m'acabo preocupant pel futur i habitualment em peneixo de coses que he fet en el passat.

- T'has qüestionat mai el pas del temps? Què en penses?

4A. -Si que ens em questionat el pas del temps, pensem que el temps s'ha de valorar.

4B. - Arnau: Sí. Hi ha vegades que t'agradaria canviar coses del passat. Inés: Sí. Depèn del moment, lloc i persona, et pot passar de manera independent. És relatiu. Eric: Sí. Va passant de manera uniforme i ordenada. Hajar: Sí, Penso en la rapidesa del temps i en els constants canvis en la vida quotidiana. Aquests canvis ens fan pensar en el temps, en l'existència i en el perquè de tot.

4C. - Si. Pensem que ja que el pas del temps és una cosa que no podem aturar i comencem a ser conscients de que els anys ja estan passant has d'aprofitar els moments, que un dia te n'adonaràs de que ha passat el temps que ja no ets tan jove i que no has pogut fer les coses que volies.

6.2. TEXTOS

BLANC SOBRE BLANC

- ¿Com podeu ser feliç al primer acte si sabeu que us morireu al cinquè?

- És que al primer acte encara no ho sé, que haig de tornar al silenci.

El dia a dia, 1988-1992, [Brossa, 2007:88]

Propostes didàctiques:

- Es pot intepretar *acte* com a vida? Justifica-ho.

4A. -Més que com a vida, com a una etapa de la vida, porque parla de quart i cinqué acte, no d'un acte concret.

4B. - No, perquè es refereix a una fracció de temps.

4C. - Si. La vida és pot dividir en diferents actes, diferents etapes. La vida dels éssers humans es pot dividir en quatre etapes que són: la infantesa, que va des del naixement fins als primers signes de la pubertat, després va la pubertat que és quan els infants es converteixen en adults, seguidament l'edat adulta, que és quan comencem a ser autònoms i a prendre decisions importants, i per finalitzar, la vellesa, que són els últims anys de la teva vida.

- Quina resposta donaries tu a la pregunta que es planteja en el poema?

4A. -Perque si ja saps que el cinqué acte moriras i saps que no te remei, dons no val la pena amargar-se.

4B. - Arnau: Es millor viure el dia a dia. Inés: Es millor viure el dia a dia i has de saber gaudir del que tens. Eric: El dia a dia. Hajar: Si no sóc feliç avui, potser que demà ho pugui ser, o potser, morir sense sentir la sensació de felicitat.

4C. - Que al ser un nen en el primer acte, no et plantejes la mort, perquè no ets conscient del que és.

- Quin significat té l'expressió *tornar al silenci*?

4A.- Morir-se.

4B.- Significa morir.

4C.- Tornar al silenci, segons la nostra opinió, significa morir, i quan diu "tornar" es refereix a quan encara no havíem nascut. És a dir, que tornem al silenci quan morim, igual que abans de néixer.

- Es pot ser feliç sabent que algun dia es morirà?

4A. -Si, perque aixi aprofitas més el temps.

4B. - Sí. Perquè tots som conscients de la nostra mort ja que sabem que tenim un temps determinat per ser feliços.

4C. - Si, perquè que canviaria posar-nos nerviosos, si de totes maneres morirem un dia? Així que preferim viure la vida el millor possible que estar pensant quan em moriré. Perquè morir forma part del cicle normal de la vida.

- Quin sentit creus que té la vida? I la mort?

4A. -La vida es una, i la mort es una necessitat per poder seguir vivint.

4B. - Arnau: És una pregunta sense resposta. Però s'ha d'intentar ser feliç. Deixar el món. Hajar: La vida és l'existència, ho és tot. Amb la vida sentim i vivim. Podem ser feliços, o no. La mort és el destí inevitable. Inés: No te sentit. La mort és descansar de la vida. Eric: Intentar deixar petjada i millorar les condicions per les generacions futures. El cor deixa de bategar (físic)/ no te sentit (filosòfic).

4C. - El sentit de la vida és ella mateixa, el propi acte de viure és un valor positiu per la negació de la mort que suposa. I el de la mort, és que tot el que és bo s'acaba.

AMB L'ESPELMA A L'ORELLA

- El dia de demà és avui. Avui és demà. Ahir no ha existit mai. El més incomprendible seria que el món fos comprensible.

- Doncs jo crec que a la vida tot és lògic, però ens falten les claus per a interpretar-la. I això durant sempre.

El dia a dia, 1988-1992, [Brossa, 2007:144]

Propostes didàctiques:

- Creus que l'únic que existeix és el moment present?

4A. -Si. Només existeix el present, perquè el passat ja no hi és, i el futur encara no ha existit.

4B. - No, perquè depèn de com hagis actuat en el passat, faràs una cosa en el present, i també depèn del que vulguis fer en el futur.

4C. - No, ja que el demà i el passat han existit o existiràn en algun moment.

- Què és el dia de demà? I el d'ahir?

4A. -El dia de demà és un pensament o una suposició, una metà, o un pla. I el d'ahir un record, un fet que ja no existeix ni tampoc canviar ni remediari.

4B. - El futur/El passat.

4C. - El dia de demà és el futur i el d'ahir és el passat.

- Creus que el món és incomprendible? Per què?

4A. -Hem arribat a la conclusió que és incomprendible, però tot depèn de les pròpies creences, educació i medi social. Moltes persones busquen l'explicació o el fonament de la vida. Hi ha gent que es incomprendible i no el troba. Altre gent que la busca en la ciència, i altres simplement el creuen o el troben segons ells en la religió.

4B. - Arnau: Sí es incomprendible. Eric:-. Inés i Hajar: Sí, perquè hi ha moltes coses sense sentit i preguntes sense resposta.

4C. - Si, perquè ningú mai podrà arribar a entendre del tot el món, perquè és impossible.

- Quins misteris existencials t'agradaria resoldre?

4A. -El perque neixem si hem de morir.

4B. - Eric: La creació de la primera cèl·lula viva. Arnau: A on s'acaba l'univers. Inés: Perquè estem aquí i el perquè de la vida. Hajar: El perquè de la nostra existència.

4C. - Si en el passat haguéssim actuat d'una altra forma, estariem fent el que fem ara?

- Consideres que des de sempre la gent s'ha fet les mateixes preguntes? Quines?

4A. -No, segons ha anat avançant la societat s'ha anat fent diferents preguntes, però, hi ha algunes que sempre han estat, com per exemple que pasava després de la mort.

4B. - Arnau i Eric: Sí, perquè les preguntes que no tenen resposta ara, mai han tingut resposta i sempre ens les hem preguntat. Inés i Hajar: No, perquè durant tot aquest temps que em existit es humans i ens hem anat fent preguntes diferents. Per exemple, a l'antiga Grècia

4C. - Si, El perquè de l'existència i el perquè de les coses que ens passen.

- Com interpretes tu la vida?

4A. -Com un laberint on cadascú troba el seu camí, la seva sortida.

4B. - Inés: Neixes amb la oportunitat de ser feliç per deixar marca i després morir. Arnau: És un període en el qual ens hem de preocupar de donar lo millor de nosaltres i deixar petjada. Eric: Conjunt de vivències amb la finalitat de millorar la condició de la vida humana. Hajar: Un principi amb un final.

4C. - Interpretem que la vida és un instant de llum entre dos eternitats de foscor.

INTERIOR

L'horitzó que s'obre per un costat...

¿En quina mesura el passat continua sent actiu en el present o en quina mesura el present determina el futur?

... es tanca per l'altre.

Els entra-i-surts del poeta, 1973, [Brossa, 1986:195]

Propostes didàctiques:

- Com relacionaries aquest poema amb l'anterior?

4A.- En els dos es parla del temps, del pas del temps. De la possible existència d'un futur, d'un passat.

4B.- Transmet la mateixa relació entre present, passat i futur.

4C.- En l'altre poema es pregunta si es futur es basa en les accions del passat, i si el ahir va existir de veritat o si encara està existint o ja no hi ha ahir.

- Consideres que expressen el mateix?

4A.- Expressa el mateix de maneres diferents. En el primer afirma una manera de veure la vida de l'autor, l'altre es pregunta en canvi, el pas del temps i l'efecte del pas del temps sobre la nostre vida, manera de ser...

4B.- Sí, el passat sempre està present en el present, i el present determina el teu futur. El passat ho determina tot.

4C.- Si que expressen el mateix que és que el que fem en el passat i en el present influirà en el nostre futur.

- Creus que el passat condiciona el present? Justifica-ho.

4A. -Creiem que el passat condiciona el present, perquè a les accions que s'han fet en el passat poden perjudicar o millorar el teu present segons la teva persona.

4B. - Sí, perquè totes les accions que has fet en el passat, et determinen el demà.

4C. - Clar que sí. Perquè potser si haguèssim fet coses diferents en el passat potser no estariem fent el que estem fent en el present.

- En quina mesura el present determina el futur?

4A. -El determina de manera quasi completa, ja que el futur, només és una barreja de l'atzar i les conseqüències del present.

4B. - Repercutirà en tot perquè si tu fas una cosa en el present aquesta determinarà el dia de demà.

4C. - En molt poca mesura, perquè tu pots decidir que fer en el futur, sense que estigui condicionat el futur.

- Què és allò que més recordes del teu passat?

4A.-

-(Isaac): El temps passat amb la família a Anglaterra.

-(Alba.R):Els estius a la barca de mon pare.

-(Alba.M):Els meus aniversaris a l'illa fantasia.

-(Berta):El meu antic col·legi i els companys.

4B.- Els errors i les coses dolentes.

4C.-

Albert: la infància, aquells temps en que no hi havien preocupacions ni conflictes.

Andrea: les estones després de l'escola quan ens reunim les amigues al parc i gaudim d'una bona estona sense preocupacions i sense fer els deures.

Jurek: els partits de futbol amb els amics.

Clara: recordo les vegades quan el meu germà i jo competiem per qualsevol tonteria, i el guanyador havia de tocar-li les galtes a l'altre, perquè ens feia molta gràcia tocar-nos les galtes.

- Com t'imagines d'aquí a deu anys?

4A.-

-(Isaac): M'imagino vivint a Anglaterra i amb treball (si n'hi ha sort).

-(Alba.R): Suposo que si tot va bé una persona centrada, amb estudis i alguna feina.

-(Alba.M): No se sap perquè tot depen de com vagi el present.

-(Berta): Amb un treball ben pagat amb salut i viatjar pel món.

4B.-

Inés: Totalment diferent.

Arnau: Estudiant, i amb una vida no gaire satisfactòria ja que estem a Espanya.

Eric: No me la imagino perquè hi ha moltes variables.

Hajar: Madura, transformada i amb una gran ambició per la felicitat inalcançable.

4C.-

Jurek: vivint amb els amics i sortint de festa.

Albert: no ho sé exactament, però m'agradaria tenir una carrera, un pis i una parella estable.

Andrea: m'imagino amb la carrera acabada cursant un màster als Estats Units i un loft a New York. M'agradaria tenir també una parella estable.

Clara: m'imagino que encara estaria estudiant, fent un màster, preferiblement estudiant a l'extranjier, i ja preparant-me per començar a treballar.

- Com valores el teu present?

4A. -(Isaac): Crec que s'ha d'aprofitar, per tant és valuós. -(Alba.R): Crec que tenim molta sort de poder aprofitar aquests estudis i tot el que tenim. -(Alba.M): Està orgullosa del seu

present, s'ha guanyat el que té, però encara es podria esforçar més. -(Berta):El present s'ha d'aprofitar i l'aprofito pero no al màxim, que es el que hauria de fer.

4B. Eric: Estic feliç. Arnau: No el valoro. Inés: Un regal. Hajar: No el valoro.

4C. - El present el valorem positivament, ja que tot el que fagis ara repercutirà en un futur.

- Creus que depèn de tu gestionar-lo?

4A. -(Isaac):Si, però també d'altre gent, es a dir la societat, a vegades et pot condicionar.

-(Alba.R):Si, però no del tot, sinò també depen del medi social on visc, i de com m'han criat. -(Alba.M):Si, depen d'ella majoritariament, però també de com t'influeixen els demés.

-(Berta):Si, depèn de mi, però també depèn del meu entorn, es a dir, la gent i l'espai que m'envolta.

4B. - Eric: Depèn de mi i dels que m'envolten. Arnau: Depèn un 80% de mi i un 20% de les circumstàncies. Inés: Sí, però no totalment. Hajar: El destí ho determinarà tot.

4C. - Si, perquè som nosaltres els que fem i diem, i els que deicidim que serem.

AQUEST SOL I AQUESTA LLUNA

Aquest sol i aquesta lluna són els mateixos que contemplava l'home d'observació paleolític, i li feien terror.

Poemes públics, 1974-1975, [Brossa, 1987:232]

Propostes didàctiques:

- Per què creus que li feien terror a l'home paleolític el sol i la lluna?

4A. -Perque no ho coneixien ni tenien els medis per estudiar-lo i saber que és.

4B. - Perque no sabia el que eren.

4C. - Perquè els hi espantava, ja que eren coses desconegudes i que no sabien que era ni el que feia i els hi impactava, perquè tant ara com abans, el que és desconegut fa por, perquè moltes vegades es pensa que serà alguna cosa dolenta, o que perjudicarà.

- Quina sensació et produeix a tu l'observació del sol i la de la lluna?

4A. -(Isaac):No em produeix cap sensació especial. -(Alba.R):No em produeix re, és com que sempre han estat allà. -(Alba.M):Em produeix tranqueilitat i saber que estas visquent un dia nou. -(Berta):Sincerament no em produeix cap tipo de sensació.

4B. - Tranquil.litat, pau i seguretat.

4C. - L'observació del sol ens produeix alegria, perquè ens recorda a un dia d'estiu on casi el joves no van a l'escola i no s'han de preocupar i surten a l'aire lliure a passar-s'ho

bé i a gaudir. L'observació de la lluna ens produeix pau, tranquil·litat i serenitat, perquè està bé saber que entre tanta foscor i hi ha una mica de llum.

- Quins altres elements de la realitat actual creus que també ja contemplava l'home d'observació paleolític?

4A.- Les estrelles, la lluna, el mar, el sol, la natura en general...

4B.- El cel i els elements naturals.

4C.- El mar, la natura, el foc...

- Què t'agrada contemplar a tu?

4A.-

-(Isaac):Les vistes des del cim de la muntanya, la posta de sol.

-(Alba.R):La platja a les primeres hores del matí i la nit, la pluja.

-(Alba.M):El mar.

-(Berta):Per la nit, mirar el cel estrellat.

4B.-

- Hajar: El cel, les estrelles, les muntanyes i el mar.

- Inés: La gent.

- Arnau: Les estrelles.

- Eric: El paisatge.

4C.-

Jurek: la natura.

Albert: m'agrada observar com les flames ballen al so dels espetecs de la llenya i veure com els tons ataronjats juguen entre ells amb la foscor de la nit.

Andrea: m'agrada contemplar el mar perquè el so de les onades trobant-se amb la sorra fina de la platja, produeix en mi una sensació relaxant i em sento desconnectada d'aquest món.

Clara: a mi m'agrada contemplar les guspies del foc d'una foguera o també quan les onades xoquen amb la sorra i deixen espuma.

- Com et sents quan observes algun element de la naturalesa?

4A.-

-(Isaac):Relaxat.

-(Alba.R):Depen de l'estimul de la naturalesa.

-(Alba.M):Amb tranquil·litat.

-(Berta):Tranquila i relaxada.

4B.-

- Arnau: Inferior.

- Eric: Tranquil.

- Inés: Perfecte.

- Hajar: Feliç.

4C.- Tinc un sentiment de tranquil·litat, pau, serenor i alegría.

NOCTURN

A la façana, esgrafiada, figura
un rellotge de sol amb un lema
mig borrós: *Estima la nit com el dia.*

Tarannà, 1975, [Brossa, 1988:234]

Propostes didàctiques:

- Què significa el lema “Estima la nit com el dia”?

4A. -Que estimis el temps, les hores en general, que no només valoris el dia, sino també la nit i el descans.

4B. - Significa que apreciïs les coses per igual.

4C. - Que no has de tenir prejudicis, i jutjar un llibre per la seva portada, perquè encara que el dia sembli més bonic i més alegre, la nit pot ser igual de bona o potser millor.

- Què prefereixes el dia o la nit? Per què?

4A.-

-(Isaac):El dia, perquè es quan realitza la majoria d'activitats.

-(Alba.R):La nit, perquè és més relaxada, i pots descansar,..

-(Alba.M):El dia porque pots fer més coses.

-(Berta):El dia, porque es quan la gent surt i de dia hi ha més vida.

4B.-

Inés: El dia, perquè hi ha gent i pots fer activitats.

Eric: La nit, perquè és més tranquil.

Arnau: La nit, perquè estàs tot el dia actiu i a la nit pots descansar.

Hajar: El dia, perquè veig la llum del cel i realment aprecio la vida.

4C.-

Jurek: la nit, perquè és el moment de gaudir ara que ets jove, sortint de festa i estant amb els amics.

Andrea: el dia, perquè m'encanta el moment quan surt el sol, em produeix molta pau.

Albert: el dia, perquè em sento amb més energia i amb més ganes de fer les coses.

Clara: la nit, perquè em sembla bonic mirar les estrelles, o perquè penso que és com un moment màgic del dia, on la nit no ens fa veure amb claretat...

- Quines paraules tenim en català per definir les diferents parts del dia?

4A.- Mitjdia, mitjanit, matinada, matí, tarda, nit, vespre, capvespre,...

4B.- Matinada, nit, matí, migdia, tarda, vespre.

4C.- Matinada, matí, migdia, tarda, vespre, nit, mitjanit.

- En altres llengües també és així?

4A.- A altres llengües, com l'anglès, també hi ha altres paraules, que determinen espais de temps que nosaltres no tenim, per exemple: brunch es entre l'esmorzar i el dinar, el vindria a ser el nostre pati.

4B.- En altres llengües només hi ha paraules per definir matí, tarda i nit.

4C.- No en totes. Hi ha llengües que si i n'hi ha altres que no.

- Arreu del món tenen la mateixa durada la nit i el dia?

4A. -No, a Suècia, per exemple hi ha dies que són casi sencers de sol.

4B. – No.

4C. - No. Hi ha alguns països del nord i del sud, dels extrems, que tenen 6 mesos de dia i 6 mesos de nit.

- Consideres que això influeix en la manera de ser de les persones?

4A. -Influeix en tot, si descansas més, canvia la teva manera de reaccionar davant dels fets.

4B. – No influeix.

4C. - Clar que sí. Perquè no és el mateix una persona diürna que una nocturna.

RAPSÒDIA

Passen veritables coincidències,

que escrius en un llibre i ningú

no es creu. I és que la vida

té coses que superen la imaginació

en atzar i en sorpresa.

El Saltamartí, 1963, [Brossa, 1985:78]

Propostes didàctiques:

- Creus que la realitat supera la ficció?

4A. -(Isaac): No, perquè hi ha persones que creuen coses que són ficció a causa de la imatge que dona la societat. -(Alba.R): Yo crec que la realitat supera a la ficció, perquè quan una cosa no és real, li diem ficció i la ficció no existeix, per tant no és real tot i que pugui. -(Alba.M): No, perquè a la ficció va més enllà de la realitat. -(Berta): No, perquè a la ficció es poden fer més coses de les que a la realitat no.

4B. - Sí, perquè la imaginació humana és molt poderosa i il·limitada.

4C. - Habitualment no, perquè tenim uns somnis molt grans i massa perfectes, perquè possiblement es facin realitat.

- Què en penses de les coincidències i de l'atzar?

4A. -(Isaac): No existeix i que tot passa per alguna raó, tot i que en aquell moment no tingui sentit. -(Alba.R): Tot i que crec que tot, té explicació o l'ha de tenir, encara hi ha coses que em fan pensar en l'atzar. -(Alba.M): Sense coincidències i l'atzar la vida no tindria sentit. -(Berta): No crec en l'atzar i les coincidències, tot passa per algun motiu.

4B. - Inés: No hi ha res escrit. Arnau: No hi ha res escrit. Eric: Pot haver coincidències i que l'atzar existeix. Hajar: No hi crec en les coincidències ja que tot està escrit.

4C. - Pensem que les coses passen per algun motiu. Podem dir que les coincidències esdevenen per atzar, que són casualitat, però les coincidències poden arribar a ser

veritablement sorprenents. Tothom en té i les ha viscut i tothom ha pogut experimentar la sorpresa que provoquen.

- Destacaries alguna coincidència màgica que s'hagi produït durant la teva vida?

4A.-

-(Isaac): Si, vaig veure com a una persona se li equilibrava el maluc de manera que les cames fosin iguals, sense cap mena d'operació.

-(Alba.R): No

-(Alba.M): No

-(Berta): No

4B.- No.

4C.- No hem trobat cap dels 4 components una coincidència màgica en la nostra vida.

- Explica alguna vivència personal sorprenent relacionada amb l'atzar.

4A.-

-(Isaac): Em vaig trobar una família Catalana de Vilassar de Mar en una bolera a Anglaterra.

-(Alba.R): Trobar-me a una boda a un company de classe.

-(Alba.M): Res

-(Berta): Trobar-me a l'estació d'esquí de la Molina a una amiga de l'infància que feia molt que no veia.

4B.- No m'encordo.

4C.- Això li va passar a una persona del grup: el meu avi estava a la uci. Tothom de la família ja l'havia anat a visitar i jo era la última. Finalment, vaig anar a veure'l i just aquella nit va morir. Nosaltres pensem que va ser el destí i l'atzar que va decidir que l'avi morís just després d'anar a visitar-lo.

- Com definiries la vida?

4A.- (Isaac): En un curs amb diferents tipus de proves. -(Alba.R):Es un període de temps, el que vivim pensant en el no morir. -(Alba.M):Es un període que passes unes fases que et porten a la mort. -(Berta):Es un període de temps que passes fins a arribar a la mort.

4B. – Un període de temps limitat per fer tot el que podem.

4C. - La vida es basa en els moments i en les persones que impactem, que fan d'aquest món un lloc millor.

6.3. SENTÈNCIES

Sentències 1, 2 i 3:

[...] La vida pot ser un sofriment o un plaer. [...]

El dia a dia, 1988-1992, [Brossa, 2007:45]

[...] De tots els camins en podem treure / alliçonament. [...]

El dia a dia, 1988-1992, [Brossa, 2007:123]

[...] Fa més por que la mort, haver perdut el temps. [...]

Passat festes, 1993-1995, [Brossa, 2000:140]

Proposta didàctica:

- Descriu diferents situacions on introdueixis d'una manera adient aquestes sentències.

4A. -Un cop tens una parella i et deixa, pot ser bo perquè ha sigut una mala influència per a tu, ho t'ho pots prendre com que ets una persona desgraciada i que ningú t'estima. - Quan per exemple no estudies per a un examen, suspens saps que per el pròxim estudiar. -Quan una avia recorda el passat, i diu: "si jo hagues tingut les mateixes oportunitats que tu..."

4B. - 1. Mort. 2. Moments difícils en els quals escolleixes. 3. Quant t'equivoques.

4C. - Quan puges a la muntanya. Primer mentre estàs escalant, pateixes perquè és un gran esforç, però quan arribes a dalt la sensació de joia al veure les vistes, val la pena.

De la segona sentència, en podem posar la situació que fas alguna cosa que ha estat malament o simplement que és dolenta, com per exemple, quan suspens un examen que aprens que la pròxima vegada hauràs d'estudiar més per aprovar.

De la tercera i última, quan estàs a punt de morir t'en penedeixes de moltes coses, però més de no haver fet que d'haver fet.

Sentència 4:

[...] Davant la vida no hi ha cap fórmula. [...]

Avanç i escampall, 1957-1959, [Brossa, 1991:235]

Proposta didàctica:

- Explica aquesta sentència. Hi estàs d'acord?

4A. -No hi ha res exacte que puguis fer per tenir una vida feliç, (no hi ha cap fòrmula) Pots seguir unes pautes, com per exemple estudiar, buscar treball, pero no sempre et serveix.

4B. - La vida és imprevisible i te l'has de buscar tu mateix.

4C. - Si, perquè no hi ha cap fòrmula, cap lloc on digui com hem de viure la vida, i si ho estem fent bé o malament. Podriem comparar-ho amb les matemàtiques on hi ha fòrmules que diuen com s'han de fer les coses i que no hi ha cap altre manera, però la diferència és que en la vida no hi ha res d'això, perquè hi ha milions de maneres de viure-les.

Sentència 5:

[...] Cal acceptar que la vida no té sentit i alhora / n'està plena. [...]

Passat festes, 1993-1995, [Brossa, 2000:51]

Proposta didàctica:

- Justifica amb diferents arguments la sentència anterior.

4A. -Perque hi ha coses que no podem explicar, pero en el fons tenen un sistema, encara que en aquell moment no el vegis.

4B. - La vida en si no té sentit perquè un dia moriràs i deixaràs el món.

4C. - Doncs que la vida és incomprendible, encara que estigui plena de sentit. Això és perquè encara no hem trobat el sentit.

Sentència 6:

[...] Entenc la vida com una aventura. [...]

Passat festes, 1993-1995, [Brossa, 2000:85]

Proposta didàctica:

- Creus que la vida és com una aventura? De quin tipus?

4A. -Creiem que si, que la vida es com una aventura, porque cada dia et presenta obstacles i as d'aprendre a superar-los.

4B. - Sí, és una aventura perquè no saps el que t'espera. Pots escollir molts camins que no saps a on et portaran.

4C. - La vida si que és una aventura. De tot tipus, perquè la vida és llarga i pots viure aventures de tota mena.

Sentència 7:

[...] Tot passa amb rapidesa

com una conversa agradable. [...]

Passat festes, 1993-1995, [Brossa, 2000:148]

Propostes didàctiques:

- Creus que la vida passa massa ràpid?

4A. -Si, perquè no et dones compte i ja han passat els anys, i cada any més es una obligació de més.

4B. - Sí

4C. - Passa massa ràpid, quan ho passes bé, quan gaudeixes.

- Proposa altres situacions que passin ràpid com una conversa agradable.

4A. -Quan t'ho passes bé en general.

4B. - Els moments en que t'ho passes molt bé.

4C. - Quan ho estàs passant bé amb els amics, quan ets sents a gust i còmode.

Sentència 8:

[...] De segle en segle quina gran foguera. [...]

Vint-i-una odes, uns goigs, una dansa i un sonet, 1958, [Brossa, 1991:204]

Proposta didàctica:

- Reescriu la sentència anterior des del punt de vista contrari.

4A.- “De segle en segle s’emmagatzema”.

4B.- De segle en segle, tot es conserva. (Saecula saeculorum).

4C.- De segle en segle, tot perdurará.

Sentències 9, 10 i 11:

Cada moment és tots els moments.

Tarannà, 1975, [Brossa, 1988:102]

[...] Calla un moment i observa com el present es torna / El passat. [...]

Vint-i-una odes, uns goigs, una dansa i un sonet, 1958, [Brossa, 1991: 200]

[...] La mort equilibra la humanitat. / Davant la mort tothom és igual. [...]

Passat festes, 1993-1995, [Brossa, 2000:79]

Proposta didàctica:

- Tria la sentència que més t'hagi agradat, explica el seu sentit i el motiu pel qual l'has triat.

4A. -(11) La mort equilibra la humanitat, davant la mort tothom és igual. Dons que siguis ric o pobre després de néixer tots signem la mateixa sentència, la mort. La hem triat perquè ens agrada la justícia.

4B. – (INTERPRETO QUE TRIEN LA 11) Tots ens morim i acabem de la mateixa manera, naixem i morim. Perquè és més interessant i amb el que estem més d'acord.

4C. - La mort equilibra la humanitat./ Davant la mort tothom és igual.

Aquesta sentència es refereix que a l'hora de morir tothom és igual, ningú té cap preferència a l'hora de morir. La mort, a tots ens iguala, una vegada morts, tots som difunts, al marge de qui érem en vida. La mort no respecta a ningú, ni en edat, sexe, creences, condicions econòmiques ni res. I sí que és veritat que no tots morim de la mateixa forma, però tots morirem, això és segur.

L'hem triat perquè creiem que era la més entenedora, i la que era més certa.

Sentència 12:

[...] S'eixamplen horitzons per noves vies. [...]

Cant de topada i de victòria, 1951, [Brossa, 1990:90]

Proposta didàctica:

- En quin moment citaries aquesta màxima. Explica el context.

4A. -Per exemple quan algu no ha provat alguna cosa i no s'hi vol arriscar.

4B. - En els moments difícils, s'obren portes noves quan es tanquen altres. Quan tens davant teu una complicació o problema sempre tens varies sol.lucions.

4C. - Cada vegada que comences una nova cosa, més possibilitats s'obren per a tu.

Sentència 13

[...] Per ser feliç, mortal camina sempre

i oblida.

La clau a la boca, 1996, [Brossa, 1997:89]

Proposta didàctica:

- Què n'opines d'aquesta màxima?

4A. -Que es més fàcil ser ignorant, com quan ets petit. Pero no sempre és senzill oblidar, i a vegades oblidar passa factura perque caus en la mateixa pedra una vegada rere l'altre.

4B. - Per ser feliç has de mirar cap al futur i oblidar tot el passat de manera que no determini el teu futur.

4C. - Que per estar bé amb tu mateix has de saber perdonar ja que tothom es pot equivocar.

6.4. ACTIVITAT DE SÍNTESE

Redacta alguns episodis de la teva autobiografia on reflexionis sobre la vida i el pas del temps. Tingues present aquestes pautes:

- **Escriu amb sinceritat i de manera que resulti interessant per als lectors.**
- **Explica els fets relacionant-los amb com els vas viure.**
- **Dedica un paràgraf a cada esdeveniment important.**
- **Mira de seguir un ordre cronològic: des que vas néixer fins avui.**
- **Fes servir connectors textuais.**
- **Escriu amb correcció, sense cometre errades d'ortografia.**
- **Narra el text en primera persona: recorda que tu n'ets el protagonista.**

4A. -

ISAAC.

Fa un any o així vaig començar una relació amb una noia, de manera seria, no com altres que havia tingut que eren més tonteig que relació. Així que com deia, vaig començar una relació amb una de les meves millors amigues. En aquesta relació em vaig donar compte de moltes coses, tan positives com negatives.

Quan no portava més d'uns cinc mesos vaig començar a qüestionar-me la meua vida i quines conseqüències tindria la meua vida si seguia al mateix rendiment. En aquell moment em vaig començar a frustrar per com anaven les coses, la relació, els meus estudis, els meus pensaments. Amb això que va arribar el estiu i em vaig veure en una situació complicada, em van quedar vuit assignatures pendents, la relació va anar empitjorant, per qüestions que massa personals.

Jo venint d'una família cristiana també, tenia confusió en les meves creences i tenia molts dubtes sobre l'existència de Déu com sempre havia tingut. Però abans d'anar a Anglaterra vaig començar a llegir la bíblia i a anar a una nova església evangèlica de Barcelona. I gràcies a les predicacions vaig començar a entendre el sentit de ser cristià i que no era una religió sino algo més.

Amb això que tota la meva vida va restaurar el seu ordre i la meva relació es va trencar i vaig començar a pensar diferent i al tornar del viatge d'Anglaterra, que em va ajudar a oblidarme de la meva exnovia, les recuperacions no van anar bé i vaig haver de repetir. Jo, no entenia per que tot el dolent em va passar al mateix temps. I gràcies a la meva nova creença actualment sóc més feliç i he trobat el sentit de la nostra existència.

ALBA M.

Quan tenia cinc anys va morir la meva àvia, que a part de ser una persona especial, va ser la primera persona que s'en va anar de la meva vida. No va ser fàcil, per a mi oblidarme d'ella i d'aquell moment, però encara sentia que em faltava al meu costat. Des de llavors tot el que havia sentit de la mort, era cert, i després de que s'anés la meva àvia, hi havia dies en que no podia deixar de pensar en que la vida eren quatre dies.

A vegades em feia por pensar en la mort, tot i que ja assumiria que era natural i que algun dia em passaria, per molta por que tingués. Al llarg de la meva vida m'ho he anat plantejant, però com tota persona ho ignores i passes a disfrutar de la vida. Ara fa tres anys que va morir un ésser important, el meu gos. Va ser molt dur per a mi, no assimilava la seva mort. Durant els dies, em costava de creure que un animal visqués tant poc.

Més tard va morir una persona important de la meva família. Allò potser vaig assimilar-ho més, degut a que era càncer i em vaig poder despedir. Em va servir per reflexionar sobre la meva adolescència, tot i que és difícil, però gràcies a les bones influències, dónes més importància a la teva vida. Des de petit et costa fer-te la idea de que la vida te poques etapes però està plena d'oportunitats. Tot i això cada oportunitat et pot fer madurar i plantejar bé el que faràs en el present perquè afecti positivament en el futur.

4B. –

Hajar:

Un dels molts episodis de la meva vida que m'ha fet reflexionar i pensar sobre la vida i el pas del temps ha sigut la mort d'un dels meus familiars més estimats, la meva àvia. Era una dona lluitadora, intel·ligent i riallera, sempre amb un somriure la boca d'orella a orella per molt malament que ho estigués passant, davant meu sempre un somriure. Sempre em feia riure amb un del seus acudits tan bons, que sempre em feien riure sense parar. Després d'una llarga temporada lluitant contra una greu malaltia, no va resistir més, i finalment va morir malauradament. Va lluitar durant més d'un any sense rendir-se en cap moment, i sempre amb l'esperança de curar-se. L'encarregada de dir-me que la meva àvia s'havia mort va ser la meva tieta. M'encordo d'aquell dia com si hagués sigut ahir. Vaig plorar, i molt, fins al punt de no saber a on estava ni el que estava fent. Després d'una setmana plena de llàgrimes i records inesborrables, vaig començar a donar-li voltes al cap sobre la nostre existència i el pas del temps. Somiava amb tu, somio i seguiré somiant per sempre.

Arnau:

Tots ens hem fet alguna vegada la reflexió sobre la vida i el pas del temps. En el meu cas, aquesta reflexió s'ha basat en recordar moments i reflexionar si havia aprofitat la vida d'una manera òptima.

Per una banda, quan era petit, vivia sense pensar en el pas del temps, sense més preocupació que viure el dia a dia, passar-m'ho bé i no caure i raspar-me el genoll.

D'altre banda, ara que m'he fet gran, si que dono voltes al cap sobre la vida i el pas del temps. El nostre cervell, fa que generalment recordem les coses dolentes de la vida, quan realment n'han passat tantes de bones com de dolentes. És per això que, segons el meu criteri, val més no mirar cap el passat i mirar sempre el futur. També cal dir que el passat, hi miris o no, influirà d'alguna manera en el present i el futur. Una altre de les meves reflexions actuals, és sobre el "perquè" de la vida, és a dir, el motiu pel qual estem vius. Crec que la resposta és ben senzilla; donar el millor de, intentar deixar petjada al món, però sempre seguint el màxim de feliços possibles. Aquestes son basicament els meves grans reflexions.

En definitiva, crec que segons els moments de la vida, valors aquesta i el temps d'una manera determinada, i segons això tens unes reflexions o unes altres.

Inés:

Quan era petita, només era petita, no tenia inquietuds ni ninguna cosa per la que lluitar, només tenia la necessitat de distribuir-me el temps únicament per jugar i divertir-me. Segons el que em diuen i el que penso, sempre he sigut una persona molt present i que mai he desaprofitat el temps.

La infància passa molt ràpid, com es diu sempre els millors moments passen més ràpid que els dolents o avorrits. A partir dels 11 o 12 anys ja vaig començar a ser més conscient del que era i del que volia ser. El canvi del cole al institut va ser un pas bastant gran, deixar enrere moltes coses, començar a esforçar-me més, i el que més vaig valorar va ser tenir la oportunitat de començar de nou.

Fins a tercer de la ESO, sempre m'havia fet moltes preguntes sobre el pas del temps, i sobre moltes més preguntes sense resposta, encara que jo me les responia segons com cregués, però d'una altre manera, és a dir depèn de en quin moment em trobi a la vida, li trobaré una resposta o una altre.

A principis de tercer de la ESO, vaig fer un gir completament com a persona, veia les coses des d'un punt més negatiu, vaig deixar de fer coses que sempre m'havien atret, la meva relació amb els altres era més distant, en tema escolar vaig empitjorar i tot se'm va caure a sobre. Em passava la major part del temps tancada a l'habitació sense deixar de pensar fins que anava adonant-me de que de tot el que feia, res em beneficiava i vaig començar a canviar la meva mentalitat. Vaig perdre el temps i això em va fer enfadar, més tard vaig perdre un familiar, això em va tornar a enfonsar però vaig trobar-li la part

positiva: el saber valorar el temps, que mai podràs saber el que passarà el dia de demà i per això has de saber aprofitar i utilitzar bé el teu temps.

Tercer va ser l'any més cansat que he tingut i se m'ha passat ràpid, per tot el que m'ha passat és curiós que hagi pogut passar tant ràpid, encara que no és l'any en general, perquè si que hi han moments que se't passen més lents, i també em passava però en general ha sigut un any bastant caòtic que no el tinc en compte ara ni vull tenir-lo en un futur.

Ara, a quart les coses van molt millor i també m'estic trobant més a mi mateixa i començo a prendre més decisions importants, encara que amb lo ràpid que passa tot, no tinc gaire temps per parar-me a pensar.

Eric:

Quan jo era petit no em preocupava tant pel pas del temps ni pel passat ni pel futur. Sempre vivia en el moment. En canvi, ara ja no es així, ara em preocupo pel meu futur intentant aprofitar el màxim de temps ara i fent algunes reflexions sobre el pas del temps. També algun exemple és que fa tres setmanes vaig anar a escalar a un rocòdrom el qual ja havia visitat abans i ja em coneixia una mica les vies. I al fer una via que anteriorment no la podia fer, vaig pensar en el meu progrés al llarg d'aquests dos anys pensant en com vaig començar fins ara on estic, ja que quan vaig començar no podia fer ni mig pas sense caure dos cops però en aquests dos anys he anat entrenant fent així els dits més forts per aguantar més amb una superació al dia a dia.

4C. -

CLARA:

Era un dia d'estiu, 27 d'agost exactament, on feia molta calor, i que va ser un dels moments més importants de la meua vida: el meu germà petit va néixer. En aquell moment, em vaig adonar que m'estava fent gran, per diverses raons; la primera, és que al tenir un germà petit, jo m'havia convertit en la gran de la casa i això em feia sentir-me gran. La segona raó és que els meus pares em van deixar la gran responsabilitat de posar-li el nom al nou membre de la família. Va ser un moment molt especial per mi, i em va fer sentir especial i important també.

ANDREA:

Quasi tothom recorda la infantesa com una etapa de la vida en la qual la felicitat s'apoderava de tu i no tenies cap problema, llevat de passar-te de la ratlla mentre pintaves, no acabar els petits dossiers de deures o com a màxim, portar-te malament a classe.

Ara, quan ja ets una mica més gran te n'adones d'aquells moments amb les amigues on creiem que parlar sobre la sèrie de televisió on una parella discutien era el millor que podiem fer. Moltes persones diuen que senten nostàlgia respecte la infància, jo sóc una d'elles, ja que si algú em donés l'oportunitat de tornar al passat ni que sigui per un dia, és clar que ho faria. Trobo a faltar les quedades al parc després d'escola on ens reuníem

tota la pinya per bescanviar enganxines, jugar a cromos o donar voltes sense parar amb el fi de passar el temps i riure una estona.

Sé que no sóc la més adient per a dir que la vida és dura, quan només tinc 16 i em queda molt més de mitja vida per viure, o això espero, però s'ha de recalcar que com la infància no hi ha res. Tot parteix d'allà, és el punt de sortida dels nostres somnis, a les nostres dificultats, creences i el que nosaltres volem fer al futur. La visió de la vida és totalment diferent segons la infantesa que has viscut.

Sempre recordaré el moment en el qual vaig acabar primària. Era la festa de fi de curs i tothom plorava perquè la gran majoria ja no ens tornariem a veure. En aquell moment em vaig adonar que la meva infància acabava. Em sentia optimista per a la nova etapa que anava a emprendre, però tot i així, dins meu hi havia alguna cosa que no acabava de quadrar. I si era la sensació de sentir-se gran? Realment no ho sé, però el que tinc clar és que aquell va ser el moment on es veu la clara divisió, quan passes de ser una "nena" a una noia. Tot l'estiu següent, vaig sentir molta tristesa, perquè res tornaria a ser el mateix. I així ha sigut, mai he tornat a gaudir sense cap preocupació com quan ho feia en aquella etapa, suposo que les coses canvien a mesura que anem creixent, és l'essència de la vida. Mentre escric tot això, el somriure s'apodera de mi, perquè no hi ha res com reviure en el teu pensament i rememorar tots els moments i instants que marquen i sempre formaran part de tu.

JUREK:

Normalment quan reflexiono sobre el pas del temps és quan em donc conte de que he perdut el temps en moltes circumstàncies en que he pogut solucionar coses en el moment que es tenen que fer i no després amb les presas. També em donc conte de que el temps passa ràpid quan en un passat podia haver fet coses que no vaig fer i ara alomillor m'arrepenteixo i si pogués tornar enrere les faria o intentaria realitzar coses que en el passat ni vaig intentar fer-las. Però una cosa que està clara és que al passat no es pot canviar i l'únic que queda és pensar en el present i realitzar el teu futur.

ALBERT:

Recordo la meva infància, ara amb perspectiva, i veig com d'alguna manera incomprendible els meus pares m'han aconseguit inculcar uns valors que han fet i fan de mi ser com sóc amb les meves virtuts i els meus defectes. Aquella sensació de tranquil·litat de quan ets petit i tot et sembla tant fàcil se'm va quedar gravat a la pell. La seguretat de saber que estiguis en mans de qui estiguis, estaràs bé fa que vegis la vida com a una meravella i et sentis afortunat. Tot és molt maco mentre dura, però a la que et treuen del teu «medi» veus com no tot és tant maco com ho pintaven.

Un primer incís que m'agradaria fer és que jo no sóc de Vilassar de Mar ni ho he sigut, he nascut a Sant Feliu de Llobregat i n'estic orgullós. Criar-me en aquella ciutat tant característica ha sigut de les millors coses que m'han pogut passar mai. He fet amics inseparables i companys ben avinguts. Com anava dient, aquella ciutat té una

característica principal, com a mínim per a mi. I és que tot i ser una gran ciutat, d'uns 45000 habitants, i que es trobi al cinturó, i que hi hagi més de la meitat de població que sigui de parla castellana, i que hi hagin minories feixistes, mai ha perdut l'essència d'aquell poble que antigament el formaven quatre cases. I és així, tot el centre és un poble on tothom es coneix amb tothom i es fa safareig de les vivències dels ciutadans.

Com deia al principi, els meus pares m'han pogut criar de la millor manera que podien (i no van ser justament poques les dificultats que van haver de passar). Quan tenia cinc anys, acabats de fer, els meus pares es van separar. Recordo aquell matí de vacances que em vaig despertar i em vaig trobar la meva mare al menjador asseguda a una cadira esperant a que em despertés, segurament buscant la millor forma de dir-m'ho. Qui m'ho hauria d'haver dit el que m'esperava, estic totalment convençut que si en el moment que vaig obrir els ulls aquell dia hagués sapigut el que la meva mare em volia dir no m'hagués despertat. Al mateix temps que la meva mare m'anava explicant i intentar conscienciar-me que a partir de llavors hi haurien canvis, se'm començava a caure el cel a sobre. Aquell cel que tant havia admirat mentre feia migdiades estirat cap amunt a l'gespa del jardí de casa els meus avis. Aquell mateix on temps enrere hi veia un món on somiar i on somriure se'm queia a trossos.

La següent vivència que recordi amb més claredat és quan el meu pare va començar a sortir amb la seva actual parella. Jo coneguéssim de què havia de fer reconciliar els meus pares (qui no ho faria?) i veia com el meu pare anava substituint amb el pas del temps la que havia estat la seva companya de viatge i muller, per a una altra dona. Evidentment em va fer mal i al principi m'oposava totalment a la seva relació i feia tot el possible i més per a que no estiguessin junts (ara me'n penedeixo molt, he pogut veure com el meu pare és feliç i que s'estimen i es respecten recíprocament).

Recordo les nits de divendres d'aquells temps quan el meu pare i jo anàvem a la plaça de Rei de Barcelona a un aplec de balls tradicionals i ens fèiem un fart de ballar. Això sí, quan veia que mon pare i la seva parella es posaven i no paraven, em feia el cansat per anar cap a casa. D'aquella època també recordo una trucada telefònica amb el meu avi on l'hi explicava que els meus pares s'anaven a separar de la millor manera que vaig saber.

També recordo com amb el meu tiet vam aconseguir fer grans coses d'un no res. El meu somni des de petit havia estat fer el meu propi gegant de cercavila i crear una colla gegantera. Quan l'hi vaig explicar al meu tiet, ell va agafar una trona vella (on jo seia quan era més petit) i a partir d'aquí va comensar a crear l'esquelet del gegant amb les seves pròpies mans i com mica en mica anava prenent forma.

Un temps més tard vaig comensar amb la música (diria que als sis anys vaig començar a tocar la trompeta tot i que no era la meva aposta inicial) i uns anys enrere solfeig i coral infantil.

També recordo quan amb vuit anys em van dir que ens mudàvem a Vilassar. Només he viscut aquesta sensació, de quan t'ho diuen dos cops a la vida: quan els meus pares es van separar i aquesta, mai més.

Em va costar molt assumir-ho ja que a Sant Feliu havia fet el meu grup d'amics i tenia tota una infància a allà que va quedar esquerdada per aquest fet.

El primer dia d'escola va ser dels moments més incomprensibles de la meua vida. Em sentia totalment en fora de joc, com si no tingués capiguda a allà jo. Així que mica en mica em vaig anar relacionant amb els que serien els meus companys nous i la veritat que d'allà en van sortir bones amistats, que duren fins avui dia.

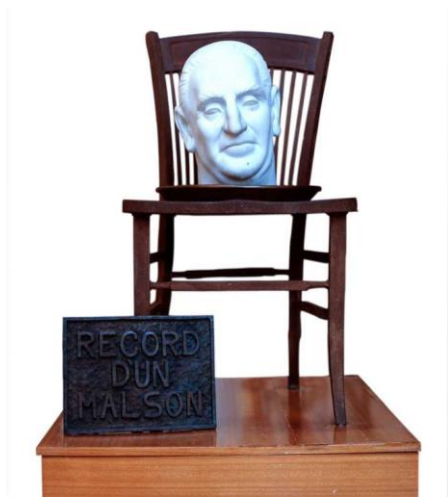
Tot i haver-me adaptat a el nou lloc on vivia al cap de molt, he anat madurant amb el pas del temps fins on sóc ara i la veritat és que em sento orgullós d'haver estat capàs d'aconseguir-ho. Tot i això, sempre em quedarà l'anhel de Sant Feliu, els seus carrers tranquils, el seu cinema, el seu ateneu, tot.

I a principis d'aquest curs he entrat a militar a les JERC (Joventuts d'Esquerra Republicana de Catalunya) i he pogut veure que hi ha més gent que pensa com jo que s'ha de continuar treballant molt per fer front a totes les desigualtats socials que hi ha al món.

7. CIUTATS

7.1. POEMA CORPORI

RECORD D'UN MALSON

Brossa, J. (1989): "Record d'un malson" dedicat a Josep Maria de Porcioles (alcalde de Barcelona del 1957 al 1973).

RECORD D'UN MALSON

La història del poema corpori «Record d'un malson» és ben rocambolesca. L'any 1989 l'aleshores alcalde de Sant Adrià de Besòs va demanar a Brossa un poema objecte per a la ciutat. El poeta, segons explicà, després de passejar un dia pel barri de la Mina, va decidir fer un poema dedicat a Josep M. de Porcioles, l'alcalde de Barcelona de l'època

franquista que més durà en el seu càrrec (1957-1973). El motiu era que el polígon s'havia començat a construir durant aquella legislatura amb la finalitat d'allotjar-hi barraquistes de Barcelona i del camp de la Bota de Sant Adrià, i que, d'alguna manera, Porcioles representava l'especulació urbanística d'aquells anys. La peça que Brossa imaginà fou un monument que ell mateix considerava «anticommemoratiu», «denigratori», «condemnatori», «anticelebratiu» i «recriminatori». Es tracta d'una cadira d'oficina de ferro (el poeta volia la típica cadira d'oficina ja que Porcioles era notari) que sosté una safata de bronze amb el cap de marbre de l'alcalde. Per a Brossa, hi havia dos tipus d'escultures: les que serveixen per aplaudir i les que serveixen per xiular. I de manera molt clara, «Record d'un malson» era d'aquestes darreres.

La peça s'havia de situar a la plaça Josep Tarradellas de La Mina, l'escenari de l'*intifada* del Besòs (durant un temps hi hagué tot de revoltes en el barri perquè s'havien de construir més «vivendes socials» i els veïns reclamaven el solar anomenat de les «palmeres» per a equipaments). Però, quan l'any 1991 Brossa lliurà l'obra a l'Ajuntament, aquest no s'atreu a posar-la en un lloc públic obert, a causa de la duresa de la proposta, i la guardà en un magatzem. L'any 1995, però, dos regidors de l'Ajuntament d'Iniciativa per Catalunya la tragueren del lloc on era guardada (amb l'excusa de retratar-la) i la col·locaren al Parc del Besòs. Abans d'un dia fou retirada i retornada al magatzem. Brossa assistí a l'acte i la premsa se'n féu ressò de la notícia. La història no acabà aquí perquè al cap d'un temps l'obra es traslladà al vestíbul de la Biblioteca Popular de Sant Adrià, on s'estigué fins a la inauguració del Museu de la Immigració (novembre de 2004), on ara es pot veure des del porxo de l'entrada. La situació del Museu en una mena d'illa en mig de vies ràpides proporciona encara més el caràcter de tancament de la peça.

Glòria Bordons, web Fundació Joan Brossa <http://accionsiterritori.com>, gener 2013. (fragment adaptat)

Propostes didàctiques:

- Qui va encarregar un poema objecte a Joan Brossa l'any 1989?

4A.- L'alcalde de Sant Adrià del Besòs.

4B.- L'aleshores alcalde de Sant Adrià de Besòs.

4C.- L'Alcalde de Sant Adrià de Besòs va fer-ho.

- A qui decideix dedicar el poema després de passejar un dia pel barri de la Mina?

4A.- Decideix dedicar el poema a Josep Mª de Porcioles, l'alcalde de Barcelona en els temps franquistes.

4B.- A Josep M. De Porcioles, l'alcalde de Barcelona de l'època franquista que més durà en el seu càrrec (1957-1973).

4C.- Joan Brossa decideix dedicar el poema a Josep M. Porcioles, l'Alcalde de Barcelona en l'època franquista.

- Què volia denunciar el poeta amb la seva obra?

4A. - Volia denunciar l'especulació urbanística d'aquells anys.

4B. - Que el polígon s'havia començat a construir durant aquella legislatura amb la finalitat d'allotjar-hi barraquistes de Barcelona i del camp de la Bota de Sant Adrià, i que, d'alguna manera, Porcioles representava l'especulació urbanística d'aquells anys.

4C. - Volia denunciar que el polígon s'havia començat a construir durant aquella legislatura amb la finalitat d'allotjar-hi barraquistes de Barcelona i del camp de la Bota de Sant Adrià.

- Com va concebre Brossa el monument?

4A.- Brossa considerava la seva obra com a anticommemoratiu, denigratori, condemnatori, anticelebratiu i recriminatori.

4B.- Fou un monument que ell mateix considerava anticommemoratiu, denigratori, condemnatori, anticelebratiu i recriminatori.

4C.- Brossa va considerar el monument "anticommemoratiu", "denigratori", "condemnatori", "anticelebratiu" i "recriminatori".

- En què consisteix l'obra?

4A. - Es tracta d'una cadira d'oficina de ferro que sosté una safata de bronze amb el cap de marbre de l'alcalde.

4B.- En una cadira on a sobre hi ha un cap tallat i un cartell que posa el títol de l'obra "Record d'un malson".

4C.- Es tracta d'una cadira d'oficina de ferro, que sosté una safata de bronze amb el cap de marbre de l'alcalde.

- On havia d'anar situada inicialment l'obra? On es troba ara?

4A.- Havia d'anar situada a la plaça de Josep de Tarradellas, a la Mina. Ara, es troba al museu de la Immigració.

4B.- Inicialment havia d'anar a Sant Adrià però ara està al museu de la immigració.

4C.- Principalment, l'obra havia d'anar situada a la plaça Josep Tarradellas de La Mina, l'escenari de l'*intifada* del Besòs, i després va ser guardada en un magatzem. Posteriorment, la tragueren del lloc on es trobava desada, i la col·locaren al Parc del Besòs. Al cap d'un dia, fou retirada i retornada al magatzem. Passat un temps, l'obra es traslladà al vestíbul de la Biblioteca Popular de Sant Adrià, que és on es troba actualment.

- Per què l'Ajuntament no s'atreu a posar la peça en un lloc públic obert?

4A. - No s'atreu per la duresa de la proposta.

4B. - Perquè l'escultura no era adequada per estar exposada de cara al públic.

4C. - A causa de la duresa de la proposta.

- Creus que hauria d'estar exposada on el poeta desitjava? Justifica la teva resposta.

4A. - Sí, per que la va fer pensant on havia de situar-la i què representaria.

4B. - Si, ja que va ser feta pel poeta i ell hauria de decidir on va.

4C. - Sí, estem d'acord amb que l'obra hagi d'estar exposada on el poeta desitjava, perquè és una obra que ell mateix ha fet, i per tant té dret a romandre on ell vulgui.

- Quina opinió et mereix aquesta proposta artística?

4A. - Trobem que la forma en la que critica la especulació urbanística és original.

4B. - Creiem que es interessant, però alhora estrany ja que no volien que estigués de cara al públic i ara està en un museu.

4C. - Aquesta proposta que l'Alcalde de Sant Adrià de Besòs va fer a Brossa ens ha atret molt, perquè els poemes normalment són escrits en paper, no en marbre. Creiem que és una proposta diferent, i que poca gent ha proposat fer un poema objecte, o sigui, enlloc d'estar escrit, l'has d'interpretar tu mateix. Pensem que Brossa va saber complir la petició de l'Alcalde, perquè va elaborar una escultura que simbolitza Porcioles, utilitzant-lo com a símil per a representar l'especulació urbanística de l'època.

7. 2. TEXTOS

AIGUA DE FOC

En una obra d'art al carrer hi ha
els condicionaments que van més enllà
del gust artístic. A part d'aquest punt
hi pot haver algunes decepcions degudes
als problemes que sorgeixen dels espais
públics, com són el vandalisme o la mala
conservació, no sempre previstos
i que poden desvirtuar qualsevol entorn.

Malgrat les noves tècniques de la imatge
a la sortida i a la posta del sol l'aspecte

dels núvols és vermellós.

Passat festes, 1993-1995, [Brossa, 2000:57]

Propostes didàctiques:

- Quins són els condicionaments que poden desvirtuar una obra d'art al carrer i qualsevol entorn?

4A.- El vandalisme o la mal conservació.

4B.- El vandalisme i la mala conservació.

4C.- Són el vandalisme o la mala conservació.

- En el teu poble la gent acostuma a cuidar els espais públics? I tu?

4A. - Sí, acostuma i acostumem a cuidar-los.

4B. - Nosaltres si que les respectem i la majoria de la gent també ho fa.

4C. - A Vilassar de Mar, la gent no acostuma a cuidar els espais públics, com es pot veure, per exemple, a la riera, on hi ha moltes pintades. Nosaltres acostumem a respectar els espais públics del nostre poble.

- Quins indrets coneixes amb els tipus de problemes esmentats al poema?

4A. - No en coneixem cap.

4B. - Alguns edificis importants de Barcelona.

4C. - Els barris marginals de Nova York i el barri de la Mina a Barcelona, entre d'altres.

- Com es podria solucionar aquesta problemàtica? Què cal fer amb els incívics?

4A. - Col·locant càmeres de vigilància o advertint al ciutadà. Posar-los multes.

4B. - Caldria posar càmeres de seguretat i multar a la gent que ho fes.

4C. - Per solucionar aquesta problemàtica, caldria adoptar més mesures de seguretat, per exemple (contractar personal de seguretat, col·locar càmeres de videovigilància...). Caldria multar a la gent incívica que no respecta els llocs públics, amb sancions elevades.

- Quins esdeveniments naturals ningú pot alterar, segons l'última estrofa del poema? Hi estàs d'acord? En podries dir d'altres?

4A. - La sortida i posta de sol. La pluja, el mar, la neu...

4B. - La sortida i la posta de sol. Si, hi estem d'acord. Les gotes de pluja caient al mar, que fan una espècie de cortina.

4C. - Els esdeveniments que ningú pot alterar segons el poema, són la sortida i la posta de Sol i l'aspecte dels núvols. Hi estem d'acord, ja que són obres de la natura, que no les pot modificar cap ésser humà. Altres elements que no es poden canviar serien: els terratrèmols, el vent, l'onatge, les mareas...

PER A CONSTRUIR...

Per a construir el traçat ferroviari

van haver de fer esplanaments importants

i un túnel de centenars de metres, com també

els ponts i els murs que voregen el riu.

Els entra-i-surts del poeta, 1973, [Brossa, 1986:46]

Propostes didàctiques:

- Per a construir el traçat ferroviari què van haver de fer?

4A.- Van haver de fer esplanaments, túnels, ponts i murs.

4B.- Van haver de fer emplenaments i un túnel de centenar de metres, ponts i murs.

4C.- Per a construir el traçat ferroviari van haver de fer esplanaments importants i un túnel de centenars de metres, i també els ponts i murs que voregen el riu.

- Quines conseqüències té per al paisatge?

4A. - Alteren i modifiquen el paisatge, urbanitzen la naturalesa.

4B. - Fa un gran impacte visual, ja que tapa el mar.

4C. - La construcció d'un traçat ferroviari suposa la destrossa de l'ecosistema natural, i enlloc de veure el paisatge tal i com és, en estat natural, el veiem artificialment, modificat per l'ésser humà.

- Per on passa el tren en el teu poble?

4A.- Per la vora del mar.

4B.- Per la vora del mar.

4C.- El tren a Vilassar de Mar passa per davant del mar, al costat del passeig marítim.

- Creus que també té conseqüències en el paisatge? Quines?

4A. - Sí, alteren la bellesa de la platja i barren el seu accés.

4B. - Sí, que en comptes de veure el mar, veus les vies del tren.

4C. - Sí que té conseqüències per al paisatge, ja que n'afecta la seva estètica; enlloc de ser un passeig marítim ample i natural, les vies del tren estan al costat; molesta tant la seva presència com el soroll que emet.

- Podria passar per algun altre lloc?

4A. - Sí, per sota terra o per sobre dels pobles, com el metro que passa per Nova York.

4B. - Per la muntanya, però tindria un impacte encara més gran.

4C. - Sí, tots coincidim en que el tren hauria de ser subterrani, i d'aquesta manera poder ampliar el passeig marítim.

- Què prioritzaries la construcció del traçat ferroviari o el paisatge? Raona la teva resposta.

4A. - El paisatge. Ja que sempre ha estat a la terra i no hauria d'alterar-se.

4B. - El traçat ferroviària ja que és necessari.

4C. - Prioritzaríem la construcció d'un traçat ferroviari abans que el paisatge sense dubte; el paisatge és només un element estètic, la qual cosa no influeix de manera negativa si hi construïm alguna cosa. En canvi, la construcció de les vies de tren, és molt més important, ja que la gent sense transport propi ho necessita.

NO ÉS IGUAL EL CAMÍ...

No és igual el camí de Barcelona

a Mataró, que de Mataró

a Barcelona, encara que travessi

el mateix paisatge.

Ja has donat llet a la cabra blanca?

Un, i no dos, 1959-1960, [Brossa, 1977:172]

Propostes didàctiques:

- Quins arguments donaries per tal de justificar l'afirmació del poema?

4A. - El poeta vol transmetre que el camí, tot i passar pel mateix lloc, és diferent perquè no és el mateix que comenci en un lloc que a l'altre.

4B. - Que no es el mateix fer un camí depèn d'on el comencis ja que aprecies coses diferents.

4C. - Per començar, creiem que el viatge d'anada mai és igual que el de tornada, i això és el que ens vol donar a entendre amb el joc de paraules "Barcelona-Mataró" i "Mataró-Barcelona". Mai veus exactament el mateix si vas o si vens d'un lloc. També cal dir, des del punt de vista físic, que al viatge d'anada sempre veus les coses des d'una altre perspectiva que del de tornada.

- Quina informació aporta la pregunta final?

4A. -Que tot, en certa manera, està relacionat ja que no és el mateix que la cabra doni llet que donar-li llet a la cabra.

4B. - Que si ja ho sabies.

4C. - La pregunta final és una figura retòrica, la qual ens aporta una certa ironia. Les cabres són les que ens donen la llet a nosaltres, no nosaltres a les cabres. Com que el poema ens parla de coses al revés, (Barcelona-Mataró, Mataró-Barcelona) per remarcar-ho més, ha introduït aquesta pregunta, que també és una "acció" al revés.

- De quin indret podria ser l'emissor del poema?

4A. -De Mataró o Barcelona.

4B. - De la part de la costa de Catalunya, segurament d'entre Barcelona i Mataró.

4C. - Podria ser de Mataró o de Barcelona, ja que són les dues ciutats que posa per exemple.

- Quan has fet algun viatge has trobat igual el camí d'anada que el de tornada?

4A. -Sí, és bastant igual. Només canvia la direcció.

4B. - No, ja que he apreciat diferents cosses i no es fa igual de llarg un camí que l'altre.

4C. - No, mai hem trobat l'anada igual que la tornada. Mai hem vist el mateix paisatge a l'anar que al venir. També creiem que això pot ser degut a l'estat d'ànim de la persona, per exemple: a l'anada, estàs més il·lusionat perquè vas al lloc que desitges, estàs eufòric. Per això, probablement, veuràs el paisatge d'una altre manera. Al tornar, estaràs cansat o desanimat, perquè ja tornes del viatge, i veuràs el paisatge diferent.

- Quines similituds o diferències hi has pogut apreciar?

4A. -Es pot apreciar els desnivells i el sentit. La principal similitud, és que el paisatge és el mateix i/o semblant.

4B. - Un se't fa més curt que l'altre. Aprecies diferents detalls del paisatge i fins i tot et pot no semblar el mateix.

4C. - Les similituds han sigut les zones per on hem passat, és a dir, si hi havia una fàbrica, un bosc, o el mar, recordem que l'hem vist a l'anada. Però no el veiem igual; per exemple, en el cas del mar, pot ser que a l'anar l'haguem vist més gran i més colorit, i al tornar més apagat i fosc.

- Quina és la part del viatge que t'agrada més? Per què?

4A. - Normalment l'anada, ja que no saps el que t'espera i tens les típiques ganes de començar en un altre lloc.

4B. - El d'anada, perquè tens l'emoció d'arribar al lloc del destí i gaudeixes més el trajecte.

4C. - **Víctor:** l'anada, ja que estàs eufòric perquè vas al lloc que t'agrada. **Xavi:** la tornada, doncs tornes a casa després del viatge. **Marta:** l'anada, perquè estàs il·lusionat i emocionat per arribar al teu destí. **Anna:** l'estada, ja que és on realment disfrutes el viatge.

UN CENTENAR DE PERSONES...

Un centenar de persones s'han manifestat
per demanar la retirada d'un abocador
d'escombraries i la seva conversió en espai verd.

Tarannà, 1975, [Brossa, 1988:40]

Propostes didàctiques:

- Per què s'han manifestat un centenar de persones?

4A.- Per demanar la retirada d'un abocador d'escombraries i la seva conversió en espai verd.

4B.- Per demanar la retirada d'un abocador d'escombraries i la seva conversió en espai verd.

4C.- Un centenar de persones s'han manifestat per demanar la retirada d'un abocador d'escombraries i la seva conversió en espai verd.

- Creus que un centenar són molts manifestants?

4A. - Depèn de la importància de la manifestació, per aquest cas són bastants.

4B. - No, ja que perquè tingui influència la proposta ha d'haver i molta més gent.

4C. - No creiem que siguin molts manifestants, si ho comparem amb les manifestacions nacionals (11-N...) on acudeixen milers i milers de persones.

- Trobes encertada la seva demanda?

4A. -Si, ja que és important.

4B. - Si, ja que ningú vol tenir un abocador a prop de casa seva.

4C. - D'una banda sí, perquè l'abocador espatlla el paisatge, i també pot molestar als veïns; ja sigui per l'olor, pels sorolls, etc. D'altra banda, hi estem d'acord, ja que un abocador ha d'estar present obligatòriament en un poble, sinó no hi ha on llençar les escombraries.

- T'haguessis afegit a la manifestació amb ells?

4A. -Depèn perquè l'abocador d'escombraries és necessari però l'espai verd fa més goig.

4B. - Si m'afectés a mi sí.

4C. - Si ens hagués afectat l'estada de l'abocador allà, és possible que sí, ja que quan més gent, més pressió s'hagués fet per treure'l.

- A qui pertoca decidir on es construeixen abocadors d'escombraries o espais verds?

4A. - A l'ajuntament.

4B. - A l'ajuntament, que es qui posa l'espai.

4C. - L'Ajuntament de l'indret on es vulgui construir és el que ho ha de decidir.

- Quins criteris creus que prevalen a l'hora de decidir-ho?

4A. -Els diners i la necessitat i l'opinió del poble.

4B. - Si està ben situat, si els ciutadans hi estan d'acord i si no fa contaminació visual.

4C. - Els criteris que prevalen són, entre d'altres, si la gent està d'acord amb la construcció d'un abocador a la zona on viuen. Com que normalment es construeixen en zones on hi ha poca gent, un altre criteri a tenir en compte és si el territori és apte per a la construcció d'un abocador.

- On ubicaries un abocador d'escombraries al teu poble? I un espai verd?

4A. -A les afores, al centre.

4B. - Jo no posaria un abocador al meu poble, ja que es petit i estaria a prop de cases i un espai verd el posaria per la zona industrial una mica a les afores del poble.

4C. - L'abocador d'escombraries el posaríem al costat de la riera, on hi visqui poca gent. I l'espai verd, a la zona del hivernacles, on hi hagi vegetació.

CUBELL...

Cubell de plàstic per a dipositar-hi

les escombraries: és de cent litres de capacitat

i evita l'estesa per terra de les bosses,

els plàstics amb brossa. Observant

les escombraries podem endevinar

la posició social de les persones.

Passat festes, 1993-1995, [Brossa, 2000:151]

Propostes didàctiques:

- Estàs d'acord que observant les escombraries podem endevinar la posició social de les persones? Justifica la teva resposta.

4A. - Sí, perquè si estan molt plenes significa que consumeixen més i depèn de la marca que gastin.

4B. - Sí, ja que depèn de com sigui la persona tindrà unes escombraries o unes altres.

4C. - Sí, hi estem d'acord. Observant les escombraries, podem saber la situació econòmica en la que es troba una persona o conjunt de persones, per exemple: si una família llença molta brossa, voldrà dir que té una posició social més alta que la família que en llença poca. No hem de tenir en compte només la quantitat del que es llença sinó també què es llença: la família rica pot llençar caviar, mentre que la pobre pot ser que llençi sardines, o simplement res.

- En quin indret creus que es podria trobar un cubell de plàstic de cent litres de capacitat? En una zona rica o en una zona pobre?

4A. - Zona rica.

4B. - En una zona pobre ja que es gran i en una zona rica no crec que ho posin ja que quedaria lleig.

4C. - El cubell de plàstic es trobaria més aviat en una zona pobre; encara que a la zona rica llencessin moltes escombraries, mai hi posarien un d'aquests cubells de tanta capacitat, perquè afectaria l'estètica de la zona. Possiblement, la gent de la zona rica, abans d'anar a llençar les escombraries a un cubell de plàstic, pagarien un servei addicional d'escombraries, és a dir, que un camió passés per davant de les seves cases a recollir-la. En una zona pobre, en canvi, com que no tindrien pressupost, haurien de

construir el cubell, i no tindrien en compte l'estètica del paisatge sinó que donarien prioritat a llençar les escombraries.

- En quins llocs és habitual l'estesa per terra de les bosses, els plàstics amb brossa?

4A. - Al barris pobres o afores de les ciutats o gent que no li preocupi el medi natural.

4B. - A les rieres o zones molt pobres d'algunes ciutats.

4C. - Normalment, a llocs on no hi ha contenidors de tanta capacitat. Si el camió no passa a buidar-los cada cert temps, no hi cap més brossa, i el que fa la gent és anar-la deixant pels voltants.

- Consideres que és un problema la brutícia en moltes ciutats?

4A. - Sí, perquè fa malbé el medi, contamina i estèticament no fa bonic.

4B. - Sí, ja que hi ha cassos on no es pot ni passar de la quantitat de brossa que hi ha i de la mala olor que causen.

4C. - Sí, no només es tracta d'un tema d'estètica, sinó també d'higiene per a les persones que viuen en aquelles ciutats, a les quals no els agrada que la seva ciutat fagi olor a brossa, o que hi hagi rates pels voltants.

- Com podria solucionar-se?

4A. - Reduint, reutilitzant i reciclant.

4B. - Promovent coses per reciclar.

4C. - Hi hauria un munt de propostes per solucionar aquest problema, però nosaltres nomenarem les més viables:

La més adequada, seria potser posar un servei de recollida de brosses a cada ciutat, que passés per cada casa; d'aquesta manera, es podrien suprimir els abocadors municipals, i tot estaria més net. Una altra opció seria fer més grans els contenidors, perquè hi càpiga més brossa i la gent no hagi d'estar deixant les bosses pels voltants. Sinó fos possible cap de les anteriors, potser es podria agilitzar el procés de recollida de brosses, o sigui, que el camió que buida els contenidors passés més sovint.

LLUNA MINVANT

¿D'aquest conjunt de blocs malparits

en diuen ciutat?

Un quisso es nega a entrar al poema,

però a la fi ho accepta.

La memòria encesa, 1977-1992, [Brossa, 1998:229]

Propostes didàctiques:

- Quins tipus de blocs consideraries malparits?

4A. - Els lletjos, malfets...

4B. - Tots els grans que hi ha a les ciutats.

4C. - Els edificis i els pisos de les ciutats.

- Per què creus que el quisso en un principi es nega a entrar al poema?

4A. - Perquè no li agrada la ciutat.

4B. - Perquè no vol estar entre edificis.

4C. - Perquè el gos representa que és un animal, que ha viscut tota la vida a la natura. Quan veu la ciutat plena d'edificis i blocs, queda una mica sorprès i s'espanta, ja que no és al que ell està acostumat.

- Què creus que es critica en aquest poema?

4A. - L'estat dels blocs d'aqueta ciutat.

4B. - Les ciutats.

4C. - Creiem que critica la construcció massiva d'edificis a les ciutats.

- Com serien els edificis i l'entorn de la teva ciutat ideal?

4A. -Moderns, alts i grans.

4B. - Sense rasca cels, cases, zones verdes...

4C. - **Víctor:** amb més cases i més piscines. **Marta:** amb menys edificis i més entorn natural (boscos, parcs...). **Xavi i Anna:** tal i com és ara, sinó no seria una ciutat.

- Quina és la ciutat que més t'agrada? Per què?

4A. -Dubai, perquè hi han moltes coses i és molt rica i estètica.

4B. - NY, perquè m'agrada veure el central parc, una zona verda immensa enmig de tots els rasca cels.

4C. - **Víctor:** la ciutat que més m'agrada és Córdoba, ja que sigui l'època de l'any que sigui, sempre hi ha festes pels carrers. **Xavi:** la ciutat que més m'agrada és Barcelona, perquè a part de que és una ciutat bonica, conserva edificis antics, al contrari que moltes ciutats actuals, que no els han conservat. **Marta:** la meva ciutat preferida és Dublín, ja que és com si estiguessis en una altre època; la ciutat és molt antiga, i es conserva molt bé. També m'agrada perquè hi ha molts carrers comercials. **Anna:** la ciutat que més

m'agrada és Nova York, perquè té un munt de gratacels, i, des de segons quins hotels, té unes vistes espectaculars.

- Quina part del teu poble és la teva preferida? Justifica la resposta.

4A. - Carrer Colom, perquè estan les millors cases.

4B. - La part de la xinesa ja que són tot cases antigues.

4C. - Tots coincidim en que la part que més ens agrada del nostre poble és la platja. Pels matins, l'aigua és molt cristal·lina, i s'hi poden veure els peixos nedar, fins i tot petites petxines. És un paisatge molt relaxant, si t'asseus a les roques a escoltar la brisa del mar, és com si desconectessis per complet. També creiem que és un lloc on podem anar a refrescar-nos a l'estiu gratuïtament.

7.3. SENTÈNCIES

Sentència 1:

[...] Els paisatges són estats d'ànim [...]

El dia a dia, 1988-1992, [Brossa, 2007:140]

Proposta didàctica:

- Explica la sentència anterior. Hi estàs d'acord?

4A. - Sí, perquè si el que veus t'agrada, et fa estar millor, en canvi, si veus un paisatge trist o brut, et fa estar malament.

4B. - Sí, ja que depenent de l'estat d'ànim que tinguis veuràs d'una forma o d'un altre el paisatge.

4C. - Sí, perquè depenent del teu estat d'ànim, pots arribar a veure els paisatges de maneres completament diferents. No és el mateix veure un bosc quan estàs content, que el veuràs tot verd i alegre, i fins i tot els cants dels ocells et resultaran temptadors, que si estàs trist, que el veuràs més fosc i fins i tot et pot arribar a fer sentir una certa por.

Sentència 2:

[...] Vull el consol vull la sortida / En el paisatge [...]

Els entrebancs de l'univers, 1956, [Brossa, 1991:150]

Proposta didàctica:

- Escriu una situació on introdueixis d'una manera adient la sentència anterior.

4A. - Quan estàs trist i busques una manera de trobar-te a tu mateix.

4B. - Una casa de fusta a la muntanya rodejada de vegetació.

4C. - La sentència vol dir que quan tens alguna mena de problema, l'únic que vols és sortir d'ell, solucionar-lo, i el paisatge et pot tranquilitzar i inspirar.

Situació: la meva dona es vol divorciar, al meu fill li han trobat un tumor al cor, i a mi m'estan a punt de despatxar; *vull el consol vull la sortida / En el paisatge.*

Sentència 3:

L'increment de les fonts de riquesa i l'explotació

dels recursos naturals ha d'orientar el procés de

la industrialització.

O o u, 1959, [Brossa, 1977:126]

Proposta didàctica:

- Escriu arguments en contra d'aquesta afirmació.

4A. - Es pot orientar el procés de la industrialització sense haver d'explotar els recursos humans.

4B. - L'energia renovable no s'esgota i no te perquè afectar en el procés de la industrialització.

4C. - Creiem que no s'hauria d'explotar el medi ambient i menys a nivells massius com per a la industrialització. Tampoc creiem que sigui bona idea explotar els recursos naturals, ja que si és fa descontroladament i a nivells massius, es poden arribar a exhaurir completament.

Sentències 4, 5 i 6:

[...] La mà de l'home no ha fet les roques [...]

El pedestal són les sabates, 1955, [Brossa, 1991:62]

[...] Les fonts no tenen barri. [...]

Vint-i-una odes, uns goigs, una dansa i un sonet, 1958, [Brossa, 1991:199]

[...] Cal no lligar la selva. [...]

Avanç i escampall, 1957-1959, [Brossa, 1991:229]

Propostes didàctiques:

- Explica com interpretes les sentències anteriors.

4A. - La naturalesa no està creada per l'home. Les fonts no tenen barreres ni cadenes, són lliures. No intervenir en la selva natural ja que ha de seguir el seu propi procés.

4B. - L'home no ha creat res, sinó que ho destrossa.

4C. - 4 – Vol dir que l'ésser humà fa els edificis, però no fabrica el material d'on provenen (les roques). 5 – Significa que l'aigua és un bé comú, i que per molt que hi hagi fonts en punts determinats, l'aigua en si no està situada en un lloc concret. 6 – Vol dir que la selva és un hàbitat natural i salvatge, no es pot controlar ni canviar.

- Relaciona-les segons el seu significat.

4A. - Que l'home no ha d'intervenir tant en els processos naturals.

4B. – 1. La naturalesa. 2. Que tot acaba sent el mateix. 3. L'explotació de la selva.

4C. - El que tenen en comú totes les sentències és que es relacionen amb la natura: aigua, selva, roques... També parlen de l'acció de l'ésser humà sobre la natura: *la mà de l'home no ha fet les roques, les fonts, lligar la selva...*

Sentències 7, 8 i 9

[...] Tothom es trepitja. [...]

Sumari astral i altres poemes, 1997, [Brossa, 1999:9]

[...] L'or és innecessari. Enterrem roba. [...]

Interluni, 1955, [Brossa, 1991:71]

[...] Edifiquem amb fets. [...]

Odes rurals, 1951, [Brossa, 1990:60]

Proposta didàctica:

- Tria la sentència que més t'hagi agradat, explica el seu sentit i el motiu pel qual l'has triat.

4A. - Tothom es trepitja, tothom vol ser millor que l'altre i es trepitja per superar-se. L'hem triat perquè ens reflecteix la realitat de les persones.

4B. - La segona: "L'or és innecessari. Enterrem roba." Perquè la roba es una cosa útil no com el or, que en veritat no serveix per res.

4C. - **Víctor:** 2 – Es refereix a que en aquesta vida el que tothom vol són les coses valuoses, i no les que no són tant importants: els objectes necessaris per a la vida quotidiana. L'he triada perquè crec que reflecteix la vida en una sola frase.

Xavi: 3 – El sentit de la frase és que a partir dels fets històrics, s’han construït els edificis, o sigui, que la presència d’un edifici és deguda a coses que han passat o que van passar antigament.

Marta: 1 – El seu significat és que, per molt que confiïs en una persona, sempre et pot trair quan menys t’ho esperes; no te’n pots refiar de ningú.

L’he triada perquè som adolescents, i sovint ens podem trobar en aquest tipus de situacions.

Anna: 1 – Vol dir que hi ha molta gent falsa en aquest món, que te la poden clavar per darrere quan a ells els convingui.

L’he triada perquè reflecteix una situació bastant habitual en la que molta gent s’haurà trobat, i jo m’he sentit identificada.

Sentències 10 i 11:

[...] Arreu moltes parets i poques cases. [...]

Els entrebancs de l’univers, 1956, [Brossa, 1991:143]

[...] No neix el bosc en boca de rajoles [...]

El pedestal són les sabates, 1955, [Brossa, 1991:19]

Proposta didàctica:

- Posa títol a les sentències anteriors.

4A.- Escassetat d’unió. Naturalesa inadaptada.

4B.- Rajoles innecessàries.

4C.- 10- Murs d’entrebancs. 11- Espai corresponent.

7.4. ACTIVITAT DE SÍNTESI

Redacta un text expositiu que tracti sobre la història o alguna curiositat d’una obra artística o construcció rellevant de la teva ciutat o poble. Per exemple: un edifici històric, una escultura emblemàtica, un monument singular, una pintura o quadre, un museu important, etc. Per fer-ho pots seguir aquestes pautes:

1. Busca tota la informació necessària que t’ajudi a escriure el teu text. Consulta el màxim possible de fonts que coneguin la història o els fets anecdòtics sobre el tema que has triat per tal de tenir el màxim de punts de vista i de coneixements d’allò que escriuràs.

2. Organitza la informació en un esquema. Tingues present els punts següents:

**- De qui va sorgir la idea de fer el monument, la pintura, l'edifici, l'escultura, etc.?
Per quin motiu?**

- Quin any?

- Quina és la significació de l'obra?

- A qui es va encarregar la seva realització?

- A quin lloc del poble o de la ciutat està ubicada? Per algun motiu concret?

- Quins esdeveniments rellevants relacionats amb l'obra d'art s'han produït al llarg del temps?

- Quina va ser la reacció de la gent envers l'obra? De crítica o d'acceptació? Per què?

- Se'n van fer ressò els mitjans de comunicació? Quins?

- Digues altres informacions que creguis rellevants, específiques o concretes de l'obra que has triat.

3. Redacta el teu text seguint un ordre lògic:

- Primer paràgraf: presentació del tema i anunci de les idees més importants.

- Segon i tercer paràgraf: desenvolupament i explicació de les idees, amb exemples, si cal.

- Quart paràgraf: conclusió o síntesi final.

4. Redacta el text en tercera persona. Has de ser objectiu i clar en l'exposició de la informació.

4A. – La Torre del Nadal

La Torre Del Nadal, es una torre defensiva de Vilassar de Mar. Pertanyia a una masia fortificada probablement de finals del segle XV. És l'única que resta de les tres torres que van caracteritzar la vila, tradició que recull una historia local.

Es tracta una de les torres de guaita i defensa que van ser alçades per tota la costa catalana durant els segles XV-XVI. Te planta rodona coronada, té una finestra gotica al segon pis. La torre delimitava un nucli emmurallat de la masia que te al costat.

La seva realització es anònima, ja que no se sap qui podria aver-la aixecat, probablement un pages, o un pescador d'aquella época, o el propi "ajuntament" o organització que dirigia la ciutat

Està ubicada a la plaça Pau Vila expressament a prop de la costa, per protegir el poble de possibles atacs.

La reacció del poble envers l'obra no la sabem, ja que no hi ha cap tipus de notícia del moment, però creiem que seria bona, ja que serveix per protegir-los. Informacions rellevants de l'obra és que abans hi havia altres dos torres que també serveixen de defensa pero que van ser enderrocades al s. XIX

La nostre conclusió sobre aquest monument es bona, ja que és de les poques coses a Vilassar, per no dir l'única que te 5 segles d'antiguitat aprox, pero el dolent és que aquest edifici no porta cap turista per la zona.

4B. – El temple expiatori de la Sagrada Família. (No era el que es demanava).

4C. –

EL MUSEU DE LA MARINA

El Museu Municipal de Vilassar de Mar, està format pel **Museu Monjo**, el qual està especialitzat en art, i aplega les col·leccions d'escultures d'Enric Monjo, d'aquí el nom del museu, i pel **Museu de la Marina**, del qual parlarem a continuació:

El **Museu de la Marina** és un museu que està ubicat en una masia modernista de Vilassar de Mar construïda el s. XX, concretament l'any 1902, per l'arquitecte Eduard Ferrés i Puig, coneguda com la Sènia del Rellotge.

La idea de construir el museu, va ser de l'arquitecte Eduard Ferrés i Puig, però, què el va portar a fer-ho?

Vilassar de Mar fins fa relativament poc, no existia; fou al voltant del segle XVII que els pescadors de Vilassar de Dalt es varen instal·lar de forma estable en aquests paratges que avui configuren la població. L'any 1785 la població es va independitzar del nucli original, Vilassar de Dalt, convertint-se en municipi autònom: Vilassar de Mar.

L'**origen** mateix de la població està vinculat al mar. És per això que a l'arquitecte Ferrés se li va acudir crear una magnífica mostra de les arts de la pesca, codis de senyals i de les tècniques i instruments de navegació, en especial la transatlàntica, perquè les futures generacions sapiguessin d'on prové la seva vila, i quin n'és el seu origen.

Aquest museu, destaca el **contrast de colors** de la façana, amb els colors rogencs dels marcs de les obertures, els tocs blavosos de la ceràmica que decora detalls de les portes i finestres i el fons blanc de la paret.

Presideix la façana el rellotge, inscrit dins dos quadrats entrelaçats i envoltat per cinc angelots. El preu de l'entrada al museu és totalment **gratuït**, ja que és una propietat

municipal. Pot acollir un nombre màxim de 20 visitants. El **contingut**, més detalladament, és el següent:

- Destaquen les seves col·leccions del món mariner que abasten els segles XVIII, XIX i XX, classificades en tres àmbits: -el de la pesca (oficis i arts de pesca). -el de construcció de vaixells i barques (eines dels mestres d'aixa). -el de nàutica (bobiliari de vaixells, mapes, maquetes, pintures i objectes relacionats amb la devoció marinera).
- Conté també arxius, com el cartogràfic, el de documents i el d'imatges, un taller d'enquadernació i restauració del paper, i una biblioteca especialitzada en el món de la nàutica i de la història local i comarcal.
- També acull una exposició d'una necròpolis romana formada per unes seixanta tombes que es van excavar a la població l'any 1999.

Entre les seves **possibilitats didàctiques** més destacades hi trobem:

-Treballar els utensilis i vocabulari del món de la navegació (brúixola, carta de navegació, diari de ruta...)

-Treballar la brúixola i la seva relació amb els pols magnètics de la Terra.

-Prendre contacte i analitzar els sistemes de comunicació utilitzats per a la navegació (morse, les banderes,...)

Creiem que parlar-vos d'aquest edifici era interessant perquè tothom el coneix i segurament hi ha entrat alguna vegada, però molt pocs en coneixien el seu origen, o perquè s'havia construït. També, perquè és un edifici molt representatiu de Vilassar de Mar, els dos tenen relació amb el mar, i aquest museu ens ajuda a entendre una mica la vida pesquera d'abans al nostre poble.

Annex 5. Anàlisi general de les seqüències didàctiques Institut Pere Ribot

Paul (1995) proposa una sèrie de característiques que poden servir perquè el professorat avaluï si està fomentant el desenvolupament de raonament crític, a partir d'aquí nosaltres proposem deu categories d'observació que ens serviran per analitzar les respostes dels alumnes a les activitats proposades en les diferents seqüències didàctiques. La presència o absència d'aquestes podrà interpretar-se com que el pensament crític s'està utilitzant, està en procés de desenvolupament o bé no hi ha evidències de la seva utilització. Les deu categories d'anàlisi que hem establert són les següents:

- 1. Descobreixen similituds i diferències significatives.**
- 2. Aclareixen i analitzen el significat de paraules, frases o imatges.**
- 3. Comparen situacions similars. És a dir, transfereixen allò après a nous contextos.**
- 4. Analitzen, avaluen o es qüestionen arguments, interpretacions, desitjos, afirmacions, creences o teories.**
- 5. Generen o valoren solucions i alternatives.**
- 6. Analitzen o avaluen accions o polítiques.**
- 7. Reflexionen sobre el pensament propi: metaconeixement.**
- 8. Exploren pensaments per diferenciar-los entre si, o per contrastar-los amb sentiments o emocions.**
- 9. Identifiquen la intenció del text.**
- 10. Fan connexions interdisciplinàries.**

I per cada categoria d'anàlisi hem establert, en relació a cadascuna de les set seqüències didàctiques, quatre apartats:

- a) Activitat inicial**
- b) Poemes**
- c) Sentències**
- d) Activitat de síntesi**

A continuació presentem l'anàlisi per temàtiques de l'Institut Pere Ribot.

LLENGUA

1. Descobreixen similituds i diferències significatives.

a) Demostren que són capaços de trobar similituds en l'activitat inicial del cartell "Volem viure plenament en català" quan associen el color vermell de les lletres amb el fons groc i la seva disposició amb les quatre barres de la senyera. Així mateix, troben certa similitud de l'època en què va ser dissenyat el cartell amb l'actualitat.

b) En el poema *El millor poema* descobreixen les similituds significatives que tenen els territoris que conformen els Països Catalans. En el poema *Calc* descobreixen certes similituds entre allò expressat en el poema i la seva realitat quotidiana. És a dir, s'adonen que alguns dels castellanismes expressats en el poema s'utilitzen en situacions reals del seu dia a dia. Tots confirmen que el català és la llengua que s'imposa en una conversa entre parlants catalans i castellans.

c) En les sentències 3 i 4 se'ls demanava que les comparessin entre elles i hi descobreixen diferències amb relació al significat de cadascuna.

d) Molts descobreixen que tenen el mateix domini del català que del castellà, perquè les dues les han apreses des de petits, tot i que senten que la seva llengua és el català perquè és la llengua que parlen amb la família i els amics. L'anglès és la tercera llengua que tenen en comú i, tot i que no la dominen com les altres dues, la utilitzen per jugar per internet i molts per escoltar música.

2. Aclareixen i analitzen el significat de paraules, frases o imatges.

a) En l'activitat inicial del cartell "Volem viure plenament en català" analitzen i aclareixen la disposició de les paraules de manera que l'associen a la imatge de les quatre barres. Els sembla lògic el missatge del cartell.

b) En el poema *El millor poema* aclareixen que la frase *Visquen els Països Catalans* pintada en una paret és una acció reivindicativa. En el poema *Calc* identifiquen les paraules que no són pròpies del català.

c) En les sentències treballen i aclareixen el significat de diferents mots per entendre les diferents frases/versos. De fet, les activitats consisteixen a analitzar cadascuna de les màximes per poder respondre adequadament les activitats plantejades. Observem que són capaços de comprendre el significat de cadascuna.

d) En aquest apartat no se'ls fa aclarir ni analitzar el significat de paraules, frases o imatges.

3. Comparen situacions similars. És a dir, transfereixen allò après a nous contextos.

a) En l'activitat inicial del cartell *Volem viure plenament en català* comparen l'època en què va ser dissenyat el cartell amb l'actualitat i transfereixen el contingut i la reivindicació

del cartell a l'època actual. Els de 4A creuen que el cartell “és totalment vigent en l'actualitat”.

b) En les activitats del poema *L'esponja dels cors* comparen la situació del poema en què s'expressa que s'introdueixen paraules angleses a les regles ortogràfiques catalanes amb la introducció de paraules castellanes o d'altres idiomes en l'actualitat més propera. És a dir, en la seva realitat quotidiana. Així com també en els poemes *Calc* i *Mutació*, relacionen el contingut del poema amb les seves vivències habituals.

c) En la sentència “M'aguanta la paraula que forjo a martellades” se'ls demanava que argumentessin sobre el tema de la llengua i la identitat. Observem que un dels grups transfereixen allò après a un nou context futur en el qual s'imaginem amb fills i expressen la manera com actuarien lingüísticament amb ells: “La llengua que parlem és part de nosaltres, la portem parlant des que som petits. Si ens la treuen, ens traurien una part del nostre cor, no seríem els mateixos. Faríem tot el possible perquè la nostra llengua segueixi perdurant al llarg de la història. El poble català no es rendirà mai i ens deixarem la pell, criarem els nostres fills en català i cap persona ens impedirà parlar el català”. Demostren consciència lingüística amb la importància de la transmissió de la llengua de pares a fills. En les sentències 3 i 4 són capaços d'identificar que el llenguatge no és mai neutre i de veure que diferents mitjans de comunicació davant d'un mateix fet les explicacions i l'enfocament és diferent. En la sentència “Crits no. Paraules.” són capaços d'imaginar situacions i contextos en què aquesta màxima podria ser adient usar-la. En les tres últimes sentències comparen diferents situacions en què es produeix el silenci i conclouen que el silenci té més força que la paraula.

d) Les llengües estrangeres que han après, com ara l'anglès, intenten utilitzar-les quan són fora i estan oberts a aprendre altres llengües.

4. Analitzen, avaluen o es qüestionen arguments, interpretacions, desitjos, afirmacions, creences o teories.

a) En l'activitat inicial del cartell “Volem viure plenament en català” es plantegen si poden viure plenament en català en la seva vida quotidiana o si hi ha situacions en què tenen dificultats o no poden fer-ho.

b) En el poema “El millor poema” analitzen l'afirmació “Visquen els Països Catalans”. S'adonen que és una acció reivindicativa d'afirmació i de reconeixement d'una identitat pròpia i diferenciada. En el poema “Mutació” analitzen l'afirmació que la gent es passa del català al castellà a la mínima ocasió davant d'un interlocutor de parla castellana. Valoren la situació i la comparen amb la seva realitat. Estan preocupats pel fet d'utilitzar mots que no siguin els catalans, ja que per a uns B és una mostra d'incultura i per a d'altres significa la pèrdua dels mots catalans o el fet que es parlaran llengües barrejades.

c) En la sentència “M'aguanta la paraula que forjo a martellades” analitzen la relació entre llengua i identitat mitjançant la creació d'un text argumentatiu en grup. Mitjançant la seva

elaboració es qüestionen els seus desitjos, les seves afirmacions o les seves creences i les posen en comú amb les de la resta de companys.

d) Alguns comenten què ha passat quan han marxat als pobles dels pares i han parlat en català. El de Teruel diu que no pot parlar en català, però en canvi el de Galícia diu que no hi té cap problema.

5. Generen o valoren solucions i alternatives.

a) En les activitats didàctiques de l'activitat inicial del cartell "Volem viure plenament en català" no se'ls havia demanat que generessin solucions o alternatives a la situació plantejada.

b) En les activitats didàctiques dels poemes tampoc se'ls demanava que generessin solucions o alternatives a les situacions plantejades.

c) En les sentències demostren que generen solucions davant la necessitat de preservació de l'idioma quan l'identifiquen com a part de la identitat catalana i manifesten que criaran els seus fills en català i que faran tot el possible perquè la llengua catalana perduri al llarg de la història.

d) Algun comenta que com que parlen castellà o català, doncs que parla en la llengua que el fa sentir més a gust amb cada company. És a dir, que en conèixer les dues llengües no els costa utilitzar una o altra en funció de la relació que tenen amb aquella persona.

6. Analitzen o avaluen accions polítiques.

a) Analitzen la situació política de l'ús de la llengua en el moment en què va ser concebut el cartell i en l'actualitat. Relacionen la disposició de les lletres i els colors amb la senyera. Un grup reconeix que el català ha estat discriminat i perseguit durant molt de temps. També la llengua és percebuda com un signe d'identitat quan s'afirma que és "la nostra llengua i la parlem cada dia". També són conscients que hi ha àmbits o situacions en què no es poden expressar en català, com als jutjats o que hi ha empreses que no l'utilitzen, coma ara empreses telefòniques o revistes, pàgines d'internet... Quan els pregunten per què creuen que va ser bandejat, crec que no acaben d'entendre que el fet d'extingir una llengua, una cultura pot arribar a sotmetre un poble. Són conscients que volien extingir el català. També s'adonen que saber molts idiomes comporta riquesa i cultura.

b) En el poema *Després de la guerra civil...* analitzen la intenció que tenia prohibir el català a les escoles. Avaluen la situació que es donaria de manera que s'adonen que si es bandejava el català de l'ensenyament era amb la intenció de fer-lo desaparèixer. A més, d'altra banda, en aquest mateix poema valoren la diversitat lingüística com una font de riquesa.

En el poema *El millor poema* analitzen l'afirmació *Visquen els Països Catalans!*, de manera que afirmen que és una acció d'estima i de reivindicació de llibertat. A més, ho relacionen amb el poema anterior i afirmen que no es prohibeixi de parlar o pensar en

català. En el poema *L'esponja dels cors* valoren perquè es produeix el fet d'incorporar mots forans a la nostra parla i s'adonen que la realitat sociopolítica hi influeix.

c) En la primera sentència identifiquen el català com a llengua pròpia i el castellà, el francès, l'anglès o l'àrab com a llengües impròpies i se senten interpel·lats a actuar en la defensa de la llengua catalana. En la sentència "M'aguanta la paraula que forjo a martellades" analitzen la relació entre llengua i identitat i de retruc lligada amb la ideologia. Manifesten la voluntat de defensar els ideals de viure amb una llengua lliure i de defensar la identitat catalana.

d) Creuen que parlar diferents llengües és una riquesa cultural i que el fet de tenir família de diferents llocs és bo perquè els ha permès aprendre altres llengües (castellà, danès...) i que el fet de viatjar també és molt enriquidor. Alguns expressen que sempre intenten aprendre o utilitzar paraules de la llengua del país on viatgen. Demostren, doncs, empatia i respecte per les altres llengües i per les altres cultures.

7. Reflexionen sobre el pensament propi: metaconeixement.

a) En l'activitat inicial sobre el cartell "Volem viure plenament en català" els alumnes reflexionen sobre el seu propi pensament en el sentit que interactuen amb la resta de companys del seu grup. Discuteixen entre ells i arriben en alguns casos a acords en la resposta. En d'altres, cada membre pensa o actua diferent i així ho fan constar en la resposta. De manera que en el moment que escolten altres punts de vista es qüestionen el seu. Per exemple, quan se'ls demana si s'havien plantejat el fet de viure plenament en català, un noi de 4B s'adona que mai s'ho havia plantejat i que és una qüestió que podria ser molt discutida.

b) En el poema "Després de la guerra civil..." reflexionen sobre la llengua en què pensen habitualment. També s'adonen d'en quina llengua ho fan la resta de companys i comproven que hi ha diferents opcions lingüístiques de pensar el món. També reflexionen sobre les llengües amb què tenen dificultats d'expressió. En *L'esponja dels cors*, és curiosa la reflexió que fa un alumne de 4C quan diu que usar paraules que no són catalanes deu ser perquè "són més fàcils de fer servir que les que tenim. Això fa pensar que els usuaris de la llengua detecten que hi ha un problema en algunes paraules de la seva llengua, que algunes paraules han perdut espai perquè semblen antigues i s'han substituït per altres d'altres llengües.

c) En la sentència "M'aguanta la paraula que forjo a martellades" reflexionen sobre els seus propis pensaments en relació amb la identitat lligada amb la llengua de cadascú. En les sentències 3 i 4 reflexionen com l'ús del llenguatge pot determinar la creació de diferents realitats i, per tant, influir en el propi pensament. Així, s'adonen del poder de la paraula. En les tres últimes sentències reflexionen sobre el seu propi pensament en relació amb la paraula i el silenci.

d) En l'activitat de síntesi no hi ha res a comentar sobre aquest punt.

8. Exploren pensaments per diferenciar-los entre si, o per contrastar-los amb sentiments o emocions.

a) De la primera activitat sobre el cartell “Volem viure plenament en català” es constata que hi ha un cert sentiment d’identitat en l’ús de la llengua catalana. Una alumna manifesta: “Sí perquè vull viure i poder viure plenament en Català, sempre a tots llocs i que ningú m’ho prohibeixi”. Es viu com un sentiment negatiu que en certs àmbits no es pugui parlar en català perquè ho manifesten fent servir el mot valoratiu *encara*: “Sí, perquè encara hi ha alguns àmbits en els quals encara no ens podem expressar plenament en català”. Un alumne, en canvi, manifesta que li és igual parlar en català o en castellà. El sentiment que té cap a les dues llengües demostra que és el mateix.

b) En el poema *Després de la guerra civil* exploren els sentiments que tenen en situacions en què han hagut d’inhibir-se d’una conversa ja que no en dominaven l’idioma. Manifesten que en aquests casos s’han sentit en inferioritat de condicions i que els ha sabut greu perquè no podien entendre allò que es deia ni tampoc expressar-se. En el poema “Mutació” reflexionen sobre quina llengua s’imposa en el cas de trobar-se dos parlants que enraonen en llengües diferents. Manifesten que en el seu context acostuma a imposar-se el català i els sembla lògic perquè senten que el català és la llengua de Catalunya.

c) En la primera sentència exploren el sentiment d’identificació de la llengua pròpia. Així, senten que el català és la seva llengua i que cal lluitar per conservar-lo. En la sentència “M’aguanta la paraula que forjo a martellades” exploren els sentiments i les emocions que senten en relació a la seva identitat lligada amb la llengua que parlen. Manifesten el sentiment de fer perdurar la llengua catalana al llarg de la història. En les últimes tres sentències havien de triar quina els havia agradat més i explicar el motiu de la seva elecció. Per tant, havien de reflexionar sobre els seus gustos, sentiments o l’emoció que els havia produït cada frase. També reflexionen i expressen els seus sentiments i emocions sobre els diferents tipus de silencis.

d) Una noia de 4A expressa que quan li truquen persones de companyies telefòniques i no entenen el català, ella els parla expressament en català per fer-los la punyeta.

9. Identifiquen la intenció del text.

a) En l’activitat inicial “Volem viure plenament en català”, probablement en diferents graus d’assoliment en cada alumne, es constata que identifiquen la intenció reivindicativa del text. Perceben que el poeta reclama poder viure en català en tots els àmbits. Noten que és una problemàtica que no afecta totes les llengües i que en aquest sentit el català és discriminat i que per això té sentit la idoneïtat del cartell.

b) En l’apartat dels poemes, en general, identifiquen la intenció de cadascun dels textos. Perceben la problemàtica de bandejar el català de les escoles ja que podria portar a la desaparició del mateix. S’adonen que la intenció d’un dels textos és reivindicar l’existència dels Països Catalans. A més, veuen quins territoris els conformen i quins són els seus dialectes. En el poema *Calc* s’adonen de la intenció del text ja que prenen

consciència que pot suposar la massiva incorporació de mots forans en el lèxic català. Ara bé, en el poema *Mutació* ens trobem que entenen el poema, però no hi veuen la situació de denúncia que pretén reivindicar el poeta, ja que el fet de canviar de llengua davant d'un interlocutor que no parli en català no ho veuen com un problema. És una situació que viuen amb normalitat.

c) En general, en les diferents sentències identifiquen la intenció del text i ho demostren en la realització de les diferents activitats. Les respostes confirmen que han entès el sentit últim de cada màxima.

d) No s'ha fet l'estudi de cap text.

10. Fan connexions interdisciplinàries.

a) En aquesta primera activitat inicial, la connexió que podien fer els alumnes en relació amb el contingut del poema amb d'altres disciplines es manifesta en la transferència de la problemàtica genèrica exposada en el cartell a àmbits concrets com pot ser el terreny de l'educació, el de la justícia i el de les comunicacions i noves tecnologies. També ho relacionen amb la història i amb la política.

b) En l'apartat dels poemes, fan diferents connexions interdisciplinàries. En el poema *Després de la guerra civil...* relacionen una decisió política amb la diversitat lingüística. En el poema *El millor poema* es relaciona el poema amb el tema de la dialectologia. En els poemes *L'Esponja dels cors*, *Calc* i *Mutació* es relacionen els continguts dels textos amb aspectes de sociolingüística.

c) En les sentències trobem diferents tipus de connexions interdisciplinàries. En les dues primeres relacionen el contingut de les màximes amb aspectes del camp de la sociolingüística en relació amb els usos lingüístics dels parlants o dels temes de llengua i identitat. En les sentències 3 i 4 s'adonen del poder de la paraula i relacionen l'ús de la llengua amb els mitjans de comunicació a l'hora d'explicar uns fets. En concret, es refereixen a dir el mateix amb diferents paraules, per exemple a les notícies tal com podem llegir en aquest fragment extret d'una de les respostes: "com fan a les notícies quan diferents cadenes toquen de maneres diferents el mateix fet".

d) En aquesta activitat de síntesi, sí que trobem alguna connexió interdisciplinària. Per exemple amb l'àmbit de les xarxes socials, en les quals l'Eric diu que utilitza l'anglès per comunicar-se amb altres persones. També es fa referència l'ensenyament, quan parlen de les llengües que aprenen. Així mateix, s'esmenta l'àmbit turístics, quan parlen de les llengües que utilitzen quan viatgen, ja sigui perquè hi tenen la família (un alumne parla danès, un altre va a Galícia), com perquè estan de viatge (parlen d'Itàlia). També esmenten el món cinematogràfic (*La Bruna* en parla i diu que al cine és on escoltava castellà). Observem que tots tenen ganes d'aprendre altres llengües quan surten fora de Catalunya.

2. CONSUM

1. Descobreixen similituds i diferències significatives.

- a) Descobreixen certa similitud entre la disposició dels dimonis i la lletra R. També associen l'aparició d'aquests, la disposició al revés de la lletra R de Carnaval i el color del cartell a la festa i a la transgressió.
- b) Arriben a la conclusió que les empreses pensen principalment en els seus beneficis econòmics i que vendre és satisfer necessitats, tot i que dos dels grups també creuen que vendre també és crear-ne de noves.
- c) S'adonen que viuen en una societat afectada per la globalització, en què els mitjans de comunicació els manipulen i els capten l'atenció la major part del dia i també que viuen en una societat en què els diners no s'inverteixen en coses prioritàries, sinó en coses que ells consideren secundàries.
- d) En l'activitat de síntesi, cada grup analitza un anunci. Els de 4A de Coca-Cola, els de 4B del desodorant Axe i els de 4C d'un anell vibratori. Entre les divergències, podem destacar que quan els pregunten si l'anunci els ha persuadit, els de 4C diuen que no excepte una noia. En canvi, els de 4A responen conjuntament que no i els de 4B que sí. Hi ha una cosa que no queda clara i és que la pregunta va dirigida a una sola persona i en canvi se suposa que l'anunci l'han analitzat entre tots. Qui respon les preguntes de 4B és evidentment un sol noi, pels comentaris que fa. Els de 4C sí que es nota que responen sempre conjuntament, excepte a l'última pregunta que ho fan individualment i se sap perquè hi apareixen els seus noms. A 4C els marca una pauta de comportament i en canvi a 4B i 4A, no.

2. Aclareixen i analitzen el significat de paraules, frases o imatges.

- a) Analitzen la disposició dels elements del cartell. Aclareixen que hi predomina el color taronja, una lletra R dibuixada de cap per avall i dos dimonis col·locats de manera que formen també la lletra "R". Tot amb la intenció de cridar l'atenció.
- b) Analitzen si la intervenció de Z en què diu: "Bah! No t'esforcis per ser notícia!" del poema *Més la crisi és irònica*. Dos dels grups creuen que sí, però creuen coses diferents: uns ho creuen perquè la intenció del màrqueting és precisament ser notícia i els altres perquè si una cosa es mereix ser notícia ho serà.
- c) Expliquen el significat de la sentència "la publicitat no té res a veure amb el que vals" i dos grups coincideixen a dir que la publicitat és enganyosa. S'adonen que estan sotmesos a l'engany mitjançant els anuncis i la publicitat en general.

Analitzen la sentència 2 "Els enemics de la humanitat es fan publicistes" i busquen arguments a favor i en contra, i els grups B i C troben arguments de tots tipus, però en canvi els del grup A parlen dels avenços tecnològics.

d) Cada grup analitza les imatges que veu de l'anunci. En el cas de 4A i 4B són anuncis publicitaris de la tele, amb moviment, música, etc. i en el cas de 4C és una imatge. Analitzen tot el que veuen i comenten si tot és adient, des de la música fins als actors, el decorat les estratègies, les propietats del producte que se'n destaquen, el registre lingüístic, etc.

3. Comparen situacions similars. És a dir, transfereixen allò après a nous contextos.

a) Comparen l'atractiu que pot tenir el cartell de l'any 1980 amb la seva percepció dels cartells i del carnaval actual. Dos dels grups pensen que és prou coherent amb la festa que s'anuncia. És a dir, que transmet la idea de festa i diversió. En canvi, alguns pensen que el cartell hauria de ser més viu i tenir colors més variats. En qualsevol cas, reflexionen sobre el cartell en relació amb el context de celebració.

b) En el poema *Gran Nocturn* relacionen el que passa a l'Església, que inverteix en coses que no tenen gaire importància, amb el que passa en l'àmbit polític i que els afecta a ells en concret.

c) Quan analitzen la sentència 4, posen un exemple de la manipulació publicitària i els del grup 4C diuen que la publicitat ha condicionat la nostra vida i els nostres criteris perquè si no duus determinades marques de roba ets una persona estranya. Són conscients, doncs, que estem sotmesos a uns patrons i a unes modes.

d) En aquesta activitat de síntesi no comparen amb situacions similars ni transfereixen allò après a nous contextos.

4. Analitzen, avaluen o es qüestionen arguments, interpretacions, desitjos, afirmacions, creences o teories.

a) Es qüestionen les interpretacions i afirmacions pròpies i dels diferents companys en relació amb si aquest cartell és coherent amb el tipus de festa que pretén anunciar i sobre si el cartell pretén informar només de l'acte o també pretén incitar que s'hi participi.

b) Analitzen els productes que consumeixen per dir de quins podrien prescindir i de quins no. Són conscients que podrien prescindir de moltes coses (patinet, bicicleta, lllaminadures, cera per al cabell...), però un grup reflexiona sobre el fet que els costaria viure sense el que ja tenen. A *TV, Selva i Voleu llegir una estona?* Analitzen quins aspectes de la televisió i de la societat critiquen i arriben a la conclusió que la televisió triomfa en la societat i que hi fan coses poc interessants. En general, tots estan d'acord amb el poeta, però en el grup 4B hi ha dos grups diferenciats, els que creuen que la societat es passa el dia mirant la televisió i els que creuen que sí que passen força temps però no tant com el que diu l'autor. Dos dels grups coincideixen a pensar que qui té més protagonisme mediàtic són els famosos i tots tres que el que predomina a la televisió és la teleporqueria. Tots tres avaluen el fet que de vegades han renunciat a una conversa perquè estaven atents a la televisió o perquè algú ho estava i no els han deixat parlar. S'adonen, doncs, que els mitjans els absorbeixen tot i que són conscients que no està bé.

c) Analitzen de manera crítica un anunci. Els de 4A, un de Coca-cola, els de 4B, un d'Axe i els de 4C, un de Trojan. Capten els elements essencials que formen part de l'estratègia publicitària.

d) En aquesta activitat de síntesi, analitzen l'anunci i els arguments que han pensat els publicistes perquè la gent compri aquests productes. Els de 4A s'adonen que el fet d'associar la Coca-cola amb un nen fa que els clients puguin pensar que aquesta beguda és bona. A més, uneix la família ja que el nen parla amb el seu fill. Els de 4B s'adonen que si et poses aquest desodorant els homes tindran èxit amb les dones, ja que aquesta olor els atrau. Els de 4C comenten que l'anunci pretén dir que el sexe uneix les parelles.

5. Generen o valoren solucions i alternatives.

a) Se'ls preguntava quins elements formaven el cartell i si n'hi havia prou per atreure el receptor. El grup que manifesta que no n'hi ha prou per atreure l'atenció no planteja cap alternativa o solució per tal de dissenyar un cartell que sigui més atractiu. També és cert que en la pregunta no se'ls demanava literalment que generessin alternatives.

b) Quan se'ls pregunta sobre els productes dels quals podrien prescindir, valoren la solució de no tenir patinet o bicicleta i valoren l'alternativa de poder anar caminant o el fet de no utilitzar espuma del cabell i utilitzar altres substituïts.

c) En aquest apartat de les sentències no generen o valoren situacions i alternatives. Només podríem dir que quan comenten la sentència 3 valoren que no s'hauria d'elogiar algú que fa una cosa ben feta, ja que es fan per pròpia voluntat, per satisfacció personal. L'alternativa, doncs, seria no dir res.

d) En l'activitat de síntesi no generen ni valoren solucions ni alternatives.

6. Analitzen o avaluen accions polítiques.

a) Dos dels grups responen adequadament la qüestió sobre quin any es va celebrar el primer carnaval després de Franco, però no en fan cap anàlisi política ja que tampoc se'ls va fer cap pregunta que anés en aquesta línia.

b) En el poema *La xocolata del lloro* avaluen les desigualtats entre rics i pobres, i arriben a la conclusió que són molt grans. Un grup diu que els rics s'aprofiten dels treballadors i un altre diu que els rics sempre aconseguixen el màxim benefici i que, en canvi, els altres s'han d'esforçar al màxim per aconseguir viure mínimament. En el poema *Gran Nocturn*, els de 4C fins i tot ens posen exemples del que passa en l'àmbit polític al seu poble i ens diuen que el seu alcalde inverteix molts diners en campanyes electorals mentre que ells han de ser 30 alumnes per classe, fet que sembla que siguin en una llauna de sardines.

c) En les sentències, no analitzen ni avaluen accions polítiques.

d) En l'activitat de síntesi no analitzen ni avaluen accions polítiques.

7. Reflexionen sobre el pensament propi: metaconeixement.

a) Exploren sobre el propi pensament en el sentit que, en treballar en grup, han d'escollar les opinions i reflexions de la resta de companys. Així, observem que en alguns casos els diferents membres del grup discrepen, la qual cosa significa que han hagut de replantejar-se els seus propis pensaments encara que després hagin mantingut la seva opinió inicial. Tanmateix, han hagut de contrastar les diferents opinions de cadascú. Observem, per exemple, aquesta diferència de punts de vista en la resposta següent: “Aquí hi ha dues opinions: uns pensen que no és coherent, ja que al cartell hauria de tenir colors més variats i vius. Els altres pensen que sí que és coherent, ja que posa carnaval i es refereix a carnaval i perquè hi ha dos dimonis i es pot entendre com que és un carnaval amb molta gresca”.

b) En *Més la crisi*, pensen en conjunt de quins productes poden prescindir i de quins no i els del grup 4C acaben responnent de manera individual ja que entenen la pregunta relacionant-la amb allò que els afecta de manera individual i no com a col·lectiu societat com fan els altres dos grups, que pensen en coses molt generals. En *La xocolata del lloro*, se'ls fa reflexionar sobre activitats en què es gaudeixi sense haver de consumir i en tots tres grups s'esmenta el fet d'estar amb els amics, ja sigui fent una volta amb ells, jugant-hi o sortint-hi.

c) En la sentència 3 reflexionen sobre si els agrada rebre elogis i el grup 4C reflexiona individualment, fet que els fa veure que cadascú té una opinió diferent sobre el fet de fer bones accions i com a conseqüència rebre un elogi.

d) En l'activitat de síntesi, cada alumne ha de reflexionar què li ha provocat la visió d'aquest anunci per després posar-ho en comú amb la resta de companys. Cadascú, doncs, ha reflexionat sobre els diferents aspectes que se'ls demana. Sembla que les respostes del grup 4B només les ha donat una persona.

8. Exploren pensaments per diferenciar-los entre si, o per contrastar-los amb sentiments o emocions.

a) Exploren els pensaments que tenen en relació amb les emocions que els provoquen la disposició de les lletres, dels colors i de les imatges. En aquest cas, el conjunt del cartell els evoca l'emoció de la festa, la gresca, la provocació, com podem observar en les següents respostes: “Carnaval és una festa divertida, representa la bogeria, el tot val” i “Carnaval és una festa de descontrol i de disfressa, i això està simbolitzat amb la lletra R al revés (descontrol) i els dos diables (disfresses).

b) A *Gran Nocturn*, els de 4C posen com a exemple el fet que l'alcalde del poble gasta diners en campanyes electorals per expressar el sentiment de ràbia que tenen pel fet que mentre es gasten això a classe han de ser 30 alumnes i se senten com en una llauna de sardines. Del que diuen sobre a què dedicarien els seus impostos, se'n pot extreure que són persones sensibles i generoses, perquè els invertirien en ajudes benèfiques o a ajudar els pobres i també que estan sensibilitzats amb la millora de la sanitat, l'educació pública, la investigació o amb la millora de la intel·lectualitat.

c) En analitzar la sentència “Allò que és bo i els qui fan coses bones no necessiten elogis”, el grup 4C reflexiona individualment sobre els sentiments que tenen en relació si els agrada rebre elogis o no. Dos d’ells entenen que no els agrada perquè si han fet una cosa bé ho fan per tenir una satisfacció personal i no perquè els ho diguin, a un sí que li agrada i un altre diu que segons el seu estat d’ànim.

d) En l’activitat de síntesi, són importants les emocions i els sentiments que els ha provocat l’anunci ja que en funció d’aquests (a banda d’altres elements) decidiran si aquest és bo o si creuen que l’han de comprar o no. El de 4A els causa benestar i s’adonen que els publicistes relacionen “moments d’alegria”, moments familiars amb beure una Coca-Cola. Al final, però, diuen que l’anunci no els ha persuadit. Els de 4B se senten persuadits o almenys la persona que respon perquè diu: “Sí, ja que les noies m’atrauen”. Crec que qui respon és un noi ja que, si no, hagués comentat que l’anunci és molt sexista. Els de 4C comenten que el que més els impacta és “l’anell dins d’una caixa de d’anells de matrimoni” i cap dels participants del grup se sent persuadit excepte una noia.

9. Identifiquen la intenció del text.

a) En aquest cas la intenció del text era informar de la celebració del carnaval i s’entén que fomentar la participació dels vilatans. En els tres grups hi ha opinions diferents sobre si només pretén informar o persuadir. Ara bé, en la resposta del grup A: “Més aviat persuadir, perquè juga amb elements que conviden a participar en la festa. Té intenció clara d’animar al receptor a celebrar el carnaval.”, observem que identifiquen la intenció del text, en aquest cas en el context del cartell.

b) En el poema *Més la crisi*, dos dels grups consideren que el text és irònic i uns consideren que té doble sentit. En *La Xocolata del lloro*, tot i que excepte un grup no acaben d’entendre què significa el títol, sí que veuen que es parla de diferents classes socials. A *POEMA*, fan lectures diferents de la crítica que es fa en els últims dos versos. Els grups A i B fan una lectura més normal i el C una de més allunyada.

c) En la sentència 4 identifiquen que la intenció del text és fer-nos entendre que la publicitat ens manipula i que tinguem el desig de comprar coses que no necessitem però que ens atrauen. Són conscients de la manipulació dels anuncis.

d) En l’activitat de síntesi, tots els grups identifiquen la intenció del text gràcies a l’anàlisi que fan de tots els seus elements.

10. Fan connexions interdisciplinàries.

a) Relacionen el text amb els colors i la imatge. És a dir, podríem afirmar que des de l’àrea de llengua i literatura catalanes fan connexions amb aspectes de l’àrea de visual i plàstica.

b) Relacionen *La xocolata del lloro* amb les diferències entre les classes socials, entre rics i pobres. En el poema *Poema* relacionen el poema amb la globalització i coincideixen a dir que els mitjans de comunicació han ajudat a construir un mercat global però es nota

que no acaben d'entendre què és el comerç de proximitat: els de 4C diuen que “és el comerç que es practica en botigues de tota la vida”. En el poema *Gran nocturn*, relacionen el poema amb l'Església, que té molts diners i que els destina a coses sense importància, com per exemple restaurar la Capella Sixtina, i no inverteixen els diners a ajudar els pobres. Els de 4C generalitzen més el problema i no parlen de l'Església sinó de la societat en què vivim, que inverteix els diners en la restauració i no pas en l'alimentació d'un país sencer. En aquest poema, també, fan connexions amb altres àmbits i creuen que a part de criticar l'Església o la societat, també poden criticar el govern, la corrupció o els futbolistes.

c) Relacionen les diferents sentències amb el món de la publicitat, els anuncis, la televisió, la teleporqueria, els mitjans de televisió i els fa reflexionar sobre què opinen ells sobre totes aquestes coses que els toca de tan a prop.

d) En l'activitat de síntesi, fan diferents connexions interdisciplinàries. Fan referència a l'àmbit sexual/sensual (4B i 4C); al de la bellesa i la moda (4B), al de la comunicació (4A) i al lingüístic (tots tres).

3. PODER

1. Descobreixen similituds i diferències significatives.

a) Descobreixen significats diferents del poema objecte *Prohibit el pas*, tots ells relacionats amb les prohibicions. Sembla que tots els membres de cada grup estan d'acord entre ells, perquè no s'expressen individualment, sinó que ho fan en grup.

b) Els membres de cada grup de 4A i 4C han arribat a l'acord en el poema *Un home reparteix...* de classificar tots els personatges que hi apareixen i acaben classificant-los en dos grups segons si tenen diners i poders o no.

c) Se'ls demana que relacionin les sentències 4 i 5 i tots tres grups conclouen que totes dues parlen de l'Església i de la religió i, en general, critiquen el poder de l'Església o de la religió per aconseguir coses del poble.

d) En l'activitat de síntesi descobreixen similituds entre tot el que han llegit en els poemes i les sentències, com ara el fet que la classe obrera sempre ha de lluitar per aconseguir el que vol. De diferències, en deuen trobar si ho relacionen amb l'estat en què vivia la gent abans sota la dictadura franquista.

2. Aclareixen i analitzen el significat de paraules, frases o imatges.

a) En l'activitat inicial del poema objecte *Prohibit el pas* analitzen el significat de la imatge del senyal de prohibit i les fletxes que hi té clavades, però en treuen conclusions molt diferents. Els de 4A interpreten que si obeeixes el poder, aquest t'acabarà matant, per tant no t'has d'aturar sinó que has de seguir amb les teves idees. Els de 4B interpreten amb la imatge que la gent no acostumava a obeir les prohibicions i ho expressen en passat, i els de 4C que no es poden prohibir algunes coses com el progrés d'una llengua, d'un

negoci o d'un país... No se'ls demana que analitzin o aclareixin el significat de paraules o frases.

b) En el poema *Diagrama*, analitzen qui són, segons el poeta, els qui determinen el destí del món i tots tres grups arriben a la conclusió que són els rics, els quals també creuen que tenen com a finalitat augmentar els seus beneficis. També analitzen el significat de la paraula *estructura* del poema i dos grups conclouen que es refereix a l'estructura capitalista, tot i que l'altre grup no ho diu amb aquestes paraules, però acaba afirmant el mateix. En el poema *Mentrestant...* analitzen el títol del poema i aquí sí que arriben a conclusions molt diferents. Mentre que els dos primers grups creuen que fa referència al temps d'espera o al temps que triga l'estat a prendre una decisió, 4C fa referència al fet que mentre que creiem que el cap d'Estat ens controla, el que ens controla és la piràmide política.

c) Analitzen què vol dir la sentència 1 i 4A i 4B arriben a la conclusió que l'autor creu que tothom és igual i que tothom hauria de tenir els mateixos drets. Els de 4C creuen que les sabates a les quals fa referència l'autor poden ser de molts tipus i aleshores això vol dir que tothom té un nivell social diferent segons el tipus de sabata que porta.

d) En l'activitat de síntesi analitzen la pel·lícula en general i no pas paraules, frases o imatges. Analitzen tots els aspectes de la pel·lícula, des del fet que els agrada perquè explica uns fets reals fins al fet que els sembla real perquè abans de gravar les escenes els actors, etc. han parlat amb els familiars i amics sobre com va anar tot. Per tant, valoren el realisme, la proximitat.

3. Comparen situacions similars. És a dir, transfereixen allò après a nous contextos.

a) El grup 4C relacionen el significat que li donen a Prohibit el *pas*, que segons ells vol dir que no es poden prohibir algunes coses, amb el fet que no es pot prohibir el progrés d'una llengua, d'un negoci, d'un país, i, per tant, ho relacionen amb el que està passant a Catalunya. En el poema *Un home reparteix...* se'ls demana quin seria l'equivalent actual a "repartir fulls clandestins" i els dos primers grups relacionen aquesta acció amb la que fan llocs web o internet, però també veuen que la música i els textos escrits també poden fer el mateix. El grup 4C també parla de pamflets i pancartes però també consideren que una vaga i/o manifestació farien la mateixa funció.

b) En el poema *Un home reparteix...* se'ls fa explicar si creuen que pot tenir vigència en l'actualitat i 4A i 4C creuen que sí, excepte 4b que creu que no perquè el context històric i polític és diferent.

c) La sentència 6 la relacionen amb el tema del poder econòmic i la felicitat. Dos dels grups arriben a la conclusió que els diners no donen la felicitat. El grup 4A no dona resposta. En la sentència 2, "Ningú no es treu la serp de la corona", comparen aquesta acció amb el fet que tothom que té poder enganya o acaba fent trampes. En la sentència 3, se'ls demana que descriuï diferents situacions on introduirien de manera adient aquesta afirmació: "procura que no et prenguin la cartera" i la relacionen i esmenten

situacions com ara quan el banc t'enganya, quan t'ofereixen una oferta millor, quan pagues per internet i la pàgina no és segura o quan un polític fa promeses.

En la sentència 6, els de 4C posen l'exemple que una persona es pot sentir feliç fent una donació a una ONG, en aquest cas necessita tenir diners per poder donar-los i ser feliç, però no són per a ella.

d) En veure la pel·lícula, comparen el que està passant amb tot el que han llegit en els poemes i sentències i segur que deuen lligar tota la informació. També ho relacionen amb l'actualitat. Hi ha un alumne de 4B que comenta que la seva tia era la nòvia de Salvador Puig Antich. Aquest fet fa que encara vegin més propera la pel·lícula i que la contextualitzin millor. També hi ha dos grups que esmenten que un dels robatoris que va fer el protagonista va ser a Mataró, ciutat propera a les seves residències, i que fa que també vegin els fets com a més realistes perquè els queden més a prop.

4. Analitzen, avaluen o es qüestionen arguments, interpretacions, desitjos, afirmacions, creences o teories.

a) Es qüestionen si és necessari que hi hagi prohibicions i acaben dient que sí perquè, si no, el caos, el desordre i la llei del més fort predominarien en la societat.

b) En el poema *Diagrama* se'ls demana que diguin què es critica en aquest poema i coincideixen a dir que allò que es critica és el sistema econòmic capitalista, és a dir, que els rics dirigeixin la societat, que són els que busquen els seus propis beneficis, en comptes de voler el benestar de la població en general. En el poema *Mentrestant*, també se'ls demana que diguin què critica el poeta: 4A diu que el poder excessiu de l'estat, 4B diu que el sistema polític de l'estat i 4C diu que el cap de l'estat és qui pren totes les decisions.

c) Analitzen les sentències 4 i 5 i les consideren encertades, segons ells l'Església fa negoci amb els diners que recapta, per tant és corrupta, juga amb la feblesa de la gent que els segueix i que els dona diners pensant que així ajudaran els pobres, però en realitat els diners són perquè l'Església en tingui més i sigui més poderosa.

d) Analitzen tots els fets ocorreguts a la vida de Salvador Puig Antich i interpreten tota la informació que els va arribant. Pel que diuen, entenen el que feia el personatge i, per tant, se suposa que desitgen que no mori en les circumstàncies en què ho va fer.

5. Generen o valoren solucions i alternatives.

a) No se'ls planteja que generin o valorin solucions en aquesta activitat inicial.

b) No se'ls planteja que generin o valorin solucions i alternatives en aquesta activitat inicial, però sí que podríem dir que pel que diuen sobre la dictadura, per a ells una alternativa seria viure en un país democràtic en què els polítics no enganyessin i duguessin a terme el que havien promès en les campanyes electorals. En el poema *Final!*, els de 4B creuen que el règim de la dictadura en països que l'estan patint es podria canviar per altres

sistemes de govern millors i els de 4C també creuen que s'hauria de canviar. Per tant, proposen alternatives a aquests sistemes de govern.

c) Se'ls demana que diguin arguments a favor o en contra de la sentència 2. No busquen solucions o alternatives, però en buscar els diferents arguments se n'adonen del que no volen, que és que per mitjà de l'engany s'aconsegueix arribar al poder. D'altra banda, s'observa que no troben arguments a favor de la sentència.

d) No se'ls demana que generin o valorin solucions i alternatives després de veure la pel·lícula.

6. Analitzen o avaluen accions polítiques.

a) Tots tres grups arriben a la conclusió que qui crea les normes és el Govern i que el poble o la societat és qui ha de canviar-les, i tant el grup 4A com 4C conclouen que les normes varien segons l'època i el sistema polític vigent.

b) En el poema *Final!* tots tres coincideixen a dir que una dictadura no és la millor manera d'organitzar-se, ja que és antidemocràtica, opressora i injusta. En el poema *Viatjava en un vagó de primera*, analitzen la lliçó que se'n desprèn i coincideixen a dir que és l'engany, que no s'ha de confiar en la resta. A més, dos grups (4A i 4C) associen la lliçó amb els polítics, que diuen que ajudaran la gent i després se n'obliden o fan el contrari del que havien promès. Els de 4B no coneixen ningú que li hagi passat res semblant.

c) En la sentència 3 "Procura que no et robin la cartera" el grup de 4C relaciona l'acció amb el que fan els polítics, que prometen i després no fan la meitat de les coses.

7. Reflexionen sobre el pensament propi: metaconeixement.

a) En l'activitat inicial del poema objecte *Prohibit el pas* han hagut de reflexionar sobre molts aspectes relacionats amb prohibicions. En cap moment cap membre ha respost per separat a les preguntes, per tant això indica que deuen haver reflexionat individualment però que han arribat a un acord entre tots.

b) En el poema *Un home reparteix...* quan comenten si hi ha persones de categoria i distinció diferent, els de 4B fan un èmfasi especial a un dels membres perquè té una opinió totalment diferent de la resta de companys, que creu que tothom és igual, que uns no són més importants que d'altres.

c) Gràcies a aquestes sentències, els alumnes reflexionen sobre el paper dels polítics, sobre el que diuen durant les campanyes electorals i sobre el que fan un cop tenen el poder; també reflexionen sobre el que pensen sobre el poder que té l'Església i la religió sobre el poble; sobre els bancs, i sobre si la felicitat i els diners tenen alguna relació i sobre la importància que tenen els diners en la nostra societat.

d) En l'activitat de síntesi reflexionen sobre els seus sentiments. En veure tot el que ocorre, reflexionen sobre tots els punts que han portat el personatge a viure aquestes situacions i ho relacionen amb tot el que ells coneixen. Com que han de valorar entre tots

la pel·lícula, això fa que ells primer hagin de valorar tots els aspectes i després posar-los en comú amb els seus companys, per tant reflexionen sobre el pensament propi.

8. Exploren pensaments per diferenciar-los entre si, o per contrastar-los amb sentiments o emocions.

a) De l'activitat inicial del poema objecte *Prohibit el pas*, se n'extreu que són joves que no viuen al marge del que ocorre en relació amb temes relacionats amb la política (votacions democràtiques) o la vida (l'eutanàsia) o l'economia (peatges)...

b) En el poema *Diagrama*, els de 4A s'adonen que estan patint les conseqüències del fet que algunes persones per tenir diners tenen poder sobre la majoria de la societat. Els de 4A comenten en el poema *Final* que és una vergonya que pugui existir una dictadura a la Xina o Corea del Nord.

c) Podríem dir que exploren pensaments quan se'ls fa escollir entre les sentències 7, 8, 9, 10 i 11 i explicar per quin motiu l'han triat i quin és el seu sentit. Un dels alumnes de 4A diu que ha triat l'11 perquè anima a no rendir-se mai i perseguir fins al final el que tu creguis i defensis. Els de 4C han triat la 10 perquè consideren "impactant" que totes les accions diàries estiguin controlades pels diners.

d) Al llarg de la pel·lícula, tenen diferents sentiments, segons el que està ocorrent en aquell moment. Els de 4C ho expressen molt clarament, ja que parlen de sentiments de preocupació, quan es posen en la pell del protagonista i de la família. La troben interessant, entretinguda quan s'expliquen els fets de la presó, avorrida quan el sentencien a mort, etc. Aquest mateix grup, al final hi posen una nota de 8. Els de 4B comenten que creien que seria avorrida i que els ha sobtat que no fos així. Tots tres grups la recomanen perquè creuen que et fa conèixer la realitat d'aquella època, què vol dir ser revolucionari, com es vivia en l'època franquista. També troben interessant que estigui basada en fets reals.

9. Identifiquen la intenció del text.

a) En l'activitat inicial del poema objecte *Prohibit el pas*, identifiquen que la intenció del text és denunciar les prohibicions i lliguen aquesta idea amb tot allò que els preocupa i que ocorre al seu voltant. El que queda clar és que l'autor no està d'acord que hi hagi prohibicions, però arriben a la conclusió que n'hi ha d'haver perquè tot funcioni bé. Són conscients que, si no, seria un caos.

b) Identifiquen la intenció dels poemes perquè se'ls fa treballar diferents aspectes, com per exemple dir què se'n desprèn del poema (poema *Viatjava en un vagó de primera*), comentar el títol del poema (a *Mentrestant*) i se'ls pregunta sobre punts concrets dels poemes com a *Mentrestant*, on se'ls demana què vol criticar el poeta.

c) Se'ls demana que expliquin la sentència 1 i tots arriben a la conclusió que el que vol dir l'autor és que tots són iguals, que tothom té els mateixos drets i que no hi ha gent superior ni inferior. Els de 4C hi veuen una intenció diferent: distingeixen entre el pedestal

i les sabates, i creuen que el pedestal és el poder i les sabates, que poden ser de diferents tipus, representen la imatge d'una persona.

d) Identifiquen que la intenció de la pel·lícula és fer conèixer la vida de Salvador Puig Antich, quin era el moviment anarquista al qual pertanyia i entenen com era la vida dels ciutadans de Catalunya d'aquella època.

10. Fan connexions interdisciplinàries.

a) Quan se'ls demana quines prohibicions actuals abolirien, demostren que estan al cas del que ocorre al seu voltant. Prohibirien l'eutanàsia, el fet que no es pugui parlar en una llengua que no sigui el castellà, el fet d'expressar-se democràticament o el fet que una regió no pugui independitzar-se. El grup 4B parla de prohibicions que potser els afecten més al seu poble i estació de l'any: prohibirien que no es pugui portar els gossos a la platja i el fet de no poder practicar kitesurfing a l'estiu.

El mateix passa quan se'ls demana quines coses prohibirien, apareixen temes de debat actual en les seves respostes: prohibirien els peatges (dos grups ho esmenten), el maltractament animal, l'impost de successió, etc.

b) En el poema *Un home reparteix...* comenten si hi ha persones de categoria i distinció diferent i 4B i 4C relacionen que històricament hi ha persones més importants, que tenen més poder adquisitiu i responsabilitat. En el poema *Viatjava* en un vagó de primera... fan una connexió amb el món polític i també en el poema *Final!*, en què parlen de la dictadura. També és interessant que en aquest mateix poema els alumnes dels tres cursos relacionen la dictadura amb països que n'estan vivint una, fet que demostra que coneixen la realitat política de diversos països. També relacionen en el poema *La coberta...* els nuclis de poder que s'hi critiquen, com ara l'Església, els militars i els bancs, que creuen que no haurien de tenir teulada en aquesta societat perquè utilitzen l'engany, la violència i són corruptes. D'aquí deduïm que tenen una visió negativa dels estaments de poder.

c) En les sentències trobem diferents tipus de connexions interdisciplinàries, ja que esmenten l'àmbit religiós quan parlen de l'Església i la religió, l'àmbit polític, quan parlen dels polítics i de l'engany que duen a terme, i l'àmbit econòmic, quan parlen dels bancs.

d) En l'activitat de síntesi fan les mateixes connexions interdisciplinàries que han fet en la resta d'apartats, ja que en la pel·lícula hi apareixen tots els aspectes que han treballat amb les sentències, els poemes, etc. Hi apareix la lluita obrera, la dictadura, els bancs, els militars, el fet de robar diners per ajudar els més necessitats...

4. EDUCACIÓ

1. Descobreixen similituds i diferències significatives.

a) En l'activitat prèvia reflexionen sobre la importància dels llibres. Els grups 4A i 4B valoren els llibres en el sentit que són una font d'informació, cultura i saviesa i que ens permeten desenvolupar-nos i gràcies a ells aprenem a fer volar la imaginació, etc. Els de

4C, en canvi, responen d'una manera sorprenent ja que creuen que són una font d'informació i cultura per a tothom que no té recursos. Tenen una visió del llibre com quelcom antic i que ja no s'utilitza, però els valoren ja que, segons ells, s'hi pot guardar molta informació que pot ser interessant i molt útil.

En aquesta activitat també se'ls fa pensar en quins altres objectes mereixerien un homenatge: els de 4B no responen en comú, se suposa que tenen opinions molt diferents, a diferència dels de 4A que creuen que s'hauria d'homenatjar la nova tecnologia, i cadascun d'ells diu un objecte de la vida quotidiana (el pinzell, el mòbil, la xeringa, la paperera). Els de 4C també diuen diferents objectes però els presenten en comú (el llibre, els quadres, les pel·lícules, el grafit).

b) Descobreixen similituds amb el clown del poema *Clown trist*. Creuen que han d'aprendre coses noves per progressar, per millorar, per superar-se.

c) En la sentència 6 han d'escriure arguments a favor i en contra d'aquesta opinió que s'hi presenta. A l'hora de pensar-los han hagut de trobar similituds i diferències entre les seves opinions.

d) En l'activitat de síntesi extreuen les màximes que els han cridat la intenció del text titulat "De la sordesa del laberint". En fer la llista, han hagut de descobrir similituds i diferències entre els diferents pensaments i han hagut de comentar el significat de les màximes per saber si hi estaven d'acord o no.

2. Aclareixen i analitzen el significat de paraules, frases o imatges.

a) En l'activitat prèvia analitzen un element de l'escultura, la base sobre la qual es recolza el llibre, que és com la d'un saltamartí. Els dos primers grups creuen que simbolitza el fet que els llibres o els coneixements que ens aporten, encara que el vulguin tombar, mai ho faran o que encara que vulguin fer desaparèixer els llibres i substituir-los per noves tecnologies, mai s'extingiran. El grup 4C, en canvi, ho relacionen amb la vida i les persones i creuen que simbolitza el fet que encara que passis per circumstàncies difícils sempre t'has de mantenir dret.

També se'ls fa reflexionar sobre què és un bon lector i els tres grups interpreten coses diferents. El grup 4B és el que respon de manera més estranya perquè lliguen el fet de

llegir bé amb el fet de llegir ràpid, que entén el que llegeix, etc. El grup 4C va més enllà i són els que responen d'una manera més àmplia dient que és aquella persona que li agrada llegir, que llegeix llibres que li aporten alguna cosa bona i que aprecien el que llegeixen.

b) En *A cada nova que arriba...* estudien què és crítica en aquest poema i coincideixen més o menys quan diuen que es critica el feixisme, un dirigent que utilitza la ignorància per sotmetre el poble i un dictador que fa servir la força. A *CEP* analitzen el significat del títol i tots tres grups responen coses diferents. Els de 4A diuen que es refereix al fet que l'escola no és lliure, que l'ensenyament els té agafats per les cames i els braços. Els de 4B relacionen l'ensenyament d'abans amb un cep i els de 4C només fan referència al fet

que un cep és un mecanisme que immobilitza el cotxe. La resposta d'aquest grup sorprèn perquè no va més enllà.

c) Se'ls demana que expliquin les sentències 4 i 5, el sentit global que tenen i no una paraula en concret. Podem observar que els tres grups entenen les sentències, que en comprenen el significat.

d) Analitzen els aspectes que critica en el text i el que més destaca és que no està d'acord amb l'educació que reben els nens, ni en la manera d'ensenyar dels professors, També critica els pocs valors humans que té l'home, etc.

3. Comparen situacions similars. És a dir, transfereixen allò après a nous contextos.

a) En l'activitat prèvia, el grup 4C, relacionen el fet que el llibre de l'escultura es recolzi sobre un suport que sembla el que duu un saltamartí amb la situació en què es pot trobar una persona a la vida i creuen que simbolitza el fet que encara que passis per circumstàncies difícils sempre t'has de mantenir dret i no caure.

b) Els de 4A *A cada nova que arriba...* comparen el que s'explica en el poema amb el que va passar a Espanya i sobretot a Catalunya durant el franquisme. A *CEP* comparen el que s'hi diu amb la situació actual i opinen que sí que és vigent, ja que creuen que a l'escola es ve a aprovar, perquè s'imposen lleis com l'OMCE i que imposen càstigs. Els de 4A es queixen força i diuen que no es busca motivar els alumnes i que aprenguin, sinó que el que es busca és que els alumnes aprovin i siguin millor els uns que els altres, és a dir, que a les escoles s'estimula la competència. S'hi pot observar que tenen una visió molt negativa de l'ensenyament i que els agradaria que fos diferent.

c) En la sentència 4, "El domador no ha d'imposar càstigs sinó donar premis", els tres grups comparen aquesta frase i la transfereixen al seu món. Creuen que el domador és el professor i que aquest ha de compensar els alumnes, premiar-los quan aprenen i no pas castigar-los.

d) En l'activitat de síntesi, han de comentar com creuen que hauria de ser l'educació. Això fa que comparin l'educació que ells reben a l'institut amb la que ells voldrien rebre, que pensin com hauria de ser si la poguessin canviar. Els de 4A escriuen un text conjunt en què comenten que l'educació s'hauria de basar en el treball col·lectiu, que cal motivar i incentivar els alumnes i fer que l'educació fos divertida i engrescadora, que no haurien de fer assignatures com ara adoctrinament religiós perquè no és útil i que s'hauria de basar en els valor ètics i morals. Els de 4B expliquen un per un que és per a ells l'educació i coincideixen amb els seus companys en molts aspectes. Entre les coses que destaquen cal esmentar que reivindiquen que es facin classes més dinàmiques i que el comportament de l'alumne ha de ser bo, han de fer els deures regularment i estar atents a les explicacions del professor. Hi ha un alumne que es queixa de la poca disciplina de la classe de 4t. Una altra noia es queixa del temari i del fet que s'hauria d'ensenyar a saber transmetre coneixements. Un noi reivindica les activitats pràctiques en grup i destaca que en el tema de l'educació els pares i les mares són els que tenen el paper més important. Els de 4C

creuen que l'educació ja està bé com està però creuen que es podrien canviar algunes coses (la importància d'algunes assignatures, que els professors actuessin diferent i fer activitats més lúdiques, per exemple). També creuen que s'haurien d'aprendre valors de la vida.

4. Analitzen, avaluen o es qüestionen arguments, interpretacions, desitjos, afirmacions, creences o teories.

a) En l'activitat prèvia, els de 4C relacionen el fet que l'escultura del llibre estigui situada a la cantonada entre Gran Via i Passeig de Gràcia perquè és on es fa la Fira del Llibre d'Ocasió Antic i Modern.

b) *A cada nova que arriba...* es qüestionen a qui li pot interessar tenir la gent sumida en la ignorància i tots tres grups arriben a la mateixa conclusió: li interessa a algú que és al poder per manipular, mantenir en la ignorància, perquè no es plantegin dubtes i no es queixin. També es qüestionen com es pot aconseguir que la gent visqui en la ignorància. Els dos primers grups gairebé se centren en la idea d'amagar informació, però els de 4C van més enllà i parlen de la prohibició de llibres, del control dels mitjans de comunicació, de la implantació de la religió obligatòria i de fer creure les idees que ells volen que la gent cregui. També es qüestionen si la majoria de la població viu en el desconeixement. La majoria dels alumnes creu que sí i que, a més, la informació està manipulada i que ens amaguen informació. A *Generacions d'egoistes*, també analitzen diferents aspectes relacionats amb les assignatures. Per exemple, se'ls demana en quines assignatures es plantegen activitats de resposta oberta i el català apareix entre elles, així com l'ètica i les socials o el castellà. En general, a ells els agraden les assignatures de resposta oberta, però els de 4B consideren que les tancades són més fàcils de portar.

c) Analitzen les sentències 4 i 5 i interpreten que el que volen dir és que el professor ha de donar premis i no imposar càstigs, amb càstigs s'aprèn amb por. I també interpreten que de totes les coses se'n pot treure profit.

d) En l'activitat de síntesi, quan se'ls demana que redactin un text en què expliquin com hauria de ser per a ells l'educació, estan expressant els seus desitjos sobre aquest tema. Prèviament han hagut d'analitzar com és l'educació que reben, han hagut de qüestionar-se diferents aspectes per poder dir què en canviarien i que no i decidir com ha de ser.

5. Generen o valoren solucions i alternatives.

a) En l'activitat prèvia busquen solucions a l'analfabetisme després d'haver buscat informació i d'haver-ne tret conclusions. Els dos primers grups creuen que l'analfabetisme es pot combatre ajudant els països analfabets i posant-hi escoles. Els de 4C creuen que s'hauria de solucionar fent campanyes d'educació i fent veure a la societat que és un problema greu i que cal solucionar-lo. A CEP parlen de les característiques que els agradaria que tingués el sistema d'ensenyament i busquen solucions o alternatives. Creuen que s'ha d'ensenyar i que l'objectiu no ha de ser passar el curs, cal que els

professors motivin, que sigui més pràctic i no tan teòric i que es treballi més en projectes i no en exàmens.

b) En el poema del *Clown trist* es plantegen com no quedar-se estancat i la solució que representen és avançar, tenir més coneixements, superar-se.

c) En les sentències no se'ls fa plantejar ni solucions ni alternatives.

d) En l'activitat de síntesi valoren solucions per canviar l'educació i fer-la tal com a ells els agradaria rebre-la. Troben alternatives a la manera d'ensenyar: fer més treballs en grup, fer que el professor sigui més didàctic, etc.

6. Analitzen o avaluen accions o polítiques.

a) En l'activitat prèvia, quan se'ls demana que treguin conclusions sobre el que han llegit sobre l'analfabetisme, els de 4C fan referència a l'àmbit polític, ja que proposen que s'han de fer campanyes d'educació i fer que la societat s'adoni que aquest problema s'ha de solucionar. Si hi ha analfabetisme, vol dir que políticament aquest tema està mal resolt o no resolt i que és un problema polític molt important. A *Cada nova que arriba*, es parla del feixisme, del paper que tenen els dictadors i de com juguen amb la gent.

b) En el poema *A cada nova que arriba*, parlen del feixisme i critiquen el fet que una persona pugui sotmetre la població mitjançant la ignorància. També comenten que a la gent que té poder els agrada controlar i que com menys coses sàpiguen millor.

c) En les sentències no se'ls fa plantejar avaluar accions polítiques.

d) En l'activitat de síntesi, una alumna de 4B fa referència al fet que si l'educació es continua retallant i canviant, per tant la relacionen amb l'àmbit polític, el que s'aconseguirà és que domini la ignorància. També fa referència a l'àmbit econòmic, ja que creu que els que tenen la butxaca plena són els que tindran educació i això no afavoreix els treballadors o els intel·ligents.

7. Reflexionen sobre el pensament propi: metaconeixement.

a) En l'activitat inicial, els alumnes reflexionen sobre el seu propi pensament perquè se'ls fan unes preguntes molt concretes com per exemple per què són importants els llibres i si consideren que tothom ha de saber llegir i això fa que abans de posar-ho en comú amb els companys han de pensar que n'opinen ells mateixos per després poder-ho compartir.

b) A *Clown trist* se'ls pregunta per què cal aprendre coses noves encara que ningú les vegi. I tots argumenten que per progressar, per tenir coneixements, per superar-se, etc.

També se'ls fa reflexionar sobre per què aprenen, si és per al seu propi gaudi o per fer feliços els pares o els professors. Aquí s'obtenen resultats diferents entre els tres grups. Els de 4A diuen que depèn de l'assignatura o del tema, els de 4B diuen que no tenen opció, que és obligatori, però que en un futur aquests estudis els faran feliços. I els de 4C

en general diuen que les aprenen per a ells mateixos, perquè els agrada aprendre, tot i que n'hi ha un que diu que depèn de quines coses són per obligació o per gaudi.

c) En treballar la sentència 1 “hi ha uns llibres que es deixen llegir i uns altres que hi has d'anar”, els alumnes reflexionen sobre els llibres que han llegit i després del títol diuen com l'han classificat, és a dir, si és un llibre que es deixa llegir o si és un llibre que s'hi ha d'anar. Els de 4A i 4C els anomenen en conjunt i, en canvi, els de 4B cada alumne n'especifica un. Amb la sentència 2 reflexionen sobre quines característiques podem trobar en el parlar d'algú que li agrada llegir i coincideixen a dir els de 4A i 4B que aquestes persones tenen un vocabulari més extens i culte.

d) En l'activitat de síntesi, sí que reflexionen sobre el pensament propi ja que se'ls demana que diguin com hauria de ser per a ells l'educació. Se'ls proposen diferents preguntes perquè estiguin una mica orientats.

8. Exploren pensaments per diferenciar-los entre si, o per contrastar-los amb sentiments o emocions.

a) En l'activitat inicial no se'ls fa explorar pensaments per diferenciar-los entre si, o per contrastar-los amb sentiments o emocions.

b) A *CEP* se'ls fa pensar si tenen la sensació d'estar competint amb la resta de companys de classe. Dos grups diuen que sí, i hi ha un grup que diu que depèn de com sigui la persona, que hi ha gent que li agrada presumir i competir. També se'ls fa pensar sobre si se senten ells mateixos quan són a l'institut o si senten que la seva personalitat està bloquejada. La majoria coincideixen a dir que no són ells mateixos, que es reprimeixen. També se'ls pregunta sobre les funcions que ha de tenir el mestre, i aquí es veu que a banda d'ensenyar també cal ajudar els alumnes, fer-se entendre, ser divertit i enrotllat i que implantin bons valors. També se'ls pregunta si creuen que pegar és educatiu i aquí expressen els seus sentiments ja que ells creuen que no, que cal motivar i no pegar, que si peguen els alumnes no treuen tot el seu potencial. A *Mantenir-se escèptic* s'adonen que ignoren moltes més coses que no pas en saben i tots consideren que cal fer-se preguntes i qüestionar-se el món. De 4B destaca que creuen que no evolucionaríem si no ens plantegéssim dubtes. I de 4C destaca que si no et fas preguntes vius enganyat. A *Generacions d'egoistes*, se'ls fa reflexionar si creuen que la seva generació és egoista i tots tres grups reconeixen que sí i ho relacionen amb el fet que viuen en un món consumista, amb el fet que només tenen l'opció d'estudiar, que la seva educació està prefabricada i que no els deixen explotar la seva imaginació. Comenten que en la seva educació s'ha fomentat l'esperit crític, tots coincideixen a dir que a casa i dos dels grups també comenten que a l'escola. Per tant, valoren l'àmbit familiar com a nucli que ensenya i l'escola.

c) Amb les sentències 7, 8, 9, 10 i 11, segons el que els ha provocat la lectura, han d'escollir una d'aquestes sentències. És interessant veure per què escullen una sentència o altra, ja que demostren les seves preocupacions o interessos. Comenten coses com que

és important tenir valors morals, que cal ser educat, que cal ser tossut i no abandonar les coses, etc.

d) En l'activitat de síntesi, exploren els seus pensaments i a través dels seus sentiments com a estudiants expressen com els agradaria que fos l'educació. Per tant, es basen en els seus sentiments i emocions, en la seva experiència, en el que viuen a l'institut.

9. Identifiquen la intenció del text.

a) Amb totes les preguntes que se'ls van fent sobre l'escultura de l'activitat inicial, l'alumne identifica la intenció del text. Les preguntes ajuden a orientar-lo, com per exemple la que fa referència a la base sobre la qual s'exposa el llibre.

b) Identifiquen la intenció de text perquè se'ls fan diferents preguntes que fan que es fixin en la intenció: per exemple, quan se'ls demana què s'hi critica, en el poema *A cada nova que arriba*; per què cal aprendre coses noves encara que ningú les vegi, en el poema *Clown trist*, o per què porta aquest títol, en el poema *Cep*.

c) Sí que identifiquen la intenció del text, ja que les preguntes que se'ls fan sobre les sentències fa que n'hagin de captar el sentit global. Tant si se'ls demana que diguin arguments a favor o en contra de les sentències com si se'ls demana que diguin quina els ha agradat més, sempre la intenció és que n'identifiquin la intenció.

d) Identifiquen quina és la intenció del text de l'activitat de síntesi. Els de 4A i 4B acorden que és una crítica a l'educació i els de 4B diuen que el tema són les diferents maneres d'ensenyar.

10. Fan connexions interdisciplinàries.

a) En l'activitat inicial fan la connexió amb l'economia. S'adonen de les parts del món on hi ha analfabetisme i veuen que clarament hi ha un problema econòmic o també de no consciència de la importància de saber llegir, etc.

b) 4A i 4B estan d'acord a afirmar que la informació és poder, perquè es pot utilitzar com a arma i actuar abans que la gent. Els de 4C no responen.

També parlen de l'àmbit tècnic a *Mantenir-se escèptic*. Comenten quins són els avenços que consideren més importants. Els del primer grup esmenten avenços de tot tipus, des de la roda fins a l'electricitat; els del segon grup també comenten tot tipus de coses, però els de 4C esmenten coses més tecnològiques (internet, transport, electrodomèstics... coses que creuen que ens han fet avançar moltíssim. També comenten que els avenços tecnològics han ajudat a respondre les grans incògnites vitals. Els de 4B reconeixen que hi ha coses que no s'han pogut resoldre.

c) Relacionen la sentència 6: "avui l'educació és un instrument per a afavorir els privilegis d'uns quants" amb l'economia. Se'ls demanen arguments a favor i en contra i només ho fan els de 4C. Tots argumenten que l'educació és gratuïta, però tal com argumenten els de 4B, quan arribes a la universitat ja no ho és i això fa que no tothom pugui estudiar.

d) A l'activitat de síntesi, relacionen l'educació amb l'economia. La gent amb diners pot rebre una millor educació que la resta. També relacionen l'educació amb el vessant més social. Són conscients que a banda que s'ensenyin les matèries obligatòries, el més important és que la persona tingui una bona educació, que sigui educada, amable, cívica, etc. Reconeixen que aquesta tasca la fan els pares però que a les escoles també cal treballar-la.

5. AMOR

1. Descobreixen similituds i diferències significatives.

a) En l'activitat inicial descobreixen similituds significatives quan se'ls pregunta si creuen que és un poema d'amor, ja que els tres grups fan associacions entre amor i sexe. Els de 4A diuen que el coit pot estar relacionat amb l'amor o no, els de 4B diuen que sexe i amor són dues coses diferents i els de 4C diuen que l'acte sexual és l'acte de l'amor. Encara que les respostes són diferents utilitzen els mateixos termes per dir si és un poema d'amor o no.

b) Dos dels grups creuen que la relació entre l'home i la dona del poema *Estudiada festa* és igual, o sigui que és una relació entre iguals. En canvi, el grup 4C creu que no perquè l'home té el control de la parella i ella obeeix i fa el que l'home vol. A *Ombres* coincideixen a dir que l'amor que els suggereix aquest poema és un amor familiar. En el poema *Ruptura*, els alumnes de 4A s'adonen que pensen coses diferents entre els diferents membres i cadascú dona la seva opinió sobre com és la millor manera d'acabar una relació. N'hi ha dues que encara proposen que cal parlar amb l'altra persona i dir-li que ja no hi ha amor o que s'ha creat una fredor entre tots dos, però les altres dues proposen coses més radicals com ara que s'ha d'acabar la relació posant-hi distància, separant els individus en diferents bandes del món i l'altra creu que cal acabar odiant l'altra persona. Els altres dos grups creuen que cal acabar d'una manera cordial i que els dos membres estiguin mínimament contents. Dos dels grups pensen que els sentiments no es poden controlar i els de 4C creuen que és difícil fer-ho. Per tant, veiem diversitat de respostes, però hi ha una part que és més radical i que no preveu el diàleg en una situació de ruptura.

c) En les sentències 5, 6 i 7, descobreixen similituds entre els diferents grups, com ara que tots tres pensen que *amor* i *odi* són sentiments oposats, que el que lliga les persones és un sentiment que és invisible i que amb el gest de tocar algú podem transmetre sentiments però que aquests poden significar diferents coses: de confiança, de seguretat, de suport...

d) En l'activitat de síntesi, han de fer un decàleg dels elements que hauria de tenir l'*amor feliç*. En aquest cas tots els alumnes han hagut de valorar i posar en comú quins elements hi posarien a la llista, fet que els deu haver portat a descobrir similituds i diferències, però que han acabat escrivint aquelles que comparteixen. En llegir aquesta part del treball, també trobem similituds i diferències entre el decàleg que han escrit els tres grups. És interessant, però, veure que valoren el respecte, el tracte d'igual a igual, la sinceritat, la fidelitat i d'altres aspectes que sembla que la gent jove no valorava.

2. Aclareixen i analitzen el significat de paraules, frases o imatges.

a) Analitzen quin és el significat del títol del poema *Coit* i conclouen que el títol facilita la comprensió del poema. Els dos primers grups creuen que sense el títol la disposició de les R podria oferir lectures diverses.

b) A *Ombres* analitzen la imatge que evoca el poema i interpreten coses diferents. Per exemple, els de 4A parlen d'una escena familiar a l'hora de sopar, els de 4B parlen d'una escena poc habitual, ja que els avis no es moren cada dia, fent referència a l'àvia que dorm, i els de 4C creuen que sí, que és una escena quotidiana perquè a totes les famílies sempre es mor algú. La interpretació de la mort de l'àvia, doncs, no la interpreten tots de la mateixa manera, per tant fan una lectura diferent del poema, sobretot els de 4A, que no esmenten la mort.

A *Ombres*, analitzen el títol del poema: els de 4A creuen que no cal ser present en una situació per viure-la, els de 4B creuen que hi ha ombres perquè és de nit i des de fora es veuen les ombres de les persones, i els de 4C creuen que les ombres són les persones mortes. També analitzen el fet que els personatges s'aixequin bruscament. Els de 4A interpreten una cosa fora de lloc, perquè diuen que ho fan per recollir la vella que dorm fora al carrer, però això no ho han dit en cap moment en el poema. Els de 4B interpreten que ho fan perquè l'àvia ha mort i els de 4C per la situació en què es troben, que se suposa que pel que han respost en altres preguntes és perquè ha mort l'àvia. A *Ruptura*, analitzen si estan d'acord amb l'afirmació "cada cop que estimes algú estàs més a prop d'odiar-lo" i els tres grups afirmen que sí. Els de 4A relacionen el fet que pots començar a odiar algú que estimes a la mínima decepció, els de 4B relacionen el fet de com més temps passes amb qui estimes més raons tens per odiar-lo i els de 4C relacionen el fet que no t'agradi tot d'aquella persona amb el fet que la puguis començar a odiar. Analitzen els dos primers versos del poema *Conjugal* i la resposta és molt diferent en els tres grups, ja que uns valoren la intensitat del que s'explica, uns altres donen l'opinió del que signifiquen i els de 4C parlen del procés d'enamorar-se i estimar i el comparen amb un engranatge. També hi analitzen els versos que hi ha entre parèntesis i conclouen que volen dir que no existeix la parella perfecta tot i que els de 4C creuen que el matrimoni del poema passa desapercebut perquè tots dos són tímids.

c) Donen arguments a favor i en contra de la sentència 8 i s'adonen que cal actuar amb seny però també amb el cor. S'adonen que les dues coses són importants a l'hora de prendre una decisió, però sembla que actuar amb el cor és el que troben més important.

d) En aquesta activitat de síntesi, no han d'aclarir paraules o frases o imatges, però en enumerar els elements del decàleg sobre el que creuen que és l'*amor feliç* van comentant cada element que apareix a la llista.

3. Comparen situacions similars. És a dir, transfereixen allò après a nous contextos.

a) Podríem dir que només comparen l'amor amb el sexe i valoren si les dues coses estan relacionades o si són coses diferents, però no comparen l'amor amb situacions similar ni el transfereixen a altres contextos.

b) A *Ombres* comparen l'escena que veuen després de llegir el poema amb la vida quotidiana i dos dels grups entenen que és una escena en què l'àvia mor i que és un fet quotidià, que no és estrany. Els de 4B també pensen que potser no mor sinó que està malalta, però és una interpretació estranya, perquè aleshores no s'entendria per què el pare diu que sí amb el cap. A *Conjugal* els de 4B reflexionen sobre el fet que casar-se és la millor opció de convivència entre les persones i ho comparen amb situacions que deuen conèixer perquè diuen que hi ha molta gent que se sent obligada a mantenir aquesta relació perquè hi estan casades. Per tant, per a ells casar-se o no no és transcendent. Els altres dos grups creuen que sí, però no valoren altres opcions i creuen que només dins el matrimoni pots conèixer l'altra persona i formar-te com a família, sembla que tinguin una idea més clàssica o més tancada de les relacions sentimentals.

c) Les sentències 14, 15, 16 i 17 les treballen buscant diferents situacions on les puguin introduir de manera adient. Les aparellen amb diferents situacions relacionades amb l'amor, amb la parella, amb diferents moments de la vida d'una parella. Com sempre, destaca el grup de 4C, que s'interessa per descriure a bastament la situació amb la qual relacionen cada sentència. Descriuen com són les persones que es troben en cada situació perquè tothom tingui clara la imatge.

d) En l'activitat de síntesi, buscant els elements de l'*amor feliç* i aplicant tot el que han après a través de la lectura dels poemes i les sentències, contextualitzen en la seva vida el que ells voldrien trobar en aquella persona que estimen i amb qui voldrien compartir la seva vida.

4. Analitzen, avaluen o es qüestionen arguments, interpretacions, desitjos, afirmacions, creences o teories.

a) Se'ls demana que diguin si és un poema d'amor o no.

b) Analitzen si consideren adequada aquesta manera de viure l'amor en el poema *Estudiada festa* i els grups 4B i 4C creuen que no, que hi ha d'haver uns mínims d'igualtat. El grup 4A considera que hi ha diferents maneres de viure l'amor però que en aquest poema es veu clarament que la noia està massa sotmesa al noi. A *Ruptura* dos dels grups analitzen el fet que sempre que hi una ruptura hi ha un conflicte, però els de 4C creuen que no sempre, que depèn de com siguin de pacífiques les persones.

c) Avaluen i analitzen les sentències 14, 15, 16 i 17 per després, un cop enteses, trobar diferents situacions on les puguin introduir de manera adient.

d) En l'activitat de síntesi, han de buscar els elements que tenen en comú sobre el que entenen per amor feliç i per fer-ho han hagut d'analitzar, avaluar, qüestionar els arguments dels companys, fer interpretacions del que diuen els altres, etc.

5. Generen o valoren solucions i alternatives.

a) No se'ls demana en cap moment generar o valorar solucions i alternatives.

b) A *Ombres*, els de 4B creuen que si l'àvia no està morta una altra alternativa és que estigui malalta.

c) Valoren dues alternatives, la d'utilitzar el seny o actuar amb el cor, a l'hora de prendre decisions quan treballen la sentència 8 i conclouen que les dues coses són importants a l'hora de prendre una decisió, tot i que sembla tenir una valoració especial el fet d'actuar amb el cor.

d) En l'activitat de síntesi no generen o valoren solucions i alternatives.

6. Analitzen o avaluen accions o polítiques.

a) No se'ls demana en cap moment analitzar o avaluar accions polítiques.

b) No se'ls demana en cap moment analitzar o avaluar accions polítiques.

c) No se'ls demana en cap moment analitzar o avaluar accions polítiques.

7. Reflexionen sobre el pensament propi: metaconeixement.

a) El fet d'analitzar les R del poema visual, els fa pensar sobre què és per a ells l'amor i si té cap relació amb el sexe.

b) A *Vesul*, analitzen si cal escoltar els consells d'algú a l'hora de triar parella

i aquí hi ha respostes diferents: els de 4A creuen que sí, que va bé escoltar les persones properes però que un mateix és qui ha de prendre les decisions; els de 4B creuen que depèn de quina persona t'aconselli, i els de 4C es divideixen en dos grups: les noies creuen que no i el noi que sí.

d) En l'activitat de síntesi, els alumnes fan un decàleg dels elements que hauria de tenir per a ells l'*amor feliç*. Els de 4A parlen d'aspectes positius com ara tenir-se respecte mutu, rebutgen la violència i valoren el fet d'estimar-se tant per dins com per fora, fet que cal destacar perquè no només valoren la imatge de la parella, sinó que també valoren l'interior. Del grup de 4B en destaca que valoren la fidelitat i el fet que cal gaudir del present però també fer plans de futur, és a dir que hi hagi una projecció, una visió de futur que els faci tirar endavant. Els de 4C també valoren la fidelitat, però també la intimitat i l'espai vital que ha de tenir cada membre de la parella. Aquest grup torna a descriure a bastament tots els elements del seu decàleg. I fan una descripció que denota molta maduresa per part dels participants de grup.

8. Exploren pensaments per diferenciar-los entre si, o per contrastar-los amb sentiments o emocions.

a) En parlar del coit han relacionat sexe i amor i, per tant, deuen haver pensat quins sentiments tenen ells o quines emocions senten quan fan sexe amb les seves parelles i per això han arribat a les conclusions que han arribat i han dit si les dues coses estan relacionades o no segons el que senten.

b) A *Vesul* opinen sobre el fet de si existeix l'amor. Tots coincideixen a dir que sí que existeix. Els de 4B diuen que pel camí hi pot haver entrebancs i els de 4C ressalten que hi ha gent que acaba junta fins que es mor i n'hi ha que se separen abans. A *Ruptura* valoren si l'amor i l'odi són dues cares de la mateixa moneda i aleshores reflexionen sobre el que ells pensen i estudien els seus sentiments envers aquestes dues paraules. Tots tres grups creuen que sí, que són dues cares de la mateixa moneda. També creuen que odiar no serveix per a res i els grups 4B I 4C creuen que estimar sí que serveix. També creuen que estimar genera benestar. Podríem dir que tenen una conclusió força positiva de l'amor.

c) La sentència 3 els fa reflexionar sobre els seus sentiments i sobre el món que els envolta. Els de 4C creuen que tothom va dient que està enamorat i que ho donaria tot per la persona amb qui surten des de fa poc però opinen que no és cert perquè al cap de dos mesos ja no estaran junts, per tant podem interpretar que l'amor per a ells és una cosa passatgera.

De les sentències 9, 10, 11, 12 i 13, hi ha dos grups que n'escullen la mateixa, la que diu: "Si et veia en qualsevol indret, t'assenyalaria a tu". L'escullen perquè els de 4A la troben emotiva i intensa i els de 4B perquè és bonica, per tant es basen en els seus sentiments. Els de 4C són més pràctics i deixen de banda els seus sentiments i confessen que han escollit la 9 "Els ulls són brases" perquè és l'única que entenen i perquè era la més fàcil per a ells.

d) En l'activitat de síntesi exploren els seus pensaments i després els comparteixen amb els companys per poder elaborar una llista amb uns elements sobre el que consideren l'amor feliç. Els elements que enumeren hem de pensar que són les emocions i el que els fa aflorar els seus sentiments.

9. Identifiquen la intenció del text.

a) En l'activitat inicial, no se'ls pregunta sobre la intenció del text, només sobre el significat.

b) En els poemes, no se'ls pregunta directament sobre la intenció dels poemes, però en preguntar-los per uns versos determinats, com a *Conjugal* o sobre el significat del títol com a *Ombres*, ja estan identificant-ne la intenció.

c) En les activitat relacionades amb les sentències, sempre se'ls fa conèixer quina és la intenció del text ja sigui demanant-los el significat de les sentències o fent-los relacionar

la sentència, la intenció de la qual prèviament han hagut de pensar quina era, amb situacions amb què les relacionaríem.

d) En l'activitat de síntesi, no se'ls demana entendre la intenció del text perquè no n'hi ha, però sí que entenen la intenció del que se'ls demana que facin: un decàleg de les elements que hauria de tenir per a ells l'*amor felix*.

10. Fan connexions interdisciplinàries.

a), b), c) i d) No fan connexions interdisciplinàries. Així com en altres temes que s'han treballat sí que anaven lligant diferents temes amb altres disciplines, amb el tema de l'amor no ocorre. No es parla de política, ni de religió, per exemple. No lliguen aquest tema amb cap altre.

6. L'EXISTÈNCIA

1. Descobreixen similituds i diferències significatives.

a) En l'activitat inicial, es descobreixen diferències significatives entre les respostes que donen els tres grups quan se'ls pregunta per què creuen que el rellotge del poema visual manté l'ordre numèric del rellotge. Els de 4C creuen que el rellotge ja és prou estrany, pel que s'intueix, i que el fet que mantingui l'ordre és "perquè no hi hagi tant de surrealisme", ho trobarien excessiu.

Tots tres grups descobreixen similituds en aquesta primera activitat en relacionar que quan un és feliç el temps passa més ràpid. També podem observar que els de 4B i 4C descobreixen divergències entre ells ja que quan se'ls pregunta on acostumen a viure, si en el present, en el passat o en el futur, cadacú respon una cosa diferent, a diferència dels de 4A que responen conjuntament: "Normalment vivim en el present i pensem en el futur."

b) A *Rapsòdia* descobreixen que entre els membres de cada grup pensen coses semblants o diferents quan se'ls pregunta què pensen sobre les coincidències i l'atzar. En aquesta pregunta, l'Hajar sorprèn amb una resposta molt contundent, que és que no creu en les coincidències perquè ja està tot escrit. També descobreixen similituds i diferències quan se'ls pregunta com definirien la vida. Els de 4A sembla que no coincideixen perquè no presenten una resposta conjunta, al revés dels altres dos grups.

c) En les sentències, tots tres grups donen una resposta similar quan se'ls demana que expliquin la sentència "Davant la vida no hi ha cap fórmula.", ja que diuen que la vida no té cap fórmula, que és imprevisible. Els de 4C van més enllà i comparen la vida amb les matemàtiques, i diuen que aquestes tenen fórmules i que en canvi la vida no. Tots tres grups també responen de manera similar quan se'ls demana si la vida és una aventura. Tots creuen que sí.

També és curiós que entre les sentències 9, 10 i 11, tots tres grups han escollit l'11, tot i que els arguments que donen són diferents: uns comenten que l'han triat perquè els agrada

la justícia, uns altres perquè és la més interessant i amb la que estan més d'acord i els últims perquè és la més entenedora i certa.

d) En l'activitat de síntesi descobrim similituds entre els fets biogràfics que expliquen els alumnes on reflexionen sobre la vida i el pas del temps entre els del mateix grup i entre els grups. Molts d'ells comenten que han reflexionat sobre el pas del temps, sobre el fet que passa ràpid. Alguns d'ells senten nostàlgia del passat, com ara l'Andrea, que troba a faltar quan quedava amb les amigues en sortir de l'escola per jugar i no tenia gaires problemes. La majoria d'ells recorden algun fet de la seva infantesa que els ha fet reflexionar sobre la vida i sobre el pas del temps, com ara la mort d'un familiar, sobretot d'una àvia en tres casos. Aquest fet els ha colpit profundament ja que és la primera persona que han estimat que se'ls ha mort. Una altra noia també parla del seu gos.

2. Aclareixen i analitzen el significat de paraules, frases o imatges.

a) A l'activitat inicial, se'ls demana que interpretin per què creuen que manté l'ordre numèric d'un rellotge i quina interpretació li donen a les agulles del rellotge. Els tres grups responen coses diferents a la primera pregunta com ara que simbolitza el pas del temps, que el temps és continu, per mantenir el sentit i no fer el rellotge més surrealista. Pel que fa a les agulles, aquí ofereixen respostes força interessants, com ara que cada parell d'agulles simbolitzen un moment de la vida, que et situïs a l'hora que et situïs sempre tens un passat i un futur o que les hores passen sense adonar-nos i que manifesta la necessitat de tenir més de 24 hores.

b) A *Blanc sobre blanc* se'ls demana si es pot interpretar la paraula *acte* com a vida. Hi ha respostes variades, ja que els de 4A interpreten que és una etapa de la vida, els de 4B diuen que no i els de 4C diuen que sí, que la vida es pot dividir en 4 actes o etapes: infantesa, pubertat, edat adulta i vellesa. També analitzen quin és el sentit de la pregunta del poema. La majoria diu que cal viure el dia a dia encara que sàpigues que al final t'has de morir. Relacionen el primer acte del qual es parla amb poema amb la infantesa. Els de 4C diuen que com que quan ets petit no et plantejes la mort no ets conscient del que és. A *Amb l'espelma a l'orella* analitzen el significat del que vol dir el *dia de demà* i el *d'ahir* i els de 4B i 4C coincideixen a dir que fan referència al futur i al passat. Els de 4A responen una cosa molt diferent: diuen que el primer terme es refereix a un pensament, a una meta o un pla i el segon, a un record. A *Nocturn* se'ls demana que digui què significa *Estima la nit com el dia* i aquí, en general, interpreten que cal valorar-ho tot, que cal valorar tant el dia com la nit, el descans.

c) En les sentències no se'ls demana que aclareixin i analitzin el significat de paraules, frases o imatges. Sí que analitzen, però, el significat de la sentència en general.

d) En l'activitat de síntesi, no se'ls demana que aclareixin i analitzin el significat de paraules, frases o imatges.

3. Comparen situacions similars. És a dir, transfereixen allò après a nous contextos.

a) En l'activitat inicial no se'ls demana que comparin ni ho fan de manera autònoma quan se'ls demana si consideren que el temps passa ràpidament o lentament comparen el fet que passi ràpid amb el fet d'estar feliç i el fet que passi lentament amb el fet d'estar trist. Per tant, sí que fan alguna comparació.

b) A *Nocturn* valoren si la durada de la nit i del dia és igual a tot arreu i conclouen que no, que hi ha països en què no i parlen de Suècia i de països del nord i del sud. També se'ls pregunta si això influeix en la manera de ser de les persones i aquí hi trobem divergències, ja que el grup 4B diu que no, al contrari de la resta de grups.

A *Rapsòdia* els fan dir si la realitat supera la ficció. Del grup 4A hi ha una persona que sí i el grup B també opina que sí, per tant, en general opinen que a la vida poden passar coses tan inversemblants que sembla que no puguin ser reals.

c) Amb les sentències 1, 2 i 3 descriuen diferents situacions en què les introduirien, per tant estan fent comparacions amb situacions de la vida quotidiana.

d) En l'activitat de síntesi, van comparant diferents moments de la vida en què han tingut consciència del pas del temps o diferents situacions en què s'han adonat que a partir d'aquell moment la seva vida era diferent i que ja podien parlar d'una nova etapa de la seva vida: el pas de l'escola a l'institut, la mort d'un familiar o mascota, la separació dels pares, el canvi de població on viure, un curs dolent en molts aspectes, etc.

4. Analitzen, avaluen o es qüestionen arguments, interpretacions, desitjos, afirmacions, creences o teories.

a) En l'activitat inicial analitzen i reflexionen sobre on acostumen a viure, en el present, en els records del passat o en la imaginació del futur. M'ha sorprès que tots diuen que en el present i en el futur, excepte una noia del grup 4C que intenta viure en el present, però que s'acaba preocupant pel futur i es penedeix de coses que ha fet en el passat. També se'ls demana si s'han qüestionat mai el pas del temps. Aquí tots responen que sí però el grup 4B ho fa especificant membre per membre la seva resposta i fan observacions diferents: uns parlen de la rapidesa del temps, els altres del fet que els agradaria canviar coses del passat, i de com pot ser el temps dependent del lloc, moment i persona.

b) A *Amb l'espelma a l'orella* es qüestionen quins misteris existencials els agradaria resoldre i apareixen temes com ara: per què naixem si hem de morir, com es va crear la primera cèl·lula, on s'acaba l'univers, el perquè de la vida, el perquè de l'existència, etc. Podem concloure que aquests interrogants són els mateixos que s'ha preguntat la humanitat al llarg de la història. Ells, però, en general creuen que aquestes preguntes són les que s'ha fet molta gent però altres creuen que no, que segons ha avançat la societat aquesta ha fet unes preguntes o unes altres.

c) Analitzen la sentència 4 que diu "Davant la vida no hi ha cap fórmula". Tots opinen que hi estan d'acord, que és imprevisible, que no pots seguir unes pautes, que no sabem

si ho anem fent bé o malament. En la sentència 7 coincideixen a dir que la vida passa massa ràpid.

d) En l'activitat de síntesi, analitzen tot el que els ha passat durant la seva vida. Veuen que el període de la infantesa és tranquil, que és una etapa plàcida sense problemes (llevat d'algun fet com ara la mort de l'àvia o la separació dels pares). L'Isaac, de 4A, potser és qui s'ha plantejat més coses després d'haver passat un any molt dolent en què ha sortit amb una noia, ha estat confós en relació amb la seva fe cristiana, etc. Després de passar un estiu a Anglaterra i de llegir la Bíblia, en tornar va posar ordre a la seva vida. Va trencar amb la noia i va haver de repetir curs, però la seva nova fe l'ha fet trobar un nou sentit a la vida.

5. Generen o valoren solucions i alternatives.

a) En l'activitat inicial no generen o valoren solucions i alternatives.

b) A *Blanc sobre blanc* es plantegen solucions davant de la perspectiva de la mort. Pensen que davant del fet que saben que es moriran han de viure el dia a dia.

A *Amb l'espelma a l'orella* conclouen que el món és incompreensible, que hi ha coses que no tenen sentit.

c) Amb la sentència 12, "S'eixamplen horitzons per noves vies", els grups 4B i 4C valoren el fet que cada vegada que comences una cosa nova s'obren més possibilitats, s'obren noves portes. Per tant, sembla que són positius.

d) En l'activitat final valoren solucions i alternatives, sobretot ho fa l'Isaac, que, després de llegir la Bíblia i trencar amb la seva parella, decideix començar de nou i restablir l'ordre de la seva vida amb noves esperances. També valora solucions l'Albert, que va intentar fer-li la vida impossible al seu pare i a la seva nova parella però que després es va adonar que no ho hauria d'haver fet perquè el seu pare era feliç i havia solucionat la seva vida.

6. Analitzen o avaluen accions o polítiques.

a) No analitzen o valoren solucions i alternatives, però per les observacions que fan podem dir que una solució perquè el temps passi més ràpid és ser feliç.

b) En els poemes analitzen o avaluen accions polítiques.

c) En les sentències no analitzen o avaluen accions polítiques.

d) En l'activitat final no analitzen o avaluen accions polítiques.

7. Reflexionen sobre el pensament propi: metaconeixement.

a) En l'activitat inicial reflexionen sobre quan consideren que el temps passa ràpidament o lentament. Tots coincideixen a dir que passa ràpidament quan estàs feliç i lentament quan estàs trist.

b) A *Blanc sobre blanc*, reflexionen sobre què és per a ells la vida i la mort. Alguns creuen que la no tenen un sentit filosòfic. L'Hajar, del grup 4B, és la que sembla tenir una visió més àmplia, com si ja hagués reflexionat abans sobre aquest tema. A *Amb l'espelma a l'orella* se'ls pregunta com interpreten la vida. Diuen coses molt interessants com ara que és un laberint on cadascú troba el seu camí (4A), un conjunt de vivències, un principi amb un final, però la que trobo més original és la de 4C que diuen que és un instant de llum entre dues eternitats de foscor.

c) Han de triar entre les sentències 9, 10 i 11 i dir quina els ha agradat més, explicar-ne el sentit i dir el motiu pel qual l'han triada. Els tres grups trien l'11, que diu que tothom és igual davant la mort. Els de 4A la trien perquè els agrada la justícia i el grup 4B perquè és interessant. El grup 4C aprofundeix una mica més en l'explicació i comenten que la mort no respecta ningú ni en edat, sexe, creences, condicions econòmiques...

d) En l'activitat de síntesi, reflexionen molt sobre el pas del temps en relació amb tot el que els ha passat durant la vida, que encara que són joves i, per tant, és curta, creuen haver tingut moltes experiències i que ja han reflexionat sobre moltes coses com ara sobre l'existència de les coses, de Déu, el pas del temps, el temps perdut, el fet que el temps passi ràpid, la felicitat, el perquè els passen algunes coses, la mort, etc. La Clara, per exemple, s'adona que s'ha fet gran per dos motius: perquè neix el seu germà petit i perquè li encarreguen la responsabilitat de posar-li el nom.

8. Exploren pensaments per diferenciar-los entre si, o per contrastar-los amb sentiments o emocions.

a) En l'activitat inicial, basant-se en les emocions, tots tres grups fan l'observació que el temps passa ràpidament o lentament en funció de si estan feliços o tristos.

b) Tots coincideixen a afirmar a *Blanc sobre blanc* que poden ser feliços tot i sabent que algun dia es moriran. A *Interior* valoren el seu present. Tots en diuen alguna cosa, però les respostes més sorprenents són les de l'Hajar i l'Arnau del grup 4B, que diuen que no el valoren. Tots creuen que depèn d'ells gestionar-lo, i aquí torna a sorprendre la resposta de l'Hajar, que diu que el destí no ho determinarà tot. A *Aquest sol i aquesta lluna*, exploren les seves emocions i sentiments en dir quines sensacions els produeix l'observació del sol i de la lluna. En general, a tots els produeix una sensació de tranquil·litat, però també apareixen paraules com pau, serenitat i alegria.

c) La sentència 13 els fa reflexionar sobre la felicitat. Creuen que per ser feliç han d'oblidar el passat: els de 4C interpreten que cal perdonar i mirar cap al futur. Per tant, es veu que tenen un bon fons humà.

d) En l'activitat de síntesi, tot el que exploren està relacionat amb els sentiments o les emocions perquè parlen de la seva vida i, per tant, tot està relacionat amb el que senten. En aquesta etapa, les emocions són molt importants i es viu tot amb molta intensitat perquè és quan comencen a haver d'afrontar-se ells sols a problemes, a coses que ja no

els les poden solucionar els pares i és quan es comencen a plantejar tot allò que està relacionat amb la seva vida.

9. Identifiquen la intenció del text.

a) Cada grup identifica la intenció del rellotge i de les agulles del rellotge d'una manera diferent, però saben que l'autor el que vol és fer reflexionar sobre el temps, cosa que aconsegueix.

b) No se'ls demana directament que identifiquin la intenció del text, però les preguntes que se'ls fa estan encaminades a treballar-ne la intenció.

c) En les sentències identifiquen la intenció del text i ho demostren quan responen les diferents preguntes que se'ls demana.

d) En l'activitat de síntesi no han d'identificar la intenció del text perquè no n'hi ha.

10. Fan connexions interdisciplinàries.

a) En l'activitat inicial no fan connexions interdisciplinàries.

b) A *Aquest sol i aquesta lluna*, relacionen el poema amb una etapa de la història, el paleolític. Els pregunten per què a l'home paleolític li feien terror el sol i la lluna i tots responen que era perquè no els coneixien, els espantava.

c) A la sentència 4 el grup 4C comparen la sentència amb les matemàtiques, que tenen fórmules, i no pas com la vida, que es pot viure de moltes maneres.

d) En l'activitat de síntesi, fan connexions interdisciplinàries. L'Isaac aconsegueix sortir del mal pas en què estava gràcies a la seva fe, que darrerament estava molt qüestionada, però que ara, després d'haver llegit la Bíblia i d'anar a una església evangèlica, ha sortit reforçada. La religió, doncs, ha fet que l'Isaac trobi el seu camí i que s'hagi tornat a encarrilar a la vida amb ganes i força renovades. Una altra connexió que es fa és a la política. L'Albert, després d'haver viscut la separació dels pares i el canvi de residència de sant Feliu de Llobregat a Vilassar de Mar, sembla que ha trobat una nova motivació, ja que ha entrat a formar part de les JERC i ha conegut amb qui farà front per lluitar per les desigualtats socials que hi ha al món.

7. CIUTATS

1. Descobreixen similituds i diferències significatives.

a) En l'activitat inicial no se'ls fan descobrir similituds i diferències, però nosaltres sí que podem trobar similituds en les seves respostes.

b) A *No és igual el camí*, els fan veure les similituds i diferències entre el camí d'anada i tornada d'algun viatge que hagin fet. Les similituds i les diferències que troben són de diferents tipus: referides al temps (un viatge se'ls fa més llarg que l'altre), hi ha coses que estan canviades perquè hi han passat en hores diferents, etc.

A *Un centenar de persones s'han manifestat* coincideixen a dir que l'Ajuntament és a l'organisme al qual li toca decidir on es construeixen abocadors o espais verds.

c) El grup 4C descobreix que han triat sentències diferents quan els han fet escollir entre les sentències 7, 8 i 9. Com que no han escollit la mateixa, cadascú explica quin significat té i per què l'han escollida. Els altres dos grups només n'han escollit una.

d) En aquesta activitat de síntesi han de presentar un text expositiu que tracti sobre la història o alguna curiositat d'una obra artística o construcció rellevant de la seva ciutat o poble, per tant no hi descobreixen similituds ni diferències significatives.

2. Aclareixen i analitzen el significat de paraules, frases o imatges.

a) En l'activitat inicial no se'ls fa aclarir i analitzar el significat de paraules, frases o imatges, però sí que es demana que diguin què volia denunciar el poeta amb la seva obra i amb aquesta pregunta ja estan analitzant l'obra. Tots tres afirmen que es tracta d'especulació urbanística. A aquesta conclusió

opino que no haurien arribat si no fos pel text que acompanya la foto de l'escultura, ja que crec que sense contextualitzar l'obra és difícil relacionar tots els elements de l'escultura i entendre amb quina finalitat fou concebuda.

b) A *No és igual el camí* analitzen quins arguments donarien per tal de justificar l'afirmació del poema que ve a dir que no és el mateix el camí d'anada que el de tornada encara que travessi el mateix paisatge.

A *Lluna minvant* han de pensar què significa *malparit* per comentar quins blocs de pisos considerarien malparits. 4B i 4C coincideixen a dir que són els edificis de les ciutats. En aquest mateix poema també han d'interpretar per què creuen que el quisso es nega a entrar al poema i coincideixen a dir que és perquè no volen viure en una ciutat.

c) La sentència 1 han d'explicar-la i dir si hi estan d'acord o no. Aclareixen el sentit de les sentències 4, 5 i 6 i les relacionen segons el seu significat. Coincideixen a afirmar que l'home no ha creat la natura, que les fonts o l'aigua són un bé comú i que a la selva no s'hi ha d'intervenir.

d) En aquesta activitat de síntesi no han d'aclarir ni analitzar el significat de paraules, frases o imatges.

3. Comparen situacions similars. És a dir, transfereixen allò après a nous contextos.

a) En l'activitat inicial no se'ls demana que comparin situacions similars.

b) En el poema *Aigua de foc* els pregunten si la gent acostuma a cuidar els espais públics, en respondre els de 4C posen un exemple clar del que estan comentant, que els afecta directament, i diuen que es pot comprovar que la gent no els respecta i que es pot fer, per exemple, a la riera de Vilassar de Mar. També contextualitzen aquest problema

d'incivisme amb altres llocs de Catalunya o de fora: barris marginals de Nova York, el barri de la mina de Barcelona i edificis importants de Barcelona.

A *Un centenar de persones s'han manifestat* comparen la situació d'haver de col·locar un abocador amb què farien ells al seu poble si ho haguessin de fer. Busquen els millors llocs per instal·lar l'abocador i fer una zona verda.

c) En la sentència 2 busquen situacions en què introduirien aquesta sentència. Els de 4B hi posen com a exemple una casa de fusta a la muntanya envoltada de vegetació. Els de 4C hi posen diferents situacions greus de la vida.

d) En aquesta activitat de síntesi no han de comparar situacions similars.

4. Analitzen, avaluen o es qüestionen arguments, interpretacions, desitjos, afirmacions, creences o teories.

a) En l'activitat inicial analitzen què volia denunciar el poeta amb la seva obra. Creuen que l'autor hauria de poder instal·lar-la allà on volgués i qüestionen el fet que ara estigui en un museu ja que el que volia l'autor era fer una denúncia i que tothom ho veiés.

b) A *Per a construir* analitzen les conseqüències que té per al paisatge la construcció del traçat ferroviari. Diuen que suposa la destrossa de l'ecosistema natural i que altera la visió del paisatge, la bellesa, l'estètica.

c) En les activitats relacionades amb les sentències, els alumnes sempre hi han d'analitzar les interpretacions que en fan per poder relacionar-les amb situacions, per buscar arguments en contra, per triar la sentència que més els ha agradat i dir per què l'han escollida, etc.

d) En aquesta activitat de síntesi no han d'analitzar, avaluar o qüestionar arguments, interpretacions, desitjos, afirmacions, creences o teories.

5. Generen o valoren solucions i alternatives.

a) Busquen una alternativa quan diuen que l'escultura hauria de ser al lloc on va pensar l'autor. Per tant, la solució o alternativa es treure la peça del museu i posar-la a la plaça on s'havia previst que hi fos.

b) A *Aigua de foc* busquen solucions per acabar amb l'incivisme. Entre les solucions que troben hi ha la col·locació de càmeres de videovigilància, multar la gent, adoptar més mesures de seguretat.

Fan propostes per solucionar l'afectació del paisatge causada pel traçat ferroviari. Conclouen que el farien subterrani, excepte els del grup 4B, que diuen que el farien per la muntanya, però alhora diuen que prioritzarien la construcció del traçat ferroviari abans que el paisatge, ja que el transport és necessari.

A *Cubell* els fan pensar alternatives perquè les ciutats no siguin brutes i proposen solucions com ara reduir, reutilitzar i reciclar, fer més grans els contenidors, que hi hagués un servei de recollida que passés casa per casa...

c) L'única cosa que podríem dir del que s'extreu de les sentències és que el grup de 4A creu que l'home no ha d'intervenir tant en la natura, en els processos naturals, per tant podríem dir que és una solució en la intervenció del paisatge natural.

d) En aquesta activitat final no generen ni valoren solucions i alternatives perquè només parlen d'un edifici del poble.

6. Analitzen o avaluen accions o polítiques.

a) En l'activitat inicial analitzen per què l'Ajuntament no es va atrevir a posar l'obra en un lloc públic obert, tal com desitjava fer l'autor. Els tres grups diuen que l'Ajuntament devia considerar que la proposta era molt dura o que no era adequada exposar-la en públic.

b) A *Un centenar de persones s'han manifestat* fan referència a l'àmbit polític, ja que creuen que és l'Ajuntament qui ha de decidir on van els abocadors.

c) En les sentències no s'analitza ni avalua cap acció política.

d) En l'activitat de síntesi no s'analitza ni avalua cap acció política.

7. Reflexionen sobre el pensament propi: metaconeixement.

a) En l'activitat inicial se'ls fa dir quina opinió tenen sobre la proposta artística. L'expressen en comú, però abans cadascú ha hagut de presentar la seva opinió.

b) A *Un centenar de persones s'han manifestat* els fan reflexionar sobre si creuen que 100 persones són moltes o no per a una manifestació i si troben encertada la seva proposta. Se suposa que després d'haver-ho pensat individualment ho han posat en comú i han arribat a la conclusió que no són gaires manifestants o que depèn de la importància de la manifestació.

c) En la sentència 1 reflexionen sobre si estan d'acord o no amb el que diu: "Els paisatges són estats d'ànim". De les sentències 7, 8 i 9 han de dir quina els ha agradat, explicar-ne el sentit i el motiu pel qual l'han triada. En aquest cas, cadascú fa l'activitat sol i després l'escullen en comú. Només els de 4C escullen sentències diferents i cadascú acaba explicant la seva tria.

d) En l'activitat final no han d'expressar el seu pensament propi. El que saben sobre els edificis que presenten és perquè n'han buscat informació.

8. Exploren pensaments per diferenciar-los entre si, o per contrastar-los amb sentiments o emocions.

a) En l'activitat inicial identifiquen el sentiment que devien tenir a l'Ajuntament per no posar la peça en un lloc públic obert i coincideixen a dir que va ser per la duresa de la proposta, no la trobaven adequada.

Quan els pregunten si l'obra hauria d'estar exposada on l'autor volia es posen en la seva pell i diuen que sí. Els de 4A fan una bona reflexió: diuen que la va fer pensant on havia de situar-la i què representaria. Quan se'ls demana quina opinió mereix podríem dir que exploren pensaments i els contrasten amb les seves emocions. Diuen que és original, interessant, i que els ha atret.

b) A *No és igual el camí*, hi diuen quina és la part del camí que els agrada més. Tots coincideixen a dir que el d'anada, per les emocions que tenen en aquell moment, ja que no coneixen el lloc on van, estan il·lusionats. A *Un centenar de persones s'han manifestat*, hi comenten si ells anirien a la manifestació per demanar la retirada dels abocadors i aquí es detecta que no són gaire solidaris perquè diuen que si els afectés sí. A *Lluna minvant* diuen quina és la ciutat que més els agrada i apareixen diferents ciutats molt diverses i són escollides per diferents motius, però sobretot pels sentiments que tenen envers aquestes: Dubai, perquè és rica, Còrdova perquè hi ha festes als carrers, Dublín perquè és antiga i Nova York pel Central Park o pels gratacels. També comenten quina és la part preferida del seu poble. Els del grup 4A comenten un carrer, els de 4B una part del poble amb cases antigues i els de 4C la platja, perquè s'hi troben relaxats, perquè s'hi poden banyar.

c) En explicar la sentència 1, expressen els seus sentiments, ja que ens diuen que depèn de com estiguis anímicament veuràs el paisatge d'una manera o altre però que també depèn de com estigui el paisatge un se sent diferent.

d) En l'activitat de síntesi, hi podem observar que el grup de 4A valoren positivament el monument escollit, que és una torre de defensa anomenada Torre Nadal perquè és de les poques coses que té tants segles d'antiguitat. Els del grup 4C escullen l'edifici anomenat el Museu de la Marina perquè és interessant perquè tothom el coneix i perquè és molt representatiu de Vilassar de Mar. Aquest edifici creuen que ajuda a entendre la vida pesquera del poble.

9. Identifiquen la intenció del text.

a) Identifiquen clarament la intenció de l'escultura de l'activitat inicial.

b) En els poemes, identifiquen la intenció de text perquè les preguntes que se'ls fa en les diferents activitats ja tenen aquesta intenció d'identificar de què tracta cada poema.

c) Amb les sentències identifiquen la intenció del text perquè, si no, no podrien fer la resta d'activitats que se'ls demana. La intenció del text molts cops ja es presentada a les preguntes i els alumnes només han de ficar-se en alguns detalls.

d) Els alumnes de 4B no identifiquen bé el que se'ls demana a l'exercici perquè el que fan és buscar un edifici emblemàtic de Barcelona, la Sagrada Família, i no es fixen que han de buscar un edifici emblemàtic del seu poble.

10. Fan connexions interdisciplinàries.

a) Els alumnes relacionen l'escultura amb l'especulació urbanística que va encapçalar l'alcalde Porcioles a Barcelona. Per tant, relacionen l'escultura amb la política.

b) Relacionen el poema *Aigua de foc* amb el civisme quan els pregunten si a la seva ciutat la gent acostuma a cuidar els espais públics. Tots tres grups diuen que ells respecten els espais públics, però hi ha un grup que diu que la gent no ho fa. A *Un centenar de persones* s'han manifestat lliguen el tema de l'abocador amb diferents àmbits: al polític (perquè creuen que l'Ajuntament ja ha de decidir on van), a l'econòmic (quan parlen dels diners amb què compta l'Ajuntament).

c) La sentència 3 la relacionen amb la industrialització. Busquen arguments en contra d'aquesta afirmació que es fa en la sentència. Creuen que no s'ha d'explotar el medi ambient.

d) A l'activitat final fan connexions amb la història, ja que ens expliquen per a què servien aquells edificis quan es van construir; un era una torre de defensa i l'altre era una masia que ara s'ha convertit en un museu de la marina. Els del grup que parlen de la torre de defensa, la Torre Nadal, fan referència al Turisme. Creuen que és una llàstima que aquesta torre tan antiga no sigui un reclam turístic per a la ciutat.

Annex 6. Respostes dels alumnes de l'Institut Pere Ribot al qüestionari inicial

A continuació presentem totes les respostes dels alumnes de l'Institut Pere Ribot al qüestionari inicial. Hem numerat els alumnes per tal de mantenir el seu anonimat. Hem mantingut el redactat i l'ortografia originals.

QÜESTIONARI INICIAL ALUMNAT

1. T'agrada la poesia i en llegeixes?

Els agrada la poesia		Llegeixen poesia	
Sí	16	Sí	2
No	50	No	65

3 alumnes no han respost la primera pregunta i 2 no ho han fet a la segona

2. Per què t'agrada la poesia i en llegeixes o per què no?

4t A 1.2: Perquè no m'agrada llegir i apart crec que la poesia moltes vegades es opinions personals i les que no no m'agraden com a lectura.

4t A 1.3: No m'agrada perquè no la trobo divertida.

4t A 2.2: No m'agrada la poesia i no en llegeixo basicament perquè no m'agrada.

4t A 2.4: No és un estil que m'agradi.

4t A 3.1: porque no m'agrada llegir.

4t A 3.2: La poesia m'agrada perquè és una lectura més fluida i àgil que la prosa i és una manera d'evadir-te dels problemes i del món.

4t A 4.1: No en llegeixo ja que mai m'ha cridat massa l'atenció.

4t A 4.2: Perquè la poesia "classica" o "estandard" no l'entenc ni em transmet res.

4t A 4.3: Perque em costa entendre el sentit de les metàfores i prefereixo novel·les on es detallen més les coses i queden clares i explicades i no a l'aire.

4t A 4.4: porque no m'agradallegir coses que no m'agraden.

4t A 5.1: M'agrada porque crec que es una manera difernet d'expressar els teus sentiments.

4t A 5.2: No m'agrada la poesia ja que no em sembla del meu estil, prefereixo llegir novel·les.

4t A 5.3: No magrda ja que trobu que personalment aquest tipus de lectura no magrada.

4t A 5.4: No m'agrada la poesia perquè no em transmet cap sentiment.

- 4t A 6.1: No m'agrada perquè no m'agrada llegir en general.
- 4t A 6.4: Perquè no m'agrada llegir i a més no els trobo el sentit a vegades.
- 4t A 7.1: Perquè no ocupo el meu temps en llegir-ne, no m'agrada.
- 4t A 7.2: Perquè ho trobo bastant avorrit.
- 4t A 7.3: Podríem dir que m'agrada pel simple fet de que és diferent, la rima, les paraules, tot en conjunt transmet alguna cosa significativa que fa que hagi de pensar i rumiar, i això m'agrada.
- 4t B 1.1: No tinc temps per fer-ho i mai m'ha agafat la curiositat per llegir-ne-
- 4t B 1.2: Perquè la trobo molt aburrida i sense emoció, a més em costa entendre-la.
- 4t B 1.3: Perquè reflexa els sentiments, o les visions de la persona que l'escriu.
- 4t B 1.4: Perquè m'agrada principalment la lectura, m'agraden les metàfores que amaga la poesia i m'agrada com escriuen els poetes.
- 4t B 2.1: No m'agrada perquè la veig bastant absurda i "cutre", però en general perquè no m'agrada llegir.
- 4t B 2.2: Perquè no tinc interès en llegir-ne i tampoc tinc temps.
- 4t B 2.3: Perquè no en tinc temps lliure per llegir i menys llegir poesia-
- 4t B 2.4: No és un gènere que m'apassioni.
- 4t B 3.1: M'agrada perquè es una forma de expressar els sentiments cap a una altra persona. No en lleigeixo perquè no tinc temps.
- 4t B 3.3: Encara que no em disgusta, tinc preferències en la lectura.
- 4t B 3.4: Perquè en general no m'agrada llegir, i la trobo poc interessant.
- 4t B 4.1: M'agrada perquè m'encanten les rimes i l'encant dels paràgrafs. No en lleigeixo perquè prefereixo llegir novel·les.
- 4t B 4.2: No m'agrada quan parles amb algun tipus de llenguatge poètic. No m'agrada que parlin amb aquest llenguatge amb rimes i descripcions molt amples.
- 4t B 4.4: No m'agrada la poesia perquè trobo que és bastant avorrida i s'enrotlla bastant, amb descripcions, etc...
- 4t B 5.1: No és que no m'agradi, no m'interessa i no li trobo la gràcia.
- 4t B 5.2: No m'agrada la poesia perquè és molt lenta de llegir i moltes vegades no l'entenc perquè no sóc capaç de fer-ho.
- 4t B 5.3: M'agrada per lo que diu, és interessant (depende de quin tipus de poesia).

4t B 5.4: No m'agrada, perquè m'agrada llegir coses amb més de contingut que no pas un simple poema de rimes.

4t B 6.1: Perque no estic interessat en la lectura.

4t B 6.2: M'agrada perquè és bonica i no se'm fa pesada.

4t B 6.3: M'agrada perquè l'autor transmet i expressa tots els seus sentiments de manera que jo sóc conscient de lo que sent i vol transmetre. És un dels gèneres literaris que més s'adapten a la meva manera d'escriure. No llegeixo gaire ja que en la meva rutina no tinc gaire temps com per llegir i encara menys poesia. No ho dic per menysprear-la sinó que tot lo contarari, ho dic perquè a l'institut no ens gaire poesia per llegir.

4t B 6.4: Perquè em sembla aborrida.

4t B 7.1: No m'agrada perque no es gaire interessant I prefereixo llegir una altra cosa.

4t B 7.2: Ho trobo aburrit, hi han coses millor a fer.

4t B 7.3: Perque es una cosa que no m'atreu.

4t C 1.1: No m'arriba a fer pes ja que la trobo una mica avorrida i no gaire emocionant com podria ser un bon llibre.

4t C 1.2: Perquè a vegades no l'entenc.

4t C 1.4: No m'entreten de la mateixa manera que una narració.

4t C 2.1: No m'agrada la poesia perquè és molt entremeliada I prefereix-ho llegir novel·les que tenen mes trama.

4t C 2.2: No llegeixo poesia perque la trobo avorrida, i en general no llegeixo casi mai llibres.

4t C 2.3: M'agrada llegir-la però no analitza-la.

4t C 2.4: Com ja he dit abans, m'agrada, però si no en llegeixo és perquè no m'agrada més que llegir un llibre, o una història que trobi per la xarxa, o fer altres coses. També és cert, que n'he llegit de poemes per Internet i no m'han pas desagradat.

4t C 3.2: No en llegeixo ni m'agrada perquè molts cops no entenc els poemes I no em semblen interessants.

4t C 3.3: M'agrada la poesia perquè es una manera d'expressar-te amb rimes i moltes vegades es fàcil d'aprendre.

4t C 3.4: No en llegeixo perque prefereixo novelesliteraries.

4t C 4.1: No m'agrada perquè casi tots els poemes que he llehit son aborrits I rebuscats.

4t C 4.2: No m'agrada perquè no li trobo emoció.

- 4t C 4.3: Perque en general dona moltes voltes a les coses I es poc directe.
- 4t C 4.4: Perque no es una cosa que m'agradi, prefereixo llegir la lectura normal en general.
- 4t C 5.1: No m'aporta cap mena d'informació i no m'omple de ninguna manera, em sembla aburrit i inútil per la vida quotidiana que porto.
- 4t C 5.2: No m'agrada gens, em semblaaburrada i a vegades complicada de llegir.
- 4t C 5.3: No m'agrada la poesia perquè no l'entenc I no em sembla divertida ni interessant.
- 4t C 6.1: No m'agrada perquè no l'entenc i perquè no la trobo interessant.
- 4t C 6.2: M'agrada perquè veig que està a l'abast de pocs poder narrar o descriure afegint-li el factor de la rima. Tot i això m'agrada més la narració.
- 4t C 6.3: No en llegeixo però tampoc no m'agrada.
- 4t C 6.4: Perquè trobo que és molt entretinguda.
- 4t C 7.1: Perque la trobo aburrida I avegades no l'entenc.
- 4t C 7.2: No llegeixo poesia ja que no m'agrada el fet de llegir I la posia per a mi diria que és més difícil.
- 4t C 7.3: M'agrada la poesia perquè és una altre manera d'expressar sentiments i emocions que no és tan habitual com la prosa. Crec que és més “elegant”. No en llegeixo perquè no tinc llibres.
- 4t C 7.4: No m'agrada perueq ho trobo avorrit.

**3. Com han organitzat fins ara els teus professors l'ensenyament de la poesia?
Subratlla l'enfocament emprat.**

- a) Enfocament cronològic (èpoques i autors)
- b) Enfocament per temàtiques (textos sobre diferents temes: amor, mort, art, etc.)
- c) Enfocament creatiu (redaccions, interpretacions, recitals, etc.)
- d) Enfocament crític/reflexiu (debats, opinions, argumentacions, etc.)
- e) Altres. Explica-ho.

a) Enfocament cronològic (èpoques i autors)	46
b) Enfocament per temàtiques (textos sobre diferents temes: amor, mort, art, etc.)	36

c) Enfocament creatiu (redaccions, interpretacions, recitals, etc.)	27
d) Enfocament crític/reflexiu (debats, opinions, argumentacions, etc.)	6
e) Altres. Explica-ho.	1*

- 31 alumnes han respost dues opcions o més. – 2 alumnes no han respost. – Un alumne ha dit: 4t B 7.1: No n'hem fet.

4. Com t'han ensenyat la poesia a l'escola/institut fins ara?

4t A 1.2: O llegint llibres de poesia o a classe recitant poemes i aprent-los de memòria. També creant-los o analitzar-los em exercicis de classe.

4t A 1.3: M'han ensenyat la poesia en temes molt especials en el moment del tema que tocava l'ensenyament de l'història.

4t A 2.2: Com qualsevol altra cosa aburrida i que no m'agrada.

4t A 2.4: Ens ho han explicat de manera que coneguem als autors més coneguts i les poesies més conegudes.

4t A 3.1: per èpoques i autors.

4t A 3.2: A l'escola ens feien aprendre poemes de memòria i en alguns jocs florals n'havíem de redactar algun. A l'institut l'única poesia que hem treballat ha sigut escrita (Jocs Florals), és a dir, no hem treballat aquest gènere literari a català. Només l'hem treballada en el Crèdit de Síntesi i d'una manera molt genral.

4t A 4.1: Gairebé no ens han ensenyat res de poesia, ni a l'escola ni a l'institut. Només algun cop ens han fet aprendre algun de memòria i també ens han fet escriure alguna però gairebé no ens han ensenyat cap autor ni res semblant. Que jo recordi l'únic moment en que em aprofundit més la poesia ha sigut en el treball de síntesi de tercer.

4t A 4.2: Gairebé no ens han ensenyat poesia, i si ho han fet només l'hem analitzat.

4t A 4.3: Des l'antiguitat fins a l'actualitat passen per els diferents moviments literaris. També per temes.

4t A 4.4: Per èpoques i autors.

4t A 5.1: A primer i ha segon d'ESO em van ensenyar la poesia amb exemples i llegint llibres, però a tercer no la vem tractar molt i a quart no.

4t A 5.2: A l'escola m'han ensenyat la poesia amb un enfocament cronològic, és a dir, hem anat avançant des de l'antiguitat fins l'actualitat.

4t A 5.3: A l'escola em fet molt poca poesia i si em estudiat algo ha sigut autors i aprenen algun poema.

4t A 5.4: Sincerament no treballem massa la poesia, o si ho fem només l'analitzem.

4t A 6.1: Llegint i a primaria ens les apreniem de memòria i les recitavem.

4t A 6.4: Llegint llibres, aprenent poemes de memòria, fem poemes...

4t A 7.1: Com qualsevol altre matèria. Jo crec que la poesia conjuntament amb la literatura s'hauria d'explicar amb una certa gràcia i ganes. Però, simplement ho expliquen com si res, com si res, com si ens diuen dos més dos, quatre.

4t A 7.2: Dons, en han ensenyat ben poca, només hem fet poesia en alguns temes i molt puntual. Altres vegades ens han fet copiar alguna per Nadal, o per deures de Nadal, però en aquesta podies optar per la prosa.

4t A 7.3: No sabia respondre. No ens han ensenyat gairebé res de poesia a l'assignatura de català durant l'ESO. A l'escola vam estudiar una mica sobre Guillaume Apollinaire, Joan Brossa, i poc més, ja que va ser la temàtica de l'any.

4t B 1.1: Me l'han ensenyat com una forma d'expressar els teus sentiments d'una manera preciosa i a analitzar-la

4t B 1.2: M'han ensenyat que és una manera d'expressar-te, i m'han ensenyat figures retòriques per tal de que ho pugui entendre amb més facilitat.

4t B 1.3: -

4t B 1.4: Analitzant poemes detingudament, però l'hem tocat molt poc durant aquests 4 anys d'ESO.

4t B 2.1: No l'hem treballat gaire, però el poc que hem fet, ens ho han ensenyat per autors catalans i castellans de les èpoques de major resplendor amb la poesia, i després ens han ensenyat alguns dels seus poemes i el significat d'aquests.

4t B 2.2: Ens la feien memoritzar i recitar-la en públic.

4t B 2.3: En un institut m'ho han ensenyat per ordre cronològic i a aquest institut per diferents temes.

4t B 2.4: -m'ensenyaven els diferents autors importants que hi ha hagut, els diferents temes i ens han fet escriure un o dos poemes.

4t B 3.1: M'han ensenyat amb diferents autors importants d'Europa.

4t B 3.3: Hem llegit llibres, textos i després els hem treballat.

4t B 3.4: M'han ensenyat la poesia a través de poemes i a través dels llibres, i en alguns casos hem estudiat alguns autors.

4t B 4.1: Amb llibres de poesies i teoria del llibre de text (literatura)

4t B 4.2: Llegint textos sobre la poesia, escrivint textos, ensenyament de la mètrica, etc.

4t B 4.4: Normalment era treballar la mètrica, algunes vegades amb textos del llibre de text.

4t B 5.1: A partir de diversos autors de diferents èpoques i un seguit de normes. També algun cop per una prova literaria.

4t B 5.2: Fins ara m'han explicat diferents autors importants i hem llegit una quantitat de poemes i els hem analitzat (rima, versos, el tema del poema....)

4t B 5.3: Per temàtiques.

4t B 5.4: Amb llibres i poemes escrits en èpoques de Sant Jordi

4t B 6.1: Els professors ens han ensenyat els diferents autors importants que hi han hagut en la història de la literatura.

4t B 6.2: Hem llegit poesia, hem estudiat els autors que han destacat més, ens hem centrat més en autors espanyols que no pas a nivell mundial. Hem estudiat figures retòriques que poden aparèixer en una poesia i també les característiques dels diferents temes sobre els que es pot escriure.

4t B 6.3: Hem après poesia amb obres de escriptors famosos i penso que es una bona manera d'ensenyar de lo que realment és la poesia.

4t B 6.4: Amb llibres i amb insistència de la Ramirez.

4t B 7.1: No me l'han ensenyat, per tant no et puc contestar aquesta pregunta.

4t B 7.2: Per temàtiques i èpoques.

4t B 7.3: Hem anat estudiant diferents temes a partir de els temaris que em fet a classe

4t C 1.1: M'han ensenyat els autors, les seves obres i el tema (ex: renaixement , naturalisme) segons l'època en la que hi havia el tema encara que mai els meus professors han aprofundit més en el tema de la poesia.

4t C 1.2: Entre tots llegíem alguns poemes i els comentàvem i entenien. A vegades ens apreníem alguns.

4t C 1.4: A l'escola m'ensenyaven un poema i sovint la tasca era saberlo de memòria, a l'institut l'anàlisi es més extens ja que es mira el nombre de síl·labes per rima, el nombre d'estrofes i el tipus de rima.

4t C 2.1: No en fet gaire, només m'enrecordo que ha segon de la ESO vem estudiar rimes, al final del llibre.

4t C 2.2: Em van ensenyar com a poesia una seria de frases curtes que rimaven entre elles i que explicaven coses. Més endavant m'han anat ensenyant els diferents tipus de rima i de poesia.

4t C 2.3: Dons ha sigut d'una manera mes teòrica i practica, ja que fèiem mes coses d'exercicis i en quina època hi havia un tipus de poesia o un altre

4t C 2.4: Sincerament, mai no me la han proposat de manera gaire suculenta i atractiva, sinó que més aviat, el professor que m'hi introduïa, ja donava per suposat que a mi no m'agradaria, i me la proposava com: Ja se que la poesia no és tan divertida com altres coses (fins i tot una vegada, el professor va dir que ja sabia que era un rotllo) però entra al temari i s'ha de fer. Aquesta segur que no és la manera per fer que a un nen li interessi la poesia.

4t C 3.2: A la primaria a vegades ens feien llegir algun poema i recitar-los. A l'institut amb el llibre de text on hi ha temes de literatura i a vegades les lectures són de poemes.

4t C 3.3: Normalment primer feu una part teòrica d'anàlisi de rima, tipus d'estrofa, característiques de l'autor o del tipus de poesia, etc. Després apliquem aquests coneixements buscat les característiques principals de la poesia.

4t C 3.4: Hem anat llegit poemes a classe, quan erem petits ens feien aprendre alguns i també ens han fet escriure algun.

4t C 4.1: Me l'han ensenyat per èpoques literaries i per temes. Ex: Amor, Bogeria, Acció, etc.

4t C 4.2: Me l'han ensenyat en les matèries de català i castellà i molt per sobre, és a dir, me n'han fet 5 cèntims sobre la poesia. També crec què és per això què no m'agrada, perquè com què l'ensenyen a l'escola i l'escola no és un lloc què m'apasioni, no li he trobat interès .

4t C 4.3: Primer la teroia i despres aplicar-la a traves de la practica.

4t C 4.4: En han ensenyat els diferent tipus de poesía, alguns autors amb les seves poesies i el que representa pels autors.

4t C 5.1: Primer ens han ensenyat la manera en que ha evolucionat la poesia, ens han ensenyat autors i maneres d'escriure un peoema, després ens han ensenyat a mirar els apartats d'un poema i la manera en que s'han format. També ens han fet fer poemes voluntariament. Normalment per algun concurs.

4t C 5.2: Hem llegit a classe, ens han fet aprendre versos desde petits, també en alguna ocassió ehns n'han fet escriure algun.

4t C 5.3: Amb el llibre de text, anem fent un tipus de poesia que es caracteritzada amb les característiques que tenien les diferents èpoques estudiades.

4t C 6.1: Amb el llibre de text que està organitzat en diferent anys i èpoques. A cada tema fem un apartat de literatura i unes quantes poesies. També ens les feien llegir i comentar-les. Ens deien que ens fixéssim en les figures retòriques que s'utilitzaven.

4t C 6.2: A partir de tercer de secundària van començar a ensenyar-nos literatura espanyola. També des de primer porten ensenyat-nos literatura catalana, però només quatre pinzellades.

4t C 6.3: M'han ensenyat lo bàsic de la poesia.

4t C 6.4: Ens l'han ensenyat a través del llibre de text, on al final de cada tema hi ha un apartat amb literatura, i hi han hagut anys en que hem fet poesia. Un altre manera és a través de llibres que ens han fet llegir o fitxes amb poemes, que ens han fet analitzar.

4t C 7.1: Ens l'han ensenyat a través del llibre de text.

4t C 7.2: Algun cop a l'ESO m'han fet fer alguna poesia, comentar-ne i aprendren de memòria alguna. També m'han explicat alguns autors.

4t C 7.3: Llegint llibres i diferents poemes.

4t C 7.4: Primer amb parts teòriques sobre la poesia i després aplicant-la amb els poemes.

5. L'ensenyament de la poesia que has rebut què creus que ha fomentat en tu?

	gens	poc	bastant	molt	No ho sé
La competència cultural	12	26	24	4	2
La consciència estètica	18	20	13	7	10
La consciència social	10	23	17	9	9
El desenvolupament personal	19	23	20	3	3
La creativitat	10	26	23	8	1

- un alumne no ha respost i un alumne ha dit: 4t B 1.1: No ha presentat cap canvi positiu a la meua manera de ser.

6. Què en penses de la poesia pel que fa a la dificultat de comprensió?

Gens difícil – poc difícil - bastant difícil – molt difícil – no ho sé

Gens difícil	Poc difícil	Bastant difícil	Molt difícil	No ho sé
1	28	33	2	2

Un alumne no ha respost, altres han comentat:

4t A 3.2: Segons el tipus de poesia, a quina franja d'edat va dirigida i de l'autor la comprensió general varia.

4t A 4.2: Depèn del poema.

4t A 5.3: Depenen del autor avagades el poema es mes dificil.

4t A 7.1: Però d'altre són molt dificil, depenent del autor o tema.

7. Què en penses de la poesia pel que fa a l'amenitat?

Gens amena – poc amena - bastant amena – molt amena – no ho sé

Gens amena	Poc amena	Bastant amena	Molt amena	No ho sé
8	22	26	3	9

Un alumne no ha respost, un altre ha comentat: 4t A 3.2: Segons el tipus de poesia, a quina franja d'edat va dirigida i de l'autor la comprensió general varia.

8. Què creus que et pot aportar la poesia?

4t A 1.2: Poca cosa, reflexions i algo de creativitat.

4t A 1.3: La poesia t'aporta cultura i creativitat i t'ensenya les coses amb les que el món estava més a sobre i era important en aquells segles.

4t A 2.2: Coneixement sobre èpoques antigues i coses com aquesta.

4t A 2.4: Nous coneixements en el món cultural.

4t A 3.1: moltes coses importants que no respondre sense el meu advocat

4t A 3.2: El mateix que et pot aportar a tu i a qualsevol persona i, segurament, molt més.

4t A 4.1: No ho sé, no m'ho havia preguntat mai

4t A 4.2: Cultura, reflexió i una forma diferent de veure la vida.

4t A 4.3: Passió, dedicació, curiositat, atreviment

4t A 4.4: El punt de vista dels sentiments o emocions d'una persona.

4t A 5.1: La poesia et pot aportar una filosofia de vida i una manera d'expressar els teus sentiments d'una manera diferent

4t A 5.2: Cultura i sentiments.

4t A 5.3: Personalment poc ja que ami no minteresa, peroantendra una mica mes de poesia no estaria malament.

4t A 5.4: A mi, personalment crec que la poesia no em pot aportar res, ja que ni m'interessa, ni em transmet absolutament res.

- 4t A 6.1: Aporta cultura i una manera diferent d'enfocar un text o una lectura.
- 4t A 6.4: Res
- 4t A 7.1: Diferents punts de vista, coses explicades de manera més estètica.
- 4t A 7.2: La poesia pot aportarte una manera de comprendre millor la vida d'abans d'una manera culta, apart també de millorar el teu lèxic.
- 4t A 7.3: Doncs principalment, cultura.
- 4t B 1.1: Coneixements, com expressar-me, sentiments,
- 4t B 1.2: Coneixements, com expressar-me, sentiments...
- 4t B 1.3: Creativitat.
- 4t B 1.4: Pot aportar creativitat, desenvolupament personal, llibertat d'expressió, etc.
- 4t B 2.1: La poesia, per el meu punt de vista, et pot aportar una nova forma de pensar, de dir les coses, i d'entendre altres significats de la vida.
- 4t B 2.2: Imaginació, cultura, etc...
- 4t B 2.3: Saber fer rima i diferents tonalitats.
- 4t B 2.4: Ens aquests moments res
- 4t B 3.1: Em pot aporta mes cultura general i mes rimes per poder lligar.
- 4t B 3.3: Cultura, entreteniment incús un passatemps.
- 4t B 3.4: Em pot aportar coneixements, i cultura.
- 4t B 4.1: M'aporta tranquil·litat i per mi és un trencaclosques per poder trobar rimes que quedin bé i tomguin bellesa.
- 4t B 4.2: Cultura general.
- 4t B 4.4: No crec que et pugui aportar molt, bàsicament saber el que és, saber escriure'n i ja està.
- 4t B 5.1: Personalment, res. Tan sols per aprendre una mica la cultura, tradicions i estat social de l'autor.
- 4t B 5.2: No crec que em pugui aportar molt, només saber identificarla i que és.
- 4t B 5.3: Cultura i molta creativitat.
- 4t B 5.4: Valors morals i creativitat
- 4t B 6.1: Una millor capacitat de redactar.

- 4t B 6.2: Comprensió tant escrita com oral, nou vocabulari, cultura, rapidesa en la lectura i en la comprensió.
- 4t B 6.3: Em pot aportar creativitat a l'hora d'escriure els meus propis textos i relats. També em pot donar moltes idees per escriure.
- 4t B 6.4: Cultura, i a qui li agradi diversió i entreteniment.
- 4t B 7.1: Creativitat
- 4t B 7.2: Cultura.
- 4t B 7.3: Saber fer ritmes
- 4t C 1.1: Un estil d'un escriptor de poemes o un poema només jo crec si en trobés algun interessant em podria fer canviar la percepció de la meua vida.
- 4t C 1.2: Explicar alguna cosa de forma creativa i agradable.
- 4t C 1.4: La creativitat i el poder expressar-se de una forma escrita.
- 4t C 2.1: Paraules i creativitat.
- 4t C 2.2: Ens pot aportar coneixements, en la meua opinió.
- 4t C 2.3: Dons una forma diferent de veure la realitat o una mateixa cosa.
- 4t C 2.4: A mi, personalment, crec que sobretot em pot aportar coses o coneixements que no conec de res, coses/coneixements molt noves/nous de les/dels quals gairebé mai he viscut o n'he sentit a parlar.
- 4t C 3.2: A la gent que li agrada li aporta entreteniment i diversió, també gaudeixen llegint poemes i passen una bona estona.
- 4t C 3.3: Cultura del autors, per conèixer alguns moments històrics, fomenta la creativitat, ja que tens que buscar el tipus de rima adient, etc.
- 4t C 3.4: Creativitat alhora descriure.
- 4t C 4.1: Pot aportar cultura i plaer.
- 4t C 4.2: No ho sé
- 4t C 4.3: Coneixer autors i veure la manera en que pensen altres persones
- 4t C 4.4: Crec que em pot aportar cultura i ensenyament.
- 4t C 5.1: Crec que es important per conèixer la cultura i l'evolució d'una llengua. Te la fa veure d'un altre manera.
- 4t C 5.2: NO crec que empugui aportar res.

4t C 5.3: El que sobretot que em pot aportar és la cultura.

4t C 6.1: Pot aportar millor expressivitat i cultura.

4t C 6.2: Suposo que em pot ajudar a descriure més els sentiments i a veure-hi similituds amb altres situacions.

4t C 6.3: Creativitat i interpretar les coses d'una altre forma

4t C 6.4: Un altre manera de veure les coses, amb més intensitat i profunditat.

4t C 7.1: Poder veure d'una altre manera les coses.

4t C 7.2: -

4t C 7.3: Una nova manera de veure les coses.

4t C 7.4: Coneixer autors i veure els diferents sentiments d'aquests

9. Què és per a tu la poesia?

4t A 1.2: Una forma de que els autors expressin el que pensen o coses que veuen inspiran-se en objecte, fets...

4t A 1.3: Per a mi la poesia no es molta cosa perquè només són lletres escrites amb un sentiment d'una persona.

4t A 2.2: Una manera d'escriure molt aburrida i antiga.

4t A 2.4: És una font de cultura, que tothom a de comprendre.

4t A 3.1: es una manera de escriure

4t A 3.2: La poesia és la meua vida, la meua sang i el bategar del meu cor. Sense poesia no puc viure.

4t A 4.1: Una manera d'escriure.

4t A 4.2: Un art.

4t A 4.3: Revolució Actitud Poesia

4t A 4.4: Una manera d'expressar els sentiments de les persones.

4t A 5.1: La poesia per a mi es el coneixement de la llengua i el tractament d'aquesta d'una manera especial i diferent

4t A 5.2: No ho sé

4t A 5.3: Un tipus de lectura a la qual s'expressa els sentiments dels autors.

4t A 5.4: Per mi, la poesia són paraules amb un sentit metàforic que fan identificar a la gent, però a mi en bastants casos no.

4t A 6.1: Una part de la literatura.

4t A 6.4: Doncs res en particular, es com estudiar qualsevol altre cosa

4t A 7.1: Jo crec que és un art. No tothom és capaç de crear-ne. És unes paraules escrites de tal forma que fan bonic, que expressen sentiments.

4t A 7.2: La poesia no es només un tros de paper escrit, es un estil de vida.

4t A 7.3: No sabia respondre aquesta pregunta, però sé perfectament el que és.

4t B 1.1: És una forma d'expressió molt bonica amb la qual pots expressarte perfectament camuflant algun aspecte que no t'agrada remarcar, o algo

4t B 1.2: És una font molt eficaç per poder expressar els teus sentiments.

4t B 1.3: L'expressió dels sentiments.

4t B 1.4: Per mi la poesia és una altra manera d'expressar-te.

4t B 2.1: Per a mi, la poesia, és art, és una forma de vida i una forma d'entendre les coses.

4t B 2.2: Son frases amb una quantitat determinada de paraules que acostumen a rimar, no totes rimes, hi han asonants i consonants, i que expresen un sentiment o una emoció, ja sigui amor, mort, historia, imaginació, desamor, etc...

4t B 2.3: Un text la cual l'autor expressa el que vol.

4t B 2.4: És un tipus de escrit en el qual has de posar coses maques.

4t B 3.1: Per mi, es una forma de expressa el meu amor cap a la meva noia.

4t B 3.3: Es un tipus de lectura divertida, però no deixa de ser un tema més que estudiar.

4t B 3.4: És una manera d'expressar-se.

4t B 4.1: Un petit text amb paraules precioses per demostrar els teus sentiments

4t B 4.2: Una manera de expressar els teus sentiments escrivint.

4t B 4.4: Per a mi la poesia és un tipus d'expressar els sentiments i altres coses.

4t B 5.1: Un gènere més de literatura.

4t B 5.2: Es un text en el qual un autor expressa els seus sentiments tot i que a mi, a diferència d'un llibre, no em poso en la pell de l'autor.

4t B 5.3: Pot aportar creativitat.

4t B 5.4: Una forma d'expressar-se

4t B 6.1: Es una manera de expressar els pensaments/sentiments del autor d'una manera més estètica que redactar.

4t B 6.2: No puc dir que és la meua vida, però sí que em sembla interessant la manera en la que es fa entendre, és a dir no és fàcil, la manera en que s'expressa l'autor, tant amb explicacions, com descripcions.

4t B 6.3: Per mi és el millor gènere literari que mai s'ha inventat. Em permet imaginar més enllà de lo real i pensar en aspectes ètics i morals.

4t B 6.4: Una cosa més a estudiar

4t B 7.1: Expressió de sentiments, emocions, etc.

4t B 7.2: Una cosa més.

4t B 7.3: Uns escrits culturals del pasat

4t C 1.1: La poesia per mí es una manera d'expressar-se mitjançant l'idioma.

4t C 1.2: No acostumo a llegir-ne gaire, així que no es molt important per mi.

4t C 1.4: Descriure els sentiments ja sigui de un objecte animal o persona, qualsevol cosa es pot transmetre a la poesia.

4t C 2.1: Expressió oral.

4t C 2.2: Depen de quina poesia sigui, i en quins moments de la vida em trobi.

4t C 2.3: És una forma d'expressarte.

4t C 2.4: Per mi, es una cosa que és allà, al costat però una mica per sota (repeteixo, per mi) que la prosa, però que roman envoltada d'un petit grup d'experts que la adoren i la entenen completament. Experts que en gaudeixen cada paraula, cada rima assonant, i que poden extreure coses de la poesia que jo mai no hauria ni notat.

4t C 3.2: La poesia es una manera d'expressar-se i de poder reflectir els teus sentiments, idees, pensaments, etc.

4t C 3.3: La poesia es una forma d'expressar els teus sentiments, emocions, actes o fets d'una manera entretinguda i creativa.

4t C 3.4: Versos que expresen coses i a vegades son bastants aburrits.

4t C 4.1: Per mi la poesia no es res de l'altre món, simplement un altre manera de expressarse.

4t C 4.2: No ho sé

4t C 4.3: La poesia per mi es un art i també es una manera de poder expresar-se

4t C 4.4: Una altre forma de expressió i de lectura que no sigui la prosa en general.

4t C 5.1: Són textos que transmeten uns sentiments mitjançant la harmonia entre paraules.

4t C 5.2: Són versos difícils d'entendre i bastant aburrits, no m'ensenyares.

4t C 5.3: És una manera d'expressió dels autors, mitjançant figures retòriques i sentiments.

4t C 6.1: És transmetre els pensaments i els sentiments d'aquell autor.

4t C 6.2: És un text amb sentit cohesiu que pretén explicar algun fet o alguna cosa i normalment sol rimar. Es divideix en estrofes.

4t C 6.3: Poca cosa.

4t C 6.4: És un tipus de literatura més entretinguda, ja que és melòdica.

4t C 7.1: Un típus de literatura mes curta.

4t C 7.2: -

4t C 7.3: És una altre manera de llegir, i expressar sentiments i emocions, més estètica que no pas la prosa.

4t C 7.4: Una manera més d'expressar-se

10. Coneixes Joan Brossa? Què en saps? Què n'has llegit?

Sí	17
No	51

Un alumne no ha respost.

4t A 2.2: No el conec, se que és un poeta i no he llegit res seu.

4t A 3.1: Si una mica poca cosa

4t A 3.2: Sí. Que era un poeta català. He llegit cal·ligrames seus.

4t A 4.1: Em sona el nom i diria que he llegit alguna cosa d'ell però no sé res d'ell.

4t A 4.2: Sé que és un poeta de poesia visual perquetinc un quadre seu a casa elstiets. No he llegit.

4t A 4.4: Sí, que és un poeta català, he llegit d'ell poemes catalans bastant bons.

4t A 7.1: He sentit parlar, però no sé qui és. És un home que escriu poesia. Crec que he llegit alguna cosa però no sé dir què.

4t A 7.3: Sí. No me'n recordo. Poemes visuals.

4t B 1.1: Ens l'han ensenyat a l'escola era catala i els poemes que ens varen ensenyar em van semblar preciosos, però ja no me'n recordo

4t B 1.2: No el conec, nomésse que es un poeta i no se rees més sobre ell.

4t B 2.1: El coneixo una mica, ja que fa dos dies, el nostre estimat professor Jordi ens va mostrar una presentació en diapositives d'allò més bonica d'aquest bon home. Però abans de que ens il·lustrés amb aquesta bellíssima persona, no en sabia res d'ell.

4t B 4.2: El coneixo però mai he llegit poesia d'ell. A l'escola vam estudiar alguna cosa sobre ell però res important, tot molt general.

4t B 4.4: Sí, sé que és/va ser un escriptor de poesia català molt conegut.

4t B 6.2: Si, és escriptor. No he llegit res seu.

4t C 3.3: Si. Joan Brossa és un poeta català que a part de poemes fa cal·ligrames i poesia visual amb objectes. He llegit caligrames seus i alguns poemes quan vaig anar a primària.

4t C 5.1: Sé que és un escriptor famós català, no se gaired'ell ja que el vaig estudiar fa temps. Solament he llegit un llibre però no m'en recordo del nom.

4t C 6.2: N'he sentit a parlar i sé que era un poeta català. Malgrat tot, no n'he llegit mai.

Annex 7. Respostes dels alumnes de l'Institut Pere Ribot al qüestionari final

A continuació presentem totes les respostes dels alumnes de l'Institut Pere Ribot al qüestionari final. Hem numerat els alumnes per tal de mantenir el seu anonimat. Hem mantingut el redactat i l'ortografia originals.

QÜESTIONARI FINAL

1. T'agrada la poesia i en llegeixes?

Els agrada la poesia		Llegeixen poesia	
Sí	30	Sí	7
No	47	No	70

2. Per què t'agrada la poesia i en llegeixes o per què no?

4t A 1.1: M'agrada perquè és una de les moltes formes d'expressar el que penses o el que sents. No en llegeixo perquè m'agraden més altres altres generes.

4t A 1.2: Crec que alguna pot estar bé tot i així en general no en llegeixo perquè crec que sigui algo molt interessant.

4t A 1.3: No m'agrada i no llegeixo, perquè no m'he acostumat des de patit i no m'agradan els missatges i sentiments que transmet.

4t A 1.4: No m'agrada la poesia perquè es avorrida.

4t A 2.1: Perquè no em sembla divertit.

4t A 2.2: Perquè la trobo avorrida i no tinc molt de temps lliure.

4t A 2.3: No m'agrada molt perquè no m'entretenc al llegir poesia, prefereixo llegir un llibre.

4t A 2.4: No m'agrada llegir molt poesia, em costa molt de entendre.

4t A 3.1: Bueno, no sóc un aficionat a la lectura.

4t A 3.2: M'agrada perquè es una manera d'aïllar-te del món.

4t A 3.3: No m'agrada perquè no la trobo entretinguda.

4t A 3.4: No, perquè no m'agrada aquest estil literari.

4t A 4.2: Perquè molts cops no l'entenc, i d'altres no em transmet res.

4t A 4.3: No m'agrada perquè trobo que és difícil d'entendre.

4t A 4.4: No m'agrada perquè no m'agrada.

4t A 5.1: Doncs m'agrada perquè crec que és una manera diferent de llegir històries o de reivindicar els teus ideals.

4t A 5.2: No m'agrada la poesia ja que és obligatòria a l'hora de fer literatura a l'escola, a sobre, els poemes que ens fan analitzar són rebuscats i no trobo res que m'agradi.

4t A 5.3: No m'agrada perquè trobo que és un tipus de lectura difícil.

4t A 5.4: Trobo que la poesia és poc interessant, ja que en molts casos no entenc el contingut.

4t A 6.1: No m'agrada tota la poesia i la que m'agrada, m'agrada perquè molts cops expressa idees o reflexions amb les que hi estic d'acord però no sabria com dir-les o d'una manera original o que m'agrada.

4t A 6.2: M'agrada perquè expressa idees i pensament que et fan reflexionar.

4t A 6.3: M'agrada però només en llegeixo en ocasions.

4t A 6.4: Perquè no m'agrada.

4t A 7.1: Perquè mai m'ha interessat ni he llegit.

4t A 7.2: No m'agrada perquè no l'enten.

4t A 7.3: M'agrada però no m'apassiona, i és pel simple fet de que el que acostumen a transmetre m'agrada. La manera en que es llegeix i ens arriba...és difícil de definir.

4t B 1.1: No tinc temps

4t B 1.2: No m'agrada perquè personalment penso que és molt aburrida.

4t B 1.3: Perquè expressa molt bé les emocions i t'hi pots identificar fàcilment.

4t B 1.4: Perquè en varies ocasions no entenc el que volen transmetre.

4t B 2.1: Perquè no m'agrada llegir en general, però el que sí que m'agrada és la ironia que usa.

4t B 2.2: Tinc millors coses que fer.

4t B 2.3: Per que utilitza molt el recurs de la ironia.

4t B 2.4: No m'agrada perquè la trobo avorrida.

4t B 3.1: M'agrada perquè és una forma d'expressar els teus sentiments cap a una altra persona. No en llegeixo perquè prefereixo fer coses que m'agraden més.

4t B 3.2: Perquè és una forma molt estètica de transmetre sentiments, idees o crítiques socials.

4t B 3.3: Sobretot m'agrada la estètica que poden donar les figures retòriques, ja que permeten una bona descripció dels llocs i una bona manera de mencionar els fets de la trama.

4t B 3.4: No m'agrada i no en llegeixo si no és a l'Institut.

4t B 4.1: Perquè la podem percebre de moltes maneres i té una manera d'escriure's romàntica i diferent al que estem acostumats a llegir.

4t B 4.2: No m'agrada la forma de parlar que tenen i la forma de descriure els sentiments i paisatges.

4t B 4.3: No en llegeixo, no entenc les metàfores i me avorreix.

4t B 4.4: En part, perquè no m'atrau, i a més a més, prefereixo llegir prosa abans que poesia.

4t B 5.1: Perquè no m'interessa el significat que té.

4t B 5.2: No m'agrada la poesia perquè la trobo avorrida, gens amena.

4t B 5.3: No m'agrada perquè no m'agrada llegir.

4t B 5.4: Crec que no m'aporta res i no m'atrau alhora de llegir.

4t B 6.1: Si / No perquè si la hem de treballar la trobo entretinguda però no prenc la iniciativa de llegir-la pel meu compte.

4t B 6.3: Perquè es un dels gèneres literaris en el qual es transmeten de millor manera els sentiments. No en llegeixo perquè no tinc temps.

4t B 6.4: M'agrada perquè expressa emocions tot i que a vegades se'm fa avorrida.

4t B 7.1: Perquè expressa amb paraules emocions...

4t B 7.2: No m'agrada perquè ni m'inspira res i no ho trobo interessant.

4t B 7.3: Perquè no la trobo del meu gust

4t C 1.1: M'agrada la poesia perquè es una manera d'expressar-se que varia molt depenent del autor i cada poema es una cosa única.

4t C 1.2: Perquè no la trobo interessant.

4t C 1.4: No la trobo interessant.

4t C 2.1: No m'agrada perquè la trobo molt embolicada i la majoria de vegades sense sentit, m'agrada més la narració.

4t C 2.2: Doncs perquè no és una cosa que m'apasiona, ja que a mi m'agraden altres coses.

4t C 2.3: No es que no m'agradi, però tampoc m'encanta.

4t C 2.4: M'agrada quan, com ja he comentat abans, és un bon mitjà per a que la gent expressi els seus sentiments d'una forma artística, en canvi, quan s'abusa del talent, pel meu gust em deixa d'agradar.

4t C 3.1: Perquè jo faig poemes d'amor. En llegeixo a vegades quan vull inspirar-me per fer-ne una jo.

4t C 3.2: No m'agrada la poesia i no la llegeixo perquè normalment no l'entenc i em sembla difícil.

4t C 3.3: M'agrada la poesia perquè és una manera fàcil d'expressar-te i no hi llegeixo perquè no tinc temps o n'hi han coses millors que fer.

4t C 3.4: M'agrada perquè hi han molts significats i no en llegeixo perquè mai me posat a buscar.

4t C 4.1: No m'agrada ja que són molt avorrides, m'agraden les que et fan pensar, tenen doble sentit, etc.

4t C 4.2: m'agraden les poesies que fan raonar i pensar, no en llegeixo perquè no tinc temps.

4t C 4.3: No m'agrada perquè la trobo pesada.

4t C 4.4: Perquè personalment em costa de trobar-lis el significat i el que vol transmetre el poeta, depen quin trobo que hi ha massa sentit figurat, i és per aquest motiu que no en llegeixo.

4t C 5.1: No m'aporta ningun tipus d'informació i no disfruto llegint-la.

4t C 5.3: Perquè em sembla aburrida i molt difícil d'entendre, per tant no tinc gaire interès.

4t C 6.1: No la trobo interessant i hi ha vegades que no l'entenc.

4t C 6.2: Perquè em sembla extraordinari la manera que té d'expressar els sentiments i de caracteritzar persones i objectes.

4t C 6.3: M'agrada perquè crec que la poesia intenta transmetre coses perquè no m'agrada llegir.

4t C 6.4: M'agrada perquè és un tipus de lectura més melòdica, segons el meu punt de vista, que es fa més entretinguda mentre la llegeixes.

4t C 7.1: Perqué no la trobo interessant.

4t C 7.2: No en llegeixo ja que no m'agrada llegir.

4t C 7.3: No en llegeixo perquè no tinc llibres, ni mitjans per aconseguir-la.

4t C 7.4: Perque no m'interesa

3. Havies llegit mai poesia d'aquest tipus?

SÍ	39
NO	38

4. Creus que aquests textos són poesia?

SÍ	73
NO	-
Depèn	4

5. Per què creus que aquests textos són poesia o per què creus que no ho són?

4t A 1.1: Alguns em semblaven més prosa poètica i altres directament no em semblaven poesia perquè jo veia simples imatges o simples frases.

4t A 1.2: Perquè crec segons la meva opinió que és poesia visual, però no tinc molta idea sobre quines característiques comporta la poesia.

4t A 1.3: Són poesia perquè transmeten un missatge i estan escrits vers.

4t A 1.4: Perquè expressen la mentalitat del escriptor.

4t A 2.1: Perque de vegades s'utilitzen metàfores i està dividit en versos que rimen

4t A 2.2: Crec que són poesia perquè tothom ho enten com a poesia.

4t A 2.3: Crec que son poesia perquè encara que no rimen molt tenen un significat poètic

4t A 2.4: Crec que són poesia perquè parlen de manera abstracta i utilitzant elements poètics, com les metàfores.

4t A 3.1: Perquè estan escrits en vers o prosa transmeten pensaments i opinions.

4t A 3.2: Perquè són molt bonics, et fan reflexionar i són una crítica social, per aquest motiu són més que poesia.

- 4t A 3.3: Crec que si perque no són molt llargs i parlen de manera abstracte.
- 4t A 3.4: Alguns si que eren poesia i alguns altres no s'assemblaven.
- 4t A 4.2: Perquè volen transmetre un missatge, ja sigui per escrit o visualment.
- 4t A 4.3: Perque com ja he dit no es com els altres poemes que he llegit sino que sempre esta criticant els valor morals o el sistema.
- 4t A 4.4: Perquè expresen la mentalitat del escriptor.
- 4t A 5.1: Ho crec perquè tenen característiques propies dels poemes
- 4t A 5.2: Crec que aquests textos són poesia ja que, amb poques paraules o fins i tot amb imatges, hem obtingut una obra d'art, la poesia.
- 4t A 5.3: Són poesia, perque apart de que ens ho han dit tenen el format d'un poema i en Joan Brossa és un gran poeta.
- 4t A 5.4: Perquè Joan Brossa escriu poemes.
- 4t A 6.1: Crec que són poesia perquè són textos que expressen idees de manera estètica o buscant impactar,...
- 4t A 6.2: Crec que o són perque l'autor expressa els seus pensaments.
- 4t A 6.3: Depèn de qui les llegeixi li poden semblar poesia, per mi es poesia però són més frases
- 4t A 6.4: Perque rimen i tenen un sentit una mica figurat
- 4t A 7.1: Perquè expresen idees amb una bellesa i punt de vista personal.
- 4t A 7.2: Sí que crec que son poesia, pero no son com la poesia normalment, son mes difícils d'entendre i no rimen.
- 4t A 7.3: Són diferents però tenen la mateixa finalitat, per dir-ho d'alguna manera. Transmeten coeneixements, experiències i sentiments de l'autor, el lector els ha d'interpretar i entendre. Ens fa pensar i reflexionar.
- 4t B 1.1: Perque tenen un estil bastant bonic i tenen un significat i caracteristiques d'un text poètic.
- 4t B 1.2: Crec que ho son perquè els utilitza per expressar els seus sentiments.
- 4t B 1.3: Perquè l'autor expressa un tema en concret.
- 4t B 1.4: Perquè compleixen amb les característiques d'un text poètic, replet de metàfores, etc.

4t B 2.1: Són poesia perquè usa metàfores i hi ha molta simbologia. No són textos llargs i tots tenen un doble sentit o un significat amagat.

4t B 2.2: Perquè hi han molts tipus de poesia, no tenen perquè ser iguals tots.

4t B 2.3: Crec que són poesia perquè cadascú ho interpreta d'una manera.

4t B 2.4: Crec que són poesia perquè et transmeten alguna cosa, una idea, un sentiment, un pensament...

4t B 3.1: Per mi la poesia és una manera d'expressar els sentiments però referint-me més al tema de l'amor cap a una altra persona. Tot els altres textos o poesies que parlen d'altres coses, aunque siguin poesia, jo personalment no els considero poesia.

4t B 3.2: Perquè encara que siguin imatges, transmeten una idea, sentiment, etc.

4t B 3.3: Perquè són textos amb crítica, que tenen estrofes i característiques dels poemes.

4t B 3.4: Perquè és poesia visual.

4t B 4.1: Com diu el nom, són POEMES visuals que transmeten missatges, canvien els versos per figures, composicions amb les lletres, etc.

4t B 4.2: Perquè es nota a la forma de expressar sentiments, a la forma de parlar i com descriu cada element del poema.

4t B 4.3: Crec que són poesia ja que tenen diferents metàfores, tenen versos i són curts.

4t B 4.4: Perquè eren versos que transmetien, mitjançant figures retòriques.

4t B 5.1: Perquè m'han dit que ho són i tenen aquest significat i aquest estil poètic.

4t B 5.2: Perquè estaven en forma de vers i semblaven poesia.

4t B 5.3: Perquè és art.

4t B 5.4: Crec que expressen molts sentiments i accions a base de poemes i versos.

4t B 6.1: Perquè exposen una idea mitjançant figures literàries.

4t B 6.3: Ho són perquè tenen versos, estrofes, rimes.

4t B 6.4: Perquè expressen emocions i pensaments de l'autor, i t'hi pots identificar fàcilment.

4t B 7.1: Perquè expressen una cosa.

4t B 7.2: Perquè al igual que els poemes, expressen coses.

4t B 7.3: Perquè expressa una cosa que vol transmetre a través de fotografies.

- 4t C 1.1: Ho son perquè és una manera de manifestar la bellesa per mitjà de paraules.
- 4t C 1.2: Perquè expressa coses d'aquesta forma.
- 4t C 1.4: Per l'estructura.
- 4t C 2.1: Perquè tenen versos i l'autor ho va escriure com poesia.
- 4t C 2.2: Doncs perquè no són frases normals, tenen un sentit i fan comparacions, descripcions i avegades amb un to artístic.
- 4t C 2.3: Si l'autor diu que és poesia ho serà.
- 4t C 2.4: Perquè són capaços d'expressar el mateix que el que es pot expressar a la poesia d'una manera semblant però amb un estil completament diferent.
- 4t C 3.1: Algunes sí perquè tenen un significat més artístic i es poden recitar amb més sentiment. Algunes no, perquè són frases i es poden llegir normal.
- 4t C 3.2: Crec que són poesia perquè utilitza elements poètics i s'expressa a través d'ells.
- 4t C 3.3: Són poesia perquè Joan Brossa s'expressa amb metàfores i altres elements d'una poesia.
- 4t C 3.4: Perquè expressen lo que ells volen i tu ho pots interpretar a la teua manera.
- 4t C 4.1: Trobo que no són poesia, ja que els seus textos tenen metàfores i rimes però no respecten la forma dels poemes.
- 4t C 4.2: Son poesia perquè expressen una idea i un sentiment entorn a un tema
- 4t C 4.3: Crec que ho son perquè tenen rima.
- 4t C 4.4: Crec que sí que ho son perquè esta identificat com un poema, i cada poeta escriu el que vol, i es un poema igualment.
- 4t C 5.1: Perquè té el mateix format que un poema qualsevol.
- 4t C 5.3: Perquè estan formats per frases i expressen una idea o pensament propi de l'autor.
- 4t C 6.1: Perquè expressen el que l'autor vol transmetre i els hem d'interpretar.
- 4t C 6.2: Perquè penso que és una manera que té l'autor d'expressar-se i harmonitzar les paraules.
- 4t C 6.3: Perquè transmetren coses.
- 4t C 6.4: Ho són perquè d'alguna manera, l'has d'interpretar.

4t C 7.1: Per com estan escrits.

4t C 7.2: Sí, ja que els pots interpretar a la teva manera.

4t C 7.3: No ho són perquè no tenen cap rima.

4t C 7.4: Perque expressen una idea i un sentiment entorn a un tema

6. Què has pensat quan els has llegit?

4t A 1.1: Alguns m'han fet reflexionar, altres parlaven sobre coses que ja m'havia plantejat, i altres no han provocat ninguna reacció en mi.

4t A 1.2: Crec que és un poeta sense escrúpols, que expressa el que sent.

4t A 1.3: Que són poemes extractants i enrevessats.

4t A 1.4: Que era original.

4t A 2.1: Que quin avurriment

4t A 2.2: Que eren estranys si més no. I que també eren difícils d'entendre.

4t A 2.3: Alguns m'han semblat interessants, i alguns no són fàcils de comprendre.

4t A 2.4: Que la majoria portaven rao.

4t A 3.1: Que els seus poemes critiquen a la societat.

4t A 3.2: He pensat en el funcionament de la actual societat I que hem de lluitar per canviar les injustícies I treballar per fer del món un lloc més just.

4t A 3.3: Que alguns portaben molta rao .

4t A 3.4: Doncs coses que ja tenia en el cap.

4t A 4.2: Depèn de quin, en general m'han fet pensar sobre el nostre sistema I els seus errors, ja siguin educatius o bé socials.

4t A 4.3: M'han fet reflexionar sobre la societat, l'existència...

4t A 4.4: Que eren originals, I estaven ben pensats

4t A 5.1: He pensat que en Joan Brossa es un home culte i que ha sapigut expressar les seves de manera diferent I complexa

4t A 5.2: Quan m'ha tocat llegir els poemes d'amor, he sentit que tot el que estava escrit o expressat es troba en les nostres vides.

4t A 5.3: Doncs al principi m'havia costat dentendre els poemas pero finalment s'enten.

- 4t A 5.4: Doncs que eren inspiradors I intensos però alguns d'ells poc entenedors.
- 4t A 6.1: Al fer el tema d'existència, m'han fet reflexiona força i preguntar-me coses que tot i que no ho faig habitualment, son importants.
- 4t A 6.2: He pensat en situacions que m'havies succeït I en el sentit que tenia.
- 4t A 6.3: Que eren molt profunds
- 4t A 6.4: Depen de quin poema, pero en el nostre cas havíem de pensar molt, ja que en sha tocat fer el de existència.
- 4t A 7.1: Alguns m'han fet pensar i reflexionar sobre el que deien i d'altres no m'han aportat res.
- 4t A 7.2: Doncs que aquest señor era molt antisistema I criticava molt la societat española
- 4t A 7.3: Suposo que depenen del text. Generalment em feia reflexionar sobre l'enginy i l'astúcia de Brossa i els seus jocs de paraules.
- 4t B 1.1: Que son molt macos i tenen raó.
- 4t B 1.2: Que s'expressa molt be.
- 4t B 1.3: Que eren molt expressius.
- 4t B 1.4: Alguns no els he entes, d'altres provoquen inspiració.
- 4t B 2.1: La veritat m'han fet pensar sobre el seu significat I m'han agradat.
- 4t B 2.2: Res, només m'han concienziat dels problemes del món capitalista I de la esglèsia.
- 4t B 2.3: Que Joan Brossa era molt trapella.
- 4t B 2.4: Realment, no he sentit res.
- 4t B 3.1: He pensat que en l'estat cada vegada hi ha més injusticia.
- 4t B 3.2: Que la gran majoria expressava una crítica social.
- 4t B 3.3: El que critica, en el meu cas el poder i com és mou.
- 4t B 3.4: Que una imatge val més que mil paraules.
- 4t B 4.1: Que eren originals I que a mi mai se m'hauria passat pel cap fer un poema així.
- 4t B 4.2: Que seria bastant complicat escriure poesia.
- 4t B 4.3: Doncs he intentat esbrinar el seu significat.

- 4t B 4.4: Doncs el que em deien, el significat...
- 4t B 5.1: Li he intentat trobar el significat però continua sense interessar-me.
- 4t B 5.2: No m'han trasmés res.
- 4t B 5.3: Que en Joan Brossa és un home feliç.
- 4t B 5.4: Primer vaig pensar que era un aborriment però un cop llegits uns quants cops vaig començar a entendre el significat de cada poema.
- 4t B 6.1: He pensat en el misatge que intenten transmetre.
- 4t B 6.3: No he pensat res.
- 4t B 6.4: He pensat en que s'assemblava a la meva vida.
- 4t B 7.1: Que eren molt interessants, I m'han fet pensar.
- 4t B 7.2: M'he posat en el lloc de Joan Brossa, per intentar averiguar que volien dir.
- 4t B 7.3: Que son molt entretinguts I divertits.
- 4t C 1.1: He pensat que hi ha molts tipus de poesia diferent I cada poema es una porta que t'obre a un món diferent en el que sentiràs unes experiències úniques.
- 4t C 1.2: He pensat que eren millors del que entenia per poesia.
- 4t C 1.4: M'ha cridat l'atenció.
- 4t C 2.1: He pensat en el consumisme que tenim a tots els països occidentals, ja que es el tema que m'ha tocat.
- 4t C 2.2: Que aquest homes s'havia trencat molt el cap per fer aquests poemes.
- 4t C 2.3: Que es una mica rara.
- 4t C 2.4: M'han fet pensar en els diferents fets que eren tractats, i comparar-los amb la meva forma de pensar i veure aquestes coses.
- 4t C 3.1: Que són bons poemes, I què et fan pensar molt de com son les coses.
- 4t C 3.2: Els poemes eren fàcils, pero les sentències costaven més d'entendre llavors primer vaig pensar que era fàcil, però després vaig pensar que no entenia res.
- 4t C 3.3: Que Brossa estava completament en contra de l'església.
- 4t C 3.4: Al principi que era difícil i després ja ha sigut més fàcil.
- 4t C 4.1: La veritat es que he pensat que el Joan Brossa era un senyor amb molta traça per fer poemes que et fagin reflexionar I que et fagin pensar sobre la societat actual.
- 4t C 4.2: m'han fet reflexionar i pensat què estaven molt ben escrits i pensats.

4t C 4.3: He pensat que alguns eren molt difícils.

4t C 4.4: Com és la manera de pensar que t'he Joan Brossa de diferents aspectes de la vida.

4t C 5.1: Que sembla que sigui una reflexió o un text sense sentit.

4t C 5.3: No he pensat gaires coses ja que la majoria dels poemes no els entenia.

4t C 6.1: Que hi ha alguns interessants i d'altres que no em van agradar. A més, em feien reflexionar personalment i socialment i activar el meu esperit crític.

4t C 6.2: Que ténen raó, i que poca gent fins llavors ho havia dit.

4t C 6.3: Que el Joan Brossa és original.

4t C 6.4: He pensat que estan molt rebuscats, i que són poemes bastant intel·ligents.

4t C 7.1: Al principi no els entenia, i després sí.

4t C 7.2: En que havia de pensar el poeta en el moment de la creació del poema.

4t C 7.3: Que eren interessants.

4t C 7.4: Que algun em feia reflexionar, i en canvi altres no els entenia o trobava que eren absurds.

7. Creus que t'han ajudat a potenciar el teu esperit crític i reflexiu?

Llengua:

SÍ	11
NO	-

Consum:

SÍ	10
NO	2

Poder:

SÍ	8
NO	4

Educació:

SÍ	9
NO	2

Amor:

SÍ	4
NO	5
Depèn	1

Existència:

SÍ	8
NO	3

Ciutats:

SÍ	10
NO	-

TOTAL

SÍ	60
NO	16

8. Per què consideres que han contribuït a fer-te pensar o per què creus que no?

Llengua:

4t A 1.1: Pel que he respós a la pregunta número sis.

4t A 1.2: Perquè els seus poemes tant màximes o poemes visuals ert fan pensar molt sobre el tema i reflexionar en molts espectes tant de l'amor com de la vida entre d'altres que han sigut els que hem treballat.

4t A 1.3: M'ha fet reflexionar sobre la llengua i com hi ha diverses opinions dins d'un mateix lloc

4t A 1.4: Perquè parla sobre temes delicats i crítics sobre la vida.

4t B 1.1: Perquè .

4t B 1.2: Perquè he après moltes cposes sobre la poesia i els diferents temes que hem anat treballant.

4t B 1.3: Perquè m'ha fet veure les coses des de diferents prespectives.

4t B 1.4: Perquè a l'hora d'analitzar-los he entés el que volia dir Brossa i el que deia em feia reflexionar.

4t C 1.1: Considero que la poesia de Joan Brossa m'ha ajudat a fer-me pensar d'una manera diferent ja que amb els seus poemes veus la realitat d'una manera diferent.

4t C 1.2: Perquè m'ha obligat a entendre millor els poemes i a que m'intereses més.

4t C 1.4: Perquè no ho havia vist abans.

Consum:

4t A 2.1: Perque no ho he llegit amb entusiasme

4t A 2.2: Perque al ser poesies difícils havia de pensar molt per comprendre-ho.

4t A 2.3: M'han fet pensar perque alguns poemes tenien un missatge difícil d'entendre

4t A 2.4: Perque molts d'ells eren situacions reals.

4t B 2.1: Perquè el significat no el trobes nomès llegir-lo, l'has de saber interpretar i has de buscar els dobles sentits i les metàfores per comprendre'ls.

4t B 2.2: Perque m'han consensiat dels grans problemes i estafes que hi han en el món capitalista i a l'esglèsia i de com funciona la gent avui en dia.

4t B 2.3: M'han fet pensar perque tots els poemes amaguen un doble sentit i has de pensar per trobar-lo.

4t B 2.4: Perquè m'han fet reflexionar sobre coses i això serveix per “entrenar” aquest esperit.

4t C 2.1: Perquè no han despertat el meu interés.

4t C 2.2: Doncs si, ja que el fer-me pensar en el significat d'aquests poemes i algun de molt rebuscats.

4t C 2.3: Perquè els poemes moltes vegades hi havien frases que podien tenir doble sentit o un sentit.

4t C 2.4: Perquè jo soc una persona que em considero ja molt crític i reflexiu, i una cosa que em faria ser-ho més seria quelcom que m'enfadés molt o que em capfiques i em preocupés.

Poder:

4t A 3.1: M'ha fet reflexionar sobre el poder, i sobre les injustícies social.

4t A 3.2: Perquè si el que llegeixdes et sembla injust, et sents obligat a voiler-ho canviar.

4t A 3.3: Per que eren situacions reals.

4t A 3.4: Per què hi han coses que més o menys parlen de l'actualitat i et fa pensar en el que passa avui en dia.

4t B 3.1: No m'han contribuït a res perquè es un tema que no m'intereso gaire.

4t B 3.2: M'han fet pensar, tot i que no han augmentat el meu esperit crític.

4t B 3.3: Eren molt profunds i ben aconseguits.

4t B 3.4: Perquè no han fet canviar la meua manera de pensar.

4t C 3.1: Perquè reflexionava sobre els poemes cada cop que els llegia.

4t C 3.2: Perquè no m'ha servit per potenciar res.

4t C 3.3: Per la manera de explicar les coses sap convèncer al lector.

4t C 3.4: Perquè cada un pensava d'una manera diferent.

Educació:

4t A 4.2: No gaire perquè crec que ja tenia el meu propi esperit crític.

4t A 4.3: Perquè té pensaments interessants i semblants als meus, això em fa reflexionar i aprofundir més en el que penso.

4t A 4.4: Perquè parla sobre temes delicats i crítics, explicant-los com ell els ha viscut, i com ell pensa.

4t B 4.1: Perquè has de pensar més enllà del que veus escrit al paper i potser relacionar-ho amb alguna cosa que no se t'havia acudit.

4t B 4.2: Perquè al analitzar un poema tens més coneixements sobre el tema i ets més crítics.

4t B 4.3: perquè eren difícils hi al principi no els entenia i ara ja els entenc.

4t B 4.4: Crec que segueixo pensant igual que abans. És clar que m'han fet pensar, perquè eren preguntes, però continuo igual.

4t C 4.1: M'ha fet pensar perquè la manera que te de dir les coses el Joan Brossa m'agrada molt i si a això li sumes les coses que diu, doncs et fa reflexionar sobre el que posa en els seus poemes.

4t C 4.2: perquè ara se trobar-li el doble sentit als poemes ja que en els de Brossa es veia bastant clar.

4t C 4.3: Perquè he hagut de no només trobar el sentit literal sino que també el sentit metafòric.

4t C 4.4: Perquè encara que em costi interpretar el poeta, ho he après, amb el treball que hem fet a classe i les exposicions orals de la resta de companys.

Amor:

4t A 5.1: Crec que no perque jo ja tic un ideals clars i ell no m'ha fet canviar d'opinio envers cap tema

4t A 5.2: M'han fet pensar ja que, són poemes entretinguts i fàcils de ficar-se a la pell dels poemes.

4t A 5.3: Doncs perque hi han poemas que potser et fan relacionar, pero hi han altres poemas que al no entendrels doncs no s'entene.

4t A 5.4: Perquè quan t'interesa un tema, com pot ser l'amor, doncs et pot ajudar a reflexionar.

4t B 5.1: Perquè no m'interessa i m'ho he pres com una simple activitat de classe.

4t B 5.2: No m'han contribuït a fer pensar ja que no m'han trasmés res.

4t B 5.3: Perque al estudiar a fons els poemes n'aprens el significat de totes les paraules.

4t B 5.4: Crec que m'han fet pensar perquè vaig haver d'efer els exercicis, sinó no m'hagués interessat per res.

4t C 5.1: Perquè les frases et donen a veure moltes coses sense dir-les. I tu t'has de fixar per descobrir-les.

4t C 5.3: Perque hem vist el punt de vista d'una persona, per tant ara tenim més marge per veure mes opcions.

Existència:

4t A 6.1: Per el tipus de text, per les porpostes didctiques ,...

4t A 6.2: M'ha contribuït a fer-me pensar més sobre l'existència i el temps.

4t A 6.3: M'ha fet pensar, però m'ha fet veure també com s'expresa l'autor

4t A 6.4: Perque eren sobre la vida en general, que per quin sentit tenia la vida per nosaltres, etc

4t B 6.1: Perque a l'hora de pensar el seu significat he millorat la meva comprensió en aquest sentit.

4t B 6.3: Tot tipus de poesia et fa pensar en el que llegeixes.

4t B 6.4: Perquè havies de reflexionar sobre la vida i a vegades costava.

4t C 6.1: Doncs, perquè has d'interpretar el sentit lògic i són amb un sentit engrescador i diferent.

4t C 6.2: Perquè m'ha fet veure la cosietat d'una forma diferent.

4t C 6.3: No, perquè sóc una persona que amb aquestes coses no hem fan pensar.

4t C 6.4: M'han contribuït a fer-me pensar més per buscar el significat del poema encara que fos molt difícil.

Ciutats:

4t A 7.1: Perquè expresen una manera de veure la realitat diferent.

4t A 7.2: Sí perquè per molt que no t'agradi, ell expressa la seva opinió als poemes, y ho vulguis o no, et fa pensar, i critiques la seva forma de veure la vida si estas en contra, o la afavoreixes si estas a favor.

4t A 7.3: M'han fet reflexionar, ja que era un joc de paraules que amagaven la clau del significa i no te'l donaven pas mastegadet.

4t B 7.1: Perquè ara en se més.

4t B 7.2: Perquè per averiguar el que volien dir, he tingut que reflexionar bastan.

4t B 7.3: Perque com te ironia tens que pensar que et vol transmetre.

4t C 7.1: Perque et pot fer veure algo d'una altre manera.

4t C 7.2: Ja que habitualment no pensó d'aquella manera.

4t C 7.3: Perque hem hagut d'interpretar-los.

4t C 7.4: Perque jo mai llegeixo poesia i despres d'aquest treball potser llegiré una mica mes.

9. Quin poema t'ha agradat més?

El millor poema	1
Gran nocturn	1
TV	1
Coit	4
La xocolata del lloro	4
Prohibit el pas	1
Mentrestant...	1
La coberta	2
Més la crisi	2
El clown trist	2
Ombres	1
Amb l'espelma a l'orella	1
Vesul	2
Un home viatjava en un vagó de primera	3
Mantenir-se escèptic	2
CEP	5
Aquest sol i aquesta lluna	1
Per a construir...	1

Construim amb fets	1
Aigua de foc	1
Estudiada festa	2
Blanc sobre blanc	5
Mutació	2
Després de la guerra civil	1
Carnaval	1
No és igual el camí	2
Tots	5
Cap en concret	1
Cap	1
No ho sé	1

Dos alumnes no han respost i un ha marcat dues opcions.

4t A 2.2: El que parla sobre que es destinen diners a un fresc de l'església i no a la gent que passa gana o no te feina.

4t A 3.2: El poemes del tema del poder dedicats un a Franco i l'atre a Salvador Puig Antich.

4t A 3.3: En general tots els del poder ja que eren molt reivindicatius i critican la societat.

4t A 3.4: No tinc ningú que destaquí.

4t A 5.1: El poema que mes m'ha agradat ha sigut un el qual ara no recordo el nom però que criticava i insultava el franquisme de manera clara i directe

4t A 6.1: Interior i amb l'espelma a l'orella.

4t A 6.3: El poema de les coincidències i l'atzar

4t A 7.1: Els poemes de l'existència i l'amor.

4t A 7.2: El poema que mes m'ha agradat es el de la ciutat

4t B 1.1: Les sentències del apartat de la llengua.

4t B 1.2: El de llengua, de la imdepència de Catalunya.

4t B 1.4: Les Sentències del silenci, de l'apartat de llengua.

4t C 1.4: Tots els visuals

4t C 2.4: Voleu llegir una estona?

No, no.

Voleu que fem una estona de conversa?

No; poseu la televisió, si us plau.

4t C 3.1: El dels rellotges que va fer un grup de la presentació de Joan Brossa.

4t C 4.1: A mi el que hem va agradar més va ser una sentència que deia: La pobresa més degradant és la falta d'imaginació. Hem va agradar molt perquè em va fer pensar en la societat d'avui en dia que només es preocupa pels diners i altres coses com la imaginació la deixen apart.

4t C 5.1: El de l'home que es vol casar amb una dona.

10. Quin poema t'ha agradat menys?

Després de la guerra civil	1
Calc	1
Selva auditiva	1
Carnaval	1
Avions	1
Paral·lel	1
Més la crisi	2
La xocolata del lloro	6
CEP	4
Coit	2
Ombres	4
Aquest sol i aquesta lluna	1
Kembo	3
L'horitzó que s'obre per un costat	1
Un home reparteix	1
La coberta	1
Generacions d'egoistes	2
Estudiada festa	1
Amb l'espelma a l'orella	1
Nocturn	1
Record d'un malson	1
Per a construir...	1
Aigua de foc	1
Diagrama	2
El clown trist	3
Mentrestant...	2
Lluna minvant	1
Vesul	1
Cap	17

Tres alumnes no han respost i un ha marcat dues opcions.

4t A 1.1: Alguns sobre la llengua o sobre l'amor no m'han agradat gens.

4t A 2.2: El que parla sobre l'existència perquè no deixava res en clar.

4t A 3.4: Els que parlaven sobre política.

4t A 4.3: El del pallasso

4t A 7.1: Els poemes que menys m'han cridat l'atenció han sigut els de llengua.

4t A 7.3: En general, els d'amor. Crec que principalment és pel fet de que la manera en que ens ho van explicar els nostres companys no em va acabar de convèncer, la interpretació que en vaig fer jo era bastant diferent.

4t B 1.1: La majoria.

4t B 1.2: El del silenci i la paraula.

4t B 6.4: El poema visual de les agulles del rellotge.

4t C 1.4: Tots els visuals

4t C 2.4: Voleu llegir una estona?

No, no.

Voleu que fem una estona de conversa?

No; poseu la televisió, si us plau.

4t C 3.1: El dels rellotges que va fer un grup de la presentació de Joan Brossa.

4t C 4.1: A mi el que hem va agradar més va ser una sentència que deia: La pobresa més degradant és la falta d'imaginació. Hem va agradar molt perquè em va fer pensar en la societat d'avui en dia que només es preocupa pels diners i altres coses com la imaginació la deixen apart.

4t C 5.1: El de l'home que es vol casar amb una dona.

11. Com has trobat aquests poemes?

- a) difícils – fàcils
- b) engrescadors – avorrits
- c) elogiosos – crítics
- d) estúpids – intel·ligents
- e) interessants – banals

Difícils	33
Fàcils	37
Depèn	2

Quatre alumnes no han respost i cinc han marcat ambdues opcions. Un parell han dit això: 4t B 3.1: Mitjans.; 4t B 5.2: no són massa complicats.

Engrescadors	43
Avorrits	26
Depèn	1

Quatre alumnes no han respost i un ha marcat les dues opcions.

Elogiosos	8
Crítics	65

Dos alumnes no han respost i dos han marcat ambdues opcions.

Estúpids	5
Intel·ligents	65

Dos alumnes no han respost i un ha dit: 4t B 5.2: normals.

Interessants	61
Banals	11
Depèn	1

Dos alumnes no han respost i dos han marcat les dues opcions.

12. Si no has trobat l'adjectiu adequat a la pregunta anterior, escriu un adjectiu o una expressió breu que expliqui com has trobat aquests poemes.

4t A 1.3: Interessants, divertits depèn quin.

4t A 1.4: Complicat.

4t A 2.4: La majoria d'ells tenien molt de sentit i t'ajuden a reflexionar.

4t A 3.2 : Jo crec que el millor adjectiu per definir els poemes són dues paraules: JOAN BROSSA.

4t A 3.3: Poemas amb sentit.

4t A 4.2: Reivindicatiu contra el sistema educatiu.

4t A 4.4: complicats

4t A 6.2: Pensatiu

4t A 7.2: Estrambotics

4t B 1.4: Els he trobat inspiradors i reflexius.

4t B 2.1: Poemes actuals i verdaderament crítics (?).

4t B 2.3: Irònics.

4t B 3.1: Aquests poemes els he trobat aburrits i poc interessants per mi. Però d'altra banda m'han fet reflexionar que hi ha molta injustícia.

4t B 4.4: Depèn de quin. Penso que han sigut una mica pèrdua de temps.

4t B 6.3: Bulgars.

4t C 2.2: Rebuscats.

4t C 5.1: Diferents.

13. Quina és la teva opinió sobre aquests poemes. Indica com els trobes, en els diferents aspectes, en una gradació des de “molt” fins a “gens”.

Llengua	MOLT	BASTANT	POC	GENS	NO HO SÉ
Interès cultural	2	9	0	0	0
Valor artístic	2	4	5	0	0
Originalitat	6	4	1	0	0
Valor social	4	6	1	0	0
Desenvolupament personal	1	4	4	0	2
Fomenten la reflexió	6	2	3	0	0

Consum	MOLT	BASTANT	POC	GENS	NO HO SÉ
Interès cultural	0	9	2	1	0
Valor artístic	1	7	3	0	1
Originalitat	10	0	2	0	0
Valor social	5	4	3	0	0
Desenvolupament personal	1	4	3	1	3
Fomenten la reflexió	9	2	0	0	1

Poder	MOLT	BASTANT	POC	GENS	NO HO SÉ
Interès cultural	3	7	1	0	1
Valor artístic	0	10	2	0	0
Originalitat	2	6	3	0	1
Valor social	5	4	1	0	2
Desenvolupament personal	2	5	4	0	1
Fomenten la reflexió	6	5	1	0	0

Educació	MOLT	BASTANT	POC	GENS	NO HO SÉ
Interès cultural	3	4	2	0	2
Valor artístic	2	5	3	0	1
Originalitat	7	3	1	0	0
Valor social	5	5	0	0	1
Desenvolupament personal	1	8	1	0	1
Fomenten la reflexió	5	4	1	0	1

Amor	MOLT	BASTANT	POC	GENS	NO HO SÉ
Interès cultural	2	5	3	0	0
Valor artístic	0	6	3	0	1
Originalitat	5	4	0	0	1
Valor social	3	3	2	1	1

Desenvolupament personal	1	3	2	4	0
Fomenten la reflexió	4	4	2	0	0

Existència	MOLT	BASTANT	POC	GENS	NO HO SÉ
Interès cultural	4	5	2	0	0
Valor artístic	3	7	1	0	0
Originalitat	7	3	1	0	0
Valor social	4	5	2	0	0
Desenvolupament personal	6	2	3	0	0
Fomenten la reflexió	9	1	1	0	0

Ciutats	MOLT	BASTANT	POC	GENS	NO HO SÉ
Interès cultural	2	8	0	0	0
Valor artístic	1	5	4	0	0
Originalitat	5	4	1	0	0
Valor social	4	4	1	0	1
Desenvolupament personal	2	5	2	0	1
Fomenten la reflexió	7	1	2	0	0

TOTALS	MOLT	BASTANT	POC	GENS	NO HO SÉ
Interès cultural	16	47	10	2	2
Valor artístic	9	44	21	0	3
Originalitat	42	14	9	0	2
Valor social	30	31	10	1	4
Desenvolupament personal	14	31	19	5	8
Fomenten la reflexió	46	19	10	0	2

14. Què penses dels diferents poemes pel que fa a la dificultat de comprensió.

Gens difícils – poc difícils - bastant difícils – molt difícils – no ho sé

Gens difícils	Poc difícils	Bastant difícils	Molt difícils	No ho sé	Depèn
4	33	39	2	0	1

Un alumne no ha respots, un ha marcat dues opcions i un altre, tres.

15. Què penses dels diferents poemes pel que fa a l'amenitat.

Gens amena – poc amena - bastant amena – molt amena – no ho sé

Gens amena	Poc amena	Bastant amena	Molt amena	No ho sé
0	26	35	11	3

Dos alumnes no han respost.

16. Què penses dels diferents poemes sobre si potencien l'esperit crític i reflexiu.

Gens – poc - bastant – molt – no ho sé

Llengua:

Gens	Poc	Bastant	Molt	No ho sé
0	1	4	5	1

Consum:

Gens	Poc	Bastant	Molt	No ho sé
0	0	4	7	1

Poder:

Gens	Poc	Bastant	Molt	No ho sé
0	1	5	4	2

Educació:

Gens	Poc	Bastant	Molt	No ho sé
1	0	3	7	0

Amor:

Gens	Poc	Bastant	Molt	No ho sé
0	2	1	6	1

Existència:

Gens	Poc	Bastant	Molt	No ho sé
0	1	6	4	0

Ciutats:

Gens	Poc	Bastant	Molt	No ho sé
0	0	7	2	1

TOTALS:

Gens	Poc	Bastant	Molt	No ho sé
1	5	30	35	6

17. Ha canviat la teva manera de veure la poesia, després de les activitats fetes a classe?

Gens – poc – bastant- molt – no ho sé

Gens	Poc	Bastant	Molt	No ho sé
11	39	21	2	4

18. Segons el que hakis respost a la pregunta anterior explica per què ha canviat la teva manera de veure la poesia o per què no ha canviat.

4t A 1.1: Perque ja havia vist poesia d'aquest estil.

4t A 1.2: Crec que no ha canviat, putser una mica però no és que fent aquest treball ara tingui més interès per la poesia.

4t A 1.3: No m'ha fet canviar gaire perquè ja n'havia llegit i vist d'altres semblants a aquest.

4t A 1.4: Ha canviat una mica perquè hi han poemes que són reflexius.

4t A 2.1: Perque jo bàsicament vaig fer el treball, però si ho haguès llegit amb entusiasme i interès potser hauria canviat

4t A 2.2: No ha canviat gaire ja que la meva passió per la poesia no està molt desenvolupada.

4t A 2.3: Aquets poemes m'han semblat millors que altres poemes, pero no ha canviat la meva opinio de la poesia

4t A 2.4: Ha canviat, ja que els integrants del grup ens hem ajudat els us amb els altres i sempre compartiem la nostra opinió i així era mes fàcil de entendre la poesia.

4t A 3.1: No ha canviat gaire, perquè ja havia llegit altres poemes semblants.

4t A 3.2: No ha canviat perquè segueixo veient la poesia com un eix imprescindible per a la nostra societat.

4t A 3.3: Perque no eren avorrits i em feien reflexiona sobre allo que llegia.

4t A 3.4: Per què no m'ha acabat d'agradar la poesia.

4t A 4.2: Ha canviat ja que m'ha fet veure que la poesia no és només paraules boniques a través de metàfores enrevessades.

4t A 4.3: Ho ha canviat perquè m'ha fet veure que la poesia es un mètode on la crítica social es una bona arma i un bon mitjà de compartir pensaments

4t A 4.4: Perquè encara que no m'agradi gaire m'ha ajudat a veure la poesia d'una manera més crítica cap a diferents aspectes socials, culturals, religiosos...

4t A 5.1: No m'ha canviat la manera de veure la poesia perquè ja tenia a la poesia amb un valor alt perquè no tothom es apte per fer poesias, vull dir, fer poesia es complicat i es algo a tenir en compte amb tothom que escrigui poesia

4t A 5.2: M'ha fet veure la poesia de diferent manera però, només aquest tipus de poemes que vindrien a ser de l'actualitat. Els poemes de fa molt de temps em continuen desagradant.

4t A 5.3: Donc ha canviat perquè he adquirit una mica de coneixements poetics i ara ya se que hi han alguns aspectes poetics.

4t A 5.4: Ha canviat poc perquè la poesia no m'agrada massa, però com que feia el tema de l'amor m'ha agradat fer el treball i treballar els poemes d'amor.

4t A 6.1: No ha canviat gaire, perquè la poesia ja m'agrada, i no ha canviat gaire, perquè lo únic que ha canviat ha estat que he conegut un poeta nou i poc més..

4t A 6.2: Sempre he tingut un cert interès per la poesia per això no ha canviat molt però algunes coses m'han ajudat a pensar de manera diferent i fent el treball en grup de com opina la gent dels poemes

4t A 6.3: Perquè estic acostumada a veure pocs tipus de poemes reflexius o d'altres temes

4t A 6.4: No ha canviat perquè a mi la poesia no m'interessa molt.

4t A 7.1: Perquè no m'ha agradat tant com per canviar la meua visió.

4t A 7.2: Ha canviat que ara veig que es poden fer poemes quasi bé sense lletra y amb imatges, o amb poques paraules y que tingui un sentit figurat y no literal.

4t A 7.3: Ja m'agrada la poesia abans de fer aquest treball. Em segueix agradant de la mateixa manera que anteriorment.

4t B 1.1: No m'ha canviat molt la manera de veure la poesia, la segueixo veient com avans.

4t B 1.2: No ha canviat gaire ja que en la meua vida he llegit molts poemes semblants.

4t B 1.3: No ha canviat perquè no vaig estar a classe.

4t B 1.4: Perquè independentment de que Brossa m'agradi, no m'agrada tota la poesia de autors més antics.

4t B 2.1: Perquè abans només coneixia la poesia per la típica i tradicional, i aquesta no m'agrada gens. En canvi aquest tipus de poesia visual i moderna, m'agrada bastant i m'atrau.

4t B 2.2: -.

4t B 2.3: Perquè pensava que la poesia només era de enamorats i coses d'aquestes.

4t B 2.4: En el meu cas no m'ha canviat res. Jo continuo veient els poemes com abans: avorrits, poc interessants i pesats de llegir. Tot i això, els poemes que hem llegit de Joan Brossa no m'han semblat tant dolents com els normals.

4t B 3.1: No ha canviat perquè quan vaig acabar de llegir els poemes, em vaig donar compte que no havia canviat res de com veure la poesia. La veig igual que abans i penso el mateix que abans.

4t B 3.2: Perquè és un autor que reflexiona molt sobre les injustícies socials, i et fa reflexionar sobre la política de l'Estat.

4t B 3.3: No havia canviat gaire ja que ja hi havia llegit uns quants poemes crítics abans de fer l'activitat però si han influït en la manera de pensar.

4t B 3.4: NO ha canviat ja que jo ja havia treballat aquest tipus de poemes, i no era res nou per a mi.

4t B 4.1: No la ha canviat.

4t B 4.2: No ha canviat molt ja que mai m'ha interessat molt la poesia i mai no he intentat analitzar-la tant profundament però si que potencien el esperit crític.

4t B 4.3: L'ha canviat bastant ja que abans no havia llegit molta poesia i aquest treball m'ha fet ser més crític amb els poemes.

4t B 4.4: No ha canviat, perquè (com he dit abans), continuo igual, i no m'ha canviat.

4t B 5.1: Tot i el poc interès que tinc en la poesia, abans em prenia la poesia com el típic conjunt de versos que formen un poema comú. Ara, a més a més tinc una mica en compte l'existència de la poesia visual. Això és tot.

4t B 5.2: No ha canviat res perquè continuo igual, no hi ha hagut canvis en la meua manera de veure la poesia.

4t B 5.3: Ha canviat una mica perquè no només existeix la poesia escrita.

4t B 5.4: No m'ha agradat molt i segueixo pensant que són avorrits.

4t B 6.1: No ha canviat massa ja que ja he vist poemes semblants a aquests amb anterioritat.

4t B 6.3: Res perquè tampoc són poemes que arribin gaire al lector. N'he llegit de millors.

4t B 6.4: -.

4t B 7.1: Perquè m'he adonat de que són poemes si t'hi fixes els hi trobes un doble sentit.

4t B 7.2: No ha canviat, ja que al no agradar-me la poesia, no m'hi fixo i m'és igual.

4t B 7.3: Perquè després de veure aquests poemes m'he donat conta que són molt entretinguts.

4t C 1.1: Ha canviat poc per la simple raó de ja veia la poesia d'una manera abstracte i molt imaginativa i aleshores no m'ha canviat la perspectiva d'aquesta.

4t C 1.2: Perquè abans pensava que la poesia només eren els textos amb estrofes i ho veia com una cosa aburrida, però ara sé que també hi ha poemes visuals i poemes de temes més actuals.

4t C 1.4: No ha canviat ja que és una cosa que de cap manera hi trobo interès.

4t C 2.1: Perquè potser m'he llegit més, i ara la entenc millor, però segueix sense agradar-me.

4t C 2.2: Ha canviat poc ja que jo sempre he tingut la visió de que la poesia eren versos amb rima, i m'han ensenyat que no sempre la poesia ha de tenir rima.

4t C 2.3: He vist més a fons un tipus de poesia que havia vist anteriorment.

4t C 2.4: No ha canviat ja que a mi, mai m'ha influït sobre la meua opinió personal el que es fes a classe. Simplement m'ha aportat coneixements nous i veure un autor diferent que m'ha agradat, però no m'ha fet canviar cap opinió ni punt de vista.

4t C 3.1: Perquè jo faig poesies i més o menys ja sabia el que volen transmetre les poesies.

4t C 3.2: No ha canviat molt perquè segueix sense agradar-me, però normalment no l'entenc i les d'aquest treball sí que les entenia.

4t C 3.3: Perquè m'ha fet veure que la poesia no és saber rimar els versos sinó que també fomentar l'esperit crític del lector mitjançant la poesia que critica la societat del moment.

4t C 3.4: La canviat poc perquè jo ja pensava així.

4t C 4.1: No ha canviat ja que la poesia que no m'agrada em segueix desagradant encara que la de Joan Brossa m'hagi agradat. Potser si algun altre autor fa poesia crítica si que m'agradaria.

4t C 4.2: ha canviat bastant, perquè ara veig els poemes mes detingudament per trobar-li la picaresca.

4t C 4.3: Ha canviat molt poc perquè a mi no m'agrada i això fa que no li doni gaire importància.

4t C 4.4: Com he indicat aquests poemes he canviat bastant la manera de veure la poesia, perquè abans no li trobava molt el sentit de molts poetes, i tampoc havia vist gaire el sentit irònic en alguns poemes, i Joan Brossa el fa servir sovint, i sobretot he après a trobar-li aquest sentit, tot i que segueixo dient que no m'agrada la poesia.

4t C 5.1: Perquè entens que els poemes poden transmetre molt més que les idees d'un poeta. I que et poden fer pensar per alguna cosa que no sigui els sentiments d'algú.

4t C 5.3: Jo abans considerava la poesia uns textos sense cap sentit, ara crec que tenen un sentit, tot i que aquest no el trobo sempre, ja que alguns poemes són difícils de entendre.

4t C 6.1: Ha canviat bastant la meua manera de veure la poesia, perquè no estic acostumada a aquest gènere i tipus de poesia i a més, molt poques vegades havia vist un poema visual. crec que és una poesia molt intel·ligent i fa que sigui molt més difícil de reflexionar i entendre'l.

4t C 6.2: Poc perquè, tinc unes idees similars a ell i ja no em ve de nou.

4t C 6.3: Ha canviat en el fet de que Joan Brossa feia algo diferent.

4t C 6.4: Ha canviat el meu punt de vista quan analitzo poesies.

4t C 7.1: -.

4t C 7.2: No ha canviat ja que no he llegit gaire més poesia que aquesta i crec que no estic en condicions de valorar.

4t C 7.3: No ha canviat perquè ja tenia aquesta concepció de la poesia abans.

4t C 7.4: Perquè abans no m'agradava la poesia, però ara que hem treballat aquests dies a classe la poesia de Joan Brossa, ja m'interessa més la poesia.

19. Aquestes seqüències didàctiques sobre la poesia t'han resultat:

a) Útils per aprendre coses noves / Poc útils perquè ja coneixia el que hem vist.

b) Útils per canviar la meua manera de veure la poesia / Poc útils perquè no m'agrada la poesia i trobo que no serveix per a res.

Útils per aprendre coses noves	58
Poc útils perquè ja coneixia el que hem vist	16

Tres alumnes no han respost.

Útils per canviar la meva manera de veure la poesia	43
Poc útils perquè no m'agrada la poesia i trobo que no serveix per a res	26

Nou alumnes no han respost i un ha marcat les dues opcions.

20. Què has après?

4t A 1.1: No molt.

4t A 1.2: He après al fet de reflexió i crítica en els poemes, tot i així crec que no he après algo molt mñes interessant.

4t A 1.3: Poca cosa ja que coneixia aquest tipus de poesia.

4t A 1.4: A que hi han coses injustes a la nostre societat.

4t A 2.1: A treballar en grup i parlar en públic

4t A 2.2: Que Joan Brossa era un poeta que criticava molt la societat actual.

4t A 2.3: A valorar una mica més la poesia en català

4t A 2.4: A comprendre i saber valorar el nostre treball i la poesia.

4t A 3.1: Poc.

4t A 3.2: He après a valorar més la poesia crítica amb la societat.

4t A 3.3: A valorar la poesia.

4t A 3.4: A valorar més la poesia tot i que no m'agrada.

4t A 4.2: He après a no tenir una visió tan negativa sobre la poesia.

4t A 4.3: No és que hagi après si no que ha fomentat més el meu esperít crític i he descobert que depenent de certa poesia, si que em pot agradar.

4t A 4.4: He apres a veure les diferents opinions de persones, com veuen el món i com el critiquen.

4t A 5.1: Crec que aprendre aprendre no he après res, porque el dossier que ens ha tocat no era per aprendre res sino mes per reflexionar sobre l'amor

4t A 5.2: He après que no tota la poesia és tant desagradable com m'imaginava.

4t A 5.3: Ha visualitzar els poemes de manera que que em permet entendrels.

4t A 5.4: Ha saber reflexionar més sobre els poemes

4t A 6.1: He après que no tota la poesia ha d'expressar-se de la mateixa manera i que hi ha molts temes dels que parlar amb la poesia no només els tòpics aburrits.

4t A 6.2: He après les diferents opinions de les persones i els valors fonamentals de la vida, la existència.

4t A 6.3: No massa però siq ue la poesia també pot ser curta i bastant reflexiva

4t A 6.4: Doncs no molt la veritat.

4t A 7.1: He après qui és Joan Brossa i que escribia.

4t A 7.2: He apres a veure la poesia desde un altre punt de vista que no coneixia

4t A 7.3: He aprofundit en el coneixament de la poesia de Brossa.

4t B 1.1: valors.

4t B 1.2: He après que a través de la poesia expressem moltes coses.

4t B 1.3: Les diferents maneres de interpretar un poema.

4t B 1.4: A valorar la poesia depenent de l'autor.

4t B 2.1: Que la poesia pot agradar i que et mostra significats de la vida.

4t B 2.2: Com funciona el món actual.

4t B 2.3: La forma d'interpretar un poema.

4t B 2.4: He après una nova forma d'interpretar un poema.

4t B 3.1: No he après gaires coses perque tot el que deia els poemes es el que els pares sempre diuen a l'hora de sopar i sempre es queixen de les injustícies polítiques.

4t B 3.2: Els sentiments dels poetes de l'època franquista.

4t B 3.3: Tenir un sentit critic més clar.

4t B 3.4: Que m'agrades més els poemes visuals.

4t B 4.1: A interpretar de diferent manera els poemes.

4t B 4.2: Aprens que moltes de les crítiques que fan la poesia, en aquest cas Joan Brossa, tenen molta raó i no m'havia donat compte.

4t B 4.3: A saber criticar els poemes.

4t B 4.4: Saber les coses importants que la gent demana per fer un ainterpretació de poemes.

- 4t B 5.1: Més o menys qui és Joan Brossa i una mica sobre la seva poesia, tot i que d'aquí un temps ja no me'n recordaré de res, segurament.
- 4t B 5.2: A interpretar millor els poemes i les estratègies per entendrel's.
- 4t B 5.3: Res.
- 4t B 5.4: A reflexionar sobre la poesia i el significat de les paraules.
- 4t B 6.1: He après a fomentar el meu aspecte crític cap a la poesia.
- 4t B 6.3: No gaire cosa.
- 4t B 6.4: A reflexionar sobre la vida.
- 4t B 7.1: El significat de molts poemes.
- 4t B 7.2: Que Joan Brossa era un gran en la poesia i l'expressió.
- 4t B 7.3: Que els poemes no son aburrits sempre.
- 4t C 1.1: He après a diferenciar la relació entre la poesia i la seva concepció artística en referent als poemes de Joan Brossa i m'han aportat un cúmul de coneixements molt enriquidors per la meva cultura.
- 4t C 1.2: A treballar la poesia.
- 4t C 1.4: Un tipus de poesia que no cooneixia.
- 4t C 2.1: El significat de la frase feta la xocolata del lloro, aprendre a analitzar poesia, entre d'altres.
- 4t C 2.2: A entendre i comentar els poemes de Joan Brossa.
- 4t C 2.3: A intentar veure el doble sentit en alguns poemes i ha trobar el sentit encriptat del poema en general.
- 4t C 2.4: He après a fer un anàlisi més detallat i curós d'un poema, amés de aprendre a extreure-li tot el suc que arriba a tenir l'estil de Joan Brossa.
- 4t C 3.1: Que hi han diferents tipus de poesia a més de la que faig jo que és sobretot la d'amor. I que es pot rimar amb qualsevol cosa.
- 4t C 3.2: Nous recursos poètics i maneres noves d'expressar el que penses.
- 4t C 3.3: A buscar l'esperit crític del poema segons el context de l'autor.
- 4t C 3.4: A veure diferents punts de vista de com apreciavem els poemes cada un.
- 4t C 4.1: He après a entendre un tipus de poesia diferent a la que havíem vist fins ara i també he après a entendre l'esperit crític de Joan Brossa.
- 4t C 4.2: he après a identificar poemes segons el seu sentit.

4t C 4.3: He après a entendre la poesia de Joan Brossa tenint en conte la seva manera de veure les coses.

4t C 4.4: A interpretar el poemes i ha trobar-lis el sentit ironic i figurat.

4t C 5.1: Que hi han molts tipus de poemes.

4t C 5.3: He apres a interpretar textos de poesia, i a buscar el real significat que Brossa volia transmetre.

4t C 6.1: He après a millorar la meva interpretació en els poemes i també a saber fer treballs en equip on tots opinen per igual i no som jutjat per la nostra crítica o opinio.

4t C 6.2: Que no tots els poemes parlen de llocs ficticis i dones maques.

4t C 6.3: Que hi ha gent innovadora.

4t C 6.4: He après a pensar més abans de tenir una resposta definitiva, i no conformar-me amb la primera solució que se'm vigui al cap.

4t C 7.1: A treball la poesia.

4t C 7.2: He après a veure millor el que el poeta vol expressar en un poema.

4t C 7.3: He après a interpretar els poemes i a veure-ls'hi

4t C 7.4: Qui era Joan Brossa i algunes poesies seves.

21. Què t'ha agradat més?

4t A 1.1: La part dels debats de les exposicions orals.

4t A 1.2: Gairebé no es que m'hagi agradat molt, crec que també depenia molt del tema que et toque si sobre tot el grup però tot i així ha estat un treball entretingut i distret de fer, millor abans que fer teoria.

4t A 1.3: Els poemes visuals.

4t A 1.4: El poema de la Guerra Civil.

4t A 2.1: L'exposicio a classe

4t A 2.2: Poder fer-ho en grups i no indiidualment ja que ha sigut sens dubte mé amè.

4t A 2.3: Treballar amb els meus companys

4t A 2.4: El treball amb el grup i poder compendre millor els poemes.

4t A 3.1: La poesia visual.

4t A 3.2: Poder tenir possibilitats d'aprovar català, ja que d'aquesta manera l'estudi de la nostra llengu es fa més didàctic i divertit, i és quan de veritat s'aprèn.

- 4t A 3.3: El treball en grup i entendre els poemes i les sentències.
- 4t A 3.4: No ho sé no ho tinc molt clar.
- 4t A 4.2: El treball en equip i el debat creat a classe.
- 4t A 4.3: L'esperit crític de Brossa.
- 4t A 4.4: Els poemes sobre l'educació i l'existència.
- 4t A 5.1: M'ha agradat que ha sigut una manera diferent de treballar la poesia
- 4t A 5.2: Els poemes d'amor m'han agradat molt.
- 4t A 5.3: Els nostres poemes d'amor i la manera d' treballar del nostre grup.
- 4t A 5.4: El tema de treball que m'ha tocat, l'amor.
- 4t A 6.1: El tema que m'ha tocat, ja que m'agrada la filosofia i hi té força a veure.
- 4t A 6.2: M'ha agradat comentar els poemes amb els companys
- 4t A 6.3: Doncs la manera d'escriure de Joan Brossa
- 4t A 6.4: El que m'ha agradat més ha sigut interpretar els poemes, per així entendre'ls i saber-los explicar.
- 4t A 7.1: Fer l'exposició.
- 4t A 7.2: Els poemes que eren imatges y no tenien lletra, sinó que representaven una forma de veure la vida, i tu l'entenes a la teva manera
- 4t A 7.3: Poder reflexionar i intercanviar les opinions i explicar-ne la manera de veure els diferents textos i sentències de Joan Brossa.
- 4t B 1.1: Les sentències, perquè eren breus i clares.
- 4t B 1.2: Els poemes de llengua.
- 4t B 1.3: Els poemes visuals.
- 4t B 1.4: Les Sentències.
- 4t B 2.1: Els poemes visuals i els que costaven de comprendre.
- 4t B 2.2: No ho sé.
- 4t B 2.3: La ironia del autor.
- 4t B 2.4: La forma en la que l'autor representa les seves idees.
- 4t B 3.1: L'activitat de síntesi.

- 4t B 3.2: Les sentències i la pel·lícula.
- 4t B 3.3: Els poemes i el treball en equip.
- 4t B 3.4: No ho se.
- 4t B 4.1: Veure nous poemes i la seva originalitat.
- 4t B 4.2: M'ha agradat analitzar els poemes i interpretar el que expressa.
- 4t B 4.3: El que més me ha agradat ha estat les sentències.
- 4t B 4.4: Fer-ho a classes. Eren més didàctiques i distretes.
- 4t B 5.1: Intentar trobar el significat dels poemes amb els companys de grup.
- 4t B 5.2: Les classes ja que han sigut més didàctiques i amenes.
- 4t B 5.3: L'exposició.
- 4t B 5.4: Els poemes visuals.
- 4t B 6.1: El fet de preparar-ho amb els amics.
- 4t B 6.3: Treballar en grup i compartir ideologies i pensaments.
- 4t B 6.4: El tema de l'existència.
- 4t B 7.1: Els poemes que ere figures.
- 4t B 7.2: Tot.
- 4t B 7.3: Tot ha estat bastant entretingut.
- 4t C 1.1: El que més m'ha agradat ha sigut el pensament del autor ja que fa poemas sobre coses banals de la vida quotidiana i fer un poema sobre aquests de manera que et consciència dels fets que passen dia a dia.
- 4t C 1.2: Els poemes visuals.
- 4t C 1.4: Els poemes visuals.
- 4t C 2.1: Fer el treball en grup, ja que si hagués sigut individual no hagués pogut entendre la majoria dels poemes.
- 4t C 2.2: Les sentències.
- 4t C 2.3: Acabar el treball, ja que s'he m'ha fet molt pesat.
- 4t C 2.4: El fet de conèixer a aquest nou autor, i descobrir els poemes visuals, m'han encantat.

- 4t C 3.1: Les poesies de pensar, et distreien molt i et feien pensar molt sobre que significava el poema.
- 4t C 3.2: El que més m'ha agradat han sigut els poemes perquè eren més fàcils que les sentències.
- 4t C 3.3: Fer el treball en grup.
- 4t C 3.4: Treballar en equip per veure els diferents punts de vista de la gent.
- 4t C 4.1: El que m'ha agradat més ha sigut la manera en que m'ha fet pensar els poemes de Joan Brossa.
- 4t C 4.2: Les sentències.
- 4t C 4.3: El poema del Clown Trist.
- 4t C 4.4: Treballar-ho per grups, encara que com ja vaig dir no em va agradar que com es va fer la tria, a l'atzar. I poguer saber interpretar els poemes.
- 4t C 5.1: El fet de poder veure poemes que no parlen de lo mateix de sempre, poder llegir-los i poder imaginar una cosa pròpia teva sense que tingui una resposta correcta.
- 4t C 5.3: Compartir les meves respostes amb companys amb els quals quasi mai parlo, i això ha fomentat la nostra relació.
- 4t C 6.1: El que més m'ha agradat ha sigut interpretar els poemes junts amb els meus companys de grup, ja que hi havia vegades que pensàvem diferent i llavors, ens passàvem una bona estona reflexionant sobre aquell poema i parlant-hi conjuntament.
- 4t C 6.2: El sentit de la seva poesia a l'hora de cohesionar elements diferents. Més ben dit, la seva originalitat.
- 4t C 6.3: Els rebuscaments dels poemes.
- 4t C 6.4: EL que m'ha agardat va ser la part de poder expisar-ho a tota la classe, i poder debatre amb altres persones que tenien punts de vista diferents.
- 4t C 7.1: No m'ha agradat res en general.
- 4t C 7.2: Fer l'exposició ja que presentes el treball fet.
- 4t C 7.3: M'ha agradat interpretar-los a la meua manera.
- 4t C 7.4: Treballar en grup.
- 22. Què hi has trobat a faltar?**
- 4t A 1.1: No ho sé.
- 4t A 1.2: Res, era bastant complert i distret de fer.

4t A 1.3: Que els grups els poguéssim fer nosaltres.

4t A 1.4: No e trobat res a faltar.

4t A 2.1: Algun poema que m'interessi

4t A 2.2: He trobat a faltar que els grups els poguesim fer nosaltres i no fossin a l'atzar amb qualsevol persona.

4t A 2.3: He trobat a faltar poemes visuals

4t A 2.4: Res, perque penso que dins del grup hem fet un bon treball en equip i ens hem ajudat bastant.

4t A 3.1: Res, és poesia.

4t A 3.2: Hi he trobat a faltar més poemes, estaria tot el curs estudiant català d'aquesta manera.

4t A 3.3: Res, trobo que es correcte el treball i la poesia.

4t A 3.4: Poemes més engrascadors.

4t A 4.2: Res.

4t A 4.3: Que brossa parla molt dels valors morals i que el coneixement no serveix de molt sense ells, pero crec que els coneixements també són molt importants perque en el moment que una persona té coneixements entén el món i comença a ser persona.

4t A 4.4: Res

4t A 5.1: No he trobat a faltar res perque ha sigut un treball mol complet

4t A 5.2: M'ha agradat bastant la forma d'expressar els poemes de Joan Brossa, crec és poesia molt completa, amb sentiments i crítiques.

4t A 5.3: Poemes mes engrascats.

4t A 5.4: No he trobat a faltar res.

4t A 6.1: Una part més practica i no tant ... escrit . També hagués canviat el grup.

4t A 6.2: Res

4t A 6.3: Els poemes visuals, ja que estaven molt bé i es un altra estil de poesia.

4t A 6.4: Doncs res

4t A 7.1: Res.

4t A 7.2: Poemes mes elaborats, mes clasics, amb moltes mes rimes.

4t A 7.3: No en tinc ni idea.

4t B 1.1: Res, la poesia es així d'extranya.

4t B 1.2: UNA mica de diversió.

4t B 1.3: Res.

4t B 1.4: Res.

4t B 2.1: He trobat a faltar l'ús de personificacions i anàfores en els poemes.

4t B 2.2: Res.

4t B 2.3: Res.

4t B 2.4: Res.

4t B 3.1: He trobat a faltar que la activita, podria ser d'una altre manera i poder combinar la diversió amb els poemes.

4t B 3.2: Res.

4t B 3.3: No res.

4t B 3.4: He trobat a faltar que fos tan aburrit i que sempre fosin el mateix tipus de poemes.

4t B 4.1: Aprendre diferents estils de poesia visual o de diferents autors.

4t B 4.2: No he trobat a faltar res ja que les activitats eren molt completes i tractaven tots els elements de la poesia.

4t B 4.3: Més poemes visuals ja que nomes hi havia un.

4t B 4.4: Més poemes visuals (en el meu àmbit).

4t B 5.1: Res en especial tenint en compte el tipus d'activitat que hem treballat.

4t B 5.2: Més varietat de temes dels poemes, crec que tothom shauria d'haver fet tots els temes dels poemes ja que així haguéssim interpretat i après més.

4t B 5.3: Poemes descents.

4t B 5.4: Algun poema visual més.

4t B 6.1: He trobat a faltar més poemes visuals.

4t B 6.3: Originalitat i imaginació per part del poeta.

4t B 6.4: Res.

4t B 7.1: No he trobat res a faltar.

4t B 7.2: Res.

4t B 7.3: Res estava tot.

4t C 1.1: He trobat a faltar que digui les coses sense tantes metàfores ni amagat, ja que en algunes sentències era molt difícil trobar-li el veritable significat d'aquesta

4t C 1.2: Més poemes visuals.

4t C 1.4: Entendre tot el que llegeixo a la primera.

4t C 2.1: Diversió, perquè al final el treball es feia molt pesat i molt llarg.

4t C 2.2: Algu que sigues una mica més interessant.

4t C 2.3: Res.

4t C 2.4: Res, ja que l'estil de Joan Brossa tenia tot el suficient per a caracteritzar-lo, afegir-hi una cosa que no era pròpia seva hagués estat un autèntic error segons el meu punt de vista.

4t C 3.1: Més poesies d'amor.

4t C 3.2: No he trobat a faltar res.

4t C 3.3: Més poemes visuals, jo hauria posat més perquè et fan buscar els seus elements i el que volen expressar.

4t C 3.4: Res, tot m'ha semblat correcte.

4t C 4.1: M'hagués agradat que hi haguessin més sentències ja que eren molt curtes i a demés eren bastant entretingudes i també portaven un missatge crític.

4t C 4.2: Res, la activitat estava molt ben plantejada.

4t C 4.3: He trobat a faltar més poemes visuals.

4t C 4.4: Personalment res, no en el nostre cas, però a alguns grups no els hi ha donat temps d'acabar el treball i potser una-dues sessions més els hi hauria facilitat, encara que com ja he dit en el nostre cas va ser el contari i ens van sobrar sessions.

4t C 5.1: Poder llegir la opinió de gent que coneix molt bé com funcionen els poemes.

4t C 5.3: Res, aquest treball ha estat molt be, tot i que era de poesia.

4t C 6.1: el que he trobat a faltar és més temps a l'aula per a deixar-ho enllestit de millor manera. La setmana que l'havíem d'entregar també teníem altres projectes d'altres

assignatures. Per tant, podríem haver necessitat una classe més en la qual a classe avançar el treball sobre l'existència, que era el més difícil.

4t C 6.2: Hi he trobat a faltar dir les coses més clares i no maquillar-ho tant.

4t C 6.3: Re.

4t C 6.4: He trobat a faltar més hores de treball.

4t C 7.1: Hores de treball a l'aula.

4t C 7.2: Més temps a hores de classe (entre una hora més o dos).

4t C 7.3: He trobat a faltar una mica de diversió.

4t C 7.4: He trobat a faltar a alguns companys amb els que normalment treballa.

Annex 8. Respostes dels alumnes de l'Institut Euclides a les seqüències didàctiques

Cal aclarir que s'ha mantingut l'ortografia i redacció originals. Hem canviat els noms dels alumnes per mantenir-ne l'anonimat.

1.LLENGUA

1.1 CARTELL

VOLEM VIURE PLENAMENT EN CATALÀ

Brossa, J. (1997): "Volem viure plenament en català" Campanya a iniciativa de la Plataforma per la Llengua.

Propostes didàctiques:

- Quins colors predominen en el cartell? Creus que tenen alguna intenció? Quina? I la disposició de les paraules té algun significat o és aleatòria?

4A. - El vermell i el groc. Clar. Que com parla de la llengua ha posat els colors de la senyera. Té un significat que es que vol viure al seu món amb la seva llengua, el català.

4B. - El groc i el vermell. Si. Vol representar la senyera. Si,representa les 4 barres de la senyera.

4C. - Vermell i groc. Sí, semblar-se a la bandera catalana. Té un significat, està fet per a que s'assembla a la bandera.

- Quin és l'eslògan que s'hi pot llegir? Què reivindica?

4A. - Volem viure plenament en català. Raquel: Jo crec que reivindica que els catalans han de parlar lliurement en Català ja que és la llengua del seu país. També crec que al ser l'eslògan amb el fons groc i escrit amb quatre línies una sota l'altre en color vermell fa referència a la senyera. Nicole i Sol: Nosaltres entenem que ell volia ser lliure i parlar la seva llengua sense que ningú el reprimís.

4B. - Volem viure plenament en català. Ja que només es parlava català a les cases però al carrer i a les escoles tot era en castellà, doncs el missatge vol dir que volien poder fer servir el català quan volguessin.

4C. - "Volem viure plenament en català". Tindre la llibertat de parlar la llengua que vulguin.

- Et sembla lògic o et sorprèn el seu missatge? Per què?

4A. - Ens sembla lògic perquè segurament ll havia patit molt i per això escribia aquestes coses tant contundents.

4B. - Em sembla lògic, ja que cadascú pot defensar la seva llengua, i prohibir que parlin la llengua que cadascú vol és il·lògic.

4C. - Ens sembla lògic, perquè és normal que vulguin viure amb la llengua que ells prefereixen, però també ens sorprèn una mica perquè també es pot viure plenament en una altra llengua.

- Quan va ser escrit? Creus que encara podria ser vigent? Justifica la teva resposta.

4A. - Va ser escrit per la campanya del 1997 a iniciativa de la plataforma de la llengua. Sí.

4B. - Al 1997. No, ja que ara podem escollir la llengua que vulguem fer servir i serà acceptada en la majoria dels casos.

4C. - No ho sabem. Sí, perquè encara està present el tema de la llibertat d'expressió.

- Explica alguna situació de la teva vida quotidiana on no pots viure plenament en català. Quina opinió et mereix aquest fet?

4A. - En el nostre entorn ens sentim còmodes parlant la nostra llengua, en canvi si per exemple viatgem a Madrid, si parlem en català ens fan males cares. RAQUEL: Jo opino que és "normal" que ens mirin malament en altres llocs a causa dels problemes polítics que hi han. NICOLE I SOL: En la nostra opinió creiem que quan anem a un altre lloc doncs si parlem en català ens miren malament i es com que ens desprecien.

4B. - Quan t'has de relacionar amb gent que no sap la llengua per exemple. També hem de tenir en compte que nosaltres no som de parla catalana i no estem familiaritzats amb

aquest problema. Pensem que ja que la gent de parla catalana respecta a la gent de parla castellana doncs que els de parla castellana també ho facin.

4C. - Per exemple quan vas al cinema, no acostumen a haver-hi pel·lícules en català. Opinem que tot hauria d'estar en català.

- Digues altres àmbits on també s'esdevingui aquest fet. Què en penses?

4A. - Aixó pasa en qualsevol alter país on una persona no sigui completament lliure de parlar la seva llengua. Que està malament.

4B. - Quan vas al cinema i les pel·lícules son en castellà, quan has de llegir papers oficials i no estan escrits en català... Pensem que molts cops s'han traduït coses al castellà i que es podria fer el mateix amb el català.

4C. - No tothom parla en català, així que l'hi has de parlar en la llengua que aquesta persona conegui. Ja que viuen en Catalunya, haurien d'aprendre aquesta llengua.

- Creus que una reivindicació d'aquest tipus és comuna en la majoria de llengües? Raona la teva resposta.

4A. - Sí, perquè com argumentavem en el punt anterior qualsevol persona que no sigui lliure de parlar la seva llengua en el seu país se ha de manifestar contra aquest fet.

4B. - Si, ja que veig normal que la gent defensa la seva llengua.

4C. - Sí, perquè tothom vol que les coses estiguin a la llengua que prefereix.

- T'havies plantejat mai aquesta qüestió?

4A.

- SOL: Si, he anat a una manifestació que reivindicava la independència de Catalunya.

- NICOLE: jo no he anat mai a cap, pero me encantaria poder anar a alguna, a reivindicar-me sobre algun fet que no me agradaria que segueixi així.

- RAQUEL: Si, ja que si vols la llibertat per aconseguir-la has de lluitar reivindicante.

4B. - No.

4C. - No.

1.2. TEXTOS

1. DESPRÉS DE LA GUERRA CIVIL...

Després de la guerra civil el català ha estat bandejat del carrer i de les escoles, però

enraonem i pensem en català i hem de fer

un gran esforç per a expressar-nos en castellà:
parlar-lo ens ve a repèl i gairebé preferim
d'inhibir-nos de les converses.

Els entra-i-surts del poeta, 1973, [Brossa, 1986:176]

Propostes didàctiques:

- Què va passar després de la Guerra civil a l'Estat espanyol?

4A. – A la fi de la guerra, Catalunya perdria tot allò que tant hi havia costat aconseguir. Franco havia abolit l'Estatut d'Autonomia del 1932 poc després d'entrar en terres catalanes (abril 1938). La Generalitat i tota la seva obra fou abolida. La democràcia deixava pas a una dura dictadura presidida pel guanyar de la contra bèl·lica. Quedava per davant molts anys de foscor per Catalunya. No va ser fins pasada la dictadura quan Catalunya va recuperar la Generalitat i les seves institucions d'autogovern (1977).

4B. – Que es va prohibir parlar català.

4C. – Va haver-hi una dictadura.

- Per quin motiu creus que el català va ser bandejat de les escoles?

4A. – Perquè una de les “lleis” de Franco era que estava prohibit el català.

4B. – Perquè el que volien era eliminar la llengua.

4C. – Perquè Franco volia que el castellà fos la llengua nacional.

- Què en penses d'aquest fet?

4A. – Doncs pensem que està molt malament perquè cada persona es lliure de parlar la llengua que es senti més còmode.

4B. – Ho veiem com una bajanada i inútil ja que després fora de les escoles parlaran com vulguin.

4C. – Que està malament perquè la gent hauria de poder utilitzar la llengua que volguessin.

- En quina llengua enraones i penses habitualment?

4A. - NICOLE: normalment penso en Castellà i parlo en Castellà, pero si es veritat que me encantaria parlar una mica més en català. SOL: Penso i raono en castellà. RAQUEL: penso sempre en castellà i habitualment el parlo, però moltes vegades també parlo el català amb certs amics o familiars.

4B. - En castellà.

4C. - En castellà.

- Et costa expressar-te en castellà? I en altres llengües?

4A. - No. Com sempre parlem castellà no ens costa pero si que es veritat que quan parlem català ens sentim rares. Bueno i quan parlem anglès per exemple ens fa vergonya.

4B. - No. Si, si no la coneixem molt.

4C. - No. En altres, si no les conec, sí.

- Quines llengües domines?

4A. - Català i castellà.

4B. - Castellà, català i part de l'anglès.

4C. - Zaida: Català, castellà i anglès. Kevin: Castellà. Brad: Català, castellà, anglès i alemany. Hannan: Català i castellà.

**- Has hagut d'inhibir-te mai d'una conversa perquè no en sabies l'idioma dominant?
Com t'has sentit?**

4A. - No.

4B. - No. Però quan estàs amb gent que comença a parlar el seu idioma i no el saps et sents una mica incòmode.

4C. - Sí. Molt marginat.

**- Consideres que la diversitat lingüística és una font de riquesa o de problemes?
Justifica la teva resposta. Pots organitzar un debat amb la resta de companys.**

4A. - Considerem que hi hagi més llengües i que tothom parli una llengua diferent es una riquesa en aquest món.

4B. - Una font de riquesa. Perquè et permet comunicar-te amb la resta del món i culturitzar-te.

4C. - És una font de riquesa perquè aporta cultura.

2. L'ESPONJA DELS CORS

-S'entreenen a transposar paraules angleses a les regles ortogràfiques catalanes; la inserció d'uns mots procedents d'un lèxic diferent al de la resta del text és una manera d'introduir l'insòlit en una frase.

La memòria encesa, 1977-1992, [Brossa, 1998:301]

Propostes didàctiques:

- Com se'n diu del fet d'incorporar paraules d'altres llengües?

4A. – Manlleus.

4B. – Anglicisme.

4C. – Manlleu i neologisme.

- Fes una llista de paraules angleses que utilitzis habitualment.

4A. – Cute, ok, stop, nice, relax...

4B. – ketchup, futbol, Internet, airbag...

4C. – Pàrquing, paper, pin, etc.

- De quines altres llengües acostumes a fer servir mots o expressions en lloc dels de la teva pròpia? Citen alguns. Com s'anomenen?

4A. – De cap.

4B. – Italià. Mozzarella. Italianisme.

4C. – De l'anglès. “What?” “Really?” Si és de l'anglès, anglicisme.

- De quin corpus lèxic rep més mots intrusos el català?

4A. – Del castellà.

4B. – Del castellà.

4C. – Del castellà.

- Per quin tipus de qüestions es produeix aquesta situació?

4A. – Perquè on vivim el castellà es la llengua que es parla més normalment.

4B. – Per la influència que rebem dels medis de comunicació.

4C. – Per l'ús de dues llengües constantment.

- Com valores el fet d'incorporar mots d'altres llengües? Et sembla positiu o negatiu? Per què?

4A. – És positiu perquè al final aquestes paraules s'acabarant fent afegir a la RAE es a dir “oficials”, i a vegades es negatiu perquè hi han paraules que amb el pas del temps es van perdent.

4B. – Hi ha coses positives i negatives ja que si introduïm moltes paraules d'una altra llengua pot arribar a desaparèixer la nostra. I també en s dóna diversitat lingüística i vocabulari.

4C. – Negatiu, perquè es perd la llengua original.

3. CALC

Va sentar-se al mostrador de la botiga i va dir que no li agradava gens el tocino, però que havia d'ahorrar per comprar un terreno. El dueño era molt ample d'hombros i estava enterat de tot.

Sumari astral i altres poemes, 1997, [Brossa, 1999:41]

Propostes didàctiques:

- Identifica les paraules que no són pròpies del català.

4A. – Tocino, terreno, dueño, hombros i ahorrar.

4B. – Tocino, ahorrar, terreno, dueño, hombros, enterat, sentar-se.

4C. – Sentarse, mostrador, tocino, terreno, dueño, hombros, enterat i ahorrar.

- Reescriu el text en un català normatiu.

4A. – Va sentar-se al mostrador de la botiga i va dir que no li agradava gens la cansalada, però que havia de estalviar per comprar un terreny. L'amo era molt ample d'espatlles i estava enterat de tot.

4B. – Va asseure's al mostrador de la botiga i va dir que no li agradava gens la cansalada, però que havia d'estalviar per comprar un terreny. El propietari era molt ample d'espatlles i estava assabentat de tot.

4C. – Va asseure's al taulell de la botiga i va dir que no li agradava gens el porc, però que havia d'estalviar per comprar un terreny. L'amo era molt ample d'espatlles i estava assabentat de tot.

- És habitual aquest ús incorrecte del lèxic o és una exageració del poema? Justifiquo amb exemples.

4A. – És habitual ja que sinó es una persona que parla tot el dia català es normal que si li barregi el català amb el castellà.

4B. – És una mica exagerat però sí que molts cops introduïm paraules com aquestes quan parlem.

4C. – Sí, perquè passa normalment. Per exemple mesclar (barrejar).

- Quan parles a tu també et passa que incorpores paraules no normatives? Quines se t'escapen?

4A. – La veritat es que sí, sobretot quan estic parlant en català em surten paraules en castellà i a la inversa.

4B. – Sí. Bueno, vale, bocata, palomitas...

4C. – Sí, sentar-se.

- Ho veus com un enriquiment o com un empobriment de l'idioma?

4A. – Ho veig com un empobriment.

4B. – Un empobriment perquè s'ha de parlar correctament la llengua.

4C. – Com un empobriment.

- Què creus que pot portar la progressiva incorporació de mots forans?

4A. – Doncs pot portar noves paraules al idioma i l'enriqueix.

4B. – Parlar malament el català.

4C. – No, perquè desapareixeria la llengua al final.

4. MUTACIÓ

Enraonen en català, però a la més mínima ocasió lo dejan delante de un interlocutor de habla castellana.

Passat festes, 1993-1995, [Brossa, 2000:30]

Propostes didàctiques:

- Quina situació descriu el poema? L'has viscuda algun cop?

4A. – Descriu que el poema comença en català i acaba barrejant-se amb el castellà. Sí. Ens passa sovint que per exemple barrejem paraules, o intentem parlar en català amb algú i acabem parlant en castellà.

4B. – Que comença parlant en català i a acaba en castellà. Sí.

4C. – El canvi d'una llengua a una altre. Sí.

- En quin moment es produeix la substitució lingüística en el text? Creus que sempre és a la més mínima ocasió?

4A. – Comença en lo dejan delante. Crec que sempre que comences a parlar una llengua que no estas acostumat doncs es “normal” barregen paraules.

4B. – Quan diu *a la més mínima ocasió*. No.

4C. – Després de mínima. No, normalment passa sense adonar-te.

- Com valors que a la més mínima ocasió un catalanoparlant abandoni el català davant d'un interlocutor de parla castellana?

4A. – Em sembla correcte perquè és una mostra de respecte, que si l'altre persona no sap parlar català i ell o ella ho sap que li ajudi i parli en castellà.

4B. – Si l'interlocutor no sap català si veig normal que canviï la llengua però si el que comença a parlar parla català i l'altre sap parlar doncs que no li canviï la llengua.

4C. – Em sembla bé perquè la comunicació és el més important.

- Creus que sempre són els de parla catalana que es passen al castellà? O acostumen a ser els de parla castellana que es passen al català?

4A. – SOL: els dos. RAQUEL: depén de la situació. NICOLE: crec que la majoria són els que parlen castellà que es pasen al català, pero també depén que si viuen en una ciutat catalana o no.

4B. – Acostuma més a ser del català al castellà però pensem que els dos casos es veuen.

4C. – Els de parla catalana es passen a parla castellana.

- Quina llengua acostuma a imposar-se en els casos que coneixes? Per què?

4A. – El català al castellà porque cada cop coneixem a més gent de parla catalana i ho hem de parlar més.

4B. – Segons la persona,hi ha casos de tot tipus.

4C. – El català a les escoles.

- Com decideixen els parlants en quin codi es comuniquen quan tots dos podrien expressar-se en català o castellà?

4A. – Depén de la llengua d'origen que tinguin els dos pero si per exemple un es de parla castellana i p'altre de parla catalana acostuma a ser la coneversa en català.

4B. – En la manera en que es comença la conversa.

4C. – Si és un amic, la llengua amb la llengua que algun dels dos comenci a fer servir, però si és un desconegut, preguntes quina llengua prefereix.

- Quina valoració en fas d'aquesta situació?

4A. – Em sembla bé perquè es una falta de respecte si una persona sap que no saps un idioma i et parla en aquest idioma.

4B. – Que cadascú pot escollir la llengua que vulgui al parlar però respectant a l'altre.

4C. – Que no té gaire importància.

1.3 SENTÈNCIES

Sentència 1:

- Poble, treu-te aquest gep. Alça't i salva't

De la saliva d'una llengua estrangera.

Els entrebancs de l'univers, 1956, [Brossa, 1991:149]

Propostes didàctiques:

- La sentència es presenta com una asseveració, com una exhortació o com una exclamació? Justifica la teva resposta.

4A. – És una exhortació perquè li demana al poble que reaccioni que es manifesti.

4B. – És una exhortativa ja que és una ordre.

4C. – Asseveració, perquè diu una cosa positiva.

- A quin poble van dirigides les seves paraules?

4A. – A Catalunya.

4B. – Al poble català.

4C. – Al poble català.

- A què fa referència el gep del primer vers?

4A. – A una cya que porta.

4B. – És tot el que porten aguantant des de fa molts anys els catalans.

4C. – A la carga que suposa no poder fer servir la llengua que volen.

- Quina seria la llengua estrangera? Per què la considera d'aquesta manera?

4A. – El castellà, perquè per culpa del castellà el català s'està perdent a Catalunya.

4B. – El castellà. Perquè no es la seva.

4C. – El castellà.

- Què significaria *alçar-se* i *salvar-se*?

4A. – Alçar-se significa que es manifestin contra aquests fets i salvar-se que intentin salvar la llengua.

4B. – Que lluitin pel que volen i així tot pugui ser com desitgen.

4C. – Fer el que vulguin.

- Creus que són uns versos reivindicatius? Justifica la teva resposta.

4A. – Clar, perquè reivindica la seva llibertat i sobretot la de la seva llengua.

4B. – Sí perquè està demanant al poble català que lluitin pel que volen.

4C. – Sí, perquè volen reclamar la identitat.

Sentència 2:

- M'aguanta la paraula que forjo a martellades.

El tràngol, 1952, [Brossa, 1990:130]

Proposta didàctica:

- Transforma aquesta sentència “M'aguanta la paraula que forjo a martellades” en un text argumentatiu sobre el tema de la llengua i la identitat.

4A. – M'aguanta la paraula que la forjo a martellades, aquesta frase vol explicar que van estar davant molt de temps treballant un idioma i no el volen perdre. Les coses a favor d'aquesta frase són que lluitin per el que volen i per tant volen una cosa i si lluite amb la llei i amb força o aconseguiran i les coses en contra es que pots errar per lluitar per aquestes perdes altres coses, jo n'estic a favor perquè crec que a tpthom que vol algo es bo que lluitin contra la llei o algú que no poden fer.

4B. – Quina relació tenen la llengua i la identitat?

Personalment, crec que la llengua pot representar la identitat d'una persona, ja que a partir de la seva llengua materna sap ja en quin país, zona del país ha nascut i/o de on és la seva mare. A més, es pot saber amb quin tipus de persona es relaciona i que ha estudiat i amb quin objectiu. Per exemple, una persona que ha estudiat àrab, normalment es relaciona amb marroquins i té pensat anar a Marroc o a algun país veí.

Però, el més important és que la teva llengua principal representa els teus orígens i avantpassats i això és una cosa que val la pena conservar.

4C. – (No han contestat la pregunta)

Sentències 3 i 4:

- No voldria transformar res en expressar-ho.

Poemes públics, 1974-1975, [Brossa, 1987:30]

- Sota cada paraula del llenguatge

Sonen trapes i trompes.

Interluni, 1955, [Brossa, 1991:77]

Propostes didàctiques:

- Compara les dues sentències. Creus que són contradictòries?

4A. – No crec que siguin contradictòries, crec que volen dir el mateix però amb diferents paraules.

4B. – Sí. Perquè la primera sentència vol dir que una persona de parla catalana al expressar-se ha de transformar la seva llengua ja que havia de parlar castellà. I la segona sentència és d'algú de parla castellana que diu que a la seva llengua hi ha trapes ja que com la gent parla català no parla perfectament castellà i és com si la llengua estigués enganyada.

4C. – Sí, una mica.

- Consideres que es pot dir el mateix amb diferents paraules? Posa'n exemples.

4A. – Sí, crec que hi han moltes maneres de dir el mateix. Ex1: Ets poc treballadora. Ex2: No fas res al institut. Crec que volen dir el mateix però una es amb una mica més de tacte i l'altre no tant.

4B. – Sí. (Vull expressar-me sempre en català) (Tenen la llengua enganyada)

4C. – No ho crec.

- Creus que l'ús del llenguatge pot determinar la creació de diferents realitats?

4A. – Segons la situació però el domini del llenguatge pot crear diferents visions de la vida i opinions.

4B. – Sí. Perquè segons quin llenguatge s'utilitza pots interpretar les coses d'una manera o una altra.

4C. – Sí.

- Quin seria el poder de la paraula?

4A. – Per mi el poder de la paraula es que pots dir moltes coses de diferents maneres i sobretot amb la paraula pots fer reflexionar a la gent.

4B. – Poder fer veure a la gent el que tu penses.

4C. – La comunicació i l'expressió.

Sentència 5:

- Crits no. Paraules.

Vint-i-una odes, uns goigs, una dansa i un sonet, 1958, [Brossa, 1991:177]

Proposta didàctica:

- Descriu una situació on introdueixis d'una manera adient aquesta màxima.

4A. – Doncs quan dos persones están discutint i en comptes de dir les coses cridant i com verduleres pues jo crec que es pot dir el mateix sense cridar i amb un tode veu adequat.

4B. – Una situació pot ser perfectament un debat, on potser una part pensa una cosa però només s'expressa amb crits i l'altra amb paraules. Sempre en tots els casos són millors les paraules que els crits i acabaràs en un acord.

4C. – Quan discuteixes amb algú li dius això.

Sentències 6, 7 i 8:

- I amb el silenci la paraula topa.

Vint-i-una odes, uns goigs, una dansa i un sonet, 1958, [Brossa, 1991:205]

- Escolteu aquest silenci.

El Saltamartí, 1963, [Brossa, 1984:27]

- El silenci és l'original,
les paraules són la còpia.

Passat festes, 1993-1995, [Brossa, 2000:215]

Propostes didàctiques:

- Tria la màxima que més t'hagi agradat, explica'n el seu sentit i el motiu pel qual l'has escollit.

4A. – La que més m'agrada és la frase “ Amb el silenci la paraula topa” perquè crec que quan hi ha un silenci es nota tota la tensió i sensació de la gent.

4B. – La sentència 7. Perquè diu que escoltem el silenci i el silenci no es pot escoltar, però els silencis sempre diuen alguna cosa.

4C. – La 3a, “El silenci és l'original, les paraules són la còpia” Significa que, a vegades, el silenci pot expressar més coses que les paraules.

- En quina situació un silenci pot resultar incòmode? I agradable?

4A. – Quan estas amb una persona que t’agrada o no coneixes i no sabeu que dir hi ha un silenci incòmode. Un silenci es agradable quan estás amb una persona que només amb mirar-vos us enteneu.

4B. – Per exemple, quan hi ha dos o més persones a l’ascensor. Quan et vols concentrar per llegir o estudiar el silenci és ideal.

4C. – Incòmode: Quan parles amb un desconegut i no sabeu què dir.

Agradable: Quan estàs amb un conegut amb el qual tens confiança i os calleu.

- Què té més força, el silenci o la paraula? Justifica la teva resposta.

4A. – En la nostra opinió la paraula té més ja que expreses el que penses i amb aixó la gent et pot entendre.

4B. – Pensem que la paraula té més força perquè la comunicació és vital per a entendre’ns entre nosaltres i coordinar-nos millor.

4C. – La paraula, perquè, si hi ha alguna cosa que et molesta, amb el silenci no pots fer res.

1.4 ACTIVITAT DE SÍNTESI

Escriu un decàleg per tal de fomentar l’ús social del català. Cal adjuntar-hi imatges i fer-ne una presentació en powerpoint. Pots posar-hi també música de fons. Raona cadascuna de les teves tries.

4A. –

- 1- Cinema en català
- 2- Lectura en català
- 3- Música en català
- 4- Més hores de català en l’ensenyament
- 5- Introduir una hora de català a casa
- 6- Aparells elèctronics en català
- 7- Fer més escoles de adults
- 8- Voluntaris a cada curs
- 9- Guia turística
- 10- Cursos de cuina catalana

4B. –

- Cal defensar la llengua i mantenir-la, conservar-la, per tal d'evitar la seva extinció. (Hem posat una imatge d'uns militars catalans per interpretar d'alguna manera la defensa, no perquè pensem que amb ells s'ha de defensar la llengua.)
- Intentar utilitzar paraules originaries de la llengua i no incorporar-ne d'altres llengües amb tanta freqüència. (Hem posat un diccionari de català per parlar amb el vocabulari correcte)
- Quan hi ha una conversació entre dues o més persones que saben català intentar parlar en català en comptes de castellà. (Hem posat a unes persones que estan parlant en català.)
- Parlar amb els nostres fills en català des de que són petits. (Hem posat un pare i un fill on es veu que el pare li parla català.)
- Ensenyar a la nostra parella aquest idioma en el cas de que no el conegui. (Hem posat una parella que parlen diferents llengües i on es veu que ell li parla català)
- Establir classes de català per a gent gran i adulta que ve d'altres països, o d'Espanya, amb professors voluntaris. (Hem posat una classe on es veu una dona que ensenya català.)
- Realitzar més doblatges de més pel·lícules i series televisives. (Hem posat el lloc on es fan doblatges i es veu que l'estan fent en català.)
- Disposar d'apartats traduïts en manuals o tríptics turístics. (Hem posat un manual d'instruccions on no està introduït el català.)
- Fer més publicitat de grups i cantants catalans. (Hem posat diferents imatges de grups i cantants catalans.)
- Baixar el preu dels esdeveniments en català. (concerts i pel·lícules catalanes) (Hem posat un teatre amb senyeres)

4C.-

Per a buscar un treball fa falta dominar el català o al menys estigui aprenent-lo. Pensem això perquè és normal tenir la obligació de saber l'idioma del lloc on vius i que, al menys, hauries de saber-lo si busques treball a Catalunya.

Fer cursos gratuïts per aprendre el català i que el govern els hi pagui. Perquè la gent normalment no aprèn més idiomes perquè costa massa diners, així que si és gratuït, s'animaran.

Que les senyalitzacions, cartells, etc., estiguin en català. Perquè si estem a Catalunya, haurien d'estar en català igual que a Galícia estan en gallec.

Que a les escoles, si ve algun alumne que no sàpiga català, li donin classes per aprendre-ho. Perquè és necessari saber aquesta llengua per tal d'entendre el que t'estan dient.

Que també facin versions en català dels videojocs. Perquè per a alguns jugadors és més còmode jugar en català que en qualsevol altre idioma.

Que tots els medis de comunicació donin notícies en català. Perquè, igual que amb les senyalitzacions, si estem a Catalunya, els medis haurien d'informar-nos en català.

Ajudar a difondre la música catalana. Perquè així la cultura catalana es podrà estendre pel món amb més facilitat.

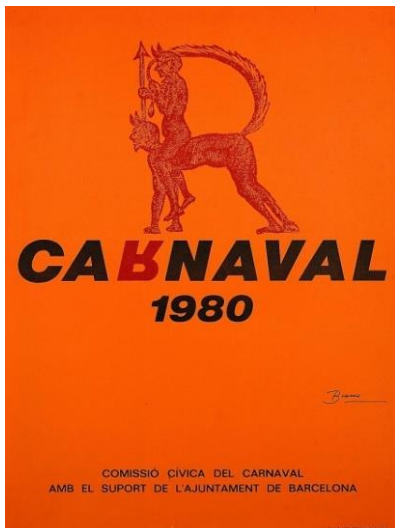
Que hi hagi més intenció per a difondre la literatura catalana pel món. Per a que la cultura catalana tingui més importància pel món.

Que hi hagi versions doblades per a programes en televisions catalanes. Perquè la gent tingui la opció de canviar l'idioma ja que a algunes persones els hi agraden més els doblatges en català que en qualsevol altre idioma.

Que fabriquin joguines on el nom d'aquestes i el demés estiguin en català. Perquè també hi ha nens que prefereixen el català.

2. CONSUM

2.1. CARTELL

Brossa, J. (1980): "Carnaval" Comissió cívica del Carnaval amb el suport de l'Ajuntament de Barcelona.

Propostes didàctiques:

- **Quins elements formen part del cartell? N'hi ha prou per atreure l'atenció del receptor? Justifica la teva resposta.**

4A. – El cartell està format per dos dimonis que formen la lletra "R", juntament amb la paraula "Carnaval" amb la "R" girada i marca l'any 1980. En lletra petita informa que es de la comissió cívica del carnaval amb el suport de l'ajuntament de Barcelona. El cartell té prou elements per atreure l'atenció, ja que disposa d'elements com el fons taronja que destaca sobre els altres colors, els dimonis vermells i la lletra erra que es troba del revés.

4B. – No, perquè hi ha més lletra que dibuix.

4C. – Els elements d'aquest cartell són els dos dimonis que formen una erra, la data, el títol, el fons taronja i el petit text dessota. El cartell té prou elements per atreure l'atenció, ja que disposa d'elements com el fons taronja que destaca sobre altres colors, els dimonis vermells i la lletra erra que es troba del revés.

- Quin efecte et sembla que vol provocar en el receptor la disposició de la lletra R del mot carnaval?

4A. – Pensem que això marca el final de la dictadura de Franco i dona lloc a una nova època, deixa enrere la etapa de la dictadura ja que ens imaginem la posició dels dimonis com la maldat de Franco i la R al revés com a el canvi.

4B. – Et descol·loca perquè mostra diferència amb les demès.

4C. – Aquesta erra vol provocar un sentiment de rebel·lia en el receptor, ja que no segueix la disposició ni el color de les altres.

- Quin color predomina en el cartell? Amb quina intenció?

4A. – Predomina el taronja i creiem que recrea l'infern.

4B. – El taronja, el color del infern. La intenció es recrear el foc.

4C. – El color predominant és el taronja perquè aquest color atreu més que altres més foscos.

- Quin any es va celebrar el primer carnaval després de Franco?

4A. – El primer carnaval es va celebrar l'any 1976 a Canàries temps després de la mort de Franco.

4B. – Es va celebrar al 1980 encara que a Vilanovau i la Geltrú es va seguir celebrant, aquesta festa discretament.

4C. – Mesos després de la mort de Franco, el 1976, es va celebrar el primer carnaval a Canàries.

- Creus que el cartell és coherent amb el tipus de festa que anuncia? Raona la teva resposta.

4A. – Creiem que el cartell no és coherent amb la festa que anuncia perquè estem acostumats a veure cartells molt més alegres.

4B. – No, pensem que podria tenir mes colors, ser mes viu i sovint es representa amb una màscara.

4C. – Si entenem el carnaval com una festa pagana, podem entendre l'ús de dimonis i dir que és coherent.

- El cartell pretén informar o persuadir? Per què?

4A. – El cartell pretén persuadir, perquè pensem que està fet per atreure a la gent amb la idea de que s'ha acabat la dictadura de Franco i que tot serà diferent, en l'àmbit de la cultura, les arts, i de la pròpia llibertat d'expressió.

4B. – El cartell pretén persuadir a la gent perquè causa una curiositat, i no es informatiu.

4C. – Aquest cartell pretén persuadir al receptor perquè després de 36 anys de dictadura sense carnaval la gent s'atreuís a fer-lo.

2.2. TEXTOS

1. MÉS LA CRISI

Z – El màrqueting és una acció creativa de l'empresa que estudia tècnicament per al consumidor les seves necessitats per tal de satisfer-les a fi d'obtenir un mutu benefici.

Y – Vendre és satisfer una necessitat que no tens i que, una vegada satisfeta, en crea la necessitat.

Z – Bah! No t'esforcis per ser notícia!

Passat festes, 1993-1995, [Brossa, 2000:88]

Propostes didàctiques:

- Busca en un diccionari la definició de màrqueting.

4A. – Conjunt de tècniques programades, coherents i dinàmiques, orientades a perfeccionar el procés de comercialització millorant l'eficiència en la producció, la distribució i la venda de productes o de serveis.

4B. – Conjunt de tècniques programades, coherents i dinàmiques orientades a perfeccionar el procés de comercialització millorant l'eficiència en la producció, la distribució i la venda de productes o de serveis.

4C. – Conjunt de tècniques programades, coherents i dinàmiques, orientades a perfeccionar el procés de comercialització millorant l'eficiència en la producció, la distribució i la venda de productes o de serveis.

- Quina de les dues opinions del poema s'hi apropa més?

4A. – Creiem que la teoria s'apropa més a la primera Z, però a la pràctica en general, s'apropa més a la Y, ja que la majoria de les empreses busquen un benefici propi, sense tenir en conta les opinions dels clients.

4B. – La Y, ja que compres una cosa sense necessitat per satisferte a tu mateix.

4C. – Cap de les dues opinions s'acosta a la definició de màrqueting totalment, ja que cap de les dues esmenta el benefici que han d'obtenir les empreses. La primera és la visió idealitzada del màrqueting, que no el critica mentre que la segona sí o fa.

- Les empreses pensen en les necessitats dels consumidors o en els seus beneficis econòmics?

4A. – Les empreses més grans, en general busquen el benefici propi. En canvi les petites botigues pensen en els necessitats del consumidor.

4B. – En els seus beneficis econòmics.

4C. – Les empreses pensen sobretot en els seus beneficis econòmics encara que poden tenir en compte les necessitats dels consumidors.

- Vendre és satisfer necessitats o crear-ne?

4A. – Vendre consta de les dues accions. Satisfer necessitats i crear-ne. Perquè si no creéssim necessitats no les podríem satisfer i no compraríem productes.

4B. – Crear-ne, perquè a tu et venen coses sense que tinguis necessitat.

4C. – Un cop les necessitats bàsiques estan cobertes, les necessitats es poden crear, per tant vendre pot ser les dues.

- L'última intervenció de Z es podria considerar irònica? Per què?

4A. – Sí, ja que després de les festes comprem molt menys i és llavors quan ens adonem de que hem gastat molt quan ja no hi podem fer res, això és així degut a les estratègies de les empreses per a que les festes siguin moments de l'any en que s'han de fer detalls a qui estimem per a demostrar-li el nostre afecte. A la segona Z està dient que no vulgui fer notícia d'això ja que és una cosa que tothom sap i que no es pot canviar.

4B. – Si, perquè el que ells busquen es persuadir-te, fer màrqueting i que compres un producte sense tenir necessitat.

4C. – Sí, perquè ja sabem com és el sistema i el màrqueting però seguim consumint.

- De quins productes que consumeixes o utilitzes en podries prescindir? I quins creus que et són indispensables? Justifica la teva resposta.

4A. – Prescindible: Laminadures, xocolata, maquillatge, rellotges cars, roba de luxe, etc. Indispensable: Menjar, aigua, medicaments, casa, etc.

4B.– Podriem prescindir de la tecnologia, de la estètica etc. No podriem prescindir del menjar, la educació...

4C. – Roger: Videojocs, PC, mòbil (aplicacions), *tablet*, llibres. Daniel: Portat a l'extrem, podríem prescindir de tot menys aliments, aigua i un sostre. Amal: Podia prescindir del mòbil, arracades, llibres. Són imprescindibles: aigua, menjar, electricitat, gas, casa i roba.

2. LA XOCOLATA DEL LLORO

Última conseqüència del consum:
donar feina als més possible perquè
puguin gaudir els pocs de sempre.

El dia a dia, 1988-1992, [Brossa, 2007:99]

Propostes didàctiques:

- Busca en un diccionari de frases fetes què vol dir la xocolata del lloro.

4A. – Ser una cosa molt poc important o molt secundària.

4B. – S'utilitza per parlar sobre un estalvi insignificant que no correspon amb el que es busca realment.

4C. – Ésser una cosa molt poc important o molt secundària.

- Relaciona el títol amb el contingut del poema.

4A. – La xocolata del lloro és el grup on està la majoria de la gent que treballa per un petit salari i compra pensant en el dia a dia, influenciada per la publicitat, acabant mantenint als més rics amb gran fortuna.

4B. – El títol del llibre és ‘el dia a dia’ es relaciona el poema, per el treball, vol dir, que el tercer món treballa perquè la gent rica compleixi les seves necessitats prescindibles.

4C. – El títol amb relació amb el poema indica que el consumidor és poc important o molt secundari i que el més important és el benefici.

- Qui són els pocs de sempre? I la resta?

4A. – Els pocs de sempre són els rics i la resta la classe treballadora.

4B. – Els pocs de sempre són els rics o la resta els pobres.

4C. – Els pocs de sempre són les grans empreses i la resta els consumidors.

- Creus que les desigualtats entre uns i altres són molt grans?

4A. – Les desigualtats són molt grans econòmicament.

4B. – Si, perquè els pobres tenen el mínim per viure i els rics tenen de tot per gaudir.

4C. – Abismals.

- Fes una llista d'activitats on es gaudeixi sense haver de consumir. Justifica la teva resposta.

4A. – Passejar, nedar, practicar esport, quedar amb els amics, dibuixar...

4B. – No cal consumir per passar-ho bé, una tarda amb els amics.
Passejar al gos

4C. – Dormir, córrer, beure, llegir, passejar, xerrar, cantar, ballar, etc. Totes aquestes activitats són satisfactòries.

- És necessari haver de consumir per tal de passar-ho bé? Per què?

4A. – No és necessari consumir per passar-ho bé, existeixen moltes activitats com aquestes per a fer que no precisen d'una despesa econòmica.

4B. – No, perquè no cal gastar o consumir per tal de passar-ho bé en un dia entretingut.

4C. – No, perquè tots podem passar-nos-ho bé sense consumir malgrat que consumint qualsevol entreteniment és més fàcil.

3. POEMA

Els avions han de ser
nord-americans.

Els cotxes,
alemanys.

Les màquines d'escriure,
italianes.

El televisor,
japonès.

La màquina d'afaitar,
holandesa.

Etcètera.

- Aquí tens una carta urgent.

- L'obriré demà, que encara serà més urgent.

Ventall de poemes urbans, 1988, [Brossa, 1988:39]

Propostes didàctiques:

- Busca informació sobre la globalització i relaciona-la amb el poema.

4A. – Des de l'antiguitat els negocis eren només locals o del propi país. Amb l'aparició del sistema capital les empreses i vendes s'han globalitzat i des de la majoria de països del primer món pots comprar un producte a un altre nació estrangera. La relació que trobem amb el poema és que en Brossa està dient que es poden comprar productes des del propi país que provenen de tot el món.

4B. – És el conjunt de variacions en el sistemes socials o naturals. El mercat de avui dia esta globalitzat ja que tenim productes d'altres països.

4C. – El poema critica que els productes que s'empren tenen etiquetes de denominació d'origen d'altres països i que no s'impulsa el comerç local.

- Consideres que els mitjans de comunicació han ajudat a construir un mercat global?

4A. – Sí, perquè amb ajuda de la publicitat entre els mitjans de comunicació pots donar a conèixer un producte, no tan sols és el mateix país sinó que també a mercats exteriors.

4B. – Si, perquè els mitjans de comunicació promocionen tot tipus de productes dels nostres i d'altres països.

4C. – Sí, ja que sempre ens estan bombardejant amb productes d'altres països.

- Creus que la gent acostuma a valorar més els productes de fora abans que els locals? Justifica la teva resposta i posa exemples.

4A. – La gent té una idea distorsionada sobre la qualitat dels productes a causa de les companyies de publicitat de les grans empreses i aquest fet pot provocar que la gent compri productes estrangers en canvi dels productes locals i perdi es perdi un intercanvi de diners que es podria produir a la localitat, com per exemple, a l'hora de comprar menjar la majoria de les persones compren productes de marques conegudes y no de mercat local.

4B. – Si, perquè els mitjans de comunicació venen els productes estrangers i no els locals. EX: l'oli.

4C. – Sí, i això és així perquè sempre es té en compte que hi ha certs productes que són idealitzats pel seu origen. Cervesa alemanya, plàtans de Canàries, perfums francesos i rellotges suïssos, són clars exemples.

- Saps què és el comerç de proximitat? Quins avantatges o inconvenients pot tenir? El practiquem?

4A. – El comerç de proximitat és el conjunt de tots els petits comerços que no formen part d'una gran cadena que és troben en una localitat. Avantatges: És més pròxim, els productes són de més qualitat, no es contamina ni en la producció ni en el transport. Inconvenients: Els productes són més competitius, es produeix en menys quantitat. Sí que el practiquem, però no gaire.

4B. – Si, el comerç de proximitat es la venda pel qual els productes agraris poden obtenir una acreditació que identifiqui els seus productes com a procedents d'una explotació agrària ubicada a Catalunya.

4C. – El comerç de proximitat són les petites botigues locals. Els avantatges són: la sostenibilitat, l'impacte local i que aquests comerços estan especialitzats. Els inconvenients són: l'escassa varietat, el preu superior i 'horari. Normalment no practiquem aquest comerç, ja que no és tan còmode.

- Amplia la llista del poema amb els productes que tu utilitzis d'origen estranger. Creus que són molts? Per què?

4A. – Quètxup nord-americà. Relloges de Londres. Maquillatge de Califòrnia. Sí, perquè la major part de productes que utilitzem són de l'estranger ja que comprem marques més conegudes que les de la nostra localitat.

4B. – Llapis de China, Bambes de Vietnam i Indonèsia. Sí, perquè la gran majoria de productes que utilitzem solen ser estrangers.

4C. – Mòbils coreans, roba pakistanesa, figures d'acció i ordinadors xinesos, bosses marroquines, llibretes d'Indonèsia, etc. Són molts, perquè el món en el qual vivim no potencia el comerç local i les importacions són molt més rentables.

- Els dos últims versos què critiquen?

4A. – Els dos últims versos indiquen: que les coses importants que hem de fer les deixem per últim moment o no les fem, i en canvi, ens deixem emportar per coses que no són importants, per lo que ens dicta la societat i ens fan creure, per exemple, que comprar un cotxe alemany és la millor decisió.

4B. – Que no has de ser procrestinador.

4C. – Els dos últims versos critiquen la tendència de deixar els problemes sense solucionar fins que aquests ja són molt importants o no es poden solucionar.

- El progrés és immediatesa i globalització? Hi estàs d'acord? T'agrada? Justifica la teva resposta.

4A. – Aquest és un fet que s'està duent a terme avui en dia en tots els països amb certa economia i bones relacions exteriors, els petits comerços estan sent obligats, de manera indirecta, a tancar ja que no poden competir amb les grans empreses, es veuen ofegats perquè compten amb una capacitat de producció i distribució de productes molt inferior i ,per tant, també uns productes més cars.

Aquesta no hauria de ser la manera d'actuar ja que així es perden molts llocs de treball i poder econòmic a la zona afectada, ja que els diners marxen a un altre lloc. Haurien d'existir lleis per a protegir els interessos dels petits comerciants i perquè ningú es pogués imposar per sobre d'ells.

4B. – Si, hi estem d'acord i ens agrada perquè aconseguim que els països obtinguin recursos en un temps reduït.

4C. – Sí, el progrés és immediatesa i globalització, ja que l'ésser humà sempre ha volgut tenir comunicació amb la resta de parts del món i també poder accedir als seus productes.

4. SELVA AUDITIVA

Tanca la televisió!
Abaixa la ràdio!
La contaminació del soroll
em transtorna!

Passat festes, 1993-1995, [Brossa, 2000:194]

Propostes didàctiques:

- Per què creus que el poema porta aquest títol?

4A. – Creiem que porta aquest títol per la quantitat i diversitat d'anuncis que hi ha passades les festes.

4B. – Perquè la selva té una varietat de vegetació i animals, com aquest poema de sorolls.

4C. – Perquè estem constantment bombardejats per informació de productes, ideologies i moviments socials.

- Què vol criticar el poeta? Per què? Hi estàs d'acord?

4A. – El poeta vol criticar que després de festes, a les grans marques ens inciten a tornar a comprar havent comprat ja durant les festes. Estem d'acord perquè hi ha moltes campanyes de màrqueting que es posen en funcionament després de les festes.

4B. – El poeta vol criticar la contaminació que es provoca el consumir aparells electrònics i això provoca una gran adicció. Si hi estem d'acord.

4C. – El poeta vol criticar el constant flux d'informació que rebem perquè està fart dels mitjans de comunicació que fan propaganda ideològica, de productes, etc. Nosaltres estem d'acord.

- Quins tipus de programes creus que deu estar escoltant la persona a qui van dirigides aquestes ordres? Justifica la teva resposta.

4A. – Creiem que està escoltant publicitat, per aquest motiu diu això, ja que durant les festes ha estat exposat a molts tipus de publicitat.

4B. – Programes com a reality show i telebrossa.

4C. – La persona a qui van destinades aquestes ordres deu estar escoltant programes subjectius. Això és així perquè entenem que l'autor critica “el soroll” que creen aquests programes.

- Quins tipus de programes acostumes a seguir? Per què els trobes interessants?

4A. – Marina: Acostumo a seguir programes de comèdia o dibuixos animats perquè són entretinguts. Albert: Normalment miro documentals o programes d'acció perquè em semblen interessants i entretinguts. Javi: Acostumo a veure programes d'esport o d'acció perquè els trobo entretinguts i divertits.

4B. – Hawai 5.0 i Castle, perquè són intrigants i del nostre grup.

4C. – Roger: Normalment miro debats sobre videojocs a Internet, ja que és un món que m'interessa molt i les notícies de tant en tant a la televisió per no perdre el fil de l'actualitat. A més, miro documentals per aprendre i saber més sobre l'univers.

Daniel: Acostumo a veure sèries televisives per pur entreteniment i notícies per mantenir-me informat.

Amal: Sam i Cat. M'agrada perquè em va agradar el primer episodi que vaig veure.

- Consideres que els mitjans de comunicació han contribuït a potenciar la societat de consum? De quina manera?

4A. – Sí, per diversos tipus d'anuncis: les campanyes publicitàries com la del "Corte Inglés", els anuncis de colònies, que diuen que si compres la colònia coneixeràs més noies i els cotxes que desperten emocions i sentiments.

4B. – Majoritàriament els reality shows, explicant la vida privada dels famosos.

4C. – Sí, els mitjans de comunicació han contribuït molt en la societat del consum. Per exemple, la ràdio va permetre escoltar les opinions sobre un producte i la televisió veure'l.

- El so dels mitjans de comunicació et molesta? T'has trobat en la situació d'haver de renunciar a una conversa perquè era més interessant allò que es deia a la televisió? Què n'opines?

4A. – Marina: Sí, m'ha passat això d'haver de parar una conversació. Trobo que no hauria de ser així, perquè sempre hauria de ser més important una persona que la televisió.

Javi: No hem molesta però si que es repetitiu si m'ha passat que hem trobi parlant amb un amic i dir-li que després el truco. Doncs jo crec que és repetitiu.

Albert: El so dels mitjans de comunicació no em molesta en general, però amb les constants repeticions d'anuncis em comencen a molestar, segurament alguna vegada he renunciat a alguna conversa per a mirar la televisió.

4B. – Depent del volum (si es excessiu). Doncs si opinem que a vegades sí, depen de quin programa que estiguem veient, per ex: les notícies. Ho trobem important.

4C. – Sí, ens molesta el so dels mitjans. Sí, certs cops hem deixat d'atendre a una conversa pel que es deia a la televisió. Això no hauria de ser així però és una reacció natural si el que estàs veient t'interessa més o el que t'estan dient no t'importa.

- Què prefereixes llegir, mirar la televisió o escoltar la ràdio? Per què?

4A. – Marina: No prefereixo cap de les tres. Però crec que els llibres t'ensenyen i la televisió t'entretén.

Albert: Prefereixo mirar la televisió o escoltar la ràdio ja que tinc el suport visual a l'hora de veure series d'entreteniment o consumir informació i no m'agrada gaire llegir, trobo que és avorrit.

Javi: Prefereixo la televisió però igualment m'agraden els llibres i la ràdio amb menys importància.

4B. – Nosaltres preferim mirar la televisió, encara que hi han llibres que ens atreuen i ens agrada llegir.

4C. – Preferim mantenir un equilibri entre llegir i mirar la televisió encara que la televisió és un entreteniment que no requereix un esforç i per tant és més amè.

2.3 SENTÈNCIES

Sentència 1:

- La publicitat no té res a veure amb el que vals.

La memòria encesa, 1977-1992, [Brossa, 1998:311]

Proposta didàctica:

- Estàs d'acord amb el significat de la sentència? Justifica la teva resposta.

4A. – Sí, estem d'acord perquè el valor d'un producte no suma punts al valor propi.

4B. – Sí, perquè normalment la publicitat posa preu a la felicitat (per només un moment).

4C. – Sí, ja que la publicitat no ha d'afectar-nos i fer-nos menysprear. Tampoc hauria de posar-nos a cap pedestal.

Sentència 2:

- Els enemics de la humanitat es fan publicistes!

La memòria encesa, 1977-1992, [Brossa, 1998:311]

Proposta didàctica:

- Escriu arguments a favor i en contra d'aquesta opinió.

4A. – A favor: Els publicistes ens volen fer comprar un producte per a obtenir un benefici, et volen fer comprar un producte donant-te la impressió de que seràs millor, atrauràs a les dones, seràs més intel·ligent... En contra: A vegades et mostren productes que no coneixies i et poden interessar.

4B. – A favor: No té res a favor. En contra: Ja que fan tan bé els cartells o programes de publicitat inciten a comprar coses que un no necessita.

4C. – A favor: ens venen coses que no necessitem, juguen amb les nostres emocions, pensen única i exclusivament el seu benefici. En contra: els publicistes només són treballador que fan el que se'ls demana.

Sentència 3:

- Allò que és bo i els qui fan coses bones no necessiten elogis.

La memòria encesa, 1977-1992, [Brossa, 1998:312]

Propostes didàctiques:

- Estàs d'acord amb el sentit de la sentència? Per què?

4A. – Estem d'acord amb que no hauríem d'esperar una mena de recompensa o premi a canvi, en aquest cas, en forma d'elogi. Hauria de ser un acte moral, per gust propi.

4B. – Sí, perquè aquell que fa les coses bé, les fa per voluntat pròpia, no per rebre res a canvi.

4C. – Sí, perquè qui sap que ha fet les coses bé no necessita que ningú li reconegui.

- T'agrada rebre elogis quan fas alguna cosa bona?

4A. – Sí, perquè reps una opinió bona.

4B. – Si a la majoria ens agrada rebre elogis quan fem coses bé, encara que aquest no hauria de ser el motiu pel qual fas l'acció.

4C. – Els elogis no fan cap mal però no són necessaris.

- Creus que el millor elogi és la satisfacció personal de la feina ben feta?

4A. – Sí, perquè ets sents bé amb tu mateix.

4B. – Per una part sí i per l'altre no, perquè a tothom li agrada que els demes reconeixin una feina ben feta.

4C. – Sí.

Sentència 4:

- La gent hauria de tenir criteri propi i no pas ser víctima d'una manipulació publicitària.

El dia a dia, 1988-1992, [Brossa, 2007:48]

Proposta didàctica:

- Escriu un text argumentatiu a partir de la sentència anterior.

4A. – Cada vegada tenim menys criteri propi per culpa de la publicitat. Poc a poc ens van canviant la ment i la manera de pensar, per les que ells volen que tinguem. Com si fóssim robots de fàbrica programats per comprar.

4B. – (no responen)

4C. – Per a no ser víctimes de la manipulació dels mitjans de comunicació hem de tenir una opinió personal i contrastar la informació i així no caure en les mentides que ens poden dir.

Sentències 5, 6, 7:

- Som responsables de les nostres idees?

Passat festes, 1993-1995, [Brossa, 2000:81]

- La tele ocupa el lloc del pensament.

Passat festes, 1993-1995, [Brossa, 2000:64]

- Procura que no et prenguin la cartera.

El trèngol, 1952, [Brossa, 1990:119]

Propostes didàctiques:

- Creus que les tres sentències podrien relacionar-se en una seqüència lògica? Quina correspondria al plantejament, quina a l'argumentació i quina a la conclusió?

4A. – Sí, en principi la televisió i més concretament la publicitat ens influeixen a l'hora de pensar que és necessari i que no. De manera que som totalment responsables de les nostres idees i hem de preocupar-nos de no comprar massa i innecessàriament.

Estan ordenades:

1. La televisió ocupa el lloc del pensament
2. Som responsables de les nostres idees?

3. Procura que no et prenguin la cartera.

4B. – Sí. Conclusió- Som responsables de les nostres idees? (passat festes)
Sí, perquè cadascú ha de ser suficientment madura per saber el que fa i el que pensa.

Plantejament- La tele ocupa el lloc del pensament. (passat festes)
Sí, perquè la gent es molt influenciada.

Argumentació- Procura que no et prenguin la cartera. (el triàngol)
Procura que no t'enganyin.

4C. – Ja estan ordenades, la primera és el plantejament, la segona el nus i la tercera la conclusió.

- Escriu un breu text on exemplifiquis i justifiquis el sentit d'aquestes sentències.

4A. – (No responen)

4B. – Està a les frases.

4C. – La primera frase ens planteja si les nostres idees són realment nostres o ja venen preconcebudes per la societat. Per exemple, nosaltres no veiem normal que la gent pugui tenir armes amb facilitat però un ciutadà base estatunidenc veu les armes com un símbol de la seva llibertat.

La segona critica que la televisió ens transmeti ideologies i sigui aquesta la que ens creï una mentalitat a l'hora de consumir.

I la tercera és una oració que ens diu que no hem de deixar-nos enganyar per la publicitat dels mitjans.

Sentència 8:

- Disposa la bellesa de mil armes.

Poemes de París, 1956, [Brossa, 1991:118]

Propostes didàctiques:

- Creus que la publicitat fa ús de la bellesa? Justifica la teva resposta.

4A. – Sí, es una estratègia de màrqueting molt resultant i "atractiva" ja atreu a molta gent. Fa canviar la manera de pensar i comprar d'aquesta jugant amb els seus sentiments.

4B. – Sí, perquè per presentar un producte busques un model amb bones condicions estètiques.

4C. – La publicitat s'aprofita dels cànons de bellesa que tenim per fer-nos desitjar un producte.

- Quina figura retòrica es fa servir en aquesta sentència?

4A. – -Es fan servir 3 tipus de figures retòriques:

Hipèrbole "bellesa de mil armes" - exageració

Personificació - tracta la bellesa com una persona ja que es posseïdora de les armes.

Antítesi- La bellesa no sol estar relacionada amb armes.

4B. - Fa servir una hipervole.

4C. – La figura que es fa servir és una hipèrbole, ja que es tracta d'una exageració.

- Digues un parell d'anuncis on s'utilitzi de manera innecessària la bellesa humana per tal de publicitar un producte.

4A. – -Tant en els anuncis de colònies com en els de cotxes s'utilitza la bellesa per atreure l'atenció de la gent.

4B. – Calvin Klein i productes de colònies.

4C. – Els anuncis d'ulleres i de perfums sempre empren els cànons de bellesa per publicitar el producte.

2.4. ACTIVITAT DE SÍNTESE

Redacta un Codi Ètic amb 10 punts que caldria que tinguessin en consideració aquells que es dediquen a la publicitat. Cal adjuntar-hi imatges I fer-ne una presentació en powerpoint. Pots posar-hi també música de fons. Raona cadascuna de les teves tries.

4A. –

1- Els anuncis no han de fer ús dels estereotips.

Els estereotips de bellesa actuals no han de fer sentir malament a la gent que no els compleix.

2- Els anuncis han de ser honests i no donar una imatge distorsionada del producte anunciat.

Els anuncis no han de mentir en cap característica sobre el producte enunciat ja que això és enganyar al consumidor.

3- El focus d'atenció a de recaure en el producte anunciat.

En un anunci l'important ha de ser el producte anunciat y no altres factors.

4- Els anuncis no han de jugar amb els sentiments del consumidor.

Han de mostrar el producte tal i com és per a que els consumidors realitzin una elecció lliure.

5- No s'ha de donar una imatge de superioritat d'un producte envers un altre d'una altre empresa.

No és pot demostrar que un producte sigui millor que un altre de la competència.

6- Mai s'haurà d'estafar el consumidor amb ofertes, rebaixes o preus falsejats.

Quan es fan ofertes i rebaixes han de ser del tot certes, no pot ser que es vulgui enganyar al consumidor.

7- Els anuncis han de mostrar el producte anunciat tan sols com a una opció més en el mercat.

No es pot presentar un producte com a el millor sinó com a una opció més, la elecció de quin comprar a de recaure en el consumidor.

8- No s'ha de fer ús de la intimidació, ni de la por per a convèncer en la compra d'un producte.

Els consumidors han de realitzar eleccions pròpies lliures d'influències exteriors de caràcter manipulador.

9- No s'ha d'incitar al client a comprar productes innecessaris.

No es pot incitar a una persona a comprar un producte que no necessita.

10- No s'ha de fer servir l'imatge d'una persona coneguda per atreure clients.

El producte és el que és, no augmenta la seva qualitat solament perquè una persona coneguda l'utilitzi o tan sols l'anuncii.

Aquests ens han semblat els criteris més adients a jutjar en aquest àmbit.

4B. –

- La publicitat ha de respectar a les persones i la seva religió, a les institucions, als símbols del països...

- La publicitat no pot afavorir cap tipus d'idea o incitar a cap mena d'activitat il·legal.

- Els anuncis han de respectar la privacitat de les persones, l'ús d'imatges de la vida privada, han d'estar permeses per la persona.

- Les peces publicitàries han de ser totalment verídics.

- Cap anunci ha d'induir a la por, al terror o a la violència.

- En tota peça publicitària s'ha d'usar correctament l'idioma i per la cura de l'ortografia.
- Tot anunci ha de ser identificable com una peça publicitària, independentment de quin sigui el mitjà publicitari.
- La publicitat comparativa ha de ser objectiva en la comparació i ha de informar el consumidor sobre els avantatges e inconvenients del producte.
- La publicitat no copiarà, ni imitarà les idees de tercers.
- La publicitat dirigida al públic infantil tindrà en compte vulnerabilitat, la seva inexperiència i credulitat.

4C. –

Justificació

•Mai s'haurà d'intentar que el consumidor es menyspreï per no posseir el producte.

Creiem que hi ha certs anuncis que volen crear una necessitat fent-nos sentir malament per no tenir un producte i això ens sembla poc ètic.

•No estafar al consumidor.

Pensem que el respecte al consumidor és imprescindible, i enganyar a aquest és immoral.

• El producte ha de ser el protagonista.

No ens sembla correcte l'ús del prestigi social de determinades persones per a augmentar artificialment el valor intrínsec d'un producte.

•Aquest no s'ha de relacionar amb un sexe.

Opinem que relacionar un producte amb una imatge de contingut sexista (dones amb productes de neteja o cotxes) només crea més desigualtat.

•L'anunci no ha d'atacar als sentiments.

No és lícit fer servir l'ansietat de les persones que és provocada per imatges impactants.

•Mai s'ha de perjudicar ni atacar a un altre producte de la competència.

En el moment que una empresa falta al respecte a una altra, aquesta perd tota ètica i professionalitat

•Mai s'enganyarà al consumidor en relació amb les ofertes i les promocions.

Les ofertes i les promocions, en el moment de ser anunciades, poden ser aprofitades per a estafar al consumidor. No manquen casos d'anuncis de baixades de preu d'un cert percentatge que no eren correctes o que no seguien la promoció que oferien.

•**No s'ha d'aprofitar la por per a vendre o convèncer.**

Utilitzar les pors i els neguits de la gent perquè comprin uns productes és un acte molt roí.

•**L'anunci no incitarà a la violència.**

Els anuncis que inciten a la violència tant explícitament com implícitament són inacceptables, ja que la violència no s'ha de fer servir mai com a eina.

•**Ningú pot dir que el seu producte ofereix més si dóna el mateix que un altre.**

Ja estem tots acostumats a sentir els comentaris típics que els publicistes relacionen amb els seus productes, però aquests manquen de veracitat o han estat molt manipulats. Per tant, les podem considerar mentides.

3. EL PODER

3.1. POEMA OBJECTE

Prohibit el pas

Brossa, J. (1988): "Prohibit el pas". Mosel & Tschechow Galerie. Foto Wilfried Petzi.

Propostes didàctiques:

- Quins elements apareixen a la imatge? Com estan disposats?

4A. – Un senyal de prohibit passar (el límit), i unes fletxes. Les fletxes estan intentant travessar el senyal.

4B. – Apareixen una senyal de prohibit el pas i quatre fletxes clavades en la senyal.

4C. – A la imatge apareix una senyal i quatre fletxes. Les fletxes estan clavades a la senyal.

- Quin significat creus que poden tenir?

4A. – Aurora: Jo crec que el senyal són totes les lleis, normes, prohibicions que tenim i, les fletxes crec que són les persones que intenten abolir les lleis o són persones que intenten trencar-les.

Sukhdeep: El senyal són normes que ens ha imposat l'estat i les fletxes són persones que intenten trencar-les.

Nagim: Doncs jo crec que el senyal són els polítics i nosaltres som les fletxes que intentem treure les lleis que no ens agraden, però encara que ho intentem, sempre estem al cantó de davant.

4B. – El significat que creiem que poden tenir és el de saltar-se les normes.

4C. – Creiem que pot significar que la gent no respecte les senyals de transit.

- Qui crea les normes? A qui li pertoca canviar-les? Argumenta-ho.

4A. – Les normes les creen les persones que tenen més poder que nosaltres, aquestes poden ser pares, professors, president, etc.

Li pertoca canviar-les a les persones que se li han imposat aquestes normes. Per exemple, si el govern imposa una norma que el poble no li agrada, aquest haurà d'intentar que el govern l'escolti per poder canviar la norma.

4B. – Les normes les creen la gent que està al poder. Li pertoca canviar-les a la gent amb poder segons com reacciona el poble a les normes que hi hagi.

4C. – Les normes les crea el Poder Legislatiu (Parlament). Li pertoca canviar-les al congrés dels diputats i ho voten amb majoria absoluta.

- En tots els llocs i èpoques hi ha hagut sempre les mateixes normes?

4A. – No, en cada país, època, han tingut diferents normes. Per exemple, la llei que prohibia que la dona pogués votar a les eleccions o treballar.

4B. – No, no sempre hi ha hagut les mateixes normes. Ja que per exemple abans estaven en una altra situació molt més difícil i amb altres normes i ara estem en una situació diferent i amb altres normes totalment diferents de les d'abans.

4C. – No, perquè les lleis han anat evolucionant respecte la mentalitat de l'home.

- Quines prohibicions actuals aboliries? Justifica la teva resposta.

4A. – Nosaltres em pensat que aboliríem la llei "Mordaza" perquè és massa restrictiva i limita la llibertat del ciutadà.

4B. – -La prohibició de robar internet, i que sigui gratis. Ja que hi ha molt gent que roba internet d'altres persones sense pagar i s'aprofita. I a més a més, és molt beneficiós per a qualsevol persona ja que té moltes utilitats.

-La prohibició de no poder accedir a llocs concrets amb els animals. Perquè a vegades no tens on deixar-ho a fora i l'has d'entrar a l'establiment.

4C. – Aboliríem la llei mordassa perquè no ens podem expressar.

- Què prohibiries? Per què?

4A. – Entre nosaltres prohibiríem els toros, ja que estan maltracten un animal i aquest és també un ésser viu igual que nosaltres.

4B. – Fumar en TOTS els llocs públics, perquè es molt perjudicial per a la salut de totes les persones que estiguin al voltant d'una persona que fuma.

4C. – Prohibiríem la venda d'estupefactes i armes. Perquè la gent es droga i mata molt fàcilment.

- Creus que és necessari que hi hagi prohibicions? Raona la teva resposta.

4A. – Sí, perquè estaríem en un món anàrquic el qual tothom podria tenir el poder. Si no hi hagués ara mateix prohibicions/normes ara mateix el món hauria acabat, ja que hi hauria moltes guerres d'afrontació.

4B. – Sí, per a controlar a la societat perquè si no, sense lleis ni prohibicions, tot seria un caos.

4C. – Sí, perquè sinó la gent faria el que volgués.

3. 2. TEXTOS

1. DIAGRAMA

El fet és que
Milers d'homes adinerats
Determinen el destí del món,
i en fer-ho s'orienten per un
principi fonamental:
augmentar els beneficis.

(I fins quan durarà aquesta estructura?)

El Saltamartí, 1963, [Brossa, 1984:165]

Propostes didàctiques:

- Qui són segons el poeta els qui determinen el destí del món? A quina gent creus que es refereix? Justifica la teva resposta.

4A. – Nosaltres creiem que qui determina el destí del món són persones que tenen poder i diners com ara els polítics, empresaris, reis, etc. És a dir, el món està determinat per un grup de gent adinerada, ja que pot fer qualsevol cosa per augmentar el seu poder i per tant a poc a poc van destruint el món, per exemple, les persones que extreuen petroli. Aquestes persones estan destruint a poc a poc la terra per aconseguir diners i poder tindre poder.

4B. – Els milers d’homes adinerats. Creiem que es refereix a la classes altes.

4C. – Els homes adinerats. Es referix als líders de les empreses multinacionals. Perquè és la gent més rica del món.

- Creus que la prioritat d’aquests homes és la d’augmentar els seus beneficis econòmics? O, en canvi, pretenen millorar el benestar general de tota la població?

4A. – La seva prioritat és augmentar els seus propis beneficis sense millorar el benestar general.

4B. – Sí, creiem que sí. No, perquè en el poema ja hodiú; s’orienten pel principi fonamental; el d’augmentar els beneficis.

4C. – És argumentar els seus beneficis econòmics, perquè volen diners.

- En què consisteix l’estructura a la qual fa referència en el poema?

4A. – Tot el món està en una situació piramidal en el qual uns pocs manen i la resta mantenen als pocs.

4B. – Doncs que “els mésrics” son els que tenen més poder i possibilitats de canviar les coses, però el que volen és quasi sempre el propi benefici.

4C. – Consisteix en que la gent rica té més poder que l’estat.

- Quines altres estructures d’organització econòmica de la societat coneixes?

4A. – La teocràcia:

Aquest tipus de govern, governa segons las ideas religioses. És a dir las descions polítiques es basen en el mandaments religiosos.

La monarquia absolutista: Té un origen religiós perquè abans és deia que el rei era deú. Tenia tot el poder i governava de forma autoritaria i absoluta.

4B. – Classe mitjana (que viu més o menys bé) i la classe baixa (que normalment viu molt malament i amb una salut dolenta).

4C. – El capitalisme, per la llibertat econòmica.

- Què es critica en aquest poema? Hi estàs d'acord? Justifica la teva resposta.

4A. – Aquest poema critica les persones que tenen poder, diu que ells decideixen el futur del món i de les persones, però l'únic que volen augmentar són els seus propis beneficis. Nosaltres estem d'acord perquè creiem que té raó que les persones adinerades volen beneficiar-se sense mirar les conseqüències.

4B. – Es critica el fet de que els “adinerats” tinguin molt poder i oportunitats que altres persones que treballen igual o més, i cobrin menys. Sí que estem d'acord ja que és molt injusta aquesta situació que es critica en el poema.

4C. – Critica que tothom vol augmentar els beneficis abans del benestar. No, no estem d'acord, ja que gràcies a això estan empobrint.

2. MENTRESTANT...

Mentrestant
el cap de l'Estat diu que ha cedit
a la petició del poble. Ara bé:
el poble està integrat al municipi,
el municipi depèn del poder central
a través del ministeri de la governació,
el ministeri de la governació forma part
del govern, el govern ha de decidir
amb el consell de ministres,
i el consell de ministres és regit
pel cap de l'Estat.

Els ulls i les orelles del poeta, 1961, [Brossa, 1977:551]

Propostes didàctiques:

- Escriu com s'organitza jeràrquicament el poder de l'Estat.

4A. – S'organitza com monarquia relativa que també se li coneix com a monarquia parlamentària. En aquest cas el rei no té el poder absolut, però segueix sent el cap del govern. El rei proposa mesures que han de ser aprovades per un parlament. Tot i això el rei no pot ser escollit de manera democràtica, a vegades també existeix un president com és el cas d'Espanya o Suècia.

4B. – El cap d'Estat controlarà al consell de ministres, i el govern ha de decidir amb el consell de ministres. El ministeri de Governació forma part del govern. El municipi depèn del poder central, i el poble està integrat al municipi.

4C. – 1. Cap d'estat, 2. Consell de ministres, 3. Govern, 4. Ministeri de la governació,
5. Poder central i 6. Municipi.

- Qui té el poder? El cap de l'Estat o el poble? Per què?

4A. – El poder el té l'estat, encara que l'estat fa creure que el poble té el poder. Per tant això fa que el poble cregui que tenen el poder i així l'estat aconsegueix més poder.

4B. – El cap d'Estat, perquè ha cedit a la petició del poble.

4C. – El cap d'estat, perquè és qui ha de fer cas al poble.

- Què vol criticar el poeta amb aquest text?

4A. – Nosaltres creiem que Brossa vol demostrar que l'Estat ens fa creure que el poble té el poder. El poble ens ho creiem i això fa que els hi donem més poder del que tenien abans i més vots.

4B. – El poeta vol criticar l'Estat.

4C. – Vol criticar que la idea del poble està corrompuda per el cap d'estat.

- Quin significat creus que pot tenir el títol del poema?

4A. – Creiem que el títol es refereix que mentre nosaltres creiem que l'Estat està fent una cosa en realitat és un altre. Mentrestant el poble demana la solució d'un conflicte, els polítics van passant d'aquest, fins que aquest s'oblida i es torna un altre cop al principi.

4B. – Creiem que pottenir el significat de que és temporal, i descriu el present.

4C. – Que el poble se n'adona del que està passant.

- A quin tipus de societat pot fer referència el poema?

4A. – Una societat jerarquitzada, és a dir el poder el tenen poques persones. Aquí estaríem creant una piràmide on a dalt de tot és l'Estat que és qui té més poder, sota trobaríem a totes les persones treballadores que mantén a l'Estat.

4B. – Creiem que potfer referència a la societat capitalista.

4C. – A la societat controlada per l'estat.

3. UN HOME REPARTEIX...

La plaça, tant pels edificis com
per l'animació que hi donen els veïns,
és un dels centres de la ciutat.

Un home reparteix fulls clandestins.

Al Parc hi ha una Muntanya suïssa,

un Laberint, un Pavelló xinès i un Temple grec.

Un home reparteix fulls clandestins.

El carrer és tortuós i estret;
té un teatre, dos cabarets i trenta cafès.

Un home reparteix fulls clandestins.

Aquest edifici està destinat
a les oficines de la fàbrica
amb magatzem i taller.

Un home reparteix fulls clandestins.

Hi ha obrers i estudiants tancats
i abandonats en un calabós.

Un home reparteix fulls clandestins.

Per a anar a veure els Ministres, Caps d'Administració i persones de categoria i distinció cal demanar-los per escrit una audiència.

Un home reparteix fulls clandestins.

L'església, malgrat no tenir torre,
sobresurt dels edificis del carrer.

Un home reparteix fulls clandestins.

Entren els criats per anunciar
que el banquet està servit.

Un home reparteix fulls clandestins.

En una comissaria un senyor amb
Abric i barret denuncia que

un home reparteix fulls clandestins.

Poemes entre el zero i la terra, 1951, [Brossa, 1982:243-244]

Propostes didàctiques:

- Què són fulls clandestins?

4A. – Fulls on hi ha un missatge que contra resta la llei.

4B. – Queixes d'amagat contra la societat.

4C. – Els fulls clandestins són fulls prohibits.

- Per què creus que hi ha un home que reparteix fulls clandestins? Què creus deu denunciar?

4A. – Nosaltres creiem que aquest home no està d'acord amb el govern hi vol denunciar, per això dona fulls clandestins a la gent perquè aquestes també hi estiguin en contra.

4B. – Perquè té queixes contra la societat. Creiem que deu denunciar la injustícia de l'Estat.

4C. – Perquè vol queixar-se. Denuncia la política de Franco.

- Ara se'n reparteixen? Quin seria el seu equivalent actual? Quines maneres hi ha de criticar el poder vigent?

4A. – Sí que se'n reparteixen, una d'elles podria ser el top mant.

4B. – Sí. A res, perquè no en fan quasi mai cas a les critiques. Amb manifestacions, revolucions, etc.

4C. – Si, però ara és per Internet, en blocs d'Internet. La manera de criticar és amb les manifestacions.

- Classifica la gent que apareix al poema en dos bàndols. Quin criteri has seguit?

4A. – El criteri que em seguit és del poema perquè en el poema ha repartit les persones entre rics i pobres.

Poder	Poble
Ministres.	Obrers
Esglesia.	Estudiants.
Senyor amb abric i barret.	Veïns
	Criats

4B. – 1 bàndol: La gent que es queixa de la societat. 2 bàndol: La gent que està còmode, i no protesta de la societat. Enshemdonat compte, en el poema, de que hi ha un trosferència a un bàndol i a altre.

4C. – Els rics, pobres o indignats.

- Creus que hi ha persones de categoria i distinció i d'altres que no? Per què?

4A. – Si, sempre em classificat les persones per la seva classe social i pel seu color de pell, perquè vivim en un món on el color i la classe significa més que com és la persona en realitat.

4B. – Sí. Per la injustícia i peltipus de sistema en el que vivim.

4C. – Si, perquè parla de manifestants i gent rica

- Pot tenir vigència aquest text en l'actualitat? Justifica la teva resposta.

4A. – Si, és el cas del top manta, aquestes persones venen productes falsificats per poder viure i les marques/empreses impedeixen que puguin vendre perquè això els perjudica.

4B. – Sí, perquè encara hi hagent que es queixa de les lleis i sempre hi haurà. Igual que hi haurà gent que estiguid'acordant amb les lleis que puguin perjudicar als de les seves categories inferiors.

4C. – Si, però amb alguns canvis, ja que ara no estem en una dictadura però en altres aspectes estem igual que abans (època de Franco).

4. VIATJAVA EN UN VAGÓ...

Viatjava en un vagó de primera i era amic de la bona taula, però, quan el tren entrava en una estació, es traslladava en un vagó de tercera, es descordava el coll de la camisa, prenia un entrepà de truita i sortia a l'andana per donar una imatge adequada als seus adeptes.

Tarannà, 1975, [Brossa, 1988:46]

Propostes didàctiques:

- Qui podria ser el subjecte que viatja en el vagó?

4A. – Qualsevol persona pot ser el viatjan.

4B. – Una persona important.

4C. – El president.

- Qui podrien ser els seus adeptes? Es podrien sentir enganyats?

4A. – El poble. Sí que es podrien sentir enganyats perquè ell dóna una imatge com si fos una persona del poble quan en realitat s'aprofita del poder per gaudir.

4B. – Els seus seguidors. I sí, perquè diu que canvia de vestir per donar bona imatge als seus seguidors.

4C. – Podria ser el poble, sí.

- Quina conducta se li critica? Per què?

4A. – Critica la seva aparença, perquè les aparences enganyen i aquest home està enganyant al poble del qual ell és en realitat.

4B. – El fet de canviar. Per nomès “agradar” o donar “bona imatge”.

4C. – Que viatja en un vago de primera, i en arribar es canvia a una de tercera. Perquè la gent es sent enganyada.

- Quina lliçó se’n desprèn del poema? Justifica la teva resposta.

4A. – No et pots fiar de la persona per la seva imatge perquè aquesta pot ser tot el contrari i tornem a la frase d'abans les aparences enganyen.

4B. – Una persona que canvia de semblar nomès per agradar als demés, sembla per a ell quotidià, i no està ben fet.

4C. – Que no enganyis perquè sempre hi ha conseqüències.

- Coneixes algun cas igual o similar al descrit en el text? Explica'l.

4A. – Tothom té diferents imatges per a diferents persones/moments. Però hi ha persones que saben que són diferents i d'altres que no ho reconeixen i diuen que són sempre les mateixes davant de cada moment o persona.

4B. – Sí, d'unapel·lícula que el protagonista es fa mil·lionari, coneix a la seva xicota i quan va amb ella, s'oculta la seva vertadera persona.

4C. – Per exemple, qualsevol polític, que diu molt i no compleix res.

3.3. SENTÈNCIES

Sentència 1:

- El pedestal són les sabates.

El pedestal són les sabates, 1955, [Brossa, 1991:5]

Proposta didàctica:

- Explica aquesta màxima. Hi estàs d'acord?

4A. – Nagim: Jo estic d'acord perquè els pilars fan referència a cada persona i aleshores som les sabates que és la part més baixa de la persona, tornem a entrar a la figura piramidal.

Aurora: Jo sí que estic d'acord, encara que el poble no hauria de mantenir al govern. Si no que entre tots hauríem de mantenir el país, etc.

Sukhdeep: Jo penso que aquesta frase diu la veritat, ja que el poble manté al govern encara que això no hauria de ser així. Per això, tornem un altre cop a la piràmide, molts mantenen als pocs.

4B. – Sí, perquè no hi hauria d'haver pedestals, perquè ningú és superior a ningú.

4C. – Tots som iguals, perquè tots tenim els mateixos drets.

Sentència 2:

- Ningú no es treu la serp de la corona.

Els entrebancs de l'univers, 1956, [Brossa, 1991:143]

Proposta didàctica:

- **Escriu arguments a favor o en contra d'aquesta opinió.**

4A. –

Sí	No
Espanya	Gandi
Veneçuela	Nelson Mandela
Corea Nord	

4B. – A favor: té raó.

En contra: Les persones “importatants” solen ser moltegeocèntriques i codicioses.

4C. – A favor : es veritat, ja que no hi ha ningun polític que es salvi.

Sentència 3:

- Procura que no et prenguin la cartera.

El tràngol, 1952, [Brossa, 1990:119]

Proposta didàctica:

- **Describeu diferents situacions on introdueixis d'una manera adient aquesta recomanació.**

4A. – Per exemple Si guanyessim la loteria el banc intentaria que nosaltres ens inscrivíssim per ells poder generar un benefici i perquè puguin emportar-se d'aquests. Hacienda et cobraria uns impostos per poder beneficiar-se.

4B. – Quant'estafen o et fan pagar coses que están en un estat dolent o pagues molt per coses innecessàries.

4C. – Quan vas comprar, procura que no et prenguin la cartera. Quan vas al aeroport, procura que no et prenguin la cartera.

Sentència 4:

- Conec la utilitat de la inutilitat.
I tinc la riquesa de no voler ser ric.

La memòria encesa, 1977-1992, [Brossa, 1998:383]

Proposta didàctica:

Transforma la sentència anterior en un text argumentatiu sobre el tema del poder econòmic i la felicitat.

4A. – (No responen)

4B. – La gent pot ser feliç o no ser feliç. Hi hagen que és feliç sense diners i sense res material, perquè no ho necessita i és feliç amb les persones que tenen al costat. Però hi ha persones i que necessiten diners i coses materials per creure's feliç i omplir un possible buit que tenen.

4C. – La riquesa no te res a veure amb el diner, ja que és millor ser ric d'amics, que ric de diners.

Sentències 5 i 6:

- L'or és innecessari. Enterrem roba.

Interluni, 1955, [Brossa, 1991:71]

- Perquè els assumptes marxin els diners són les armes.

Vint-i-una odes, uns goigs, una dansa i un sonet, 1958, [Brossa, 1991:199]

Propostes didàctiques:

- Compara les dues sentències. Creus que són contradictòries?

4A. – Nosaltres creiem que és contradictori, ja que el primer es refereix a les nostres necessitats i la segona fa referència a què la solució dels problemes avui en dia s'han de solucionar amb diners.

4B. – Sí, perquè en una diu que la riquesa no és necessària i en l'altre diu que això és més imprescindible.

4C. – Sí, perquè en una diu que el diner és necessari, i en canvi en l'altre dona a entendre que el diner és la solució dels problemes.

- Quina et sembla més encertada? Justifica la teva resposta.

4A. – Aurora: Jo crec que la més encertada és que les armes són els diners, ja que crec que avui en dia les armes són substituïdes pels diners tothom els necessita per poder viure sense cap problema econòmic.

Sukhdeep: Jo crec que avui en dia donem més importància allò que no és necessari per nosaltres en canvi no valorem allò que en realitat és necessari per poder viure.

Nagim: Jo crec que l'encertada és: diners són les armes perquè avui en dia hi ha molta corrupció i totes les persones amb poder en volen tenir més.

4B. – La segona, ja que vivim en un moment en que el diner fa molta falta per solucionar la majoria de problemes.

4C. – La segona, perquè el que vol dir és que no necessitem de tot per estar bé.

Sentències 7 i 8:

- Tothom es trepitja.

Sumari astral, 1997, [Brossa, 1999:9]

- La febre abat el lleó

I un mosquit espatlla un orgue.

Avanç i escampall, 1957-1959, [Brossa, 1991:239]

Proposta didàctica:

- Tria la sentència que més t'hagi agradat, explica el seu sentit i el motiu pel qual l'has triat.

4A. – Aurora: Aquesta sentència, m'ha agradat perquè crec que és el que està passant avui en dia i és una forma de definir el concepte del nostre cada dia, el que jo entenc d'aquesta sentència és que tothom vol intentar superar a altres persones, com per exemple els polítics, els uns als altres volen intentar ser el millor perquè tothom els voti i siguin més superiors als altres partits polítics. L'escollit perquè és el que bàsicament el que està passant amb el nostre país, tothom vol ser millor però ningú arregla cap problema pel poble.

Sukhdeep: Jo he escollit la sentència de tothom es trepitja perquè avui en dia tothom voler estar més dalt que tu, ferien tot el possible perquè una persona no pugui ser feliç o que aconseguixi els seus somnis. M'agrada perquè és una gran veritat i perquè he vist moltes persones que fan això.

Nagim: Jo crec que aquesta frase és encertada perquè qualsevol cosa petita que sigui, pot acabar amb una més gran que ella, que és com es veu en aquesta sentència.

4B. – “Tothom es trepitja”- Sentència nº 7. Significa que la gent es trepitja constantment entre sí al intentar superar-se.

4C. – Ens ha agradat més la segona. Vol dir que un mal molt petit pot acabar amb alguna cosa molt gran. L'hem triat perquè ens ha agradat el seu significat.

3.4. ACTIVITAT DE SÍNTESE

Escriu un decàleg amb les qualitats que creguis que hauria de tenir un bon governant. Cal adjuntar-hi imatges i fer-ne una presentació en powerpoint. Pots posar-hi també música de fons. Raona cadascuna de les teves tries.

4A. –

1. Intel·ligent: Un president ha de ser molt intel·ligent perquè ha de prendre decisions molt importants que afecten a tot el poble. Si el pren una decisió

2. Passió pel que fa: Ser un president és una tasca molt difícil perquè és responsable de molts problemes governamentals. No pot tenir una vida privada i ha de comportar-se bé per donar exemple. Per això un president li ha d'agradar el seu treball sabent les coses negatives i positives.

3. Ser valent: Un bon president ha de ser valent perquè pren decisions importants que poden afectar de manera negativa el poble per això quan el poble estigui descontent ha de saber enfrontar-se aquestes situacions.

4. Buscar el millor pel país: Encara que tingui molt de poder ha d'estimar el seu país davant de qualsevol cosa. Sempre ha de fer coses pensant el bé del país i no pel seu bé.

5. Bona comunicació: Ha de saber explicar-se bé i escoltar les necessitats del poble també ha d'explicar de manera clara la proposta del seu partit. És molt important tenir una bona comunicació constant amb el poble.

6. Ser una bona persona: Un president ha de ser simpàtic, alegre, amable... Un president que és molt seriós inspira por i és difícil que guanyi el vot del poble.

7. Transmetre confiança: és molt important que transmeti confiança, seguretat. Una persona que va a votar necessita saber que està protegit perquè el president fa la seva tasca.

8. Escoltar el poble: Nosaltres creiem que això és el més important perquè ningú polític sap escoltar el poble. Han d'escoltar el poble i fer el que la majoria del poble vol. Per exemple si és vol crear una nova llei s'hauria de fer un referèndum per saber la veu del poble.

9. Deixar-se conèixer: És important perquè és necessari saber una mica la vida del

president. Que ha estudiat com ha sigut la seva infància, etc. Creiem que és important perquè així el poble sap com és i el votaran més. Si no sabem res, desconfiarien d'ell.

10. Complir les propostes: És necessari que un president compleixi les propostes que ha fet el públic abans de començar ser president. Si no compleix les promeses, això significa que el seu partit és mentider i que no és Un bon president.

4B. –

- Sincer: Per no enganyar-nos.
- Honrat: Per no “robar-nos”.
- Organitzat: Perquè sàpiga aplicar bé les lleis.
- Just: Per aplicar justícia a les persones que la mereixen.
- Solidari: Per ajudar al seu poble.
- Que sàpiga escoltar al seu poble: Per prendre les decisions adequades.
- Empàtic: Per posar-se a la pell de les persones que ho passen malament.
- Que el poder de ser governant no el transformi a pitjor: Per no estar corrupte.
- Experimentat: Per poder suportar tot el que vingui.
- Preocupat pel bé comú i no només d'un grup poderós: Perquè així centra més atenció al poble.

4C. –

GENTILESA: per poder apropar-se més a la gent ha de ser simpàtic, amable...

COMPLIR PROMESSES: ha de complir el que diu per no enfonsar el país.

VALENTIA: haver de prendre decisions pot afectar de manera positiva o negativa, així que ha de ser valent.

VESTIR BÉ...: Ha de causar bona impressió; vestir bé, ser educat,...

ESCOLTAR: Que escolti les propostes dels ciutadans i apliqui les que cregui necessàries.

INTEL·LIGÈNCIA: la intel·ligència d'un president hauria de ser superior a la de una persona normal.

RESPECTE: No ha de faltar el respecte a ningun ciutadà per molt inferior que sigui.

VOLER LO MILLOR: Busar lo millor per el seu país.

SER UN BON COMUNICADOR: Perquè la gent entengui el que diu sense problemes ni dubtes.

DIVERTIR-TE: Li ha d'agradar la seva feina ja que ser president no és fàcil.

4. EDUCACIÓ

4.1. POEMA CORPORI

Homenatge al llibre

Brossa, J. (1994): “Homenatge al llibre”, encàrrec del Gremi de Llibreters de Vell.

Propostes didàctiques:

- Per què creus que el Gremi de llibreters de Vell va encarregar l'any 1994 un poema objecte d'homenatge al llibre per col·locar-lo a la cruïlla del passeig de Gràcia amb la Gran Via de Barcelona?

4A. – Creiem què te a veure amb alguna tradició del gremi.

4B. – El grup pensa que per demostrar la importància que tenen els llibres i la lectura. El lloc és un punt clau perquè ho vegi molta gent.

4C. – Esta situada en aquesta localització perquè allà es celebra anualment la fira del llibre d'educació antic i modern. El llibre esta encarregat per celebrar el 43e aniversari de la fira i ho van encarregar a Brossa perquè era un gran poeta i la seva poesia va donar influència als poetes d'avui.

- Per què són importants els llibres?

4A. – Perquè tot el sap l'ésser humà és en els llibres, i són necessaris per transmetre coneixements, opinions, Informació etc...

4B. – Tots pensem, que són importants per culturitzar-se, aprendre i també per alguna funció lúdica, divertir-se i entretenir-se.

4C. – Perquè la gent no sigui analfabeta i tinguin més cultura literària.

- Fixa't que la base sobre la qual s'aguanta el llibre és com la d'un saltamartí. Què pot voler transmetre el poeta amb aquest detall?

4A. – De la mateixa manera que el saltamartí retorna a la seva posició inicial, també ho fa el llibre superant els obstacles que ha de fer front.

4B. – Creiem que vol donar a entendre que els llibres i tot el que transmeten són coses que poden durar molt, superar qualsevol obstacle i tornar al seu punt inicial sense patir cap mal.

4C. – Es un homenatge ja que Brossa va escriure un poema amb l'idea d'un saltamartí que va ser dedicat al poble.

- Consideres que tothom hauria de saber llegir? Justifica la teva resposta.

4A. – Sí, una persona que no es capaç de rebre informació per escrit en les nostres actuals vides, té molt difícil fer qualsevol cosa.

4B. – Sí, creiem que és un dret universal, que hauria de tenir tothom a l'abast ja que culturitza, ens ensenya a aprendre i ens fa créixer com a persones.

4C. – Que el món de la cultura literària o la literatura moderna seguirà tirant endavant per molt que la gent deixi de llegir poesia perquè te encara una gran part a la literatura moderna.

- Quin ha de ser el perfil d'un bon lector?

4A. – Què sigui una persona constant que li agradi llegir i el que llegeix.

4B. – Tots tres pensem que ha de ser una persona que s'entretengui llegint, que li agradi aprendre coses noves i culturitzar-se.

4C. – Que li agradi llegir i gaudeixi llegint el que llegeix.

- Busca informació sobre l'índex d'analfabetisme al món. Quines conclusions treus dels resultats observats? Com es podria solucionar aquest problema?

4A. – Hi ha més persones de les que ens pensem que són analfabetes, perquè la majoria d'aquests estan concentrats en països del tercer món. S'hauria de ajudar i transmetre aquest hàbit i facilitar l'obtenció de llibres.

4B. – El percentatge en aquests moments encara és molt alt, augmenta encara més quan parlem de dones. Cada 'x' temps va disminuint, però segueix sent altíssim. El problema es podria solucionar si l'educació que s'ofereix fos pública i de qualitat igual en tots els països i per a tothom.

4C. – El 67% d'homes i el 86% de dones son analfabets. Que encara estant en una època moderna hi ha tanta analfabeta en el mon i per solucionar aquest problema, projectes haurien de ser destinats als països mes pobres per ajudar a la gent analfabeta per tenir una educació assegurada i una cultura adequada.

- Quins altres objectes creus que mereixerien un homenatge? Raona la teva tria.

4A. – Objectes molt útils en el nostre dia a dia i siguin molt útils: -El mòbil -La rentadora -El satèl·lit.

4B. – Un homenatge per a totes les dones que han lluitat i lluiten per a una igualtat entre sexes, a totes les persones que lluiten i han lluitat per una igualtat entre colors, països i ideologies. Ja que tots som humans i ens mereixem un forat en aquesta societat. Creiem que s'hauria de fer un monument perquè són persones i lluites a les que no se li dona massa importància i són fonamentals.

4C. – Menjar per sobreviure, lletres per saber l'alfabet perquè sense lletres no pots escriure, i el mon perquè sino no existiríem.

4. 2. TEXTOS

1. A CADA NOVA QUE ARRIBA...

A cada nova que arriba sóc més feliç;
cada vegada el seu mite va més per terra. No
ha fet res pel seu poble ni per ningú; només
ha sabut tenir la gent sumida en la ignorància.
Em plauria de veure'l desposseït de tot, convertit
en un d'aquests desgraciats que ell diu
que s'estima tant.

Poemes públics, 1974-1975, [Brossa, 1987:111]

Propostes didàctiques:

- A qui podrien anar dirigits aquests versos?

4A. – Als professors i els seus alumnes.

4B. – Pensem que podrien anar dirigits cap als polítics.

4C. – Els versos podrien anar dirigits al Rei.

- Què es critica en aquest poema?

4A. – Coneixement dels alumnes.

4B. – La incompetència d'algú, que creiem que són els polítics, la gran hipocresia i com tracten al poble.

4C. – Aquest poema critica que la gent que te poder es egoista i te la gent sumida en ignorància per poder fer ell que el vulgui i no ajudar el poble. El poema diu que li agrada la gent desgraciada i tenen por de que ell es converteixi en un d'elles.

- A qui li pot interessar tenir la gent sumida en la ignorància? Per què?

4A. – Al govern per poder assegurar-se el poder sobre el poble.

4B. – Als polítics. Per poder seguir vivint igual de bé que fins gràcies a la professió i a costa del poble. Si mantenen al poble sumit en la ignorància, aquest no es pot revoltar contra ells.

4C. – Li pot interessar al rei, i així el poble encara l'estima, encara que no faigi res pel seu poble i no faigi servir el seu poder per fer bons actes.

- Com es pot aconseguir que la gent visqui en la ignorància? Escribeu una llista d'accions que podrien afavorir-la. Argumenta la teva resposta.

4A. – Fent-los creure en el que aprenen, intentant que siguin més com els altres i donant-li més capacitat de raó que de crítica.

4B. –

- Suprimint l'educació pública. La gent que no pugui tenir accés a l'educació privada viurà sense educació i per tant serà més fàcil de manipular.

- Enganyant a la gent fent servir la demagògia. Si es diu tot el que el poble vol escoltar, farà que aquest no es qüestioni res, que es calli i s'acceptin totes les injustícies

- Inculcant ideals feixistes, racistes, homòfobs i masclistes. Si s'inculquen ideals que fan que la gent tingui ments molt tancades i que usen l'odi com a arguments, fan que la gent no vulgui informar-se ni ser informat.

4C. – Mentint i posant falses visions, pintant una realitat que no es. Enganya el poble i els fa creure que es bona persona i que es preocupa pel poble quant en realitat no compleix les promeses que fa.

- Com es pot aconseguir que la gent visqui en la saviesa? Escribeu una llista d'accions que podrien afavorir-la. Argumenta la teva resposta.

4A. –

- Donant-los més experiència que intel·ligència

- Fent que siguin més ells mateixos i no ser igual. Pensar per un mateix

- Fer-los ser més crítics sobre les coses, que diguin "Jo penso que..."

4B. –

- Millorant l'educació, creant accés un a aquesta per a tothom. Tothom tindria coneixements i per tant arguments per poder defensar les diferents opinions, sempre sabent del tema.

-Tenint llibertat d'expressió i de pensament. Tothom podria qüestionar-se moltes coses i també compartir opinions amb els altres. Per tant el coneixement augmentaria.

-Eliminant l'odi de la societat. L'odi cega i fa que la gent no pensi.

4C. – Dient la veritat i deixant clar les coses perquè el poble s'assabenti dels seus actes.

- Creus que actualment la majoria de la població viu en el desconeixement? Justifica la teva resposta amb exemples.

4A. – Sí, però lo que la gent, la població, i tots en general hauríem de pensar més que buscar coneixement, si penséssim més sabríem que si vivim malament o bé es per conseqüències de coses que hem fet en un passat, Pensar és coneixement i experiència es intel·ligència.

4B. – Sí, perquè vivim en un món globalitzat on només ens assabentem del que els que manen, els més rics, volen.

4C. – Crec que si perquè per exemple, molts polítics fan decisions sense saber de veritat les conseqüències que portaran aquestes decisions, i després es troben en més problemes. Perquè també en el món passen moltes coses de les quals la majoria del temps no ens enterem i el govern només ajuda a la gent que a ells els interessa, ja que els hi poden proveir beneficis i bona fama.

- Estàs d'acord que la informació és poder? Raona la resposta.

4A. – No, pots tenir informació i no poder fer res a causa de moltes coses.

4B. – Sí, quanta més informació tens més saps, més pots manipular als que no saben. Per tant t'atorga més poder.

4C. – Si perquè el poema diu que ell no ha fet res pel seu poble volguent dir que en teoria té el poder per fer-ho però no l'ha fet servir.

2. CEP

- És un sistema d'ensenyament que bloqueja la personalitat profunda. No es tracta de ser tu mateix, sinó de ser més que els altres. Jo crec que un mestre ens ha d'alliberar i tornar-nos a la realitat de nosaltres mateixos. Aquest sistema

opressiu era tot el contrari.

A més, pegaven.

La memòria encesa, 1977-1992, [Brossa, 1998:31]

Propostes didàctiques:

- Per què porta aquest títol el poema?

4A. – Perquè es fa referència a un instrument de Bloqueig.

4B. – Perquè un cep serveix per torturar, caçar i immobilitzar, i el poema parla de com el sistema educatiu bloqueja la personalitat, no et deixa ser tu mateix, és opressiu i a més, et piquen.

4C. – El poema s'anomena Cep perquè un cep serveix per bloquejar, i en aquest context es com si els hi possessin un cep imaginari als nens per bloquejar-los i fer el que vulguin amb ells i així controlar-los, ja que els hi bloquegen la seva personalitat.

- A quin sistema d'ensenyament fa referència?

4A. – Sistema d'ensenyament i/o educatiu, però personalment faria referència a qualsevol sistema d'avui en dia.

4B. – Creiem que fa referència al sistema educatiu de quan ell era petit, per tant, de fa uns 80 anys. Ho pensem perquè el pegaven, i ara això ja no es fa.

4C. – Fant servir el sistema d'ensenyament opressiu que bloqueja la personalitat profunda i també fan servir la violència.

- Creus que en alguns aspectes encara és vigent?

4A. – En tots els aspectes

4B. – Sí, pensem que actualment tenim una mínima llibertat d'expressió, no podem triar el que volem aprendre i el que no i es qualifica als alumnes per notes superiors o inferiors, i això fa que la persona es senti molt malament i entre professors i companys se'l carreguen.

4C. – Si perquè encara es censura algunes parts de l'educació.

- Durant els teus estudis, has tingut mai la sensació d'estar competint amb la resta de companys de classe? Si la resposta és afirmativa, digues en quina situació?

4A. – No, perquè sempre hem pensat que competir en un sistema d'ensenyament es inútil.

4B. – Sofian: Sí, en activitats de classe i en els exàmens.

Marina: No, crec que per ser millor en els estudis que els altres no ets millor persona, ni superior (encara que fomentin, amb aquest sistema educatiu, tot el contrari.)

Ivan: Aquest dia l'Ivan no va assistir a classe.

4C. – Si perquè alguns alumnes es creuen millor que els altres, i tot volen aconseguir ser el millor de la classe.

- A l'institut sents que ets tu mateix o, en canvi, sents bloquejada la teva personalitat? Sempre o depèn de la situació? Explica-ho amb exemples.

4A. – Casi sempre per l'ambient que hi ha a classe o al institut en general, al institut no et pots sentir tu mateix, en canvi quan surto tothom em nota diferent i jo a ells també. Però depèn de com estiguis també pot ser que la meva personalitat ja no estigui bloquejada, tot està en un mateix.

4B. – Creiem que bloqueja la personalitat i la manera de ser, ja que si penses diferent al professor i ho expresses et cohibeixen, però creiem que som persones amb bastant personalitat i intentem ser sempre nosaltres mateixos.

4C. – No, em sento jo mateixa.

- Quines funcions creu el poeta que ha de tenir un mestre? Quines altres hi afegiries?

4A. – Un mestre ha de ser algú que transmeti la seva experiència als inexperts o als nous en aquest món, i hi ha de fer que cadascun sigui crític, pensi, raoni per si mateix i no donar massa importància a lo que et diuen els demes.

4B. – Creu que t'ha d'alliberar i tornar-te a la realitat d'un mateix. Pensem que també ha de ser una persona que t'ajudi a trobar-te amb tu mateix i que a part d'ensenyar-te una matèria t'ensenyi coses de la vida i conceptes més pràctics.

4C. – El poeta creu que els metres han de creure i alliberar i tornar-nos a la realitat de nosaltres mateixos.

- Consideres que pegar és educatiu? Justifica la teva resposta.

4A. – D'educatiu no te res, pegar és una acció inútil perquè no aconsegueixes res positiu, si pegar fos educatiu aniria jo per el món demanant que em peguessin, però té un sentit “un paper en blanc és més útil que pegar”.

4B. – No, aquest mètode t'ensenya que la solució a tots els problemes és la violència i no és així. No fa que aprenguis res, fa que et sentís pitjor.

4C. – No. Perquè es la manera menys educativa d'ensenyar, ja que als nens sel's hi ensenya que no han de pegar a la gent, i si els Mestres ho fan, es contradictori i els nens poden pensar que esta be pegar.

3. MANTENIR-SE ESCÈPTIC...

Mantenir-se escèptic forma part d'un sentiment d'orgull, perquè, malgrat els avanços tècnics, quan ens referim al coneixement com a tal, succeeix que ignorem moltes coses més que no pas sabem.

Tarannà, 1975, [Brossa, 1988:122]

Propostes didàctiques:

- Què vol dir mantenir-se escèptic?

4A. – Vol dir mostrar una actitud desconfiada de la raó per a descobrir la veritat, ja que les sensacions per les quals és percep la realitat només es mostren l'aparença de les coses.

4B. – Doncs que no creus en el que no comproves tu mateix. Per molt que et diguin alguna cosa i t'ho assegurin no ho creus fins que ho veus.

4C. – Tenir dubtes i sempre necessitar proves.

- Quins avanços tècnics consideres més importants? Per què?

4A. – La nevera, ja que manté els aliments comestibles més temps. La rentadora també ha sigut un gran avanç i sobretot l'internet, per facilitar-nos la comunicació.

4B. – Avanços tècnics en la medicina, han salvat vides i prevenen moltes malalties.

Avanços tècnics en les telecomunicacions, ajuden a comunicar-te amb gent llunyana a tu (propera també) i a informar-te més.

4C. – Les xarxes socials per a les comunicacions d'avui en dia, també avanços tècnics per als hospitals ja que gràcies a ells poden progressar amb diverses enfermetats.

- Estàs d'acord que en referència al coneixement ignorem moltes coses més que no pas sabem?

4A. – Sí, no és pot saber tot. Però hi ha coses que podríem saber i les ignorem.

4B. – Sí, perquè podem saber molt d'algun tema / alguns temes però sempre hi haurà una part, major, que no coneixem, ja que ningú l'ha descobert.

4C. – Sí, perquè la gent avui en dia ignora moltes coses degut a que es preocupen només per ells mateixos i lo que ells volen saber.

- Consideres que cal plantejar-se dubtes, fer-se preguntes, qüestionar-se el món?

4A. – Sí, Qüestionar-se el món i a un mateix també.

4B. – Molt. Si no ens plantegem les coses mai voldrem aprendre i si no tenim les ganes i la curiositat de conèixer coses noves, arribarà un punt on no sabrem res. Per tant és molt important dubtar, qüestionar-se i fer-se preguntes.

4C. – Si, perquè les coses no són sempre tant simples i si no les qüestionem entres en una situació en la qual no saps totes les conseqüències que sortiran.

- Els avanços tècnics han ajudat a respondre les grans incògnites vitals?

4A. – No, la tecnologia no ho pot resoldre per si sola.

4B. – No tots, hi ha molts que han ajudat però han creat més dubtes. Hi ha incògnites vitals que es no resoldran ja que no tenim tants avanços i d'altres perquè depenen del pensament i l' interpretació de cada persona.

4C. – Si i no perquè els avanços tècnics han pogut respondre una d'aquestes incògnites vitals. D'altra banda hi han preguntes que per molts avenços tècnics que hi hagin no es podran respondre.

4. ÉS CLAR QUE S'HAN CREAT GENERACIONS EGOISTES

És clar que s'han creat generacions egoistes!
En comptes d'educar la gent amb esperit crític,
els presenten una teòrica societat perfecta sense
possibles opcions, dogmàtica, no pas plantejant
els problemes, sinó donant solucions prefabricades.

El més cepat va treure un paquet de cigarrets
i en va agafar dos: l'un, se'l va posar darrera
l'orella i va encendre l'altre.

Tarannà, 1975, [Brossa, 1988:211]

Propostes didàctiques:

- Consideres que la teva és una generació d'egoistes? Per què?

4A. – Sí, les persones solen mirar per ells mateixos.

4B. – Sí, ens han ensenyat a ser així, a no compartir, a que tot es nostre i que no es comparteix. Ens aferrem a les coses i això crea moltes desigualtats.

4C. – Sí, perquè avui en dia no hi ha ni una persona que no sigui egoista, ja que la societat ens ha fet pensar que ens hem de posar a nosaltres primers i així creixem per naturalesa sent egoistes.

- En la teva educació han fomentat el teu esperit crític? Qui?

4A. – Dins l'escola i l' institut no és comentat inclòs universitats, en canvi els meus familiars van educar el meu esperit crític.

4B. – Marina: Sí, la meva mare i els meus tiets i tietes. També moltes amistats ja que em moc per àmbits polítics i assemblearis. Ivan: Sí, jo sol, per les ganes de saber. Sofian: Sí, el meu pare, m'ha fet pensar i qüestionar coses per experiència pròpia.

4C. – Si, perquè les Mestres i les escoles sempre ens han dit que quan donem una opinió hem de raonar-la.

- Què vol dir una societat perfecta sense possibles opcions, dogmàtica?

4A. – Desde petits el món se'ns presenta com un lloc bonic i perfecte però en realitat és un lloc de mentides, on només ens oculten la realitat sense deixar-nos la nostra capacitat de opinar i que fer amb la nostra vida.

4B. – Un món on tot sigui perfecte ja que només hi hauria una mentalitat i no es qüestionaria res ni hi hauria revoltes.

4C. – Es tant perfecte que no et dona possibilitats de canviar la societat en la que vius per tant has de seguir el plan que et donen i conformar-te.

- En quines assignatures et plantegen activitats de resposta oberta?

4A. – Ètica.

4B. – A la classe de català, de vegades a castellà i quan obrim debats a l'hora de tutoria.

4C. – En quasi totes ja que diuen que donguis la teva resposta i la raonis.

- En quines assignatures et plantegen activitats de solució tancada?

4A. – Tota la resta.

4B. – A mates, socials, física i química.

4C. – Em mates, socials i llengües a vegades.

- Quines t'agraden més? En quines et sents més còmode? Justifica les teves respostes.

4A. – Les de resposta oberta, ja que podem donar la nostra opinió.

4B. – Marina: A català, ja que podem ser nosaltres i tenir les nostres pròpies opinions.

Sofian: A educació física, puc ser jo i gaudir de l'estona. Ivan: A cap.

4C. – En les que tinguin resposta oberta ja que pots tenir la teva pròpia opinió i veure les idees dels altres companys.

4. 3. SENTÈNCIES

Sentència 1:

- Hi ha uns llibres que es deixen llegir
i uns altres que hi has d'anar.

Sumari astral i altres poemes, 1997, [Brossa, 1999:25]

Proposta didàctica:

- Fes una llista dels llibres que més t'hagin agradat. Els classificaries en el grup dels que es deixen llegir o en el grup dels que hi has hagut d'anar? Justifica la teva resposta.

4A. – (No responen)

4B. –

Marina

El viatge íntimo de la locura. Es deixa llegir. L'argument t'enganxa.

També això. Es deixa llegir. Al tenir un bon argument vols seguir llegint.

El món groc. Hi has d'anar. Està molt bé, però has de forçar-te una mica per llegir-lo, ja que fins a la meitat no t'atrapa.

Sofian

Las lágrimas de Shiba. Es deixa llegir. M'agrada l'argument i l'història.

Bleach. Es deixa llegir. Des del principi està molt bé.

Ivan

Scott Pilgrim. Es deixa llegir. M'agrada l'història des del principi.

Robinson Crusoe. Es deixa llegir.

4C. –

Es deixa llegir	Els hi has d'anar
ANNA: how i live now	ANNA: of mice and men
KEVIN: misterioso asesinato del perro a media noche	KEVIN: el príncipe de la niebla
BOUCHRA: cançons per Paula	BOUCHRA: el monjo que es va vendre el ferrari

Sentència 2:

- Algú enraonava amb un deix que demostra que li agrada de llegir.

El dia a dia, 1988-1992, [Brossa, 2007:94]

Proposta didàctica:

- Quines característiques podem trobar en el parlar d'algú que li agrada de llegir?

4A. – La seva forma de dir les coses, la manera en la que s'expressa comparant-lo amb algú que llegeix poc, les formes de raonar, pensar, expressar-se, parlar o dir no són les mateixes.

4B. – Un llenguatge més cult, depèn del que llegeixi paraules més tècniques i un vocabulari molt més ampli.

4C. – Que es molt imaginari/fantasiós i apassionat i millora l'escriptura i el vocabulari.

Sentències 3 i 4:

- El domador no ha d'imposar càstigs sinó donar premis.

El dia a dia, 1988-1992, [Brossa, 2007:64]

- De tots els camins en podem treure allisonament.

El dia a dia, 1988-1992, [Brossa, 2007:123]

Proposta didàctica:

- Explica aquestes dues sentències. Hi estàs d'acord?

4A. – Sentència 3: vol dir que premiar lo que s'ha fet bé donarà millors resultats. Estem d'acord. Sentència 4: vol dir que de qualsevol camí que prenguis en la vida o vagis on vagis pots aprendre algo. Estem d'acord.

4B. – Marina: Jo crec que la primera té raó, no calen càstigs per entendre que fas malament. Però també crec que és molt important premiar a algú quan fa les coses bé. La segona també en té, ja que durant el camí aprens moltes coses, superes molts obstacles i et trobes amb moltes coses que t'ajuden a créixer personalment, i això és un allisonament.

Sofian: Crec que la primera en part té raó, crec que castigar està bé sempre que no sigui físicament. En la segona coincideixo amb la Marina.

Ivan: Si el càstig no és físic està bé. Respecte la segona comparteixo l'opinió amb els meus companys.

4C. –

-Vol dir que la persona aquella no ha de castigar sino donar premis.

- De totes les coses en podem aprendre ja siguin bones o dolentes.

Sentència 5:

- Avui l'educació és un instrument per a afavorir els privilegis d'uns quants.

Tarannà, 1975, [Brossa, 1988:84]

Propostes didàctiques:

- Escriu arguments a favor i en contra d'aquesta opinió.

4A. – No creiem que hi hagin arguments en contra ja que té tota la raó, avui en dia tots som utilitzats per culpa d'uns pocs.

4B. – Almenys els privilegis d'alguns es veuen afavorits. S'haurien d'afavorir els privilegis de tots.

4C. – Els de les escoles privades tenen més privilegis que els de la pública. La majoria estudia i altres com per exemple en Àfrica no tenen educació.

Sentències 6, 7 i 8:

- No pot perquè no creu poder i malpensa.

El pedestal són les sabates, 1955, [Brossa, 1991:13]

- Voler-ho saber tot sembla talment perseguir l'horitzó.

Passat festes, 1993-1995, [Brossa, 2000:11]

- Un coneixement deixa de tenir validesa si no va acompanyat d'una formació humana.

Passat festes, 1993-1995, [Brossa, 2000:64]

Proposta didàctica:

- Tria la sentència que més t'hagi agradat, explica el seu sentit i el motiu pel qual l'has triat.

4A. – La 7: Aquesta sentència fa una comparació de l'absurdesa de voler saber-ho tot amb l'horitzó, ja que ambdós són infinits. Hem triat aquesta sentència perquè és amb la que més d'acord estem de les 3.

4B. – Marina: La primera, m'agrada perquè crec que és certa. Diu que alguna persona no pot, únicament perquè pensa que és incapaç que no pot. Al pensar això i fer-se mal es converteix en incapaç, únicament per el seu estat psicològic.

Sofian: La tercera, perquè m'agrada el pensament, em sento identificat. Crec que té raó ja que una persona no pot ser humà si no aprèn a ser-ho.

Ivan: La tercera, m'agrada el pensament. Penso que pots ser llest i ser molt bo a matemàtiques, català o socials, però no saber ser persona, i per tant no et serveix de res ser llest.

4C. – No pot perquè no creu poder i malpensa: perquè sino creu que pots fer una cosa mai la podràs fer.

4.4. ACTIVITAT DE SÍNTESI

Redacta un decàleg sobre com hauria de ser per tu l'educació en els seus aspectes més rellevants. Cal adjuntar-hi imatges i fer-ne una presentació en powerpoint. Pots posar-hi també música de fons. Justifica cadascuna de les teves tries.

4A. –

- 1-Ensenyar a respectar i tolerar
- 2-Passió per ensenyar
- 3-Transmetre ganes d'aprendre
- 4-Estimular talents innats
- 5-Incentivar la bona comunicació i expressió
- 6-Ensenyament de coses pràctiques i útils pel futur
- 7-Coneixements bàsics
- 8-No manipular l'educació
- 9-Formar un esperit crític i creatiu
- 10-Ensenyament fora de l'aula

4B. –

Que no existís l'educació privada, això faria que la pública fos de major qualitat.

Que el material escolar (llibres, fulls...) de l'educació pública fos molt més assequible, que tothom pogués tenir-ne. Per que passes això es podria fomentar molt més el reciclatge.

Una educació no sexista, no homofoba i no racista. On des de petits ens ensenyin a que dos persones del mateix sexe també es poden estimar, que un home i una dona han de tenir els mateixos drets, i que el color de la pell no ens fa millor ni pitjor persona.

Un sistema on els professors no només ens ensenyin la matèria, sinó que també ens ensenyin a ser humans.

Classes amb un nombre d'alumnes menor, creant una relació molt més propera professor/a- alumne/a i una cohesió entre els companys i companyes molt major.

Horaris que respectin les hores que s'han de dormir. Començar tant aviat no és bo, fa que els alumnes i les alumnes estiguin cansats i cansades i per tant no tant atens com podrien estar-ho.

Aules on la tecnologia (Internet, ordinador, projector...) funcionin bé.

Evitar fer totes les classes a l'aula i fer-les més dinàmiques. Sortint fora del centre, fent excursions, practiques...

Canviar les cadires per alguna cosa més còmoda, així els alumnes i les alumnes podrien estar mes agust a l'aula, i no agafar mals d'esquena, etc.

Augmentant el temps d'esbarjo, on els alumnes i les alumnes es poguessin esvaire de veritat.

4C. –

Entretinguda.

Que els alumnes tinguin una bona relació amb els Mestres.

Que els alumnes es sentint agust en el entorn escolar.

Hauria de ajustar-se als requeriments i nivell de cada alumne.

Que ensenyin una varietat mes gran d'assignatures.

Que tinguin classes que es centrin per ajudar-te en el teu futur i problemes quotidians.

Que faigin classes especificues per cada sortida als diferents batxillerats.

Mes interactiva

Que el nivell d'educació hauria de ser igual en totes les escoles siguin privades o publiques,

Que tant en els països pobres com els rics puguin tenir accés a una educació adequada.

5. AMOR

5.1. POEMA VISUAL

NUPCIAL

Brossa, J. (1984-1988): “Nupcial”.

Propostes didàctiques:

- Quins elements apareixen en el poema visual?

4A. – Un braçalet i unes manilles.

4B. – La meitat d'unes esposes, enganxades a una joia.

4C. – Al poema visual apareix un braçalet i una esposa.

- Com estan disposats? Què et suggereixen?

4A. – Lligades horitzontalment. Ens suggereix que per molt que et casis, també ens suggereix que et fan creure que el matrimoni és molt bonic però realment no ets tot el lliure que et penses perquè al final estas acabant fent que tu estiguis lligat a una persona i aquesta persona a tu.

4B. – Estan enganxats, com si la joia, fos una de les esposes. Que el matrimoni es com esta presoner, o lligat a la teva parella.

4C. – Estan disposats de manera que un està lligat a l'altre. Ens suggereixen interessos i absència de llibertat.

- El títol en facilita la comprensió? Per què?

4A. – Sí. Perquè et parla del matrimoni.

4B. – Sí, perquè si no poses el títol, es podria interpretar com que estem lligats o presoners del consumisme i el materialisme.

4C. – Sí, perquè ens indica que el poema visual es refereix a una parella.

- Què creus que vol transmetre el poeta amb aquest poema? Hi estàs d'acord?

4A. – Que el matrimoni te'l maquillen. Si.

4B. – Creiem que no està a favor del matrimoni, perquè creu que és com estar presoner o ser controlat per l'altra persona. Nosaltres, no hi estem d'acord, perquè en teoria, et cases amb la persona que realment estimes, i no t'hauries de sentir empresonat, t'hauries de sentir còmode i acceptat.

4C. – Ens vol transmetre que el matrimoni és una lligadura forçada perquè, estas lligat a una persona volguis o no.

- Creus que és un poema d'amor o de desamor? Justifica la teva resposta.

4A. – Desamor perquè no et mostren el que realment és, penses que és amor, però t'empresones.

4B. – Creiem que és de desamor, perquè el matrimoni pot fer que acabis convertint-te en l'esclau de l'altra persona i el seu dia a dia, i això treu la llibertat, que es una de les virtuts de l'amor, i pot fer desaparèixer l'amor, encara que, en teoria, hauria de fer-lo durant eternament.

4C. – Doncs creiem que és un poema de possessió, de pertinença, de no tenir llibertat, etc, però no d'amor.

- Què n'opines de la unió de dues persones mitjançant el casament?

4A. – Moltes vegades el casament és per interès i només ho posa en un paper si l'estimes o no a aquella persona amb la que et cases.

4B. – No creiem que sigui necessari, perquè l'amor es igual, tant si estàs casat o no. Però, si les dos persones volen i poden casar-se, hi estem a favor.

4C. – Opinem que quan dues persones prenen la decisió de casar-se, es perquè estan segurs de que han trobat al seu amor ideal, i que volen compartir la seva vida amb aquella persona, i s'ho fan saber amb el casament. És una opció de cadascú, com podria ser unir-se sense passar pel matrimoni.

- Quins objectes haguessis fet aparèixer tu en un poema que portés aquest títol? Justifica la teva tria.

4A. – Nosaltres haguessim posat dos anells lligats entre ells simbolitzant que en els anells els símbols d'home i dona per fer veure que estas lligat a una persona, i col·locats en forma d'infinít perquè puguis veure que és per sempre i no pots sortir d'aquí encara que vulguis.

4B. – Justifica la teva tria. Hem triat dos anells i un = i dos persones agafades de les mans amb un cor. Perquè pot tenir diferents interpretacions. -Casar-se o no casar-se, no hauria d'afectar a l'amor.

4C. – Haguéssim possat dos anells enllaçats, ja que el tema que parla és sobre la unió de dues persones.

5. 2. TEXTOS

1. ESTUDIADA FESTA

Em somies gaire?
Ets feliç amb mi?
Creus que els meus defectes són generals en tothom?
T'agrada l'acció de decidir?
¿Les satisfaccions et compensen les preocupacions
que et dono?
Et sacrificaries per complaure'm?
A les persones conegudes ¿hi descobreixes trets
que em recordin?
De qui ets?

Vida meva per què m'ho preguntes?
Immensament feliç
Com tu no hi ha al món ningú més
T'obeeixo
Oh sí, moltíssim!
Res d'això
I tant que no!
Amor meu! Sóc ben teva.

Model de fruita, 1957, [Brossa, 1984:32]

Propostes didàctiques:

- Reescriu el poema de manera que preguntes i respostes quedin aparellades.

4A. –

P:Em somies gaire?

R:Vida meva per què m'ho preguntes?

P:Ets feliç amb mi?

R:Immensament feliç

P:Creus que els meus defectes són generals en tothom?

R:Com tu no hi ha al món ningú més

P:T'agrada l'acció de decidir?

R:T'obeeixo

P:¿Les satisfaccions et compensen les preocupacions
que et dono?

R:Oh sí, moltíssim!

P:Et sacrificaries per complaure'm?

R:Res d'això

P:A les persones conegudes ¿hi descobreixes trets
que em recordin?

R:I tant que no!

P:De qui ets?

R:Amor meu! Sóc ben teva.

4B. –

Em somies gaire? Oh sí, moltíssim!

Ets feliç amb mi? Immensament feliç

Creus que els meus defectes són generals en tothom? Res d'això

T'agrada l'acció de decidir? I tant que no!

¿Les satisfaccions et compensen les preocupacions que et dono? Vida meva per què m'ho
preguntes?

Et sacrificaries per complaure'm? T'obeeixo

A les persones conegudes ¿hi descobreixes trets que em recordin? Com tu no hi ha al món
ningú més

De qui ets? Amor meu! Sóc ben teva.

4C. –

Em somies gaire?

Vida meva per què m'ho preguntes?

Ets feliç amb mi?

Immensament feliç

Creus que els meus defectes són generals en tothom?

Com tu no hi ha al món ningú més

T'agrada l'acció de decidir?

T'obeeixo

¿Les satisfaccions et compensen les preocupacions

que et dono?

Oh sí, moltíssim!

Et sacrificaries per complaure'm?

Res d'això

A les persones conegudes ¿hi descobreixes trets

que em recordin?

I tant que no!

De qui ets?

Amor meu! Sóc ben teva.

- Quins interlocutors imagines que emeten aquest diàleg? Per què?

4A. – Una parella d'enamorats, perquè dona a entendre que “s'estimen”.

4B. – Una parella d'enamorats, perquè es diuen coses carinyoses que només dius a la parella.

4C. – Aquest diàleg l'emeten una parella, perquè fan tan preguntes com respostes sobre els seus sentiments per ell.

- Creus que és una relació entre iguals? Justifica la teva resposta.

4A. – Dona igual la raça, sexe o a qui estimis mentres el amor flueixi entre ells.

4B. – No, l'home és el dominant perquè la dona li diu que es seva i que l'obeeix.

4C. – No és entre iguals perquè ella li fa saber al noi el que ell vol escoltar, que ella li pertanya i li obeeix.

- En quins versos es manifesta l'amor entès com una possessió?

4A. – En els versos següents:

T'agrada l'acció de decidir?

Et sacrificaries per complaure'm?

De qui ets?

T'obeeixo Amor meu!

Sóc ben teva.

4B. – En el 4,6,8 en les seves respostes.

4C. –

Al vers que diu:

De qui ets?

Amor meu! Sóc ben teva.

- Consideres adequada aquesta manera de viure l'amor? Raona la teva resposta.

4A. – Nosaltres creiem que no, perquè passa de ser un amor a ser una obsessió malaltosa amb l'altre persona.

4B. – No, perquè som persones, no objectes i tenim els mateixos drets.

4C. – No, perquè mantenir una relació no és que un sigui com prisioner de l'altre ni tenir dependència, cadascú a de tenir la seva llibertat.

- Imagina't que les preguntes van dirigides a tu per part de la persona a qui estimes. Com les contestaries? Escribeu les teves respostes.

4A. –

1- I tant que sí.

2- És clar que sí

3- T'estimo amb els teus defectes inclosos

4- En què?

5- Sinó sigues així estaria amb tu?

6- No em sacrificaria, però faria tot el possible per fer-te feliç.

7- Clar que trobo trets, i són trets que m'agraden, sinó no t'hagués escollit a tu.

8- Hem sentit lliure amb tu.

4B. –

Em somies gaire? Sí

Ets feliç amb mi? Sí

Creus que els meus defectes són generals en tothom? Alguns

T'agrada l'acció de decidir? Si ho fem els dos

¿Les satisfaccions et compensen les preocupacions

que et dono? Algunes

Et sacrificaries per complaure'm? Depèn

A les persones conegudes ¿hi descobreixes trets

que em recordin? A vegades

De qui ets? Meva

4C. –

Em somies gaire?

Moltes vegades.

Ets feliç amb mi?

Moltíssim.

Creus que els meus defectes són generals en tothom?

No ho crec.

T'agrada l'acció de decidir?

Prefereix-ho prendre les decisions amb tu.

¿Les satisfaccions et compensen les preocupacions

que et dono?

Normalment si.

Et sacrificaries per complaure'm?

Faría tot el que pogués per complaure't.

A les persones conegudes ¿hi descobreixes trets

que em recordin?

No hi ha ningú com tu.

De qui ets?

Amor, jo no sóc de ningú, sóc lliure però, t'estimo a tu.

- Creus que les persones són d'algú? Justifica la teva resposta.

4A. – Pensem que som lliures, però que estem controlats per el nostre subconscient i la nostra societat, per exemple:

Subconscient: quan busquem parella en realitat inconcienment busquem a algu que s'assembli als nostres pares.

Societat: a l'hora de dinar no som lliures d'escollir a quina hora dinem, i normalment per horaris dinem a l'hora que la societat sol dinar.

4B. – No, cadascú és propietari d'ell mateix i ningú té dret a decidir sobre tu.

4C. – No, una persona no és com un objecte. Encara que aquell noi o noia sigui la teva parella, no vol dir que poguis prendre decisions per ell, decidir que ha de fer, prohibir-li coses... Cadascú és d'ell mateix.

2. VESUL

1. Creu-me: casa-t'hi.
2. Si ets atrevit, pren-la per muller.
3. Aquesta, si per cas, pren-la com a penitència.
4. Tot i el perill, arrisca-t'hi!
5. Quant a aquesta, fes el que et sembli.
6. Ideal per a casar-s'hi.
7. No et vull aconsellar res.
8. Aquesta em sembla força bé: pren-la.
9. Procura de ser el primer marit
i no pas el segon.
10. Aquesta em sembla igual que qualsevol
altra.
11. L'elecció és difícil; fes el que et sembli.
12. Aquesta, la pren per sempre!

Poemes públics, 1974-1975, [Brossa, 1987:33]

Propostes didàctiques:

- Des de quin punt de vista està escrit el poema? A qui va dirigit?

4A. – Es un grup d'amics que estan ajudant a un del grup a decidir si s'ha de casar o no, i va dirigit al noi aconsellat.

4B. – Està escrit per a un home dominant i possessiu. Creiem que va dirigit a un amic.

4C. – El poema està escrit per una tercera persona. Va dirigit a un noi.

- Es podria reescriure el poema canviant el gènere dels interlocutors? Tindria el mateix sentit?

4A. – Si. Si.

4B. – Si. Tindria el mateix sentit, però amb els gèneres al revés.

4C. – Si el tornéssim a escriure canviant el gènere dels interlocutors el poema seguiria tenint el mateix sentit.

- Consideres que cal escoltar els consells d'algú a l'hora de triar parella? Justifica la teva resposta.

4A. – Si, perquè et poden fer veure les coses “dolentes” que té però no les veus perquè estas enamorat.

4B. – Si es algú que ens coneix als dos i sap el que ens convé, si que podem escoltar-los però la decisió final es nostra, perquè som nosaltres els que decidim sobre la nostra vida si la volem compartir amb aquella persona.

4C. – No, a l'hora de triar parella has d'escoltar al teu cor, no a la gent.

- Quines característiques imagines que tenen les candidates dels diferents punts?

4A. – Per el que diuen donen a entendre que son un grup d'amics que algunes han tingut més experiència que les altres en el tema de l'amor.

4B. –

1. Creu-me: casa-t'hi. Atractiva, amb diners i bona personalitat

2. Si ets atrevit, pren-la per muller. Guapa i desafiant

3. Aquesta, si per cas, pren-la com a penitència. Per atractiva i mal humorada

4. Tot i el perill, arrisca-t'hi! Atractiva i desafiant

5. Quant a aquesta, fes el que et sembli. No destaca la seva bellesa, bon caracter diners

6. Ideal per a casar-s'hi. Diners, atractiva i bona persona

7. No et vull aconsellar res. No destaca la bellesa pero te altres qualitats
8. Aquesta em sembla força bé: pren-la. Guapa, bona
9. Procura de ser el primer marit i no pas el segon. Rica, difícil
10. Aquesta em sembla igual que qualsevol altra. No destaca
11. L'elecció és difícil; fes el que et sembli. Té coses bones i dolentes per igual
12. Aquesta, la prenc per sempre! Molt atractiva, amb diners
- 4C. –

Noies que valen la pena, que són bones, amb les que qualsevol voldria estar amb elles, en canvi, en el cas del núm. 10, diu que és com qualsevol altre, no té res en especial.

- Compara les teves respostes amb les dels teus companys de classe. Coincideixen? Com ho justificaries?

- 4A. – No coincidim del tot ja que cada un de nosaltres tenim un punt de vista diferent.
- 4B. – Ho hem fet juntes i hem coincidit.
- 4C. – Les nostres respostes si que coincideixen, més o menys pensem el mateix sobre el tema de l'amor.

- Quines qualitats hauria de tenir la teva parella ideal? Raona la teva resposta.

- 4A. – Basant-se en les idees que hem anat exponent, la parella ideal tindria que tindre virtuts i/o gustos semblants als nostres però que no fos una copia exacta de nosaltres.
- 4B. – Que a mi em sembli guapo, que em tracti bé, que em respecti, que m'agradi el seu caràcter i que tinguem coses en comú
- 4C. – Pau: Que sigui guapa, llesta, amb diners si pot ser, amable, que sigui fiel i sobretot que es cuidi. Hamza: El mateix que en Pau però, a part, que sigui una noia seriosa i divertida, amb la que pugui fer qualsevol cosa. Laura: Per mi la meva parella ideal a de ser guapo, simpàtic, carinyós, etc, però sobretot, que em cuidi, que m'estimi i que es preocupi per mi, perquè al cap i a la fi el físic tampoc és important, l'important és que estigui per tu.

- Creus que existeix l'amor per sempre?

- 4A. – Això depèn de la persona amb qui estigui, si estas còmoda amb ella, cap la possibilitat de que el amor perduri per sempre més.
- 4B. – Creiem que sí existeix però no dura sempre amb la mateixa intensitat

4C. – Depèn la relació a la que estiguis, l'amor per sempre té a veure amb moltes situacions, és difícil poder coincidir sempre amb una persona per mantenir l'amor dia a dia.

3. RUPTURA

Ningú no t'obliga a odiar
l'ésser que estimes.
I tampoc no estàs obligat a estimar
l'ésser que odies.
En canvi, cada cop que estimes algú
estàs més a prop d'odiar-lo.

Passat festes, 1993-1995, [Brossa, 2000:179]

Propostes didàctiques:

- Estàs d'acord amb l'afirmació “cada cop que estimes algú estàs més a prop d'odiar-lo”? Per què?

4A. – Si, perquè si estas més proper a algú mes mal et fa quan fa una cosa que no t'agrada que fagi.

4B. – Si perquè al estimar, es més fàcil que et decepcioni, i et fagi més mal que si no l'estimessis.

4C. – Sí, perquè quant més estimes algú, més t'importa el que fa, i això pot fer-te arribar a odiar-ho, per el mal que et fa.

- Consideres que l'amor i l'odi són dues cares de la mateixa moneda?

4A. – Si, perquè en el mateix temps que estimes a algú el pots arribar a odiar-lo si l'estimes molt i et fa alguna cosa que no t'agrada que faci.

4B. – Si.

4C. – Sí, ja que per qualsevol problema, es molt fàcil passar d'estimar a una persona a odiar-la.

- Creus que odiar a algú serveix d'alguna cosa? I estimar?

4A. – L'única cosa que et fa mal a tu mateix es l'odi, per això no serveix.

4B. – No sabem si serveix d'alguna cosa, però no vol di que estigui malament és un sentiment i no s'hauria de reprimir.

4C. – No, no serveix per res. Estimar si, perquè és un sentiment que et fa sentir feliç, en canvi odiar no.

- Què et genera més benestar, estimar o odiar?

4A. – Estimar, ja que odiar t'aporta coses negatives.

4B. – Creiem que estimar perquè comences estimant les coses bones, i acabes estimant o adaptant-te a les dolentes.

4C. – Genera més benestar estimar.

- Creus que en una ruptura sempre hi ha conflicte? O, en canvi, creus que es pot produir de manera cordial?

4A. – Si una de les dues persones esta molt enamorada en el moment de la ruptura, podria començar a odiar a l'altre persona.

4B. – No té perquè haver-hi conflicte. Es pot acabar una relació parlant les coses i explicant el perquè i l'altra persona ho hauria de comprendre.

4C. – Depèn quins problemes hagin generat la ruptura però, considerem que totes les ruptures haurien d'acabar de manera cordial.

- Quina et sembla la millor manera d'acabar una relació?

4A. – No creiem que existeixi cap manera de deixar una relació ja que has viscut bons moments amb l'altre persona.

4B. – Parlant les coses sense discutir.

4C. – D'una manera cordial, dues persones que s'han estimat no haurien d'acabar malament la seva relació.

- Penses que es poden controlar els sentiments?

4A. – No controlem els sentiments, perquè quan estas enamorat d'una persona i et comences a enamorar d'una altre i no ho vols acceptar, t'en adones que no cotroles els teus sentiments.

4B. – No. Tu no esculls de qui t'enamores, a qui odies o qui et cau bé i qui no.

4C. – No, es pot controlar el comportament però, els sentiments no.

4. CONJUGAL

- Si m'estimaves més, jo fóra més amable.

- Si fossis més amable, jo t'estimaria més.

(Només del casament de l'Home invisible amb una dona transparent en resulta un matrimoni mai no vist.)

Passat festes, 1993-1995, [Brossa, 2000:205]

Propostes didàctiques:

- Què n'opines de les condicions dels dos primers versos? Hi estàs d'acord?

4A. – És la típica que s'estan traient la merda un al altre. Sí, sol passar.

4B. – No creiem que arribin en lloc, perquè per poder-ho solucionar, un del dos haria de cedir abans. No perquè no es pot mesurar l'amor

4C. – Opinem que l'amor és incondicional, i que cadascú és com es, no pots pretendre canviar a algú.

- Què és més important, donar o rebre?

4A. – Per nosaltres és tant important rebre com donar, el millor és donar el que reps.

4B. – Les dos coses per igual, perquè si dones molt i no reps, t'acabes cansant, i al revés, si reps molt i no dones, l'altra persona es cansarà marxarà

4C. – Hamza: Donar, així jo expresso tots els meus sentiments encara que no rebri el mateix per part seva.

Laura i Pau: Per nosaltres són importants les dues. És veritat que les coses no es fan per rebre alguna cosa a canvi però, la gent es cansa de donar molt i no rebre res.

- Com interpretes els versos que hi ha entre parèntesis?

4A. – Un home que fa però sense deixar-se veures i una dona que no amaga res, això és com si fossin un matrimoni que mai ha existit, és a dir, una home que va fent coses per la seva dona i a ella no mostri molt d'interès per allò que fa l'home és com si no s'entenguessin entre ells.

4B. – Que per molt que creguis una història és única, sempre hi haurà algú que l'hagi viscut abans.

4C. – Doncs que, en tots els matrimonis hi ha problemes i l'única manera de que una parella pugui ser perfecte, és que l'home sigui invisible i la dona transparent, osigui que no existeix.

- Què et suggereix aquest poema en relació a la vida en parella?

4A. – Les gallines que entren per les que surten, és a dir, el que dones per el que reps.

4B. – Que potser demanem molt sense fixar-nos en el que l'altre a necessita.

4C. – Problemes, perquè tots dos volen rebre alguna cosa però, cap es preocupa d'intentar donar-li a l'altre el que demana.

- Creus que la vida conjugal és la millor opció de convivència entre les persones?

4A. – No té perquè. Esteu més aprop un del altre, i si, podeu passar millors estones al viure junts, però, això provoca que qualsevol baralla es faci un gra massa.

4B. – Depèn de la persona i els seus gustos, es molt objectiu.

4C. – Si tots dos possen de part seva si.

5.3. SENTÈNCIES

Sentències 1, 2 i 3:

- Quan se n'ha anat,
la confiança ja no torna més.

Passat festes, 1993-1995, [Brossa, 2000:69]

- M'omple de tu. T'omples de mi.

Festa, 1955, [Brossa, 1990:224]

- Avui no és amor tot el que porta aquest nom.

Passat festes, 1993-1995, [Brossa, 2000:148]

Proposta didàctica:

- En quin moment citaríeu aquestes sentències. Expliqueu el context.

4A. –

1. Quan confío en una persona i hem fa una puñalada amb nocturnitat i alebossia.

2. Quan estas molt enamorat d'una persona.

3. Quan et deixen amb la mà al cor.

4B. –

-Quan perdo la confiança en algú

-Quan estàs enamorat

-Quan estas enamorat però estas enfadat/deprimit/decepcionat amb la persona

4C. –

Després d'una ruptura.

En una relació.

A un mal d'amors.

Sentència 4:

- Hi ha dues maneres de destruir:
violència i indiferència.

Passat festes, 1993-1995, [Brossa, 2000:207]

Proposta didàctica:

En cas de ruptura amorosa, quina de les dues maneres de destruir et sembla més intel·ligent i eficaç? Justifica la teva resposta.

4A. – La indiferència, perquè no vols fer mal a l'altre persona que l'única cosa que vol es que li facis cas.

4B. – La indiferència perquè fas més mal que amb la violència, perquè quan el pegues fa mal dos o tres dies i en canvi amb la indiferència encara penses mes amb aquella persona.

4C. – La indiferència, perquè mostres molta més madureça i és una manera d'estar tu millor. La violència és una de les coses que no haurien d'existir.

Sentència 5:

- Cal que, a l'impuls del cor, el seny hi entri.

Odes rurals, 1951, [Brossa, 1990:82]

Proposta didàctica:

Escriu arguments a favor i en contra d'aquesta opinió.

4A. – A favor: necessitem que entri el seny perquè a l'amor que tu sents no sigui malaltís.

En contra: a vegades necessitem un amor en el que tot flueixi sense pensar.

4B. –

A favor

-Doncs que has de saber si aquella persona es bona per tu.

-Si utilitzes el seny, evitaràs passar-ho malament

En contra

- No tries de qui t'enamoras

-A vegades estem tant enamorats que per molt que sapiguem que aquella persona no es bona per nosaltres no ho volem veure.

4C. –

Laura:

- A favor: A vegades no has de pensar només amb el cor, també has de pensar amb el cap per a que les coses surtin millor.

-En contra: La majoria dels cops ens deixem influenciar per l'opinió dels altres, per això, hem d'escoltar al nostre cor.

Pau:

-A favor: A vegades no t'has de deixar guiar pel cor i l'amor, has de pensar amb el cap perquè així pots fer les coses et surten més bé.

-En contra: Quan estimes a algú, es millor que et deixis guiar pel cor, ja que no es el cap qui pensa, es l'amor.

Hamza:

-A favor: No només ens hem de guiar pel cor i els nostres sentiments, també hauriem de pensar les coses abans d'actuar.

-En contra: Si només ens deixem guiar per aquestes dues coses, el cor i els sentiments, en més d'una situació podríem cometre un error.

Sentència 6, 7 i 8:

- Els ulls són brases.

El trèngol, 1952, [Brossa, 1990:112]

- Si et veia en qualsevol indret, t'assenyalaria a tu.

Cant, 1954, [Brossa, 1990:202]

- Aquesta amor té fils a la mirada.

Els entrebancs de l'univers, 1956, [Brossa, 1991:159]

Proposta didàctica:

- Tria la sentència que més t'hagi agradat, explica el seu sentit i el motiu pel qual l'has triat.

4A. – Els ulls són brases. Per mi vol dir que els sentiments es veuen molt segons la mirada i les expressions, i les brases representen la emocio euforica

4B. – Si et veia en qualsevol indret, t'assenyalaria a tu. Hem triat aquesta frase perquè es molt bonica i romàntica i ens agrada el seu significat. Aquesta frase diu que per molta gent que hi hagués en algun lloc, sempre triaria a la mateixa persona.

4C. – Hem triat la sentència de:

Si et veia en qualsevol indret, t'assenyalaria a tu.

La frase indica l'amor a primera vista, desde el primer moment en el que el/la veu l'escolleix. Considerem que si que existeix l'amor a primera vista i aquesta frase ho demostra, poden haver moltes persones però, el/la que m'agrada ets tu.

5.4. ACTIVITAT DE SÍNTESI

Escriu un decàleg dels elements que hauria de tenir per tu l'amor feliç. Cal adjuntar-hi imatges i fer-ne una presentació en powerpoint. Procura posar-hi també música de fons. Raona cadascuna de les teves tries.

4A. –

Per nosaltres l'amor perfecte hauria de tenir:

- 1- Que l'amor de la parella no es vasi en els béns materials.
- 2- Un amor correspós en el qual les dues persones s'estimin més o menys per igual.
- 3- Que altres persones no decideixin o influeixin sobre el teu amor.
- 4- Que la persona que estimis sigui totalment transparent amb els seus sentiments.
- 5- Heu de poder veure i valorar a aquella persona tal i com és, no com el prototip que t'has fet tu al estar enamorat d'ell/a.
- 6- Un amor en el qual empatitzis amb la persona que estimes i ajudar-la.
- 7- Un amor en el qual no hi hagi poder sobre l'altre persona i que siguin lliures ambdós.
- 8- Saber dir les coses a la teva parella i saber escoltar.
- 9- La parella ha de tenir confiança mútua.
- 10- Els errors o males experiències no influeixin en la teva relació.

4B. –

Confiança: si no hi ha confiança mútua, no pot haver-hi una bona relació.

Atracció física: t'ha d'atraure el físic de l'altra persona, encara que no sigui el que més t'agrada.

Que t'agradi la personalitat: que t'agradi la personalitat, encara que no tota per igual, has d'acceptar els defectes de l'altra persona.

Interessos comuns: coses per fer junts i estar en companyia de l'altre.

Sinceritat: creiem que si no s'és sincer l'un amb l'altra no es una bona relació.

Comprensió: que encara que no pensin igual les dues persones o no estiguin d'acord, siguin capaços de comprendre l'altre i acceptar el seu punt de vista.

Fidelitat: si s'està en una relació quotidiana, ser fidel a la parella, i no enganyar-la.

Comoditat: sentir-te còmode amb la parella, i poder ser tu mateix/a sense por ni vergonya.

Felicitat: ser feliç al costat d'aquella persona.

Respecte: respectar-se l'un a l'altre.

4C. –

· Sentir-se còmode l'un amb l'altre.

· Confiança.

· Sinceritat.

· Respecte.

· Que es recolzin mutuament.

· Rebre per les dues parts.

· Fidelitat.

· Comprensió.

· Felicitat.

· Afinitat.

6. L'EXISTÈNCIA

6.1 POEMA VISUAL

KEMBO

Brossa, J. (1988): "Kembo".

Propostes didàctiques:

- Quins elements apareixen en el poema?

4A. – Un rellotge amb sis agulles.

4B. – Apareixen 6 agulles i 12 números, que tot això junt fan un rellotge

4C. – Un rellotge amb sis agulles, 3 petites i 3 grans, cada una marca una hora diferent.

- Per què creus que manté l'ordre numèric d'un rellotge?

4A. – Perquè segueix el transcurs de la vida.

4B. – Perquè interpreto que la numeració del rellotge representa la vida, reduïda al temps.

4C. – Perquè és la lògica d'un rellotge, perquè ho sembli.

- Quina interpretació li dones a les agulles?

4A. – Les agulles representen el passat, el present i el futur.

4B. – Doncs, les agulles marquen moments importants que has viscut.

4C. – Que cada hora pots viure un moment diferent.

- Quina hora creus que marquen les agulles d'aquest rellotge?

4A. – Marquen diferents hores perquè el temps passa diferent per a cada persona.

4B. – Les 4:29

4C. – Crec que no marca ninguna hora perquè en un rellotge només hi han 3 agulles i en aquest rellotge hi han 6.

- Quan consideres que el temps passa ràpidament? I lentament?

4A. – El temps passa ràpidament quan t'ho passes bé o quan fas coses que t'agraden i lentament quan t'avorreixes o fas alguna cosa que no t'agrada.

4B. – Ràpidament quan t'ho passes bé i lentament quan t'aburreixes

4C. – Pasa ràpidament quan t'ho estas passant bé o estas distreta i lentament, en un moment complicat, aburrit o decisiu.

- On acostumes a viure? En el moment present, en els records del passat o en la imaginació del futur? Per què?

4A. – Intentem viure en el present. Creiem que estancar-se en el passat és no viure, només "vius" en els records. I viure en el futur és viure d'imaginació. Però a vegades és inevitable, inclús bo, pensar en el passat, veure com has canviat, veure totes les situacions que has superat i que pensaves que no ho faries. O imaginar-te un futur, perquè es vulgui

o no, totes les decisions que prens, encara que sigui molt poc, es veuen influenciades pel “I que passaria...?”. Com ja hem dit, intentem viure el moment, gaudir del present, però el passat i el futur també ocupen part a la nostre ment.

4B. – En el present, perquè no cal pensar en el passat ja que no serveix de res, no et sol·luciona res, i en el futur no cal pensar perquè, per molt a que pensis pot passar o una cosa o altre, les situacions passen perquè han de passar, encara que reflexionis sobre el futur no acabarà passant el que realment t’has imaginat.

4C. – En el present, perquè el passat són moments que ja hem viscut i has de deixar enrera (passat trepitjat), i el futur són coses que mai et pots esperar perquè en un instant tot pot canviar.

- T’has qüestionat mai el pas del temps? Què en penses?

4A. – Tothom algun cop a la seva vida s’ha qüestionat el pas del temps. Veure com ha canviat tot, i com tot pot canviar. Veure que ara ets una persona totalment diferent. Totes les situacions, totes les etapes per les que has passat, t’han canviat, per millor o per pitjor. Per adonar-te d’això ja t’has d’haver plantejat el pas del temps. Però la veritat, no canviaríem res del nostrepassat, perquè gracies a ell som com som, ens ha fet aprendre a valorar les coses d’una manera diferent i a veure la vida des de un altre punt de vista. El pas del temps és una cosa que no pots evitar, i que no recuperaràs mai, per tant, intenta gaudir el màxim, ja que el teu present ho vulguis o no, condiciona a la teva persona del futur.

4B. – Sí, penso que és una cosa inevitable i és realment el que constitueix la vida.

4C. – Sí, que sense donar-te compte, tot passa molt ràpid.

6.2. TEXTOS

1. BLANC SOBRE BLANC

- ¿Com podeu ser feliç al primer acte si sabeu que us morireu al cinquè?

- És que al primer acte encara no ho sé, que haig de tornar al silenci.

El dia a dia, 1988-1992, [Brossa, 2007:88]

Propostes didàctiques:

- Es pot intepretar *acte* com a vida? Justifica-ho.

4A. – Considerem que es pot interpretar acte com a etapa. També es podria representar com que tens varies vides i t’has d’anar morint per tornar a néixer.

4B. – Sí, perquè la vida es com els actes d'una obra teatral. Està l'acte de quan ets petit, de quan ets jove, etc. Fins l'últim acte que es la mort.

4C. – Si perquè es un dels teus moments de la teva vida.

- Quina resposta donaries tu a la pregunta que es planteja en el poema?

4A. – Helena: Jo crec que pots ser feliç encara sabent que et moriràs, perquè això és una cosa que no pots evitar, i per tant, has de viure el moment sense pensar en el que vindrà. El que t'hagi de passar et passarà. I depèn de la mentalitat que tinguis, saps que després d'aquesta vida, en tindràs una altre.

Soufian: Que només pensem en el primer acte i volem ser feliços i no pensem en un altre acte.

Laura: Jo respondria que puc ser feliç en el primer acte perquè no em serviria de res preocupar-me durant tota la meva vida pensant que moriré algun dia. A més a més, no penso en el que passarà en el futur i així sóc feliç.

4B. – Que no s'ha de pensar en la mort amb molta freqüència, s'ha de viure cada moment com si fos l'últim.

4C. – Viure el dia a dia, davant enrera el pensament de que al cinquè acte moriràs.

- Quin significat té l'expressió *tornar al silenci*?

4A. – Tornar a morir.

4B. – Morir.

4C. – Morir.

- Es pot ser feliç sabent que algun dia es morirà?

4A. – Creiem que sí, perquè ho vulguis o no, et moriràs. I has d'intentar gaudir de la teva vida, viure el present i intentar no preocupar-se del que vindrà, ser feliç perquè t'ho mereixes, i a l'hora de morir, veure el que has viscut.

4B. – Sí, visquent cada moment al màxim sense pensar en lo inevitable.

4C. – Sí, però a vegades et pots parar a pensar que quan moriràs.

- Quin sentit creus que té la vida? I la mort?

4A. – Helena: Sense la vida no hi hauria mort, i sense mort no hi hauria vida. És com el dia i la nit, no podria ser de nit sense haver estat de dia abans, i a l'inrevés. Després de la vida vindrà la mort, i després de la mort vindrà la vida. Quan no trobes el sentit a la vida és quan tot es torna fosc. És quan et plantejes que fas aquí, i encara tenint motius per trobar-li un sentit, a vegades, t'has de morir. I aquest és el sentit de la mort, tornar a viure.

Soufian: Jo que sóc religiós, la vida per mi és com un examen i que la mort et trobaràs el que t'ha preparat.

Laura: Crec que la vida no té sentit però li has de donar un sentit, has de trobar alguna cosa o alguna persona que faci que la teva vida tingui sentit i et faci seguir endavant cada dia, encara que tampoc tens que dependre de aquella cosa o persona.

4B. – El sentit de la vida és disfrutar-la tant com es pugui i intentar ser feliç. El de la mort és que és el final i que aquesta forma part de la vida. Morir és inevitable però la pressió de saber-ho fa que aprofitis cada segon que vius.

4C. – Un regal inesperat, la fi d'aquest regal obert i utilitzat.

2. AMB L'ESPELMA A L'ORELLA

- El dia de demà és avui. Avui és demà. Ahir no ha existit mai. El més incompreensible seria que el món fos comprensible.

- Doncs jo crec que a la vida tot és lògic, però ens falten les claus per a interpretar-la. I això durant sempre.

El dia a dia, 1988-1992, [Brossa, 2007:144]

Propostes didàctiques:

- Creus que l'únic que existeix és el moment present?

4A. – Helena: Crec que no. Ja que el teu present es veu influenciat pel teu passat, que és d'on vens, i pel teu futur, que és cap a on vas. Una altre cosa és on acostumes a viure.

Soufian: No només existeix el present, existeix el passat, el present i el futur però quan una cosa ha passat, mai tornarà, per això sembla que no ha existit mai.

Laura: Penso que no, perquè la vida esta composta pel present, el passat i el futur, i no només existeix el present. I tots es complementen, per això, sense un passat no hi hauria present ni futur.

4B. – Si, tenint en compte que el passat són únicament records i el futur pensament que possiblement mai passin.

4C. – No, hi pot aver el moment de passat i el del futur.

- Què és el dia de demà? I el d'ahir?

4A. – El dia de demà representa el futur i el dia d'ahir el passat.

4B. – El dia de demà es refereix al futur i el de ahir al passat.

4C. – El futur i el passat.

- Creus que el món és incompreensible? Per què?

4A. – Helena: El món és massa complicat, no podem pretendre entendre una cosa tan gran. Ens pensem que el món ho és tot, però qui diu que no estem “manipulats” per un altre? Pot ser després d’aquest univers hi ha un altre. Però això mai ho sabrem, com una formiga mai sabrà que ha mort perquè un nen l’ha trepitjat, no perquè ja era la seva hora. Potser som un món tancat en una taquilla. El món si que és incompreensible, és massa complex per ser entès. També es veritat que cada persona té el ser món dins i cadascú és estrany i diferent.

Laura: Crec que el món es incompreensible però també penso que totes les persones som incompreensibles les unes amb les altres perquè tots som diferents i estranys i per això no ens comprenem entre nosaltres.

4B. – Sí, perquè hi ha moltes coses en aquest món que no es poden entendre, per a nosaltres són incompreensibles.

4C. – Sí, perquè hi han coses que tu mai en la vida entindràs perquè passant.

- Quins misteris existencials t’agradaria resoldre?

4A. – Helena: M’agradaria saber qui sóc, em penso que ho se però m’agradaria saber per què vaig ser l’esperma que va entrar, per què jo? Si cap dia seré útil per a cap persona, és a dir, si algun dia seré la persona que “salvarà” de l’abisme una altre, com una persona va ser la que em va salvar a mi.

Soufiane: És que és un problema estar aquí i poder resoldre-ho tot. Jo queestic aquí voldria que tots siguem iguals i viure en pau. Però ja sabem que és impossible viure en pau.

Laura: M’agradaria trobar resposta a preguntes com: Perquèestic aquí? Quin és el meu paper aquí? D’on venim i cap a on anem? Perquè joestic aquí i una altre persona no? Algun dia podré ser important per algú i que em recordi sempre?...

4B. – M’agradaria saber perquèson a la terra, que es el que hem vingut a fer aquí.

4C. – Els tsunamis, els terratrèmols i les guerres.

- Consideres que des de sempre la gent s’ha fet les mateixes preguntes? Quines?

4A. – Helena: No crec que sempre es plantegin les mateixes preguntes. Les èpoques van canviant, els pensaments van canviant. Per exemple, abans la gent vivia sense preguntar-se tantes coses, ja que la religió “tenia” totes les respostes, i tothom era molt religiós. Però ara les coses han canviat, la gent no és tant religiosa. Jo, per exemple, no sóc cristiana, però no sóc atea. Crec queestic trobant la meva religió, crec que després d’aquesta vida

no vas al cel o al infern, sinó que ve una altre vida. Que tot el que ens passa és perquè ens havia de passar, i el que no també. I suposo que totes les preguntes que jo em plantejo, no són les que es plantejava la meua àvia.

Soufian: No tots, els que creuen en la religió no es pregunten res perquè la religió els hi dóna la resposta.

Laura: Penso que no sempre la gent s'ha fet les mateixes preguntes perquè, per exemple abans la gent era molt més religiosa i no es preguntaven tantes coses com nosaltres perquè sempre ho relacionaven tot amb la religió, si plovia, si una dona estava embarassada o si algú tenia una malaltia la resposta era la religió. Per altre banda, també crec que ens moltes preguntes de les que ens fem la humanitat sempre se les ha fet però com que la societat ha anat evolucionant les preguntes també.

4B. – Sí, per exemple, la de d'on venim? Que fem a la terra? Com s'ha de fer per aconseguir ser feliç?

4C. – No, perquè crec que cada persona és un món diferent, una vida diferent i uns pensaments diferents.

- Com interpretes tu la vida?

4A. – Helena: Interpreto la vida com un recorregut format per etapes. I encara que volguem evitar-ne algunes, les hem de passar per aprendre, per experimentar i anar omplint la motxilla que tenim a l'esquena amb experiències de tot tipus. És un procés que està en canvi constant. Suposo que tots estem aquí per alguna raó, potser encara jo no la he trobat, però siestic aquí es per alguna cosa. Quan passem per una etapa dolenta, tot es torna fosc, res té sentit, estàs rient però t'estàs enfonsant. I en aquests moments és quan més hem de pensar que la vida són etapes hi ha bones i dolentes però no deixen de ser-ho, i com etapes, s'acaben, i quan s'acaben ens hem d'adonar del que hem après amb ella. No deixem que passin en và, perquè llavors no hauran servit per res, així què, que millor que aprendre d'elles? Aprendre dels moments plens d'alegria i de cada cop que t'has donat.

Soufian: Jo sempre dic que, gracies a que he nascut en una família musulmana totes les preguntes que tinc la meua religió me les respon.

Laura: Penso que la vida es un camí on anem aprenent, on vas coneixent a persones que et fan la vida impossible però dels insults, que tu puguis arribar a rebre de ells, et fan fort, persones que et marquen tant que t'arriben a canviar la vida, una sola persona o experiència pot fer que vegis la vida d'un altre color i canviar radicalment només per aquella persona. En aquest camí, que és la vida, ens entrebanquem però d'aquests errors aprenem i seguim endavant encara mes forts.

4B. – Per mi la vida és com un regal ja que és la oportunitat de poder viure al màxim per ser feliç. Però també he de dir que no per a tothom la vida és un regal com per a un suïcida, però personalment jo considero que sí.

4C. – Com una pel·lícula, perquè començes i acabes com un final.

3. INTERIOR

L'horitzó que s'obre per un costat...

¿En quina mesura el passat continua sent actiu en el present o en quina mesura el present determina el futur?

... es tanca per l'altre.

Els entra-i-surts del poeta, 1973, [Brossa, 1986:195]

Propostes didàctiques:

- Com relacionaries aquest poema amb l'anterior?

4A. – Els dos poemes parlen del passat, el present i el futur.

4B. – Parla s'obre com condiciona el passat, present i futur.

4C. – Perquè parla del dia a dia, del temps, de la vida, i del present passat i futur.

- Consideres que expressen el mateix?

4A. – Considerem que els dos poemes són contraris perquè el primer parla de que només existeix el present i aquest es planteja com influeix el teu passat i el teu futur en el teu present. Com segueixen actius a la teva vida.

4B. – Sí.

4C. – Sí, perquè el teu present depèn del teu passat i el teu futur depèn del teu present.

- Creus que el passat condiciona el present? Justifica-ho.

4A. – Helena: Sí, perquè el teu passat t'ha portat experiència i t'ha format com a persona, tot el que t'ha passat ha fet que ara siguis com ets. Si que et condiciona, però no has de viure en ell. No t'has d'estancar en el passat, perquè et perds el present i és el més valuós que tenim, l'aquí i l'ara, és el temps on pots ser feliç, en el present. I gràcies a tot el que t'ha passat, sigui bo o dolent, ara ets així i coneixes a gent o fas coses que si no t'hagués passat res del que t'ha passat, no tindries la sort de plaure.

Soufian: Sí, perquè jo sempre penso en el passat en les coses dolentes que he fet i intento no repetir-les i sempre tinc en copte el meu passat per estar més segur.

Laura: Sí, perquè depèn de l'elecció o del que vas fer en un passat ara tens aquest present.

4B. – Si, perquè els errors i acerts del passat poden afectar al futur. Per exemple, si no vas estudiar quan eres jove, no esperis trobar una feina en la que guanyis molts diners.

4C. – Alex, Alexis: Sí perquè tot depèn de com tu prenguis el teu passat per afrontar millor o pitjor el teu present.

Carla: No, no condiciona en res, perquè que hagi tingut un passat diferent, no s'ignifica que el teu present tingui que ser igual.

- En quina mesura el present determina el futur?

4A. – Helena i Laura: Jo crec que el present determina el futur de la mateixa manera que el teu passat va determinar el teu present. Les situacions per les que estàs passant ara, condicionaran a la teva persona del futur. Tot és com un cicle, el teu passat ha condicionat el teu present i el teu present determinarà el teu futur. “Si vols conèixer el passat, llavors mira el teu present que és el resultat. Si vols conèixer el teu futur mira el teu present que és la causa”- Buddha

Soufian: El futur depèn del passat i del present. El futur l'estàs treballant en el present, si no hi ha present, no hi ha futur.

4B. – Una mesura molt gran, tot i que crec que el futur també està condicionat, encara que sigui mínimament, per l'atzar.

4C. – Depèn dels actes que hagi fet en el teu present, tindràs unes o unes altres conseqüències en el teu futur.

- Què és allò que més recordes del teu passat?

4A. – Helena: Els moments en els que no passava res, o això semblava. Quan res no em preocupava i tot era més fàcil. Quan semblava que no hi havia problemes, però la realitat ara m'adono que era una altra. Però teníem aquelles persones que tenien els seus dies durs per la nostra felicitat. Això no significa que ara no hi siguin, sinó que ara sí que me n'adono. Ara sóc conscient de les situacions. El que més recordo és el no parar de riure, i si plorava, era perquè la joguina s'havia trencat.

Soufian: El que més recordo és quan vaig marxar del meu país, és un dia que mai oblidaré. Quan vaig deixar tota la meua família, els amics, els veïns... És a dir, totes les persones que m'estimen. És un mal record, però és el record que més em marca

Laura: El que més recordo del meu passat són els moments importants i que més em van marcar i impactar.

4B. – La separació dels meus pares. Fet que m'han marcat o ha condicionat la meua vida.

4C. – Les coses que més t'han marcat.

- Com t'imagines d'aquí a deu anys?

4A. – Helena: No m'he posat a imaginar-me d'aquí 10 anys, perquè vull viure en el present. Però també és veritat que depèn del que faci ara, el meu futur serà d'una manera o d'una altra. Per tant, si sé el que no vull tenir d'aquí 10 anys, puc començar a “plantar”

les llavors per recollir-les en el futur. Per exemple, m'agradaria independitzar-me dels meus pares, treballar en contacte amb la gent, i a part de tenir el meu treball, m'agradaria molt formar-me com a professora de ioga. No m'imagino ni amb parella ni sense, perquè això no només ho decideixo jo.

Soufian: Jo d'aquí deu anys m'imagino amb una família i un fill vivint tranquils. També m'imagino treballant en una feina que m'agradi. Jo m'imagino així, però això no depèn únicament de mi.

Laura: No em puc imaginar d'aquí 10 anys perquè tot depèn del que faci en el present. Espero poder tenir un bon treball, en el que em senti satisfeta o al menys tenir una carrera, m'agradaria tenir fills però això no només depèn de mi. També m'agradaria anar a viure a algun altre lloc que no sigui aquest poble.

4B. – Realment no sóc capaç de fer-me una idea de com seré o que faré d'aquí a deu anys.

4C. – Una vida normal, amb treball estable per mantenir en un futur a la família.

- Com valoren el teu present?

4A. – Helena i Laura: Les coses petites que no valorem acaben sent les que ens omplen la vida. I depèn del que valorem més en la vida, la veuràs d'una manera o una altre.

Soufian: Jo sempre dono les gràcies de tenir els meus pares com són i de tenir aquesta família.

4B. – Feliç, però sense plans de future.

4C. – El nostre present és molt important, i el valorem molt ja que estem a la flor de la vida, i és cuan més ens hem de esforçar perquè hem de estudiar, sense estudis no som res.

- Creus que depèn de tu gestionar-lo?

4A. – Helena: Sí i no perquè ets tu qui decideix el camí de la teva vida. Qui vols i qui no vols que estigui. Però a la vegada crec que no només depèn de tu, en el sentit que a vegades les situacions en les que estem ens porten a fer coses que potser no faríem en altres ocasions. Però ets tu qui ha de gestionar-lo i saber el que vols i el que no vols, per fer les coses d'una manera o una altre. Per tant si creus que no estàs gestionant la teva vida, planteja-t'ho, perquè és la TEVA vida i si no la controles tu mateixa, no et podràs queixar del que obtinguis, perquè l'hauràs deixat en mans dels altres.

Soufian: No, jo a vegades faig coses que no m'agraden fer. Però és com ha de ser. Perquè tot el que vaig jo està escrit.

Laura: En part penso que no perquè en aquesta vida encara que sigui poc, depenem dels altres. Encara que si tu vols que el present només sigui teu ho pots aconseguir.

4B. – Clar, per sopsat.

4C. – Sí que depèn de tú mateix perquè si tu no vas a fer algun fet, no ho fas, ahir estas determinant el teu futur.

4. RAPSÒDIA

Passen veritables coincidències,
que escrius en un llibre i ningú,
no es creu. I és que la vida
té coses que superen la imaginació
en atzar i en sorpresa.

El Saltamartí, 1963, [Brossa, 1985:78]

Propostes didàctiques:

- Creus que la realitat supera la ficció?

4A. – Sí, perquè a la vida et poden passar coses que mai hauries imaginat. O imaginar-te coses que penses que mai passaran, i acaben passant. La ficció no deixa de ser imaginació, i la imaginació pot ser molt bona per passar l'estona, no per passar-hi la vida. Nosaltres creiem que hem de viure de realitats, encara que no ens agradin, i superar-les. Encara que sigui dolenta, és la teva realitat.

4B. – Si, perquè la ficció és únicament un somni.

4C. – Sí supera la ficció, perquè a vegades pot pasar que la realitzat sigui més forta que la ficció.

- Creus que la vida té coses que superen la imaginació en atzar i en sorpresa?

4A. – Sí ja que et pots trobar en situacions que mai t'has plantejat. Potser no és en atzar en el sentit que tot el que ens passa i el que no, és perquè havia de ser així. Però sí és en atzar i sorpresa en el sentit que tu no t'ho havies plantejat mai.

4B. – Crec que si, perquè a vegades et passen coses que no esperaries mai.

4C. – No, perquè la teva imaginació anirà més endins, perquè en la teva imaginació, la ficció que hi ha es molt diferent que la de la realitat.

- Què en penses de les coincidències i de l'atzar?

4A. – A vegades pensem que el que ens passa és per alguna coincidència, però en el fons saps que tot el que ens succeeix és per alguna raó.

4B. – Penso que les coses passen per algún motiu.

4C. – Que a vegades les dues coses poden arribar a ser el mateix.

- Destacaries alguna coincidència màgica que s'hagi produït durant la teva vida?

4A. – Sí.

4B. – Anar de viatge, i trobar-me a un amic que no m'imaginava que anés a aquell lloc.

4C. – Sí, trobar-te a una persona que no et va trobar en aquell moment.

- Explica alguna vivència personal sorprenent relacionada amb l'atzar.

4A. – Helena: L'aparició d'una persona que vaig conèixer pensant que seria una persona més, però resulta que és una persona que m'ha canviat la vida. I ara és quan realment sento que havia d'aparèixer a la meva vida per fer-me veure les coses d'una altra manera, fer-me veure que tot el món passa per moment difícils, però que els hem de superar i continuar endavant i sobretot, aprendre dels errors. Si no l'hagués conegut, ara jo no seria així. I dono les gràcies al destí o al que sigui per haver-la posat al meu camí. Haver posat aquella persona en la que puc confiar plenament, i em sento bé explicant-li la meva vida, perquè sento que em comprèn. Aquella perla que està en el meu collaret.

Soufian: Si que tinc alguna experiència relacionada amb l'atzar. La meva mare és la persona que més m'entén: La mare no és una persona a la qual tu escollis, sinó que és la que t'ha tocat. Per mi, la meva mare ho és tot, és més que la meva vida.

Laura: Fa uns anys, vaig trobar a 5 persones molt importants per mi, encara que molta gent li pugui sonar estrany o immadur, vaig trobar a OneDirection. En aquella època de la meva vida, ho estava passant molt malament perquè no era jo mateixa, sinó que actuava com tothom, perquè no volia ser diferent, per por al que digués l'altre gent. També em costava molt més que ara obrir-me a la gent, i no vivia la vida com jo volia viure-la. Gràcies a ells vaig descobrir que no és dolent ser diferent, i vaig aprendre a expressar el que pensava sense por a el que diguessin els altres. Els vaig trobar per pura coincidència.

4B. – El més recent són les persones amb les que he fet aquest treball, escollides aleatoriament.

4C. – Anar últims a la lliga i guanyar 3 – 0 al primer classificat.

- Com definiries la vida?

4A. – Helena i Laura: Considerem que la vida és molt subjectiva ja que cadascú la veu i la viu d'una manera diferent. La vida pot significar diferents coses segons la persona amb la que parlis. Crec que la vida és un camí pel que passaràs moments de tot tipus, un camí en el que t'has de caure i aprendre a aixecar-te superant i acceptant les coses que et vinguin.

Soufian: Un període de temps que té el seu fi i consisteix en aprendre i sentir.

4B. – La vida es un aprenentatge.

4C. – Acumulació de fets ficticis o reals diferents que a l'atzar.

6.3. SENTÈNCIES

Sentències 1, 2 i 3:

- De tots els camins en podem treure alligonament.

El dia a dia, 1988-1992, [Brossa, 2007:123]

- Fa més por que la mort, haver perdut el temps.

Passat festes, 1993-1995, [Brossa, 2000:140]

- Davant la vida no hi ha cap fórmula.

Avanç i escampall, 1957-1959, [Brossa, 1991:235]

Proposta didàctica:

- Explica aquestes sentències. Hi estàs d'acord? Justifica la teva resposta.

4A. – Sentència 1- Helena: Jo hi estic d'acord, perquè penso que si fas alguna cosa i acaba sortint bé, aprens que amb esforç i paciència les coses es poden aconseguir. Però en canvi, si fas alguna cosa i no surt bé, aprens a aixecar-te, a afrontar les coses de la millor manera possible per poder acceptar la situació i superar-la. I sobretot a continuar sempre endavant.

Sentència 2- Soufian: La versió d'un musulmà, seria que fa més por que la mort, si not'has preparat per el dia final.

Sentència 3- Laura: Estic d'acord amb la sentència perquè és veritat que no hi ha una forma correcte de viure la vida, és a dir, cadascú la viu com vol.

4B. –

1a sentència: De tot el que fem sempre aprenem alguna cosa. Estem d'acord amb aquesta sentència perquè tot i que fem coses bones o dolentes aprenem lliçons

2a sentència: Fa més por no haver viscut la vida que morir-se. Estem d'acord amb aquesta sentència perquè una vida sense vivences es molt avorrida i sembla que no l'estiguis vivint.

3a sentència: Per enfrontar-se a la vida no hi ha cap pauta.

Estem d'acord amb aquesta sentència perquè no es pot planetejar tot el que et passarà al llarg dels anys.

4C. –

1-S: Sí, perquè cada dia sense adonar-te conté aprens coses.

2-S:No, perquè quan estas mort ja no pots recuperar el temps en canvi si has perdut el temps tard o d'hora pots acabant recuperant el temps perdut.

3-S:No, no hi ha nignuna fórmula perquè cadascú pren les seves pròpies.

Sentència 4:

- Cal acceptar que la vida no té sentit i alhora / n'està plena.

Passat festes, 1993-1995, [Brossa, 2000:51]

Proposta didàctica:

- Justifica amb diferents arguments la sentència anterior.

4A. – Sentència4- Laura: Estic d'acord amb frase, perquè a vegades creiem que la nostre vida no té sentit, per diferents motius i situacions en les que ens podem trobar. Però si pensem bé, la vida està plena de petites coses que ens omplen el dia a dia.

4B. – Podem dir que el sentit de la vida és viure-la, tot i que això pot variar segons la persona ja que cadascú ha de buscar el sentit de la seva vida. Per això també podem dir que el concepte de la vida, per sí sol, no té sentit perquè l'hem de buscar nosaltres mateixos. Diem que la vida té i no té sentit perquè quan el trobem, aquesta s'acaba, ja que significa que hem fet tot el que habiem de fer. També podem dir que, com l'esses humà encara no té proves de que realment existeixi aquest sentit, no es pot afirmar que en tingui.

4C. – Que encara que tinguis tot el que vulguis, ti tú no ets feliç per dintre penses que per moltes coses que tinguis, la teva vida igualment serà insignificant.

Sentència 5:

- Entenc la vida com una aventura.

Passat festes, 1993-1995, [Brossa, 2000:85]

Proposta didàctica:

- Creus que la vida és com una aventura? De quin tipus?

4A. – Sentència 5- Helena: Jo directament no entenc la vida. Però crec que realment no fa falta entendre-la, sinó viure-la, deixar que flueixi. Però si entengués la vida com una aventura, seria del tipus d'aventura que tu te la prenguis i te la plantegis.

4B. – Creiem que la vida és com una aventura, però no d'un sol tipus. Depenent de les coses que visquis pot ser una aventura d'acció, de misteri, romàntica, etc...

4C. – Sí, plena de pensaments, moments i diferents sensacions o sentiments que ens ensenyen a conviure amb les persones indicatives.

Sentència 6:

- Tot passa amb rapidesa
com una conversa agradable.

Passat festes, 1993-1995, [Brossa, 2000:148]

Propostes didàctiques:

- Creus que la vida passa massa ràpid? Justifica la teva resposta.

4A. – Sentència 6- Laura: Penso que la vida no passa massa ràpid ja que passa ràpid depenent del que estiguis fent, si per exemple estàs tenint una conversa agradable, com diu la sentència, aquella estona et passarà molt ràpid. Però si estàs en un moment incòmode el temps et passarà molt més lent.

4B. – Creiem que sí perquè sense que te n'adonis passen els anys, vius coses noves i, al cap d'un no res, et plantes en la vellesa.

4C. – Sí, perquè quan et pares pensar, et mires i veus que ja no ets una nena petita i que has crescut, te n'adones que el temps passa molt ràpid.

- Proposa altres situacions que passin ràpid com una conversa agradable.

4A. – (No responen)

4B. – Un concert, una tarda amb amics, etc...

4C. – Jugar, anar al cinema, anar de compres etc.

Sentències 7 i 8:

- La mort equilibra la humanitat. Davant la mort tothom és igual.

Passat festes, 1993-1995, [Brossa, 2000:79]

- Per ser feliç, mortal camina sempre i oblida.

La clau a la boca, 1996, [Brossa, 1997:89]

Proposta didàctica:

- Què n'opines d'aquestes màximes?

4A. – Sentència 7- Helena:Aquesta sentència jo l'interpreto de dos manera. Hi estic d'acord en el sentit que siguis ric o pobre, bona o mala persona, la mort t'arriba. Però no hi estic d'acord en el sentit que no tothom afronta la mort de la mateixa manera. Hi ha gent que es pren la mort com un nou començament, per tant, no té por a morir. I estan aquelles persones que a l'hora de morir s'adonen que no han viscut, per tant, ho afronten

d'una manera molt diferent. Sentència 8- Soufian: Passi el que passi, oblida tot el que t'impedeixi continuar endavant, que és el que més importa, continuar avançant.

4B. – Sentència 7: Penso que aquesta màxima significa que la mort no tracta a les persones de diferent forma. Dóna igual si ets assassí, cambrer o política ja que acabaras morint igualment. Sentència 8: Penso que aquesta màxima es refereix a que per ser feliç no ens hem de quedar pensant en les decisions que vam prendre en el passat o les coses que vam fer, sinó que hem de continuar amb les nostres vides.

4C. – R 7: Es el centre d'atenció, ja que tothom acaba morint. R 8: Que per ser feliç, encara que et passin coses tens que tirar endavant i deixar-ho enrera i oblidar-ho.

6.4. ACTIVITAT DE SÍNTESE

Redacta un decàleg per tal de fomentar una existència feliç. Cal adjuntar-hi imatges i fer-ne una presentació en powerpoint. Pots posar-hi també música de fons. Justifica cadascuna de les teves tries.

4A. – Decàleg:

No visquis d'il·lusions: Pensem que si tu et fas moltes il·lusions sobre la vida, després pot no ser com tu esperaves.

No et comparis amb ningú: No et comparis amb els altres, perquè cada persona és com és i ningú és millor que ningú.

Viu en el present: No t'amoïnis per les coses que van passar, perquè no les podràs canviar per molt que vulguis. I si només vius en el futur, el que estàs fent és perdre't el present, que és el que més valor té i on realment pots ser feliç.

Viu i deixa viure: Viu la teva vida tal i com vols, però deixa que els altres facin la seva vida com volen. Viu sense jutjar la vida dels altres.

Pensa en positiu: En el fons, atreus el que penses, si penses en negatiu, aportaràs coses negatives a la teva vida. En canvi al pensar en positius atreus coses positives.

Elimina l'odi de la teva vida: Quan odies a algú, el que surt afectat ets tu, l'odi s'acumula dins teu i fa que vegis la vida d'una manera negativa.

Sigues tu mateix: No hi ha manera més perfecta de ser, que ser un mateix.

Accepta: Simplement no jutgis, ni et jutgis. Accepta les situacions que venen, i sobre tot accepta't a tu mateix.

Envolta't de gent que t'estima i tu estimes: Elimina de la vida aquelles persones tòxiques, valora't prou per saber la gent que mereix la teva atenció i la que no. Per tant, dedica't plenament a la gent que et mostra que t'estima.

Aixeca't i continua endavant: Per moltes vegades que caiguis a la vida, has de seguiredavant, la vida continua. Recorda que aprenem a base de caure'ns i aixecar-nos.

4B. –

Tenir una estabilitat econòmica.

Tenir persones en les que puguis confiar.

Estar a llocs on et sentís segur.

Tenir un sostre on poder viure.

Intentar fer activitats entretingudes fora de la rutina.

No viure estancat en el passat.

Fer coses pels més necessitats.

No obsessionar-se en algunes coses I deixar que passin com hagin de passar.

Tractar a les persones com vols que et tractin a tu.

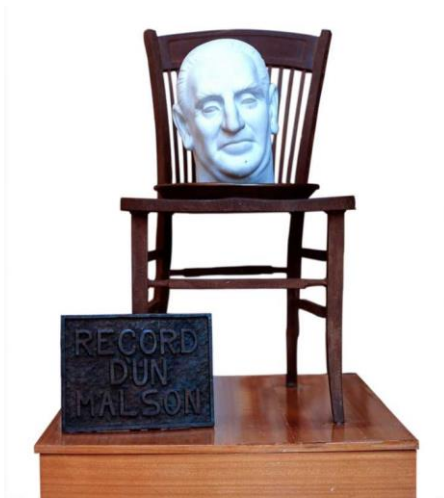
No intentar aconseguir la felicitat per mitjà de béns materials.

4C. – (Sense resposta).

7. CIUTATS

7.1. POEMA CORPORI

RECORD D'UN MALSON

Brossa, J. (1989): “Record d’un malson” dedicat a Josep Maria de Porcioles (alcalde de Barcelona del 1957 al 1973).

RECORD D'UN MALSON

La història del poema corpori «Record d'un malson» és ben rocambolesca. L'any 1989 l'aleshores alcalde de Sant Adrià de Besòs va demanar a Brossa un poema objecte per a la ciutat. El poeta, segons explicà, després de passejar un dia pel barri de la Mina, va decidir fer un poema dedicat a Josep M. de Porcioles, l'alcalde de Barcelona de l'època franquista que més durà en el seu càrrec (1957-1973). El motiu era que el polígon s'havia començat a construir durant aquella legislatura amb la finalitat d'allotjar-hi barraquistes de Barcelona i del camp de la Bota de Sant Adrià, i que, d'alguna manera, Porcioles representava l'especulació urbanística d'aquells anys. La peça que Brossa imaginà fou un monument que ell mateix considerava «anticommemoratiu», «denigratori», «condemnatori», «anticelebratiu» i «recriminatori». Es tracta d'una cadira d'oficina de ferro (el poeta volia la típica cadira d'oficina ja que Porcioles era notari) que sosté una safata de bronze amb el cap de marbre de l'alcalde. Per a Brossa, hi havia dos tipus d'escultures: les que serveixen per aplaudir i les que serveixen per xiular. I de manera molt clara, «Record d'un malson» era d'aquestes darreres.

La peça s'havia de situar a la plaça Josep Tarradellas de La Mina, l'escenari de l'*intifada* del Besòs (durant un temps hi hagué tot de revoltes en el barri perquè s'havien de construir més «vivendes socials» i els veïns reclamaven el solar anomenat de les «palmeres» per a equipaments). Però, quan l'any 1991 Brossa lliurà l'obra a l'Ajuntament, aquest no s'atreu a posar-la en un lloc públic obert, a causa de la duresa de la proposta, i la guardà en un magatzem. L'any 1995, però, dos regidors de l'Ajuntament d'Iniciativa per Catalunya la tragueren del lloc on era guardada (amb l'excusa de retratar-la) i la col·locaren al Parc del Besòs. Abans d'un dia fou retirada i retornada al magatzem. Brossa assistí a l'acte i la premsa se'n féu ressò de la notícia. La història no acabà aquí perquè al cap d'un temps l'obra es traslladà al vestíbul de la Biblioteca Popular de Sant Adrià, on s'estigué fins a la inauguració del Museu de la Immigració (novembre de 2004), on ara es pot veure des del porxo de l'entrada. La situació del Museu en una mena d'illa en mig de vies ràpides proporciona encara més el caràcter de tancament de la peça.

Glòria Bordons, web Fundació Joan Brossa <http://accionsiterritori.com>, gener 2013. (fragment adaptat)

Propostes didàctiques:

- Qui va encarregar un poema objecte a Joan Brossa l'any 1989?

4A. – L'alcalde de Sant Adrià de Besòs.

4B. – L'alcalde de Sant Adrià del Besos.

4C. – L'alcalde de Sant Adrià del Besós.

- A qui decideix dedicar el poema després de passejar un dia pel barri de la Mina?

4A. – Josep M. de Porcioles.

4B. – A Josep M. De Porcioles.

4C. – A Josep Mª de Porcioles.

- Què volia denunciar el poeta amb la seva obra?

4A. – Va denunciar la política y les reformes de cara al turisme sense pensar en el benestar del poble.

4B. – El motiu era que el polígon s'havia començat a construir durant aquella legislatura amb la finalitat d'allotjar-hi barraquistes de Barcelona i del camp de la Bota de Sant Adrià, i que, d'alguna manera, Porcioles representava l'especulació urbanística d'aquells anys.

4C. – Volia denunciar la mala gestió de l'ajuntament.

- Com va concebre Brossa el monument?

4A. – Es va fixar en el barri de la Mina i en les desigualtats que hi havia entre la part turística de Barna i els entorns.

4B. – Com a crítica, de fet ell mateix el considerava: anticommemoratiu, denigratori, condemneratori...

4C. – Va anomenar-lo <<anticommemoratiu>>, <<denigratori>>, <<condemneratori>>, <<anticelebratiu>> i <<recrematori>>.

- En què consisteix l'obra?

4A. – Hi ha el cap decapitat de l' alcalde Porcioles, que esta a sobre d' una safata que aquesta està sobre una cadira amb una placa on fica: Record d' un malson. L' obra es una crítica (constructiva) cap a Porcioles, ens sembla que vol reivindicar els poders que tenien els polítics franquistes sobre el poble, sense tenir en compte el benestar de poble.

4B. – En una cadira d'oficina de ferro que sosté una safata de bronze amb el cap de marbre de l'antic alcalde.

4C. – Es tracta d'una cadira d'oficina i una safata de bronze sobre la qual descansa el cap de marbre de l'alcalde.

- On havia d'anar situada inicialment l'obra? On es troba ara?

4A. – Havia de ser situada a la plaça Josep Tarradellas de La Mina i ara es troba al museu d' immigració.

4B. – A la plaça Josep Tarradelles de la mina. Al porxo de Museu de la Immigració.

4C. – A la plaça Josep Tarradellas de la Mina. Al Museus de la immigració.

- Per què l'Ajuntament no s'atreu a posar la peça en un lloc públic obert?

4A. – Perquè era molt polèmica y denigrant pel Porcioles i la por de que el poble rebutges l' obra.

4B. – Perquè el monument representava una escena metafòrica molt crítica, dura i arriscada.

4C. – La proposta era bastant dura.

- Creus que hauria d'estar exposada on el poeta desitjava? Justifica la teua resposta.

4A. – Creiem que hi hauria d' estar al barri de La Mina perquè era el lloc mes marginat, rebutjat i descuidat de Barcelona i això es el que vol representar l' obra i la força política dels franquistes.

4B. – Si, perquè justament va ser per aquell barri, el barri de la mina, on va trobar la seva inspiració.

4C. – , si el poeta ha creat l'obra, ha de ser aquest el que decideixi on s'exposa.

- Què en penses de l'especulació urbanística?

4A. – Pensem que hi ha un favoritisme per els interesso propis per part dels politics i la seva intensió nomes era aconseguir diners.

4B. – Pensem que va ser una gran imprudència i actualment es poden observar les conseqüències d'aquella construcció massiva i explotació del terreny.

4C. – Trobem que especular és moralment incorrecte, i que només s'hauria de realitzar quan és estrictament necessari.

- Quina opinió et mereix aquesta proposta artística?

4A. – Iker: Em dona a pensar el perquè l' autor ha fet aquesta obra tan entranya i a intentar escrivint-hi el significat. Carlos: Commoedora i rara. Judith: A mi transmet força i poder per part del polític, es molt realista, el primer cop que ho veus et quedes com impactat i pensatiu.

4B. – En sembla una crítica bastant raonable que està directament dirigida als alts càrregs amb més poder, no obstant, creiem que hauria d'haver estat exposada on es va proposar inicialment per a que la crítica artística hagués tingut més pes.

4C. – Fa pensar al consumidor d'aquesta obra artística.

- En quin indret de la teua ciutat col·locaries aquest poema amb una intenció de crítica? Raona la teua resposta.

4A. – Iker: Barri de Carme perquè es la zona mes similar a la mina que hi ha al meu barri. Carlos: Barri del Carmen, perquè em recorda a la mina. Judith: Em recorda al barri del

Carmen perquè es com la part de Pineda més rebutjada i on esta la gent més marginada i em recorda a La Mina.

4B. – La col·locaríem a la plaça de l' Institut IES Pineda, ja que es va començar amb el projecte però actualment esta parat per causes econòmiques i es troba en barracons.

4C. – Ho situaríem a la plaça més transitada del poble, perquè així ho podria veure més gent.

7. 2. TEXTOS

1. AIGUA DE FOC

En una obra d'art al carrer hi ha els condicionaments que van més enllà del gust artístic. A part d'aquest punt hi pot haver algunes decepcions degudes als problemes que sorgeixen dels espais públics, com són el vandalisme o la mala conservació, no sempre previstos i que poden desvirtuar qualsevol entorn.

Malgrat les noves tècniques de la imatge a la sortida i a la posta del sol l'aspecte dels núvols és vermellós.

Passat festes, 1993-1995, [Brossa, 2000:57]

Propostes didàctiques:

- Quins són els condicionaments que poden desvirtuar una obra d'art al carrer i qualsevol entorn?

4A. – El vandalisme i la mala conservació.

4B. – El vandalisme o la mala conservació.

4C. – Els elements poden erosionar l'obra, igual que el vandalisme.

- En el teu poble la gent acostuma a cuidar els espais públics? I tu?

4A. – Iker: Normalment sí, però de vegades la gent acostuma a no respectar zones comunes com parcs. En canvi jo si que intento respectar els espais públics.

Judith: Jo penso que la majoria de la gent encara que hi ha gent que es dedica a fer d'aquests espais un lloc incòmode per ser-hi ja que embruta o ho fa mal be. Jo al contrari cuido els nostres espais públics, ja que allà no hi soc només jo sinó molta més gent que vol estar-hi.

4B. – No. Si, ho intenten.

4C. – Si. Si.

- Quins indrets coneixes amb els tipus de problemes esmentats al poema?

4A. – Iker: A sota de casa meva a la plaça del pilar de Pineda de mar uns borratxos es van carregar un banc.

Judith: En el parc de davant de la meva casa uns nens van trancar una valla només perquè era divertit pensant que això no era de ningú quan en realitat es de tots.

Carlos: Van cremar una paperera un noi que no coneixia.

4B. – Una font situada al parc Dalmau de Calella, està molt mal cuidada a causa de tota la brossa que llença la gent i la seva poca consciència.

4C. – No coneixem cap indret amb aquest problema.

- Com es podria solucionar aquesta problemàtica? Què cal fer amb els incívics?

4A. – Aquí estem tots d'acord en que, pensem que s'hauria de conscienciar a la gent, tant de grans a petits i sobretot educar. Nosaltres aplicarem hores de treball comunitari ja que creiem que dedicar temps en corregir allò que has fet malbé, et farà sentir com que has perdut temps de la teva vida que no tornaràs a recuperar i seràs conscient del treball que no vols tornar afer i fan altres persones, com els escombrires.

4B. – Xerrades als més joves per conscienciar-los i sancions en cas d'incomplir les normes.

4C. – Es podria multar o sancionar a la gent incívica.

- Quins esdeveniments naturals ningú pot alterar, segons l'última estrofa del poema? Hi estàs d'acord? En podries dir d'altres?

4A. – El pas del temps, si, pensem que la mort no es pot alterar, com a màxim retrassar. creiem que el destí no es pot canviar simplement si ha de passar passarà.

4B. – Per molts avenços tecnològics es impossible regular els desastres naturals. Si, hi estem. Altres factors naturals, com per exemple la molsa.

4C. – L'erosió provocada pelselements, com el sol de cada dia, la pluja, el fred i la calor...

2. PER A CONSTRUIR...

Per a construir el traçat ferroviari
van haver de fer esplanaments importants
i un túnel de centenars de metres, com també
els ponts i els murs que voregen el riu.

Els entra-i-surts del poeta, 1973, [Brossa, 1986:46]

Propostes didàctiques:

- Per a construir el traçat ferroviari què van haver de fer?

4A. – Van haver de fer aplanaments importants i un túnel de centenars de metres, com també els ponts i els murs que voregen els rius.

4B. – Van haver de fer esplanaments importants i un túnel de centenars de metres, com els ponts i els murs que voregen el riu.

4C. – Van haver de fer esplanaments importants, i un túnel de centenars de metres, com també els ponts i els murs que voregen el riu.

- Quines conseqüències té per al paisatge?

4A. – Te conseqüències dolentes com: contaminació paisatgística i acústica a part de la destrucció dels habitatges de animals, es a dir destrucció del medi ambient.

4B. – La destrucció i alteració de l'entorn natural, les conseqüències son tan visuals com internes en quan a com es veu afectat el medi natural dels animals i altres espècies.

4C. – Canvia el terreny.

- Per on passa el tren en el teu poble?

4A. – Per el passeig marítim.

4B. – Pel costat del mar.

4C. – Per la via, just al davant de la platja.

- Creus que també té conseqüències en el paisatge? Quines?

4A. – Des de que hem crescut el tren ha estat per tant no sabem com era abans però creiem que es podria aprofitar l' espai d' una manera mes raonable i util pes esapais o zones comunes.

4B. – Òbviament, doncs com hem afirmat a la primera resposta, tant visuals com internes.

4C. – No.

- Podria passar per algun altre lloc?

4A. – Podria pensar per un altre lloc però faria mes volta, es millor per el passeig marítim, fa una línia recta.

4B. – Creiem que si existeixen altres possibilitats però la opció que han escollit és la mes encertada segons el nostre criteri.

4C. – No, ja que entorpiria l'activitat del poble.

- Què prioritziaries la construcció del traçat ferroviari o el paisatge? Raona la teva resposta.

4A. – Judith: Jo prioritzava el paisatge, fa que sobrevivim gracies a les plantes, arbres i els animals, però també penso que no esta pas malament fe un traçat ferroviari per tal de desplaçar-se. Carlos: Jo prioritzaria el ferrocarril per mes comoditat a l' hora de desplaçar-se. Iker: Jo valoro el paisatge però en cas del meu poble crec que es mes important les vies del ferrocarril per desplaçar-se ja que estem en mig de res.

4B. – Segons com esta construïda la societat en la que vivim, creiem que és necessària la construcció del traçat ferroviari actualment.

4C. – La construcció, ja que a la llarga proporciona més diners.

3. UN CENTENAR DE PERSONES S'HAN MANIFESTAT...

Un centenar de persones s'han manifestat
per demanar la retirada d'un abocador
d'escombraries i la seva conversió en espai verd.

Tarannà, 1975, [Brossa, 1988:40]

Propostes didàctiques:

- Per què s'han manifestat un centenar de persones?

4A. – Per que volen la retirada d'un evocador d'escombraries i la seva conversió en espai verd.

4B. – Per demanar la retirada d'un abocador d'escombraries i la seva conversió en espai verd.

4C. – Per demanar la retirada d'un abocador.

- Creus que un centenar són molts manifestants?

4A. – Judith: Penso que un centenar de persones es bastant depèn del lloc on visquis, però que encara que fos una persona que s'hagués queixat se l'hauria d'escoltar igualment ja que te els seus motius per queixar-se.

Iker i Carlos: Nosaltres creiem que es depèn de la quantitat de gent que resideix en la població en que succeeix el problema, pes exemple 100 persones a BCN ens sembla poques en canvi a Pineda si.

4B. – Depenen la causa.

4C. – Si, bastants.

- Trobes encertada la seva demanda? Justifica la teva resposta.

4A. – Hi pensem que la demanda pot ser encertada però també creiem que en algun lloc hi ha de ser l' evocador.

4B. – Si, perquè creiem que fer un abocador i destrossar un espai verd ho és estrictament necessari, ja que existeixen tècniques com el reciclatge.

4C. – Mentre la manifestació sigui pacífica, no hi ha cap problema.

- T'haguessis afegit a la manifestació amb ells?

4A. – Judith: Jo no se si hauria sortit a la manifestació ja que entén les dos parts de que volen l' espai verd però també la població necessita un evocador.

Iker: Jo no hagués anat perquè no acostumo a anar a manifestacions normalment no em reivindico públicament.

Carlos: No hages anat a manifestarme perquè no he anat a cap manifestació, no veig la necessitat.

4B. – Si.

4C. – Si.

- A qui pertoca decidir on es construeixen abocadors d'escombraries o espais verds?

4A. – Judith: Jo crec que li toca decidir a aquell que doni les millors idees, donar els seus motius pels quals hauria d' estar allà, no em refereixo només a polítics sinó alguns ciutadans que tinguessin una bona idea.

Iker: Jo penso que ha de ser l' alcalde i els regidors que ho facin però normalment o fan per interessos propis i no per els interessos del poble, crec que hi hauria de decidir el poble.

Carlos: Ho ha de fer l' alcalde d' acord amb el poble i els regidors del poble.

4B. – Als cap de govern.

4C. – S'hauria d'enquestar a la població.

- Quins criteris creus que prevalen a l'hora de decidir-ho?

4A. – Creiem que prevaldrien els criteris de utilitat, es a dir la funció que pot arribar a ser tenint en compte els inconvenients que pot tenir a nivell paisatgístic per exemple.

4B. – No crec que és tingui en compte la conservació de l'espai, sinó la comoditat que ofereix.

4C. – La situació en relació a la ciutat, les olors que emet l'abocador...

- On ubicaries un abocador d'escombraries al teu poble? I un espai verd?

4A. – Al polígon industrial perquè no hi viu gent a prop d'una urbanització.

4B. – L'abocador en una explanada deserta, i l'espai verd a la muntanya local.

4C. – Al polígon industrial. Al mig de la ciutat.

4. LLUNA MINVANT

¿D'aquest conjunt de blocs malparits en diuen ciutat?

Un quisso es nega a entrar al poema,
però a la fi ho accepta.

La memòria encesa, 1977-1992, [Brossa, 1998:229]

Propostes didàctiques:

- A quin lloc podria fer referència aquest poema? Per què?

4A. – Tots creiem que podria fer referència a Barcelona perquè era el lloc que no estava tan urbanitzat i encara que a la gent no li agrades la idea de que edificuessin tant, però al final s'adapten com el gos.

4B. – A una ciutat, com Barcelona per exemple. Doncs perquè justament és del que tracta el poema, d'una ciutat.

4C. – A una ciutat mitjanament gran.

- Quins tipus de blocs consideraries malparits?

4A. – Creiem que els gratacels són els tipus de blocs malparits ja que volen ficar tanta gent possible en un mateix espai.

4B. – Els grans edificis d'una ciutat.

4C. – Als gratacels.

- Com haurien de ser els blocs per tal de no ser considerats d'aquesta manera?

4A. – Pisos baixos.

4B. – Cases més rurals i minimalistes.

4C. – Més baixos.

- Per què creus que el quisso en un principi es nega a entrar al poema?

4A. – Per que ell estava acostumat als espais verds i han construït moltes coses i a ell no li agrada.

4B. – Perquè el poema representa a una ciutat "malparida", i el gos a un individu al qual no accepta entrar-hi.

4C. – Perque no vol que l'autor el ridiculitzi.

- Què creus que es critica en aquest poema?

4A. – La massiva urbanització que hi ha en la nostra societat.

4B. – Les construccions massives de la ciutat.

4C. – Que el paisatge urbà és massa poc natural.

- Quina és la ciutat que més t'agrada? I la que menys? Per què?

4A. – Carlos: Tokyo m'agrada per que es el centre de la tecnologia i la seva cultura m'encanta i no m'agrada Cuba per que estan molt atrasats en comparació a tot la resta del mon.

Iker: New York i no m'agrada Venècia però la composició de la ciutat ja que resultaria molt incòmode traslladar-me en canals plens d'aigua.

Judith: M'agrada Berlin per que te molta historia per descobrir i no m'agrada Corea del nord per que son molt estrictes.

4B. – Barcelona, per les construccions de Gaudí i altres artistes que decoren tota la ciutat. Crec que és una ciutat que transmet molta màgia.

Cap, perquè cada ciutat té la seva pròpia bellesa.

4C. –

Guillem: Blanes, Pineda de Mar.

Aaron: Badalona, Barcelona.

Fatu: Barcelona, Madrid.

- Quina part del teu poble és la teva preferida? I quina trobes que és la zona més desfavorida. Justifica les teves respostes.

4A. – Judith: La meva part preferida es la platja ja que em recorda a l'estiu i la mes desfavorida el Barri del Carmen per que es on esta mes malament cuidat.

Iker: La muntanya Mont palau per ñla tranquil·litat amb la que es pot respirar. La que menys Les Creus per que es un barri una mica problematic i avandonat.

Carlos: La zona que mes m'agrada es l'eskatepark per que m'encanta anar amb skate i la que mnys el barri del Carmen per que fa por.

4B. – La platja, perquè em transmet molta calma el mar i la seva immensitat. “El barri del Carmen”, perquè és un barri marginal i està molt descuidat.

4C. – Guillem: La platja, perquè m'hiestic molt a gust. I Poblenou, en general s'està convertint en un mal barri. Aaron: La platja, pel mateix que diu en Guillem.

7. 3. SENTÈNCIES

Sentència 1:

- Els paisatges són estats d'ànim.

El dia a dia, 1988-1992, [Brossa, 2007:140]

Proposta didàctica:

- Explica la sentència anterior. Hi estàs d'acord?

4A. – Tots hi estem d'acord que els paisatges poden reflectir els sentiments. Per exemple, quan una persona està trista i veu un paisatge tot ple de flors, això el pot animar.

4B. – Es pot interpretar com que hi ha paisatges que recorden a estats d'ànim. Per exemple, el paisatge de colors freds d'una muntanya podria recordar a la melancolia. Sí, estem d'acord.

4C. – Sí, ja que estant en un cementiri, no tindràs l'impuls de ballar.

Sentència 2:

- Vull el consol vull la sortida / En el paisatge

Els entrebancs de l'univers, 1956, [Brossa, 1991:150]

Proposta didàctica:

- Escribe una situació on introdueixis d'una manera adient la sentència anterior.

4A. – Porto un dia de gossos i estic molt deprimida i necessito un paisatge per alegrar-me i en comptes d'això em trobo un paisatge fastigós. (Entrebancs del l'univers).

4B. – En una situació d'estrès o saturació, utilitzes com a sortida la contemplació d'un paisatge, ja que aquest et pot proporcionar tranquil·litat i és un espai de reflexió.

4C. – Molts cops la gent surt a passejar a la natura per airejar-se, i relaxar-se.

Sentència 3:

- L'increment de les fonts de riquesa i l'exploració dels recursos naturals ha d'orientar el procés de la industrialització.

O o u, 1959, [Brossa, 1977:126]

Proposta didàctica:

- **Escriu arguments a favor o en contra d'aquesta afirmació. Justifica'ls.**

4A. – En contra: Que per tenir més indústries ens estem carregant el món que necessitem per viure mentre que algunes indústries són innecessàries.

4B. – Depèn del recurs natural utilitzat i de si aquest perjudica al medi ambient o no ho fa.

4C. – Estem a favor de la industrialització, per estar actualitzat tecnològicament parlant.

Sentències 4 i 5 :

- La mà de l'home no ha fet les roques.

El pedestal són les sabates, 1955, [Brossa, 1991:62]

- Cal no lligar la selva.

Avanç i escampall, 1957-1959, [Brossa, 1991:229]

Propostes didàctiques:

- **Explica com interpretes les sentències anteriors.**

4A. – Sentència 4: Ens creiem el centre de l'univers i en realitat són innecessaris per aquest món, perquè ens creiem éssers més superiors a les plantes i sense elles no podem viure. Perquè els homes han fet les pedres? No, per tant no som éssers superiors que ens creiem. Sentència 5: Creiem que és una metàfora; vol dir que la selva és com la nostra capacitat d'avanç i nosaltres estem tallant el nostre propi desenvolupament.

4B. – La primera sentència es pot interpretar com a una crítica al teocentrisme, no tot el que existeix és mèrit de l'home. I a la segona, es podria interpretar com que no cal urbanitzar absolutament tots els indrets existents.

4C. – L'home no és el que controla els elements.

- Relaciona-les segons el seu significat.

4A. – Ens creiem el centre de l' univers quan en realitat la natura que trepitgem i maltractem no ha estat creació nostre.

4B. – Una cosa tant meravellosa com la natura, que es val per si mateixa, no hauria de ser modificada o destruïda com l'home i el seu egoisme dictin.

4C. – Les dues parlen del potencial de l'home per destruir la natura.

Sentències 6, 7 i 8

- Arreu moltes parets i poques cases.

Els entrebancs de l'univers, 1956, [Brossa, 1991:143]

- No neix el bosc en boca de rajoles

El pedestal són les sabates, 1955, [Brossa, 1991:19]

- Edifiquem amb fets.

Odes rurals, 1951, [Brossa, 1990:60]

Proposta didàctica:

- Tria la sentència que més t'hagi agradat, explica el seu sentit i el motiu pel qual l'has triat.

4A. – - L' he triat perquè penso que fa referència a que hi ha molts llocs on es poden viure, però les tenen buides, per exemple els refugiats de Síria de els hi diem que no poden venir aquí per que no hi ha lloc però els bancs tenen cases lliures.

- Vol dir que sempre diem que tothom té dret a un habitatge digne que a la vida real i a mil·lers de milions de persones que busquen aquest habitatge i no se'ls hi dona.

- Vol dir que contra mes construïm mes estem impedit el creixement de boscos.

4B. – - Arreu moltes parets i poques cases. Vol dir que les grans edificacions acaben per estar deshabitades o per, simplement, no ser sentides com a llar. L'he triat perquè n'estic molt d'acord.

4C. – Guillem: No neix el bosc en boca de rajoles.

Fatu: Els paisatges són estats d'ànim.

Aaron: La mà de l'home no ha fet les roques.

Hem escollit aquestes sentències perquè ens agradaven.

7.4. ACTIVITAT DE SÍNTESE

Redacta un decàleg amb les característiques que hauria de tenir la teva ciutat ideal. Cal adjuntar-hi imatges i fer-ne una presentació en powerpoint. Pots posar-hi també música de fons. Justifica cadascuna de les teves tries.

4A. –

1- Neta i polida.	6- Mols espais verds.
2- Un ajuntament responsable.	7- Abocament a les afores.
3- Zones públiques.	8- Carrers asfaltats.
4- Bones instal·lacions d' aigua, electricitat i gas.	9 - Una bona xarxa de transport.
5- Bona accessibilitat per a persones discapacitades.	10- Serveis públics.

4B. –

Característiques que tindria la meva ciutat ideal:

- Ciutats amb persones honestes, sense: lladres, corruptes o egoistes.
 - Mar i muntanya, accessibles a tothom.
 - Sense contaminació, tant l'acústica com la mediambiental.
 - Amb concerts i festivals gratuïts i ben organitzats.
 - Amb una àmplia conservació d'espais verds. Que tingui varietat d'espais naturals no alterats i protegits.
 - Amb serveis públics gratuïts i de qualitat: Educació, Sanitat, Transports...
 - Amb un bon sistema judicial: sense cap preferència ni suborns.
 - Amb un concepte d'igualtat globalitzat: cap superioritat ni racial, ni sexual, ni econòmica, ni social.
 - Amb bona comunicació amb les altres ciutats.
 - Amb una repartició de béns justa i de qualitat: Explotant adequadament els recursos naturals i altres, per a repartir-los de forma justa i equilibrada.
- Creiem que una ciutat amb aquestes característiques seria la ideal. Ja que la gent que hi residís viuria molt més a gust, sana i tranquil·la.

4C. –

- Molts espais verds.
- Sistema sanitari desenvolupat.
- Parcs per a nens i gossos.
- Llocs d'oci i cultura.
- Urbanitzacions separades individualment.
- Situada al costat de la costa.
- Transports públics abundants.
- Institucions mèdiques i d'ensenyament.
- Organització i gestió de la ciutat competent.
- Diversos tipus de comerç, per evitar la centralització d'un sector.

Annex 9. Anàlisi general de les seqüències didàctiques Institut Euclides

Paul (1995) proposa una sèrie de característiques que poden servir perquè el professorat avaluï si està fomentant el desenvolupament de raonament crític, a partir d'aquí nosaltres proposem deu categories d'observació que ens serviran per analitzar les respostes dels alumnes a les activitats proposades en les diferents seqüències didàctiques. La presència o absència d'aquestes podrà interpretar-se com que el pensament crític s'està utilitzant, està en procés de desenvolupament o bé no hi ha evidències de la seva utilització. Les deu categories d'anàlisi que hem establert són les següents:

- 1. Descobreixen similituds i diferències significatives.**
- 2. Aclareixen i analitzen el significat de paraules, frases o imatges.**
- 3. Comparen situacions similars. És a dir, transfereixen allò après a nous contextos.**
- 4. Analitzen, avaluen o es qüestionen arguments, interpretacions, desitjos, afirmacions, creences o teories.**
- 5. Generen o valoren solucions i alternatives.**
- 6. Analitzen o avaluen accions o polítiques.**
- 7. Reflexionen sobre el pensament propi: metaconeixement.**
- 8. Exploren pensaments per diferenciar-los entre si, o per contrastar-los amb sentiments o emocions.**
- 9. Identifiquen la intenció del text.**
- 10. Fan connexions interdisciplinàries.**

I per cada categoria d'anàlisi hem establert, en relació a cadascuna de les set seqüències didàctiques, quatre apartats:

- a) Activitat inicial**
- b) Poemes**
- c) Sentències**
- d) Activitat de síntesi**

A continuació presentem l'anàlisi per temàtiques de l'Institut Euclides.

1. LLENGUA

- 1. Descobreixen similituds i diferències significatives.**

a) En l'activitat inicial, els alumnes demostren que són capaços de trobar similituds en el cartell "Volem viure plenament en català". Associen els colors vermell i groc que hi apareixen i la disposició dels colors amb la senyera. També es pot dir que troben una certa similitud del que passava en l'època en què va ser escrit aquest cartell amb la situació actual, en què a part de la llengua es reivindiquen altres coses.

b) En el poema *Després de la Guerra Civil*, podem observar que opinen d'una manera molt similar quan se'ls pregunta què opinen sobre el fet que el català fos bandejat a les escoles. Els de 4A: "Pensem que està molt malament perquè cada persona és lliure de parlar la llengua que es senti més còmoda". Els de 4B encara són més crítics: "Ho veiem com una bajanada i inútil ja que després fora de les escoles parlaran com vulguin." I els de 4C diuen el mateix que els de 4A. També descobreixen similituds quan diuen en quines llengües parlen i pensen habitualment: tots responen que en castellà. Només hi ha una noia, la Raquel de 4A que afegeix: "però moltes vegades també parlo el català amb certs amics o familiars".

En el poema *Calc i Mutació* descobreixen certes similituds entre el que ocorre en el poema i el que els passa a ells. S'adonen que quan ells parlen també utilitzen castellanismes o manlleus d'altres llengües. Utilitzar paraules en castellà quan parlen en català ho troben natural perquè parlen les dues llengües. Els alumnes de 4C diuen que ho fan sense adonar-se.

Al contrari dels alumnes del Pere Ribot, la majoria creuen que el castellà és la llengua que s'imposa en una conversa entre parlants catalans i castellans.

c) En la sentència 1 se'ls demana que diguin si es tracta d'una asseveració, d'una exhortació o d'una exclamació i en respondre hi trobem semblances i divergències entre els tres grups. Els de 4A i 4B opinen que és exhortació i els de 4C que és una asseveració.

Troben divergències quan han d'escollir entre les sentències 6, 7 i 8. Cap dels tres grups escull la mateixa, tot i que 4B i 4C acaben comentant que els silencis sempre expressen coses, per tant han fet una tria divergent però han trobat similituds en les respostes. Arran de les sentències 6, 7 i 8 també se'ls demana que comentin què té més força, el silenci o la paraula. Tots tres troben que la paraula.

d) En l'activitat inicial, han de fer un decàleg per fomentar l'ús social del català i raonar el perquè de les seves propostes. Entre algunes similituds que es troben en el que diuen hi ha que cal fomentar el doblatge de pel·lícules i programes, difondre la música o fer més cursos de català.

2. Aclareixen i analitzen el significat de paraules, frases o imatges.

a) En l'activitat inicial del cartell "Volem viure plenament en català", els participants analitzen i aclareixen com estan disposades les paraules del cartell. Els de 4A, per exemple, diuen: "amb el fons groc i escrit amb quatre línies una sota l'altra en color vermell fa referència a la senyera". Per tant, podem dir que han entès perfectament el que l'autor volia representar.

b) En el poema *Calc* identifiquen els castellanismes que apareixen en el text i després se'ls fa escriure el text sencer en un català normatiu. Tots tres grups coincideixen a dir que el fet d'utilitzar castellanismes és un “empobriment” de l'idioma.

c) En treballar la sentència 1, analitzen el significat de les paraules *alçar-se* i *salvar-se* que apareixen en la sentència. Els de 4A relacionen *alçar-se* amb *manifestar-se* i *salvar-se* amb el fet d'intentar salvar llengua. Els de 4B ho relacionen amb *lluitar* i els de 4C amb “que facin el que vulguin”. També comenten quin seria el poder de la paraula.

d) En l'activitat de síntesi, no se'ls fa aclarir ni analitzar el significat de paraules, frases o imatges.

3. Comparen situacions similars. És a dir, transfereixen allò après a nous contextos.

a) En l'activitat inicial del cartell “Volem viure plenament en català” fan referència a l'època en què el cartell es va dissenyar i comparen la reivindicació que es feia abans sobre la llengua amb la que es fa ara. Transfereixen la problemàtica d'abans a l'època actual i s'adonen que encara hi ha espais en què la llengua està oblidada, per exemple als cines o en documents oficials. Els de 4C diuen que “Ja que viuen a Catalunya, haurien d'aprendre aquesta llengua”.

b) En els poemes, el que fan és observar que el que comenta el poeta sobre el fet d'introduir anglicismes transposats a les regles ortogràfiques catalanes o paraules d'altres llengües (en el cas del poema *L'esponja dels cors*) o castellanismes (a *Calc* i *Mutació*) és un fet que poden constatar que ocorre en la seva vida quotidiana i a ells mateixos. Ells s'adonen que sí, que usen paraules d'altres llengües i en fan una llista de les que recorden en aquell moment (del castellà i de l'anglès, sobretot. Tan sols els de 4B en comenten una de l'italià “Mozzarella”).

c) En la sentència “M'aguanta la paraula que forjo a martellades” se'ls demanava que escrivissin un text argumentatiu sobre el tema de la llengua i la identitat. Els de 4A contextualitzen la frase i diuen que es refereix al fet que cal lluitar per la llengua i que qui lluita aconsegueix el que vol. Els de 4B expliquen la relació entre llengua i identitat i creuen que és molt important. Posen l'exemple següent: “Per exemple, una persona que ha estudiat àrab, normalment es relaciona amb marroquins i té pensat anat al Marroc o a algun país veí.” En les sentències 6, 7 i 8 parlen del silenci i busquen situacions de la vida quotidiana en què el silenci pot resultar incòmode o agradable.

En la sentència “Crits no. Paraules.” imaginem situacions i contextos en què aquesta màxima es podria usar.

d) En l'activitat de síntesi no comparen situacions similars ni transfereixen allò après a nous contextos.

4. Analitzen, avaluen o es qüestionen arguments, interpretacions, desitjos, afirmacions, creences o teories.

a) En l'activitat inicial del cartell "Volem viure plenament en català" és curiós que els davant la pregunta sobre si creuen que una reivindicació d'aquest tipus és comuna en la majoria de llengües, els grups 4B i 4C responen "No." Sembla com si moltes preguntes que se'ls fa sobre el dret d'expressió en la seva pròpia llengua, els vingui de nou, potser perquè ma' s'ho havien plantejat o perquè fins ara mai havien tingut cap problema per expressar-se en català i per a ells és un fet normal, tot i que sí que s'adonen que en alguns àmbits no sempre és així.

b) En el poema *Després de la Guerra Civil* analitzen què va passar després de la Guerra Civil. Els de 4A fan una explicació força llarga sobre tot el que va ocórrer en l'àmbit polític. Parlen de la dictadura, del pas d'aquesta a la democràcia, de la recuperació de la Generalitat i les seves institucions d'autogovern. En canvi els de 4A tan sols comenten "Que es va prohibir parlar en català." i els de 4C comenten que "Va haver-hi una dictadura.". També argumenten per quin motiu el català va ser bandejat a les escoles. Tot i que tots tres grups diuen coses similars del tipus "perquè Franco volia que el castellà fos la llengua nacional", no van més enllà i no es qüestionen en cap moment per quin motiu ho feia, és a dir, que no parlen de submissió.

En el poema *Mutació* analitzen el fet que la gent es passa del català al castellà a la mínima ocasió davant d'un interlocutor de parla castellana. Valoren la situació i la comparen amb la seva realitat, i en conclouen que normalment la gent que parla català es passa al castellà. Comenten que és un fet de mostra respecte. De les altres preguntes que se'ls fa, també se n'extreu que estan preocupats perquè observen que tant ells com la gent utilitzen paraules que no són catalanes i creuen que això empobreix la llengua i fa que perdi les paraules pròpies. Per tant, demostren tenir sensibilitat lingüística. Quan se'ls demana per què creuen que es produeix aquesta situació, és curiós el que argumenta cada grup: "Perquè on vivim el castellà és la llengua que es parla normalment." (4A); "Per la influència que rebem dels medis de comunicació" (4B) i "Per l'ús de dues llengües constantment."

c) En les sentències constantment s'estan qüestionant arguments i interpretacions. La sentència "M'aguanta la paraula que forjo a martellades" la transformen en un text argumentatiu en què relacionen la llengua amb la identitat. En les sentències 3 i 4 han comparat les dues sentències i dir si creuen que són contradictòries. Els de 4B donen una resposta molt diferent ja que associen les sentències amb la llengua en la qual parlen les persones: "Sí. Perquè la primera sentència vol dir que una persona de parla catalana al expressar-se ha de transformar la seva llengua ja que havia de parlar castellà. I la segona sentència és d'algú de parla castellana que diu que a la seva llengua hi ha trampes ja que com la gent parla català no parla perfectament castellà i és com si la llengua estigués enganyada."

d) En l'activitat de síntesi, expressen els seus sentiments i desitjos ja que escriuen el que pensen què s'hauria de fer per fomentar l'ús social de la llengua. Han pensat casos en què ells es deuen trobar en què falta el català. Han expressat en les altres activitats que parlen

castellà perquè el seu entorn és castellà i algun d'ells ha dit que li agradaria parlar més en català, doncs potser en aquest decàleg han expressat el que necessitarien per parlar-lo més o perquè el català s'introduís més en les seves vides.

5. Generen o valoren solucions i alternatives.

a) En l'activitat inicial del cartell "Volem viure plenament en català" no se'ls demana que generin solucions o alternatives a la situació plantejada, però podem considerar solucions al mal que pateix la llengua el fet que diguin referint-se a la gent que viu a Catalunya però que són estrangers: "Ja que viuen a Catalunya, haurien d'aprendre aquesta llengua" (4C). O el fet que davant de la discriminació la gent reivindiqui la seva llengua per mitjà de manifestacions.

b) En les activitats didàctiques dels poemes tampoc se'ls demanava que generessin solucions o alternatives a les situacions plantejades, però podem deduir algunes solucions que potser plantejarien: parlar el català correctament sense introduir castellanismes i anglicismes per preservar la llengua i que cal lluitar per reivindicar els drets dels parlants.

c) En les sentències no se'ls demana que generin o valorin solucions o alternatives.

d) Es podria dir que tota l'activitat de síntesi és per donar solucions al fet que el català s'usi més socialment.

6. Analitzen o avaluen accions polítiques.

a) En l'activitat inicial, analitzen la situació política i lingüística de l'època en què va ser escrit el cartell. Els alumnes de 4B diuen: "Ja que només es parlava català a les cases però al carrer i a les escoles tot era en castellà, doncs el missatge vol dir que volien fer servir el català quan volguessin.". Els de 4A diuen: "Ens sembla lògic perquè segurament ell havia patit molt i per això escrivia coses tan contundents." Per tant, intueixen que aquella època devia ser molt dura perquè hi havia una manca de llibertat d'expressió que ara sembla que no pateixen. Sí que reconeixen que hi ha alguns àmbits en què el català no hi és o pràcticament no hi és. Els de 4C diuen: "Per exemple quan vas al cinema, no acostumen a haver-hi pel·lícules en català. Opinem que tot hauria d'estar en català." Entenen la llengua com un signe d'identitat i, per tant, troben natural que tothom s'expressi en la seva llengua. Cal observar l'opinió del grup 4B quan comenten: "També hem de tenir en compte que nosaltres no som de parla catalana i no estem familiaritzats amb aquest problema. Pensem que ja que la gent de parla catalana respecta la gent de parla castellana doncs que els de parla castellana també ho facin". És curiós el que diuen ja que alumnes que no són catalanoparlants, s'intueix que deuen parlar altres llengües, com per exemple l'àrab, demanin respecte als que parlen castellà, ja que segurament deuen observar que no parlen en català, que no s'integren.

b) En el poema *Després de la guerra civil...* analitzen què va passar després de la Guerra Civil i per quin motiu el català va ser bandejat a les escoles. A diferència dels grups del Pere Ribot, aquests no van més enllà i no arriben a la conclusió que si prohibien el català era amb la intenció de fer-lo desaparèixer. En relació amb això, ells valoren el fet de parlar

més d'una llengua com una font de riquesa. En el poema *L'esponja dels cors* comenten per què es produeix el fet d'incorporar mots forans al català i i conclouen que és degut a la realitat sociopolítica: el fet de parlar dues llengües fa que les barregem o el fet que on ells visquin es parli més en castellà fa que introdueixin més castellanismes al català.

c) En les sentències no analitzen ni avaluen accions polítiques.

d) En l'activitat de síntesi, podríem dir que analitzen accions polítiques ja que tot el que proposen ha de tenir el suport polític perquè es pugui tirar endavant.

7. Reflexionen sobre el pensament propi: metaconeixement.

a) En l'activitat inicial sobre el cartell "Volem viure plenament en català" els alumnes reflexionen sobre el seu propi pensament ja que abans de fer la posada en comú han hagut de pensar què opinaven ells sobre l'ús de la llengua, sobre el que observaven en el cartell i per dir si estan d'acord que es reivindiqui la pròpia llengua o no.

b) En el poema *Després de la guerra civil...* reflexionen sobre la llengua en què enraonen i pensen habitualment. Els de 4A fan aquesta reflexió individualment i hi afegeixen algun comentari a banda de respondre la pregunta. La Raquel, per exemple, comenta que parla en castellà "però moltes vegades també parlo el català amb certs amics o familiars". Els dels altres grups responen conjuntament i diuen que parlen en castellà. També reflexionen sobre si en algun moment han hagut d'inhibir-se d'una conversa perquè no en sabies l'idioma dominant. Els de 4A diuen que no, els de 4B també, però hi afegeixen: "Però quan estàs amb gent que comença a parlar el seu idioma i no el saps et sents una mica incòmode." Els de 4C diuen que sí, i responen "Molt marginat.", ho fan en singular i, per tant, no sabem si ho pensa una persona en nom de tot el grup o només ha respost una persona la pregunta. En tot cas, la resposta no va precedida del nom de qui respon.

c) En la sentència "Poble, treu-te aquest gep. Alça't i salva't.", quan se'ls demana a què fa referència el gep, els de 4B diuen: "És tot el que porten aguantant des de fa molts anys els catalans." I els de 4C: "A la càrrega que suposa no poder fer servir la llengua que volen." En la sentència "M'aguanta la paraula que forjo a martellades" reflexionen sobre els seus propis pensaments en relació amb la identitat lligada amb la llengua de cadascú. En les sentències 3, 4, 5, 6, 7 i 8 reflexionen sobre l'ús de la paraula (si té més força el silenci o la paraula) i sobre com l'ús del llenguatge pot crear diferents realitats que poden influir en el propi pensament. També valoren si creuen que la diversitat lingüística és una font de riquesa o no i tots tres grups creuen que sí. També pensen individualment quines paraules diuen en altres llengües, les posen en comú i les presenten conjuntament. I finalment també reflexionen sobre què opinen sobre el fet d'incorporar mots forans a la llengua.

d) En l'activitat de síntesi se suposa que tots els alumnes han hagut de pensar de manera individualment com durien a terme aquesta tasca i que després l'han comentat conjuntament per, finalment, elaborar aquest decàleg.

8. Exploren pensaments per diferenciar-los entre si, o per contrastar-los amb sentiments o emocions.

a) En l'activitat sobre el cartell "Volem viure plenament en català" fan comentaris sobre el que ells pensen sobre la seva llengua i el que senten envers ella. Per exemple, els de 4A comenten que "En el nostre entorn ens sentim còmodes parlant la nostra llengua, en canvi si, per exemple, viatgem a Madrid, si parlem en català ens fan males cares." La Nicole i la Sol, de 4A, també comenten que "si parlem en català ens miren malament i és com que ens *desprecien*".

Els alumnes, per tant, s'adonen que són discriminats per la llengua que parlen i opinen que és normal que tothom vulgui viure plenament en la seva llengua i que la gent es manifesti per reivindicar-ho.

b) En el poema *Després de la guerra civil...* exploren els sentiments que tenen en situacions en què han hagut d'inhibir-se d'una conversa ja que no en dominaven l'idioma. I comenten les emocions que han sentit. Entre els adjectius que hi apareixen, trobem "incòmode" i "marginat". També en aquest poema se'ls demana en quina llengua enraonen i pensen habitualment, i la Nicole de 4A comenta: "Normalment penso en castellà i parlo en castellà, però sí és veritat que m'encantaria parlar una mica més en català.". També quan comenten el fet que es bandegés el català a les escoles, expressen el que senten. Els de 4A diuen: "Doncs penso que està molt malament"; els de 4B: "Ho veiem com una bajanada i inútil", i els de 4C: "Que està malament".

c) En la primera sentència expressen els seus sentiments quan per exemple els de 4B diuen "És tot el que porten aguantant des fa molts anys els catalans.", o quan els de 4B comenten: "per culpa del castellà el català s'està perdent a Catalunya."

En les sentències 6, 7 i 8 analitzen el que ells senten davant del silenci. Els de 4a comenten: "Un silenci és agradable quan estàs amb una persona que només amb mirar-vos us enteneu".

d) En l'activitat de síntesi de síntesi exploren els seus pensaments, però en el decàleg no apareixen escrits els seus sentiments o emocions.

9. Identifiquen la intenció del text.

a) En l'activitat inicial "Volem viure plenament en català", els alumnes entenen del tot quina és la intenció del cartell perquè el text ho diu amb tota claredat. En aquesta primera part no fan gaire referència a les circumstàncies polítiques d'aquella època però entenen que l'autor fes aquesta reivindicació ja que entenen que tothom s'ha d'expressar lliurement en la seva llengua.

b) En l'apartat dels poemes, identifiquen, en general, quina és la intenció de cada text, ja sigui perquè les diferents preguntes els guien perquè entenguin la intenció o perquè hi arriben a partir de la reflexió. Tot i així no van més enllà ni enllacen diferents idees. És a dir, poden dir que no troben bé que es bandegés el català a les escoles però no pensen per

quin motiu es feia això ni quines eren les conseqüències. Es queden amb la primera reflexió. En aquest aspecte, són molt diferents que els grups del Pere Ribot.

c) En les diferents sentències identifiquen la intenció del text, ja sigui per ells mateixos o per les preguntes de les activitats didàctiques que els van guiant contínuament. En la sentència 1 “Poble, treu-te aquest gep. Alça’t i salva’t.”, els del 4A demostren no haver entès el sentit de la sentència quan responen que el gep fa referència a “una cua que porta”.

d) En l’activitat de síntesi, no s’ha fet l’estudi de cap text i, per tant, no han hagut d’analitzar-ne el sentit.

10. Fan connexions interdisciplinàries.

a) En l’activitat inicial, els alumnes relacionen el tema del cartell amb la història, tot i que no hi entren gaire, i la política (perquè intueixen una submissió pel fet que el poeta no es pot expressar plenament en la seva llengua). També fan una connexió amb el món de la cultura, ja que comenten que quan es van al cinema no es poden veure les pel·lícules en català i també amb l’àmbit quotidià, ja que fan observacions sobre el fet que sí que hi ha gent que no parla en català o sobre el que senten quan van a altres llocs, com ara Madrid.

b) En l’apartat dels poemes, fan diferents connexions interdisciplinàries. En el poema *Després de la guerra civil...* relacionen una decisió política amb la llengua. En els poemes *L’Esponja dels cors*, *Calc* i *Mutació* es relacionen els continguts dels textos amb aspectes de sociolingüística. Per exemple, es comenta que si s’utilitzen mots forans és perquè es parlen dues llengües o que el fet que ells utilitzin castellanismes és perquè on viuen es parla més en castellà, etc.

c) En les sentències trobem poques connexions interdisciplinàries. Trobem alguna relació amb la sociolingüística quan per exemple els de 4B comenten: “el més important és que la teva llengua principal representa els teus orígens i avantpassats i això és una cosa que val la pena conservar.” I també amb el món de la lingüística i de la comunicació no verbal, quan es parla del silenci.

d) En aquesta activitat de síntesi, sí que trobem alguna connexió interdisciplinària. Per exemple, es fa referència a l’àmbit de l’educació quan es demanen més cursos en català; al dels mitjans de comunicació, quan es demana que es tradueixin programes i pel·lícules; al tecnològic, quan es demana que els aparells siguin en català; al musical, quan es demana difusió de la música catalana o a l’econòmic, quan es demana que els cursos de català siguin gratuïts o que s’abaixi el preu dels esdeveniments en català.

2. CONSUM

1. Descobren similituds i diferències significatives.

a) S’adonen que la lletra R està disposada al revés i és d’un altre color, fet que convida a la rebel·lia, i que els dos dimonis estan disposats formant una R. També comenten que

aquest cartell és diferent dels que es farien ara per la manca de colors (4B) perquè hi ha més lletra que imatge (4B).

b) Tots tres grups arriben a la conclusió que la intervenció de Z podria ser irònica, tot i que es pot observar que el grup 4A fa una lectura diferent, ja que relacionen tota l'estona la interpretació del poema amb les festes, és a dir, amb el consumisme després de les festes (se suposa que fan aquesta lectura perquè el llibre on apareix aquest poema es diu *Passat festes* i apareix escrit sota el poema).

També veiem que tenen una opinió similar quan parlen dels objectius de les empreses, que és obtenir beneficis i no pensar en les necessitats del consumidor.

A *Poema* s'adonen que la majoria de productes que utilitzen són d'origen estranger.

A *Selva auditiva* ens adonem que els tres grups han entès coses diferents sobre el que critica el poeta. Els de 4A interpreten que les grans marques ens inciten a comprar passat festes, els de 4B diuen critica la contaminació dels aparells electrònics i els de 4C diuen que vol criticar el constant flux d'informació. També h trobem diferències en el que responen en dir quins programes deuen veure les persones a qui van dirigides les ordres del poema. Tots tres responen coses diferents: programes de publicitat, reality show i telebrossa i programes subjectius, els quals no especifiquen quins són.

c) Observem que estan d'acord en el significat de la sentència 1, i opinen que la publicitat no ha de posar preu a la felicitat, no ens ha de fer menysprear.

Quant a la sentència 2, tots tres grups pensen que perquè facis coses bones cal rebre elogis, no necessita que ningú li reconegui. Tot i així, reconeixen que els agrada rebre elogis. Els de 4C diuen que no fan cap mal però que no són necessaris. També coincideixen quan se'ls pregunta si el millor elogi és la feina ben feta. Tots opinen de manera afirmativa.

d) En l'activitat de síntesi, els participants han d'elaborar un codi ètic amb deu punts que caldria que tinguessin en compte aquells que es volen dedicar a la publicitat. Si estudiem tots aquests elements, veiem que presenten semblances entre els tres grups. Per exemple, creuen que no es pot presentar un producte com el millor i deixar malament les altres marques que fabriquen el mateix tipus de producte. Tampoc no han d'enganyar o estafar ni ha d'incitar a la por o a la violència. El grup que més divergeix de la resta és el 4C, ja que no enumera els elements més habituals sinó que es preocupa més de codis ètics, com ara que la publicitat ha de respectar "les persones i la seva religió, les institucions, els símbols dels països..." i també "la privacitat de les persones".

2. Aclareixen i analitzen el significat de paraules, frases o imatges.

a) Els alumnes analitzen la imatge del cartell. Ens diuen com estan disposats els elements del cartell: dos dimonis col·locats formant la lletra R i la lletra R dibuixada cap per avall. També ens informen que, en el cartell, el color que hi predomina és el taronja, color que tant els de 4A com els de 4B associen amb el color de l'infern. Sorprèn la resposta de 4B

perquè no analitzen els elements que formen part del cartell però sí que diuen que aquest no atreu l'atenció perquè hi ha més lletra que dibuix. Per tant, ens fan adonar que per a ells són més importants les imatges que no pas les paraules.

b) Analitzen el significat de la paraula màrqueting i tots tres grups diuen el mateix perquè se'ls demana que busquin el significat en el diccionari, així que coincideixen. El busquen per després decidir quina de les dues opinions que apareixen en el poema (Z i Y) s'apropa més a la definició de màrqueting. Els de 4B són els únics que confirmen que Y, els altres dos dubten entre Z i Y tot i que els de 4A observen que Z s'apropa en la teoria i Y en la pràctica.

També busquen en un diccionari de frases fetes el significat de l'expressió “la xocolata del lloro”. Els de 4B fan una interpretació de que han llegit, però tots tres grups diuen el mateix.

I també analitzen el significat de les paraules que utilitza el poeta per a referir-se a diferents persones: “els pocs de sempre” i “la resta”. 4A i 4B coincideixen a dir que els primers són els rics, que els de 4C relacionen amb els rics, i els segons són la classe treballadora, però als de 4C, els consumidors.

c) Aclareixen el significat de la sentència “Disposa la bellesa de mil armes” i dos grups coincideixen a dir que la publicitat és enganyosa. Se'ls fa explicar quines figures retòriques utilitzen en aquesta sentència i coincideixen tots tres a dir que és una hipèrbole. Els de 4A també hi troben altres figures (personificació i antítesi). El fet que tots tres hagin coincidit ens fa veure que entenen les figures retòriques i que les distingeixen en un text.

d) En l'activitat de síntesi no han d'aclarir i analitzar el significat de paraules, frases o imatges. Només han de definir quins són els deu punts que formarien part d'un codi ètic que haurien de tenir en compte aquells que es dediquen a la publicitat.

3. Comparen situacions similars. És a dir, transfereixen allò après a nous contextos.

a) Un cop han situat de quina època és el cartell, comparen l'atractiu que aquest té des del seu punt de vista actual i s'adonen que, tot i que el troben en general coherent, creuen que hauria de tenir uns colors més alegres, ja que ara estan acostumats a més varietats de colors. Els de 4C comparen aquest cartell amb els actuals i hi troben a faltar el dibuix d'una màscara, ja que ara el Carnaval sempre es representa amb aquest dibuix.

b) Els de 4A comparen el que diu el poeta amb el que passa aquí després de les festes, que segons ells comprem menys i que quan ens adonem del que ens hem gastat ja no hi podem fer res. També comparen el que saben sobre la globalització amb el que diu el poema. Comparen el mercat d'ara amb el d'abans per arribar a la conclusió que aquest mercat està globalitzat.

c) En les sentències 5, 6 i 7, els de 4C posen un exemple per comparar la situació de la qual estan parlant. Parlen dels ciutadans estatunidencs, que tenen armes com un símbol de llibertat i nosaltres no ho veiem normal.

Quan treballen la sentència 8, comparen el que diu amb exemples d'anuncis en què és innecessari l'ús de la bellesa humana per fer publicitat del producte i posen com a exemple les colònies i perfums, la marca de roba Kelvin Klein i els anuncis d'ulleres. Amb l'aportació d'aquests exemples podem concloure que els alumnes són conscients de la manipulació que fan els publicistes.

d) En aquesta activitat de síntesi, els participants no transfereixen allò après a nous contextos, només es limiten a enumerar el que se'ls demana i no van més enllà.

4. Analitzen, avaluen o es qüestionen arguments, interpretacions, desitjos, afirmacions, creences o teories.

a) Analitzen les interpretacions pròpies i les que han fet els altres companys del grup per arribar a un acord sobre si el cartell és coherent o no per anunciar aquesta festa i si la intenció que té és persuadir, que segons tots és que sí. Creuen que té prou elements per atreure l'atenció i analitzen la situació històrica en què va ser realitzat aquest cartell.

b) Analitzen de quins productes dels que consumeixen podrien prescindir i de quins no. Són conscients que podrien prescindir de moltes coses (tecnologia, estètica, tauletes, videojocs...), tot i que el grup que ho expressa amb més claredat és el de 4C. Els altres dos grups tenen molt clar que el que és imprescindible és el menjar i entre altres coses esmenten l'aigua, l'educació, la casa... Els de 4C fan el comentari per separat, cada membre exposa els elements que creu prescindibles o imprescindibles, alguns ho fan tot i d'altres només una part.

També analitzen el fet que no és necessari consumir per passar-s'ho bé, tenir un dia entretingut, etc. Creuen que es poden fer altres activitats, que també són satisfactòries, coma ara passejar, quedar amb els amics, fer esport, etc.

A *Poema* es qüestionen si els mitjans de comunicació han ajudat a construir un mercat global i creuen que sí perquè els productes que s'anuncien per mitjà de la publicitat són d'altres països i que no s'impulsa el comerç local. Els de 4A pesen que la gent té una visió distorsionada sobre la qualitat dels productes perquè els que s'anuncien són els estrangers i són marques conegudes. Els de 4C posen uns exemples ben clars: Cervesa alemanya, plàtans de Canàries, perfums francesos i rellotges suïssos.

A *Poema* analitzen què és el comerç de proximitat, però com en l'institut Pere Ribot, no acaben d'entendre què és ja que creuen que és una botiga local, que no pertany a cap cadena, però no fan referència al fet que els productes locals són procedents d'una explotació agrària ubicada a Catalunya. Només ho expliquen els de 4B.

c) Analitzen la sentència 4 per després crear-ne un text argumentatiu. Els de 4B no responen però els altres dos grups expliquen que no hem de perdre el nostre criteri propi

per culpa de la publicitat, hem de tenir opinions personals , contrastar l'opinió, etc. i no deixar-nos vèncer ni actuar com si fóssim robots. De la manera i els exemples que posen sembla que hi estan d'acord i que, per tant, ells també opinen el mateix, és adir, que no tan sols expliquem el sentit de la sentència.

d) En l'activitat de síntesi analitzen els punts que creuen que han de seguir les persones que es dediquen a la publicitat i els argumenten o els justifiquen. Els que ho fan de manera conscient són els de 4C, ja que després d'anomenar el punt que cal tenir en compte utilitzen verbs com ara: “Creiem”, “Pensem”, “Opinem” i a continuació en fan l'explicació.

5. Generen o valoren solucions i alternatives.

a) El grup 4B creu que el cartell no atreu prou l'atenció del receptor perquè hi ha més lletra que dibuix, per tant se suposa que l'alternativa que proposarien seria que l'haguessin fet amb més imatge, dibuix. Aquest mateix grup també proposa que hauria de tenir més colors. Els de 4A creuen que el cartell hauria de ser més alegre, perquè és el que estan acostumats a veure. En l'exercici, però, no se'ls demanava que busquessin solucions o alternatives.

b) No se'ls demana que generin o valorin solucions i alternatives, però del poema *Poema* podem extreure la conclusió que hauríem de comprar productes locals i fer-ho en botigues de comerç de proximitat.

c) Amb les sentències 5, 6 i 7, el que fan és ordenar-les per fer una seqüència lògica, per tant han estat valorant diferents alternatives. Hi ha dos grups que plantegen el mateix ordre, però els de 4B escriuen la conclusió on els altres havien escrit l'argumentació. És a dir, parteixen tots tres de la mateixa seqüència però inverteixen l'ordre de les altres dues.

d) En l'activitat de síntesi, es pot dir que les solucions que aporten perquè els publicistes facin una bona publicitat són les que presenten en aquest codi que han d'elaborar. Aquestes solucions són unes idees molt coherents que es basen en el respecte de cara a les altres empreses, en el fet de no induir a l'estafa o engany, a no fer comprar productes innecessaris als clients, a no fer servir la imatge de persones conegudes per fer publicitat dels productes, etc.

6. Analitzen o avaluen accions o polítiques.

a) Quan se'ls demana quan es va celebrar el primer carnaval després de la mort de Franco, dos grups responen correctament en l'àmbit espanyol (1976 a les Canàries) i un grup respon que a Vilanova el 1980, però l'any és incorrecte, ja que fou el 1976. Fan un altre esment a la política quan els de 4C diuen que el cartell pretén persuadir el receptor perquè s'atrevisi a anar-hi després de la dictadura.

b) En el poema *La xocolata del lloro* avaluen les desigualtats entre rics i pobres, i arriben a la conclusió que són molt grans, un grup diu que els rics s'aprofiten dels treballadors i un altre diu que els rics sempre aconseguixen el màxim benefici i que, en canvi, els altres

s'han d'esforçar al màxim per aconseguir viure mínimament. En el poema *Gran nocturn* els de 4C fins i tot ens posen exemples del que passa en l'àmbit polític al seu poble i ens diuen que el seu alcalde inverteix molts diners en campanyes electorals mentre que ells han de ser 30 alumnes per classe, fet que sembla que siguin en una llauna de sardines.

c) En les sentències no s'analitzen o avaluen accions polítiques.

d) En aquesta activitat de síntesi no s'analitzen o avaluen accions polítiques.

7. Reflexionen sobre el pensament propi: metaconeixement.

a) En aquesta primera activitat, cap alumne presenta la seva opinió per separat, el seu propi pensament, però se suposa que l'han hagut de presentar perquè han hagut de consensuar l'opinió final amb la resta del grup.

b) En el poema *La xocolata del lloro*, reflexionen sobre activitats en què es gaudeixi sense haver de consumir i, encara que sembli mentida, en troben moltes. Algunes relacionades amb els esports, d'altres amb el fet de quedar amb els amics, etc.

A *Selva auditiva* els fan pensar quins programes acostumen a seguir. Els de 4A i 4C enumeren els programes de manera individual. En canvi, els de 4B diuen dues sèries en representació de tot el grup. Els de 4A esmenten programes de comèdia, dibuixos animats perquè qui els enumera els troba divertits, documentals o programes d'acció, i programes d'esport o d'acció. Els de 4C esmenten debats sobre videojocs, les notícies i documentals, sèries televisives i *Sam i Cat*. És curiós que cap dels alumnes vegi cap programa d'aquests que estan tant de moda com ara *Gran Hermano*, *Operación Triunfo*, etc., que són els que ells podrien considerar que les grans empreses publicitàries fan publicitat per treure'n el màxim benefici.

c) En totes les sentències exploren el coneixement propi, el metaconeixement, ja que contínuament estan pensant que opinen sobre tot allò que se'ls proposa. En la sentència 1, s'adonen que “normalment la publicitat posa preu a la felicitat” i que “la felicitat no ha d'afectar-nos i fer-nos menysprear”. Això indica que en algun moment s'han vist afectats per la publicitat i que són conscients que no hauria de ser així.

En la sentència 3 reflexionen sobre si els agrada rebre elogis i tots els grups responen conjuntament, per tant sembla que el seu pensament propi coincideix o almenys no ho demostren responent e manera individualitzada.

d) En l'activitat de síntesi, abans de posar en comú tots els punts del decàleg han hagut d'explorar el pensament propi per després posar-lo en comú amb la resta de companys.

8. Exploren pensaments per diferenciar-los entre sí, o per contrastar-los amb sentiments o emocions.

a) Els pensaments que exploren són els que estan relacionats amb els sentiments que els evoca la imatge referits als colors, els dos dimonis, la disposició de les lletres, etc. Els de 4C creuen que la disposició de la lletra R provoca un sentiment de rebel·lia i els de 4B

diuen que aquesta imatge els descol·loca perquè està col·locada diferent de la resta. Tot i que tots estan d'acord que persuadeix, dos grups diuen que no és coherent amb el tipus de festa que anuncien i un altre creu que sí tenint en compte que és una festa pagana.

b) A *Selva auditiva*, Els fan dir què prefereixen: llegir, mirar la televisió o escoltar la ràdio. Els de 4A responen per separat la Marina no prefereix cap d'elles tres, però creu que es llibres ensenyen i la televisió entreté, per tant hi veu dues finalitats diferents. A l'Albert no li agrada llegir perquè creu que és avorrit i el Javi prefereix la televisió. Els de 4A prefereixen la televisió però comenten que els llibres els atreuen i els de 4C prefereixen mantenir un equilibri entre llegir i mirar la televisió. Podem valorar-ho positivament perquè només hi ha una persona de totes les que hi participen que diu que no li agrada llegir.

c) En analitzar la sentència “Allò que és bo i els qui fan coses bones no necessiten elogis”, tots els grups reflexionen conjuntament però els del grup 4A diuen que “hauria de ser un acte moral, per gust propi”. Els de 4B diuen “que a la majoria ens agrada rebre elogis quan fem coses bé”. Amb aquestes frases veiem que han explorat els seus sentiments i els han contrastat amb els dels companys abans d'escriure la valoració final.

d) En l'activitat de síntesi, queda clar que exploren pensaments per contrastar-los amb sentiments o emocions. Comenten quines coses no volen que apareguin en els anuncis perquè els afecta emocionalment. Per exemple, els de 4A expliciten que “Els anuncis no han de jugar amb els sentiments de les persones.”, “No han de fer ús de la intimidació.”, “No s'haurà d'estafar el consumidor amb ofertes, rebaixes, preus falsejats [...]”. Els de 4B comenten que la publicitat “ha de respectar les persones i la seva religió, les institucions, els símbols dels països...”, ha de respectar “la privacitat de les persones [...], etc. i els de 4C creuen que “no s'ha de relacionar amb un sexe” ni “s'ha d'aprofitar la por per a vendre o convèncer”.

9. Identifiquen la intenció del text.

a) Els tres grups diuen clarament que la intenció del text és persuadir la gent perquè vagi al carnaval. Es vol atreure el públic després del franquisme i restablir aquesta festa. Tot i que creuen que vol persuadir, queda clar que no ho fan de la manera que ells voldrien, ja que ells, en general, hi posarien més colors, no tanta lletra, etc. com ho han expressat en les diferents respostes. Però entenen que el cartell és d'una altra època.

b) En tots els poemes han d'identificar quina és la intenció del text encara que no se'ls demani directament.

A Poema se'ls demana què critiquen els dos últims versos. Els que responen d'una manera més directa i amb un vocabulari més adient són els de 4B, que diuen: “Que no ha de ser procrastinador.” En *La xocolata del lloro*, han de relacionar el títol amb el contingut del poema i els tres grups acaben dient que la majoria de gent treballadora (classe treballadora) ho fa perquè se'n beneficiïn els rics (classe benestant). Per tant, identifiquen la intenció del poema.

c) En les sentències, no se'ls demana que identifiquin la intenció del text, però ho han de fer constantment per entendre tot allò que els van preguntant, tot i que les preguntes a partir de les quals treballen els textos els van guiant perquè entenguin la intenció final del text, es podria dir que van molt pautades. En la sentència 2 se'ls demana que diguin si estan d'acord amb el sentit de la sentència.

d) En l'activitat de síntesi no han d'identificar la intenció del text perquè no n'hi ha.

10. Fan connexions interdisciplinàries.

a) Tal com s'ha dit en el grup del Pere Ribot, relacionen el text amb els colors i la imatge. És a dir, podríem afirmar que des de l'àrea de llengua i literatura catalanes fan connexions amb aspectes de l'àrea de visual i plàstica. Però aquí també fan referència a l'àmbit polític o històric, ja que parlen de la dictadura i situen el cartell després de la mort de Franco.

b) En els poemes, es fan connexions amb l'àmbit de l'economia quan, per exemple, se'ls pregunta a *La xocolata del lloro* que relacionin el títol del poema amb el contingut i aleshores els de 4A fan referència a “la majoria de la gent que treballa per un petit salari i compra pensant en el dia a dia, influenciada per la publicitat, acabant mantenint els més rics amb gran fortuna”. És a dir que hi ha una distinció entre treballadors i rics. Els de 4B també parlen de “tercer món” i “gent rica”.

També es parla de la globalització en el poema titulat *Poema*. Els de 4B comenten que el mercat “està globalitzat ja que tenim productes d'altres països”. En aquest mateix poema també es fan connexions amb la història quan Els de 4A comenten que des de “l'Antiguitat els negocis eren només locals o del propi país” i continuen parlant del que va ocórrer amb l'aparició del sistema capital.

c) Relacionen les diferents sentències amb el món de la publicitat, els anuncis, la televisió, els mitjans de televisió, però no van gaire més enllà. Els participants del Pere Ribot eren més crítics amb tot plegat i aprofitaven qualsevol idea per criticar-ho tot.

d) En l'activitat de síntesi, fan connexions interdisciplinàries. Per exemple, els de 4B fan referència a la lingüística quan diuen “En tota peça publicitària s'ha d'usar correctament l'idioma i [vetllar] per la cura de l'ortografia. Els de 4A fan referència a la religió quan diuen que “La publicitat ha de respectar les persones i la seva religió [...]”. També es podria dir que fan referència als drets humans quan els de 4B diuen “han de respectar la privacitat de les persones” o els de 4C diuen “que no s'ha d'aprofitar la por per a vendre o convèncer”.

3. PODER.

1. Descobreixen similituds i diferències significatives.

a) En l'activitat inicial, davant del poema objecte *Prohibit el pas*, els participants semblen estar tots d'acord en la relació entre normes, lleis i individus expressada en la imatge. Alguns aprecien diferències no tant significatives quant a qui representa aquesta llei o

norma, si l'estat, els polítics o la direcció de trànsit.

b) En l'anàlisi dels quatre poemes *Diagrama*, *Mentrestant...*, *Un home reparteix*, *Viatjava en un vagó de primera* els participants comencen per descobrir patrons molt similars (en *Diagrama*, per exemple) a causa, potser, d'elements d'anàlisi més concrets com són les preguntes que han de respondre i acaben per diferir significativament en *Viatjava en un vagó...* on comencen identificant el possible subjecte (el viatjant) tal com "qualsevol persona" (grup 4A), "una persona important" (4B) o "el president" (sense més, grup 4C). També s'ha de dir que algunes de les respostes poden ser molt esbiaixades, i fins i tot sorprenents, possiblement a causa d'una falta de comprensió de la qüestió de fons, com és la identificació que fa el grup 4A del subjecte d'*Un home que reparteix* amb l'actual *top manta*.

c) En les vuit sentències analitzades, els participants troben similituds en totes elles, no hi ha discrepàncies significatives. També, si bé la sentència "Ningú no es treu la serp de la corona" genera respostes diferents (els grups identifiquen estats, persones importants o polítics com a possibles portadors d'aquesta corona metafòrica), venen a explicar el mateix. En l'anàlisi de si els diners fan la felicitat (sentència 4, "Conec la inutilitat...") o de si els diners són necessaris (sentències 5 i 6) arriben a conclusions semblants, que són les contradiccions inherents a aquest tema.

d) L'activitat de síntesi consisteix a enumerar un decàleg de qualitats que, a criteri dels grups participants, hauria de tenir un bon governant. Els components dels grups treballen plegats i es posen d'acord per a produir-ne una de sola. Suposant que l'activitat no fos dirigida ni condicionada, els grups 4A i 4C coincideixen en multitud d'adjectius o qualitats. A saber: Un bon governant hauria de tenir passió pel que fa i complir les seves promeses, ser valent, intel·ligent i bon comunicador. A més, els tres grups coincideixen que hauria d'escoltar el poble i mirar pel bé comú o pel que fos millor per al país. El grup 4B afegeix que tot bon governant hauria de ser solidari, just, organitzat empàtic i experimentat, qualitats que els altres no veuen necessàries.

2. Aclareixen i analitzen el significat de paraules, frases o imatges.

a) Tot i que a l'activitat inicial no se'ls demana que aclareixin el significat de la imatge associada a *Prohibit el pas*, sí que l'analitzen i arriben a conclusions bastant semblants, com el de persones, representades per fletxes, que intenten canviar o saltar-se les normes existents en la seva societat. El grup 4C, no obstant això, no associa el senyal de trànsit amb normes socials sinó amb la pura conducció de vehicles, no van més enllà.

b) En l'anàlisi de *Diagrama*, els participants no analitzen el significat del títol del poema sinó la paraula *estructura* on sembla que no estan d'acord en el punt de partida de l'anàlisi. Això els fa treure diferents conclusions. En el poema *Mentrestant*, quan es tracta de trobar un sentit a la mateixa paraula, que es tracta del títol del poema, només el grup 4A aprofundeix en la crítica de "l'estat que posposa" mentre que *el cap de l'Estat diu que ha*

cedit a la petició del poble. El grup 4C en treu una conclusió radicalment diferent i indica que “el poble se n'adona del que està passant”. En l'anàlisi del cap de l'Estat en funció del poder, les respostes són ambivalents.

c) Tot i que algunes sentències porten escrites metàfores que potser necessitarien aclarir-se (“L'or és innecessari, enterrem roba”, sentència 5) els participants no aclareixen quina és la seva percepció. També és cert que a la sentència 1 (“El pedestal són les sabates”) algun participant apunta que “les sabates és la part més baixa de la persona” per argumentar el seu discurs.

d) En aquesta activitat no es demanava que s'analitzessin significats, frases ni imatges.

3. Comparen situacions similars. És a dir, transfereixen allò après a nous contextos.

a) En la superposició del poema objecte *Prohibit el pas* amb el moment actual, els participants expressen la necessitat de l'existència de normes i prohibicions i, en general, estan d'acord que al llarg del temps aquestes normes s'han hagut d'anar adaptant a nous contextos. En conseqüència, també expressen el seu punt de vista sobre quines prohibicions implementarien avui. Els tres grups de participants arriben a conclusions bastant semblants i no s'expressen en veus individuals com de vegades fan, sinó conjuntament.

b) Les connexions que fan entre el que llegeixen i analitzen en els diferents poemes desemboquen en conclusions força diferents i, tot i que algun dels grups situa el (possible) context que va viure l'autor, el franquisme, com a punt de partida de la crítica al poder, d'altres no acaben de situar-s'hi i es queden en el moment actual. Això sembla clar en *Viatjava en un vagó* en què la lectura de la paraula clau "adeptes" (que dona sentit a la crítica) no fa despertar la relació entre poderós i servidor.

c) En *Procura que no et prenguin la cartera*, els grups troben certs paral·lelismes amb la vida quotidiana. En *Ningú no es treu la serp de la corona* el grup 4A engloba Veneçuela, Corea del Nord i Espanya en un eix (el de la "serp") i Gandhi i Nelson Mandela en l'altre, com a contraexemples de l'argument. El grup 4C indica que “no hi ha cap polític que se salvi”. Clarament, els grups extrapolen el significat de la sentència al moment actual, i també deixen notar quina mena de biaix mediàtic afecta les seves opinions.

d) A l'hora de definir el decàleg amb les qualitats d'un bon governant, els mateixos participants es posen en alguns moments en la pell del mateix personatge. Així, el bon governant “ha de causar bona impressió, vestir bé” (4C), “ha de saber posar-se en la pell de les persones que ho passen malament” (4B) i “ha de deixar-se conèixer [...] és necessari saber una mica la vida del president, què ha estudiat, com ha sigut la seva infància, etc.” (4A), contextos que ben bé podrien ser similars als del seu dia a dia (vestir bé, ser

simpàtic, empatitzar).

4. Analitzen, avaluen o es qüestionen arguments, interpretacions, desitjos, afirmacions, creences o teories.

a) Assumida l'existència de normes i lleis, els participants dels grups 4A i 4B introdueixen la paraula "poder" per expressar-ne l'origen, i plantegen que el canvi o la imposició vindrà donat per la correlació de forces entre els poderosos i els no poderosos. El grup 4C creu que la llei es decideix més amunt, al Parlament o el Congrés de Diputats. Quant a desitjos i en resposta a si farien canvis, abolirien o afegirien prohibicions en el moment actual hi ha diversitat d'opinions, però tant 4A com 4C coincideixen en l'abolició de l'anomenada "Llei Mordassa".

b) En l'anàlisi de *Diagrama*, els participants expressen que poder i diners (*homes adinerats*, en el poema) determinen el destí del món. Els grups estan d'acord amb el motiu de crítica que fa l'autor, endevinen el seu objectiu i en comparteixen l'opinió.

En el poema *Mentrestant* i la seva crítica inherent, només els participants del grup 4A semblen trobar-hi els elements clau quan indiquen que "creiem que Brossa vol demostrar que l'Estat ens fa creure que el poble té el poder". Així mateix, aquest grup és capaç de veure-hi una crítica a l'estat buròcrata (encara que no utilitzen aquesta paraula) i la seva dinàmica de "qui dia passa, any empeny". A *Un home reparteix* s'analitza la funció dels fulls clandestins i s'identifiquen queixes contra la societat, el govern i l'estat però els grups no troben equivalents actuals similars excepte les manifestacions com a mesura crítica al poder vigent. El poema *Viatjava en un vagó de primera* serveix als tres grups per extrapolar el missatge al fet que les aparences enganyen.

c) El grup 4B indica que "no hi hauria d'haver pedestals, perquè ningú no és superior a ningú", el 4C decideix que "tots som iguals perquè tots tenim els mateixos drets" i en l'apartat de creences també es fa referència al fet que "les persones importants solen ser molt egocèntriques i cobdicioses" o al fet que "no hi ha cap polític que se salvi".

d) La generació d'una llista de qualitats que hauria de tenir un bon governant no deixa de ser un procés de recollida de desitjos basats en arguments i elements de reflexió que, condicionats per les creences dels participants, són abocats, debatuts i reflectits. Així doncs, s'entén que la pròpia dinàmica de l'exercici provoca tot tipus d'avaluacions en aquest sentit.

5. Generen o valoren solucions i alternatives.

a) La solució alternativa a la transgressió de les normes expressada al poema objecte *Prohibit el pas* no es planteja en l'activitat inicial, més aviat es tracta d'omplir de contingut

l'anàlisi de la dualitat norma-individu.

b) En l'anàlisi dels poemes no es demana als participants que valorin solucions alternatives a les relacions de poder que hi són descrites.

c) En l'anàlisi o comprensió de les sentències 4, 5 i 6 hi ha la contraposició entre si els diners fan la felicitat o bé si amb diners es pot comprar el que sigui ("els diners són les armes") fet que podria generar un cert debat i que, no obstant això, no s'aprofita per valorar diferents alternatives. A la sentència 3 "Procura que no et prenguin la cartera" es demana als participants que descriguin situacions en què es pugui aplicar aquesta recomanació i les respostes no deixen de ser vagues o difuses.

d) En aquesta activitat generen lliurement les característiques que els sembla que ha de tenir tot bon governant, totes elles alternatives (o no).

6. Analitzen o avaluen accions polítiques.

a) Tal com s'ha explicat, en l'anàlisi de *Prohibit el pas* els participants traslladen la metàfora visual al moment que els ha tocat viure i clarament identifiquen un poder que estableix lleis i normes sobre les persones no apoderades, les quals són, tanmateix, les responsables de fer sentir les seves veus (els grups 4A i 4B parlen de "poble") per tal de canviar-les.

b) En *Diagrama* tots els grups arriben a la conclusió que es tracta d'una crítica al binomi poder i diners en benefici propi (contraposat amb el benestar de la població). També comparteixen la idea de l'autor però no ho acaben de justificar de manera convincent, només el grup 4C indica que "no estem d'acord ja que gràcies a això estan empobrint". En *Mentrestant*, s'hi avaluen els possibles conflictes d'una societat jerarquitzada o ordenada en forma piramidal. En *Un home reparteix*, el grup 4A classifica els personatges que apareixen en el poema entre el grup "poder" i el grup "poble" mentre que el grup 4B prefereix dividir-los en dos bàndols "gent que es queixa de la societat" i "gent que està còmode i no protesta". El grup 4C simplifica els grups en "rics" i "pobres o indignats". En general, els tres grups fan el mateix tipus de classificació.

c) No es detecta l'avaluació d'accions polítiques. En l'anàlisi de les sentències tampoc sembla que hi hagi una inquietud per traslladar el missatge d'algunes d'aquestes a aquest terreny.

d) En la lliure elecció de característiques que ha de tenir tot bon governant, els participants s'endinsen en el terreny de la persona, però també donen pistes sobre quines haurien de ser les seves polítiques. Així doncs, no hi trobem idees polítiques del tipus "hauria de destinar més diners a fer la guerra als països veïns" o "hauria de donar més facilitats als bancs perquè s'enriqueixin", sinó que, en els pocs moments en què s'ensuma l'aroma de la política més aviat miren cap a una altra banda. "Ha de fer coses pensant en el bé del

país” (4A) “[cal que apliqui] justícia a les persones que la mereixen” o “preocupat pel bé comú i no només d'un grup poderós” (4B).

7. Reflexionen sobre el pensament propi: metaconeixement.

a) Si els participants han reflexionat sobre els processos de pensament que els han dut a les conclusions reflectides en les seves conclusions, això no hi és reflectit. Dit això, les seves respostes quant a l'activitat inicial, *Prohibit el pas*, semblen ser sempre consensuades dins dels seus respectius grups.

b) Entre les lliçons morals que es podrien extreure en analitzar els textos, el grup 4C dedueix que el poema *Viatjava en un vagó de primera* porta implícit el missatge "no enganyis perquè sempre hi ha conseqüències".

c) En algunes de les sentències, els participants fan afirmacions com “és millor ser ric d'amics que ric de diners” (4C), que “no valorem allò que en realitat és necessari per poder viure” (Sukhdeep, grup 4A), que “no necessitem de tot per estar bé” (4B) i valoren alguns dels significats que els textos poden aportar a la seva vida quotidiana com a elements de reflexió.

d) En aquesta activitat només generen una llista que, tal com està plantejada, no sembla ser motiu d'autoreflexió.

8. Exploren pensaments per diferenciar-los entre si, o per contrastar-los amb sentiments o emocions.

a) Si en algun moment de les reflexions i/o anàlisis sobre el poema objecte *Prohibit el pas* sorgeixen pensaments lligats a les emocions personals dels participants, aquests estarien relacionats amb la necessitat de l'existència de prohibicions, per una banda, i la necessitat de poder canviar-ne algunes, per l'altra. En aquest sentit, els grups no es posen d'acord en quines prohibicions (en forma de llei, se sobreentén, ja que aquí l'activitat sembla bastant dirigida al fet que s'arribi a aquest tipus de norma) serien les més urgents. El grup 4A es decanta per la prohibició “dels toros”, el 4B per “fumar en TOTS els llocs públics” [sic] i el 4C per “la venda d'estupefactes [estupefaents] i armes perquè la gent es droga i mata molt fàcilment”.

b) L'únic text on es veuria alguna esletxa relacionada amb els sentiments o emocions dels participants és *Viatjava en un vagó de primera*. Allà observem que els participants entreveuen els riscos de les falses imatges, els enganys i el fet de "canviar per només agradar o donar bona imatge" (grup 4B).

c) En revisar els textos suggerits, trobem en la sentència 7 “Tothom es trepitja” com Sukhdeep del grup 4A (en aquest grup hi ha sovint respostes individuals no consensuades) explica que “ha vist” com “avui en dia tothom vol estar més amunt i faria el possible

perquè una persona no pugui ser feliç o aconseguir els seus somnis”, cosa que demostra un sentiment de desconfiança.

d) En enumerar les qualitats que hauria de tenir tot bon governant, alguns grups raonen el perquè de les seves preferències. Pel que fa a aspectes emocionals relacionats amb el caràcter, apareix la valentia, adjectiu que valoren perquè “haver de prendre decisions pot afectar de manera positiva o negativa i per tant s'ha de ser valent” (grup 4C), reflexió semblant a la proposta del grup 4A.

9. Identifiquen la intenció del text.

a) En l'anàlisi de *Prohibit el pas* no sembla que els participants identifiquin el poema objecte amb un acte de denúncia a través de la metàfora sinó que només hi veurien l'exposició d'un element existent en les nostres societats. No s'examina la intenció de l'autor i, de fet, no hi apareix cap referència ni es reflexiona sobre la seva capacitat d'anar més enllà.

b) De *Diagrama* els grups descobreixen la crítica que fa l'autor, endevinen el seu objectiu i en comparteixen l'opinió. A *Mentrestant*, només el grup 4A troba els elements clau de la crítica que fa l'autor. A *Viatjava en un vagó de primera*, no hi troben una crítica al poder sinó una descripció metafòrica d'altres aspectes de relacions socials com la imatge personal o la distorsió intencionada d'aquesta.

c) En resposta a les propostes didàctiques, en l'anàlisi de les sentències sembla que tots els grups identifiquen perfectament la intenció del text, la qual cosa fa que la sentència 3 *Procura que no et robin la cartera* quedi una mica més difusa.

d) En no haver-hi un text o imatge i en ser una activitat de producció més que de reflexió, els participants no havien d'identificar cap intenció.

10. Fan connexions interdisciplinàries.

a) Les úniques connexions interdisciplinàries que es poden trobar en l'anàlisi de *Prohibit el pas* són aquelles que farien referència a temes de política institucional, Parlaments, presidents de Govern, poder legislatiu i lleis que limiten llibertats personals. En algun moment el grup 4A sembla endinsar-se en el món de les relacions jeràrquiques dins la societat quan expressa que “les normes les creen les persones que tenen més poder que nosaltres [...], pares, professors, president[s], etc., però aquest tema no acaba de ser explorat en la resta de respostes.

b) A part de les connexions que tots els grups fan entre models socials jeràrquics, el poder i l'Estat, en l'anàlisi d'*Un home reparteix* el 4A apunta també a les diferències entre persones degudes al color de pell i classe social, sense anar més enllà. No serien relacions pròpiament interdisciplinàries, però podrien haver obert l'anàlisi a d'altres elements no

necessàriament relacionats amb diners, guanys, classes socials “perquè vivim en un món on el color i la classe significa més que com és la persona en realitat”.

c) No es fan connexions interdisciplinàries.

d) Les connexions entre psicologia i teoria política o sociològica que es podrien derivar de la producció d'una llista de qualitats que ha de tenir un bon governant no semblen aparèixer de manera clara en les respostes. Tot i això, com s'ha esmentat anteriorment, sí que hi ha algun apunt sobre el caràcter, sobre l'orientació “cap al poble” i no “en benefici propi” que haurien de tenir les seves polítiques.

4. EDUCACIÓ

1. Descobreixen similituds i diferències significatives.

a) En l'activitat inicial, els grups mostren diferències significatives en respondre la primera pregunta que els demana per què creuen que el Gremi de Llibreters de Vell va encarregar el poema objecte d'homenatge al llibre per col·locar-lo on es troba. Els únics que donen una resposta encertada són els de 4C que diuen que és allà “perquè allà es celebra anualment la fira del llibre d'educació antic i modern”.

Tots tres grups descobreixen similituds quan reflexionen sobre per què són importants els llibres. Tots veuen que el llibre és un símbol de cultura. Els de 4B també afegeixen que tenen una funció lúdica i que serveixen per divertir-se i entretenir-se. Els de 4C diuen “Perquè la gent no sigui analfabeta i tinguin més cultura literària.”.

Quan se'ls pregunta sobre la base de l'escultura, aquí hi trobem semblances i diferències. Les semblances serien entre els grups 4A i 4B, que entenen que el significat que li vol donar el poeta al suport és el de superar qualsevol obstacle i retornar a la posició inicial. Els de 4C, en canvi, donen una resposta totalment fora de lloc, segurament perquè no han entès el significat de l'escultura. Diuen: “És un homenatge ja que Brossa va escriure un poema amb la idea d'un saltamartí que va ser dedicat al poble.” Els de 4C també responen amb un argument totalment diferent al dels seus companys de grup quan se'ls pregunta si consideren que tothom hauria de saber llegir. I diuen: “Que el món de la cultura literària o la literatura moderna seguirà tirant endavant per molt que la gent deixi de llegir poesia perquè té encara una gran part de la literatura moderna.”.

b) En el poema *A cada nova que arriba...* quan se'ls demana a qui podrien anar dirigits aquests versos s'observen diferències significatives en les respostes: ja que els de 4A diuen que “als professors i els seus alumnes, els de 4B “als polítics” i els de 4C “al Rei”. Quant se'ls demana que a qui li pot interessar tenir la gent sumida en la ignorància, els tres grups responen el mateix que havien respost en la pregunta anterior. En el poema *Cep* es mostren divergències dins del grup 4B quan se'ls pregunta si mai han tingut la sensació d'estar competint amb la resta de companys de classe. Dels tres alumnes que formen part del grup, un no respon i els altres dos responen coses diferents: un ho fa afirmativament i l'altre negativament. En el poema *Generacions d'egoistes*, troben similituds i

divergències quan parlen de les assignatures en què hi ha respostes obertes i tancades. Aquí podem observar que els tres grups discrepen, sobretot els de 4A i 4B, ja que els primers diuen que hi ha respostes obertes a ètica i, en canvi, els de 4B troben que “a la classe de català, de vegades a castellà i quan obrim debats a l’hora de tutoria”. Segurament les respostes són diferents perquè els professors d’aquestes assignatures són diferents. Els de 4C diuen que “en quasi totes ja que diuen que donis la teva resposta i raonis”.

c) En la sentència 1, quan han de presentar llibres que hagin llegit que creguin que es deixin llegir i llibres als quals hi hagi d’anar, podríem dir que hi trobem divergències perquè no coincideixen a esmentar els mateixos llibres. Podrien ser divergències si es tractés de llibres de lectura obligatòria, però si fossin llibres escollits per ells és normal que no coincideixin.

d) En l’activitat de síntesi han de redactar un decàleg de com hauria de ser per a ells l’educació en els seus aspectes més rellevants. Pel que fa a les similituds que trobem entre les respostes dels diferents grups, demanen que s’ensenyin coses pràctiques i útils per al seu futur i que les classes siguin més dinàmiques i entretingudes. La resta de punts que apareixen en el decàleg són coses molt diferents com ara que s’estimulin els talents innats, que formin l’esperit crític i creatiu, que l’educació no sigui sexista, ni homòfoba ni racista, que les cadires es puguin substituir per alguna cosa més còmoda, que el nivell educatiu sigui el mateix a les escoles públiques i privades, etc.

2. Aclareixen i analitzen el significat de paraules, frases o imatges.

a) En l’activitat inicial, busquen informació sobre l’índex d’analfabetisme al món. A diferència dels tres grups de l’institut Pere Ribot, aquests no esmenten els països on hi ha més analfabetisme, tan sols els de 4A diuen que els analfabets “estan concentrats en països del tercer món”, sense especificar-ne els països.

b) En el poema *Cep* analitzen per què el poema porta aquest títol. Tots tres grups parlen de sistema de bloqueig, però els de 4B són els que raonen més la resposta i associen el cep amb un sistema educatiu opressiu i els de 4C també parlen d’un cep imaginari per bloquejar els nens. Els de 4A només comenten que és un instrument de bloqueig i no van més enllà.

A *Mantenir-se escèptic* analitzen el significat de la paraula *escèptic*, però no van més enllà. A *Generacions d’egoistes* han de dir que vol dir “una societat perfecta sense possibles opcions, dogmàtica”. Aquí els diferents grups sembla que pensin que aquesta opció no és possible, ja que si és perfecta vol dir que t’amaguen coses i que no es pot canviar res.

c) En les sentències no se’ls fa aclarir i analitzar el significat de paraules, frases o imatges. Tan sols se’ls fa explicar dues sentències, la 3: “El domador no ha d’imposar càstigs sinó donar premis.” i la 4: “De tots els camins en podem treure allixonament.”. Tots els grups opinen en conjunt excepte els de 4B que ho fan de manera individual. Tanmateix, quan estan d’acord amb un dels company ho diuen.

d) En aquesta activitat de síntesi no han d'aclarir ni analitzar el significat de paraules, frases o imatges.

3. Comparen situacions similars. És a dir, transfereixen allò après a nous contextos.

a) No comparen situacions similars, és a dir, no transfereixen allò après a nous contextos.

b) En el poema *Cep* relacionen el que han llegit amb el sistema d'ensenyament al qual creuen que fan referència i ho contextualitzen en etapes: els de 4A creuen que el sistema educatiu és el d'avui en dia. Els de 4B creuen que fa referència al sistema educatiu de quan l'autor era petit, "de fa uns 80 anys" i els de 4C són els únics que no contextualitzen. D'aquestes respostes es pot deduir que potser no han entès el sentit del poema. També cal destacar la resposta de 4A, ja que tenen una visió molt negativa de l'ensenyament actual, ja que de la resposta se'n desprèn que creuen que el seu sistema educatiu és opressiu. Tots tres grups creuen que el sistema del qual es parla en el poema encara és vigent perquè "tenim una mínima llibertat d'expressió, no podem triar el que volem aprendre i el que no i es qualifica als alumnes per notes superiors o inferiors" o, segons diuen els de 4C, "encara se censura algunes parts de l'educació".

A *Mantenir-se escèptic*, se'ls fa pensar quins avanços tècnics consideren més importants i aquí sí que els fa pensar en el seu context personal i en el que ells consideren important per a les seves vides. Els de 4A anomenen la nevera, la rentadora i internet. Els de 4B anomenen la medicina i les telecomunicacions i els de 4C les xarxes socials i avenços tècnics per als hospitals.

c) En la sentència 4, "El domador no ha d'imposar càstigs sinó donar premis", els grups 4A i 4B comparen aquesta frase i la transfereixen al seu món, ja que creuen que premiar està bé i que el càstig no està malament sempre que no sigui físic.

d) En aquesta activitat de síntesi no han de comparar situacions similars. El que han anat analitzant sobre l'educació, però, sí que pensen com els afecta a ells i ho comparen en algun moment amb altres casos semblants. Per exemple, quan diuen que el nivell de l'educació privada hauria de ser com el de la pública, vol dir que se'n adonen que no és igual o quan comenten que tant els països pobres com els rics han de tenir accés a una educació adequada, és que s'adonen que no tenen el mateix tipus d'educació.

4. Analitzen, avaluen o es qüestionen arguments, interpretacions, desitjos, afirmacions, creences o teories.

a) En l'activitat prèvia, els de 4C relacionen el fet que l'escultura del llibre estigui situada a la cantonada entre Gran Via i Passeig de Gràcia perquè és on es fa la Fira del Llibre d'Educació Antic i Modern. Els de 4B diuen que "el lloc és un punt clau perquè ho vegi molts gent".

b) En el poema *Cep* fan interpretacions sobre a quin sistema educatiu fa referència el poema i responen coses ben diferents. Pel que fa als desitjos, es desprèn de les seves respostes que voldrien un sistema educatiu que els donés més llibertat d'expressió, que

no estigués tan sotmès a les qualificacions, que no estigués tan censurat. En el poema *Cep* també interpreten com creu el poeta que ha de ser un mestre. Els de 4C es limiten a respondre només la primera pregunta però no responen a la segona, que els demana què hi afegirien ells. Els que sí que ho fan són els de 4B, que veuen el mestre més que com una persona que ha d'ensenyar-te coses relacionades amb la matèria que toqui, ha d'ensenyar-te “coses de la vida i conceptes més pràctics”.

c) En la sentència 5 donen arguments a favor i en contra de “Avui l'educació és un instrument per a afavorir els privilegis d'uns quants.” I apareixen idees com que “Els de les escoles privades tenen més privilegis que els de la pública” o “S'haurien d'afavorir els privilegis de tots”. Es podria dir que en totes les sentències s'analitzen, s'avaluen o es qüestionen arguments.

d) En l'activitat de síntesi avaluen i analitzen l'educació per després fer-ne un decàleg en què expressen els seus desitjos sobre com voldrien que fos aquesta.

5. Generen o valoren solucions i alternatives.

a) En l'activitat inicial, els de 4A diuen que els llibres “són necessaris per transmetre coneixements, opinions, informació, de la qual cosa podem deduir que la solució per a la incultura i la ignorància és llegir llibres.

En aquest punt també podríem comentar les respostes que donen a la pregunta sobre quins altres objectes creuen que mereixerien un homenatge. Podríem valorar-ho com una solució, encara que realment siguin propostes.

Els de 4A proposen objectes com ara el mòbil, la rentadora, el satèl·lit. Els de 4C proposen el menjar, el món i les lletres. Els de 4B s'equivoquen i en comptes de proposar un objecte, proposen fer un homenatge a les dones.

b) A *Cep*, valoren i analitzen si el fet de pegar és educatiu. Tots tres grups creuen que no. Els de 4A pensen que “és una acció inútil perquè no aconsegueix res positiu” i els de 4C creuen que si els mestres ho fan “poden pensar que està bé pegar”. En els poemes no se'ls demana que valorin o proposin solucions o alternatives, però en el poema *Generacions d'egoistes*, quan se'ls demana que diguin en quines assignatures se'ls plantegen respostes obertes, es veu clarament que ells demanarien que totes les assignatures en tinguessin; es pot veure que no els agraden les solucions tancades i que valoren les assignatures que no en tenen i en les quals poden opinar.

c) En les sentències no se'ls demana que valorin o proposin solucions o alternatives, però en la sentència 5 “Avui l'educació és un instrument per a afavorir els privilegis d'uns quants” els de 4B proposen que s'haurien d'afavorir els privilegis de tots. A banda d'això, no hi ha cap altra proposta de solució o alternativa.

d) Tot l'activitat de síntesi és un decàleg de solucions que proposen perquè l'educació sigui millor que la que estan rebent en aquest moment.

6. Analitzen o avaluen accions polítiques.

- a) En l'activitat inicial no apareixen qüestions relacionades amb l'anàlisi d'accions polítiques ni tampoc cap dels participants s'anima a fer cap raonament en aquesta direcció.
- b) En els poemes no apareixen qüestions relacionades amb l'anàlisi d'accions polítiques ni tampoc cap dels participants s'anima a fer cap raonament en aquesta direcció.
- c) En les sentències no apareixen qüestions relacionades amb l'anàlisi d'accions polítiques ni tampoc cap dels participants s'anima a fer cap raonament en aquesta direcció.
- d) En aquesta activitat de síntesi no avaluen ni analitzen accions polítiques, però es podria dir que tot el que proposen per a la millora de l'educació depèn d'una decisió política.

7. Reflexionen sobre el pensament propi: metaconeixement.

- a) En l'activitat inicial, em penso que en tot moment estan reflexionant sobre el pensament propi ja que abans de fer la proposta conjunta, han hagut de presentar la seva opinió per poder-la consensuar entre tots.
- b) En el poema *Cep* se'ls demana que si creuen que el sistema al qual fa referència el poema encara existeix i els de 4A comenta conjuntament: “sí, pensem que actualment tenim una mínima llibertat d'expressió, no podem triar el que volem aprendre i el no i es qualifica als alumnes per notes superiors o inferiors”. Per arribar a fer aquestes afirmacions els alumnes han hagut de pensar prèviament de manera individual què opinen del seu sistema educatiu. En el mateix poema se'ls demana di han tingut mai la sensació d'estar competint amb la resta de companys de classe. Els de 4A conjuntament diuen que no, els de 4B de manera individual uns responen que sí i d'altres que no i els de 4C conjuntament responen que sí. Es podria dir que constantment els alumnes han de reflexionar sobre el pensament propi en totes les activitats.
- c) En la sentència 1 reflexionen sobre quins llibres dels que s'han llegit es deixen llegir i sobre quins no. Els de 4A no responen, però els 4B també respon de manera individualitzada quan se'ls demana que triïn una de les tres sentències i que comentin la que més els hagi agradat.
- d) En aquesta activitat de síntesi, els alumnes abans de redactar el decàleg amb els seus companys han hagut de pensar de manera individual què en pensen de l'educació, quins aspectes creuen que cal millorar i quins no per després debatre'ls conjuntament.

8. Exploren pensaments per diferenciar-los entre sí, o per contrastar-los amb sentiments o emocions.

- a) En l'activitat inicial, els de 4C, quan reflexionen sobre quins altres objectes creuen que mereixerien un homenatge, diuen: “el món perquè, si no, no existiríem”.
- b) En el poema *Generacions d'egoistes*, comenten si creuen que la seva generació és egoista i tots tres grups conclouen que sí. Els de 4B i 4C diuen que són així perquè la

societat els ho ha ensenyat. En aquest mateix poema també se'ls demana que valorin si en l'educació han fomentat el seu esperit crític. Aquí tots diuen que sí, però alguns fan referència a membre de la família i d'altres fan referència a l'escola i els mestres (els de 4C). L'Ivan de 4B fins i tot diu que ha estat ell qui ha fomentat aquest esperit. I els de 4A creuen que ni l'escola ni l'institut ho han fet.

c) Arran de la sentència 1 comenten els llibres que es deixen llegint i els que hi has d'anar i aquí troben divergències perquè tothom presenta llibres diferents, però és curiós que els tres grups ho fan de manera diferent. Els de 4A no responen, els de 4B responen individualment i cadascú comenta més d'un llibre i els de 4C s'organitzen millor i cadascú presenta un llibre dels que es deixen llegir i dels que hi has d'anar.

A partir de la sentència 2, comenten quines característiques podem trobar en el parlar d'algú que li agrada llegir. Els de 4A comenten que la forma de raonar és diferent de la gent que no llegeix, els de 4B fan referència al tipus de llenguatge, que és més culte, i els de 4C són els que argumenten d'una manera curiosa i diuen que el llenguatge és "molt imaginari/fantasiós i apassionat i millora l'escriptura i el vocabulari". Els de 4C sembla que no han entès bé la pregunta, ja que sembla que parli més aviat d'un escriptor que no pas d'una persona que li agrada llegir.

d) En l'activitat de síntesi, en el decàleg que elaboren sobre com hauria de ser l'ensenyament el que realment estan fent és expressar els seus desitjos, per tant, també s'hi expressen els seus sentiments i emocions. Per exemple, si demanen que l'educació no sigui sexista, ni homòfoba ni racista potser és perquè en algun moment s'han sentit malament perquè els hi han fet un comentari d'aquest tipus o perquè han sentit com en feien un a algun company, etc.

9. Identifiquen la intenció del text.

a) En l'activitat inicial, tot i que no hi ha text, el grup 4C no identifica la intenció del poema virtual, ja que no entén el perquè de l'existència d'una base com la del saltamartí a sota del llibre de l'escultura. Els de 4B tampoc no identifiquen la intenció de l'última pregunta quan responen que les dones mereixerien un homenatge quan la pregunta no parlava de persones, sinó que parlava d'objectes.

b) En el poema *A cada nova que arriba...* identifiquen la intenció *del text* però tots de manera diferents ja que quan se'ls demana a qui podrien anar dirigits aquests versos responen: els de 4A "als professors i els seus alumnes; els de 4B "als polítics" i els de 4C "al Rei". Per tant, ho han interpretat de manera diferent.

c) En les sentències, sempre se'ls fa identificar la intenció d'aquestes per després poder escriure arguments a favor o en contra o triar la sentència que més els hagi agradat i a continuació comentar-la.

d) En l'activitat de síntesi no han d'identificar la intenció del text perquè no n'hi ha cap.

10. Fan connexions interdisciplinàries.

a) Només fan una connexió amb l'economia quan parlen dels països o hi ha analfabetisme. Els de 4A creuen que s'hauria d'ajudar els països del Tercer Món i els de 4B creuen que l'educació hauria de ser pública. Això vol dir que cal una inversió econòmica per apaivagar tot el que està passant.

b) En els poemes fan connexions amb altres disciplines com poden ser la religió (quan en el poema *A cada nova que arriba...* els de 4B relacionen que es pot aconseguir que la gent visqui en la ignorància amb la implantació d'una religió obligatòria), els mitjans de comunicació (quan es diu a *A cada nova que arriba...* que la ignorància també s'aconsegueix amagant notícies i controlant aquests mitjans), i l'ensenyament (quan es diu que la ignorància es pot aconseguir sense formació obligatòria). També es parla de la tecnologia a *Mantenir-se escèptic*, on els alumnes comenten els avenços tecnològics que consideren més importants.

c) En la sentència 5 "Avui l'educació és un instrument per a afavorir els privilegis d'uns quants.", fan connexions amb altres disciplines. Podrien dir que amb l'economia, ja que segons el que diuen fan distinció de classes socials (alguns tenen privilegis, d'altres no). També es podria dir que amb la cultura, ja que relacionen el fet que a algú li agradi llegir amb el fet que tingui un llenguatge més culte o que tingui una forma de raonar diferent de les persones que no llegeixen.

d) En l'activitat de síntesi fan algunes relacions interdisciplinàries amb l'àmbit de la tecnologia (quan parlen del fet que volen que els aparells funcionin bé), amb el social (quan demanen que l'educació no sigui sexista, ni homòfoba ni racista), amb l'econòmic (quan demanen que el material escolar sigui més assequible), etc.

5. AMOR

1. Descobreixen similituds i diferències significatives.

a) En l'activitat inicial descobreixen similituds significatives quan se'ls pregunta quins elements apareixen en el poema visual, tot i que no té gaire mèrit perquè són objectes fàcils de reconèixer. A tots tres grups la imatge de la manilla i la joia també els suggereix el mateix: estar enganxat i lligat a una persona, i estar absent de llibertat.

També descobreixen similituds entre els participants i els diferents grups quan proposen quins objectes utilitzarien ells per fer un poema que portés aquest títol. Coincideixen a dir que hi posarien dos anells lligats, enllaçats.

b) En els poemes descobreixen similituds en moltes de les preguntes que se'ls fa, com per exemple quan se'ls demana que relacionin preguntes amb respostes del poema *Estudiada festa*. N'hi ha moltes que les aparellen de la mateixa manera. També coincideixen a dir que no és adequat pensar que la manera de viure l'amor no ha de ser entès com una relació de possessió. Tots coincideixen a dir que no són possessius. En aquest primer poema, també responen conjuntament a les preguntes que planteja el poema i, per tant, demostren

que els participants de cada grup pensen el mateix, que tenen similituds a l'hora de plantejar aquest tema.

En el poema *Vesul*, el grup 4C divergeix de l'opinió dels altres companys quan se'ls pregunta si creuen que cal escoltar els consells d'algú a l'hora de triar parella. Ells creuen que no que "has d'escoltar el teu cor, no la gent". Quan se'ls demana que comparin les respostes dels companys amb les seves després d'haver dit quines característiques imaginem que tenen les candidates dels diferents punts, aquí sí que expressen de manera concreta si estan d'acord o no amb els companys de classe. Els de 4A diuen: "No coincidim del tot ja que cada un de nosaltres tenim un punt de vista diferent"; els de 4B "Ho hem fet juntes i hem coincidit", i els de "Les nostres respostes si que coincideixen, més o menys pensem el mateix sobre el tema de l'amor".

A *Vesul*, també trobem que de vegades no estan d'acord i expressen la seva opinió per separat. Per exemple, quan se'ls demana quines qualitats hauria de tenir la seva parella ideal, els de 4C argumenten de manera individual, tot i que en alguna ocasió diuen que estan d'acord amb el que ha dit el company i el que fan és afegir-hi algun incís.

Del poema *Ruptura* coincideixen a dir tots els grups que l'amor i l'odi són dues cares de la mateixa moneda i que no serveix de res odiar a algú i que allò que els genera més benestar és estimar i no pas odiar. Així mateix, tots creuen que els sentiments no es poden controlar.

En el poema *Conjugal* veiem que el grup 4C no es posa d'acord quan se'ls pregunta què és més important si rebre o donar. La Hamza, de 4C, creu que donar és el més important a diferència dels seus companys que opinen que ho són totes dues coses.

c) En la sentència 4 tots tres grups descobreixen similituds quan se'ls demana quina manera de destruir els sembla més intel·ligent i eficaç, si la violència o la indiferència. Tots tres grups escullen la indiferència. Sobre la violència els de 4C diuen que "és una de les coses que no haurien d'existir".

En la sentència 5, quan se'ls demana que escriguin arguments a favor i en contra d'aquesta sentència, els participants de 4C no es posen d'acord i cadascú presenta els seus arguments de manera independent.

En les sentències 6, 7 i 8, quan se'ls demana que triïn la sentència que més els hagi agradat, els de 4B i 4C trien la mateixa: "Si et veia en qualsevol indret, t'assenyalaria a tu". Els de 4B l'escullen perquè és "molt bonica i romàntica" i els de 4C perquè consideren que "sí que existeix l'amor a primera vista".

d) En l'activitat de síntesi, han de fer un decàleg dels elements que hauria de tenir l'amor feliç. En aquest cas, tots els alumnes han hagut de valorar i posar en comú quins elements posarien a la llista, fet que els deu haver portat a descobrir similituds i diferències, però que han acabat escrivint aquelles que comparteixen. En llegir aquesta part del treball, també trobem similituds i diferències entre el decàleg que han escrit els tres grups. En el decàleg coincideixen en un munt d'aspectes, com són la confiança, el respecte, etc. És

interessant, però, veure que els de 4B i 4C valoren la fidelitat i que, en canvi, els de 4A no l'esmenten o que els de 4B donen importància a tenir interessos comuns i que els altres dos grups no en donin.

2. Aclareixen i analitzen el significat de paraules, frases o imatges.

a) Analitzen quin és el significat del títol del poema visual *Nupcial* i conclouen que el títol facilita la comprensió del poema. El grup 4B va més enllà i diu que si el poema visual no portés aquest títol es podria interpretar una altra cosa: “com que estem lligats o presoners del consumisme i el materialisme.” Els altres dos grups només diuen que el títol és adequat perquè parla del matrimoni o la parella.

També analitzen si aquest poema és d'amor o de desamor. Els grups 4A i 4B diuen ràpidament que és de desamor. Els de 4A diuen que “penses que és amor, però t'empresones”. Els de 4B argumenten que “el matrimoni pot fer que acabis convertint-te en l'esclau de l'altra persona i el seu dia a dia, i això treu llibertat”. Els de 4C diuen que “és un poema de possessió, de pertinença, de no tenir llibertat, etc., però no d'amor.”

b) En general, en els poemes no se'ls fa aclarir i analitzar el significat de paraules, frases o imatges, però a *Vesul*, quan se'ls demana que diguin quines qualitats hauria de tenir la teva parella ideal, analitzen què és per a ells *parella ideal*.

Analitzen els dos primers versos del poema *Conjugal* i la resposta és molt diferent en els tres grups, ja que uns opinen que “s'estan traient la merda un a l'altre”, els de 4B tenen una visió negativa i creuen que amb el que opinen uns dels altres no creuen “que arribin enlloc”. Els de 4C no són tan negatius i argumenten que “l'amor és incondicional, i que cadascú és com és, no pots pretendre canviar algú”.

A *Conjugal* també analitzen els versos que hi ha entre parèntesis: “(Només del casament de l'Home invisible / amb una dona transparent en resulta / un matrimoni mai no vist.), Els de 4C donen una resposta força interessant i és la següent: “Doncs que, en tots els matrimonis hi ha problemes i l'única manera de que una parella pugui ser perfecte, és que l'home sigui invisible i la dona transparent, o sigui que no existeix.”

A *Ruptura*, analitzen si estan d'acord amb l'afirmació “cada cop que estimes algú estàs més a prop d'odiar-lo” i els tres grups afirmen que sí, tot i que ho argumenten d'una manera diferent. Els de 4A diuen que “si estàs més proper a algú mes mal et fa quan fa una cosa que no t'agrada que faci”, els de 4B diuen que en “estimar, es més fàcil que et decebi, i et faci més mal que si no l'estimessis” i els de 4C que com “més estimes algú, més t'importa el que fa, i això pot fer-te arribar a odiar-ho, pel mal que et fa”.

c) En les sentències, no se'ls demana que aclareixin i analitzin el significat de paraules, frases o imatges però en la sentència 5 n'analitzen el significat donant arguments a favor i en contra. S'adonen que cal actuar amb seny però també amb el cor. S'adonen que les dues coses són importants a l'hora de prendre una decisió, però sembla que actuar amb el cor és el que troben més important.

d) En aquesta activitat de síntesi, no han d'aclarir paraules o frases o imatges ja que només es tracta de fer un decàleg del que pensen que és l'*amor feliç*. Els únics que comenten els elements del decàleg són els del grup 4B.

3. Comparen situacions similars. És a dir, transfereixen allò après a nous contextos.

a) En l'activitat inicial, no fan comparacions amb situacions similars ni transfereixen allò a altres contextos. Tanmateix, sí que comparen el matrimoni amb altres possibles estats i, per exemple, els de 4B conclouen que no cal casar-se “perquè l'amor és igual, tant si estàs casat o no”. Els de 4A també comenten que casar-se de vegades “és per interès i només ho posa en un paper si l'estimes o no a aquella persona amb la qual et cases”. Els de 4C ho veuen tot més formal i expliquen que dues persones que decideixen casar-se és perquè estan segures que han trobat el seu amor ideal. Per tant, podríem dir que comparen el que els suggereix el poema visual amb allò que ells pensen que significa el matrimoni. En aquest cas, totes tres grups responen de manera global, així que sembla que no hi ha diferències entre el que opina cada participant, sinó que tots hi estan d'acord.

b) A *Estudiada festa* relacionen les preguntes amb les respostes segons el que ells opinen de l'amor, per tant, transfereixen els seus coneixements al context que se'ls proposa, que són les preguntes formulades en el poema. També a *Estudiada festa*, situen el poema en el context en què ells pensen que és possible i tots tres grups coincideixen a dir que aquest diàleg l'emetrien una parella d'enamorats. També se'ls fa pensar com respondrien ells a una sèrie de preguntes que apareixen en el poema, per tant, aquí ells relacionen les preguntes a un context real en el qual s'hi podrien trobar i responen segons ho farien a la vida real.

c) Quan treballen les sentències 1, 2 i 3, ho fan descrivint moments en què citarien aquestes sentències, per tant, transfereixen aquestes situacions a nous contextos, a contextos que han viscut personalment o en alguns casos que potser els han explicat altres companys.

d) En l'activitat de síntesi, buscant els elements de l'*amor feliç* i aplicant tot el que han après a través de la lectura dels poemes i les sentències, contextualitzen en la seva vida el que ells voldrien trobar en aquella persona que estimen i amb qui voldrien compartir la seva vida. Potser el context és imaginat, però si més no pensen quin context els agradaria tenir si tinguessin parella.

4. Analitzen, avaluen o es qüestionen arguments, interpretacions, desitjos, afirmacions, creences o teories.

a) En l'activitat inicial, se'ls demana que diguin si és un poema d'amor o no i tots acorden a dir que no, que és un poema de desamor o no d'amor. També opinen sobre què pensen sobre la unió de dues persones mitjançant el casament. Analitzen, també, què vol transmetre el poeta amb aquest poema i argumenten si estan a favor o no. Els de 4A diuen que “el matrimoni te'l maquillen” i els de 4C consideren que el poeta vol transmetre que “el matrimoni és una lligadura forçada perquè estàs lligat a una persona vulguis o no”.

Els de 4B són els únics que discrepen de l'autor i creuen que “en teoria et cases amb la persona que realment estimes, i no t'hauries de sentir empresonat, t'hauries de sentir còmode i acceptat”.

b) En els poemes, constantment se'ls fa analitzar, avaluar o es qüestionar arguments, interpretacions, desitjos, afirmacions, creences o teories. A *Estudiada festa* se'ls fa interpretar si creuen que és una relació d'iguals i tant 4B com 4C creuen que no, que l'home és el dominant i la dona qui obeeix. També han d'argumentar si consideren adequada aquesta manera de viure i aquí tots tres estan d'acord a dir que no, és a dir, que no donen suport a les relacions en què un dels dos és dominant i l'altre és dominat. A *Vesul* també és qüestionen que si canviessin el gènere dels interlocutors, si tindria el mateix sentit i tots tres grups conclouen que sí, tot i que no argumenten gaire cosa. A *Ruptura* es qüestionen si existeix l'amor per sempre. Els de 4B són els únics que afirmen rotundament que sí, però que “no dura sempre amb la mateixa intensitat”. A *Conjugal*, se'ls fa qüestionar si creuen que la vida conjugal és la millor opció de convivència entre les persones, i aquí observem que els tres grups responen de manera diferent. Els de 4A creuen que no té per què, els de 4b diuen que depèn de la persona i els seus gustos i els de 4C que si tots dos posen de part seva, sí. Per tant, tenen respostes totalment diferents.

c) En les sentències, avaluen i analitzen totes les sentències encara que no se'ls demani de manera directa. Amb les sentències 1, 2 i 3 han de fer-ho per, un cop enteses, trobar les diferents situacions on les puguin introduir de manera adient. En les sentències 6, 7 i 8 se'ls demana que expliquin el sentit que tenen per després triar-ne una i explicar per quin motiu l'han triada.

d) En l'activitat de síntesi, han de buscar els elements que tenen en comú sobre el que entenen per amor feliç i per fer-ho han hagut d'analitzar, avaluar, qüestionar els arguments dels companys, fer interpretacions del que diuen els altres, etc.

5. Generen o valoren solucions i alternatives.

a) No se'ls demana en cap moment que generin o valorin solucions i alternatives, però podríem deduir que si creuen, en general, que el matrimoni és un lligam en què perds la llibertat, potser el que pensen és que és millor no casar-se i estar amb la persona que estimes.

b) A *Estudiada festa* generen solucions al poema quan ordenen ells les preguntes i les respostes. Les solucions que donen són perquè no sigui una relació de submissió, sinó d'igual a igual, que és el que pensen que hauria de ser una relació amorosa. També proposen solucions quan se'ls demana si consideren que és una relació adequada aquesta manera de viure l'amor en el sentit que indica possessió. Proposen una relació de llibertat en què tothom tingui els mateixos drets.

c) Quan treballen la sentència 8, valoren dues alternatives, la d'utilitzar el seny o actuar amb el cor, a l'hora de prendre decisions i conclouen que les dues coses són importants, tot i que sembla tenir una valoració especial el fet d'actuar amb el cor.

d) En l'activitat de síntesi no generen o valoren solucions i alternatives. Podríem dir que tots els elements que presenten en el decàleg són solucions (tot i que més aviat són propostes) per tenir una vida amorosa perfecta.

6. Analitzen o avaluen accions polítiques.

a) En l'activitat inicial, no se'ls demana en cap moment analitzar o avaluar accions polítiques.

b) En els poemes, no se'ls demana en cap moment analitzar o avaluar accions polítiques.

c) En les sentències, no se'ls demana en cap moment analitzar o avaluar accions polítiques.

d) En l'activitat de síntesi, no se'ls demana en cap moment analitzar o avaluar accions polítiques.

7. Reflexionen sobre el pensament propi: metaconeixement.

a) En analitzar el poema visual, cadascú reflexiona sobre què és per a ells el casament, si és un acte que els priva de llibertat o no. Els de l'institut Pere Ribot tenien un altre poema visual per treballar el tema de l'amor i allà relacionaven l'amor amb el sexe. Aquí en cap moment esmenten el sexe ni el relacionen amb el matrimoni.

b) En tots els poemes reflexionen sobre el pensament propi, el qual després posen en comú. A *Vesul*, analitzen si cal escoltar els consells d'algú a l'hora de triar parella i aquí hi ha respostes diferents: els de 4A diuen que sí perquè una altra persona et pot fer veure les coses "dolentes". Els de 4B diuen que sí, però afegeixen que "la decisió final és nostra" i els de 4C argumenten que no, a diferència de la resta de grups, i que "a l'hora de triar parella has d'escoltar el teu cor, no la gent". També en aquest poema reflexionen sobre les qualitats que hauria de tenir la seva parella ideal. Aquí tots donen importància al físic, ja que tots coincideixen a dir que l'altra persona ha de ser "guapa", però hi afegeixen la resta de tòpics sobre la persona ideal. La Laura, de 4C, és l'única que al final diu "que al cap i a la fi el físic tampoc és important", per tant valora més les altres coses que diu. També és interessant el fet que a *Ruptura* se'ls fa reflexionar sobre si poden controlar els seus propis pensaments i tots acaben dient que no ho poden fer.

c) Tot analitzant les sentències, els alumnes reflexionen sobre el que ells pensen en relació amb diferents aspectes de l'amor. Descobreixen, en general, que han d'utilitzar el cor i els sentiments però també el cap i el seny en situacions amoroses. En les sentències 1, 2 i 3, quan se'ls demana en quin moment citarien les tres sentències, també reflexionen sobre el seu propi pensament i és curiós que alguns grups responen en primera persona, com si només respongués un dels participants. Així que trobem frases com "Quan confio en una persona i em fa una punyalada amb *nocturnitat* i *alevosia*.", "Quan perdo la confiança en algú.", etc.

d) En l'activitat de síntesi, els alumnes fan un decàleg dels elements que hauria de tenir per a ells l'*amor felix*. Després que cadascú hagi reflexionat sobre que és per a ell l'amor felix, en grup presenten el següent decàleg. Dels elements de 4A podem destacar el següent: escoltar, empatitzar, confiar, no basar-se en béns materials, valorar, estimar-se, etc. De 4B, confiança, atracció física, que t'agradi la personalitat, interessos comuns, sinceritat, comprensió, fidelitat, comoditat, felicitat i respecte. I de 4C, comoditat, confiança, sinceritat, respecte, suport, fidelitat, comprensió, felicitat i afinitat.

8. Exploren pensaments per diferenciar-los entre sí, o per contrastar-los amb sentiments o emocions.

a) En parlar del matrimoni, del sentit que té relacionar una manilla amb una joia, tots han hagut de pensar que era per a ells el matrimoni i quina relació té el matrimoni amb l'amor. No sé si és perquè se senten influenciats per l'opinió del poeta i per la imatge del poema visual però sembla que tenen una visió molt negativa del matrimoni. Només els de 4B expressen que no estan d'acord amb el poeta perquè si et cases ho fas amb la persona que estimes i que, per tant, no t'hauries de sentir empresonat.

b) En els poemes, constantment estan contrastant el que diuen amb els seus sentiments o emocions i justament en aquest tema encara més perquè el tema és l'amor. Segurament darrera de cada resposta hi ha una vivència personal, una experiència amorosa que els ha fet pensar com s'han sentit en aquestes situacions. Després de totes les preguntes que se'ls ha fet, segurament ja poden afirmar quin tipus de relació volen: una relació lliure, sense ser la possessió de ningú, entre iguals, en què donar i rebre siguin dues activitats que es duguin a terme alhora, en què l'odi no existeixi i en què el diàleg sigui l'eina principal davant de qualsevol dificultat adversa que pugui sorgir en la vida quotidiana.

c) En les sentències 1, 2 i 3, exploren els seus sentiments ja que han de decidir en quin moment citarien aquestes sentències. En la sentència 4 han de decidir de quina manera és més intel·ligent i eficaç destruir, si amb violència o amb indiferència. Cada alumne haurà hagut de pensar que és el que més li faria mal i tots coincideixen a dir que la indiferència. També exploren els seus sentiments quan comenten en la sentència 5 si s'han de guiar pel cor i els sentiments o han de raonar amb el cap. Així mateix, quan trien una de les sentències, entre la 6, 7 i 8, fan referència als seus sentiments i argumenten que les trien perquè és bonica i romàntica (4B), per exemple.

d) En l'activitat de síntesi exploren els seus pensaments i després els comparteixen amb els companys per poder elaborar una llista amb uns elements sobre el que consideren l'*amor felix*. Els elements que enumeren hem de pensar que són les emocions i el que els fa aflorar els seus sentiments.

9. Identifiquen la intenció del text.

a) En l'activitat inicial, se'ls pregunta quina és la intenció del text quan se'ls pregunta "Què creus que vol transmetre el poeta en aquest poema?". La resta de preguntes que se'ls fa també estan orientades a entendre quina és la intenció del poema.

b) En els poemes, no se'ls pregunta directament sobre la intenció d'aquests, però amb les preguntes que se'ls va fent ja es va descobrint quina és la intenció del poeta en escriure'ls. A *Conjugal* sí que se'ls fa una pregunta directa sobre la intenció d'uns versos en concret.

c) En les activitats relacionades amb les sentències, sempre se'ls fa conèixer quina és la intenció del text ja sigui demanant-los el significat de les sentències o fent-los relacionar la sentència, la intenció de la qual prèviament han hagut de pensar quina era, amb situacions amb què les relacionarien. En les sentències 6, 7 i 8 sí que se'ls demana directament que expliquin el sentit que té la sentència que han escollit d'entre les tres.

d) En l'activitat de síntesi, no se'ls demana entendre la intenció del text perquè no n'hi ha, però sí que entenen la intenció del que se'ls demana que facin: un decàleg de les elements que hauria de tenir per a ells l'*amor felix*.

10. Fan connexions interdisciplinàries.

a) En l'activitat inicial no fan connexions interdisciplinàries.

b) En els poemes, fan connexions amb l'àmbit social ja que parlen de les igualtats entre persones, del fet que no s'ha de ser submís. Això ho desenvolupen a partir del poema *Estudiada festa*. A banda d'això, no es troben altres connexions interdisciplinàries.

c) En les sentències, no fan connexions interdisciplinàries.

d) En l'activitat de síntesi, no fan connexions interdisciplinàries.

6. L'EXISTÈNCIA

1. Descobreixen similituds i diferències significatives.

a) En l'activitat inicial es proposa treballar sobre el poema visual *Kembo* i els grups participants coincideixen a interpretar el pas del temps (i de la vida) en el rellotge i les múltiples agulles (fins a 6) que hi apareixen. No obstant això, a l'hora de definir exactament el paper de les agulles, les respostes són força diferents. Així, el grup 4A interpreta que les agulles representen passat, present i futur, el grup 4B que “marquen els moments importants que has viscut” i el 4C infereix que les agulles volen dir “que cada hora pots viure un moment diferent”. També, en ser preguntats sobre quina hora creuen que marquen les agulles del rellotge, les respostes són diferents. En la interpretació del grup 4A, hi trobem que “marquen diferents hores perquè el temps passa diferent per a cada persona”, el grup 4B no interpreta, simplement dona una resposta (“4:29”) i el grup 4C explica que “crec [sic] que no marca cap hora perquè en un rellotge només hi ha 3 agulles i en aquest rellotge n'hi ha 6”. Davant les propostes didàctiques, els participants coincideixen en admetre que viuen “en el present” i responen que el temps passa (ràpid) i és inevitable. També coincideixen tots en la idea que el temps és relatiu, que passa

“ràpidament quan t’ho passes bé i lentament quan t’avorreixes”.

b) En el poema *Blanc sobre blanc* els grups reflexionen sobre el sentit de la vida i analitzen el paper que té la mort en el seu dia a dia. Les respostes són variades i alguns participants contesten de manera individual. Sobre el rol de la mort, els participants coincideixen que, tot i ser-ne conscient, l'ésser humà ha de mirar cap a una altra banda i no pensar-hi gaire que, “el que t’hagi de passar et passarà” tal com diu l’Helena al grup 4A. El grups coincideixen a indicar que es pot ser feliç sabent que algun dia es morirà. En el poema *Amb l’espelma a l’orella* s’analitza el present, el passat i el futur i les relacions entre aquests moments temporals. La majoria de grups coincideixen en el fet que no només existeix el moment present sinó que, valgui la redundància, també hi són presents el passat i el futur. No obstant això, el grup 4B afirma que sí, que l’únic que existeix és el moment present “tenint en compte que el passat són únicament records i el futur pensaments que possiblement mai passin”. Els grups també coincideixen que el món és incompreensible però no es posen d’acord a l’hora de considerar si l’ésser humà s’ha fet sempre les mateixes preguntes, on el grup 4C és contundent afirmant que sí, que sempre ens hem preguntat d’on venim, què fem a la terra i “com s’ha de fer per aconseguir ser feliç”.

A *Interior* es qüestiona sobre si el passat condiciona el present i si aquest, per la seva banda, condiciona el futur. Aquí tenim respostes individuals de l’Helena, el Soufian i la Laura al grup 4A i l’Alexis, l’Alex i la Carla al 4C, a més de la resposta unitària del grup 4B, la majoria coincidents. Aprofitant aquest text s’anima els participants que verbalitzin allò que més recorden del seu passat i, a efectes metodològics, descobrim que al grup 4B només respon una persona (sense nom), que indica que “la separació dels meus pares m’ha marcat o ha condicionat la meua vida”. *Rapsòdia*, un text que parla de coincidències, atzar i sorpreses serveix per plantejar la qüestió de si “la realitat supera la ficció” i els tres grups coincideixen a donar una resposta vaga, confusa i poc entenedora que fa pensar que, en realitat, no han entès què se’ls plantejava. Després, en l’elaboració sobre aquest punt, tots admeten que la vida té coses que superen la imaginació en atzar i sorpresa i quan se’ls fa explicar alguna vivència relacionada amb l’atzar apareixen respostes del tipus “anar últims a la lliga i guanyar 3-0 al primer classificat” (grup 4C), “[trobar-me] les persones amb les que he fet aquest treball, escollides aleatòriament” (4B) o el Soufian (4A) que explica que “la mare no és una persona a la qual tu escullis sinó que és la que t’ha tocat”.

c) Les vuit sentències proposades generen una majoria de conclusions positives, en concordança amb el que l’autor hi expressa. Metodològicament parlant, el grup 4A es reparteix la feina i una sola persona dona una resposta a la proposta pedagògica relacionada amb cada sentència.

Així, tots els grups estan d’acord en el fet que “de totes les vivències s’aprèn alguna cosa”, “haver perdut el temps fa més por que la mort”, “no hi ha una fórmula concreta/correcta per a viure la vida”, “en la vida hi ha una dualitat de sentit (propòsit) i no sentit”, “la vida

comporta certa aventura”, “on tot passa molt de pressa” (amb matisos, ja que la Laura del grup 4A explica que “si estàs en un moment incòmode el temps passa molt més lent”), “davant la mort tothom és igual”, “ja siguis ric o pobre, bona o mala persona, la mort t'arriba” (Helena, 4A) i que “per ser feliç cal mirar sempre endavant”.

d) En l'activitat de síntesi hi participen dos grups que coincideixen en alguns aspectes a l'hora de definir el decàleg recepta per a una existència feliç que se'ls demana. Així mateix, mentre un grup és més pragmàtic (“estabilitat econòmica”, “estar en llocs on et sentis segur”, “tenir un sostre on poder viure”, “no intentar aconseguir la felicitat per mitjà de béns materials” són alguns dels ingredients que proposen) l'altre es focalitza en la construcció del caràcter utilitzant verbs en forma imperativa: “no et comparis amb ningú”, “no visquis d'il·lusions”, “viu i deixa viure”, etc.

En les similituds, els grups recomanen “viu el present”, “no viure estancat en el passat”, “viu i deixa viure”, “tracta a les persones tal com vols que et tractin a tu”, “accepta les situacions que venen”, “deixa que les coses passin com hagin de passar”, “envolta't de gent que t'estima i tu estimes” i “tenir persones en les que puguis confiar”.

2. Aclareixen i analitzen el significat de paraules, frases o imatges.

a) En l'activitat inicial, sobre el poema visual *Kembo*, en què apareixen tres agulles curtes i tres de llargues, tots els grups afirmen que es tracta d'un rellotge que molt possiblement expressa “la vida” o “el transcurs de la vida”.

b) En el text *Blanc sobre blanc* es pregunta si es podria interpretar la paraula *acte* com a “vida” i els tres grups afirmen que sí, el 4A interpreta que és una “etapa”, el 4B diu que “la vida és com els actes d'una obra teatral”. Sobre la pregunta del mateix text “¿Com podeu ser feliç al primer acte ...?”, en general els participants estan d'acord en el fet que “pots ser feliç encara sabent que et moriràs” (Helena, 4A), així com també identifiquen la mort o morir amb l'expressió “tornar al silenci” del text. A *Amb l'espelma a l'orella* s'analitza el significat de *el dia de demà* i *el d'ahir* i tots els grups coincideixen a dir que fan referència al futur i al passat. A *Interior* no es demana que s'analitzin frases ni paraules concretes sinó que s'intenta relacionar el text amb els anteriors. A *Rapsòdia* tampoc no es demanen anàlisis ni aclariments de passatges o frases.

c) Si bé les vuit sentències proposades són clares i diàfanes en el seu raonament, el concepte d'*aventura* que expressa la sentència 5 “la vida és com una aventura” fa creure a l'Helena (grup 4A) que “si entengués la vida com una aventura seria el tipus d'aventura que tu et prenguis o et plantegis”, indicant que potser aquest concepte és relatiu. Això també ho expressa el grup 4B quan diu que “la vida és com una aventura però no d'un sol tipus” i que “depenent de les coses que visquis pot ser una aventura d'acció, misteri o

romàntica” entre d'altres.

d) En aquesta activitat no es demanava que s'analitzessin significats, frases ni imatges.

3. Comparen situacions similars. És a dir, transfereixen allò après a nous contextos.

a) En les propostes pedagògiques relatives a l'activitat inicial centrada en el poema visual *Kembo*, els participants reflexionen sobre el pas del temps, present, passat, futur i, en superposició a les situacions que els toca viure, arriben de manera majoritària a la conclusió que pensar massa en el passat i en el futur no ajuda a viure el moment present.

b) En el poema *Blanc sobre blanc* els participants reflexionen sobre el sentit de la vida i la mort i analitzen com es pot ser feliç quan un sap que acabarà morint. Les respostes a aquesta qüestió són diverses, però tendeixen a convergir en la inutilitat de preocupar-se per un fet que tard o d'hora arribarà. En reflexionar sobre el sentit de la vida, les respostes són moltes i diferents, alguns participants contesten de manera individual. Així, el Soufian del grup 4A es defineix com a religiós i la vida per ell “és com un examen i a la mort et trobes el que t'ha preparat”. L'Helena del mateix grup indica que el sentit de la mort és “tornar a viure” i que sense vida no hi ha mort i a l'inrevés. La Laura creu que “la vida no té sentit però que se n'hi ha de donar un” i que s'ha de trobar alguna cosa que faci que la vida tingui sentit. Al grup 4B responen que el sentit de la vida és gaudir-la tant com es pugui i intentar ser feliç i al 4C indiquen que la vida és un regal inesperat i que [la mort] és la fi d'aquest regal “obert i utilitzat”. A *Amb l'espelma a l'orella* s'analitza si l'únic que existeix és el moment present. A *Interior* no es demana que s'analitzin frases ni paraules concretes sinó que s'intenta relacionar el text amb els anteriors. A *Rapsòdia* tampoc no es demanen anàlisis ni aclariments de passatges o frases.

c) En la sentència 2 “Fa més por que la mort haver perdut el temps”, en Soufian (grup 4A) ens diu que per a un musulmà fa més por no haver-se preparat per a “el dia final” que la mort en si mateixa. En la sentència 2, l'Helena ens diu que “si fas alguna cosa i acaba sortint bé aprens que amb esforç i paciència es pot aconseguir” i que d'altra banda “si no surt bé, aprens a aixecar-te, a afrontar les coses de la millor manera per tal d'acceptar la situació i superar-la”, conceptes lligats amb “De tots els camins en podem treure allixonament”, que és el que sentència l'autor.

d) Tota l'activitat de síntesi està impregnada del que semblen ser vivències pròpies dels participants transferides a una recepta que procuri una vida feliç a qui ho llegeixi. Per tant, es podria afirmar que constantment han hagut de comparar situacions similars que han hagut de sintetitzar per produir cada idea.

4. Analitzen, avaluen o es qüestionen arguments, interpretacions, desitjos, afirmacions, creences o teories.

a) Es podria dir que en l'anàlisi del poema visual *Kembo* els participants avaluen o

analitzen algunes de les seves afirmacions o creences quan parlen del pas relatiu del temps, unes vegades “més ràpid” i d'altres més lentament. També admeten que són capaços de projectar el futur, que aquest depèn moltes vegades de les decisions que es prenen en el present però que “no cal pensar-hi [gaire] perquè, per molt que hi pensis pot passar una cosa o altra” o que “el futur són coses que mai et pots esperar perquè en un instant tot pot canviar”.

b) En el *Blanc sobre blanc* els participants reflexionen sobre el sentit de la vida i la mort i sobre si es pot ser feliç sabent que la mort ens espera a l'altra banda. “Viure el present al màxim” o “viure cada moment” com a desig, afirmació i creença podria englobar el conjunt de respostes dels participants, ja sigui en grup o de manera individual.

A *Amb l'espelma a l'orella* es proposa que els grups avaluin si el món és comprensible i s'atreveixin a verbalitzar “els misteris existencials que els agradaria resoldre”. Que el món és “massa complicat”, que “hi ha coses que mai en la vida entendrem” o que, simplement “el món és incomprendible” són algunes de les respostes, totes elles orientades en una direcció similar. Quant al desig de resoldre misteris existencials, hi trobem la resposta curiosa del grup 4C (“tsunamis, terratrèmols i guerres”, que delata que no s'ha entès la pregunta), o del grup 4B, que respon en primera persona del singular (indica que qui respon no és un grup sinó un individu) amb “m'agradaria saber perquè som a la terra i què és el que hem vingut a fer aquí”. Al grup 4A, l'Helena ens diu que li agradaria resoldre, entre d'altres, el misteri de “per què vaig ser l'esperma que va entrar, per què jo?”.

A *Interior* la proposta didàctica s'enfoca a l'anàlisi del passat i la seva incidència en el present, que alhora determinaria el futur. Aquí els participants coincideixen a donar importància al passat com a determinant del present, ja sigui de manera activa, un passat que truca la porta del present (Soufian, 4A, “sempre penso en el passat, en les coses dolentes que he fet i intento no repetir-les”), o de manera passiva, un passat que condiciona (Laura, 4A, “depèn del que vas fer en un passat ara tens aquest present”). No obstant això, les respostes homogènies es veuen trencades per la resposta de la Carla, del grup 4C que indica que “[el passat] no condiciona en res, perquè que hagi tingut un passat diferent no significa que el teu present hagi de ser igual”.

A *Rapsòdia*, un text que parla de coincidències, atzar, sorpreses, realitats i ficcions, la proposta didàctica pren diferents vessants, una d'elles pensar si “la vida té coses que superen la imaginació en atzar i en sorpresa”. Davant d'aquest repte, els participants de 4A i 4B semblen estar d'acord que “a vegades et passen coses que mai t'has plantejat” i 4C discrepa tot indicant que “no, perquè la teva imaginació anirà més endins”. Aquest grup també afirma o creu que les coincidències i l'atzar poden arribar a ser el mateix, en canvi els altres dos grups es resignen a pensar que “les coses passen per algun motiu”.

c) La comprensió, l'anàlisi i la interpretació de les sentències com a pseudo-dogmes i receptes relacionades amb la vida i la mort, present, passat i futur, sembla ser un instrument que ajuda els participants a reflexionar i avaluar una sèrie de conceptes que, tal com estan escrites les respostes i fetes les preguntes, ens acaben dient “sí, estem tots

d'acord amb el que diu l'autor", refinant en alguns moments les seves paraules.

d) En intentar trobar una recepta de deu ítems que fomenti una existència feliç, els participants no deixen de recollir desitjos basats en arguments i elements de reflexió que, condicionats per la seva experiència i creences, són abocats, debatuts i reflectits. En el cas del grup 4A els arguments que utilitzen per incloure uns elements i no uns altres són descrits i refinats amb afirmacions, creences i teories de tot tipus. Per exemple:

"Element 5: Pensa en positiu: en el fons, atreus el que penses, si penses en negatiu aportaràs coses negatives a la teva vida."

"Element 10: Aixeca't i continua endavant: per moltes vegades que caiguis a la vida, has de seguir endavant, la vida continua. Recorda que aprenem a base de caure i aixecar-nos."

5. Generen o valoren solucions i alternatives.

a) En l'activitat inicial no generen o valoren solucions i alternatives.

b) Davant del fet d'una existència que implica una vida i una mort, els participants avaluen l'actitud que cal prendre davant la càrrega de saber que un dia tot acaba. Segons ells, la solució o l'alternativa (si és que n'hi ha d'haver alguna) l'expressen en analitzar el text *Blanc sobre blanc* i en respondre a la pregunta que planteja l'autor "¿Com podeu ser feliç al primer acte...?".

c) En la sentència 4 "Cal acceptar que la vida no té sentit i alhora n'està plena" el grup 4B fa una reflexió amb uns arguments força interessants. "Cadascú ha de buscar sentit a la seva vida" i això implica que "el concepte de la vida, per si sol, no té sentit, perquè l'hem de buscar nosaltres mateixos". A més "diem que la vida té i no té sentit perquè quan el trobem, aquesta s'acaba, ja que significa que hem fet tot el que havíem de fer. I finalment "com que l'ésser humà encara no té proves de que aquest sentit existeixi, no es pot afirmar que en tingui".

d) En aquesta activitat els participants generen lliurement la recepta, solució o alternatives que els semblen més adequades per fomentar una existència feliç.

6. Analitzen o avaluen accions polítiques.

a) En l'activitat inicial no apareixen qüestions relacionades amb l'anàlisi d'accions polítiques ni tampoc cap dels participants s'anima a fer cap raonament en aquesta direcció.

b) Si la vida fos política llavors podríem afirmar que, en l'anàlisi de tots els textos, els participants han estat fent política d'una manera o altra. "S'ha de viure cada moment com si fos l'últim" tal com diuen al grup 4B o "voldria que tots siguem iguals i viure en pau" i "no cal que ens preguntem res perquè la religió ja dona la resposta" tal com diu el

Soufian del grup 4A.

c) En les sentències, no hi analitzen o avaluen accions polítiques.

d) En l'activitat de síntesi, no hi analitzen o avaluen accions polítiques.

7. Reflexionen sobre el pensament propi: metaconeixement.

a) En l'activitat inicial es convida els participants a reflexionar sobre la velocitat relativa del temps i sobre quan consideren que el temps passa més o menys ràpidament. Tothom coincideix que el temps passa més de pressa “quan t'ho passes bé”. Així mateix, es pregunta sobre en quin temps psicològic “viuen” els participants i la resposta majoritària és “en el present”.

b) En el poema *Blanc sobre blanc*, els participants hi expliquen que “has d'intentar gaudir de la vida i viure el present” (tot i saber que algun dia es morirà, grup 4A) “visquent cada moment al màxim” (4B) encara que “a vegades et pots parar a pensar quan et moriràs” (4C). A *Amb l'espelma a l'orella* es demana als participants que donin una interpretació personal a la vida (en general) i l'Helena (4A) ens parla d'un “recorregut per etapes” en el qual “tots hi som per alguna raó” (encara que afirma que ella no l'ha trobada). En Soufian (4A) no entra en detalls, però indica que “gràcies a que ha nascut en una família musulmana totes les preguntes que tinc de la meua religió me les respon”. La Laura (4A) també parla d'un “camí on anem aprenent” i on ens “entrebanquem però d'aquests errors aprenem i seguim endavant encara més forts.” Al grup 4B, el seu representant indica que “per mi la vida és com un regal” i al 4C afirmen que la vida és “com una pel·lícula, perquè comences i acabes com un final” [sic]. A *Interior* la proposta didàctica conté una visita al passat personal de cadascú i una projecció al futur quan es demana als participants que verbalitzin allò que més recorden del seu passat i visualitzin com es veuen d'aquí a 10 anys. Al grup 4A l'Helena ens explica que recorda el seu passat com un “moment en que no passava res” contraposat al moment actual en què és conscient de les situacions. En Sofian ens parla del seu mal record, el que més el marca, quan va marxar del seu país, i va deixar la família, els amics, els veïns “és a dir, totes les persones que m'estimen”, un dia que mai no oblidarà. Al grup 4C la resposta única és que allò que més recorden del passat són “les coses que més t'han marcat”. A la pregunta “com t'imagines d'aquí a deu anys”, el grup 4B diu que no és capaç de fer-se'n una idea, el grup 4C parla d'una vida normal “amb un treball estable per mantenir en un futur a la família” i la Laura, del 4A, diu que “m'agradaria tenir fills, però això no només depèn de mi” i que “voldria anar a viure a algun altre lloc que no sigui aquest poble”. Els participants també són convidats a fer una valoració del seu present i en molts dels casos acaben confoent la qüestió amb una avaluació del que significa “el present”. Així, només trobem una resposta qualitativa del tipus “[el meu present és] feliç però sense plans de futur” al grup 4B. Al 4C, per exemple, indiquen que “el nostre present és molt important” i que “hem d'estudiar perquè sense estudis no som res”. A *Rapsòdia*, l'últim text, s'acaba preguntant als participants com definirien la vida i la coincidència, la trobem quan afirmen que és un camí

d'aprenentatge, tot i que el grup 4C indica que és una “acumulació de fets ficticis o reals diferents que a l'atzar”.

c) Tot analitzant si la vida passa ràpidament (sentència 6 “Tot passa amb rapidesa com una conversa agradable”) es suggereix als participants que proposin altres situacions que passin ràpid (com la conversa agradable). Les respostes, curtes, són “un concert”, “una tarda amb amics”, “jugar”, “anar al cinema”, “anar de compres” i “etc.” (aquesta última surt dues vegades). El grup 4A no respon.

Així mateix, el grup 4B indica que “sense que te n'adonis passen els anys, vius coses noves i, al cap d'un no res et plantes en la vellesa”. El grup 4C parla que el temps passa ràpidament “quan et pares a pensar, et mires i veus que ja no ets una nena petita i que has crescut.”

d) La forma en que el grup 4A defineix el seu decàleg d'idees per fomentar una existència feliç sembla venir d'una reflexió (i uns desitjos) sobre la seva pròpia vida (o existència). Per aquest motiu podria semblar, amb bona lògica, una autorecepta, cosa que, d'altra banda, és més que legítima. El grup 4B, més pragmàtic, deixa anar un decàleg de fonaments sobre els quals erigir l'edifici de la vida, cosa que l'altre grup potser no tenia en compte: estabilitat econòmica, un sostre, persones en les quals confiar, etc.

8. Exploren pensaments per diferenciar-los entre si, o per contrastar-los amb sentiments o emocions.

a) En l'activitat inicial que té com a poema objecte el rellotge *Kembo*, la reflexió sobre com passa el temps en funció de l'activitat que es realitza aporta respostes similars en els tres grups: emocionalment, el temps no acaba de passar mai quan “t'avorreixes o fas alguna cosa que no t'agrada” i en canvia passa ràpidament “quan t'ho passes bé”.

b) A *Blanc sobre blanc* els participants connecten la idea de vida amb el concepte de “ser feliç” sense qüestionar-se què significa ser feliç. Així, la majoria indica que es pot ser feliç tot i sabent que algun dia tot s'acaba. A *Amb l'espelma a l'orella* es reflexiona sobre el trio present, passat i futur sense que hi surtin gaires valoracions que tinguin a veure amb les emocions. Més emocional és l'anàlisi d'*Interior* en què per una banda valoren el seu present (però no l'acaben de connectar els seus sentiments o les seves emocions), però després quan es tracta de mirar enrere sí que molts parlen d'esdeveniments que “els van marcar” d'alguna manera. La Laura (4A) explica que “el que més recordo del meu passat són els moments importants i que més em van marcar i impactar”. El grup 4B, representat per una sola persona (no especificada) expressa que hi ha hagut un fet en el passat “que m'ha marcat o ha condicionat la meva vida”, que és la mateixa resposta de 4C. A *Rapsòdia* es demana que els participants expliquin alguna vivència personal relacionada amb l'atzar i l'Helena (grup 4A) ens explica els seus sentiments sobre una persona que “havia d'aparèixer en la meva vida per fer-me veure les coses d'una altra manera” i la Laura (4A) explica que gràcies a la descoberta del grup musical One Direction “vaig descobrir que no és dolent ser diferent i vaig aprendre a expressar el que pensava sense por al que

diguessin els altres."

c) "La vida està plena de petites coses que ens omplen el dia a dia" ens diu la Laura quan parla del sentit o no sentit de la vida a la sentència 4. "Quan estàs mort no pots recuperar el temps" ens diu el grup 4C a propòsit de la sentència 2 "Fa més por que la mort haver perdut el temps". I l'Helena ens parla que "no tothom afronta la mort de la mateixa manera, hi ha gent que es pren la mort com un nou començament i per tant no tenen por a morir" quan es planteja la sentència 7 "La mort equilibra la humanitat...".

d) En l'activitat de síntesi, en el seu decàleg per una existència feliç, el grup 4B utilitza verbs com "tenir" (3 vegades), "fer" o "intentar fer" (dues vegades), "estar", i només en un dels punts s'endinsa en les emocions o sentiments: "no obsessionar-se en algunes coses." En canvi, el grup 4A se situa en el món de les emocions des del primer moment: "no visquis d'il·lusions", "no et comparis amb ningú", "pensa en positiu" i així fins el final. El grup 4C no ha realitzat aquesta activitat de síntesi.

9. Identifiquen la intenció del text.

a) En *Kembo*, si bé la intenció de l'autor sembla dirigir-se a la reflexió genèrica sobre el pas del temps, els grups participants, com ja s'ha explicat anteriorment, interpreten l'obra cadascun a la seva manera.

b) Més que identificar les intencions dels textos, les activitats pedagògiques proposades són les que fan de motor del debat, en aquest cas sobre la vida i la mort, el sentit de la vida, comprendre-la, la presència d'un passat i l'existència d'un futur i com això condiciona allò que fem. Així, com que els textos són prou explícits, els participants identifiquen automàticament la seva intenció i direcció, fet que s'amplifica en les preguntes suggerides.

c) En tot moment, identifiquen les intencions de l'autor.

d) En l'activitat de síntesi, no han d'identificar la intenció del text perquè no n'hi ha.

10. Fan connexions interdisciplinàries.

a) En l'activitat inicial no fan connexions interdisciplinàries.

b) Els misteris de la vida i la mort, la llegendària pregunta sobre "què fem aquí" i totes les altres (podem comprendre la vida?, el passat ens condiciona?, projectem gaire el futur?) podrien donar pas a connexions interdisciplinàries de tot tipus, però en l'anàlisi dels textos proposats no se n'hi observen.

c) En l'anàlisi i reflexió sobre les sentències no hi apareixen connexions interdisciplinàries, només en un moment donat es compara l'aventura de la vida amb una

aventura cinematogràfica, de tipus acció, misteri, romàntica, etc.

d) En l'activitat de síntesi, el grup 4A s'endinsa en el món de la construcció del caràcter personal com a element clau per a una existència feliç. Així, les connexions amb disciplines com la psicologia i la sociologia hi són evidents fins a arribar als límits de la mística, per exemple "i si només vius en el futur, el que estàs fent és perdre't el present, que és el que més valor té i on realment pots ser feliç."

7. CIUTATS

1. Descobreixen similituds i diferències significatives.

a) En l'activitat inicial basada en la imatge del poema corpori *Record d'un malson* i el seu text associat, els grups no semblen posar-se d'acord en l'objecte de denúncia del poeta. El grup 4A pensa que l'autor "vol denunciar la política i les reformes de cara al turisme sense pensar en el benestar del poble" [sic] i també afegeix que és una "crítica constructiva", el grup 4B entén que es tracta d'una denúncia a l'especulació urbanística i el 4C que "volia denunciar la mala gestió de l'Ajuntament" sense anar més enllà.

En ser qüestionats sobre l'especulació urbanística els grups emeten missatges poc comprensibles com el del 4A: "pensem que hi ha un favoritisme per els interessos propis per part dels polítics i la seva intenció era aconseguir diners" (?). Sorpren també la resposta del grup 4C quan diu que "especular és moralment incorrecte i només s'hauria de realitzar quan és estrictament necessari".

Tots els grups estan d'acord que una obra d'aquest tipus hauria d'exposar-se allà on l'autor ho desitgi. Quan es proposa als participants que triïn un indret de la seva ciutat on col·locarien aquest poema amb una intenció crítica, els del grup 4A responen "el Barri del Carmen" per les seves similituds amb el barri de La Mina, els del 4B "la plaça de l'Institut IES Pineda" perquè ara mateix "es troba en barracons" i el 4C "a la plaça més transitada del poble, perquè així ho podria veure més gent".

b) Tal com literalment exposa l'autor en el text *Aigua de foc*, els participants coincideixen a dir que el vandalisme i la mala conservació poden desvirtuar una obra d'art al carrer, però no es posen d'acord en afirmar categòricament si al seu poble la gent acostuma a cuidar els espais públics. Aprofundint en el tema del vandalisme en espais públics, coincideixen a dir que el mobiliari urbà és l'objectiu típic dels vàndals i ens ho il·lustren amb algunes anècdotes personals. A l'hora de proposar solucions que apaivaguin aquest vandalisme esmenten "educar i conscienciar a la gent" però "multar i sancionar" sembla que és l'acció que té més quòrum.

El poema *Per a construir* genera un debat sobre túnels, vies de tren, murs, ponts i esplanaments que afecten el paisatge natural. Tots els grups estan d'acord que la línia de tren que arriba al seu poble passa pel costat del mar però el grup 4C creu que el traçat de les vies no afecten el paisatge. Tots els grups pensen que aquesta línia passa pel lloc adequat i que, si bé podria passar per algun altre lloc "l'opció escollida és la més encertada" (grup 4B) perquè, a més, en el seu cas, s'ha de prioritzar la construcció del

traçat ferroviari al paisatge. A *Un centenar de persones s'han manifestat* no coincideixen en avaluar si cent persones manifestant-se són gaires, hi ha diversitat d'opinions a l'hora d'opinar si la demanda dels manifestants (la retirada d'un abocador i la seva conversió en espai verd) és encertada, els del grup 4A no s'haguessin afegit a la manifestació (i els de 4B i 4C sí) i més o menys creuen adequat que l'Ajuntament sigui qui decideixi on es construeixen abocadors o espais verds. A *Lluna minvant*, els participants coincideixen a situar el poema a Barcelona, on hi ha edificis "malparits", que identifiquen amb gratacels o grans edificis. No es posen d'acord en identificar el perquè el quisso en un principi es nega a "entrar al poema".

c) En la sentència 1 tots els participants estan d'acord que "Els paisatges són estats d'ànim". En la sentència 3 no es posen d'acord a escriure els mateixos arguments a favor o en contra. De fet, el grup 4A defensa que "per tenir més indústries ens estem carregant el món que necessitem per viure" i el grup 4C està "a favor de la industrialització, per estar actualitzats tecnològicament". En les sentències 4 i 5 estan d'acord que l'home té una gran capacitat per destruir la natura i alhora tendeix a creure que és "el centre de l'Univers" (4A).

d) En l'activitat de síntesi es tractava de definir un decàleg amb les característiques que hauria de tenir "la teva ciutat ideal". Tots tres grups coincideixen només en dos punts ("espais verds" i "comunicació i transports eficients"), però tot i això tenim que una ciutat "neta, polida i sense contaminació" i "uns bons serveis públics" són punts on els grups 4A i 4B coincideixen. Els grups 4A i 4C coincideixen a desitjar un "ajuntament responsable" i una "organització i gestió competent". La resta són discrepàncies. S'esmenta "zones públiques" (sense més, grup 4A), "una ciutat sense lladres, corruptes o egoistes" (grup 4B), "situada al costat de la costa" i amb "diversos tipus de comerç, per evitar la centralització d'un sector" (grup 4C).

2. Aclareixen i analitzen el significat de paraules, frases o imatges.

a) En l'activitat inicial basada en la imatge de *Record d'un malson* no es demana als participants que aclareixin cap significat de paraules, frases o imatges, però, tot i això, és important notar que la presència del text associat que descriu el procés de creació de l'obra i els seus components permet als participants posar-los en context i així poden entendre amb quina finalitat fou concebuda. En analitzar les respostes concretes dels grups, en aquest cas potser també hagués estat necessari posar llum sobre què significa "especulació urbanística", ja que alguns semblen confondre aquest concepte amb "turisme" ("[l'autor] va denunciar la política i les reformes de cara al turisme..." o "[l'autor] es va fixar en el barri de La Mina i en les desigualtats que hi havia entre la part turística de Barcelona i els entorns", grup 4A).

b) A *Un centenar de persones s'han manifestat* es proposa reflexionar sobre si un centenar de persones en una manifestació són moltes o poques. La resposta majoritària és que depèn i el grup 4C diu que sí, que són bastantes. A *Lluna minvant* els participants han de

pensar què significa *malparit* per comentar quins blocs de pisos considerarien malparits. Tots els grups coincideixen a dir que són els edificis de les ciutats.

c) En aquesta activitat es demanava que interpretessin algunes de les sentències, però no pas que analitzessin significats, frases ni imatges.

d) En aquesta activitat no es demanava que s'analitzessin significats, frases ni imatges.

3. Comparen situacions similars. És a dir, transfereixen allò après a nous contextos.

a) En l'activitat inicial no se'ls demana que comparin situacions similars.

b) En el poema *Aigua de foc* els participants han de traslladar el vandalisme en l'espai públic al seu poble i reflexionar-hi. Tots els grups coincideixen a identificar el mobiliari urbà (tanques, fonts, bancs, papereres) com l'objectiu d'actes vandàlics i en posen exemples, excepte el grup 4C que no n'identifica cap. Qüestionats sobre si al seu poble la gent respecta i cuida els espais públics hi ha diversitat d'opinions perquè mentre uns creuen que no, el grup 4C pensa que sí, que al seu poble la gent és respectuosa. La proposta didàctica sobre el poema *Per a construir* s'utilitza per situar el traçat ferroviari dins del poble dels participants (Pineda de Mar). En *Un centenar de persones s'han manifestat* la majoria de mirades a la pregunta d'on instal·larien un abocador d'escombraries al seu poble van dirigides cap al polígon industrial. A *Lluna minvant* han de pensar en les ciutats que més els agraden (i les que menys) i també la part del seu poble que més els agrada (i el que menys). Aquí trobem moltes respostes individuals i sorprèn que s'hi incloguin com a ciutats Cuba o Corea del Nord. Així mateix, la platja sembla ser el lloc preferit de tothom i el barri de El Carmen és considerat una de les zones més desfavorides.

c) En la sentència 2 "*Vull el consol, vull la sortida en el paisatge*" es convida els participants a extrapolar el text a una situació. El grup 4A introdueix la reflexió "porto un dia de gossos,estic molt deprimit i necessito un paisatge per alegrar-me", mentre que 4B diu que "en una situació d'estrès o saturació utilitzes com a sortida la contemplació d'un paisatge, ja que aquest et pot proporcionar tranquil·litat i és un espai de reflexió".

d) L'activitat de síntesi és una carta als Reis d'Orient en què els participants aboquen un conjunt d'idees o conceptes sobre els que podria ser que haguessin reflexionat anteriorment, però en tot cas en l'activitat mateixa no es fan comparacions. També és cert que el marc de referència dels participants quan elaboren un decàleg de característiques de la seva ciutat ideal ben bé podria ser la seva pròpia ciutat (o poble).

4. Analitzen, avaluen o es qüestionen arguments, interpretacions, desitjos, afirmacions, creences o teories.

a) En l'activitat inicial avaluen la intenció del poeta amb la seva obra. Creuen que l'autor

hauria de poder instal·lar-la allà on volgués i opinen que “és una crítica bastant raonable directament dirigida als alts càrrecs amb més poder” (un participant del grup 4B), que és “commovedora i rara” (Carlos, 4A) o que “fa pensar al consumidor de l’obra” (4C).

b) En el poema *Aigua de foc* els participants avaluen els problemes del vandalisme al seu poble, alguns parlen de la poca consciència "de la gent" i proposen possibles solucions, la majoria orientades a sancionar els infractors, però també a conscienciar els més joves (4B) o “sobretot educar” (4A). El grup 4A proposa aplicar hores de treball comunitari i dedicar temps “a allò que has fet malbé”. A *Per a construir* es proposa valorar les conseqüències que té per al paisatge la construcció del traçat ferroviari i òbviament els participants afirmen que aquest es veu afectat i alterat. Aquí també avaluen si el tren podria passar per un lloc alternatiu (tots creuen que no) i prioritzen la comunicació al paisatge perquè, tal com diu el grup 4C “a la llarga proporciona més diners”. A *Un centenar de persones s’han manifestat* no tots coincideixen a trobar encertada la demanda del centenar de persones. Quan se’ls pregunta si s’haguessin afegit a la manifestació, l’Iker (4A) diu que “no hi hagués anat perquè no acostumo a anar a manifestacions i normalment no em reivindico públicament”. El Carlos (4A) tampoc no hi hagués anat “perquè mai no he anat a cap manifestació, no veig la necessitat” i la Judith (4A) diu que no sap si hi hauria anat ja que entén que si bé els espais verds són una bona reivindicació “també la població necessita un abocador”. A *Lluna minvant* han de reflexionar i avaluar el paper d’un gos que apareix al final del poema i que “es nega a entrar al poema però a la fi ho accepta” i aquí cada grup hi diu la seva.

c) En les activitats relacionades amb les sentències, els participants analitzen les interpretacions que en fan per poder relacionar-les amb situacions, buscar arguments a favor i en contra, triar les sentències que més els agraden i argumentar per què l’han escollida, etc.

d) En intentar trobar els elements o característiques que hauria de tenir una ciutat ideal, els participants no deixen de recollir desitjos basats en arguments i elements de reflexió que, condicionats per la seva experiència i creences, són abocats, debatuts i reflectits. Així mateix, mentre els grups 4A i 4C són breus en les seves descripcions i no aporten material gaire original més enllà del més bàsic (“bones instal·lacions d’aigua electricitat i gas”, “carrers asfaltats”, “una bona xarxa de transport”, “molts espais verds”, “serveis públics”, 4A), el grup 4B avalua qüestions més metafísiques o polítiques del tipus “[que hi hagi] una repartició de béns justa i de qualitat, explotant adequadament els recursos naturals i altres, per repartir-los de forma justa i equilibrada” o bé “[que prioritzi] un concepte d’igualtat globalitzat: cap superioritat ni racial, ni sexual, ni econòmica, ni social”.

5. Generen o valoren solucions i alternatives.

a) En el cas hipotètic de poder instal·lar un poema corpori de les característiques de *Record d’un malson* en algun indret de la seva ciutat, en l’activitat inicial es demana als

participants que indiquin on ho farien i els tres grups discrepen.

b) En el text *Aigua de foc* es demana als grups que aportin alguna solució al problema del vandalisme en el mobiliari urbà (perquè, tal com expliquen, és el que coneixen) i, a part de les sancions i les multes, proposen educar i conscienciar “els més joves”. En el poema *Per a construir* no valoren cap solució alternativa al traçat de la via del tren que passa pel seu poble i tots estan d’acord que està molt bé com està.

c) En les sentències 4 i 5, relacionades amb l’impacte de l’home en la natura, els participants del grup 4B expliquen que “una cosa tan meravellosa com la natura no hauria de ser modificada o destruïda com l’home i el seu egoisme dictin”.

d) En aquesta activitat els participants generen lliurement les alternatives, idees o característiques que els semblen que hauria de tenir la seva ciutat ideal.

6. Analitzen o avaluen accions polítiques.

a) En l’activitat inicial analitzen per què l’Ajuntament no es va atrevir a posar l’obra en un lloc públic obert, tal com desitjava fer l’autor. Els tres grups expressen que l’Ajuntament devia considerar que la proposta era “dura”, “molt crítica”, “polèmica i denigrant” o fins i tot “per por que el poble la rebutgés”.

b) En el text *Aigua de foc* es demana als grups que aportin alguna solució al problema del vandalisme en el mobiliari urbà i, a part de les sancions i les multes, proposen educar i conscienciar que cal conservar el patrimoni i fomentar el civisme. En el poema *Per a construir*, si haguessin de definir alguna política referent a l’impacte ambiental o paisatgístic que tota construcció ferroviària implica, tots els grups estarien d’acord a prioritzar el traçat de les vies del tren sobre el paisatge. A *Un centenar de persones s’han manifestat* els participants parlen d’una autoritat competent que hauria de decidir on es construeixen abocadors d’escombraries o espais verds. No obstant això, el grup 4C esmenta que “s’hauria d’enquestar la població” abans de prendre qualsevol decisió. En ser preguntats sobre els criteris que haurien de prevaldre a l’hora de prendre les decisions finals, les respostes són vagues i els criteris confusos. El grup 4C diu que un dels criteris hauria de ser “la ubicació en relació a la ciutat”. A *Lluna minvant* han de pensar com haurien de ser els blocs de pisos d’una ciutat per tal de no ser considerats “malparits” i tots coincideixen a dir que haurien de ser pisos baixos.

c) En la sentència 3 els participants del grup 4C indiquen que estan a favor de la industrialització i se sobreentén que ho prioritzen sobre l’impacte que pugui tenir en la natura o els recursos naturals. En canvi el grup 4A està en contra de tenir “algunes indústries que són innecessàries”.

d) Efectivament, el grup 4B, en la definició de característiques de la seva ciutat ideal aboca un conjunt de prescripcions no gens allunyades de la política social i econòmica

quan parla de “serveis públics gratuïts i de qualitat”, “amb un bon sistema judicial, sense cap preferència ni suborns”, “amb un concepte d’igualtat globalitzat: cap superioritat ni racial, ni sexual, ni econòmica ni social”, “amb una repartició de béns justa i de qualitat” o “que tingui varietat d’espais naturals no alterats i protegits”.

7. Reflexionen sobre el pensament propi: metaconeixement.

a) En l’activitat inicial se’ls fa expressar la seva opinió sobre *Record d’un malson* i al grup 4A l’Iker diu que “em dona a pensar el perquè l’autor fa aquesta obra tan estranya”, el Carlos la veu “commovedora i rara” i a la Judith li “transmet força i poder per part del polític [Porcioles?], és molt realista i el primer cop que ho veus et quedes com impactat i pensatiu”.

b) En el text *Aigua de foc* els participants parlen de les seves experiències referents al vandalisme urbà. A *Per a construir* reflexionen sobre el traçat del tren que passa pel seu poble. A *Un centenar de persones s’han manifestat* se’ls proposa si s’afegirien a una manifestació de protesta. A *Lluna minvant* han de verbalitzar les seves ciutats preferides, els llocs del seu poble que més els agraden i també les ciutats que menys els agraden i aquelles zones del seu poble més desfavorides.

c) En la sentència 1 “Els paisatges són estats d’ànim” reflexionen sobre si estan d’acord o no amb el que diu l’autor. De les sentències 7, 8 i 9, n’han de seleccionar una, explicar-ne el sentit i el motiu pel qual l’han triada. Les respostes del grup 4A són difícils de desxifrar i les del 4C no aporten res.

d) En l’activitat de síntesi, la definició de característiques de la seva ciutat ideal, els elements que aporten els participants semblen venir d’una reflexió feta sobre el terreny, en la seva pròpia ciutat. Així, potser analitzant les mancances o necessitats del lloc on viuen (“carrers asfaltats”, “abocament als afores”, “concerts i festivals gratuïts i ben organitzats”, “parcs per nens i gossos”) es veuen empesos a incloure uns elements i no d’altres.

8. Exploren pensaments per diferenciar-los entre si, o per contrastar-los amb sentiments o emocions.

a) En l’activitat inicial es pregunta als participants si creuen que l’obra hauria d’estar exposada on l’autor imaginava i tots creuen que sí. Sorprenentment, el text associat a *Record d’un malson*, escrit el gener de 2013 per Glòria Bordons, no sembla indicar que l’autor hagués determinat expressament un lloc concret per a la seva ubicació. Sí que es parla del barri de La Mina com a font de la seva inspiració però posteriorment només s’indica que “la peça s’havia de situar a la plaça Josep Tarradellas de La Mina”, sense més. No especifica qui havia determinat que s’ubiqués allà. És més, més endavant s’escriu que quan “Brossa lliurà l’obra a l’Ajuntament, aquest no s’atreví a posar-la en un lloc públic obert” sense especificar que aquest lloc “públic obert” hagués de ser

necessàriament a La Mina. Tot i així, qüestionant si una obra escultòrica ha d'erigir-se allà on l'autor pensa que ha d'anar (si és el cas) el grup 4B indica que sí perquè “justament va ser per aquell barri, el barri de La Mina on [l'autor] va trobar la seva inspiració”.

b) En el poema *Aigua de foc* analitzen si la gent del seu poble acostuma a cuidar els espais públics i ho contrasten amb la seva actitud. Aquí tots diuen que sí, que els respecten (o ho intenten, com el grup 4B) i el grup 4C, a diferència dels altres, indica que sí, que la gent acostuma a cuidar-los. A *Un centenar de persones s'han manifestat* se'ls pregunta si s'afegirien a una manifestació de protesta i els grups 4B i 4C responen que sí. Els altres diuen que segurament no ho farien, simplement perquè no hi veuen la necessitat o perquè mai no han anat a cap manifestació. A *Lluna minvant* molts participants expressen emocions quan parlen de la platja, el seu lloc preferit del poble on viuen.

c) En la proposta didàctica de la sentència 1 *Els paisatges són estats d'ànim* els participants estableixen un lligam entre estat d'ànim i sentiment però en les seves respostes no queda clar si pensen que els paisatges influeixen en l'estat d'ànim o reflecteixen sentiments. El grup 4A indica que “els paisatges poden reflectir un sentiment” i després diuen que “per exemple, quan una persona està trista i veu un paisatge ple de flors, això el pot animar”. El grup 4B s'inclina a dir que “hi ha paisatges que recorden estats d'ànim” i més enigmàtica és la tesi de 4C que proposa que “sí [els paisatges són estats d'ànim] ja que estant en un cementiri no tindràs l'impuls de ballar”.

d) En l'activitat de síntesi no s'hi veu una exploració de pensaments ni tampoc un contrast amb sentiments o emocions dels participants.

9. Identifiquen la intenció del text.

a) A Record d'un malson, identifiquen que la intenció del text és la denúncia d'una gestió determinada en un àmbit concret. I aquesta gestió és l'especulació urbanística que se li atribueix a l'alcalde de Barcelona Porcioles.

b) En els poemes proposats tots els participants semblen identificar la intenció de l'autor.

c) Amb les sentències identifiquen la intenció del text i moltes vegades es presenta en forma de proposta didàctica, preguntes on els participants només han de fixar-se en alguns detalls.

d) En l'activitat de síntesi no han d'identificar la intenció del text perquè no n'hi ha.

10. Fan connexions interdisciplinàries.

a) Els participants relacionen l'escultura amb l'especulació urbanística de l'alcalde Josep M. Porcioles a Barcelona. Es podria dir que d'una manera tangencial s'està parlant d'una mala gestió i de política urbanística. També es passa pel terreny polític quan es qüestiona el paper de l'Ajuntament de Sant Adrià del Besòs, la institució que va encarregar l'obra,

en el moment en què rep l'encàrrec i gestiona la seva ubicació. O més aviat no la gestiona, sinó que l'acaba enterrant en un soterrani municipal. Aquí els participants no entren a valorar les raons polítiques sinó que simplement descriuen els fets o repeteixen el que diu el text quan se'ls pregunta "Per què l'Ajuntament no s'atreu a posar la peça en un lloc públic obert?"

b) En el text *Aigua de foc*, hi surten connexions amb el civisme, la preservació d'espais públics i la política de sancions *versus* educació o reinserció social. En el poema *Per a construir*, hi surt una mica de política, tal com s'ha esmentat anteriorment i tal com ens suggereix el grup 4B "tal com està construïda la societat en què vivim, creiem que s'ha de prioritzar la construcció d'un traçat ferroviari [al paisatge o l'impacte mediambiental]". A *Un centenar de persones s'han manifestat*, també hi surten reflectits assumptes polítics (on s'ubica un abocador o espai verd, qui ho decideix...) o mediambientals. A *Lluna minvant*, hi apareixen elements relacionats amb els mitjans de comunicació i en com aquests poden influir en les respostes dels participants.

c) La sentència 3 la relacionen amb la industrialització. Busquen arguments a favor i en contra d'una sentència prou ambigua com per crear confusió. Quan diu "l'increment de les fonts de riquesa", a què es refereix l'autor?

d) Urbanisme, enginyeria, logística, polítiques socials, culturals i mediambientals, totes podrien ser disciplines que surten en els diferents decàlegs de característiques d'una ciutat ideal que els participants exposen. Però sense analitzar o endinsar-se en cap d'aquestes àrees.

Annex 10. Respostes dels alumnes de l'Institut Euclides al qüestionari inicial

A continuació presentem totes les respostes dels alumnes de l'Institut Pere Ribot al qüestionari inicial. Hem numerat els alumnes per tal de mantenir el seu anonimat. Hem mantingut el redactat i l'ortografia originals.

QÜESTIONARI INICIAL ALUMNAT

1. T'agrada la poesia i en llegeixes?

Els agrada la poesia (B+C)		Llegeixen poesia (B+C)	
Sí	22	Sí	9
No	15	No	31
Depèn	5	Depèn	-

Els agrada la poesia (A+B+C)		Llegeixen poesia (A+B+C)	
Sí	31	Sí	13
No	22	No	43
Depèn	6	Depèn	1

2. Per què t'agrada la poesia i en llegeixes o per què no?

4t A 1.2: Perquè directament no me agrada llegir i menys poesia perquè utilitzen un llenguatge molt complicat i complex.

4t A 1.3: Perquè trobo que la poesia és molt profunda i m'agrada.

4t A 2.1: M'agrada escriure'n de tant en tant perquè a vegades se m'acudeixen versos.

4t A 2.2: M'agrada la poesia que expressa sentiment, tristor o patiment.

4t A 3.2: Perquè hi ha molts poemes que em recorden records.

4t C 3.3: No, perquè em fa recordar moltes coses.

4t A 4.2: No m'atrau, prefereixo fer altres coses

4t A 4.3: M'agrada, es la millor forma d'expressar-se

4t A 5.1: Perquè no m'agrada

4t A 5.2: Perquè preferixo les novel·les. M'agrada més la intriga i l'acció

4t A 5.4: No m'agrada perquè ho veig molt aburrit i hem costa fer poemes.

4t A 6.1: No en llegeixo ni m'agrada perquè moltes poesies no les he entes i no m'han agradat.

4t A 6.2: M'agrada perquè hi han poesies que arriben al cor, i ets sent identificada. I és bonic veure com expressen els sentiments mitjançant paraules.

4t A 6.4: Per els temes o paraules que utilitzen en ells

4t A 7.1: Perquè pensó que expressa molt de sentiment, doncs no ho sé

4t A 7.2: No m'agrada, perquè prefereixo la narrativa

4t A 7.3: M'agrada per que pots sentir-te lliure escoltant-la.

4t B 1.1: Perquè hem costa molt d'entendre i perquè mai m'ha agradat molt llegir en general.

4t B 1.2: M'agrada escoltarla, al llegir-la, si no és una poesia que m'agrada molt, no n'acostumo a llegir.

4t B 1.3: Perque mai he trobat cap poesia que m'agradi.

4t B 1.4: Perquè ets sents identificada, perquè no és una lectura pesada i és maco de llegir. Si que n'he llegit i una amiga que li agrada molt la poesia m'ensenya molts poemes que em poden agradar.

4t B 2.2: No m'agrada la poesia perquè no soc de llegis aquest tipus.

4t B 2.3: Perque no m'agrada perque es aburrida i no sóc de llegir aquest tipus de coses.

4t B 2.4: La poesia no m'apassiona, com ja he dit abans, perquè se'm fa avorrida.

4t B 3.1: M'agrada la poesia perquè moltes vegades (quan estic molt contenta o molt trista) em sento molt identificada, i de fet, també m'agrada escriure.

4t B 3.2: No m'agrada perquè no hem crida massa l'atenció.

4t B 3.3: Crec que la poesia ens dona la oportunitat de tindre més vocabulari i enteniment. No llegeixo perquè desde un principi no me'n vaig acostumar i ara hem costa.

4t B 4.1: M'agrada perquè crec que a través d'aquesta pots trobar-te amb els teus sentiments, reconèixer-los i aprendre a expressar-los.

4t B 4.2: No m'agrada perquè no li trobo la gracia a la poesia i per aquest fet no en llegeixo

4t B 4.3: Perque es una cosa que no m'atraeix molt

4t B 5.2: Perquè em sento identificada amb la poesia que llegeixo.

4t B 6.1: Perquè no m'agrada

4t B 6.2: No m'agrada perquè em sembla aburrida.

4t B 6.3: No m'agrada perquè no m'agrada la forma en la que se expresen

4t B 7.1: Perquè no.

4t B 7.2: Mai m'agradat, ja que per a mi es avorrida.

4t B 7.3: Perquè crec que es un bon medi per expressar els sentiments i una manera diferent de interpretar tot el que ens envolta.

4t C 1.1: Perquè em sembla una bella manera d'expressar-se. Mai he provat a llegir poesia per mi mateixa, però m'agradaria.

4t C 1.2: M'agrada la poesia perquè és una gran forma d'expressar els sentiments de l'autor en un text. Llegeixo poesia per a comprendre els peomes dels diferents autors (una bona manera de practicar la comprensió lectora).

4t C 1.4: Perquè no m'interesa i perquè no m'agrada molt el romance.

4t C 2.1: Si que m'agrada i em llegeixo molt pocs.

4t C 2.2: M'agrada per l'abocament d'emocions que té aquest gènere però no en llegeixo gaire ja que la narrativa m'agrada més. Vaig aquest últim el més atractiu.

4t C 2.3: M'agrada perquè em desperta emocions i m'invita a reflexionar.

4t C 3.1: M'agrada llegir-la, perquè em relaxa. No la llegeixo perquè prefereixo llegir altres coses, com llibres de fantasia.

4t C 3.2: No m'agrada perquè no em crida l'atenció molt, prefereixo llegir altres coses com llibres...

4t C 3.3: - M'agrada perquè es bonica, i simple, però no en llegeixo molt.

4t C 4.1: Perquè sí, no en llegeixo perquè m'agrada escoltar-la.

4t C 4.2: No en llegeixo perquè no m'agrada la poesia.

4t C 4.3: M'agrada la poesia perquè parla de temes molt importants, m'obre els ulls i es molt agradable d'escoltar. si, en llegeixo.

4t C 5.1: M'agrada la poesia perquè crec que es una manera diferent de expressar-se, encara que no la llegeix-ho, per el motiu de que hi han coses que m'agraden molt més per llegir.

4t C 5.2: No en llegeixo perquè és una cosa que no m'apassiona.

4t C 5.3: Per què no m'agrada

4t C 6.1: La poesia no es una cosa que m'apassioni molt però hi ha vegades que per un motiu o un altra acabo llegint poesia amb costa molt possarme a llegir pero quan amb poso ho faig

4t C 6.2: No m'agrada perquè no li trobo cap sentiment, i no lleigeixo perquè no m'agrada llegir coses que no entenc o coses que hem resulten aburridas.

4t C 6.3: No en lleigeixo gaire perquè no és el tipus de lectura que m'apasiona.

4t C 7.1: No en lleigeixo però si fos una lectura obligatòria la llegiria sense protestar.

4t C 7.2: M'agrada la poesia perquè permet expressar d'una manera elegant i bonica uns sentiments, i perquè va molt relacionada amb la música.

3. Com han organitzat fins ara els teus professors l'ensenyament de la poesia? Subratlla l'enfocament emprat.

a) Enfocament cronològic (èpoques i autors)

b) Enfocament per temàtiques (textos sobre diferents temes: amor, mort, art, etc.)

c) Enfocament creatiu (redaccions, interpretacions, recitals, etc.)

d) Enfocament crític/reflexiu (debats, opinions, argumentacions, etc.)

e) Altres. Explica-ho.

(B+C)

a) Enfocament cronològic (èpoques i autors)	21
b) Enfocament per temàtiques (textos sobre diferents temes: amor, mort, art, etc.)	23
c) Enfocament creatiu (redaccions, interpretacions, recitals, etc.)	15
d) Enfocament crític/reflexiu (debats, opinions, argumentacions, etc.)	6
e) Altres. Explica-ho.	2

(A+B+C)

a) Enfocament cronològic (èpoques i autors)	33
b) Enfocament per temàtiques (textos sobre diferents temes: amor, mort, art, etc.)	28
c) Enfocament creatiu (redaccions, interpretacions, recitals, etc.)	16
d) Enfocament crític/reflexiu (debats, opinions, argumentacions, etc.)	7
e) Altres. Explica-ho.	2

18 alumnes han respost dues opcions o més, un alumne no ha respost. Un parell han fet aquests comentaris :

4t C 5.2: Biografia del autor.

4t C 6.2: Ha català hem fet un treball anomenat ruta literària, Hem tingut que escollir un poeta català i hem tingut que saber la seva biografia i els seus poemes. D'aquells poemes vam tenir que escollir un per treballar-lo i recitar-lo.

4. Com t'han ensenyat la poesia a l'escola/institut fins ara?

4t A 1.2: A la primària em feien estudiar-me cada dues setmanes una poesia diferent bastant llarga i ara me ensenyen cronològicament.

4t A 1.3: No ho sé.

4t A 2.1: Des de l'inici de la poesia cap a l'època moderna i l'actualitat.

4t A 2.2: Ens expliquen coses de l'època, estudiem els autors i els seus poemes

4t A 3.2: He tingut que escriure poesia.

4t C 3.3: Escrivint poesia i ensenyen les parts que té i els temes del que poden ser.

4t A 4.2: Com una manera d'expressar-se diferent

4t A 4.3: Per èpoques

4t A 5.1: No ho sé.

4t A 5.2: Sense estendre massa el tema

4t A 5.4: Des del començament de la poesia fins ara.

4t A 6.1: No ho sé.

4t A 6.2: No ho sé.

4t A 6.4: -.

4t A 7.1: No ho sé.

4t A 7.2: Breument i molt bàsicament (4 coses)

4t A 7.3: -.

4t B 1.1: Hem estudiat l'estructura, les rimes i els recursos literaris utilitzats (i identificar-los). També hem intentat entendre cada poema (el seu significat o missatge que dona).

4t B 1.2: Fins ara l'han ensenyat per sobre, és a dir, sense enfocar-se molt en aquest tema. Explicant els temes principals, els autors importants i poc més.

4t B 1.3: Ens han fet fer treballs en grup sobre diferents autors molt famosos.

- 4t B 1.4: D'una manera creativa, recitant poemes, fent representacions...
- 4t B 2.2: En els llibres de text.
- 4t B 2.3: Doncs com una lectura maca de recitar i amb fons.
- 4t B 2.4: Utilitzant els llibres i les lectures obligatòries.
- 4t B 3.1: De moltes maneres; uns professors me l'han ensenyat escrivint, altres llegint i reflexionant, altres per llibres de text, etc. (Això ha estat variat perquè he canviat de col·legi i per tant, de professors).
- 4t B 3.2: Me l'han ensenyat com sempre, estudiant l'autor d'un llibre de poesia, explicant la seva biografia, etc.
- 4t B 3.3: Llegim poemes de autors medievals.
- 4t B 4.1: Hem treballat a base de llibres de text, no hem fet coses que realment ens fessin aprendre, molta teoria i poca pràctica.
- 4t B 4.2: Fins ara hem anat estudiant la mètrica i els diferents temes de la poesia.
- 4t B 4.3: M'han ensenyat poemes dels llibres
- 4t B 5.2: Ens han ensenyat els continguts del llibre.
- 4t B 6.1: M'han ensenyat la mètrica i moltes més coses
- 4t B 6.2: D'una manera creativa, fent concursos.
- 4t B 6.3: No ho sé.
- 4t B 7.1: A base de llibres de text.
- 4t B 7.2: Pels llibres de literatura i per la lectura obligatòria.
- 4t B 7.3: Com a un gènere literari, que es utilitza per a expressar sentiments.
- 4t C 1.1: Ens ensenyaven els períodes històrics i els autors que escrivien en aquests.
- 4t C 1.2: M'han ensenyat la poesia llegint els poemes d'alguns autors i després fer un debat i opinar sobre el que ha entès cadascú.
- 4t C 1.4: Amb poemes romàntiques i poemes fins
- 4t C 2.1: Em la escollíem per recitar i aprendre el poema de memòria. I com fer poemes nosaltres mateixos amb les nostres paraules i com ens expressem.
- 4t C 2.2: Tot el que he après sobre la poesia ha estat relacionat amb els períodes històrics i els autors, amb els temes que tracten i en descriure-la.

4t C 2.3: Fins ara, la poesia l'hem estudiat seguint la línia del temps. Parlem dels tipus de poesia, autors i obres que han marcat cada època. Analitzem poemes, com a molt.

4t C 3.1: Ens han intentat combènçer de que és algo divertit, però no ho han aconsegit.

4t C 3.2: Llegui'n poesies, fer treballs sobre els autors, explicant-nos els temes que té la poesia...

4t C 3.3: -Fins ara la poesia sempre me l'han ensenyat amb els diferents temes, i a vegades ens feien escriure alguns poemes.

4t C 4.1: A base de llibres de text.

4t C 4.2: Donant poemes i fent que els analitzi.

4t C 4.3: Bé, cercavem els noms dels autors i poesies. També la llegiem i ens explicaven el sentit de les paraules.

4t C 5.1: Desde l'escola, el que m'han ensenyat sobre la poesia a sigut sobre els autors coneguts i les seves obres, les diferents maneres de les que pot estar fet un vers, els seus temes com per exemple l'amor, la mort, la naturalesa, etc. Sempre he pensat que es una manera diferent de escriure i de expressar-se.

4t C 5.2: Fent i llegint poemes.

4t C 5.3: Que hi ha diferents tipus de poema i molts autors que poden ser anònims també.

4t C 6.1: Doncs la poesia es un tipus de text en el que mostres els teus sentiments però els amagues entre els versos de la poesia

4t C 6.2: Amb vídeos, poemes, i fent treballs per tenir una mica mes de cultura de la poesia.

4t C 6.3: Llegint i interpretant els poemes.

4t C 7.1: De moment no ens han explicat la vida de cap autor en profunditat, però ens han enviat treballs per conèixer-los nosaltres mateixos.

4t C 7.2: A tercer d'ESO un professor ens va fer escriure diversos poemes, de tema lliure. Des de llavors, m'agrada llegir, escriure i sentir poesia. I a quart d'ESO, el tutor, que també ens fa català, ens parla a classe de poesia.

5. L'ensenyament de la poesia que has rebut què creus que ha fomentat en tu?

(B+C)	gens	poc	bastant	molt	No ho sé
La competència cultural	3	13	16	5	3
La consciènciaestètica	5	10	12	5	8

La consciència social	5	15	9	5	6
El desenvolupament personal	7	12	14	5	2
La creativitat	4	9	9	16	2

(A+B+C)	gens	poc	bastant	molt	No ho sé
La competència cultural	4	18	24	6	5
La consciènciaestètica	8	14	16	6	12
La consciència social	6	21	15	6	9
El desenvolupament personal	10	15	21	8	3
La creativitat	5	13	14	22	3

6. Què en penses de la poesia pel que fa a la dificultat de comprensió?

Gens difícil – poc difícil - bastant difícil – molt difícil – no ho sé

(B+C)

Gens difícil	Poc difícil	Bastant difícil	Molt difícil	No ho sé
2	18	19	1	0

(A+B+C)

Gens difícil	Poc difícil	Bastant difícil	Molt difícil	No ho sé
2	23	28	2	0

-Dos alumnes no han respost.

7. Què en penses de la poesia pel que fa a l'amenitat?

Gens amena – poc amena - bastant amena – molt amena – no ho sé

(B+C)

Gens amena	Poc amena	Bastant amena	Molt amena	No ho sé
1	19	9	5	6

(A+B+C)

Gens amena	Poc amena	Bastant amena	Molt amena	No ho sé
2	27	15	5	8

8.Què creus que et pot aportar la poesia?

4t A 1.2: Maneres d'expressarme.

4t A 1.3: Maneres de veure les coses diferents.

4t A 2.1: Una manera diferent d'expressarte de manera escrita i amb diferents interpretacions.

4t A 2.2: M'aporta reflexions principalment.

4t A 3.2: Aporta cultura.

4t C 3.3: Et pot aportar cultura i saviesa.

4t A 4.2: No ho sé.

4t A 4.3: Tot.

4t A 5.1: creativitat.

4t A 5.2: Cultura i labia.

4t A 5.4: Amor i felicitat.

4t A 6.1: Res.

4t A 6.2: Paraules cultes, saber expressar-te millor...

4t A 6.4: No ho sé.

4t A 7.1: Res.

4t A 7.2: Cultura i entendiment de la vida

4t A 7.3: Sentiments.

4t B 1.1: Et pot ensenyar els sentiments del poeta i com vivia a la seva època. Per això, la poesia et pot aportar coneixements culturals i, fins i tot lingüístics.

4t B 1.2: Molta diversitat léxica i cultural.

4t B 1.3: Coneixements sobre la literatura catalana.

4t B 1.4: Creativitat, una nova manera d'expressió, nou vocabulari, diferents maneres d'escriure...

4t B 2.2: Et pot aportar vocabulari nou, inspiració...

4t B 2.3: Vocabulari, sentiment..

4t B 2.4: La poesia em pot aportar vocabulari i bellesa a l'hora de l'escriptura.

4t B 3.1: La poesia a mi em pot aportar moltes coses, ja que sóc una persona influenciable i que m'encanta escriure. Em pot aportar moltes reflexions sobre molts temes diferents, un canvi de mentalitat i em pot fer veure totes les coses d'una manera molt diferent.

4t B 3.2: Crec que hem pot aportar mes cultura.

4t B 3.3: Vocabulari, en el sentit que aprens paraules cultes.

4t B 4.1: Pot aportar-me cultura, vocabulari, em pot fer reflexionar i fer veure el món i la societat des d'un altre punt de vista.

4t B 4.2: Et pot aportar cultura i un punt de vista diferent de veure les coses

4t B 4.3: Res.

4t B 5.2: Em pot aportar cultura, veritats sobre la vida i sobre experiències viscudes.

4t B 6.1: Més lèxic i cultura

4t B 6.2: Res.

4t B 6.3: Una mica de reflexió.

4t B 7.1: Sentiment, amor, vocabulari, etc.

4t B 7.2: Cultura, més vocabulari.

4t B 7.3: Moltes paraules noves, i una perspectiva diferent de veure les coses i de interpretar la vida.

4t C 1.1: Vocabulari i entreteniment.

4t C 1.2: M'aporta una consciència social en la comunitat i m'inspira per a expressar els meus sentiments en un text.

4t C 1.4: Em pot aportar una mica de sentiments

4t C 2.1: No ho crec que em pugui aportar.

4t C 2.2: Altres punts de vista, una idea de l'època en que es va escriure, etc.

4t C 2.3: Crec que la poesia em pot aportar una altre forma de expressió dels sentiments, potser una altre manera de veure la vida.

4t C 3.1: ? (aportar a qui?)

4t C 3.2: Rés.

4t C 3.3: - Hem pot aportar coneixer els diferents tipus, i aprendre d'ells.

4t C 4.1: Vocabulari.

4t C 4.2: Entendre com s'expressa la altre gent i el que senten

4t C 4.3: Grans coses per el meu futur, felicitat i ganes de saber-ne i aprendre'n més.

4t C 5.1: Crec que la poesia el que em pot aportar és creativitat i aprendre a entendre millor les coses, ja que per entendre un poema has d'estar més atent que per altres lectures.

4t C 5.2: Hem pot aportar versos romàntics a l'hora de conèixer una noia.

4t C 5.3: Res.

4t C 6.1: Un coneixement d'aprendre paraules noves i ficar-te en el mon de la poesia

4t C 6.2: Ser una mica mes tranquil·la, mes pausada i pensar dos cops les coses abans de fer-les.

4t C 6.3: Creativitat a l'hora de interpretar el poema i més cultura.

4t C 7.1: Pot aportar cultura a els alumnes.

4t C 7.2: Hi ha un munt de gent que té problemas a l'hora d'expressar sentiments, com és el meu cas. La poesia fa que pugui mostrar el que sentod'una manera més estètica i més atractiva.

9. Què és per a tu la poesia?

4t A 1.2: Un escrit amb ritme i simetria que bàsicament s'utilitza per expressar sentiments.

4t A 1.3: Un altre tipus d'entreteniment.

4t A 2.1: Un art visual i escrit divertit de crear.

4t A 2.2: Una vía d'escap, una forma diferent de llegar.

4t A 3.2: Per mi la poesía es el sentiment del autor i que moltes vegades tenen el mateix sentiment.

4t C 3.3: És un metode amb el que et pots sentir identificat.

4t A 4.2: Una altre manera d'expressar-se

4t A 4.3: Una forma de escapar-se i treuret pés de sobre.

4t A 5.1: Versos.

4t A 5.2: Un estil literari que expressa sentiments.

4t A 5.4: No ho sé.

4t A 6.1: Res.

4t A 6.2: No sé com dir-ho.

4t A 6.4: Un conjunt de versos que expresen sentiments

4t A 7.1: Una manera d'expressió.

4t A 7.2: Un estil literari.

4t A 7.3: Poc.

4t B 1.1: Un gènere literari. El que menys m'agrada.

4t B 1.2: Una forma de expressar sentiments.

4t B 1.3: Una forma d'expressió diferent.

4t B 1.4: La poesia és un text que et fa reflexionar, que és diferent a tots els altres textos, és dels textos que m'agrada més llegir.

4t B 2.2: Una expressió de sentiment lliure.

4t B 2.3: Un text més a la literatura o llengua.

4t B 2.4: La poesia per a mi són els sentiments de l'autor transmesos a un paper.

4t B 3.1: La poesia per a mí, és una manera d'expressar-te. Perquè escrius el que sents, el que tens en aquell moment guardat dins de tu i vols treure-ho d'alguna manera. En general, és una manera molt especial de transmetre els teus pensaments.

4t B 3.2: La poesia és una manera d'expressar els sentiments o coses viscudes al llarg de la vida.

4t B 3.3: És una manera de expressar sentiments o cançons mitjançant la literatura

4t B 4.1: Per a mi és un mètode per a fugir de la realitat i trobar-te amb mi mateixa.

4t B 4.2: Per a mi és un gènere literari molt important juntament amb la narrativa i el teatre

4t B 4.3: Poemes.

4t B 5.2: És una manera d'expressar-se i de comprendre millor els sentiments.

4t B 6.1: Sentiments y cultura

4t B 6.2: Una forma més d'expressió.

4t B 6.3: Per mi res, però per molta gent és un gènere literari que fa que surtin les seves emocions mentre llegeixen un poema.

4t B 7.1: És un tema que utilitzen les persones per expressar els seus sentiments a través de les rimes.

- 4t B 7.2: Per a mi la poesia és un entreteniment que no m'entusiasma molt.
- 4t B 7.3: Es el meu recurs per a evadir-me, expressar-me, desfogar-me. Des de el meu punt de vista, la poesia no te límits, ja que te una lliure interpretació, i per això em fa sentir tant a gust.
- 4t C 1.1: Una manera bella d'expressar-se.
- 4t C 1.2: La poesia és la millor forma per a expressar els sentiments de l'autor i una gran forma de reflexionar sobre la vida.
- 4t C 1.4: Per mi es molt complicat però que amb els poemes no se l'expressar quasi molt.
- 4t C 2.1: La poesia per mi es que hi se expresa els sentiments cap a una persona i altres coses.
- 4t C 2.2: La poesia per mi és un medi d'expressió per a l'autor.
- 4t C 2.3: Poesia ets tu.
- 4t C 3.1: Una forma d'expressar el que sents.
- 4t C 3.2: La poesia ets tu...
- 4t C 3.3: Per a mi és una manera d'expressar els sentiments.
- 4t C 4.1: Significa una manera de expresio dels sentiments.
- 4t C 4.2: Una manera de expressar-te
- 4t C 4.3: La poesia per a mi són versos en els que pots expressarte i pots sentir-te envolta per ells.
- 4t C 5.1: Per mi la poesiaés una sensació, un sentiment i un mètode diferentd'expressió.
- 4t C 5.2: La poesia és una forma de llegir, que fa que les paraules t'arribin al cor.
- 4t C 5.3: Res.
- 4t C 6.1: Es una manera de poder expressar els teus sentiments a traves de la poesia i amagar paraules a traves d'uns versos
- 4t C 6.2: Una mica aburrida, perquè no entenc el context a vegades i aquestes coses amb posen nerviosa.
- 4t C 6.3: És un tipus més de lectura per al meu ensenyament.
- 4t C 7.1: Una forma de expressió.
- 4t C 7.2: Com bé he dit prèviament, la poesia és un mitjà excel·lent d'expressió un art.

10. Coneixes Joan Brossa? Què en saps? Què n'has llegit?

(B+C)

Sí	5
No	35

(A+B+C)

Sí	5
No	52

4t B 1.4: Em sona, he escoltat bastant el seu nom ja que serà un bon poeta.

4t B 3.1: El conec una mica. Sé que és un poeta espanyol (de llengua catalana), i dramaturg. Desgraciadament, no he llegit res d'ell.

4t B 7.3: Sí el conec, preo la poesia catalana no es de les meves preferides així que no en llegeixo gaire.

4t C 1.2: Només sé que és un poeta que escrivia en català.

4t C 7.2: Havia sentit parlar d'ell, però mai no he llegit un dels seus textos, sincerament.

Annex 11. Respostes dels alumnes de l'Institut Euclides al qüestionari final

A continuació presentem totes les respostes dels alumnes de l'Institut Euclides al qüestionari final. Hem numerat els alumnes per tal de mantenir el seu anonim. Hem mantingut el redactat i l'ortografia originals. Hem agrupat les respostes dels grups B i C perquè són les dels grups del professor investigador.

QÜESTIONARI FINAL

1. T'agrada la poesia i en llegeixes?

Els agrada la poesia (B+C)		Llegeixen poesia (B+C)	
Sí	21	Sí	14
No	17	No	25
Depèn	1	Depèn	-

Els agrada la poesia (A+B+C)		Llegeixen poesia (A+B+C)	
Sí	35	Sí	18
No	19	No	38
Depèn	2	Depèn	-

2. Per què t'agrada la poesia i en llegeixes o per què no?

4t A 1.2: No me soleix agradar perquè fa us de paraules molt tècniques o figures retòriques que no entenc.

4t A 2.1: M'agrada perquè trobo molt curiosa la idea de que una mateixa poesia pugui significar una cosa diferent per a cada persona.

4t A 2.2: Perque m'agrada llegir els sentiments d'altres persones

4t A 3.1: No perque no m'interesa

4t A 3.2: M'agrada la poesia perquè crec que et fa pensar i veure les coses d'una altre manera.

4t A 3.3: Mai m'havia posat a llegir poesia.

4t A 4.1: Perque pots abocar-hi els teus sentiments i reflector-ho, llegeixo a vagedes.

4t A 4.2: No m'acaba d'atraure, prefereixo fer altres coses

4t A 4.3: Perque em permet saber qui soc y com soc.

4t A 5.1: No en llegeixo

- 4t A 5.2: M'agrada perquè a vegades parla de coses que m'interesen. Però no en llegeixo perquè prefereixo llegir una bona novel·la.
- 4t A 5.4: Perquè m'ha demostrat que la poesia és molt bonica i val més
- 4t A 6.1: No en llegeixo sovintment però m'agrada perquè expresen moltes coses.
- 4t A 6.2: M'agrada veure l'harmonia que formen les paraules i els sentiments que et fan sentir. En el cas que no rimin, m'agrada tot el que poden arribar a transmetre les paraules. O com paraules tan dolces poden arribar a portar un missatge tan bèstia.
- 4t A 7.1: M'agrada perquè et fa pensar i expressa sentiment d'una forma bonica o no en llegeixo perquè mai he pensat
- 4t A 7.2: No m'agrada, Per què prefereixo la narrativa
- 4t A 7.3: Em transmet coses.
- 4t B 1.1: No m'agrada la poesia ni la llegeixo perquè em costa d'entendre i tracta temes que no m'agraden molt.
- 4t B 1.2: M'agrada perquè penso que és una molt bona manera de transmetre els sentiments i fer que li arribin al lector a través de versos i rimes.
- 4t B 1.3: No m'agrada molt perquè per a mi és molt lenta.
- 4t B 1.4: Perquè és una altra manera de llegir, em sento més identificada amb la poesia.
- 4t B 2.2: Perquè no es del meu gust.
- 4t B 2.4: Perquè em sembla bonica.
- 4t B 3.1: M'agrada perquè amb alguns poemes em sento identificada, i en llegeixo si algun dia n'estic avorrida o inspirada.
- 4t B 3.2: No en llegeixo poesia perquè no m'agrada
- 4t B 3.3: No m'agrada perquè normalment llegeixo poesia en català, ja que m'agrada més la poesia es castellà.
- 4t B 4.1: M'agrada perquè crec que a través d'aquesta pots trobar-te amb els teus sentiments, reconèixer-los i aprendre a expressar-los.
- 4t B 4.2: M'agrada perquè expresen els sentiments de l'autor i no en llegeixo perquè no tinc la oportunitat.
- 4t B 5.1: Perquè hi ha alguns poemes que m'agraden.
- 4t B 5.2: Perquè m'hi sento identificada.
- 4t B 6.1: No llegeixo, simplement perquè no m'entusiasme.

- 4t B 6.3: No m'agrada perquè la trobo aburrida.
- 4t B 7.1: M'agrada perquè penso que es una bona manera per transmetre bons sentiments.
- 4t B 7.2: No en llegeixo perquè no m'agrada.
- 4t B 7.3: Perquè crec que al llegir enriqueixes molt el teu llenguatge, i amb la poesia pots arribar a experimentar els sentiments que vol transmetre't l'autor o uns altres segons la teva interpretació.
- 4t C 1.1: Perquè no tinc gaire temps lliure ni diners.
- 4t C 1.2: Perquè és una manera d'expressar-ne els sentiments.
- 4t C 1.4: Sí perquè és una mica bonica
- 4t C 2.1: M'agrada la poesia perquè llegeixo mes poesia amorosa i de tristesa.
- 4t C 2.2: No llegeixo ni m'agrada gaire perquè la narrativa normalment m'agrada més.
- 4t C 2.3: M'agrada perquè es una forma d'expressar-se però no en llegeixo perquè no tinc temps.
- 4t C 3.1: M'agrada perquè és una manera d'expressar el que sents. No en llegeixo perquè trobo més entretingut llegir manga, o llibres de fantasia.
- 4t C 3.2: No m'agrada perquè no em sembla molt interessant.
- 4t C 3.3: Perquè es interesant
- 4t C 4.1: M'agrada la poesia en forma de rap que també es poesia, no
- 4t C 4.2: Perquè no trobo que llegir poesia em faigi passar bè el temps.
- 4t C 4.3: Perquè m'inspira coses noves i es bona experimentar.
- 4t C 5.1: La poesia no és un dels temes que més m'agrada llegir, prefereixo llegir altres tipus de llibres.
- 4t C 5.2: No en llegeixo perquè tampoc m'agrada tant per llegir-ne.
- 4t C 5.3: En llegeixo per obligació o per què m'agrada el poema.
- 4t C 6.2: Perquè no li trobo alguna concordança i perquè no em crida molt l'atenció.
- 4t C 6.3: Perquè la veritat no m'apasiona com per llegir-ne sovint.
- 4t C 6.4: No m'agrada perquè m'aburreix o potser perquè no la entenc, per això també no la llegeixo.
- 4t C 7.1: No m'agrada ja que prefereixo altres generes literaris com la narrativa.

4t C 7.2: M'agrada la poesia perquè és una manera eficaç d'expressar sentiments.

4t C 7.3: No m'agrada perquè es molt sentimental.

3. Havies llegit mai poesia d'aquest tipus?

(B+C)

SÍ	13
NO	26

(A+B+C)

SÍ	30
NO	26

4. Creus que aquests textos són poesia?

(B+C)

SÍ	32
NO	4
Depèn	3

(A+B+C)

SÍ	49
NO	3
Depèn	3

5. Per què creus que aquests textos són poesia o per què creus que no ho són?

4t A 1.2: Crec que no ho son perquè la poesia té versos, ritme etc..

4t A 2.1: Sí, perquè una poesia no té perquè ser un escrit en vers.

4t A 2.2: Perquè expresen moltes coses a partir d'una imatge

4t A 3.1: Crec que son poesia perquè critican algo indirectament

4t A 3.2: Crec que la poesia és fa servir per expressar els sentiments, per això crec que si perquè mostres els teus sentiments o opinions.

4t A 3.3: Perquè volen transmetre un missatge.

4t A 4.1: Per la forma de expressar-se.

4t A 4.2: Jo els veig més com critiques socials

4t A 4.3: Perque el seu sentit.

4t A 5.1: -.

4t A 5.2: Són poesia perquè expressen un pensament, un sentiment, de l'autor que l'ha escrit.

4t A 5.4: Perquè expressen els seus sentiments.

4t A 6.1: Crec que aquest textos són poesia perquè expresen el que senten.

4t A 6.2: Perquè tots porten missatges subliminals.

4t A 7.1: Crec que són poesia perquè expressen i t'hi fa pensar

4t A 7.2: Per què expressen sentiments de l'autor o reivindiquen idees per exemple

4t A 7.3: No tota la poesia ha de ser en vers.

4t B 1.1: Perquè té les característiques de la poesia, encara que no totes (P.E. No hi ha rima ni ritme).

4t B 1.2: Són poesia perquè transmeten els sentiments o idees del autor i fa que nosaltres tinguem que representar-ho ja que cadascú pot interpretar un poema de moltes maneres diferent.

4t B 1.3: Crec que són poesia perquè et fan arribar a pensar i debatre d'una manera bonica.

4t B 1.4: Perquè estan escrits en vers, expressen els sentiments del poeta...

4t B 2.2: Crec que no perquè no tenen ni caps ni peus.

4t B 2.4: Crec que son poesia ja que te les característiques per ser poesia.

4t B 3.1: Crec que son poesia perquè ell ho crea amb el fi de que pensem que és poesia i així fem la nostra interpretació.

4t B 3.2: Perquè te les característiques de la poesia.

4t B 3.3: Perquè estan fets en versos, porten rimes i metàfores.

4t B 4.1: Perquè els que no tracten d'amor tracten temes socials que fan reflexionar i expressen els pensaments del poeta.

4t B 4.2: Crec que si són poesia perquè expressen els sentiments de Joan Brossa.

4t B 5.1: Perquè crec que el poeta no aconsegueix transmetre el que vol dir.

4t B 5.2: Perquè expressen com se sent el poeta envers aquests temes.

4t B 6.1: Per el seu context, es veu que es poesia.

- 4t B 6.3: Crec que son poesia perquè transmeten un sentiment.
- 4t B 7.1: Son poesia perquè transmeten les idees de l'autor.
- 4t B 7.2: Perquè son titulars de periòdics.
- 4t B 7.3: Perquè estan dividits en versos, i intenten transmetre un sentiment o fer-te reflexionar.
- 4t C 1.1: Perquè expressa coses de manera poètica.
- 4t C 1.2: Ho són perquè expressen sentiments i reivindiquen.
- 4t C 1.4: Perquè tenen versos.
- 4t C 2.1: Crec que aquest textos són poesia perquè tenen versos i estrofes.
- 4t C 2.2: Jo crec que són poesia perquè evocuen sentiments, l'autor intenta fer-nos pensar i reflexionar, però amb el que ell pensa transformat en art.
- 4t C 2.3: Crec que ho són perquè expressen sentiments.
- 4t C 3.1: Perquè expressen el que sent el poeta.
- 4t C 3.2: Crec que sí que són poesia perquè tenen estructura de poesia.
- 4t C 3.3: Perquè semblen poemes.
- 4t C 4.1: -.
- 4t C 4.2: Perquè rimen i tenen versos com la poesia.
- 4t C 4.3: Perquè cada un té una estructura diferent i una manera diferent d'expressar-la.
- 4t C 5.1: Hi havien alguns que no em semblaven poesia ja que ens indiquen o expliquen alguna cosa.
- 4t C 5.2: Jo pensó que una imatge no és un poema, però alguns altres sí que ho són.
- 4t C 5.3: Perquè tenen una estructura diferent a la dels altres.
- 4t C 6.2: Si crec que ho són ja que expressen un sentiment crític.
- 4t C 6.3: Perquè expressa un tema encara que també siguin visuals.
- 4t C 6.4: Perquè hi ha visual i escrita.
- 4t C 7.1: Perquè expressen el que vol dir el poeta.
- 4t C 7.2: Perquè, com he dit abans, expressen uns sentiments.
- 4t C 7.3: Per mi no ho són perquè no tenen ritma i tot són queixes.

6. Què has pensat quan els has llegit?

4t A 1.2: Que tenia raó en molts aspectes.

4t A 2.1: En un principi he pensat que eren molt estranys però poc a poc els hi he pogut treure el significat.

4t A 2.2: Al principi no els he entès però després he reflexionat i els he entès

4t A 3.1: En un primer moment em pensava que no era poesia però després quan segueixes mirant més obres de Brossa et dona conta que et vol transmetre algo més que aquelles imatges/paraules

4t A 3.2: Primer em va costar molt però després li vaig agafar el fill i em van semblar molt originals.

4t A 3.3: Em costava molt entendre el que volia transmetre Brossa.

4t A 4.1: Que Joan Brossa volia canviar les coses.

4t A 4.2: Intentar entendre'ls i pensar si estic d'acord

4t A 4.3: No els entenia perquè s'hi ha de pensar molt per entendre'ls

4t A 5.1: Que eren diferents

4t A 5.2: Al principi no entenia res però parant-me a pensar he aconseguit comprendre el que ens volia dir Brossa.

4t A 5.4: Són textos que expressen els sentiments i les expressions del autor.

4t A 6.1: He pensat en el tema del qual parlava el poema i he reflexionat sobre ell.

4t A 6.2: Al principi no em quedava molt clar el que volien expressar, però després de reflexionar sobre el poema i intentar profunditzar-me més amb ell, vaig pensar que Brossa era tot un revolucionari.

4t A 7.1: Primer no he pogut pensar ja que m'havia saturat perquè no sabia per on començar, però un cop entès he pensat que hi havia moltes coses que ignoràvem.

4t A 7.2: Que eren molt profunds

4t A 7.3: M'he quedat igual, al principi no entenia res.

4t B 1.1: He pogut apreciar els sentiments d'en Joan i he pensat que té molta raó.

4t B 1.2: Al llegir-los he pensat que tenia raó en moltes coses i que al llegir els poemes t'adonaves que explica coses del dia a dia.

4t B 1.3: Què es pot expressar un sentiment, una idea sense dir-la literalment.

4t B 1.4: En el que volia expressar en el poema.

4t B 2.2: Que eren extranys.

4t B 2.4: Que eren molt rebuscats, hi havies d'endivinar el que volia dir el poeta.

4t B 3.1: Que pot transmetre moltes opinions diferents en un grup reduït de gent, i d'aquest grup surten moltes opinions i poden donar molts temes de debat.

4t B 3.2: Que te molta raó.

4t B 3.3: He pensar que he de estudiar mes el Catalá.

4t B 4.1: Que tenia uns ideals molt marcats i que volia transmetre el que pensava als altres.

4t B 4.2: He pensat que era un tipus de poesia diferent al que mai havia llegit.

4t B 5.1: Que d'un poema hi ha moltes opinions en un grup petit de gent.

4t B 5.2: Que a través dels poemes es pot conèixer una mica el poeta i com pensa.

4t B 6.1: Que són macus.

4t B 6.3: M'ha fet pensar sobre la vida i el poc que dura.

4t B 7.1: Que són molt macus.

4t B 7.2: Què no eren poesia.

4t B 7.3: Queestic molt d'acord amb la opinió de l'autor.

4t C 1.1: Pensava en que hauria de començar a llegir poesia perquè m'agradaven bastant.

4t C 1.2: Reivindicació a la llibertat.

4t C 1.4: Res.

4t C 2.1: Que me venien las imatges de que tracta els poemes.

4t C 2.2: Quan els he llegit he pensat que tot el que esmentava estava rumiat, que era poesia treballada i que tenia ben clar el que volia dir.

4t C 2.3: He pensat que la poesia es a tot arreu.

4t C 3.1: He pensat en els llocs dels quals parla, en les paraules que diu, i en el com ho diu.

4t C 3.2: Què alguns són interessants i divertits.

4t C 3.3: Que eren realists I fan pensar.

4t C 4.1: Que era mol encertat amb al tema del qual parlava.

4t C 4.2: He pensat diferents coses depenent de quin poema llegia.

4t C 4.3: Moltes coses.

4t C 5.1: Doncs que estava decord amb el que deia.

4t C 5.2: He pensat en amor.

4t C 5.3: Res.

4t C 6.2: Que has de tenir molta imaginació i creativitat.

4t C 6.3: Que és difícil de entendre.

4t C 6.4: Res, els he llegit i no he sentit ningun sentiment de alegria, desconcertament, etc.

4t C 7.1: No m'ha agradat gaire ja que era poesia que m'avien imposat.

4t C 7.2: La veritat, m'ha semblat bastant avorrit, ja que no era un dels meus autors preferits.

4t C 7.3: Que no tenien gaire sentit.

7. Creus que t'han ajudat a potenciar el teu esperit crític i reflexiu?

Llengua:

(B+C)

SÍ	6
NO	1

(A+B+C)

SÍ	7
NO	1

Consum:

(B+C)

SÍ	2
NO	3

(A+B+C)

SÍ	3
NO	4

Poder:

(B+C)

SÍ	4
NO	2

(A+B+C)

SÍ	7
NO	2

Educació:

(B+C)

SÍ	4
NO	1

(A+B+C)

SÍ	7
NO	1

Amor:

(B+C)

SÍ	3
NO	2

(A+B+C)

SÍ	6
NO	2

Existència:

(B+C)

SÍ	4
NO	1

(A+B+C)

SÍ	6
NO	1

Ciutats:

(B+C)

SÍ	4
NO	2

(A+B+C)

SÍ	7
NO	2

8. Per què consideres que han contribuït a fer-te pensar o perquè creus que no?

Llengua:

4t A 1.2: Perquè són estranys i me han agradat.

4t B 1.1: Perquè en alguns casos no hi estava d'acord amb ell o els meus companys i m'ha ajudat a argumentar la meva pròpia opinió sobre algun tema.

4t B 1.2: Perquè al llegir els poemes hi havia persones que tenien opinions o maneres diferents de veure el poema, i això et fa reflexionar i veure que hi ha diferents punts de vista.

4t B 1.3: Perquè com qualsevol tipus de text literari enriqueix el teu vocabulari.

4t B 1.4: Doncs perquè per interpretar cada poema s'ha de pensar.

4t C 1.1: Perquè m'han fet plantejar-me qüestions que mai m'havia pensat.

4t C 1.2: Perquè em fa pensar sobre els nostres drets (com a catalans).

4t C 1.4: Perquè mai havia pensat algunes coses, que expressen el poema.

Consum:

4t A 2.1: Han contribuït a fer-me pensar ja que he volgut fer bones reflexions.

4t A 2.2: Pel fet de reflexionar per saber una cosa o entendre-la

4t B 2.2: No m'han fet pensar perquè no son del meu gust.

4t B 2.4: M'han contribuït ja que al haver d'endiivinar el que volia transmetre el poeta t'obligaven a pensar.

4t C 2.1: Crec que no perquè no em fa pensar en res.

4t C 2.2: Jo penso que sobretot ha contribuït el fet que el consum és un tema interessant i, per tant, que m'ha fet raonar.

4t C 2.3: Perquè m'ha fet veure les coses desde un altre punt de vista.

Poder:

4t A 3.1: Perque en el fons d'aquelles paraules i/o imatges hi ha un missatge que et transmet una nova visio de les mateixes

4t A 3.2: Crec m'han fet pensar perquè una simple foto pot tenir molts significats.

4t A 3.3: Perquè m'ha fet reflexionar molt amb el tema que m'ha tocat.

4t B 3.1: Doncs perquè molts d'aquests poemes són crítics (o al menys donen això a pensar) i si t'agraden o no, tindràs una opinió més complerta del que és el sentit crític.

4t B 3.2: Perquè hi havien moment sen els que ni jo ni els meus companys estàvem d'acord.

4t B 3.3: Ni han textos que he llegit i que me han fet reflexionar, però en aquest cas no ha sigut així.

4t C 3.1: Perquè considero que m'han fet augmentar el meu esperit critic.

4t C 3.2: Perquè no ha canviat res a la meva vida.

4t C 3.3: Perquè et fan pensar sobre els temes que parla.

Educació:

4t A 4.1: Perque aquest era l'objectiu de brossa.

4t A 4.2: Alguns m'han fet informar-me o meditar

4t A 4.3: Per la idea que transmet

4t B 4.1: Al tractar temes importants de la manera que ho fa, quan ho llegeixes penses molt en com penses tu i et fa rebatre't les teves idees.

4t B 4.2: Crec que m'han ajudat a pensar ja que són un tipus de poemes que no havia vist abans.

4t C 4.1: perquè moltes de las idees presentades ja les coneixia.

4t C 4.2: Perque els poemes parlaben sobre temes de l'actualitat que et fan reflexionar sobre les coses que passen al teu voltant.

4t C 4.3: Per alguns et fan reflexionar i d'altres no.

Amor:

4t A 5.1: Perque ara veig la vida diferent.

4t A 5.2: Crec que si perquè mai m'havia plantejat els temes aquests de la vida d'aquesta manera.

4t A 5.4: Per saber realment el significat que té

4t B 5.1: Crec que m'han fet pensar perquè hem de fer de crítics i pensar el que volia transmetre el poeta.

4t B 5.2: Perquè expressaven coses des de un punt de vista que no m'havia plantejat.

4t C 5.1: M'han fet pensar sobre el dia a dia, o el que podria canviar en un futur.

4t C 5.2: M'han fet pensar perquè entendre algunes frases era complicat.

4t C 5.3: Per què no m'interessa.

Existència:

4t A 6.1: Perquè parlaven sobre temes els quals mai m'havia posat a pensar.

4t A 6.2: Perquè em fa pensar més sobre temes que no es potencien a l'escola, com l'existència. I són temes que tu mateix no acostumes a plantejar-te.

4t B 6.1: Per que llegir poesia enriqueix el teu vocabulari.

4t B 6.3: Perquè un poema que sigui bó sempre et fa pensar.

4t C 6.2: M'han fet pensar, fixar-me més en algunes coses i repasar-les abans de acabar-les.

4t C 6.3: Perquè depèn del pensament d'una persona pot significar una cosa o una altra.

4t C 6.4: No ho sé, la veritat.

Ciutats:

4t A 7.1: Perquè crec que et fa preguntes però indirectament, ja que no et planteja una pregunta però per saber que contestar t'he de fer.

4t A 7.2: Perquè tenen un significat molt ocult

4t A 7.3: Per que et dones compte de coses que no havies pensat mai.

4t B 7.1: Perquè després de llegir aquests poemes, m'han fet canviar la meua manera de pensar respecte als poemes.

4t B 7.2: Per la manera d'expressar-ho.

4t B 7.3: Perquè la majoria dels temes que s'han tractat ja es tracten al meu entorn.

4t C 7.1: Perquè com no m'he interessat molt no m'he posat a pensar pacientment.

4t C 7.2: Perque toca temes complexos.

4t C 7.3: Perque son cosses que normalment no li donem importancia.

9. Quin poema t'ha agradat més?

(B+C)

La llima dins el pa	1
La xocolata del lloro	1
Mentrestant...	1
Homenatge al llibre	1
A cada nova que arriba	1
Amb l'espelma a l'orella	1
Lluna minvant	2
Ruptura	1
Blanc sobre blanc	1
Un home reparteix fulls clandestins	4
Poema	1
Centenars de persones s'han manifestat.	1
Nupcial	2
Kembo	2
El silenci	1
CEP	1
Cap en concret	1
Tots	1
Cap	1

Un alumne no ha respost.

(A+B+C)

La llima dins el pa	1
La xocolata del lloro	2
Mentrestant...	1
Homenatge al llibre	1
A cada nova que arriba	1
Amb l'espelma a l'orella	1
Lluna minvant	3
Ruptura	1
Blanc sobre blanc	1
Un home reparteix fulls clandestins	4
Poema	1
Centenars de persones s'han manifestat.	1
Nupcial	2
Kembo	2
El silenci	1
CEP	3
Cap en concret	1
Tots	1
Cap	1

No ho sé	2
El diagrama	1
Conjugal	1
El pedestal son les sabates	1
Interior	2
Generacions d'egoistes	1
Aigua de foc	1
Viatjava en un vagó de primera	1

Un alumne no ha respost. Altres han comentat això:

4t A 1.2: El de les esposes.

4t A 5.2: El de les manilles

4t A 7.3: El del quisso, per que et demostra lo conformistes que som.

4t B 1.1: El tercer, no me 'n recordo del nom però sé que feia una barreja entre el català i el castellà.

4t B 1.2: Els poemes visuals.

4t B 1.4: El del silenci.

4t B 2.4: El poema del poema del treball del consum.

4t B 5.2: El de l'home invisible i la dona transparent (conjugal).

4t C 1.1: Els poemes que parlaven de les paraules i el silenci.

4t C 1.4: El visual.

4t C 2.1: M'agradat mes el poema del grup de amor.

4t C 3.1: Corrandes del exili. De Pere Quart.

4t C 4.3: No els coneix-ho per noms.

4t C 5.1: El poema que més m'agradat ha sigut el del tema ruptura.

4t C 6.4: El del rellotge, perquè ens ha fet pensar.

4t C 7.3: M'agradat mes l'itinerari de l'existencia.

10. Quin poema t'ha agradat menys?

(B+C)

Més la crisi	2
L'u de maig	1
Nupcial	1
Kembo	1
Un home reparteix fulls clandestins	1

Generacions d'egoistes	1
Rapsòdia	1
Mentrestant...	3
Mantenir-se escèptic	1
Vesul	2
No ho sé / No me'n recordo	3
Blanc sobre blanc	2
Concòrdia	1
Un vagó de primavera	1
La natura diligent	1
Aigua i foc	1
A cada nova que arriba...	1
Cap	4

Un alumne no ha respost.

(A+B+C)

Més la crisi	2
L'u de maig	1
Nupcial	1
Kembo	1
Un home reparteix fulls clandestins	3
Generacions d'egoistes	1
Rapsòdia	2
Ruptura	1
Mentrestant...	4
Mantenir-se escèptic	1
Vesul	3
No ho sé / No me'n recordo	5
Blanc sobre blanc	3
Concòrdia	1
Un vagó de primavera	1
La natura diligent	1
Aigua i foc	1
A cada nova que arriba...	4
Cap	6
Per a construir...	1

Un alumne no ha respost. Altres han comentat això:

4t A 1.2: El de la pistola que dispara la paraula paraula.

4t A 7.3: El de l' eboocador

4t B 1.1: El segon.

4t B 1.2: Els poemes d'amor.

4t B 1.4: Els visuals.

4t B 7.2: Un que parlava de les vies del tren, perquè no em va transmetre res, ja ho sabia.

4t C 1.1: El del cartell.

4t C 1.4: Tots els escrits.

4t C 3.1: Un ase que va fent rotllar pel mon.

4t C 4.3: No els coneix-ho per noms.

4t C 6.4: Els altres.

4t C 7.3: M'agradar menys l'itinerari de la ciutats.

11. Com has trobat aquests poemes?

a) difícils – fàcils

b) engrescadors – avorrits

c) elogiosos – crítics

d) estúpids – intel·ligents

e) interessants – banals

(B+C)

Difícils	17
Fàcils	17

- 5 respostes han estat considerades nul·les ja que no han entès què havien de marcar.

(A+B+C)

Difícils	28
Fàcils	21

- 7 respostes nul·les.

(B+C)

Engrescadors	27
Avorrits	7

- 5 respostes nul·les.

(A+B+C)

Engrescadors	36
Avorrits	10

- 7 respostes nul·les i tres alumnes no han respost.

(B+C)

Elogiosos	8
Crítics	26

- 5 respostes nul·les.

(A+B+C)

Elogiosos	8
Crítics	38

- 8 respostes nul·les i dos alumnes no han respost.

(B+C)

Estúpids	2
Intel·ligents	32

- 5 respostes nul·les.

(A+B+C)

Estúpids	2
Intel·ligents	46

- 7 respostes nul·les i un alumne no ha respost.

(B+C)

Interessants	29
Banals	6

- 5 respostes nul·les i un alumne ha respost les dues opcions.

(A+B+C)

Interessants	44
Banals	6

- 7 respostes nul·les i un alumne ha respost les dues opcions.

12. Si no has trobat l'adjectiu adequat a la pregunta anterior, escriu un adjectiu o una expressió breu que expliqui com has trobat aquests poemes.

4t A 6.1: Penso que els poemes no eren engrescadors però tampoc eren avorrits així que penso que eren reflexius i tampoc penso que siguessin elogiosos ni crítics però si que deien la veritat sobre la vida.

4t A 6.2: b) interessants, ja que no eren engrescadors, però no eren avorrits. c) No eren ni crítics ni elogiosos, jo més bé diria que eren reflexius.

4t A 7.3: Trambolics.

4t B 4.2: Els he trobat bastant divertits i amens.

4t C 1.2: Reivindicatius.

4t C 3.2: Educatius.

4t C 4.3: Engrescadors i inspiradors.

4t C 6.3: Refrescants per la ment.

13. Quina és la teva opinió sobre aquests poemes. Indica com els trobes, en els diferents aspectes, en una gradació des de “molt” fins a “gens”.

Llengua (B+C)	MOLT	BASTANT	POC	GENS	NO HO SÉ
Interès cultural	4	3	0	0	0
Valor artístic	1	6	0	0	0
Originalitat	3	4	0	0	0
Valor social	3	4	0	0	0
Desenvolupament personal	1	4	2	0	0
Fomenten la reflexió	5	2	0	0	0

Llengua (A+B+C)	MOLT	BASTANT	POC	GENS	NO HO SÉ
Interès cultural	4	4	0	0	0
Valor artístic	2	6	0	0	0
Originalitat	4	4	0	0	0
Valor social	3	5	0	0	0
Desenvolupament personal	1	5	2	0	0
Fomenten la reflexió	6	2	0	0	0

Consum (B+C)	MOLT	BASTANT	POC	GENS	NO HO SÉ
Interès cultural	1	3	1	0	0
Valor artístic	1	2	2	0	0
Originalitat	2	1	1	0	1
Valor social	1	3	1	0	0
Desenvolupament personal	1	1	1	1	1
Fomenten la reflexió	3	2	0	0	0

Consum (A+B+C)	MOLT	BASTANT	POC	GENS	NO HO SÉ
Interès cultural	3	3	1	0	0
Valor artístic	2	3	2	0	0
Originalitat	4	1	1	0	1
Valor social	2	3	2	0	0
Desenvolupament personal	1	3	1	1	1
Fomenten la reflexió	5	2	0	0	0

Poder (B+C)	MOLT	BASTANT	POC	GENS	NO HO SÉ
Interès cultural	0	6	0	0	0
Valor artístic	0	4	1	1	0
Originalitat	1	4	1	0	0
Valor social	2	3	1	0	0
Desenvolupament personal	1	4	1	0	0
Fomenten la reflexió	2	4	0	0	0

Poder (A+B+C)	MOLT	BASTANT	POC	GENS	NO HO SÉ
Interès cultural	1	8	0	0	0
Valor artístic	1	5	2	1	0
Originalitat	3	5	1	0	0
Valor social	3	4	2	0	0
Desenvolupament personal	3	5	1	0	0
Fomenten la reflexió	5	4	0	0	0

Educació (B+C)	MOLT	BASTANT	POC	GENS	NO HO SÉ
Interès cultural	3	2	0	0	0
Valor artístic	2	3	0	0	0
Originalitat	2	3	0	0	0
Valor social	3	1	1	0	0
Desenvolupament personal	0	4	0	0	1
Fomenten la reflexió	1	4	0	0	0

Educació (A+B+C)	MOLT	BASTANT	POC	GENS	NO HO SÉ
Interès cultural	3	4	1	0	0
Valor artístic	3	5	0	0	0
Originalitat	3	5	0	0	0
Valor social	5	1	2	0	0
Desenvolupament personal	0	7	0	0	1
Fomenten la reflexió	1	7	0	0	0

Amor (B+C)	MOLT	BASTANT	POC	GENS	NO HO SÉ
Interès cultural	0	3	2	0	0
Valor artístic	1	1	3	0	0
Originalitat	2	2	1	0	0
Valor social	1	3	1	0	0
Desenvolupament personal	0	3	2	0	0
Fomenten la reflexió	1	3	1	0	0

Amor (A+B+C)	MOLT	BASTANT	POC	GENS	NO HO SÉ
Interès cultural	0	6	2	0	0
Valor artístic	2	2	3	0	0
Originalitat	3	4	1	0	0
Valor social	2	4	2	0	0
Desenvolupament personal	2	4	2	0	0
Fomenten la reflexió	3	4	1	0	0

1 alumne no ha respost a valor artístic.

Existència (B+C)	MOLT	BASTANT	POC	GENS	NO HO SÉ
Interès cultural	1	3	1	0	0
Valor artístic	3	2	0	0	0
Originalitat	1	3	1	0	0
Valor social	0	2	2	1	0
Desenvolupament personal	2	1	1	0	0
Fomenten la reflexió	1	4	0	0	0

Existència (A+B+C)	MOLT	BASTANT	POC	GENS	NO HO SÉ
Interès cultural	1	4	1	1	0
Valor artístic	3	3	0	1	0
Originalitat	1	5	1	0	0
Valor social	1	2	2	1	0
Desenvolupament personal	4	1	1	0	0
Fomenten la reflexió	3	4	0	0	0

- un alumne no ha respost a valor social.

Ciutats (B+C)	MOLT	BASTANT	POC	GENS	NO HO SÉ
Interès cultural	1	3	2	0	0
Valor artístic	2	3	0	1	0
Originalitat	3	3	0	0	0
Valor social	2	2	2	0	0
Desenvolupament personal	2	0	3	0	1
Fomenten la reflexió	2	4	0	0	0

Ciutats (A+B+C)	MOLT	BASTANT	POC	GENS	NO HO SÉ
Interès cultural	2	4	2	0	1
Valor artístic	3	4	1	1	0
Originalitat	4	5	0	0	0
Valor social	3	2	3	0	1

Desenvolupament personal	3	0	3	1	2
Fomenten la reflexió	4	5	0	0	0

14. Què penses dels diferents poemes pel que fa a la dificultat de comprensió.

Gens difícils – poc difícils - bastant difícils – molt difícils – no ho sé

(B+C)

Gens difícils	Poc difícils	Bastant difícils	Molt difícils	No ho sé
1	17	20	0	1

(A+B+C)

Gens difícils	Poc difícils	Bastant difícils	Molt difícils	No ho sé
1	21	31	2	1

15. Què penses dels diferents poemes pel que fa a l'amenitat.

Gens amena – poc amena - bastant amena – molt amena – no ho sé

(B+C)

Gens amena	Poc amena	Bastant amena	Molt amena	No ho sé
3	14	20	1	1

(A+B+C)

Gens amena	Poc amena	Bastant amena	Molt amena	No ho sé
5	19	26	2	3

- Um alumne no ha respost.

16. Què penses dels diferents poemes sobre si potencien l'esperit crític i reflexiu.

Gens – poc - bastant – molt – no ho sé

Llengua:

(B+C)

Gens	Poc	Bastant	Molt	No ho sé
0	0	4	3	0

(A+B+C)

Gens	Poc	Bastant	Molt	No ho sé
0	0	4	4	0

Consum:

(B+C)

Gens	Poc	Bastant	Molt	No ho sé
2	0	2	1	0

(A+B+C)

Gens	Poc	Bastant	Molt	No ho sé
2	0	2	3	0

Poder:

(B+C)

Gens	Poc	Bastant	Molt	No ho sé
3	1	4	1	0

(A+B+C)

Gens	Poc	Bastant	Molt	No ho sé
3	1	5	3	0

Educació:

(B+C)

Gens	Poc	Bastant	Molt	No ho sé
0	0	4	1	0

(A+B+C)

Gens	Poc	Bastant	Molt	No ho sé
0	0	5	3	0

Amor:

(B+C)

Gens	Poc	Bastant	Molt	No ho sé
0	0	5	0	0

(A+B+C)

Gens	Poc	Bastant	Molt	No ho sé
0	0	5	3	0

Existència:

(B+C)

Gens	Poc	Bastant	Molt	No ho sé
1	0	1	3	0

(A+B+C)

Gens	Poc	Bastant	Molt	No ho sé
1	0	1	5	0

Ciutats:

(B+C)

Gens	Poc	Bastant	Molt	No ho sé
0	1	3	2	0

(A+B+C)

Gens	Poc	Bastant	Molt	No ho sé
0	1	3	5	0

17. Ha canviat la teva manera de veure la poesia, després de les activitats fetes a classe?

Gens – poc – bastant- molt – no ho sé

(B+C)

Gens	Poc	Bastant	Molt	No ho sé
6	16	15	2	0

(A+B+C)

Gens	Poc	Bastant	Molt	No ho sé
6	19	23	7	0

- Un alumne no ha respost.

18. Segons el que hagiis respost a la pregunta anterior explica per què ha canviat la teva manera de veure la poesia o per què no ha canviat.

4t A 1.2: Perque ara la veig en part una mica mes divertida i intento comprendre les coses millors.

4t A 2.1: A canviat bastant ja que en un principi no sabia que també existien poemes visuals.

4t A 2.2: Perquè mai havia vist poemes visuals.

4t A 3.1: A canviat perque ara se mirar mes enlla del que veig

4t A 3.2: Ha canviat la meva manera perquè abans veía la poesia aburrida però ara la veig molt interessant perquè et fa reflexionar sobre allò que abans no has pensat per res.

4t A 3.3: M'ha canviat perquè ha fet que reflexioni i ha fet que ara pensi d'una manera diferent.

4t A 4.1: Ha canviat perque no coneixia l' art conceptual.

4t A 4.2: Diferents maneres de dir el que penses

4t A 4.3: Per la seva forma de dirigir-se a les coses, per la idea que te de tot,etc.

4t A 5.1: Perque abans no acabava d'entendre la poesia i m'aburia i ara ja no m'aburreix tant.

4t A 5.2: Perquè abans veía la poesia com una versió de la narrativa. Ara veig la poesia com una manera d'expressió

4t A 5.4: Ara quan un poema el veig d'una altre manera.

4t A 6.1: Jo abans veia la poesia com algo que no entenia i m'aburia però ara que he vist els poemes de Joan Brossa que m'ha fet reflexionar ja no penso el mateix.

4t A 6.2: Perquè abans em prenia els poemes d'una manera més literal. Ara ja els vaig més endins del poema.

4t A 7.1: Perquè abans pensaba que molta poesia tenia a veure amb l'amor i ara no

4t A 7.2: Per qué els segueixo veient com abans

4t A 7.3: Per que descobreixes altres tipus de poesia que es surt de la típica de vers.

4t B 1.1: Perquè és un tipus de poesia molt crítica i interessant que ha fet que vegi la poesia d'una altra manera. No obstant això, la poesia segueix sense agradar-me molt.

4t B 1.2: Perquè al donar varies persones la seva opinió i veure que és diferent t'adones que tens que veure els poemes des d'un punt de vista diferent i això fa que la teva manera de veure la poesia/poemes canviï.

4t B 1.3: Abans de començar amb els treballs la poesia no em cridava el mes mínim, però després de tot he pogut veure que la poesia sempre et vol dir algú entre línies, es a dir, te un motiu, sentit, ocult que tu has de trobar.

4t B 1.4: Perquè segueixo veient la poesia de la mateixa manera, no canviarà la meva opinió.

4t B 2.2: No a canviat la meva forma de veure perquè no els entenia casi el poemes.

4t B 2.4: Ha canviat ja que ara ho veus d'una altra manera e intentes anar mes enllà de les coses.

4t B 3.1: Ha canviat poc perquè jo sempre he sigut "fidel" a un tipus de poesia encara que puc entendre d'altres, també. Per això, la meva manera de veure els poemes, no ha canviat molt en mi.

4t B 3.2: A canviat perquè ara se entendre millor la poesia i entendre el que l'autor vol expressar.

4t B 3.3: Aquest tipo de poesia no me ha convençut del tot.

4t B 4.1: Ja sabia que existia aquest tipus de poesia i la coneixia, per tant no m'ha canviat gaire la manera de veure la poesia.

4t B 4.2: A canviat ja que he vist que no només hi ha poemes escrits sinó que també ni a de visuals que són més divertits i et fan pensar més per trobar-li el sentit.

4t B 5.1: Ha canviat poc perquè per a mi aquests textos no són poesia.

4t B 5.2: No ha canviat gaire perquè ja m'agradava i en llegia

4t B 6.1: Doncs per que mai m'ha agradat llegir poesies, no era una cosa que m'agrades fer, ara tampoc es que m'agradi, però alguna poesia podria llegir. Jo pensava que no m'agradaria cap poesia, però gràcies a aquest treball, en Jordi m'ha fet veure que pot haber poesia que m'agradi.

4t B 6.3: No ha canviat perquè si abans no m'agrada la poesia després d'aquests poemes em segueix sense agradar.

4t B 7.1: Perquè jo pensava que llegir poemes era una cosa aburrida, i es tot el contrari.

4t B 7.2: Perquè m'ha transmet sentiment de crítica.

4t B 7.3: Ara em comença a interessar la poesia en català.

4t C 1.1: No ha canviat gaire cosa, segueixo pensant que hauria de començar a llegir poesia.

4t C 1.2: Ja llegia aquest tipus de poesia. Ja tenia la manera de pensar.

- 4t C 1.4: Perquè té paraules que t'arriben al cor i et fan pensar.
- 4t C 2.1: Perquè no he sentit res quan llegia poemes.
- 4t C 2.2: La meua manera de veure la poesia ha canviat perquè ara contemplo la possibilitat d'expressar poesia visualment, amb escultures i imatges.
- 4t C 2.3: No tenia consciència de la poesia visual i m'ha fet veure les coses d'una altra manera.
- 4t C 3.1: Ha canviat poc la meua manera de veure-la, ja que abans ja la veia com un bon mètode d'expressió. Però tot i així he descobert la poesia visual, la qual em costa d'entendre, però val la pena pensar-hi.
- 4t C 3.2: No ha canviat perquè no m'ha afectat a res i no he reflexionat i estic igual.
- 4t C 3.3: Ha canviat una mica perquè abans no m'agradava gens i ara ja sí una mica més.
- 4t C 4.1: Perquè la poesia a significat el mateix que abans.
- 4t C 4.2: Perquè la poesia de brosa parla sobre temes reflexius i interessants no coses com el color del mar.
- 4t C 4.3: Perquè els he experimentat millor amb grup i així creix el meu interès per llegir-ne.
- 4t C 5.1: Per mi ha canviat la meua manera de veure-la perquè crec que la poesia s'ha d'entendre i llegir-la tranquil·lament per poder entendre el que el poeta et vol transmetre.
- 4t C 5.2: M'he donat compte de que la poesia és un gran gènere literari i et dona molt a aprendre.
- 4t C 5.3: Perquè normalment no en llegeixo però quan ho faig m'agradan.
- 4t C 6.2: No ha canviat molt perquè segueixo pensant que no te sentit i segueix sense cridar l'atenció, només ha canviat una mica perquè els poemes visuals m'han agradat, i sobretot trobar-li el sentit.
- 4t C 6.3: M'ha fet donarme compte en les reflexions que faig quan llegeixo un poema i les diferents conclusions que puc arribar a pensar.
- 4t C 6.4: No ha canviat perquè no m'agrada, i quan la llegeixo no sento res.
- 4t C 7.1: Ha canviat perquè no sabia que existia la poesia visual.
- 4t C 7.2: Realment, aquest poeta no ha conseguit captar la meua atenció el suficient com per canviar el meu punt de vista.

4t C 7.3: Ha canviat perquè no creia que es podien fer poesia d'aquesta manera.

19. Aquestes seqüències didàctiques sobre la poesia t'han resultat:

a) Útils per aprendre coses noves / Poc útils perquè ja coneixia el que hem vist.

b) Útils per canviar la meva manera de veure la poesia / Poc útils perquè no m'agrada la poesia i trobo que no serveix per a res.

(B+C)

Útils per aprendre coses noves	28
Poc útils perquè ja coneixia el que hem vist	9

- 2 alumnes no han respost.

(A+B+C)

Útils per aprendre coses noves	44
Poc útils perquè ja coneixia el que hem vist	9

- 3 alumnes no han respost.

(B+C)

Útils per canviar la meva manera de veure la poesia	30
Poc útils perquè no m'agrada la poesia i trobo que no serveix per a res	3

- 5 alumnes no han respost. I un ha comentat això:

4t C 4.1: Útils però no a canviat perquè lla sàvia aquestes coses.

(A+B+C)

Útils per canviar la meva manera de veure la poesia	44
Poc útils perquè no m'agrada la poesia i trobo que no serveix per a res	4

- 7 alumnes no han respost. I un ha comentat això:

4t C 4.1: Útils però no a canviat perquè lla sàvia aquestes coses.

20. Què has après?

4t A 1.2: Mirar les coses de una manera diferent.

4t A 2.1: A interpretar poemes visuals.

4t A 2.2: He après a interpretar poemes visuals.

4t A 3.1: He après i he millorat el meu esperit critic

- 4t A 3.2: He apres a criticar i reflexionar
- 4t A 3.3: He après a raonar.
- 4t A 4.1: Que Brossa tenia ganes de canviar el sistema.
- 4t A 4.2: A veure diferents punts de vista
- 4t A 4.3: Moltes coses, la idea que es te de les coses.
- 4t A 5.1: Que no tot es com tu penses que es, sino que potser es d'una altre manera i no ho saps
- 4t A 5.2: Un anova manera de veure loa vida
- 4t A 5.4: A poder reflexionar les idees del poema.
- 4t A 6.1: He après moltes coses sobre la vida i a veure la vida d'una altre forma.
- 4t A 6.2: He après que no hi ha manera més perfecta que ser un mateix, amb tots els defectes i les virtuts que tens. A viure sempre a l'aquí i l'ara. Perquè és on es pot trobar la felicitat, en el present.
- 4t A 7.1: Ha criticar(en el bon sentit) i ha buscar l'objectiu darrera de la primera visió
- 4t A 7.2: A reflexionar amb un esperit mes critic
- 4t A 7.3: Que es l'especulació urbanística i la merda que arribem a ser els humans.
- 4t B 1.1: He après a valorar més les meves llengües.
- 4t B 1.2: Treballar en grup i veure un mateix poema de diversos punts de vista.
- 4t B 1.3: Que la poesia és molt mes del que sembla.
- 4t B 1.4: Les diferents maneres d'interpretar un poema des de diferents punts de vista.
- 4t B 2.2: Que els poemes poden variar molt.
- 4t B 2.4: A veure les coses d'una altra manera i anar mes enllà i buscar-li un significat.
- 4t B 3.1: A treballar els poemes i en equip per ajudar-nos a trobar junts una idea o intentar entendre el poema en cas de que no l'entinguem.
- 4t B 3.2: La manera de veure millor la poesia y entendre-la millor que abans.
- 4t B 3.3: He après diferents maneres de raonar amb la gent.
- 4t B 4.1: A analitzar els poemes molt més a fons I entendre'ls millor.
- 4t B 4.2: He après a valorar més la poesia ja que no tots el poemes són avorrits i simples sinó que hi ha molts de divertits i complexos.

4t B 5.1: A treballar en equip i a trobar un punt mig a les opinions dels diferents membres del grup.

4t B 5.2: A treballar en grup, i m'he plantejat coses que mai havia pensat.

4t B 6.1: Noves poesias.

4t B 6.3: A veure la vida d'una manera que abans ja la veia així pero ara amb molta més profunditat.

4t B 7.1: Que els poemes són magnífics.

4t B 7.2: Què la poesia no és solament poemes sinó que també són sentencies.

4t B 7.3: Que la poesia en català també pot ser molt interessant.

4t C 1.1: He après a apreciar la poesia una mica més.

4t C 1.2: He après que si vols reivindicar alguna cosa, la poesia és un de les opcions per fer-ho.

4t C 1.4: Que la poesia es bastant interessant ja que tracta de coses importants con l'amor.

4t C 2.1: He pres moltes coses novas .

4t C 2.2: No he après gaire, però ara que coneixo la existència de la poesia visual, puc veure-la amb altres ulls i perspectives.

4t C 2.3: He après a veure poesia a tot arreu.

4t C 3.1: He descobert la poesia visual, la cual m'ha agradat bastant.

4t C 3.2: He conegut més aquets poeta, perquè no el coneixia.

4t C 3.3: Com interpretar poemes.

4t C 4.1: Res que no sapigués ja.

4t C 4.2: Diferentes maneres d'interpretar poemes i el seu significat.

4t C 4.3: A prestar mes atenció al tema poemes.

4t C 5.1: He après a reflexionar, entendre millor les coses i saber que he de dir en cada moment, ja que per poder explicar una cosa abans l'has d'entendre.

4t C 5.2: He après a entendre els poemes.

4t C 5.3: Que la poesia es bastant interessant ja que tracta de coses importants com l'amor...

4t C 6.2: Pensar, reflexionar, plantejar-me algunes coses i sobretot abans de ficar o fer alguna cosa repasar-la i mirar si hi ha errors, però poder-ho entregar lo millor possible.

4t C 6.3: He après a treure conclusions a poemes visuals i a interpretar de manera diferent la meva conclusió dels poemes.

4t C 6.4: A llegir poemes.

4t C 7.1: A apreciar i analitzar la poesia visual.

4t C 7.2: He après una mica d'història.

4t C 7.3: He après que es pot fer poesia criticant.

21. Què t'ha agradat més?

4t A 1.2: Els dibuixos.

4t A 2.1: No ho sé.

4t A 2.2: No ho sé.

4t A 3.1: Doncs les sentències

4t A 3.2: Els poemes visuals

4t A 3.3: Els poemes visuals. I la forma de pensar que tenia Brossa.

4t A 4.1: Les sentències

4t A 4.2: El decàleg

4t A 4.3: La expressió

4t A 5.1: El dossier de la existència

4t A 5.2: La seva manera de criticar-ho tot

4t A 5.4: Els Poemes visuals

4t A 6.1: Exposar el treball i ensenyar als meus companys tot el que he après i que ells també aprenguessin.

4t A 6.2: Que he pensat molt sobre la meua vida i sobre que hi faig aquí.

4t A 7.1: Les sentències

4t A 7.2: Les sentències

4t A 7.3: Aprendre el significat de especulació i aprendre a veure lo rates que son alguns polítics.

4t B 1.1: Fer el treball de síntesi, ja que ha posat en pràctica la meua imaginació.

4t B 1.2: Tot.

4t B 1.3: El poder veure la manera de pensar d'aquest autor i la seva poesia.

4t B 1.4: El missatge que volia transmetre.

4t B 2.2: Treballar en grup.

4t B 2.4: El treballar en grup i aprendre temari d'una forma diferent.

4t B 3.1: El moment de llegir els poemes.

4t B 3.2: Alguns poemes.

4t B 3.3: El treballar en grup amb els meus companys.

4t B 4.1: Els poemes que parlen de la societat i/o dels problemes socials.

4t B 4.2: El que m'ha agradat més és el poder fer el treball en grups i ajudar-nos mútuament. Així enfortim la relació del companys de classe.

4t B 5.1: Treballar en grup.

4t B 5.2: El fet de treballar en grup i poder veure les diferents opinions de cadascú.

4t B 6.1: Fer el treball en grup, menys l'exposició.

4t B 6.3: Treballar en grup a classe fent el treball.

4t B 7.1: Aprendre més sobre els poemes.

4t B 7.2: Tot ha estat bé.

4t B 7.3: Veure la capacitat de reflexió dels meus companys i companyes.

4t C 1.1: Els poemes que et feien reflexionar.

4t C 1.2: La defensa del català.

4t C 1.4: Els Poemes.

4t C 2.1: M'ha agradat més els poemes.

4t C 2.2: El que més m'ha agradat ha estat llegir els poemes i reflexionar.

4t C 2.3: La poesia visual.

4t C 3.1: La poesia visual, que estan en escultures.

4t C 3.2: Treballar els poemes i conèixer el poeta.

4t C 3.3: El treball en grup.

4t C 4.1: La poesia visual.

4t C 4.2: Les sentències.

4t C 4.3: Els diferents temes de poemes.

4t C 5.1: A mi el tema que més m'ha agradat ha sigut el d'amor, en la meva opinió ha sigut uns dels més interessants.

4t C 5.2: El tema que m'ha tocat (amor).

4t C 5.3: Pues que tractava d'un tema interessant com el sentiments.

4t C 6.2: Els poemes visuals.

4t C 6.3: Els poemes visuals.

4t C 6.4: El Power Point.

4t C 7.1: Treballar amb els meus companys.

4t C 7.2: La sentència que deia: <<Moltes parets i poques cases.>>

4t C 7.3: M'agradat mes la perdua de classe.

22. Què hi has trobat a faltar?

4t A 1.2: Paraules complexes.

4t A 2.1: Res.

4t A 2.2: Els poemes més llargs.

4t A 3.1: Res

4t A 3.2: Res

4t A 3.3: Més poemes visuals.

4t A 4.1: Res

4t A 4.2: Algo més engrescador

4t A 4.3: No ho sé

4t A 5.1: res

4t A 5.2: Rimes

4t A 5.4: -.

4t A 6.1: Res.

4t A 6.2: Res

4t A 7.1: Res

4t A 7.2: Una biografia de Joan Brossa

4t A 7.3: La veritat es que res.

4t B 1.1: Res.

4t B 1.2: Res.

4t B 1.3: Res, crec que ha estat molt complet.

4t B 1.4: Res.

4t B 2.2: Res.

4t B 2.4: No ho se.

4t B 3.1: La veritat no molt, ja que el treball l'he trobat molt complert i entretingut.

4t B 3.2: No ho sé.

4t B 3.3: No he trobat a faltar res.

4t B 4.1: Saber un poquet més de la vida del autor.

4t B 4.2: Hi he trobat a faltar una mica de treball dinàmic com sortir a fer el treball al pati, sortir fora del centre...

4t B 5.1: Què sigui una mica menys avorrit.

4t B 5.2: No ho se.

4t B 6.1: Més serietat en quan al grup.

4t B 6.3: Res.

4t B 7.1: Res.

4t B 7.2: Poemes més normals.

4t B 7.3: Que algunes presentacions fossin mes didàctiques.

4t C 1.1: Res.

4t C 1.2: No he trobat a faltar res.

4t C 1.4: No, res.

4t C 2.1: No he trobat ha faltar res.

4t C 2.2: No he trobat res a faltar.

4t C 2.3: No trobo res a faltar, penso que ha sigut un treball complet.

4t C 3.1: No trobo pas res a faltar, ja que el treball que hem fet ha estat força complet.

4t C 3.2: Diversió.

4t C 3.3: Res.

4t C 4.1: Mes poesia visual.

4t C 4.2: No ho sé.

4t C 4.3: Una mica de tot.

4t C 5.1: No he trobat res a faltar.

4t C 5.2: La rima en els poemes.

4t C 5.3: Que fos més pràctic.

4t C 6.2: No.

4t C 6.3: La representació dels poemes.

4t C 6.4: -.

4t C 7.1: Jo crec que podria haver estat més divertit.

4t C 7.2: A la part de “Ciutats”, no hi ha gaire temari per a reflexionar.

4t C 7.3: La rima.

Annex 12. Programació didàctica

La proposta didàctica amb les modificacions que s'incorporaren després de la fase I de la recerca s'integrà en la programació d'aula del curs 2015/2016, elaborada per la professora Anna Vinyoles, seguint les indicacions previstes al decret 187/2015, de 25 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria (DOGC núm. 6945, de 28.8.2015) de la següent manera:

CARACTERÍSTIQUES

Context i justificació:

El context d'aquesta proposta és aprofitar l'elaboració de la tesi doctoral sobre didàctica de la literatura brossiana d'un dels professors del departament per acostar la figura de Joan Brossa i la seva obra als alumnes de 4t ESO, alumnes que treballen dins del currículum actual la literatura de les avantguardes.

Finalitat didàctica:

La finalitat didàctica és acostar la figura de Joan Brossa als alumnes, tot dotant-los de recursos per interpretar tota mena de textos i obres de l'autor. En definitiva, es donen recursos a l'alumnat per tal d'augmentar la seva competència comunicativa i lingüística i d'estar i interactuar amb el món, tot oferint-los eines per interpretar els corrents de l'art i, sobretot, de la literatura més actuals i contemporanis. Així mateix, es treballen les competències digitals i d'aprendre a aprendre, ja que la majoria d'activitats requereixen de la cerca i interpretació d'informació.

Finalitat comunicativa:

En aquesta unitat didàctica es treballaran dos temes transversals de manera conjunta: el concepte d'art i l'educació per al respecte a la riquesa cultural, la creativitat.

Quant al primer tema, el concepte d'art, es tracta com a *leitmotiv* constant a partir del contingut que apareix en els fragments seleccionats, tot fomentant una actitud de comprensió i respecte envers mostres d'art que no coneixem. Alhora, es vol provocar una reflexió sobre l'eficàcia i l'eficiència de l'ús de la creativitat i l'originalitat per atreure l'espectador.

Quant al segon tema, l'educació per a la riquesa i la diversitat culturals, totes les activitats generades a partir dels fragments tenen com a pretext posar de manifest la diversitat cultural i dotar-la del valor que té: és l'expressió d'un individu, l'artista, que ens vol fer arribar un missatge codificat que hem de saber descodificar. La valoració que en fem, doncs, sempre ha de ser posterior a la correcta descodificació per poder tenir una opinió raonada i justificada sobre qualsevol obra d'art.

DESTINATARIS

Els alumnes de 4t d'ESO que cursen, dins del currículum de llengua i literatura catalanes, la literatura d'avantguardes.

OBJECTIUS

Dimensió comprensió lectora

- Aplicar diferents estratègies de lectura per comprendre, interpretar i valorar els tipus i formats de textos i els àmbits descrits als continguts.

- Captar-ne el sentit global, a través de:

La identificació de la informació rellevant.

L'extracció d'informacions concretes.

La realització d'inferències.

La determinació de l'actitud de l'autor.

- Conèixer determinats aspectes de la forma dels textos com, per exemple, l'estructura i els elements lingüístics que caracteritzen l'obra i el missatge, així com els elements no lingüístics (com poden ser les imatges, les formes, les tipografies i els colors).

- Seleccionar els coneixements que s'obtenen de les biblioteques o de qualsevol altra font d'informació impresa en paper o digital i la seva integració en un procés d'aprenentatge continu.

- Aplicar els coneixements sobre la llengua i les seves formes d'ús, i reflexionar-hi, per resoldre els problemes de comprensió del text que els proposa cada activitat.

- Revisar, de manera progressivament autònoma, els textos propis i aliens.

- En el context de digitalització que envolta l'alumne, ha d'identificar, contrastar i seleccionar diferents fonts d'informació, aplicant-hi criteris de fiabilitat i objectivitat. A més a més, aprèn a distingir les diferents maneres de llegir en format paper o en pantalles.

Dimensió expressió escrita

- Aplicar progressivament les estratègies necessàries per produir textos, en tot tipus de format, adequats, coherents i cohesionats, tot utilitzant eines digitals (corrector, diccionaris en línia, etc.) en cas que sigui necessari, a partir de:

- La planificació.

- La textualització o desenvolupament del text escrit o multimèdia (presentacions).

- La revisió, que integra una reflexió ortogràfica i una gramatical.
- La reescriptura derivada de la revisió.
- Presentar els textos escrits i multimèdia, en formats diversos, de manera progressivament completa i amb més autonomia.
- Construir el seu propi entorn personal d'aprenentatge (EPA) i valorar el dossier de treball com a l'eina per a la gestió de la informació i el progrés de l'aprenentatge.

Dimensió comunicació oral

- Comprendre, interpretar i produir missatges orals durant l'activitat.
- Han de captar-ne el sentit global, a través de:
 - La identificació de la informació rellevant.
 - La extracció d'informacions concretes.
 - La realització d'inferències.
 - La determinació de l'actitud del parlant.
- Reconèixer, interpretar i avaluar progressivament la claredat expositiva, l'adequació, coherència i cohesió del contingut de les produccions orals pròpies i alienes, així com els aspectes prosòdics i els elements no verbals (gestos, moviments, mirada...).
- Aprendre a parlar en públic en discursos relacionats amb l'àmbit acadèmic que tenen com a finalitat exposar i argumentar especialment, aplicant estratègies de planificació, textualització i avaluació de l'ús oral de la llengua.
- Conèixer, utilitzar i valorar les formes de cortesia, pel que fa a les intervencions orals pròpies de l'activitat acadèmica, tant espontànies com planificades i en les pràctiques discursives orals. En els debats i tertúlies, s'analitzarà la validesa dels arguments i la interpretació de forma crítica tant la seva forma com el contingut.
- Aplicar els coneixements sobre el funcionament i l'ús de la llengua, i incorporar-hi de manera progressiva i conscient la capacitat reflexiva per detectar, analitzar i esmenar textos propis i aliens de manera autònoma.

Dimensió literària

- Llegir i comprendre, de forma guiada, obres literàries de la literatura catalana que els és més pròxima, com són les avantguardes catalanes i la figura cabdal de Joany Brossa, mostrant interès per la lectura.
- Llegir, comprendre i interpretar textos literaris representatius de l'autor reconeixent-ne la intenció, relacionant el seu contingut i la seva forma amb els contextos socioculturals

i literaris de l'època, identificant el gènere i el tema, i expressant aquesta relació amb judicis personals raonats.

- Consultar i citar adequadament les fonts d'informació variades, sigui en format paper sigui utilitzant les tecnologies de la informació.
- Aplicar els coneixements sobre la llengua i les seves normes d'ús, i que hi reflexionin, per resoldre problemes de comprensió i expressió dels textos seleccionats, i per comprendre i revisar progressivament i autònoma els textos propis i aliens.
- Conèixer estratègies, recursos i plataformes propis de la tecnologia digital que afavoreixen l'estudi, l'anàlisi i el gaudi de les obres literàries (diccionaris especialitzats, línies del temps, xarxes digitals específiques, etc.).

Dimensió actitudinal i plurilingüe

- Valorar la importància de la lectura i de l'escriptura com a eines d'adquisició dels aprenentatges i com a estímul del desenvolupament personal.
- Habituar-se també a la interacció oral en la vida social, en situacions comunicatives pròpies de l'activitat acadèmica, tot practicant actes de parla: comptant, descrivint, opinant, dialogant, transmetent coneixement, idees i sentiments.
- Regular la pròpia conducta en les interaccions orals.
- Han de conèixer i emprar els sistemes de comunicació digitals sincrònics o asincrònics, la direccionalitat de la informació, l'abast del sistema comunicatiu, el canal comunicatiu i el tipus de dispositiu que s'utilitza, tenint cura dels aspectes que afecten a la identitat digitals pròpia i aliena.
- Han de reconèixer, respectar i valorar la riquesa literària de la cultura catalana, valorada aquí com a arreu, amb Joan Brossa com a una de les figures principals.

CONTINGUTS

1. Els elements formals d'un text: colors, tipografia, tipus de lletra, col·locació dels diferents elements, etc.
2. El procés de normalització lingüística: des de la Guerra Civil fins a l'actualitat. Els efectes del franquisme.
3. La ironia.

Dimensió comprensió lectora

- Textos escrits (CC1, CC19, CC21, CC23):
- Àmbits: vida quotidiana, relacions socials, vida acadèmica i mitjans de comunicació.
- Gèneres de text.

- Estructura dels textos.
- Poemes visuals (CC1, CC23):
- Relacions entre text, elements icònics i simbòlics.
- Anàlisi autònoma i interpretació.
- Cerca d'informació (CC3):
- Estratègies de consulta per comprendre i ampliar el contingut dels textos.
- Estratègies prèvies a la cerca.
- Utilització de fonts diverses, de creixent grau de dificultat.
- Estratègies de comprensió lectora (CC2, CC15):
- Intenció comunicativa i actitud del parlant.
- Idees principals i secundàries.
- Inferències.
- Contrast amb coneixements propis.
- Quadres sinòptics, esquemes, mapes conceptuals, xarxes digitals...
- La ironia
- Anàlisi intratextual i intertextual: perspectives única, múltiple, complementària (CC2).

Dimensió expressió escrita

- Textos escrits i multimèdia (CC19):
- Àmbits: vida quotidiana, reflexions personals, vida acadèmica i elaboració de la presentació oral final.
- Gèneres de text narratius, descriptius, conversacionals formals, expositius i argumentatius.
- Escriptura com a procés: planificació, textualització i revisió (CC4, CC15).
- Presentació escrita i audiovisual (CC5, CC23):
- Estructuració.
- Suport multimèdia.
- Utilització de diferents llenguatges.
- Cerca d'informació i de models per a la realització dels treballs escrits (CC3).

- Adequació (CC5, CC19, CC22, CC23):
- Registre lingüístic.
- Adequació lèxica.
- Sintaxi adequada a la situació comunicativa.
- Coherència (CC5, CC21, CC22):
- Ordenació i estructuració dels continguts.
- Cohesió (CC5, CC21, CC22): connectors i marcadors textuais, procediments per a la progressió del discurs.
- Correcció (CC5, CC19, CC21):
- Puntuació, paràgrafs.
- Normes ortogràfiques amb tot tipus d'excepcions.
- Presentació de l'escrit, tant en suport paper com digital (CC5):
- Cal·ligrafia, tipografia.
- Portada, organització en títols i subtítols.
- Citacions, referències, hipervincles.
- Índex, paginació, marges, bibliografia.
- Processadors de text.
- Presentació final (CC5, CC23):
- Combinació d'elements icònics, sonors, textuais.
- Programes de tractament de la imatge i per a presentacions (Powerpoint, Prezzi i altres).

Dimensió comunicació oral

- Textos orals (CC7, CC8, CC9):
- Àmbits: vida quotidiana, relacions socials, vida acadèmica i mitjans de comunicació.
- Gèneres de text narratius, descriptius, conversacionals formals, persuasius, expositius i argumentatius.
- Formals i no formals.
- Planificats (presentació final) i no planificats (inherents al treball grupal i als debats).

- Recursos verbals i no verbals.
- Processos de comprensió oral: reconeixement, selecció, interpretació, anticipació, inferència, retenció (CC6).
- Interaccions orals presencials i multimèdia (CC6, CC7, CC8, CC17, CCD1):
- Construcció de relacions socials a l'interior de l'aula.
- Recerca i exposició d'informació.
- Assertivitat i manteniment de les pròpies idees.
- Debats pautats i reglamentats.
- Estratègies comunicatives per a l'inici, manteniment i finalització de les interaccions.
- Cooperació i respecte crític envers les diferències d'opinió en les situacions de treball cooperatiu.

Dimensió literària

- Context històric i social de les avantguardes. Subgèneres i corrents literaris.
- Lectura i explicació dels fragments escollits i, si escau, textos complets i adaptats.
- Temes i subgèneres literaris. Tòpics.
- Consulta de fonts d'informació variades per a la realització de treballs (CC3).
- Estratègies i tècniques per analitzar i interpretar el text literari abans, durant i després de la lectura (CC11):
- Estructura.
- Aspectes formals.
- Recursos estilístics i retòrics.

Dimensió actitudinal i plurilingüe

- Evolució de les relacions entre llengües en contacte i diversitat de situacions que es produeixen (CC18):
- Comparació entre llengües romàniques conegudes.
- Diversitat de llengües que es parlen a Espanya, a Europa i al món (CC18):
- Utilització dels coneixements de llengües en contextos reals i funcions diverses (CC18).
- Semblances i diferències dels sistemes fonètics i la prosòdia de diferents llengües.

- Influències entre llengües al llarg de la història i en l'actualitat: manlleus, formes de calc.
- Intercanvis comunicatius amb parlants d'altres llengües, per a la formació, instrucció i relació amb l'exterior.
- Les llengües i els estats, llengües oficials i els factors que les han condicionat, llengües minoritàries (CC17, CC18).
- El procés de normativització i normalització de la llengua catalana: des de la Guerra Civil fins ara. Els efectes del franquisme.
- La diglòssia.

Bloc transversal de coneixement de la llengua

Pragmàtica (CC19):

- Registres lingüístics segons la situació comunicativa.
- Gèneres de text narratius, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, expositius i argumentatius.
- Estructura dels diferents gèneres de text a partir dels paràgrafs i de la puntuació.
- Elements de la comunicació. Funcions del llenguatge.
- Modalitats oracionals i relació amb el context. L'estil directe i indirecte

Fonètica i fonologia (CC20):

- Símbols fonètics amb la pronunciació de fonemes d'especial dificultat.
- Patrons bàsics de ritme, d'entonació i accentuació de paraules i enunciats.

Lèxic i semàntica (CC21):

- Expressions comunes, frases fetes.
- Lèxic precís i apropiat a contextos concrets i quotidians.
- Àmbit literari i personal.
- Camps lexicosemàntics i lèxic nou, especialment de l'àmbit literari
- Mecanismes de formació de paraules (derivació, composició, parasíntesi, sigles, acrònims, manlleus).
- Prefixos i sufixos.

- Relacions semàntiques (polisèmia, sinonímia, antonímia, homonímia hiponímia, hiperonímia). Canvis en el significat de les paraules (metàfora, metonímia, eufemismes, paraules tabú).

Àmbit lingüístic (llengües catalana i castellana)

- Estratègies digitals de cerca lèxica.

- Morfologia i sintaxi (CC22):

- Connectors per introduir un tema, relacionar idees, posar èmfasi, donar detalls, introduir conclusions, indicar causa, finalitat, condició, objecció, posicionament davant de diverses opcions.

- Elements d'estil (ús d'anàfores, eliminació de repeticions, substitucions pronominals i lèxiques).

- Consulta de diccionaris, eines informàtiques de revisió del text, compendis gramaticals i reculls de normes ortogràfiques.

- Llenguatge audiovisual (CC23): relació entre imatge, text i so. Elements avançats.

METODOLOGIA

Aquesta unitat didàctica se centra en l'anàlisi de textos o fragments de textos de l'obra de Joan Brossa.

a) El treball comença amb la presentació de la unitat a l'alumnat: objectius, continguts, criteris i instruments d'avaluació, tipus d'activitats i temporització. Es tracta d'una etapa de negociació en què definim la relació d'ensenyament-aprenentatge per involucrar l'alumnat en el procés que desenvoluparem. Així coneixeran el que s'espera d'ells i es responsabilitzaran del propi aprenentatge. També potenciam la seva motivació per aprendre.

b) Després es passarà a la fase de motivació inicial, en la qual es presenta l'autor i es justifica la tria de set grups de treball a l'atzar.

c) En tercer lloc passarem a detectar els coneixements previs de l'alumnat, feina necessària per al professorat per saber quin és el punt de partida real i actuar a partir dels resultats obtinguts. Es fa mitjançant la realització de l'enquesta inicial.

d) Finalment es duran a terme les activitats d'ensenyament-aprenentatge i d'avaluació. El procés s'inicia grupal de l'autor i la seva obra, posant èmfasi per part del professorat en els aspectes més rellevants que es treballaran en tot el procés. A continuació, cada grup de treball inicia les activitats didàctiques que es relacionen amb el quadern o dossier que li ha tocat treballar. D'altra banda, cal afegir que, a partir de la competència comunicativa inicial de l'alumnat, s'intentarà ampliar-la treballant a l'aula i *ad hoc* les distintes competències amb activitats tant de comprensió-expressió com de producció-reflexió.

e) S'avaluarà el quadern de classe (treball grupal), la feina feta a l'aula (treball individual), l'expressió oral i l'expressió escrita utilitzades al llarg del desenvolupament de les sessions així com la realització de la presentació oral final.

f) S'ajudarà l'alumnat a dotar-se de recursos o materials de tot tipus: audicions , fotocòpies, enregistraments de programes de televisió i/o ràdio, premsa escrita, quadern de l'alumne/a, material textual creat per a l'alumnat, llibre de text...

TEMPORITZACIÓ

- Primera sessió: qüestionari inicial. És preferible realitzar-lo a l'aula d'informàtica.

- Segona sessió: explicar qui era Brossa i fer els grups per sorteig (set grups si el nombre d'alumnes ho permet).

- Tercera, quarta, cinquena i/o sisena sessió: treball a classe per grups de les seqüències didàctiques. Resolució de possibles dubtes generats en la cerca d'informació les tasques fetes a casa. Es permet l'ús de portàtils i altres mitjans de consulta digitals a l'aula.

- Setena i vuitena sessió: exposicions orals dels treballs.

- Novena sessió: s'acaben les exposicions si cal i s'omplen rúbriques.

- Última sessió: qüestionari final i valoració grupal.

CRITERIS D'AVAUACIÓ

S'avaluarà el treball a l'aula (avaluació contínua), el treball escrit final (dossier de treball i portafolis) i la presentació oral final, segons el criteris d'avaluació següents.

Dimensió comprensió lectora

- Aplicar diferents estratègies de comprensió lectora per a la lectura de gèneres de text narratiu, descriptiu, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius.

- Llegir, comprendre, interpretar i valorar textos escrits propis de la vida quotidiana, de les relacions socials, de la vida acadèmica, dels mitjans de comunicació, de l'àmbit laboral i de relacions amb organismes, captant el sentit global, identificant la informació rellevant, extraient informacions concretes, fent inferències, determinant l'actitud del parlant i valorant alguns aspectes de la seva forma i el seu contingut.

- Identificar, contrastar i seleccionar, de fonts d'informació fiables, els coneixements que s'obtinguin de les biblioteques o de qualsevol altra font d'informació impresa en paper o digital integrant-los en un procés d'aprenentatge continu.

- Emprar la reflexió gramatical a nivell de la frase i del text per resoldre problemes de comprensió de textos escrits i multimèdia, i per a la revisió progressivament autònoma dels textos propis i aliens.

Dimensió expressió escrita

- Aplicar progressivament les estratègies necessàries per produir textos adequats, coherents i cohesionats (planificant, textualitzat, revisant i reescriuint), i integrant la reflexió ortogràfica i gramatical en la pràctica i ús de l'escriptura.
- Escriure textos en relació amb l'àmbit d'ús de la vida quotidiana, de les relacions socials, de la vida acadèmica, dels mitjans de comunicació, de l'àmbit laboral i de relacions amb organismes, i en relació amb la finalitat que persegueixen (narratius, descriptius, conversacionals formals, persuasius, expositius i argumentatius), seguint models.
- Construir el propi entorn personal d'aprenentatge (EPA) i fer ús dels dossiers personals d'aprenentatge o portafolis digitals per a la gestió de la informació i el progrés de l'aprenentatge.

Dimensió comunicació oral

- Comprendre, interpretar i valorar textos orals propis de la vida quotidiana, de les relacions socials, de la vida acadèmica, dels mitjans de comunicació, de l'àmbit laboral i de relacions amb organismes, de qualsevol gènere de text estudiat, captant el sentit global, identificant la informació rellevant, extraient informacions concretes, fent inferències, determinant l'actitud del parlant i valorar alguns aspectes de la seva forma i seu contingut.
- Reconèixer, interpretar i avaluar progressivament la claredat expositiva, l'adequació, coherència i cohesió del contingut de les produccions orals pròpies i alienes, així com els aspectes prosòdics i els elements no verbals (gestos, moviments, mirada...).
- Aprendre a parlar en públic, en situacions formals o informals, de manera individual o en grup, aplicant estratègies de planificació, textualització i avaluació de l'ús oral de la llengua oral, per a discursos relacionats amb l'àmbit escolar/acadèmic i social i per discursos que tenen com a finalitat exposar i argumentar.
- Conèixer, utilitzar i valorar les normes de cortesia en les intervencions orals pròpies de l'activitat acadèmica, tant espontànies com planificades i en les pràctiques discursives orals, analitzant en els debats i tertúlies la validesa dels arguments i interpretant de forma crítica tant la seva forma com el contingut.
- Emprar la reflexió gramatical a nivell de la frase i del text per resoldre problemes de comprensió textos orals i multimèdia, i per a la revisió progressivament autònoma dels textos propis i aliens.

Dimensió literària

- Llegir i comprendre de forma autònoma obres literàries de la literatura catalana, sobretot els referents a l'autor o els corrents literaris amb què es relaciona.
- Llegir, comprendre i comentar textos representatius de l'autor, tot reconeixent-ne la intenció, el tema, els trets propis del gènere al qual pertany i relacionant el seu contingut

amb el context sociocultural i literari de l'època, o d'altres èpoques, i expressar la relació existent amb judicis personals raonats.

- Consultar i citar adequadament fonts d'informació variades, per realitzar un treball acadèmic en suport paper o digital sobre un tema del currículum de literatura, adoptant un punt de vista crític i personal, i utilitzant les tecnologies de la informació.
- Emprar la reflexió gramatical a nivell de la frase i del text per resoldre problemes de comprensió i expressió de textos literaris, i per a la revisió progressivament autònoma dels textos propis i aliens.

Àmbit lingüístic (llengües catalana i castellana)

Dimensió actitudinal i plurilingüe

- Valorar la importància de la lectura i l'escriptura com a eines d'adquisició dels aprenentatges i com a estímulo del desenvolupament personal.
- Valorar la llengua oral com a instrument d'aprenentatge, com a mitjà per transmetre coneixements, idees i sentiments i com a eina per a l'aprenentatge col·laboratiu i la regulació de la conducta.
- Reconèixer, conèixer, respectar i valorar la diversitat literària i cultural d'Europa i del món.
- Conèixer i emprar els sistemes de comunicació digitals sincrònics o asincrònics, atenent a la direccionalitat de la informació, a l'abast del sistema comunicatiu, al canal comunicatiu i al tipus de dispositiu que s'utilitza, i tenir cura dels aspectes que afecten a la identitat digital pròpia i aliena.

